

زندگینامه می کوروش بزرگ

سقفون

برگردان: خشایارخشانی

انجمن پژوهشی ایرانشهر

پهرست گنجیدگان

۲	پهرست گنجیدگان
۶۹	زندگینامه کوروش بزرگ
۷۰	پیشگفتار: خشایار رُخسانی
۷۵	پیشگفتار: لاری هدریک (Larry Headrick)
۸۱	نگاهی بر نوشته های باستانی که در این پیوند نگاشته شده اند
۸۴	یادآوری
۸۴	سپاسگزاری
۸۵	نَسکِ نُخست، بخش یکم
۸۵	هَنرِ رهبری
۸۵	[۱.۱.۱]
۸۶	[۱.۱.۲]
۸۶	[۱.۱.۳]
۸۷	[۱.۱.۴]
۸۸	[۱.۱.۵]
۸۸	[۱.۱.۶]
۹۰	نَسکِ یکم، بخش دوم
۹۰	سازمان آموزش و پرورش در ایران باستان
۹۰	[۱.۲.۱]
۹۰	[۱.۲.۲]
۹۱	[۱.۲.۳]
۹۱	[۱.۲.۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

- ۹۲..... [۱.۲.۵]
- ۹۳..... [۱.۲.۶]
- ۹۳..... [۱.۲.۷]
- ۹۴..... [۱.۲.۸]
- ۹۵..... [۱.۲.۹]
- ۹۵..... [۱.۲.۱۰]
- ۹۶..... [۱.۲.۱۱]
- ۹۷..... [۱.۲.۱۲]
- ۹۸..... [۱.۲.۱۳]
- ۹۸..... [۱.۲.۱۴]
- ۹۹..... [۱.۲.۱۵]
- ۱۰۰..... [۱.۲.۱۶]
- ۱۰۲..... نسک نخست، بخش سوم
- ۱۰۳..... نخستین دیدار کوروش با پدر بزرگش آشه ته آگ (*Astyages*)
- ۱۰۳..... [۱.۳.۱]
- ۱۰۳..... [۱.۳.۲]
- ۱۰۴..... [۱.۳.۳]
- ۱۰۴..... [۱.۳.۴]
- ۱۰۵..... [۱.۳.۵]
- ۱۰۵..... [۱.۳.۶]
- ۱۰۶..... [۱.۳.۷]
- ۱۰۶..... [۱.۳.۸]
- ۱۰۷..... [۱.۳.۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۰۷.....	[۱.۳.۱۰]
۱۰۸.....	[۱.۳.۱۱]
۱۰۹.....	[۱.۳.۱۲]
۱۱۰.....	[۱.۳.۱۳]
۱۱۰.....	[۱.۳.۱۴]
۱۱۱.....	[۱.۳.۱۵]
۱۱۱.....	[۱.۳.۱۶]
۱۱۲.....	[۱.۳.۱۷]
۱۱۲.....	[۱.۳.۱۸]
۱۱۴.....	نَسکِ نُخُست، بَخشِ چِهَارم.....
۱۱۵.....	نُخُستین آموزه های دلاوری در شکارگاه و میدان نَبَرَد.....
۱۱۵.....	[۱.۴.۱]
۱۱۵.....	[۱.۴.۲]
۱۱۶.....	[۱.۴.۳]
۱۱۶.....	[۱.۴.۴]
۱۱۷.....	[۱.۴.۵]
۱۱۸.....	[۱.۴.۶]
۱۱۸.....	[۱.۴.۷]
۱۱۹.....	[۱.۴.۸]
۱۱۹.....	[۱.۴.۹]
۱۲۰.....	[۱.۴.۱۰]
۱۲۱.....	[۱.۴.۱۱]
۱۲۱.....	[۱.۴.۱۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۲۲.....	[۱.۴.۱۳]
۱۲۳.....	[۱.۴.۱۴]
۱۲۳.....	[۱.۴.۱۵]
۱۲۴.....	[۱.۴.۱۶]
۱۲۴.....	[۱.۴.۱۷]
۱۲۵.....	[۱.۴.۱۸]
۱۲۶.....	[۱.۴.۱۹]
۱۲۷.....	[۱.۴.۲۰]
۱۲۷.....	[۱.۴.۲۱]
۱۲۸.....	[۱.۴.۲۲]
۱۲۸.....	[۱.۴.۲۳]
۱۲۹.....	[۱.۴.۲۴]
۱۳۰.....	[۱.۴.۲۵]
۱۳۱.....	[۱.۴.۲۶]
۱۳۱.....	[۱.۴.۲۷]
۱۳۲.....	[۱.۴.۲۸]

۱۳۴..... نَسکِ یَکَم، بَخشِ پَنجَم

درخواست گمک کشور ماد از کشور پارس برای ایستادگی در برابر تازش

۱۳۴..... آشوریان

۱۳۴..... [۱.۵.۱]

۱۳۴..... [۱.۵.۲]

۱۳۵..... [۱.۵.۳]

۱۳۶..... [۱.۵.۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۳۶	[۱.۵.۵]
۱۳۷	[۱.۵.۶]
۱۳۷	[۱.۵.۷]
۱۳۷	[۱.۵.۸]
۱۳۸	[۱.۵.۹]
۱۳۸	[۱.۵.۱۰]
۱۳۹	[۱.۵.۱۱]
۱۳۹	[۱.۵.۱۲]
۱۴۰	[۱.۵.۱۳]
۱۴۰	[۱.۵.۱۴]
۱۴۲	نَسکِ یَکَم، بَخشِ شِشَم
۱۴۳	اندرزهای کامبیز به کوروش
۱۴۳	[۱.۶.۱]
۱۴۳	[۱.۶.۲]
۱۴۴	[۱.۶.۳]
۱۴۴	[۱.۶.۴]
۱۴۴	[۱.۶.۵]
۱۴۵	[۱.۶.۶]
۱۴۶	[۱.۶.۷]
۱۴۶	[۱.۶.۸]
۱۴۷	[۱.۶.۹]
۱۴۸	[۱.۶.۱۰]
۱۴۹	[۱.۶.۱۱]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۵۰	[۱.۶.۱۲]
۱۵۱	[۱.۶.۱۳]
۱۵۱	[۱.۶.۱۴]
۱۵۲	[۱.۶.۱۵]
۱۵۲	[۱.۶.۱۶]
۱۵۳	[۱.۶.۱۷]
۱۵۴	[۱.۶.۱۸]
۱۵۵	[۱.۶.۱۹]
۱۵۶	[۱.۶.۲۰]
۱۵۶	[۱.۶.۲۱]
۱۵۷	[۱.۶.۲۲]
۱۵۸	[۱.۶.۲۳]
۱۵۸	[۱.۶.۲۴]
۱۵۹	[۱.۶.۲۵]
۱۵۹	[۱.۶.۲۶]
۱۶۰	[۱.۶.۲۷]
۱۶۰	[۱.۶.۲۸]
۱۶۱	[۱.۶.۲۹]
۱۶۱	[۱.۶.۳۰]
۱۶۱	[۱.۶.۳۱]
۱۶۲	[۱.۶.۳۲]
۱۶۲	[۱.۶.۳۳]
۱۶۳	[۱.۶.۳۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۶۳	[۱.۶.۳۵]
۱۶۴	[۱.۶.۳۶]
۱۶۴	[۱.۶.۳۷]
۱۶۵	[۱.۶.۳۸]
۱۶۵	[۱.۶.۳۹]
۱۶۶	[۱.۶.۴۰]
۱۶۶	[۱.۶.۴۱]
۱۶۷	[۱.۶.۴۲]
۱۶۷	[۱.۶.۴۳]
۱۶۸	[۱.۶.۴۴]
۱۶۸	[۱.۶.۴۵]
۱۶۹	[۱.۶.۴۶]
۱۷۰	یادداشت های نسک یکم: [۱.۶.۴۶]
۱۷۰	[۱]
۱۷۰	[۲]
۱۷۰	[۳]
۱۷۱	[۴]
۱۷۱	[۵]
۱۷۱	[۶]
۱۷۲	[۷]
۱۷۳	[۸]
۱۷۳	[۹]
۱۷۴	[۱۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۷۴.....	[۱۱]
۱۷۴.....	[۱۲]
۱۷۴.....	[۱۳]
۱۷۶.....	نَسکِ دُوم
۱۷۷.....	نَسکِ دُوم بَخشِ یَکُم
۱۷۷.....	آماده سازیِ آرتش برای نبرد.....
۱۷۷.....	[۲.۱.۱]
۱۷۷.....	[۲.۱.۲]
۱۷۸.....	[۲.۱.۳]
۱۷۸.....	[۲.۱.۴]
۱۷۸.....	[۲.۱.۵]
۱۷۹.....	[۲.۱.۶]
۱۸۰.....	[۲.۱.۷]
۱۸۰.....	[۲.۱.۸]
۱۸۱.....	[۲.۱.۹]
۱۸۱.....	[۲.۱.۱۰]
۱۸۲.....	[۲.۱.۱۱]
۱۸۲.....	[۲.۱.۱۲]
۱۸۲.....	[۲.۱.۱۳]
۱۸۳.....	[۲.۱.۱۴]
۱۸۳.....	[۲.۱.۱۵]
۱۸۴.....	[۲.۱.۱۶]
۱۸۴.....	[۲.۱.۱۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۸۵.....[۲.۱.۱۸]

۱۸۵.....[۲.۱.۱۹]

۱۸۵.....[۲.۱.۲۰]

۱۸۶.....[۲.۱.۲۱]

۱۸۶.....[۲.۱.۲۲]

۱۸۸.....[۲.۱.۲۳]

۱۸۸.....[۲.۱.۲۴]

۱۸۹.....[۲.۱.۲۵]

۱۸۹.....[۲.۱.۲۶]

۱۹۰.....[۲.۱.۲۷]

۱۹۰.....[۲.۱.۲۸]

۱۹۰.....[۲.۱.۲۹]

۱۹۱.....[۲.۱.۳۰]

۱۹۲.....[۲.۱.۳۱]

۱۹۳..... نسک دؤم، بخش دؤم

۱۹۳..... اُستوان کردن پیوند با سربازان از راه گسارش (صرف) خوراک با آنها.

۱۹۳..... [۲.۲.۱]

۱۹۳..... [۲.۲.۲]

۱۹۴..... [۲.۲.۳]

۱۹۴..... [۲.۲.۴]

۱۹۵..... [۲.۲.۵]

۱۹۵..... [۲.۲.۶]

۱۹۵..... [۲.۲.۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۱۹۶	[۲.۲.۸]
۱۹۶	[۲.۲.۹]
۱۹۷	[۲.۲.۱۰]
۱۹۷	[۲.۲.۱۱]
۱۹۷	[۲.۲.۱۲]
۱۹۸	[۲.۲.۱۳]
۱۹۸	[۲.۲.۱۴]
۱۹۹	[۲.۲.۱۵]
۱۹۹	[۲.۲.۱۶]
۲۰۰	[۲.۲.۱۷]
۲۰۰	[۲.۲.۱۸]
۲۰۰	[۲.۲.۱۹]
۲۰۱	[۲.۲.۲۰]
۲۰۱	[۲.۲.۲۱]
۲۰۲	[۲.۲.۲۲]
۲۰۲	[۲.۲.۲۳]
۲۰۲	[۲.۲.۲۴]
۲۰۳	[۲.۲.۲۵]
۲۰۳	[۲.۲.۲۶]
۲۰۴	[۲.۲.۲۷]
۲۰۴	[۲.۲.۲۸]
۲۰۵	[۲.۲.۲۹]
۲۰۵	[۲.۲.۳۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

- ۲۰۵.....[۲.۲.۳۱]
- ۲۰۶..... نَسکِ دومِ بَخشِ سوْم .....
- سِگالش با فرماندهان در ودايیدن (تصميم گرفتن) و ايزانش (تشويق)
- ۲۰۶..... سربازانِ رايِناک (مَنْظَم).....
- ۲۰۶..... [۲.۳.۱]
- ۲۰۶..... [۲.۳.۲]
- ۲۰۶..... [۲.۳.۳]
- ۲۰۷..... [۲.۳.۴]
- ۲۰۷..... [۲.۳.۵]
- ۲۰۸..... [۲.۳.۶]
- ۲۰۸..... [۲.۳.۷]
- ۲۰۸..... [۲.۳.۸]
- ۲۰۹..... [۲.۳.۹]
- ۲۰۹..... [۲.۳.۱۰]
- ۲۱۰..... [۲.۳.۱۱]
- ۲۱۰..... [۲.۳.۱۲]
- ۲۱۱..... [۲.۳.۱۳]
- ۲۱۱..... [۲.۳.۱۴]
- ۲۱۱..... [۲.۳.۱۵]
- ۲۱۱..... [۲.۳.۱۶]
- ۲۱۲..... [۲.۳.۱۷]
- ۲۱۲..... [۲.۳.۱۸]
- ۲۱۳..... [۲.۳.۱۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۱۳.....[۲.۳.۲۰]

۲۱۴.....[۲.۳.۲۱]

۲۱۵.....[۲.۳.۲۲]

۲۱۵.....[۲.۳.۲۳]

۲۱۶.....[۲.۳.۲۴]

۲۱۷.....نَسکِ دومِ بخشِ چهارم

گفتگو با فرستادگانِ هندوستان و کوشش برای همبسته نگه داشتن

۲۱۷.....آرمنستان

۲۱۷.....[۲.۴.۱]

۲۱۷.....[۲.۴.۲]

۲۱۸.....[۲.۴.۳]

۲۱۸.....[۲.۴.۴]

۲۱۹.....[۲.۴.۵]

۲۱۹.....[۲.۴.۶]

۲۱۹.....[۲.۴.۷]

۲۲۰.....[۲.۴.۸]

۲۲۰.....[۲.۴.۹]

۲۲۱.....[۲.۴.۱۰]

۲۲۱.....[۲.۴.۱۱]

۲۲۲.....[۲.۴.۱۲]

۲۲۲.....[۲.۴.۱۳]

۲۲۲.....[۲.۴.۱۴]

۲۲۳.....[۲.۴.۱۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۲۳	[۲.۴.۱۶]
۲۲۴	[۲.۴.۱۷]
۲۲۴	[۲.۴.۱۸]
۲۲۵	[۲.۴.۱۹]
۲۲۵	[۲.۴.۲۰]
۲۲۶	[۲.۴.۲۱]
۲۲۶	[۲.۴.۲۲]
۲۲۷	[۲.۴.۲۳]
۲۲۷	[۲.۴.۲۴]
۲۲۸	[۲.۴.۲۵]
۲۲۸	[۲.۴.۲۶]
۲۲۸	[۲.۴.۲۷]
۲۲۸	[۲.۴.۲۸]
۲۲۹	[۲.۴.۲۹]
۲۲۹	[۲.۴.۳۰]
۲۲۹	[۲.۴.۳۱]
۲۳۰	[۲.۴.۳۲]
۲۳۱	نَسْکِ سِوْم
۲۳۲	نَسْکِ سِوْم، بَخْشِ نُخْست
۲۳۲	دوستی با دُشمنان و هَمبستگي رَزمی با دوستان
۲۳۲	[۳.۱.۱]
۲۳۲	[۳.۱.۲]
۲۳۲	[۳.۱.۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۳۳.....	[۳.۱.۴]
۲۳۳.....	[۳.۱.۵]
۲۳۴.....	[۳.۱.۶]
۲۳۴.....	[۳.۱.۷]
۲۳۴.....	[۳.۱.۸]
۲۳۵.....	[۳.۱.۹]
۲۳۵.....	[۳.۱.۱۰]
۲۳۶.....	[۳.۱.۱۱]
۲۳۶.....	[۳.۱.۱۲]
۲۳۷.....	[۳.۱.۱۳]
۲۳۷.....	[۳.۱.۱۴]
۲۳۷.....	[۳.۱.۱۵]
۲۳۸.....	[۳.۱.۱۶]
۲۳۸.....	[۳.۱.۱۷]
۲۳۹.....	[۳.۱.۱۸]
۲۳۹.....	[۳.۱.۱۹]
۲۴۰.....	[۳.۱.۲۰]
۲۴۰.....	[۳.۱.۲۱]
۲۴۱.....	[۳.۱.۲۲]
۲۴۱.....	[۳.۱.۲۳]
۲۴۱.....	[۳.۱.۲۴]
۲۴۲.....	[۳.۱.۲۵]
۲۴۲.....	[۳.۱.۲۶]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۴۲	[۳.۱.۲۷]
۲۴۳	[۳.۱.۲۸]
۲۴۴	[۳.۱.۲۹]
۲۴۴	[۳.۱.۳۰]
۲۴۵	[۳.۱.۳۱]
۲۴۵	[۳.۱.۳۲]
۲۴۵	[۳.۱.۳۳]
۲۴۶	[۳.۱.۳۴]
۲۴۶	[۳.۱.۳۵]
۲۴۶	[۳.۱.۳۶]
۲۴۷	[۳.۱.۳۷]
۲۴۷	[۳.۱.۳۸]
۲۴۸	[۳.۱.۳۹]
۲۴۸	[۳.۱.۴۰]
۲۴۸	[۳.۱.۴۱]
۲۴۹	[۳.۱.۴۲]
۲۴۹	[۳.۱.۴۳]
۲۵۰	نَسکِ سِوْم، بَخشِ دُوْم
۲۵۰	میانجیگری میانِ آرمنی ها و گلدانیان و همپیمان شدن با آنها
۲۵۰	[۳.۲.۱]
۲۵۰	[۳.۲.۲]
۲۵۰	[۳.۲.۳]
۲۵۱	[۳.۲.۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۵۱	[۳.۲.۵]
۲۵۲	[۳.۲.۶]
۲۵۲	[۳.۲.۷]
۲۵۲	[۳.۲.۸]
۲۵۳	[۳.۲.۹]
۲۵۳	[۳.۲.۱۰]
۲۵۳	[۳.۲.۱۱]
۲۵۴	[۳.۲.۱۲]
۲۵۴	[۳.۲.۱۳]
۲۵۵	[۳.۲.۱۴]
۲۵۵	[۳.۲.۱۵]
۲۵۵	[۳.۲.۱۶]
۲۵۶	[۳.۲.۱۷]
۲۵۶	[۳.۲.۱۸]
۲۵۶	[۳.۲.۱۹]
۲۵۷	[۳.۲.۲۰]
۲۵۷	[۳.۲.۲۱]
۲۵۸	[۳.۲.۲۲]
۲۵۸	[۳.۲.۲۳]
۲۵۸	[۳.۲.۲۴]
۲۵۹	[۳.۲.۲۵]
۲۵۹	[۳.۲.۲۶]
۲۵۹	[۳.۲.۲۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۶۰	[۳.۲.۲۸]
۲۶۰	[۳.۲.۲۹]
۲۶۱	[۳.۲.۳۰]
۲۶۱	[۳.۲.۳۱]
۲۶۲	نَسکِ سُوْم، بَخشِ سُوْم.....
۲۶۳	نُخستین پیروزی آرتشِ کوروش بر آشوریان و همپیمان های آنها.....
۲۶۳	[۳.۳.۱]
۲۶۳	[۳.۳.۲]
۲۶۴	[۳.۳.۳]
۲۶۴	[۳.۳.۴]
۲۶۴	[۳.۳.۵]
۲۶۵	[۳.۳.۶]
۲۶۵	[۳.۳.۷]
۲۶۵	[۳.۳.۸]
۲۶۶	[۳.۳.۹]
۲۶۶	[۳.۳.۱۰]
۲۶۷	[۳.۳.۱۱]
۲۶۷	[۳.۳.۱۲]
۲۶۸	[۳.۳.۱۳]
۲۶۸	[۳.۳.۱۴]
۲۶۹	[۳.۳.۱۵]
۲۶۹	[۳.۳.۱۶]
۲۶۹	[۳.۳.۱۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۶۹	[۳.۳.۱۸]
۲۷۰	[۳.۳.۱۹]
۲۷۰	[۳.۳.۲۰]
۲۷۰	[۳.۳.۲۱]
۲۷۰	[۳.۳.۲۲]
۲۷۱	[۳.۳.۲۳]
۲۷۱	[۳.۳.۲۴]
۲۷۱	[۳.۳.۲۵]
۲۷۲	[۳.۳.۲۶]
۲۷۲	[۳.۳.۲۷]
۲۷۳	[۳.۳.۲۸]
۲۷۳	[۳.۳.۲۹]
۲۷۴	[۳.۳.۳۰]
۲۷۴	[۳.۳.۳۱]
۲۷۴	[۳.۳.۳۲]
۲۷۵	[۳.۳.۳۳]
۲۷۵	[۳.۳.۳۴]
۲۷۵	[۳.۳.۳۵]
۲۷۶	[۳.۳.۳۶]
۲۷۶	[۳.۳.۳۷]
۲۷۶	[۳.۳.۳۸]
۲۷۷	[۳.۳.۳۹]
۲۷۷	[۳.۳.۴۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۷۷.....	[۳.۳.۴۱]
۲۷۸.....	[۳.۳.۴۲]
۲۷۸.....	[۳.۳.۴۳]
۲۷۸.....	[۳.۳.۴۴]
۲۷۹.....	[۳.۳.۴۵]
۲۷۹.....	[۳.۳.۴۶]
۲۸۰.....	[۳.۳.۴۷]
۲۸۰.....	[۳.۳.۴۸]
۲۸۱.....	[۳.۳.۴۹]
۲۸۱.....	[۳.۳.۵۰]
۲۸۱.....	[۳.۳.۵۱]
۲۸۲.....	[۳.۳.۵۲]
۲۸۲.....	[۳.۳.۵۳]
۲۸۲.....	[۳.۳.۵۴]
۲۸۳.....	[۳.۳.۵۵]
۲۸۳.....	[۳.۳.۵۶]
۲۸۴.....	[۳.۳.۵۷]
۲۸۴.....	[۳.۳.۵۸]
۲۸۴.....	[۳.۳.۵۹]
۲۸۵.....	[۳.۳.۶۰]
۲۸۵.....	[۳.۳.۶۱]
۲۸۶.....	[۳.۳.۶۲]
۲۸۶.....	[۳.۳.۶۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۸۶ ..... [۳.۳.۶۴]

۲۸۷ ..... [۳.۳.۶۵]

۲۸۷ ..... [۳.۳.۶۶]

۲۸۷ ..... [۳.۳.۶۷]

۲۸۷ ..... [۳.۳.۶۸]

۲۸۸ ..... [۳.۳.۶۹]

۲۸۸ ..... [۳.۳.۷۰]

۲۸۹ ..... زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

۲۹۰ ..... نسک چهارم، بخش یکم

۲۹۰ ..... سگالش با سربازان برای پیگرد لشکر شکست خورده آشوریان

۲۹۰ ..... [۴.۱.۱]

۲۹۰ ..... [۴.۱.۲]

۲۹۰ ..... [۴.۱.۳]

۲۹۱ ..... [۴.۱.۴]

۲۹۱ ..... [۴.۱.۵]

۲۹۲ ..... [۴.۱.۶]

۲۹۲ ..... [۴.۱.۷]

۲۹۲ ..... [۴.۱.۸]

۲۹۳ ..... [۴.۱.۹]

۲۹۳ ..... [۴.۱.۱۰]

۲۹۴ ..... [۴.۱.۱۱]

۲۹۴ ..... [۴.۱.۱۲]

۲۹۴ ..... [۴.۱.۱۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۲۹۵.....[۴.۱.۱۴]

۲۹۵.....[۴.۱.۱۵]

۲۹۵.....[۴.۱.۱۶]

۲۹۶.....[۴.۱.۱۷]

۲۹۶.....[۴.۱.۱۸]

۲۹۷.....[۴.۱.۱۹]

۲۹۷.....[۴.۱.۲۰]

۲۹۷.....[۴.۱.۲۱]

۲۹۷.....[۴.۱.۲۲]

۲۹۸.....[۴.۱.۲۳]

۲۹۸.....[۴.۱.۲۴]

۲۹۹..... نَسکِ چهارم، بخشِ دُوّم

۲۹۹..... پیگردِ آرتشِ شکست خوردهٔ آشور پس از نخستین کارزار.....

۲۹۹..... [۴.۲.۱]

۲۹۹..... [۴.۲.۲]

۳۰۰..... [۴.۲.۳]

۳۰۰..... [۴.۲.۴]

۳۰۰..... [۴.۲.۵]

۳۰۱..... [۴.۲.۶]

۳۰۱..... [۴.۲.۷]

۳۰۱..... [۴.۲.۸]

۳۰۲..... [۴.۲.۹]

۳۰۲..... [۴.۲.۱۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۰۲.....	[۴.۲.۱۱]
۳۰۳.....	[۴.۲.۱۲]
۳۰۳.....	[۴.۲.۱۳]
۳۰۴.....	[۴.۲.۱۴]
۳۰۴.....	[۴.۲.۱۵]
۳۰۴.....	۴.۲.۱۶]
۳۰۵.....	[۴.۲.۱۷]
۳۰۵.....	[۴.۲.۱۸]
۳۰۶.....	[۴.۲.۱۹]
۳۰۶.....	[۴.۲.۲۰]
۳۰۶.....	[۴.۲.۲۱]
۳۰۷.....	[۴.۲.۲۲]
۳۰۷.....	[۴.۲.۲۳]
۳۰۷.....	[۴.۲.۲۴]
۳۰۸.....	[۴.۲.۲۵]
۳۰۸.....	[۴.۲.۲۶]
۳۰۸.....	[۴.۲.۲۷]
۳۰۹.....	[۴.۲.۲۸]
۳۰۹.....	[۴.۲.۲۹]
۳۰۹.....	[۴.۲.۳۰]
۳۱۰.....	[۴.۲.۳۱]
۳۱۰.....	[۴.۲.۳۲]
۳۱۰.....	[۴.۲.۳۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۱۱ ..... [۴.۲.۳۴]

۳۱۱ ..... [۴.۲.۳۵]

۳۱۲ ..... [۴.۲.۳۶]

۳۱۲ ..... [۴.۲.۳۷]

۳۱۲ ..... [۴.۲.۳۸]

۳۱۳ ..... [۴.۲.۳۹]

۳۱۳ ..... [۴.۲.۴۰]

۳۱۴ ..... [۴.۲.۴۲]

۳۱۴ ..... [۴.۲.۴۳]

۳۱۴ ..... [۴.۲.۴۴]

۳۱۵ ..... [۴.۲.۴۵]

۳۱۵ ..... [۴.۲.۴۶]

۳۱۵ ..... [۴.۲.۴۷]

۳۱۷ ..... نَسکِ چهارم، بخشِ سوّم

۳۱۷ ..... برپاسازی نخستین یگان های اسپواران (سواره نظام) در ارتش

۳۱۷ ..... [۴.۳.۱]

۳۱۷ ..... [۴.۳.۲]

۳۱۷ ..... [۴.۳.۳]

۳۱۸ ..... [۴.۳.۴]

۳۱۸ ..... [۴.۳.۵]

۳۱۹ ..... [۴.۳.۶]

۳۱۹ ..... [۴.۳.۷]

۳۱۹ ..... [۴.۳.۸]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۲۰ ..... [۴.۳.۹]

۳۲۰ ..... [۴.۳.۱۰]

۳۲۰ ..... [۴.۳.۱۱]

۳۲۱ ..... [۴.۳.۱۲]

۳۲۱ ..... [۴.۳.۱۳]

۳۲۲ ..... [۴.۳.۱۴]

۳۲۲ ..... [۴.۳.۱۵]

۳۲۲ ..... [۴.۳.۱۶]

۳۲۳ ..... [۴.۳.۱۷]

۳۲۳ ..... [۴.۳.۱۸]

۳۲۳ ..... [۴.۳.۱۹]

۳۲۴ ..... [۴.۳.۲۰]

۳۲۴ ..... [۴.۳.۲۱]

۳۲۴ ..... [۴.۳.۲۲]

۳۲۵ ..... [۴.۳.۲۳]

۳۲۶ ..... نسک چهارم، بخش چهارم

۳۲۶ ..... آزاد کردن گرفتار شدگان در جنگ و بستن پیماننامه آشتی با آنها...

۳۲۶ ..... [۴.۴.۱]

۳۲۶ ..... [۴.۴.۲]

۳۲۶ ..... [۴.۴.۳]

۳۲۶ ..... [۴.۴.۴]

۳۲۷ ..... [۴.۴.۵]

۳۲۷ ..... [۴.۴.۶]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۲۷..... [۴.۴.۷]

۳۲۷..... [۴.۴.۸]

۳۲۸..... [۴.۴.۹]

۳۲۸..... [۴.۴.۱۰]

۳۲۸..... [۴.۴.۱۱]

۳۲۹..... [۴.۴.۱۲]

۳۲۹..... [۴.۴.۱۳]

۳۳۰..... نَسکِ چهارم، بخش پنجم

برانگیزاندن سَهش (حس) خودباوری در هم‌زمان و ایزانش (تشویق) آنها

در کارفرمایی (مدیریت)..... [۴.۵.۱]

۳۳۰..... [۴.۵.۱]

۳۳۰..... [۴.۵.۲]

۳۳۰..... [۴.۵.۳]

۳۳۱..... [۴.۵.۴]

۳۳۱..... [۴.۵.۵]

۳۳۱..... [۴.۵.۶]

۳۳۲..... [۴.۵.۷]

۳۳۲..... [۴.۵.۸]

۳۳۲..... [۴.۵.۹]

۳۳۳..... [۴.۵.۱۰]

۳۳۳..... [۴.۵.۱۱]

۳۳۳..... [۴.۵.۱۲]

۳۳۴..... [۴.۵.۱۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۳۴.....	[۴.۵.۱۴]
۳۳۴.....	[۴.۵.۱۵]
۳۳۵.....	[۴.۵.۱۶]
۳۳۵.....	[۴.۵.۱۷]
۳۳۶.....	[۴.۵.۱۸]
۳۳۶.....	[۴.۵.۱۹]
۳۳۶.....	[۴.۵.۲۰]
۳۳۷.....	[۴.۵.۲۱]
۳۳۷.....	[۴.۵.۲۲]
۳۳۷.....	[۴.۵.۲۳]
۳۳۸.....	[۴.۵.۲۴]
۳۳۸.....	[۴.۵.۲۵]
۳۳۸.....	[۴.۵.۲۶]
۳۳۹.....	[۴.۴.۲۷]
۳۳۹.....	[۴.۵.۲۸]
۳۳۹.....	[۴.۵.۲۹]
۳۴۰.....	[۴.۵.۳۰]
۳۴۰.....	[۴.۵.۳۱]
۳۴۰.....	[۴.۵.۳۲]
۳۴۱.....	[۴.۵.۳۳]
۳۴۱.....	[۴.۵.۳۴]
۳۴۱.....	[۴.۵.۳۵]
۳۴۱.....	[۴.۵.۳۶]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۴۲	[۴.۵.۳۷]
۳۴۲	[۴.۵.۳۸]
۳۴۲	[۴.۵.۳۹]
۳۴۳	[۴.۵.۴۰]
۳۴۳	[۴.۵.۴۱]
۳۴۳	[۴.۵.۴۲]
۳۴۴	[۴.۵.۴۳]
۳۴۴	[۴.۵.۴۴]
۳۴۴	[۴.۵.۴۵]
۳۴۴	[۴.۵.۴۶]
۳۴۵	[۴.۵.۴۷]
۳۴۵	[۴.۵.۴۸]
۳۴۵	[۴.۵.۴۹]
۳۴۶	[۴.۵.۵۰]
۳۴۶	[۴.۵.۵۱]
۳۴۶	[۴.۵.۵۲]
۳۴۶	[۴.۵.۵۳]
۳۴۷	[۴.۵.۵۴]
۳۴۷	[۴.۵.۵۵]
۳۴۸	[۴.۵.۵۶]
۳۴۸	[۴.۵.۵۷]
۳۴۸	[۴.۵.۵۸]
۳۴۹	نَسکِ چِهارم، بخشِ شِشم

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۴۹..... پیمان همبستگی کوروش با گبر یاس شاهزاده آشوری

۳۴۹..... [۴.۶.۱]

۳۴۹..... [۴.۶.۲]

۳۵۰..... [۴.۶.۳]

۳۵۰..... [۴.۶.۴]

۳۵۱..... [۴.۶.۵]

۳۵۱..... [۴.۶.۶]

۳۵۱..... [۴.۶.۷]

۳۵۲..... [۴.۶.۸]

۳۵۲..... [۴.۶.۹]

۳۵۳..... [۴.۶.۱۰]

۳۵۳..... [۴.۶.۱۱]

۳۵۳..... [۴.۶.۱۲]

۳۵۵..... زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

۳۵۶..... نسک پنجم، بخش نخست

با خودچیرگی از گرپانی شدن (قربانی شدن) آرمان در پای خواسته های

زودگذر خودداری کنیم

۳۵۶..... [۵.۱.۱]

۳۵۶..... [۵.۱.۲]

۳۵۷..... [۵.۱.۳]

۳۵۷..... [۵.۱.۴]

۳۵۸..... [۵.۱.۵]

۳۵۸..... [۵.۱.۶]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۵۸.....	[۵.۱.۷]
۳۵۸.....	[۵.۱.۸]
۳۵۹.....	[۵.۱.۹]
۳۵۹.....	[۵.۱.۱۰]
۳۵۹.....	[۵.۱.۱۱]
۳۶۰.....	[۵.۱.۱۲]
۳۶۱.....	[۵.۱.۱۳]
۳۶۱.....	[۵.۱.۱۴]
۳۶۱.....	[۵.۱.۱۵]
۳۶۲.....	[۵.۱.۱۶]
۳۶۲.....	[۵.۱.۱۷]
۳۶۲.....	[۵.۱.۱۸]
۳۶۳.....	[۵.۱.۱۹]
۳۶۳.....	[۵.۱.۲۰]
۳۶۳.....	[۵.۱.۲۱]
۳۶۴.....	[۵.۱.۲۲]
۳۶۴.....	[۵.۱.۲۳]
۳۶۵.....	[۵.۱.۲۴]
۳۶۵.....	[۵.۱.۲۵]
۳۶۵.....	[۵.۱.۲۶]
۳۶۶.....	[۵.۱.۲۷]
۳۶۶.....	[۵.۱.۲۸]
۳۶۶.....	[۵.۱.۲۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۶۷	[۵.۱.۳۰]
۳۶۸	نسک پنجم، بخش دوم
۳۶۸	بازدید از دژ گبرياس
۳۶۸	[۵.۲.۱]
۳۶۸	[۵.۲.۲]
۳۶۸	[۵.۲.۳]
۳۶۹	[۵.۲.۴]
۳۶۹	[۵.۲.۵]
۳۶۹	[۵.۲.۶]
۳۷۰	[۵.۲.۷]
۳۷۰	[۵.۲.۸]
۳۷۱	[۵.۲.۹]
۳۷۱	[۵.۲.۱۰]
۳۷۱	[۵.۲.۱۱]
۳۷۱	[۵.۲.۱۲]
۳۷۲	[۵.۲.۱۳]
۳۷۲	[۵.۲.۱۴]
۳۷۳	[۵.۲.۱۵]
۳۷۳	[۵.۲.۱۶]
۳۷۳	[۵.۲.۱۷]
۳۷۴	[۵.۲.۱۸]
۳۷۴	[۵.۲.۱۹]
۳۷۴	[۵.۲.۲۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۷۵.....[۵.۲.۲۱]

۳۷۵.....[۵.۲.۲۲]

۳۷۵.....[۵.۲.۲۳]

۳۷۶.....[۵.۲.۲۴]

۳۷۶.....[۵.۲.۲۵]

۳۷۷.....[۵.۲.۲۶]

۳۷۷.....[۵.۲.۲۷]

۳۷۸.....[۵.۲.۲۸]

۳۷۸.....[۵.۲.۲۹]

۳۷۸.....[۵.۲.۳۰]

۳۷۹.....[۵.۲.۳۱]

۳۷۹.....[۵.۲.۳۲]

۳۸۰.....[۵.۲.۳۳]

۳۸۰.....[۵.۲.۳۴]

۳۸۰.....[۵.۲.۳۵]

۳۸۱.....[۵.۲.۳۶]

۳۸۱.....[۵.۲.۳۷]

۳۸۲.....نَسکِ پَنجَم، بَخشِ سوم

۳۸۲.....پیوستن گاداتاس فرماندار آشوری به کوروش

۳۸۲.....[۵.۳.۱]

۳۸۲.....[۵.۳.۲]

۳۸۳.....[۵.۳.۳]

۳۸۳.....[۵.۳.۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۸۳.....	[۵.۳.۵]
۳۸۴.....	[۵.۳.۶]
۳۸۴.....	[۵.۳.۷]
۳۸۴.....	[۵.۳.۸]
۳۸۴.....	[۵.۳.۹]
۳۸۵.....	[۵.۳.۱۰]
۳۸۵.....	[۵.۳.۱۱]
۳۸۵.....	[۵.۳.۱۲]
۳۸۶.....	[۵.۳.۱۳]
۳۸۶.....	[۵.۳.۱۴]
۳۸۶.....	[۵.۳.۱۵]
۳۸۷.....	[۵.۳.۱۶]
۳۸۷.....	[۵.۳.۱۷]
۳۸۷.....	[۵.۳.۱۸]
۳۸۸.....	[۵.۳.۱۹]
۳۸۸.....	[۵.۳.۲۰]
۳۸۸.....	[۵.۳.۲۱]
۳۸۸.....	[۵.۳.۲۲]
۳۸۹.....	[۵.۳.۲۳]
۳۸۹.....	[۵.۳.۲۴]
۳۹۰.....	[۵.۳.۲۵]
۳۹۰.....	[۵.۳.۲۶]
۳۹۰.....	[۵.۳.۲۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۹۱	[۵.۳.۲۸]
۳۹۱	[۵.۳.۲۹]
۳۹۱	[۵.۳.۳۰]
۳۹۱	[۵.۳.۳۱]
۳۹۲	[۵.۳.۳۲]
۳۹۲	[۵.۳.۳۳]
۳۹۲	[۵.۳.۳۴]
۳۹۳	[۵.۳.۳۵]
۳۹۳	[۵.۳.۳۶]
۳۹۳	[۵.۳.۳۷]
۳۹۴	[۵.۳.۳۸]
۳۹۴	[۵.۳.۳۹]
۳۹۴	[۵.۳.۴۰]
۳۹۴	[۵.۳.۴۱]
۳۹۵	[۵.۳.۴۲]
۳۹۵	[۵.۳.۴۳]
۳۹۵	[۵.۳.۴۴]
۳۹۶	[۵.۳.۴۵]
۳۹۶	[۵.۳.۴۶]
۳۹۶	[۵.۳.۴۷]
۳۹۶	[۵.۳.۴۸]
۳۹۷	[۵.۳.۴۹]
۳۹۷	[۵.۳.۵۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۳۹۷.....[۵.۳.۵۱]

۳۹۷.....[۵.۳.۵۲]

۳۹۷.....[۵.۳.۵۳]

۳۹۸.....[۵.۳.۵۴]

۳۹۸.....[۵.۳.۵۵]

۳۹۸.....[۵.۳.۵۶]

۳۹۹.....[۵.۳.۵۷]

۳۹۹.....[۵.۳.۵۸]

۳۹۹.....[۵.۳.۵۹]

۴۰۰..... نَسکِ پَنجَم، بَخشِ چَهَارم

۴۰۰..... کُمک به گاداتاس در برابر آشوریان و راهپیمایی رزمی به سوی بابل.

۴۰۰.....[۵.۴.۱]

۴۰۰.....[۵.۴.۲]

۴۰۱.....[۵.۴.۳]

۴۰۱.....[۵.۴.۴]

۴۰۱.....[۵.۴.۵]

۴۰۲.....[۵.۴.۶]

۴۰۲.....[۵.۴.۷]

۴۰۲.....[۵.۴.۸]

۴۰۳.....[۵.۴.۹]

۴۰۳.....[۵.۴.۱۰]

۴۰۳.....[۵.۴.۱۱]

۴۰۴.....[۵.۴.۱۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۰۴.....	[۵.۴.۱۳]
۴۰۴.....	[۵.۴.۱۴]
۴۰۵.....	[۵.۴.۱۵]
۴۰۵.....	[۵.۴.۱۶]
۴۰۵.....	[۵.۴.۱۷]
۴۰۶.....	[۵.۴.۱۸]
۴۰۶.....	[۵.۴.۱۹]
۴۰۷.....	[۵.۴.۲۰]
۴۰۷.....	[۵.۴.۲۱]
۴۰۸.....	[۵.۴.۲۲]
۴۰۸.....	[۵.۴.۲۳]
۴۰۸.....	[۵.۴.۲۴]
۴۰۹.....	[۵.۴.۲۵]
۴۰۹.....	[۵.۴.۲۶]
۴۱۰.....	[۵.۴.۲۷]
۴۱۰.....	[۵.۴.۲۸]
۴۱۰.....	[۵.۴.۲۹]
۴۱۱.....	[۵.۴.۳۰]
۴۱۱.....	[۵.۴.۳۱]
۴۱۱.....	[۵.۴.۳۲]
۴۱۲.....	[۵.۴.۳۳]
۴۱۲.....	[۵.۴.۳۴]
۴۱۲.....	[۵.۴.۳۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۱۳..... [۵.۴.۳۶]

۴۱۳..... [۵.۴.۳۷]

۴۱۴..... [۵.۴.۳۸]

۴۱۴..... [۵.۴.۳۹]

۴۱۴..... [۵.۴.۴۰]

۴۱۴..... [۵.۴.۴۱]

۴۱۵..... [۵.۴.۴۲]

۴۱۵..... [۵.۴.۴۳]

۴۱۵..... [۵.۴.۴۴]

۴۱۶..... [۵.۴.۴۵]

۴۱۶..... [۵.۴.۴۶]

۴۱۶..... [۵.۴.۴۷]

۴۱۶..... [۵.۴.۴۸]

۴۱۷..... [۵.۴.۴۹]

۴۱۷..... [۵.۴.۵۰]

۴۱۷..... [۵.۴.۵۱]

۴۱۹..... نَسکِ پنجم، بخش پنجم

۴۱۹..... هم پُرسکی (مشورت) و دیدار با کیاخستره و زُدودنِ دلخوری ها

۴۱۹..... [۵.۵.۱]

۴۱۹..... [۵.۵.۲]

۴۱۹..... [۵.۵.۳]

۴۲۰..... [۵.۵.۴]

۴۲۰..... [۵.۵.۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۲۰	[۵.۵.۶]
۴۲۱	[۵.۵.۷]
۴۲۱	[۵.۵.۸]
۴۲۱	[۵.۵.۹]
۴۲۲	[۵.۵.۱۰]
۴۲۲	[۵.۵.۱۱]
۴۲۳	[۵.۵.۱۲]
۴۲۳	[۵.۵.۱۳]
۴۲۳	[۵.۵.۱۴]
۴۲۴	[۵.۵.۱۵]
۴۲۴	[۵.۵.۱۶]
۴۲۴	[۵.۵.۱۷]
۴۲۴	[۵.۵.۱۸]
۴۲۵	[۵.۵.۱۹]
۴۲۵	[۵.۵.۲۰]
۴۲۵	[۵.۵.۲۱]
۴۲۶	[۵.۵.۲۲]
۴۲۶	[۵.۵.۲۳]
۴۲۷	[۵.۵.۲۴]
۴۲۷	[۵.۵.۲۵]
۴۲۷	[۵.۵.۲۶]
۴۲۸	[۵.۵.۲۷]
۴۲۸	[۵.۵.۲۸]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۲۸ ..... [۵.۵.۲۹]

۴۲۹ ..... [۵.۵.۳۰]

۴۲۹ ..... [۵.۵.۳۱]

۴۲۹ ..... [۵.۵.۳۲]

۴۳۰ ..... [۵.۵.۳۳]

۴۳۰ ..... [۵.۵.۳۴]

۴۳۰ ..... [۵.۵.۳۵]

۴۳۱ ..... [۵.۵.۳۶]

۴۳۱ ..... [۵.۵.۳۷]

۴۳۲ ..... [۵.۵.۳۸]

۴۳۲ ..... [۵.۵.۳۹]

۴۳۲ ..... [۵.۵.۴۰]

۴۳۲ ..... [۵.۵.۴۱]

۴۳۳ ..... [۵.۵.۴۲]

۴۳۳ ..... [۵.۵.۴۳]

۴۳۳ ..... [۵.۵.۴۴]

۴۳۴ ..... [۵.۵.۴۵]

۴۳۴ ..... [۵.۵.۴۶]

۴۳۴ ..... [۵.۵.۴۷]

۴۳۴ ..... [۵.۵.۴۸]

۴۳۶ ..... زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

۴۳۷ ..... نسک ششم، بخش یکم

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

ودایش (تصمیم) برای ادامه جنگ و فراهم آوری ابزارهای جنگی نوین

۴۳۷.....

۴۳۷.....[۶.۱.۱]

۴۳۷.....[۶.۱.۲]

۴۳۷.....[۶.۱.۳]

۴۳۸.....[۶.۱.۴]

۴۳۸.....[۶.۱.۵]

۴۳۸.....[۶.۱.۶]

۴۳۹.....[۶.۱.۷]

۴۳۹.....[۶.۱.۸]

۴۴۰.....[۶.۱.۹]

۴۴۰.....[۶.۱.۱۰]

۴۴۰.....[۶.۱.۱۱]

۴۴۱.....[۶.۱.۱۲]

۴۴۱.....[۶.۱.۱۳]

۴۴۱.....[۶.۱.۱۴]

۴۴۲.....[۶.۱.۱۵]

۴۴۲.....[۶.۱.۱۶]

۴۴۳.....[۶.۱.۱۷]

۴۴۳.....[۶.۱.۱۸]

۴۴۳.....[۶.۱.۱۹]

۴۴۳.....[۶.۱.۲۰]

۴۴۴.....[۶.۱.۲۱]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۴۴.....	[۶.۱.۲۲]
۴۴۴.....	[۶.۱.۲۳]
۴۴۴.....	[۶.۱.۲۴]
۴۴۵.....	[۶.۱.۲۵]
۴۴۵.....	[۶.۱.۲۶]
۴۴۶.....	[۶.۱.۲۷]
۴۴۶.....	[۶.۱.۲۸]
۴۴۷.....	[۶.۱.۲۹]
۴۴۷.....	[۶.۱.۳۰]
۴۴۷.....	[۶.۱.۳۱]
۴۴۸.....	[۶.۱.۳۲]
۴۴۸.....	[۶.۱.۳۳]
۴۴۸.....	[۶.۱.۳۴]
۴۴۸.....	[۶.۱.۳۵]
۴۴۹.....	[۶.۱.۳۶]
۴۴۹.....	[۶.۱.۳۷]
۴۵۰.....	[۶.۱.۳۸]
۴۵۰.....	[۶.۱.۳۹]
۴۵۰.....	[۶.۱.۴۰]
۴۵۱.....	[۶.۱.۴۱]
۴۵۱.....	[۶.۱.۴۲]
۴۵۲.....	[۶.۱.۴۳]
۴۵۲.....	[۶.۱.۴۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۵۲.....[۶.۱.۴۵]

۴۵۳.....[۶.۱.۴۶]

۴۵۳.....[۶.۱.۴۷]

۴۵۳.....[۶.۱.۴۸]

۴۵۴.....[۶.۱.۴۹]

۴۵۴.....[۶.۱.۵۰]

۴۵۴.....[۶.۱.۵۱]

۴۵۴.....[۶.۱.۵۲]

۴۵۵.....[۶.۱.۵۳]

۴۵۵.....[۶.۱.۵۴]

۴۵۶.....[۶.۱.۵۵]

۴۵۷..... نَسکِ ششم، بخشِ دوّم

وایسین فراهم آوری های رزمی برای یک جنگ سرنوشت ساز جهانی و

۴۵۷..... بالابردن نیروی روانی سربازان

۴۵۷.....[۶.۲.۱]

۴۵۷.....[۶.۲.۲]

۴۵۸.....[۶.۲.۳]

۴۵۸.....[۶.۲.۴]

۴۵۸.....[۶.۲.۵]

۴۵۹.....[۶.۲.۶]

۴۵۹.....[۶.۲.۷]

۴۵۹.....[۶.۲.۸]

۴۶۰.....[۶.۲.۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۶۰	[۶.۲.۱۰]
۴۶۱	[۶.۲.۱۱]
۴۶۱	[۶.۲.۱۲]
۴۶۲	[۶.۲.۱۳]
۴۶۲	[۶.۲.۱۴]
۴۶۲	[۶.۲.۱۵]
۴۶۳	[۶.۲.۱۶]
۴۶۳	[۶.۲.۱۷]
۴۶۳	[۶.۲.۱۸]
۴۶۴	[۶.۲.۱۹]
۴۶۴	[۶.۲.۲۰]
۴۶۵	[۶.۲.۲۱]
۴۶۵	[۶.۲.۲۲]
۴۶۶	[۶.۲.۲۳]
۴۶۶	[۶.۲.۲۴]
۴۶۶	[۶.۲.۲۵]
۴۶۷	[۶.۲.۲۶]
۴۶۷	[۶.۲.۲۷]
۴۶۷	[۶.۲.۲۸]
۴۶۷	[۶.۲.۲۹]
۴۶۸	[۶.۲.۳۰]
۴۶۸	[۶.۲.۳۱]
۴۶۸	[۶.۲.۳۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۶۹ ..... [۶.۲.۳۳]

۴۶۹ ..... [۶.۲.۳۴]

۴۶۹ ..... [۶.۲.۳۵]

۴۷۰ ..... [۶.۲.۳۶]

۴۷۰ ..... [۶.۲.۳۷]

۴۷۱ ..... [۶.۲.۳۸]

۴۷۱ ..... [۶.۲.۳۹]

۴۷۱ ..... [۶.۲.۴۰]

۴۷۲ ..... [۶.۲.۴۱]

۴۷۳ ..... نَسکِ شِشْم، بَخْشِ سَوم

۴۷۳ ..... آرایش رزمی ارتش برای جنگِ سرنوشت ساز

۴۷۳ ..... [۶.۳.۱]

۴۷۳ ..... [۶.۳.۲]

۴۷۴ ..... [۶.۳.۳]

۴۷۴ ..... [۶.۳.۴]

۴۷۴ ..... [۶.۴.۵]

۴۷۵ ..... [۶.۳.۶]

۴۷۵ ..... [۶.۳.۷]

۴۷۵ ..... [۶.۳.۸]

۴۷۵ ..... [۶.۳.۹]

۴۷۶ ..... [۶.۳.۱۰]

۴۷۶ ..... [۶.۳.۱۱]

۴۷۶ ..... [۶.۳.۱۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۷۷.....	[۶.۳.۱۳]
۴۷۷.....	[۶.۳.۱۴]
۴۷۸.....	[۶.۳.۱۵]
۴۷۸.....	[۶.۳.۱۶]
۴۷۸.....	[۶.۳.۱۷]
۴۷۹.....	[۶.۳.۱۸]
۴۷۹.....	[۶.۳.۱۹]
۴۸۰.....	[۶.۳.۲۰]
۴۸۰.....	[۶.۳.۲۱]
۴۸۱.....	[۶.۳.۲۲]
۴۸۱.....	[۶.۳.۲۳]
۴۸۲.....	[۶.۳.۲۴]
۴۸۲.....	[۶.۳.۲۵]
۴۸۲.....	[۶.۳.۲۶]
۴۸۳.....	[۶.۳.۲۷]
۴۸۳.....	[۶.۳.۲۸]
۴۸۳.....	[۶.۳.۲۹]
۴۸۴.....	[۶.۳.۳۰]
۴۸۴.....	[۶.۳.۳۱]
۴۸۴.....	[۶.۳.۳۲]
۴۸۴.....	[۶.۳.۳۳]
۴۸۵.....	[۶.۳.۳۴]
۴۸۵.....	[۶.۳.۳۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

- ۴۸۵..... [۶.۳.۳۶]
- ۴۸۵..... [۶.۳.۳۷]
- ۴۸۷..... نسک ششم، بخش چهارم
- ۴۸۷..... بدرودگویی پانتا با ابره داتا
- ۴۸۷..... [۶.۴.۱]
- ۴۸۷..... [۶.۴.۲]
- ۴۸۷..... [۶.۴.۳]
- ۴۸۸..... [۶.۴.۴]
- ۴۸۸..... [۶.۴.۵]
- ۴۸۸..... [۶.۴.۶]
- ۴۸۹..... [۶.۴.۷]
- ۴۸۹..... [۶.۴.۸]
- ۴۸۹..... [۶.۴.۹]
- ۴۸۹..... [۶.۴.۱۰]
- ۴۹۰..... [۶.۴.۱۱]
- ۴۹۰..... [۶.۴.۱۲]
- ۴۹۰..... [۶.۴.۱۳]
- ۴۹۰..... [۶.۴.۱۴]
- ۴۹۱..... [۶.۴.۱۵]
- ۴۹۱..... [۶.۴.۱۶]
- ۴۹۱..... [۶.۴.۱۷]
- ۴۹۲..... [۶.۴.۱۸]
- ۴۹۲..... [۶.۴.۱۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۴۹۲.....	[۶.۴.۲۰]
۴۹۳.....	زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هفتم
۴۹۴.....	نسک هفتم، بخش یکم
۴۹۴.....	پیروزی سرنوشت ساز در جنگ با کرزوس
۴۹۴.....	[۷.۱.۱]
۴۹۴.....	[۷.۱.۲]
۴۹۵.....	[۷.۱.۳]
۴۹۵.....	[۷.۱.۴]
۴۹۵.....	[۷.۱.۵]
۴۹۶.....	[۷.۱.۶]
۴۹۶.....	[۷.۱.۷]
۴۹۷.....	[۷.۱.۸]
۴۹۷.....	[۷.۱.۹]
۴۹۸.....	[۷.۱.۱۰]
۴۹۸.....	[۷.۱.۱۱]
۴۹۸.....	[۷.۱.۱۲]
۴۹۸.....	[۷.۱.۱۳]
۴۹۹.....	[۷.۱.۱۴]
۴۹۹.....	[۷.۱.۱۵]
۴۹۹.....	[۷.۱.۱۶]
۵۰۰.....	[۷.۱.۱۷]
۵۰۰.....	[۷.۱.۱۸]
۵۰۱.....	[۷.۱.۱۹]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۰۱	[۷.۱.۲۰]
۵۰۱	[۷.۱.۲۱]
۵۰۲	[۷.۱.۲۲]
۵۰۲	[۷.۱.۲۳]
۵۰۳	[۷.۱.۲۴]
۵۰۳	[۷.۱.۲۵]
۵۰۳	[۷.۱.۲۶]
۵۰۴	[۷.۱.۲۷]
۵۰۴	[۷.۱.۲۸]
۵۰۵	[۷.۱.۲۹]
۵۰۵	[۷.۱.۳۰]
۵۰۵	[۷.۱.۳۱]
۵۰۶	[۷.۱.۳۲]
۵۰۶	[۷.۱.۳۳]
۵۰۷	[۷.۱.۳۴]
۵۰۷	[۷.۱.۳۵]
۵۰۷	[۷.۱.۳۶]
۵۰۸	[۷.۱.۳۷]
۵۰۸	[۷.۱.۳۸]
۵۰۸	[۷.۱.۳۹]
۵۰۹	[۷.۱.۴۰]
۵۰۹	[۷.۱.۴۱]
۵۱۰	[۷.۱.۴۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۱۰ ..... [۷.۱.۴۳]

۵۱۰ ..... [۷.۱.۴۴]

۵۱۰ ..... [۷.۱.۴۵]

۵۱۱ ..... [۷.۱.۴۶]

۵۱۱ ..... [۷.۱.۴۷]

۵۱۱ ..... [۷.۱.۴۸]

۵۱۱ ..... [۷.۱.۴۹]

۵۱۲ ..... نسکِ هفتم، بخش دوم

۵۱۲ ..... فروگرفتن شهر ساردیس و گفتگوی دوستانه با کرزوس

۵۱۲ ..... [۷.۲.۱]

۵۱۲ ..... [۷.۲.۲]

۵۱۲ ..... [۷.۲.۳]

۵۱۳ ..... [۷.۲.۴]

۵۱۳ ..... [۷.۲.۵]

۵۱۳ ..... [۷.۲.۶]

۵۱۴ ..... [۷.۲.۷]

۵۱۴ ..... [۷.۲.۸]

۵۱۴ ..... [۷.۲.۹]

۵۱۴ ..... [۷.۲.۱۰]

۵۱۵ ..... [۷.۲.۱۱]

۵۱۵ ..... [۷.۲.۱۲]

۵۱۵ ..... [۷.۲.۱۳]

۵۱۶ ..... [۷.۲.۱۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۱۶ ..... [۷.۲.۱۵]

۵۱۶ ..... [۷.۲.۱۶]

۵۱۶ ..... [۷.۲.۱۷]

۵۱۷ ..... [۷.۲.۱۸]

۵۱۷ ..... [۷.۲.۱۹]

۵۱۷ ..... [۷.۲.۲۰]

۵۱۸ ..... [۷.۲.۲۱]

۵۱۸ ..... [۷.۲.۲۲]

۵۱۸ ..... [۷.۲.۲۳]

۵۱۹ ..... [۷.۲.۲۴]

۵۱۹ ..... [۷.۲.۲۵]

۵۱۹ ..... [۷.۲.۲۶]

۵۲۰ ..... [۷.۲.۲۷]

۵۲۰ ..... [۷.۲.۲۸]

۵۲۰ ..... [۷.۲.۲۹]

۵۲۲ ..... نسکِ هفتم، بخش سوم

۵۲۳ ..... سوگواری پانتا در مرگِ همسرش ابره داتا و خودکشی او

۵۲۳ ..... [۷.۳.۱]

۵۲۳ ..... [۷.۳.۲]

۵۲۳ ..... [۷.۳.۳]

۵۲۴ ..... [۷.۳.۴]

۵۲۴ ..... [۷.۳.۵]

۵۲۴ ..... [۷.۳.۶]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۲۴..... [۷.۳.۷]

۵۲۴..... [۷.۳.۸]

۵۲۵..... [۷.۳.۹]

۵۲۵..... [۷.۳.۱۰]

۵۲۵..... [۷.۳.۱۱]

۵۲۶..... [۷.۳.۱۲]

۵۲۶..... [۷.۳.۱۳]

۵۲۶..... [۷.۳.۱۴]

۵۲۷..... [۷.۳.۱۵]

۵۲۷..... [۷.۳.۱۶]

۵۲۸..... نُسکِ هفتم، بخشِ چهارم

پیشگیری از جنگِ درون شهری مردم کاریا با میانجیگری آدوسیوس

۵۲۸..... یکی از فرمانده های پارسی کوروش

۵۲۸..... [۷.۴.۱]

۵۲۸..... [۷.۴.۲]

۵۲۹..... [۷.۴.۳]

۵۲۹..... [۷.۴.۴]

۵۳۰..... [۷.۴.۵]

۵۳۰..... [۷.۴.۶]

۵۳۰..... [۷.۴.۷]

۵۳۱..... [۷.۴.۸]

۵۳۱..... [۷.۴.۹]

۵۳۱..... [۷.۴.۱۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۳۲.....	[۷.۴.۱۱]
۵۳۲.....	[۷.۴.۱۲]
۵۳۳.....	[۷.۴.۱۳]
۵۳۳.....	[۷.۴.۱۴]
۵۳۳.....	[۷.۴.۱۵]
۵۳۴.....	[۷.۴.۱۶]
۵۳۵.....	نُسکِ هفتم، بخش پنجم
۵۳۶.....	گشایش بابل
۵۳۶.....	[۷.۵.۱]
۵۳۶.....	[۷.۵.۲]
۵۳۶.....	[۷.۵.۳]
۵۳۶.....	[۷.۵.۴]
۵۳۷.....	[۷.۵.۵]
۵۳۷.....	[۷.۵.۶]
۵۳۸.....	[۷.۵.۷]
۵۳۸.....	[۷.۵.۸]
۵۳۸.....	[۷.۵.۹]
۵۳۸.....	[۷.۵.۱۰]
۵۳۹.....	[۷.۵.۱۱]
۵۳۹.....	[۷.۵.۱۲]
۵۳۹.....	[۷.۵.۱۳]
۵۴۰.....	[۷.۵.۱۴]
۵۴۰.....	[۷.۵.۱۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۴۰	[۷.۵.۱۶]
۵۴۰	[۷.۵.۱۷]
۵۴۰	[۷.۵.۱۸]
۵۴۱	[۷.۵.۱۹]
۵۴۱	[۷.۵.۲۰]
۵۴۱	[۷.۵.۲۱]
۵۴۱	[۷.۵.۲۲]
۵۴۲	[۷.۵.۲۳]
۵۴۲	[۷.۵.۲۴]
۵۴۲	[۷.۵.۲۵]
۵۴۳	[۷.۵.۲۶]
۵۴۳	[۷.۵.۲۷]
۵۴۳	[۷.۵.۲۸]
۵۴۳	[۷.۵.۲۹]
۵۴۴	[۷.۵.۳۰]
۵۴۴	[۷.۵.۳۱]
۵۴۴	[۷.۵.۳۲]
۵۴۴	[۷.۵.۳۳]
۵۴۵	[۷.۵.۳۴]
۵۴۵	[۷.۵.۳۵]
۵۴۶	[۷.۵.۳۶]
۵۴۶	[۷.۵.۳۷]
۵۴۶	[۷.۵.۳۸]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۴۶	[۷.۵.۳۹]
۵۴۷	[۷.۵.۴۰]
۵۴۷	[۷.۵.۴۱]
۵۴۸	[۷.۵.۴۲]
۵۴۸	[۷.۵.۴۳]
۵۴۸	[۷.۵.۴۴]
۵۴۸	[۷.۵.۴۵]
۵۴۹	[۷.۵.۴۶]
۵۴۹	[۷.۵.۴۷]
۵۴۹	[۷.۵.۴۸]
۵۵۰	[۷.۵.۴۹]
۵۵۰	[۷.۵.۵۰]
۵۵۱	[۷.۵.۵۱]
۵۵۱	[۷.۵.۵۲]
۵۵۱	[۷.۵.۵۳]
۵۵۲	[۷.۵.۵۴]
۵۵۲	[۷.۵.۵۵]
۵۵۲	[۷.۵.۵۶]
۵۵۳	[۷.۵.۵۷]
۵۵۳	[۷.۵.۵۸]
۵۵۴	[۷.۵.۵۹]
۵۵۴	[۷.۵.۶۰]
۵۵۴	[۷.۵.۶۱]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۵۵.....	[۷.۵.۶۲]
۵۵۵.....	[۷.۵.۶۳]
۵۵۵.....	[۷.۵.۶۴]
۵۵۶.....	[۷.۵.۶۵]
۵۵۶.....	[۷.۵.۶۶]
۵۵۶.....	[۷.۵.۶۷]
۵۵۶.....	[۷.۵.۶۸]
۵۵۶.....	[۷.۵.۶۹]
۵۵۷.....	[۷.۵.۷۰]
۵۵۷.....	[۷.۵.۷۱]
۵۵۸.....	[۷.۵.۷۲]
۵۵۸.....	[۷.۵.۷۳]
۵۵۸.....	[۷.۵.۷۴]
۵۵۹.....	[۷.۵.۷۵]
۵۵۹.....	[۷.۵.۷۶]
۵۵۹.....	[۷.۵.۷۷]
۵۶۰.....	[۷.۵.۷۸]
۵۶۰.....	[۷.۵.۷۹]
۵۶۱.....	[۷.۵.۸۰]
۵۶۱.....	[۷.۵.۸۱]
۵۶۱.....	[۷.۵.۸۲]
۵۶۲.....	[۷.۵.۸۳]
۵۶۲.....	[۷.۵.۸۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۶۳	[۷.۵.۸۵]
۵۶۳	[۷.۵.۸۶]
۵۶۴	زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم
۵۶۵	نَسکِ هَشْتُم، بَخشِ یَکُم
۵۶۵	بُنیانگزارِ وزارتخانه های گوناگون برای اداره کشور
۵۶۵	[۸.۱.۱]
۵۶۵	[۸.۱.۲]
۵۶۶	[۸.۱.۳]
۵۶۶	[۸.۱.۴]
۵۶۷	[۸.۱.۵]
۵۶۷	[۸.۱.۶]
۵۶۸	[۸.۱.۷]
۵۶۸	[۸.۱.۸]
۵۶۸	[۸.۱.۹]
۵۶۹	[۸.۱.۱۰]
۵۶۹	[۸.۱.۱۱]
۵۶۹	[۸.۱.۱۲]
۵۷۰	[۸.۱.۱۳]
۵۷۰	[۸.۱.۱۴]
۵۷۱	[۸.۱.۱۵]
۵۷۱	[۸.۱.۱۶]
۵۷۲	[۸.۱.۱۷]
۵۷۲	[۸.۱.۱۸]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۷۲.....	[۸.۱.۱۹]
۵۷۳.....	[۸.۱.۲۰]
۵۷۳.....	[۸.۱.۲۱]
۵۷۳.....	[۸.۱.۲۲]
۵۷۳.....	[۸.۱.۲۳]
۵۷۴.....	[۸.۱.۲۴]
۵۷۴.....	[۸.۱.۲۵]
۵۷۴.....	[۸.۱.۲۶]
۵۷۵.....	[۸.۱.۲۷]
۵۷۵.....	[۸.۱.۲۸]
۵۷۵.....	[۸.۱.۲۹]
۵۷۵.....	[۸.۱.۳۰]
۵۷۶.....	[۸.۱.۳۱]
۵۷۶.....	[۸.۱.۳۲]
۵۷۶.....	[۸.۱.۳۳]
۵۷۷.....	[۸.۱.۳۴]
۵۷۷.....	[۸.۱.۳۵]
۵۷۷.....	[۸.۱.۳۶]
۵۷۷.....	[۸.۱.۳۷]
۵۷۸.....	[۸.۱.۳۸]
۵۷۸.....	[۸.۱.۳۹]
۵۷۸.....	[۸.۱.۴۰]
۵۷۹.....	[۸.۱.۴۱]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۷۹ ..... [۸.۱.۴۲]

۵۷۹ ..... [۸.۱.۴۳]

۵۸۰ ..... [۸.۱.۴۴]

۵۸۰ ..... [۸.۱.۴۵]

۵۸۱ ..... [۸.۱.۴۶]

۵۸۱ ..... [۸.۱.۴۷]

۵۸۱ ..... [۸.۱.۴۸]

۵۸۳ ..... نَسکِ هَشْتَم، بَخْشِ دَوْم

۵۸۴ ..... بررسی ویژگی هایی که از کوروش یک اَبَرْمَرْد ساختند

۵۸۴ ..... [۸.۲.۱]

۵۸۴ ..... [۸.۲.۲]

۵۸۴ ..... [۸.۲.۳]

۵۸۵ ..... [۸.۲.۴]

۵۸۶ ..... [۸.۲.۵]

۵۸۶ ..... [۸.۲.۶]

۵۸۷ ..... [۸.۲.۷]

۵۸۷ ..... [۸.۲.۸]

۵۸۸ ..... [۸.۲.۹]

۵۸۸ ..... [۸.۲.۱۰]

۵۸۸ ..... [۸.۲.۱۱]

۵۸۹ ..... [۸.۲.۱۲]

۵۸۹ ..... [۸.۲.۱۳]

۵۹۰ ..... [۸.۲.۱۴]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۵۹۰ ..... [۸.۲.۱۵]

۵۹۰ ..... [۸.۲.۱۶]

۵۹۱ ..... [۸.۲.۱۷]

۵۹۱ ..... [۸.۲.۱۸]

۵۹۲ ..... [۸.۲.۱۹]

۵۹۲ ..... [۸.۲.۲۰]

۵۹۲ ..... [۸.۲.۲۱]

۵۹۳ ..... [۸.۲.۲۲]

۵۹۳ ..... [۸.۲.۲۳]

۵۹۴ ..... [۸.۲.۲۴]

۵۹۴ ..... [۸.۲.۲۵]

۵۹۴ ..... [۸.۲.۲۶]

۵۹۵ ..... [۸.۲.۲۷]

۵۹۵ ..... [۸.۲.۲۸]

۵۹۷ ..... نَسکِ هَشْتَم، بَخشِ سَوْم

۵۹۸ ..... کاروانِ شادی

۵۹۸ ..... [۸.۳.۱]

۵۹۸ ..... [۸.۳.۲]

۵۹۸ ..... [۸.۳.۳]

۵۹۹ ..... [۸.۳.۴]

۵۹۹ ..... [۸.۳.۵]

۵۹۹ ..... [۸.۳.۶]

۶۰۰ ..... [۸.۳.۷]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۰۰	[۸.۳.۸]
۶۰۱	[۸.۳.۹]
۶۰۱	[۸.۳.۱۰]
۶۰۱	[۸.۳.۱۱]
۶۰۲	[۸.۳.۱۲]
۶۰۲	[۸.۳.۱۳]
۶۰۲	[۸.۳.۱۴]
۶۰۳	[۸.۳.۱۵]
۶۰۳	[۸.۳.۱۶]
۶۰۳	[۸.۳.۱۷]
۶۰۴	[۸.۳.۱۸]
۶۰۴	[۸.۳.۱۹]
۶۰۴	[۸.۳.۲۰]
۶۰۵	[۸.۳.۲۱]
۶۰۵	[۸.۳.۲۲]
۶۰۵	[۸.۳.۲۳]
۶۰۵	[۸.۳.۲۴]
۶۰۶	[۸.۳.۲۵]
۶۰۶	[۸.۳.۲۶]
۶۰۷	[۸.۳.۲۷]
۶۰۷	[۸.۳.۲۸]
۶۰۷	[۸.۳.۲۹]
۶۰۷	[۸.۳.۳۰]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۰۸ ..... [۸.۳.۳۱]

۶۰۸ ..... [۸.۳.۳۲]

۶۰۸ ..... [۸.۳.۳۳]

۶۰۹ ..... [۸.۳.۳۴]

۶۰۹ ..... [۸.۳.۳۵]

۶۰۹ ..... [۸.۳.۳۶]

۶۰۹ ..... [۸.۳.۳۷]

۶۱۰ ..... [۸.۳.۳۸]

۶۱۰ ..... [۸.۳.۳۹]

۶۱۰ ..... [۸.۳.۴۰]

۶۱۱ ..... [۸.۳.۴۱]

۶۱۱ ..... [۸.۳.۴۲]

۶۱۲ ..... [۸.۳.۴۳]

۶۱۲ ..... [۸.۳.۴۴]

۶۱۲ ..... [۸.۳.۴۵]

۶۱۲ ..... [۸.۳.۴۶]

۶۱۳ ..... [۸.۳.۴۷]

۶۱۳ ..... [۸.۳.۴۸]

۶۱۴ ..... [۸.۳.۴۹]

۶۱۴ ..... [۸.۳.۵۰]

۶۱۶ ..... نَسکِ هَشْتَم، بَخْشِ چَهَارُم

پخش پروه های (غنیمت های) جنگی در میان ارتش بر پایه شایستگی

۶۱۶ ..... سربازان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۱۶	[۸.۴.۱]
۶۱۶	[۸.۴.۲]
۶۱۶	[۸.۴.۳]
۶۱۷	[۸.۴.۴]
۶۱۷	[۸.۴.۵]
۶۱۸	[۸.۴.۶]
۶۱۸	[۸.۴.۷]
۶۱۸	[۸.۴.۸]
۶۱۹	[۸.۴.۹]
۶۱۹	[۸.۴.۱۰]
۶۲۰	[۸.۴.۱۱]
۶۲۱	[۸.۴.۱۲]
۶۲۱	[۸.۴.۱۳]
۶۲۱	[۸.۴.۱۴]
۶۲۲	[۸.۴.۱۵]
۶۲۲	[۸.۴.۱۶]
۶۲۲	[۸.۴.۱۷]
۶۲۲	[۸.۴.۱۸]
۶۲۳	[۸.۴.۱۹]
۶۲۳	[۸.۴.۲۰]
۶۲۳	[۸.۴.۲۱]
۶۲۴	[۸.۴.۲۲]
۶۲۴	[۸.۴.۲۳]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۲۴ ..... [۸.۴.۲۴]

۶۲۴ ..... [۸.۴.۲۵]

۶۲۵ ..... [۸.۴.۲۶]

۶۲۵ ..... [۸.۴.۲۷]

۶۲۵ ..... [۸.۴.۲۸]

۶۲۶ ..... [۸.۴.۲۹]

۶۲۶ ..... [۸.۴.۳۰]

۶۲۶ ..... [۸.۴.۳۱]

۶۲۷ ..... [۸.۴.۳۲]

۶۲۷ ..... [۸.۴.۳۳]

۶۲۸ ..... [۸.۴.۳۴]

۶۲۸ ..... [۸.۴.۳۵]

۶۲۸ ..... [۸.۴.۳۶]

۶۲۹ ..... نَسکِ هَشْتَم، بَخشِ پَنَجْم

۶۳۰ ..... اَروسی کوروش با بانو کاساندان دُختر کیاخستره پادشاه ماد

۶۳۰ ..... [۸.۵.۱]

۶۳۰ ..... [۸.۵.۲]

۶۳۰ ..... [۸.۵.۳]

۶۳۱ ..... [۸.۵.۴]

۶۳۱ ..... [۸.۵.۵]

۶۳۱ ..... [۸.۵.۶]

۶۳۱ ..... [۸.۵.۷]

۶۳۲ ..... [۸.۵.۸]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۳۲	[۸.۵.۹]
۶۳۳	[۸.۵.۱۰]
۶۳۳	[۸.۵.۱۱]
۶۳۳	[۸.۵.۱۲]
۶۳۳	[۸.۵.۱۳]
۶۳۴	[۸.۵.۱۴]
۶۳۴	[۸.۵.۱۵]
۶۳۵	[۸.۵.۱۶]
۶۳۵	[۸.۵.۱۷]
۶۳۵	[۸.۵.۱۸]
۶۳۵	[۸.۵.۱۹]
۶۳۶	[۸.۵.۲۰]
۶۳۶	[۸.۵.۲۱]
۶۳۶	[۸.۵.۲۲]
۶۳۷	[۸.۵.۲۳]
۶۳۷	[۸.۵.۲۴]
۶۳۸	[۸.۵.۲۵]
۶۳۸	[۸.۵.۲۶]
۶۳۸	[۸.۵.۲۷]
۶۳۹	[۸.۵.۲۸]
۶۴۰	نَسکِ هَشْتَم، بَخْشِ شِشْم
۶۴۱	سازماندهی ساتراپ‌ها (اُستاندارها) و ایستگاه‌های نامه‌رسانی
۶۴۱	[۸.۶.۱]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۴۱	[۸.۶.۲]
۶۴۱	[۸.۶.۳]
۶۴۲	[۸.۶.۴]
۶۴۲	[۸.۶.۵]
۶۴۳	[۸.۶.۶]
۶۴۳	[۸.۶.۷]
۶۴۳	[۸.۶.۸]
۶۴۴	[۸.۶.۹]
۶۴۴	[۸.۶.۱۰]
۶۴۴	[۸.۶.۱۱]
۶۴۵	[۸.۶.۱۲]
۶۴۵	[۸.۶.۱۳]
۶۴۵	[۸.۶.۱۴]
۶۴۶	[۸.۶.۱۵]
۶۴۶	[۸.۶.۱۶]
۶۴۷	[۸.۶.۱۷]
۶۴۸	[۸.۶.۱۸]
۶۴۸	[۸.۶.۱۹]
۶۴۸	[۸.۶.۲۰]
۶۴۸	[۸.۶.۲۱]
۶۴۹	[۸.۶.۲۲]
۶۴۹	[۸.۶.۲۳]
۶۵۰	نَسکِ هَشْتَم، بَخشِ هَفْتَم

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۵۱	سفارش نامه کوروش به فرزندانش	[۸.۷.۱]
۶۵۱		[۸.۷.۲]
۶۵۱		[۸.۷.۳]
۶۵۲		[۸.۷.۴]
۶۵۲		[۸.۷.۵]
۶۵۲		[۸.۷.۶]
۶۵۳		[۸.۷.۷]
۶۵۳		[۸.۷.۸]
۶۵۴		[۸.۷.۹]
۶۵۴		[۸.۷.۱۰]
۶۵۴		[۸.۷.۱۱]
۶۵۵		[۸.۷.۱۲]
۶۵۵		[۸.۷.۱۳]
۶۵۶		[۸.۷.۱۴]
۶۵۶		[۸.۷.۱۵]
۶۵۶		[۸.۷.۱۶]
۶۵۷		[۸.۷.۱۷]
۶۵۷		[۸.۷.۱۸]
۶۵۸		[۸.۷.۱۹]
۶۵۸		[۸.۷.۲۰]
۶۵۸		[۸.۷.۲۱]
۶۵۸		[۸.۷.۲۲]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

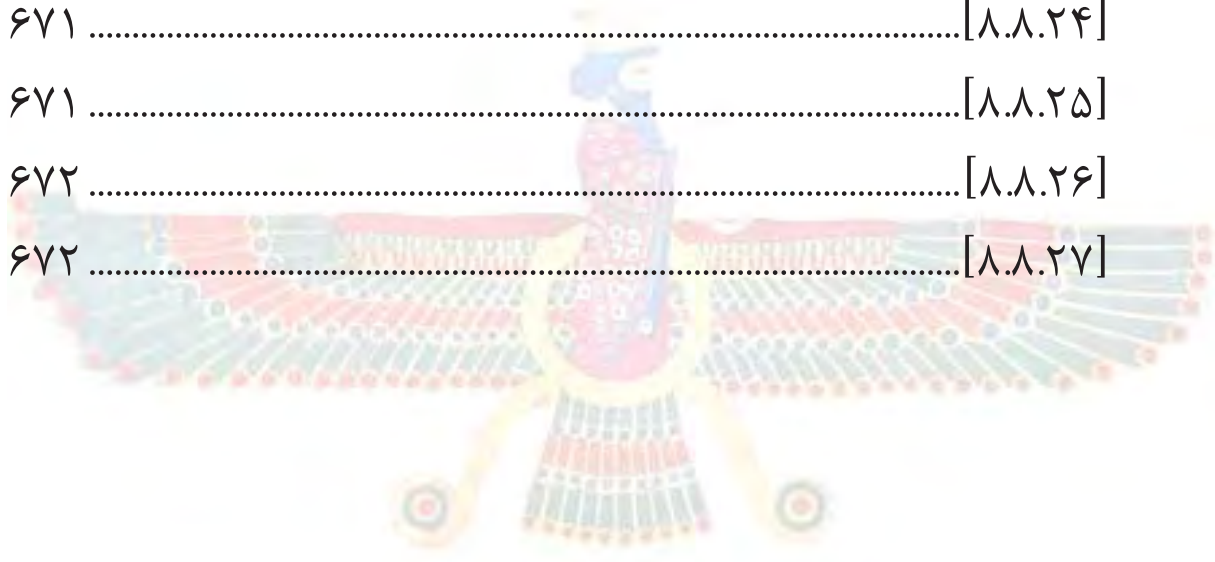
زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۵۹	[۸.۷.۲۳]
۶۵۹	[۸.۷.۲۴]
۶۶۰	[۸.۷.۲۵]
۶۶۰	[۸.۷.۲۶]
۶۶۰	[۸.۷.۲۷]
۶۶۱	[۸.۷.۲۸]
۶۶۲	نَسکِ هَشْتَم، بَخْشِ هَشْتَم
۶۶۳	ارزیابی سِنْفون از فرمانروایانِ پارس پس از مرگ کوروش
۶۶۳	[۸.۸.۱]
۶۶۳	[۸.۸.۲]
۶۶۳	[۸.۸.۳]
۶۶۴	[۸.۸.۴]
۶۶۵	[۸.۸.۵]
۶۶۵	[۸.۸.۶]
۶۶۵	[۸.۸.۷]
۶۶۶	[۸.۸.۸]
۶۶۶	[۸.۸.۹]
۶۶۶	[۸.۸.۱۰]
۶۶۷	[۸.۸.۱۱]
۶۶۷	[۸.۸.۱۲]
۶۶۷	[۸.۸.۱۳]
۶۶۸	[۸.۸.۱۴]
۶۶۸	[۸.۸.۱۵]

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

زندگینامه کوروش بزرگ، پهرست گنجیدگان

۶۶۸	[۸.۸.۱۶]
۶۶۹	[۸.۸.۱۷]
۶۶۹	[۸.۸.۱۸]
۶۶۹	[۸.۸.۱۹]
۶۷۰	[۸.۸.۲۰]
۶۷۰	[۸.۸.۲۱]
۶۷۱	[۸.۸.۲۲]
۶۷۱	[۸.۸.۲۳]
۶۷۱	[۸.۸.۲۴]
۶۷۱	[۸.۸.۲۵]
۶۷۲	[۸.۸.۲۶]
۶۷۲	[۸.۸.۲۷]

زندگینامه کوروش بزرگ

پیشگفتار

زندگینامه کوروش بزرگ

زندگینامه کوروش بزرگ

نیشته ای از سنفون (Xenophon)

برگردان: خشایار رُخسانی

پیشگفتار: خشایار رُخسانی

امروز مردم ایران به زبان «فارسی» سخن میگویند که دربرگیرنده ۷۰٪ وام واژگان عربی و بیگانه است؛ و این درهالی است که در واژهنامه های گوناگونِ پارسی برای هر وام واژه عربی و بیگانه چند واژه پارسی سره و پالوده در دسترس هست که ریشه آنها را میشناسیم. و دیگر اینکه زبان پارسی از توانمندی های بیکران برای واژه سازی برخوردار است که ما را از بکاربردن واژگان بیگانه بی نیاز میسازد که نه ریشه های آنها را میشناسیم و نه آنها را در زبان پارسی دُرُست بکارمیبریم. زبان هر کشوری پیوند تنگاتنگی با کیستی (هویت)، شناسه و گذشتہنگاری مردم آن کشور دارد؛ اگر مردم کشوری زبان نیاکانشان را از دست بدهند، پیوند آنها با گذشته شان بُریده خواهد شد؛ چنین مردمی همانند رودخانه ای میمانند که از سرچشمه های خود در کوهستان بریده شده باشند، سپس به گندآبی واگردند، خُشک شوند و بمیرند. مَهَنَدی (اهمیت) زبان برای پاسداری از کیستی و کتّامی (هویت)، آزادی و خودسالاری (استقلال) مردم یک کشور تا این اندازه است که «اگر پاترمی (ملتی) در جنگ از بیگانگان شکست بخورد و گرفتار آید، تا زمانیکه زبان خودش را از دست نداده باشد، بختی برای رهایی و پیروزی دارد.»

هدف من از برگردان این نسک (کتاب) کوششی برای گسترش زبان خوش آوا و شیرین پارسی سره بود و همچنین آشناسازیِ زایک (نسل) جوان ایران با گذشته سرفراز ولی فراموش شده کشورشان، گذشته شکوهمندی که در رفتار و سرگذشت بنیانگذار ایران، کوروش بزرگ بهتر از همه بازتاب پیدا کرده است. زندگینامه کوروش بزرگ تنها بازگوکننده رویدادهای جنگ های

او نیست، ونکه (بلکه) نمایشگر هنر رهبری او در جنگ و رفتار والامنشانه او در زندگی است.

در درازای تاریخ نام آوران فراوانی بودند که با کارگردشان نام خود را در تاریخ برجای گذاشتند ولی در میان آنها تنها اندک کسانی بودند که تاریخ از آنها به نیکنامی یاد میکند. کوروش بزرگ پدر و بنیانگذار کشور ایران یکی از این اندک نام آوران جهان است که به پاس ویژگی های مردمگرایی، آزادگی و نیکوکاری هایش، همگی گذشتہنگاران از دوستداران ایرانزمین گرفته تا دشمنان این کشور، با ارج و آزرش از او یاد میکنند.

در باره ویژگی های آزادمنشی و مردمگرایی کوروش نسک های (کتاب های) فراوانی نوشته شده است، ولی آنچه که کمتر به آن پرداخته شده است، زیر زره بین بردن و واکاوی آن بستر هنجامنی (اجتماعی) و زمینه های فرهنگی است که از کوروش یک ابرمرد و یک آدم نیکوکار ساختند، کسیکه نه تنها زندگی اش را هزینۀ بهروزی و آسایش هم میهنانش کرد ونکه (بلکه) در بستر مرگ نیز به خوشبختی آنها میاندیشید. او درهنگام مرگ چنین میگوید: «در پیوند با پیکر من، هنگامیکه من مُردَم، دوست ندارم که بدنم را تلاکاری یا نُکره کاری (نقره کاری) کنید یا در گاهوک (تابوت) یا چیزی همانند آن بگذارید، ونکه (بلکه) بیدرنگ آنرا به خاک بسپارید. چه چیزی میتواند فرخنده تر (با برکت تر) از جای گرفتن در آغوش زمین باشد، مادر هَمۀ چیزهای زیبا و پرورش دهنده هَمۀ چیزهای خوب؟ من در هَمۀ دوران زندگی ام دوستدار آدم ها بوده ام و شاد خواهم شد که دوباره بخشی از آن چیزی بشوم که برای آدم ها خوبی فراوان ببار آورد.»

کوروش در فرهنگ و آیین دین مزدیسنا یا دین اشو زرتشت پرورش یافت و در دوران کودکی در دبستان به همراه دانش های زمان، هنر جنگ آوری،

۱۹۱۹ تا ۱۹۴۵: دوران جنگ جهانی اول

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

ویژگی های دادگری، آزادگی و آدمگرایی را هماهنگ با دین مزدیسنا آموخت. با آنکه کوروش یک زرتشتی بود، ولی او به دین و آیین مردم کشورهای دیگر ارج می گذاشت و هنگام بازدید از کشورهای دیگر، نخست از پرستشگاه های آنها دیدن میکرد و در آنجا او خدای کشور مهمان را گرامی میداشت، زیرا او آزادی دین و ارج گذاشتن به باور مردم را از آیین مزدیسنا فراگرفته بود.

جنگ کوروش با کشور آشور که به گشایش بابل و رهایی بردگان یهودی سرانجامید یک جنگ آزمندانه (حریصانه) برای دستیافتن بر پروه های (غنیمت های) جنگی و سرزمین های تازه نبود، ونکه (بلکه) یک جنگ پدافندگرانه در برابر زیادی خواهی های کشور ستیزه جوی آشور بود که برای درهم شکستن همایه (ائتلاف) میان کشور پارس و کشور ماد و دستیافتن بر این دو کشور، بیشتر از نیمی از کشورهای جهان آن دوران را همپیمان رزمی خودش کرده بود.

از دیگر ویژگی های آدمگرایی کوروش پاسداری از جان مردم کشورهای دشمن به هنگام جنگ بود. در جنگ با کرزوس یکی از همپیمانان کشور آشور، کرزوس شکست خورد و به کشور خودش لیدیه گریخت. در هنگام فروگرفتن شهر ساردیس پایتخت کشور لیدیه، کوروش به ارتش خود دستور داد تا از دست اندازی به جان و دارایی مردم خودداری کنند، و هنگامیکه شنید که سربازان کلدانی که بخشی از ارتش او را میساختند با سرپیچی از فرمان او دست به غارت شهر زده اند، او پس از بازخواست و سرزنش سربازان کلدانی، آنها را از ارتش بیرون کرد. ولی پس از پوزشخواهی کلدانیان و بخشش خواهی و دلجویی آنها از کوروش، او سرانجام از سر گناه آنها گذشت. رمز کامگاری (موفقیت) کوروش در دست یافتن به هدف هایش این

عقوبت در سه ماه و نیم و پنج روز و یک شب

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

بود که او پیوسته دشمنانش را به دوستانش و دوستانش را به همپیمانان رزمی اش وامیگرداند. تنها با پیروی از این یک نمونه از رفتارهای ویژه کوروش، آپوزیسیون سرگشته و درهم شکسته حکومت اسلامی میتواند خودش را به تندی سر و سامان دهد.

و دیگر اینکه کوروش بر این باور بود که باید دوستانش را با مهربانی، مهرپو (وفادار) و همپیمان با خود نگهدارد، و نه از راه بکاربردن ابزار زور و ترس. سنّفون میگوید: «کوروش همیشه و تا آنجا که میتواند مهربانی های را که از ته دل برمیخواستند، نشان میداد؛ زیرا او بر این باور بود، همانگونه که آسان نیست کسانی را دوست داشته باشیم که از ما بیزارند، یا شادمانی برای کسانی فراهم کنیم که بدخواه و دشمن ما هستند، به همانگونه، آنها که مهر و شادمانی برای دیگران به ارمغان میآورند، نمیتوانند هدف کین و رمیدگی کسانی شوند که به آنها مهر ورزیده اند و برای آنها این خوشی ها را فراهم آورده اند.» در سفارشی که کوروش در بستر مرگ به پسرانش کامبیز و بردیا (تن خارا، رویین تن) کرد، چنین گفت: «اگر شما با دوستانتان مهربان باشید، در کیفر دادن به دشمنانتان نیز توانا خواهید بود.» سنّفون میگوید: «این شگفت انگیز نیست که کوروش که توانمندترین آدم در میان همه مردم جهان بود، میبایست در بخشش پیشکش ها و ارمغان هایش سرآمد دیگران باشد؛ ولی چیزیکه بیشتر درخور نگرش است، گرایش کوروش در پیشی گرفتن از همه درگوش فرادادن به دوستانش و رسیدگی به رنج و گرفتاری های آنها است؛ و گفته میشود که این راز پنهانی نبوده است که هیچ چیز کوروش را بیشتر از این شرمنده نمیکرد که در رسیدگی به گرفتاری های دوستانش کسی از او پیشی بگیرد.»

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

از دیگر ویژگی های پسندیده کوروش این بود، که او هیچگاه هدف فرجامین خودش را گرپانی (قربانی) هونبارکی ها (لذت ها) و خوشی های زودگذر نمیکرد. از آنجا که دشمنان کوروش از آزادگی و مهربانی او آگاهی داشتند، آنها هیچگاه در جنگ، در برابر ارتش او ایستادگی آنچنانی نمیکردند که یک ارتش هنگامی نشان میدهد که جان سربازانش تنها به ایستادگیش بستگی داشته باشد.

گذشتهنگاران کوروش بزرگ را در گروه اندک نام آورانی جای میدهند که در هنر جنگاوری و بکارگیری شگردهای خردمندانه برای دستیافتن به پیروزی سرآمد جهان بودند. از آنجا که زندگی نیز چیزی بجز جنگ نیست، بایسته است که هر ایرانی میهن دوست نسک (کتاب) زندگینامه کوروش بزرگ را بخواند تا در کنار یادگیری آموزش های فرخویی (اخلاقی) از این رادمرد بزرگ، هنر مبارزه در زندگی را نیز در آموزشگاه این بزرگترین نابغه رزمی جهان بیاموزد که چگونه از راه بکارگیری شگردهای هوشمندانه و ودایش های (تصمیم های) خردمندانه و بجا با کمترین هزینه بر گرفتاری های زندگی روزمره اش چیره گردد.

باهمه ویژگی های فرخویی (اخلاقی) ستایش انگیزی که کوروش داشت، او یک پدیده جدابافته (استثنایی) از مردم ایران نبود، او بازده و دست پرورده یک آیین و فرهنگ آدمساز بود که به جان مردم، هاگ های آدمی (حقوق بشر) و هاگ (حق) آزادی شان ارج میگذاشت، همان آیینی که امروز شوربختانه به فراموشی سپرده شده است. در درون هر ایرانی میهن دوست یک کوروش با همه نیکی ها و آزادگیش نهفته است که میتواند از درون او برخیزد و نمایان شود اگر که او همان ارزش هایی را گرامیدارد که کوروش

ارج میگذاشت و همان آیین و فرهنگی را پاسدارد که کوروش در آن پرورش یافته بود.

خشایار رُخسانی

آدینه، ناهیدشید، ۱۲ آذرماه سال ۷۰۳۲ آریایی میترایی

پیشگفتار: لاری هدریک (Larry Headrick)

سِنْفونِ (*Xenophon*) آتنی یک گذشت‌هنگار و یک دلاور راستینِ یونانِ باستان بود. او که در سال ۴۳۱ پیش از زایش مسیح چشم به جهان گشود، هنگامیکه رزمنامه کوروش بزرگ را مینوشت، در آوگ (اوج) چَمک (قدرت) و توانش بود. دانستنی‌هایی که درباره رهبری در این نَسک (کتاب) هویدا شده‌اند، و خَش بُردار (الهام بخش) مردان بزرگی بوده‌اند؛ از جولِیوس سزار (*Julius Caesar*) گرفته تا بنیامین فرانکلین (*Benjami Franklin*) و لُرِنسِ عربستان (*Lawrence of Arabia*).

بیشتر از هَمِه نَسک‌ها که در پیوند با رهبری نگارش شده‌اند، شاهکارِ سِنْفونِ دربرگیرنده ارزش‌های ژرف و کارشناسانه فرخویی (اخلاقی) و روانی است؛ این‌ها تنها از کسی میتوان چشمداشت که در پای آموزش‌های سُّغرات (*Socrates*) نشسته باشد. کمترین آندیدی (شکی) نیست که سِنْفونِ در هنگام نوشتن زندگینامه کوروش بزرگ، دانش و فرزانیگی‌ای را بیاد می‌آورده است که او در پای آموزش‌های سُّغرات، یادگرفته بوده است.

برآیند یکی از نوشتارهای سِنْفونِ، که «زندگینامه کوروش بزرگ» است [۱]، آن شیوه‌های رهبری را به نمایش درمی‌آورد که از سوی فرمانروای کشور پارس بکارگرفته می‌شده‌اند، کسی که در جایگاه شکوهمندترین پادشاه جهان باستان بیاد آورده میشود. همانگونه که پایک‌های (مدارج) پیشرفت کوروش سراسر پیروزمندانه بودند، اگر بخواهیم که به زبان ساده بگوییم، این

کتاب مقدس، ویرایش ۲۰۱۳، فصل ۴۵

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

نَسک نیز، یکی از بزرگترین دستاوردهای داستان نویسی است که هرگز نوشته شده است.

کوروش بزرگ (دوران زندگی: ۵۸۰ تا ۵۲۹ پیش از زایش مسیح) در سده ششم پیش از زایش مسیح با یکپارچه کردن پارس ها و مادها، دو تیره بنیادین ایرانی، شاهنشاهی پارس را پایه گذاری کرد. شاهنشاهی کوروش از هندوستان تا دریای مدیترانه گسترش پیدا کرد و تا زمان فروپاشی این شاهنشاهی بدست الکساندر (Alexander) دو سده پس از بنیاد گذاری آن، نیرومندترین کشور در جهان بود. با آنکه شکوفایی کوروش به یک سده پیش از دوران سنفون باز می‌گردد، او یک گزینش شایسته برای نمایاندن یک رهبر پسنده و آرمانی بود. کامیابی های شگفت انگیز و رزمی این پارسی بزرگ - کوروش - که با یک فرمانروایی نرم و آرام همراه بود، تنها آن ماده خام را که سنفون نیاز داشت، در فرادست او گذاشت، تا او بتواند یک فراتور (تصویر) نمونه از یک آدم رسا (کامل) را بنمایاند.

افلاتون (Plato)، یکی دیگر از شاگردان ارجمند سغرات، کوروش را در جایگاه یک الگوی راستین یک پادشاه روشنبین، ستایش میکند. آن جایگاهی را که موسی برای اسرایلی ها داشت، کوروش برای پارس ها دارد. هنگامیکه کوروش شهر بابل را گشود، یهودیان بابل از بهر آزادی شان از بردگی و اینکه کوروش این پروانه را به آنها داد تا پیش از چهل هزار تن از آنها بابل را فروگذارند و به کشور خودشان باز گردند، با شادی از او پیشوازی کردند. از بهر نیکخواهی و جوانمردیش و آرزوی درونی او که کاری کند تا هومنی (انسانیت) در آشتی زندگی کند، کوروش بزرگ در سروده های تورات (Isaiah 45) جاودانه شده است.

۱۹۰۴ تا ۱۹۰۷ و ۱۹۱۰ تا ۱۹۱۳

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

هتا مردمیکه به زیر فرمان کوروش درآمدند او را یک آدم بی اندازه دادگر و نیک منش میدانستند. شاپور سورن پهلوی (*Shpour Suren*) از دانشگاه لندن، این یادآوری را میکند که پارسیان او را «پدر» مینامیدند، مردم بابل به او «رها کننده» میگفتند، یونانیان او را «دات آراستار (قانون گذار» مینامیدند و یهودیان او را «برگزیده خداوند میشناسند».

در سال ۱۸۷۸ ترسایی یک پاشن (سند) در هنگام خاک برداری از یک تکه زمین در بابل کهن بگونه یک اُستوانه سنگی با دبیره میخی یافته شد. آن دستک (سند) باستانی که در آن کوروش رفتار مردمیک (انسانی) خود را با شهروندان بابل پس از فروگرفتن شهر، بازکاوی میکند (تشریح میکند)، در جایگاه نخستین منشور هاگ های آدمی (حقوق بشر) پذیرفته شده است. برای سپاسگزاری از این دستاورد مردمیک، سازمان ملل یک برگردان از منشور هوده های مردمی (حقوق بشر) کوروش را به زبان های رسمی هر کدام از هموندان این سازمان، پراکنید (انتشار داد).

گذشتهنگار نامور ویل دورانت (*Will Durant*) نشان میدهد که کوروش بزرگ «یکی از مهربانترین کشورگشایان بود، و شاهنشاهی را بر بخشندگی و جوانمردی پایه گذاری کرده بوده است. دشمنان او میدانستند که کوروش آدم باگذشتی است، و آنها با او با آن دلاوری نمیجنگیدند که ریشه در ناچاری دارد، آن دلاوری ایکه زمانی آدم ها نشان میدهند که گزینشی بجز گشتن و گشته شدن ندارند.»

در سرتاسر دوران باستان هیچ یک از رهبران جهان را نمیتوان با گستره دستاوردهای کوروش برابر کرد. با آنکه گاهگاهی از الکساندر [*Alexander*])، دوران زندگی: از ۳۵۶ تا ۳۲۳ پیش از زایش مسیح] به نام کسی یاد میشود

که فوت و فندگر (*tactician*) و برنامه ریزِ رزمی بزرگی بوده است، ولی او خودش را با گزافکاری هایی آلوده کرده بود که تنها میتوانست بیزاری کوروش را به همراه داشته باشد.

درهالیکه کوروش با مردمی که در جنگ بر آنها چیره میشد، با آرج و آزرِمَشِ ژرف رفتار میکرد، الکساندر گاهگاهی با پافشاری از سربازانش میخواست که شهروندان را از دم تیغ بگذرانند. هنگامیکه سرزمین های زیر فرمان الکساندر گسترده شدند، او بگونه رو به افزونی به شیوه های خودکامگی و خودستایی ترسناک روی آورد. اگر یکی از افسران کوروش همانند افسران الکساندر با سنگدلی رفتار میکرد، او بیدرنگ از انجام خویشکاریش (وظیفه اش) برکنار میشد.

از بهر یک هومنی (انسانیت) ژرفی که آتوی (استعداد) خدادادی سنّفون بود، او این را روامند (عادی) میپنداشت، که خودش را با بُنیانگذار کشور پارس خویشاوند مینویی (معنوی) بانگارد. هردوی آنها از شایش های (امکان های) فراوانی برخوردار بودند که برتری و ستودگی رزمی بدست آورند: هُنرِ رهبریِ خودِ سنّفون در هنگام زاوری (خدمت) رزمی در جایگاه یک فرمانده میدانِ نبرد آبدیده شد، در جاییکه دو دلی و شک به چَم (معنی) شکست و مرگ بود.

با بکارگیری آوازه اش در هنر سُخنوری و همچنین نام آوری او در مَنَشِ بزرگواریش، سنّفون در جایگاه یک کشورمدار و آشتی گر (*peacemaker*) سرآمد بود. او همکاری نزدیک با پارس ها را روامند (عادی) میدانست که شهرهای یونان را در بخش باختری آن زیر فرمان خود داشتند که امروز ترکیه نامیده میشود.

ها، هَنگَمند (مصمم) برخورد میکرد، و میگذاشت تا هریک از هموندانِ گروه او، از پایین تا بالا، با نگرانی هایشان به نزدش بیایند.

شاید که اینگونه گمان شود که یک نَسکِ (کتاب) باستانی واپسین جایی باشد که بشود اندرزهای مَهَند (مهم) را در آنجا برای پذیرفتنِ فَنِ آوریِ نو جُسْتُجو کرد، ولی هتا در این زمینه نیز سِنْفون نشان میدهد که چگونه میتوان با برخورداری از چنین راهنمایی هایی در لبهٔ تیز فَنِ آوریِ نو ماند.

نگاهی بر نوشته های باستانی که در این پیوند نگاشته شده اند

مَهَندی (اهمیت) سِنْفون به اندازه ای فراوان است که تنها میتوان او را در پیوند با اندیشمندانِ هُنر کارفرمایی (مدیریت) سنجید، مردانی مانند سون تسو (*Sun Tzu*) نویسندهٔ نَسکِ (کتاب) «هُنرِ جنگ». در این سَنجش، سِنْفون هیچ چیز را از دست نمیدهد: او در پُرآوازی با این راهبرِ دگر (*strategist*) چینی همتراز است، ولی شاهکار او در بسیاری از نمونه ها از سون تسو برتری دارد.

در «هُنرِ جنگ»، سون تسو روش های فرماندهی فریبکارانه را در بازگویی های کوتاه و خام دفتَرینه میکند (ثبت میکند). نویسندگانِ پَسین چینی از این روش ها که در نوشتارهای پراکنده نگاشته شده بودند، و خَش بُرداری (الهام یابی) کردند و دیدگاه های خود را به آن افزودند. ولی، با هَمهٔ داده های (اطلاعات) افزوده شده، راهنمایی های سون تسو توانِ بستنِ بازهٔ (فاصلهٔ) میانِ دیدمان (تئوری) و گَنش را ندراند. کوروش بزرگ توانست به بازگونهٔ (برخلاف) سون تسو، بازه (فاصله) را با نمونه های ویژه و گَنشیک (عملی) برای آموزشِ رهبری پُرگند.

از اینرو، هرچند سون تسو و سِنْفون هر دو نیاز به فریبِ دُشمن را بیان میکنند، ولی تنها سِنْفون است که در این راه از یک رهبرِ ویژه -- که همانا

۴۱۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

کوروش است -- نمونه آوری میکند؛ هر دو به مَهَنَدِي وَنَدَسَارَشِ (اهمیت تمرکز) ساز و برگ های جَنگی و تُنَدِي آذَرَخَشِ گونه، سفارش میکنند، ولی تنها سِنْفُون است که این داتِ (قانون) با ارزش را در کُنش نشان میدهد. رویهم رفته، سِنْفُون در چارچوبِ یک داستانِ ماجراجویانه و ستایش انگیز، خَرَدِ کوروش را به نمایش میگذارد.

یک نوشته باستانی (کلاسیک) دیگر که بیشتر همراه با نَسکِ (کتاب) کوروش بزرگِ سِنْفُون یک دم از آن نام برده میشود، نَسکِ «شاهزاده» نوشته نیکولو ماکیاولی (*Niccolo Machiavelli*) است. شاید شگفت زده شوید اگر که دریابید که «شاهزاده» تا اندازه ای از نوشته های سِنْفُون وَخَش بُرداری (الهام یابی) کرده است، نوشته هایی که ماکیاولی خوانده و ستایش کرده بوده است. برپایه گُفته فرزانة کشورمداریک (فیلسوف سیاسی) لئو اشتراوس (*Leo Strauss*) «هیچ رویدادِ فرخویی (اخلاقی) یا کشورمداریک (سیاسی) نبود که ماکیاولی میدانسته یا برای یافتنِ آن پُرآوازه شده بوده که پیشتر، از سوی سِنْفُون پیش کشیده نشده بوده است... ماکیاولی هرچیزی را در پرتویی تازه نمایان میکند، ولی این از بهر گسترشِ نگاه او به دوردست نبود، ونکه (بلکه) بشوندِ (بعلت) تنگ شدن آن بود.»

اشتراوس درست میگوید: ماکیاولی نه اینکه زیاد از سِنْفُون آموخته باشد، ونکه (بلکه) بسیار کم از او درس گرفت. در سنجش با کوروش بزرگ، «شاهزاده» نشانگرِ ازدست دادنِ راستینگرایی (واقعگرایی) در باره یک رهبرِ راستین است. ماکیاولی به روشنی کاربُردِ فریب را سفارش میکند، درهالیکه سِنْفُون میدانست که در درازایِ زمان، جایگاهِ فریبکاران به آزرنگ (مصیبت) میفرجامد. شما میتوانید به آسانی دیدگاهِ سِنْفُون را در زندگی کنونی ما

سوره بقره، آیه ۲۵۵

زندگینامه کوروش بزرگ، پیشگفتار

تماشا کنید، هنگامیکه با همان های (شرکت های) بزرگ بشوند (به علت) سیاست های فریبکارانه کارفرماهای شان نابود میشوند.

با زمین گذاشتن ماکیاولی و برگرفتن کوروش، شما میتوانید تنها روش راستین به سوی رهبری را کشف کنید. اندرزهای سنّفون همیشه خردمندانه اند و هرگز پلید و بدنهاد نبوده اند، نه هتا در پیوند با جنگ. از اینرو، ما این پیرو سغرات را به نام یک مرد بزرگ به یاد میاوریم، و ما کوروش آرام و استوار او را – نه «شاهزاده» جنون آمیز ماکیاولی را – به نام رهبر دلخواه بالا میبریم.

لاری هدریک

یاداشت:

[۱] سنّفون چند نوشته درباره کوروش نگاشته است.

یادآوری

برای برگردانِ نَسکِ زندگینامهٔ کوروش بزرگ از دو نوشتهٔ گوناگونِ انگلیسی کهن و نو بهره گرفتیم. اگر چه فرازبندی های (جمله بندی های) این دو نوشته گوناگون هستند، ولی درونمایهٔ آنها در رساندن پیام داستان یکی هستند. در آنجا که میدیدم که برگردان واژه به واژهٔ فرازهای انگلیسی به پارسی نمیتواند پیام داستان را به روشنی بازگویند، برای پیشگیری از سرگشتگی خواننده، تنها به بیان گوهر و چَم (معنی) فرازها به پارسی بسنده میکردم، زیرا خویشکاری ترگمه کُننده (ترجمه کُننده)، تنها برگردان موشکافانهٔ واژه به واژهٔ یک نوشته از زبانی به زبانِ دیگر نیست، ونکه (بلکه) رساندنِ پیام روشن آن نوشته به خواننده است. در برگردانِ این نَسک از واژهنامه های زیر یاری گرفتیم:

فرهنگ پهلوی، واژهنامه دهخدا، لغت فرس، صحاح افرس، سرمه سلیمانی، فرهنگ جهان گیری، برهان قاطع و شاهنامه فردوسی.

سپاسگزاری

در اینجا میخواهم از بانو ژاله دفتریان، کدبان کورش احمدی زاده، کدبان کورش زعیم، کدبان اُستاد امیرحُسن خُنجی و کدبان لاری هدریک از بهر راهنمایی ها و کُکم های خواتیکی (صمیمانه) که در گردآوری این ترگمه (ترجمه) به من کرده اند، بی اندازه سپاسگزاری کنم.

نسکِ نخست، بخش یکم

هنر رهبری

[۱.۱.۱] این اندیشه پیش از این بر ما نمایان شد که چه شماری از سامانه های مردمسالاری (جمهوری) بدست مردم سرنگون شده اند، مردمیکه برتر میدانستند که در ساختار دیگری از کشورداری زندگی کنند، بجز مردمسالاری. و دوباره، چه شماری از سامانه های پادشاهی و جرگه سالاری (*oligarchy*) در گذشته بدست مردم برانداخته شده اند؟ افزون بر آن، ما آشکار کردیم، که چه شماری از آن کسان که گرایش به خودکامگی و آرزوی دستیافتن به چمک یله (قدرت مطلق) داشتند، یکبار برای همیشه، به هوده (به حق) و فوری برکنار گشتند؛ و اگر برخی از آن مردان توانستند با این شیوه از کشورداری، اندک زمانی فرنیسینی (ریاست) کنند، بدون رویکرد (توجه) به اینکه این زمان چه اندازه کوتاه بوده است، این مردان را باید نمونه های کمیاب و شگفت آوری بشمار آورد، همانگونه که آنها اُستوانده اند (اثبات کرده اند) که مردان خردمند و خوشبختی بوده اند. سپس، همچنین، ما درنگریسته ایم (مشاهده کرده ایم) و همچنین در باره آن اندیشیده ایم، که اندک مردمی هستند که در خانه های خودویژه شان (خصوصی شان) دارای شمار فراوانی پیشکار (خدمتکار) هستند، که شمار آنها کمابیش بیشتر از هنجار های هنجمنی (عرف اجتماعی) است، و برخی از مردم دیگر دارای شمار بسیار کمی پایزن (خدمتکار) هستند؛ با آنکه این مردم آشکارا سرور پایزن های خود هستند، ولی آنها نمیتوانند دستواری (اقتدار) و توان فرماندهی شان (*authority*) را بر شمار کمی از پیشکاران شان بپذیرانند.

[۱.۱.۲] و افزون بر این، ما نشان دادیم که برخی لگام اسبان خویش را در دست دارند، و آنها که چوپان نامیده میشوند، بگونه شایسته چیره بر جانورانی هستند که خویشکاری (وظیفه) نگهداری از آنها را دارند. اکنون هنگامیکه ما در باره آن میاندیشیم، درمیابیم، که همه این گله ها آسانتر، از چوپان های خود پیروی میکنند تا مردم از فرمانروایان خود. چونکه این گله ها به آنجا میروند که چوپان، آنها را رهنمون میشود و در آنجا چرا میکنند که چوپان آنها را راه میبرد و از چراگاهی دوری میکنند که چوپان آنها را باز میدارد. افزون بر آن، آنها به نگهبان خود این پروانه را میدهند، که از آنها سود ببرد. از سوی دیگر، ما در هیچ کجا از زد و بندهای پشت پرده هیچ گله ای، در ناسازی (مخالفت) با چوپان خود، نه شنیده و نه آگاه شده ایم، که گله ای فرمانبرداری از چوپانی را رد کرده باشد و یا اینکه چارپایان بخواهند فرادات (امتیاز) سود بردن از گله را از چوپان خود، دریغ کنند. در همان زمان، گله ها بیشتر در برابر کسانی که نمیشناسند خیره سر هستند و از آنها سرپیچی میکنند تا در برابر نگهبانشان و یا آنها که از گله سود میبرند. مردم نیز، گرایش دارند که زودتر در برابر بیگانگان دست به سرپیچی و ساخت و پاخت های پشت پرده بزنند تا در برابر کسانی که مردم آنها را میشناسند ولی تلاش میکنند که بر مردم چیره شوند.

[۱.۱.۳] بدینسان، با ژرف اندیشی ای که ما در این نمونه آوری کردیم، به این بازده رسیدیم، که بنا بر گوهری که آدمی از آن ساخته شده است، چیره شدن بر هر کدام از آفریدگان (مخلوق های) دیگر، خیلی ساده تر از چیره شدن بر آدم هاست. ولی اگر ما این سنجش را به فرمانبردار کردن شمار زیادی از آدم ها، مردم شهر ها و کشورها گسترش بدهیم، ناگزیر به دگرش

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

کشورداری، تا این اندازه سرآمد و فرینه دیگران کرده بود؟ همساز با آنچه که ما فریافته ایم و یا میپنداریم که درباره او میدانیم، تلاش خواهیم کرد که آنها را نیکتر کنیم (ارایه دهیم).

نسک یگم، بخش دوم

سازمان آموزش و پرورش در ایران باستان

[۱.۲.۱] گفته میشود که پدر کوروش کامبیز (*Cambyses*) بوده است، پادشاه پارس: کامبیز وابسته به دودمان (قبیله) "پرسیدا" (*Persidae*) بود، و دودمان "پرسیدا" ریشه نام خود را از پرسئوس (*Perseus*) [۱۲] گرفته اند. مادر کوروش ماندانا (*Mandane*) است که همه با آن همداستان میباشند؛ و این ماندانا دختر آشه ته آگ (*Astyages*) [۱۳] پادشاه کشور ماد (*Medes*) میباشد. هتا در این روزها در سرودها و داستان هایی که مردم کشورهای همسایه میسرایند، از زیبارویی و گشاده دلی (سخاوت) کوروش میگویند. سخن از گرایش فراوان او به فراگرفتن و بلند پروازی است، بگونه ای که او آماده بود که رنج هرکار سختی را بخرد و یا خود را با هرگونه پزمرگی (خطری) رو در روی سازد، تا والاییده (تمجید) و ستایش شود.

[۱.۲.۲] این ویژگیها، ریشه در آتای های (استعدادهای) خدادادی روانی و بدنی دارند، که کوروش گویا از آنها برخوردار بوده است؛ ولی او در همنوایی با دات های (قانون های) کشور پارس، فرهیخته شده و آموزش دیده بود؛ با آنکه این دات ها، آشکارا برای فراهم آوردن آسایش همگانی نوشته شده بودند، همانگونه که در بسیاری از کشورها رایج و رواگ هستند، در سرزمین های زیر چتر فرمانروایی کوروش، رایه ها (دولت ها) میتوانستند از دات های خود پیروی کنند. چونکه بسیاری از رایه های (دولت های) کشورهای زیر چتر فرمانروایی کشور پارس این پروانه را به شهروندان خود میدادند تا فرزندان خود را بدخواه خودشان آموزش بدهند همانگونه که دلپسند آنها بود، و به گهنسالان این شایش (امکان) را داده بودند که همانگونه که دوست

داشتند زندگی بکنند؛ و آنها به فرزندان خود می آموزیدند که دزدی نکنند و به خانه ای دست بُرد نزنند و آنرا تراج نکنند، کسی را اگر سزاوار نباشد، کُتک نزنند، در پیوندِ زناشویی دغایش (خیانت) نکنند، از دستورِ کارگزاران رایه (دولت) سرپیچی نکنند؛ و اینکه اگر کسی یکی از این دات ها را زیر پا بگذارد، آنها او را کیفر دهند.

[۱.۲.۳] دات های (قانون های) کشور پارس، به هر روی، با این پیش درآمد (مقدمه) میآغازند: رویکرد (توجه) دات ها، از آغاز به این است که شهروندان پارس دارای اینچنین ویژگیهایی نیستند که بخواهند آرزوی چیزهای ناهنجار و ناشایستی را بکنند که با فرخویی (اخلاق)، ناسازگار باشند؛ فرآپیشی هایی (اقدام هایی) که دات ها (قانون ها) درنگ دارند، اینگونه هستند؛ شهروندان بخشی از شهر را که «میدان آزاد» گفته میشود، میشناسند، جایکه کاخ پادشاهی و ساختمان های رایه ای (دولتی) برپا شده اند؛ از درآمدن (وارد شدن) دوره گردها با کالاهایشان، فریادهایشان، و رفتارهای ناهنجارشان به این میدان جلوگیری میشود و آنها را به بخش دیگری از شهر میفرستند تا هیاهوی آنها آرامش و سامان (نظم) زندگی را در این بخش از شهر با مردم فرهیخته اش، برهم نزنند.

[۱.۲.۴] این میدان، که ساختمان های رایه ای (دولتی) را دربر میگیرد، به چهار پاره، بخش شده است؛ بخش نخست، از آن پسر بچه ها میباشد، بخش دوم از آن جوانان است، بخش دیگر از آن مردان بُرنا (بالغ)، و بخش واپسین، از آن کسانی است که به زاد (سن) و سال فراگیری آموزش رزمی رسیده اند. دات ها (قانون ها) از جوانان درخواست میکنند که آنها هر روز در آن بخشی که باید آموزش ببینند، آماده باشند—پسر بچه ها و جوانان بُرنا در بامداد میآیند؛ ولی آنها که زادخورت (مسن تر) هستند، این پروانه را دارند که هر

رسانده شود، و چه رنجی را پارسیان میپذیرند تا شهروندان آنها خود را در جایگاه بهترین ها به آزمایش گذارند، رشته سخن را ادامه میدهیم.

[*] برای نمونه گنگاشگاه (شورای) مهتران با فرنشینی پادشاه .

[۱.۲.۶] پسر بچه ها به دبستان میروند و زمانی را که در دسترس دارند هزینۀ فراگیری دادوری میکنند؛ و همانگونه که در کشور ما رسم است، آنها میگویند که برای این هدف به آنجا میروند. پسر بچه ها همچنین میگویند که آنها برای فراگیری خواندن و نوشتن به دبستان میروند. و سرپرستان آنها بخش بزرگی از روز را هزینۀ آموزش به پسر بچه ها میکنند که بیشتر در بارۀ هنر دادوری و وداییدن (تصمیم گرفتن) در پیوند با داوش های انگارشی (ادعاها و دعواهای فرضی) میباشد. سپس، همانگونه که بهنجار (عادی) است، [در چهار چوب آموزه های (درس های) خود] پسر بچه ها نیز یکدیگر را به گناه میبندند و ارتگ (اتهام) میزنند، همانگونه که مردان برنا، چفته هایی (اتهام هایی) مانند دزدی، کتک زدن، نیرنگ و گول زدن، توهین و گرم های (جرم های) دیگر، به هم میزنند، و زمانیکه دانش آموزان پی ببرند که کسی به نمونه ای از این گناهان آلوده شده است، او را [بگونه نمادین (ظاهری)] کیفر میدهند.

[۱.۲.۷] و اگر کسی نیز کسی دیگری را به ناروا، به گناهی بسته باشد، آنها او را کیفر میدهند. و آنها همدیگر را با سپزگی (اتهام) به دات شکنی (قانون شکنی) به دادگاه میکشند و می ايرازند (محکوم میکنند)، و یا نمونه هایی که مردم به شوند (به علت) آن از همدیگر بيزار میشوند ولی کمتر برای آنها به دادگاه میروند، به چم (یعنی) اینکه، زمانی که آدم نمک شناس باشد؛ و اگر آنها بدانند که کسی توانایی داشته است که جبران کار خوب کسی را با انجام یک کار خوب بدهد ولی از انجام آن سر باززده است، آنها او را به

سختی کیفر میدهند. چونکه آنها باور دارند که آدم ناسپاس با شایمندی (احتمال) زیاد از انجام خویشکاری (وظیفه) خود در برابر خداوند، در برابر پدر و مادر، در برابر کشور، و دوستانش کوتاهی میکنند، زیرا که بنگر میآید که بیشرمی و ناسپاسی دست در دست یکدیگر دارند؛ و همانگونه که ما میدانیم، این چیزی است که به فروافتادگی (سقوط) و لغزش های فرخویی (اخلاقی) ره میبرد.

[۱.۲.۸] آنها همچنین به پسر بچه ها روش چیرگی بر روان و جان آموزش میدهند؛ هنگامیکه دانش آموزان هر روز آموزگار خود را ترازمند (متعادل) میبینند، آنها نیز رفتار ترازمند (متعادل) آموزگار خود را سرپلمه (سرمشق) فراگیری چیره شدن بر روان و جان خود میکنند. آموزگاران به دانش آموزان یاد میدهند که از کارگزاران رایه (دولت) پیروی کنند؛ پیروی بدون چون و چرای مردان برنا از کارگزاران رایه (دولت)، دانش آموزان را در انجام اینکار میایزند (تشویق میکنند). و افزون بر آن، آنها به پسر بچه ها یاد میدهند که در زمان خوردن و آشامیدن، چیرگی بر خود را از دست ندهند؛ زمانیکه دانش آموزان میبینند که سربازان، پُست خود را برای زودن گرسنگی شان فرو نمی گذارند، تا اینکه افسران، کسان دیگری در جای آنها بگمارند، آنها در انجام اینکار، ایزانیده میشوند (تشویق میشوند)؛ با این خواست و آهنگ است که با بهین دید (صلاح دید) آموزگاران، هر از گاهی، پسر بچه ها بجای اینکه با مادرانشان خوراک بخورند این زمان را با آموزگارانیشان میگذرانند. افزون بر آن، دانش آموزان برای خوراکشان از خانه نان میآورند و تره برای خوشمزه کردن خوراک، و نوشیدنی و جام آب، اگر کسی تشنه بشود. سوای این، آنها آموزش تیراندازی و پرتاب نیزه فرامیگیرند. این کاری است که پسر بچه ها انجام میدهند تا اینکه به زاد (سن) شانزده سالگی برسند، پس از آن

پسر بچه ها به رده بالاتر فرستاده میشوند و میتوانند در کلاس جوانان برنا نام نویسی کنند.

[۱.۲.۹] اکنون این مردان جوان در گامه دگرذیسی (مرحله تحول) خود، به اینگونه که بازکاوی (شرح) آن در پایین میآید زندگی میکنند: برای ده سال پس از اینکه آنها کلاس پسر بچه ها را پشت سر گذاشتند، این مردان جوان، همانگونه که پیش از این گفتیم، شب ها را در نزدیکی ساختمان های رایه ای (دولتی) بسر میکنند. اینکار را آنها برای نگهبانی از شهر و بالا بردن توانشان در چیرگی بر خود انجام میدهند؛ چونکه این گامه (مرحله) از زندگی، بنگر میآید، که بیشترین دوراندیشی هوشیارانه را درخواست میکند. و در میان روز، اگر که به کمک آنها همچنین، نیاز باشد آنها خود را در فرادست (اختیار) کارگزاران رایه میگذارند. هرگاه که نیاز باشد، آنها در نزدیکی ساختمان های همگانی میمانند. ولی زمانیکه پادشاه برای شکار بیرون میرود، او نیمی از نگهبان ها را با خود میبرد، چیزیکه در ماه، بسیار فراوان پیش میآید. آنهایی که پادشاه را همراهی میکنند به تیر و کمان آراسته هستند، و افزون بر تیرکش، یک شمشیر بلند یا یک شمشیر کوتاه و پهن در نیامش به همراه میبرند؛ نگهبانان همچنین یک سپر سبک و دو نیزه به همراه دارند، یکی برای پرتاب کردن، و دیگری، اگر نیاز باشد، برای درگیری تن به تن.

[۱.۲.۱۰] هزینه اینچنین شکارهایی از گنج ها و درآمدهای همگانی پرداخت میشود؛ و همانگونه که پادشاه رهبر جنگی آنها نیز است، نه تنها او خودش در شکار میهماسد (شرکت میکنند)، ونکه (بلکه) او میخواهد که همراهان نیز در شکار بههماسند (شرکت بکنند). رایه (دولت) هزینه شکار را میپذیرد، با این فرنود (دلیل) که فراگیری شیوه و روش شکار کردن بهترین

۴۱۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک یگم

راه برای آماده شدن برای جنگ است. چونکه شکار، به مردان این خوی را میدهد (عادت میدهد) که پگاه خیز و شکیبا در برابر سرما و گرما باشند، آموزش برای انجام گشت های دراز و دویدن میدهد، و آنها ناگزیر هستند که هرگاه که جانور درنده ای جلوی پای آنها سبز شد، آنها با تیر یا نیزه از پا درآورند. و زمانیکه یک جانور درنده بگونه پُژمرگ آمیز (خطرناک) نزدیک شود، آنها باید که دلیری و گرمک (جرات) خود را برانگیزانند، چونکه، آنها ناگزیر هستند، آن جانوری را که سیجمند (خطرناک) نزدیک اردوگاه آنها شده است، بکشند، و آنها باید که در برابر جانوری که آنها را پتست میکند (تهدید میکند) و میخواهد که به آنها بتازد، هوشیار باشند. در یک فراز (جمله): بسیار دشوار است که بتوان یک شگرد رزم آوری را پیدا کرد که در جنگ نیاز بایسته (ضروری) باشد ولی در شکار کاربُردی نداشته باشد.

[۱.۲.۱۱] زمانیکه آنها رهسپار شکار میشوند، خوراک نیز بهمراه میبرند [*]، که بیشتر از اندازه ای است که برای پسر بچه ها درنگر گرفته میشود، ولی سواي این هیچ ناسانی (تفاوتی) با خوراکِ روامند (عادی) ندارد؛ ولی هنگامیکه آنها سرگرم شکار هستند، هیچگاه به خوردن نمی اندیشند. اگر، به هر روی، به شَوندی (به علتی) نیاز باشد که زمان بسیاری از رفتن بازبایستند یا به فرنود (به دلیل) دیگری آرزو کنند که شکار را برای زمان درازتری ادامه بدهند، در این نهش (وضع) آنها خوراکِ شان را میخورند و در فردای آنروز شکار را تا نهار از سر میگیرند؛ و این دو روز را بجای یک روز به شمار میآورند، چونکه آنها تنها آزوغه (آذوقه) یک روز را هزینه کرده اند. آنها اینکار را از اینرو انجام میدهند تا خود را در برابر رنجِ گرسنگی در زمان جنگ، سخت و پایدار کنند. کسانیکه جانوری را کشته اند، آنها برای خوراکِ شان آماده میکنند؛ اگر کسی در شکار کامگار (موفق) نباشد، باید که با نان

۴۱۰۹۱۰۱۱۰۱۲۰۱۳۰۱۴۰۱۵۰۱۶۰۱۷۰۱۸۰۱۹۰۲۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

و تره ای که آورده است خود را خشنود سازد. اکنون، اگر کسی با خود بیاندیشد که تنها، خوردن نان و تره و یا اینکه تنها، نوشیدن آب خشنودی نمی آورد، بگذارید که بانگارد (تصور بکند) که تا چه اندازه، نان گندم و آب میتوانند شیرین و بامزه باشند، زمانیکه آدم گرسنه و تشنه باشد.

[*]: یونانیان تنها دوبار در روز خوراک میخورند. بار نخست در هنگام نیمروز دگر بار هنگام پایین رفتن خورشید.

[۱.۲.۱۲] گروهایی از جوانان که در گامه دگردیسی (مرحله تحول) از زندگی خود هستند، در خانه میمانند، گاه خود (وقت خود) را با تیراندازی با کمان و پرتاب نیزه بسر میبرند، و همه هنرهایی (فن هایی) را که در دوران پسر بچگی فرا گرفته اند، برزش (تمرین) میکنند، و آنها همیشه در اینگونه همتازی ها (مسابقه ها) با یکدیگر، میهماسند (شرکت میکنند). این نمونه همتازی ها (مسابقه ها) بگونه همگانی (عمومی) نیز برگزار میشوند، که به برنده پاداش و جایزه ارزانی داشته میشود؛ اگر گروهی بالاترین شمار کاردان ها، جوانمردترین ها، بهترین جوانمردان آراسته و بسامانیده (*disciplined*) را داشته باشد، شهروندان نه تنها افسر گروه را با شاد داد و جایزه می والایند و ارج می نهند، ونکه (بلکه) آن سرپرستی را که این جوانان را در دوران بچگی پروریده است، نیز میستایند. رایه (دولت) جوانانی را که از آموزش و پرورش باز مانده باشند، در زمانیکه به آنها نیاز باشد، بکار میگیرد، یا بجای دژبان و یا برای دستگیری تبهکاران و دزدان، و برای انجام کارهای دیگر که توانمندی و کوشایی درخواست کند. انجام این کارها پیشه جوانان در این گامه (مرحله) است. پس از اینکه جوانان برنا این ده سال را به پایان رساندند، آنها را برای نام نویسی در کلاس مردان گوالیده (بالغ) بر میکشند (ترفع درجه میدهند).

[۱.۲.۱۳] این مردان، برای بیست و پنج سال پس از نام نویسی، به گونه ای که در پی می‌آید سرگرم کار میشوند. نُخست، همانند جوانان، آنها خود را در فرادست (اختیار) کشور میگذارند، تا اگر به آنها نیاز باشد، بسود آسایش همگانی کارهایی را انجام دهند، کارهایی که مردان هوشیار و با بدن های ورزیده درخواست میکنند. ولی اگر که نیاز به فرستادن یک گروه، بجایی برای یک پروانکی (مامویت) رزمی باشد، کسانی که آموزش دیده هستند، به میدان اندر میشوند، نه با تیر و کمان، و نه با نیزه، ونکه (بلکه) با جُشن، چیزی که به آن «جنگ ابزار برای درگیری های نزدیک» گفته میشود – یک زره ای که سینه را در بر میگیرد، یک سپر گرد در دست چپ آنها (همانگونه که پارسیان در تندیس های خود بنمایش میگذارند)، و در دست راست آنها یک شمشیر بلند و یا یک شمشیر کوتاه ولی پهن. از میان این گروه، سواي آموزگاران برای پسر بچه ها، همه کارگزاران دادگستری و کادیک ها (قاضی ها) برگزیده میشوند. پس از اینکه آنها آن بیست و پنج سال را به پایان رساندند، همانگونه که پیوس میشود (انتظار میرود)، کارآزمودگی آنها بیشتر از مردان پنجاه ساله خواهد بود؛ پس از پشت سر گذاشتن این گامه (مرحله) آنها جایگاه خود را در میان کسانی برمیگزینند که به آنها "سالخوردگان" میگویند.

[۱.۲.۱۴] اکنون این سالخوردگان، دیگر زاوری (خدمت) رزمی در بیرون از کشورشان انجام نمی دهند. ولی آنها در کشور میمانند و تلاش میکنند که به همه گونه نهادها (موردها) از فراپرسش های (مشکل های) همگانی و خودویژه (خصوصی) رسیدگی و داوری بکنند. این سالخوردگان همچنین، کسانی را که به آنها سپزگی داراکی (اتهام مالی) زده میشود، دادرسی میکنند، و همه افسران را برمیگزینند. و اگر کسی در میان جوانان و یا در

۱۱.۲.۱۵ زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک یگم

میان مردان، از انجام خویشکاری خود که دات های کشور آنرا نشاخت کرده اند (تعیین کرده اند) کوتاهی بکند، از جایگاه هنجمنیش (اجتمایی اش) به زیرافکنده میشود و بازمانده زندگیش را باید بدون هوده (حق) شهروندی بگذرانند. در این نهش (وضع) این مردان سالخورده هستند که میتوانند در جایگاه دادرس (قاضی)، پس از شنیدن کیفرخواست که از سوی یکی از کارگزاران خوانده میشود، رای به فروافکندن (تنزل) و بیرون کردن گناهکار از جایگاه هنجمنیش بدهند.

[۱۱.۲.۱۵] اکنون، که شاید همگی راه و روش های کاری و بنیادین کشورداری در کشور پارس بیشتر روشن و واکاوی (تشریح) شده اند، من میخواهم که اندکی به گذشته باز گردم؛ نخست اینکه، نگر به آنچه که هم اکنون گفته شد، میتوان چکیده این دات ها را در چند فراز (جمله) کوتاه کرد. گفته میشود که کشور پارس دارای چیزی نزدیک به صد و بیست هزار تن شهروند است [*]؛ و دات های کشور پارس هیچکدام از این شهروندان را جزخواست (مستثنی) و بی بهره (محروم) از دستیافتن بر جایگاه های فرازمند (افتخار آمیز) کشوری نکرده اند. اگر چه همه ایرانیان میتوانند و این پروانه را دارند که فرزندانشان را به دبستان های همگانی بفرستند، جایکه آنها با ساز و کار های دانش دادرسی و رزمی آشنا میشوند، ولی تنها کسانی فرزندان خود را به این آموزشگاه ها میفرستند، که نیازی به بکار گماشتن آنها، نداشته باشند؛ و آنها که از اینچنین شایشی (امکانی) برخوردار نیستند، نمی توانند و باید از این فردات (امتیاز) چشم پوشی کنند. و تنها به جوانانی که در زیر سرپرستی و آموزش آموزگاران همگانی، خود را پروریده اند این پروانه را میدهند که دوران آموزشی را در کلاس ویژه جوانان بگذرانند، درهالیکه به جوانانی که دوره آموزش و پرورش را کامگاران (موفقیت آمیز)

۴۱۹۷۹۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک یگم

پشت سر نگذاشته اند، این پروانه داده نمی شود. و تنها به آن جوانان که دوره آموزشی ای را که دات های کشور نشاخت کرده اند (تعیین کرده اند)، به پایان رسانده باشند، پروانه میدهند که به کلاس مردان گوالیده (بالغ) بروند تا کارگزار رایه (دولت) گردند و به جایگاه والا برسند، در حالیکه آنها که دوره خود را به پایان نمیبرند، نمی توانند به کلاس مردان گوالیده (بالغ) بَرکشند (ترفع درجه بگیرند). و دوباره، آنها که دوره خود را در میان مردان گوالیده (بالغ) بدون هیچگونه سرزنی به پایان میبرند، میتوانند هموند (عضو) کلاس سالخوردهگان گردند. همانگونه که ما میبینیم، مهتران و کهنسالان در این کشور از همه سنایش، گرامیداشت، ارج و آوازه خوب بهره‌مند هستند. این، شیوه ای از کشورداری است که پارسیان می پندارند که با والاییدن و سنایش (احترام) به آن میتوانند از بهترین شهروندان برخوردار شوند.

[*] این شمارگان همه شهروندان پارسی نیست، و تنها بازتاب دهنده شمار بلندپایگان و آزادمردها در مَهستان ها (مجلس ها) و انجمن هایی است که فرنشین آنها پادشاه بوده است.

[۱.۲.۱۶] امروز گواه و دستک (سند) در دست هست که نشان از پیروی پارسیان از آیین میانه روی دارد، از شیوه فراهم آوردن خوراک تا آنچه را که آنها میخورند: چونکه هتا امروز آنها این را بی ادبی و ناشایست میدانند که در پیش کسی آب دهان خود را بیرون بیاندازند، بینی خود را تهی کنند و یا با رنج از باد شکم در پیش کسی باد دردهند؛ ایرانیان این را ناشایست میدانند که کسی آنها را با آهنگ رفتن برای شاشیدن، پیشاب کردن و یا چیزهای دیگری از این نمونه، ببیند. برای پارسیان پذیرفتنی نیست که در زندگی از میانه روی دوری گزینند و در هنگام انجام کار سخت، نم بدن (عرق) آنها برزمین افتد ولی اینکار را از راه دیگری میگویند. این چیزهایی

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

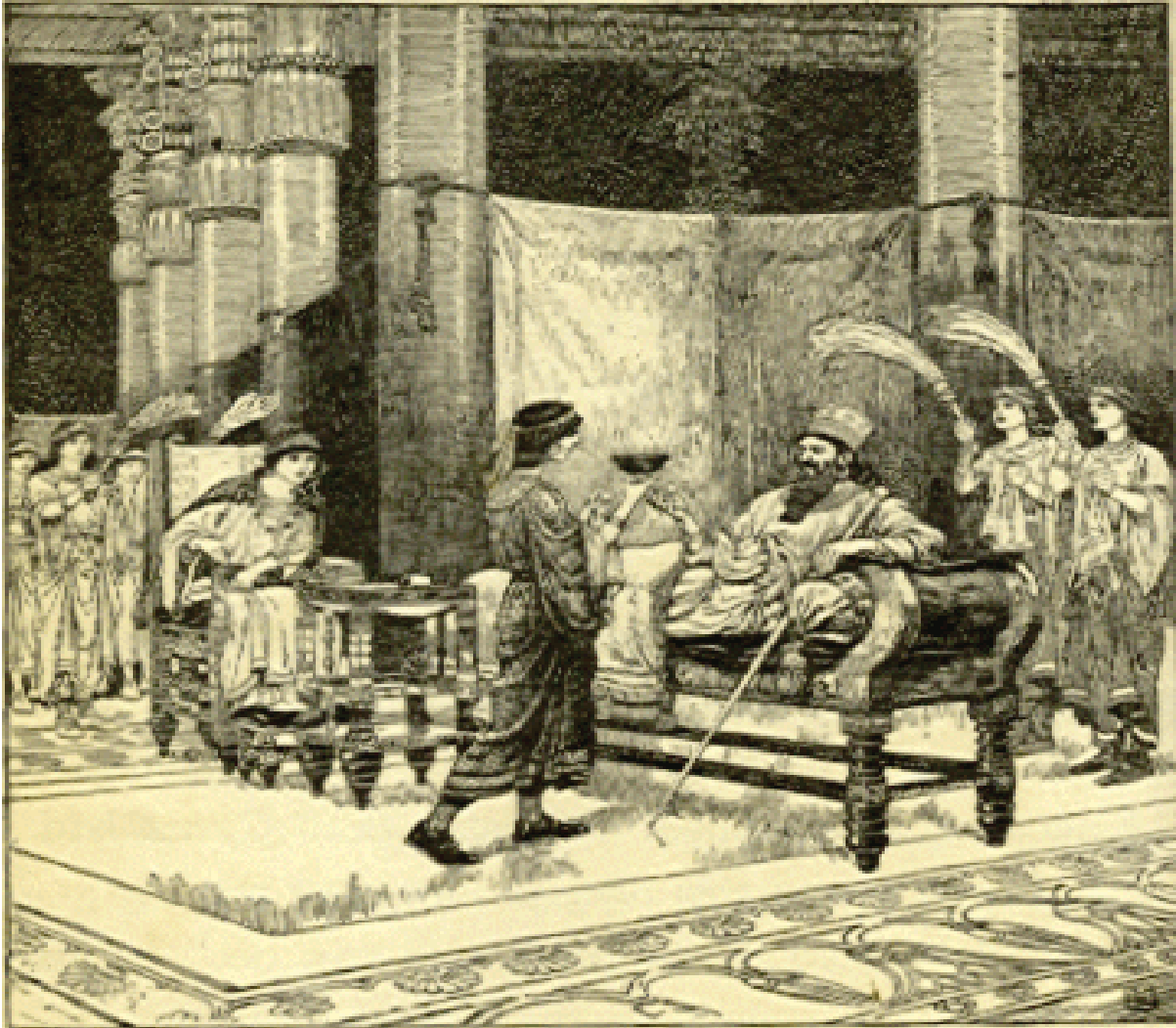
بود که رویهم رفته ما میتوانیم در پیوند با پارسیان بگوییم. اکنون، برای اینکه آهنگ خود (نیت خود) را از گفتاری که آغازیدیم، بجا آورده باشیم، ما باید که به بازگفتار (حکایت) داستان زندگی کوروش از دوران بچگی او پردازیم.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

نسک نخست، بخش سوم

نخستین دیدار کوروش با پدر بزرگش آشه ته آگ

نُخستین دیدارِ کوروش با پدر بزرگش آشه ته آگ (Astyages)

[۱.۳.۱] اینچنین بود آن آموزش و پرورشی که کوروش دریافت کرد تا اینکه او به زاد (سن) و سال دوازده رسید و یا اندکی بیشتر؛ کوروش با انجام فوری، پایه ای، موشکافانه، جوانمردانه و رسای هرکاری که به او واگذار میشد، برتری خودش را در برابر همهٔ دیگر پسر بچه های هم زادش (سنش) نشان میداد. در این دوران بود که آشه ته آگ (Astyages) [۱۳] گروهی از پایزن های (خدمتکاران) دربار را به دنبال کوروش و مادرش فرستاد تا آنها را نزد او آورند. آشه ته آگ دلبستگی فراوانی به دیدن کوروش داشت، زیرا که او گاه به گاه می شنید که کوروش یک پسر بچهٔ خوشگلی است که زیبارویی او کمیاب میباشد. برپایهٔ این درخواست، ماندانا به پیش پدرش رفت و پسرش، کوروش را به همراه بُرد.

[۱.۳.۲] همینکه آنها به پیشگاه آشه ته آگ رسیدند، کوروش پدر بزرگش را شناخت. از آنجا که کوروش پسر خونگرم و مهربانی بود، بی درنگ او را بوسید، همانند کسی که برای زمان زیادی با کسی دیگر زندگی کرده باشد و او را نیز دوست داشته باشد. سپس او پی بُرد که پدر بزرگش سُرْمه به زیر چشمانش کشیده است، و گردِ سپیدآب به چهره اش مالیده است، و گلاهیگیس بر سر دارد-- که آیین همگانی مادها بوده است. همانگونه که گفته شد، آرایش کردن با این پیرایه ها (زینت ها) آیین مادها است، روپوشِ آرغوانی، ردهای آنها، گردن بندهای دور گردن آنها، آنگوها و دستبندهای زرین بدور مچ دست های آنها، درهالیکه پارسیان در خانه شان هتا در این روزها جامه های بی پیرایه برمیکنند و بیشتر زندگی ساده ای دارند. پس از اینکه کوروش پیرایه های پدر بزرگش را تماشا کرد و از دیدن او بشگفت

۱۰۴ زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

آمد، به مادرش گفت: "ببین مادر، که چه اندازه پدر بزرگ من زیبا چهره است!" و زمانیکه مادرش از او پرسید که از نگر او کدام یک از این گسان زیباتر هستند، پدرش و یا پدر بزرگش؟ کوروش بیدرنگ پاسخ داد: "مادر، در میان پارسیان، پدرم از همه خوش رو تر است؛ ولی در میان مادها، تا آنجا که من آنها را در خیابان و یا در دربار دیده ام، پدر بزرگم در اینجا از همه زیباتر است."

[۱.۳.۳] سپس پدر بزرگ کوروش او را در پاسخ بوسید و به او یک جامه زیبا داد تا بپوشد، و همانگونه که نشان بخشش همایونی بود، آشه ته آگ کوروش را با گردن بند و دست بند زرین بیاراست؛ و اگر آشه ته آگ برای سوار کاری بجایی میرفت، کوروش را با خود میبرد، او را بر روی اسبی که با لگام زرین آراسته شده بود سوار میکرد، همانگونه که هنگام سوار کاری خوی او بود. کوروش در دوران بچگی گرایش به چیزهای زیبا داشت و دلبسته چیزهایی بود که ناسانی شان را از چیزهای دیگر با برتری شان برجسته میکردند، او بسیار خشنود از پوشش نوی خود و بسیار شاد از فراگیری سوار کاری بود؛ از آنجا که در کشور پارس، به شوند (به علت) کوهستانی بودن، دشوار است که اسب پرورش داد، و هنر سوار کاری را برزید (تمرین کرد)، برای کوروش یک رویداد بسیار نایاب بود که یک اسب ببیند.

[۱.۳.۴] و سپس، هرگاه آشه ته آگ با دخترش و کوروش خوراک میخورد، آشه ته آگ خوشمزه ترین خوراک ها را در پیش او میگذاشت، زیرا که آشه ته آگ آرزو داشت که با پذیرایی از کوروش با خورش های خوشمزه و دلپذیر، او کمتر از بهر دوری از خانه دلتنگی بکند. روزی کوروش از پدر بزرگش پرسید: "پدر بزرگ، چرا شما این اندازه خودتان را در فراهم آوردن خورش رنج میدهید، آیا مگر شما ناگزیر هستید که با کشیدن

دستتان، به همه این دوری ها و پیشدستی ها با خوراک های گوناگون برسید، و همه این خورش های جورواجو را بچشید!" "پس چرا؟" آشه ته آگ پرسید. "براستی، شما باور ندارید که این خوراک، دلپذیر تر از خورش های شما در کشور پارس است؟" "نه، پدر بزرگ،" کوروش پاسخ داد؛ "ولی راه سیر شدن در کشور ما بسیار ساده تر است از راه آن در کشور شما؛ چونکه برای سیر شدن نان و گوشت، بسنده (کافی) هستند؛ با آنکه شما همان هدفی را که ما داریم دنبال میکنید، ولی برای رسیدن به آن، شما از میان بسیاری از پلکان های مارپیچ بالا و پایین میروید، تا سرانجام به جایی برسید که ما زمان زیادی، پیش از این به آن رسیده بودیم."

[۱.۳.۵] "ولی، پسر، آشه ته آگ گفت: "آماژ و هدف ما دوره گردی نیست؛ و همچنین،" او افزود، "اگر شما مزه بکنید، پی خواهید بُرد که این خوراک ها بسیار دلپذیر هستند." "ولی، پدر بزرگ،" کوروش پاسخ داد: "من درنگریسته ام (متوجه شده ام) که هتا شما نیز از این خوراک ها دلزده هستید." "برای خدا، بگو پسر که این چه داوری ای است که شما میکنید؟" آشه ته آگ پرسید. "برای اینکه،" کوروش پاسخ داد، "من میبینم که هرگاه که شما به نان دست میزنید، دستتان را با چیزی پاک نمیکنید؛ ولی هرگاه که شما از این خورش ها نوش جان میکنید، دستتان را با دستمال پاک میکنید، همانند اینکه شما بی اندازه از آلوده شدن دستتان ناخشنود باشید."

[۱.۳.۶] "پس، پسر،" آشه ته آگ پاسخ داد، "اگر این داوری شماست، پس دستکم با خوردن گوشت از خودتان پذیرایی کنید، تا اگر که به خانه بازگشتید، جوان نیرومندی شوید." پس از اینکه آشه ته آگ این را گفت، او اندازه زیادی از هر دوی گوشت دد و گوشت جانور خانگی را در پیش روی

کوروش گذاشت. و زمانیکه کوروش اندازه فراوانی از گوشت ها را پیش روی خود دید، گفت: "پدر بزرگ، آیا براستی میخواهید برای خشنودی من همه این گوشت ها را به من بدهید، تا از دست آن رها شوید؟" آشه ته آگ پاسخ داد: "آری، به خداوند سوگند، که میخواهم."

[۱.۳.۷] بی درنگ کوروش اندکی از گوشت ها را برداشت و رفت تا آنها را در میان پایزن های (خدمتکاران) پدر بزرگش پخش بکند، درهالیکه به آنها میگفت: "من این خوردنی ها را بشما میدهم، برای اینکه شما رنج بسیار برمیگیرید تا به من سوارکاری بیاموزید؛ این خوردنی ها گوارای شما باشد، زیرا که شما بمن یک نیزه دادید، زاوری (خدمت) به پدر بزرگم میکنید و مادرم را ارج مینهید؛ هم اکنون این همه چیزی است که من میتوانم به شما بدهم." بدینسان کوروش به گفته های خود ادامه داد، درهالیکه او خوردنی هایی را که در دست داشت، میان پیشکاران پدر بزرگش پخش کرد.

[۱.۳.۸] "ولی، آشه ته آگ پرسید، کوروش، آیا نمیخواهید اندکی از آن خوردنی ها را نیز به ساکاس (Sacas)، پیاله گردان من بدهید، به کسی که من او را بیشتر از همه دوست میدارم؟" ساکس مرد خوشرویی بود که خویشکاریش (وظیفه اش) آشناسازی آشه ته آگ با کسانی بود که آهنگ بازدید و رفت و آمد با او را داشتند، و همچنین پیشگیری از کسانی که او بازدید آنها را بهین دید (مصلحت) نمی دانست. کوروش با شیرین زبانی گستاخانه ای، همانند یک پسر بچه ای که گمرو نباشد، پرسش کرد: "پدر بزرگ، چرا شما این مرد را این اندازه دوست دارید؟" و آشه ته آگ با یک شوخی پاسخ داد: "آیا نمیبینی، که او با چه زیبایی و برازندگی، پیاله می را پر میکند؟" پیاله گردن های پادشاهان جایگاه کار خود را خوشبو نگه میداشتند؛ آنها جام می را با کاردانی و زیبایی ویژه ای پر میکردند و سپس

جام را پیشکش می‌کردند، به اینگونه که جام می را با سه انگشت می‌ترا بردند (حمل می‌کردند)، و آنرا با بیشترین برازندگی به دست مهمانان میرساندند.

[۱.۳.۹] "خوب، پدر بزرگ،" کوروش گفت، بگذارید که ساکاس، آن جام را به من بدهد، تا نشان بدهم که من نیز شاید دوست داشته باشم با چیره دستی، جام می را برای شما لبریز کنم و دل شما را بدست آورم، اگر که بتوانم." و آشه ته آگ از ساکاس خواست تا جام می را به کوروش بدهد. کوروش جام می را برداشت و آنرا آب کشید، به همانگونه که او بارها ساکاس را در حال انجام آن تماشا کرده بود؛ و سپس او جام می را به پدر بزرگش پیشکش کرد. هنایش (تأثیر) رفتار کوروش بر مادر و آشه ته آگ بگونه ای با وهاک (با اهمیت) و ژرف بود، که آنها را از ته دل به خنده آورد. کوروش نیز خودش را با یک خنده از جا برکند و به آغوش پدر بزرگش پرید و در حالیکه او را میبوسید گفت: "آهای، ساکاس، شما کارتان را دیگر از دست دادید؛ من باید که شما را از جایگاه کارتان برکنار بکنم، چونکه از یک سوی من نغش (نقش) پیاله گردان را بهتر از شما بازی می‌کنم، وانگهی و افزون بر آن من نیازی به چشیدن می برای آزمایش آن ندارم." اکنون، این یک راستینگی (واقعیت) آشکاری است که در هنگام پیشکش کردن می، ساگران دربار با گمچه (قاشق) اندکی از می را برمیکشیدند، آنرا در پنجه دست چپ خود میرختند و میچشیدند - تا اینکه اگر زهری در آن باشد، بدخواهان پادشاه، سودی از ترفند (دسیسه) خود نبرند.

[۱.۳.۱۰] بی درنگ آشه ته آگ به شوخی گفت: "کوروش، شما رفتار ساکاس را در هر چیز برگردان کردید (کپی کردید) ولی چرا همانند او اندکی از آن می را نچشیدید؟" کوروش پاسخ داد: "به اهورامزدا سوگند، برای اینکه من می‌ترسیدم که آن پیاله با زهر آمیخته باشد. و من فرنودی

(دلیلی) برای ترسم داشتم؛ چونکه زمانیکه شما از دوستانتان در جشن زادروزتان پذیرایی میکردید، من بدون آندید (شک) پی بُردم که او بایستیکه زهر در نوشیدنی مهمانان شما ریخته باشد. "آشه ته آگ پُرسید: " و چگونه شما آنرا دریافتید، پسر؟" کوروش پاسخ داد: " به اهورامزدا سوگند، من رفتار شماها را لرزان و نا اُستوار دیدم، هم از نگر روانی و هم از نگر بدنی. نُخست اینکه شماها خودتان کارهایی را میکردید که هیچگاه انجام آن کارها را بر ما پسر بچه ها روا نمیدارید؛ برای نمونه، شماها پی در پی فریاد میزدید، آن هُمه مهمان همه باهم و همزمان، و هیچکدام از شماها چیزی را که دیگری در حال گفتن بود، نمیشنید؛ و شماها چامه (شعر) خواندن را آغازیدید، که به شیوه بسیار خنده آوری بود، زیرا با آنکه شماها به خواننده گوش نمیدادید، سوگند میخوردید که او بسیار شگرف و شگفت انگیز میخواند؛ و با اینکه هر کدام از شماها پی در پی داستان هایی را در باره نیرومندی خودش بازگو میکرد، ولی هنگامیکه برای وَشت (رقص) و دست افشانی برمیخواستید، برای اینکه از داوری در باره دست افشانی شما خاموش مانده باشم، نمی توانستید هتا سرراست و ستونی بایستید. و هُمه مهمانان، شما را سراسر (کاملاً) فراموش کرده بودند -- که شما پادشاه و شهریار آنها هستید. این چیزی بود که من به آن پی بُردم که آنچه را که شما در حال انجام آن بودید، شاید شیوه ای از برابری در آزادی سخن باشد که شماها به آن میباید؛ به هر حال، در هیچ زمان هیچکدام از شماها خاموش نبود."

[۱.۳.۱۱] آشه ته آگ گفت: "ولی پسر، آیا پدر شما مَسْت نمیکنند؟" کوروش پاسخ داد: "نه، به اهورامزدا سوگند. "آشه ته آگ پُرسید: "براستی، چگونه او میتواند می بخورد ولی مَسْت نشود؟" کوروش پاسخ داد: " او تنها تشنگی خود را میزداید و از اینرو، زیان یا گزند دیگری به خود نمیرساند،

۴۱۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک یگم

چونکه، تا آنجا که من میدانم کسی همانند ساکاس ندارد تا برای او می بیافشاند. ماندانا پرسید: "ولی، پس چرا پسر، تو این اندازه با ساکاس ناسازگاری میکنی؟" کوروش پاسخ داد: "به اهورا مزدا سوگند، برای اینکه، من او را دوست ندارم؛ چونکه هرگاه که من با شور و دلبستگی فراوان دوان دوان به دیدن پدر بزرگ می‌آیم، این آدم لات تیره بخت، مرا از دیدن او باز میدارد. ولی " او افزود، "من از شما، پدر بزرگ خواهش میکنم، که بگذارید تا من تنها برای سه روز بر ساکاس فرمان برانم. " آشه ته آگ پرسید: "و چگونه میخواهی بر او فرمان برانی؟" کوروش پاسخ داد: "من پیش در خواهم ایستاد، همانگونه که ساکاس میایستد، و سپس هنگامیکه او آهنگ آمدن برای خوراک نیمروز داشت، من اگر باشم به او خواهم گفتم، که شما هم اکنون نمیتوانید برای خوراک خوردن بدرآیید؛ چونکه تالار خوراک خوری پُر از مهمان میباشد. و زمانیکه او برای شام بیاید، اگر که من باشم به او خواهم گفتم، که پدر بزرگ به گرمابه رفته است. و هنگامیکه او خیلی پافشاری برای خوراک خوردن بکند، اگر که من باشم خواهم گفتم که بانوانش پیش او میباشند. و من اینکار را همینگونه ادامه خواهم داد تا او را آزار دهم، همانگونه که او مرا با بازداشتن از دیدن شما آزار میدهد."

[۱.۳.۱۲] بدینسان کوروش آنها را هنگام گسارش (صرف) خوراک نیمروز سرگرم میکرد؛ برای آشه ته آگ و آپدر (عموی) کوروش ساده نبود که اگر آنها به چیزی نیاز داشتند، خودشان آنرا بجا آورند، پیش از اینکه کوروش به آن نگرورزد (متوجه آن شود)، زیرا در هنگام روز، اگر کوروش میدید که پدر بزرگش و یا آپدرش (عمویش) به چیزی نیاز دارند، پیش از آنکه آنها در رنج بجا آوردن آن نیاز بوده باشند، کوروش آن خواسته را بجا میآورد؛ چونکه

[۱.۳.۱۵] هنگامیکه اَشَه تِه آگ نوید هایِ (وعده های) خود را به پایان بُرد، ماندانا از کوروش پُرسید آیا او آرزو دارد که بماند و یا به همراه او بیاید؟ کوروش دَرنگی نکرد، و بی درنگ پاسُخ داد که او آرزویِ ماندن را دارد. و زمانیکه ماندانا دوباره از او پُرسید که چرا میخواهد بماند، گُفته میشود که کوروش بدینسان پاسُخ داده است: "مادر، برایِ اینکه در خانه، من پُراوازه هستم که در پَرتابِ نیزه و تیراندازی با کمان بهتر از هَمِه هم زاد (سن) و سال هایِ خودم میباشم؛ ولی من میدانم که اینجا در سوارکاری در برابر همبازی هایم در ردهِ پایین هستم. و بگذار که به شما بگویم، مادر،" او گفت، "این مرا بی اندازه میرنجاند. ولی اگر شما مرا این جا بگذارید و من سوارکاری بیاموزم، از دید من، زمانیکه به پارس بازگردم، شما خواهید دریافت که من به آسانی در انجام ورزش ها از پسرچه هایِ دیگر پیشی گرفته ام، و زمانیکه دوباره به کشورِ مادها باز گردم، تلاش خواهم کرد که از راه رسیدن به بهترین ردهِ سوارکاری، پُشتیبانِ پدر بزرگم باشم." ماندانا از او پُرسید:

[۱.۳.۱۶] "پسرم، چگونه میخواهید در اینجا آموزشِ دادرسی بیاموزید، هنگامیکه آموزگارِ شما در آنجا است؟" "چرا، مادر،" کوروش پاسُخ داد، "این یک چیزی است که من آنرا رسا و سراسر (کامل) آموخته ام." ماندانا پُرسید: "چگونه؟" کوروش پاسُخ داد: "زیرا، از این ور که من هم اکنون در پیشه دادرسی بسیار زبردست هستم، آموزگارم مرا برگزید تا درباره کَشَمکش ها و پَشیماری هایِ (شکایت های قضایی) دیگران داوری کنم. و همچنین، در یک نمونه از داوری،" او گُفت، "من یکبار به شَوَندِ (به علت) داوریِ نادرست، کیفر شدم."

[۱.۳.۱۷] "آن نهاده (موضوع) به این گونه بود: یک پسر بزرگی که ردای کوتاهی پوشیده بود، به یک پسر کوچکی با ردایی بلند میرسد. آن پسر بزرگ ردای پسر کوچک را از تنش در میآورد و ردای خود را بر تن او میگذارد، در حالیکه ردای دیگر را که بزرگ بود، خود میپوشد. هنگامیکه من در جایگاه دادرسی در باره این نهاده داوری کردم، من رای بر این افکندم که برای هر دوی آنها بهتر آن است که هرکس آن ردایی را بپوشد که اندازه اوست. پس از این پاسخ، آموزگار بیدرنگ مرا پادفره داد (مجازات کرد)، و گفت اگر که من کادیک (قاضی) و دادرسی خوبی میبودم همان رای را میدادم که شما برای آن وداپدید (تصمیم گرفتید)؛ ولی اگر خویشکاری (وظیفه) من پیدا کردن دارناک (مالک) راستین (حقیقی) آن ردا باشد، بایستکه به این پرسش پاسخ بدهم که داوش (ادعای) چه کسی داتیک (قانونی) است؛ آن کسیکه به زور خویشنیتار (مالک) آن ردا شده است و یا آنکس که آنرا برای خودش فراهم کرده و یا خریده است؟ و از آنجایی که آنچه که هماهنگ با دات های (قانون های) کشور است، درست میباشد و هر آنچه که با دات های کشور هماهنگی ندارد، نادرست است، او از شاگردان خود میخواهد که همیشه در هنگام داوری، رای خود را در هماهنگی و پشتیبانی از دات های کشور بیافکنند." در ادامه کوروش گفت: "مادر، همانگونه که میبینید، من با سراسر دانش دادوری و مهنندی (اهمیت) آن آشنایی دارم؛ و اگر به دانستنی های بیشتری نیاز باشد، پدر بزرگم مرا در اینجا آموزش خواهد داد."

[۱.۳.۱۸] "آری، پسر،" ماندانا پاسخ داد؛ "ولی دادگاه پدر بزرگ شما، بنیایه ها (اصول) و دات های ویژه دادرسی خود را دارند و از بنیایه های دادرسی در کشور پارس ها پیروی نمی کنند، چونکه او خودش را در کشور

۱۳۰۰ تا ۱۳۰۰ هجری قمری

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

نسک نخست، بخش چهارم

نخستین آموزه های دلاوری در شکارگاه و میدان نبرد

نُخستین آموزه های دلاوری در شکارگاه و میدان نبرد

[۱.۴.۱] کمابیش بدینسان کوروش سَخَن گفت. سرانجام، به هر روی، مادرش به خانه بازگشت، ولی کوروش در سرزمین مادها ماند و در آنجا رُستید و گوالید (رشد کرد). بزودی او بگونه خواتیک (صمیمی) و خودمانی به پسر بچه های دیگر پیوست که هم زاد و سال او بودند و با آنها خوب کنار میآمد. و بزودی کوروش دل پدرانِ همبازی های خود را نیز بدست آورد به این گونه که او به آنها سر میزد و نشان میداد که به فرزندانِ آنها مهر میورزد؛ تا جاییکه، اگر پدرانِ همبازی های او درخواستِ شایسته ای از پادشاه میداشتند، آنها از سوی فرزندانِ خود از کوروش خواهش میکردند که آن آرزوها را برآورده سازد. و کوروش، به شَوْنِدِ (به علت) مهربانیش و آرزوی او در پُرآوزه شدن، هَمِه تلاشِ خود را برای بجا آوردنِ هر درخواستی که آنها میکردند، بکار میبست.

[۱.۴.۲] و اَشَه تِه آگ نمی توانست درخواست های شایسته ای را که کوروش از او میکرد، رد کند. و این بهنجار (معمولی) بود؛ چونکه، هنگامیکه پدربزرگش بیمار شد، کوروش نه از کنار او دور شد و نه دست از گریه کردن کشید؛ او رُک و ساده به هَمِه نشان میداد که بسیار نگران است که شاید پدربزرگش بمیرد. و هتا شبانگاهان، اگر اَشَه تِه آگ چیزی را میخواست، کوروش نُخستین کسی بود که آنرا میافت؛ کوروش با خشنودی و آمادگی فراوان که بیشتر از هرکس دیگری بود، از جای خود به بالا میپرید تا هر زاوری ای (خدمتی) که بود برای خشنودی اَشَه تِه آگ بجا آورد، به گونه ای که دلِ اَشَه تِه آگ را به رسایی بدست آورد.

[۱.۴.۳] براستی کوروش آدم پُرسُخن و سُخندانای بود، تا اندازه ای به فَرنودِ (دلیل) آموزش و پَرورشی که دیده بود، چونکه همیشه از سویِ آموزگارَش از او درخواست میشده است که هرگاه که او دادرَس بود، یک گزارَش در بارهٔ آنچه که انجام داده است و یک گزارَش در بارهٔ چیز هایِ دیگر فراهم آورد؛ و از سویِ دیگر تا اندازه ای به شَوَه (به سبب) گنجکاوای هایِ بهنجارش (معمولیش)، زیرا که او خویِ (عادت) ویژه ای در پُرسش کردن داشت، که چرا روندِ کارها به اینگونه و یا آنگونه هستند؛ و به شَوَنَدِ (به علت) هوشیاریش، میتوانست به پُرسش هایی که دیگران از او میکردند، به آسانی پاسخ دهد؛ بگونه ای که هَمَهٔ این شایش ها (امکان ها)، هُنرِ سُخنوریِ او را میپروراندند. ولی این چیز ناخوشایندی نبود؛ چونکه، با نگرورزی به ساختمان بدنی، بدنِ برخی جوانها به اندازهٔ یک آدم بُرنا (بالغ) میرُسُتَد (رشد میکند)، با آنکه آنها هنوز جوان هستند؛ ولی، این ناآزمودگی (بی تجربگی) این جوانها است که از زاد (سن) و سالِ کم آنها پرده بر میدارد. در پیوند با کوروش، پُرگوییِ او ناآزمودگی یا گُستاخیش را آشکار نمیکرد، ولی بیشتر دلگرمی و خواتی بودن (صمیمی بودن) او را نشان میداد، بگونه ای که آدم بهتر خُشَنود میشد که بیشتر از لب های او چیزی بشنود تا اینکه نزدیک او بشیند ولی او را از سُخن گفتن بازدارد.

[۱.۴.۴] ریختِ نمادینِ (ظاهری) کوروش با سال هایِ زندگی ای که او پُشت سر میگذاشت، پیش میرفت تا اینکه حالت یک جوان را بخود گرفت؛ سپس واردِ گامه ای (مرحله ای) شد که او کمتر سُخن میگفت، آوایِ او بیشتر به آوایِ کسانی که خوشبخت نبودند، همانند شده بود، و او چنان کمرو شده بود که هرگاه که با بزرگترها برخورد میکرد، پریشان میگشت؛ و آن رفتار خُنکی که بر پایهٔ آن، او بخود پروانه میداد که در سُخنِ هرکسی

۱۴۰۱ و ۱۳۹۶ و ۱۳۹۳ و ۱۳۹۲ و ۱۳۹۱

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

ولی جدا از هَمِه ناسزاگویی هایی که آپدرش (عمویش) به او کرد، کوروش از او خواهش کرد که هَمِه شکارهایی را که او زده بود به خانه ببرد و نشان پدربزرگش بدهد. و آپدرش پاسخ داد: "اگر پدربزرگ پی ببرد که شما بدنبال شکاری بوده اید، او نه تنها شما را ونکه (بلکه) مرا نیز سرزنش خواهد کرد، برای اینکه گذاشته ام که شما بدنبال شکار بروید." کوروش گفت: "اگر که پدر بزرگ بَوَدايید (تصمیم بگیرد) که مرا کیفر دهد، بگذارید که او مرا سزا دهد، ولی تنها این شایش (امکان) را فراهم آورید تا که من بتوانم شکارها را به او نشان بدهم. و شما آپدر من، میتوانید به شیوه ای که خودتان دُرست میدانید مرا سزا دهید -- تنها این مهرورزی (لطف) را بمن بکنید." و سرانجام کیاخستره، آپدر کوروش، با آنکه از روی بیزاری، گفت: "آن کاری را بکنید که آرزو دارید؛ بنگر میآید که شما از امروز پادشاه ما باشید."

[۱.۴.۱۰] بدینگونه، کوروش شکارها را به خانه بُرد و آنها را به پدربزرگش داد، و گفت که آن شکارها را برای او آورده است. نیزه هایی را که کوروش در شکار بکار بسته بود و به خون آغشته بودند، نشان پدربزرگش نداد و از چشم او بدور نگهداشت. و سپس آشه ته آگ گفت: "بسیار خوب، پسر، من خشنود از پذیرفتن ره آوردی هستم که شما بمن بخشیده اید؛ به هر روی، من آن اندازه به این ارمغان ها نیاز ندارم که شما بخواهید برای فراهم آوردن آنها جانتان را به پژمرگید (به خطر بیاندازید)." کوروش پاسخ داد: "بسیار خوب، پدربزرگ، اگر شما نیازی به شکارها ندارید، مهروزانه آنها را بمن بدهید، تا من آنها را در میان دوستانم پخش کنم." آشه ته آگ پاسخ داد: "بسیار خوب، پسر، هر اندازه از این شکارها را که آرزو دارید، بردارید و آنها را به کسانی که میخواهید بدهید."

میان دوستانش پِخشانند، و در هنگامیکه سرگرم اینکار بود گفت: "چه نابخردی ای بود، دوستان، هنگامیکه ما آمخته بودیم (عادت کرده بودیم) که جانوران را در باغِ جانوران (پارک) شکار کنیم. از دیدگاهِ من این شیوهٔ شکار کردن، همانندِ کُشتنِ جانوری است که در بند باشد. زیرا، نُخست اینکه، این جانوران در یک پیرامونِ بسته ای بسر میبرند، افزون بر آن، آنها نزار (لاغر) و نمادی (ظاهری) چنجش آور (تهوع آور) دارند؛ و یکی زمینگیر است، و دیگری اندام بدنش از کار افتاده است. ولی جانورانی که در بیرون، در کوهستان ها و دشت ها بسر میبرند—چه اندازه آنها زیبا، بزرگ و تروتمیز میباشند! آهوها به هوا میجستند، انگار که بال داشته باشند، و گرازها ناگهان تازش گنان از کمینگاهشان سر برمیآوردند، همانندِ مردانِ دلاور در میدانِ کارزار. و بشوند (به علت) تنومندی آنها، میشد آنها را بسادگی در تیررس گرفت. از دیدگاهِ من، جانورانِ درنده ای که در دشت، شکار میشوند بسیار زیباتر از آن آفریده هایی هستند که در باغِ جانوران، زنده در هم میلولند." کوروش از دوستانش پرسید: "ولی دوستان، بگوئید، آیا پدرانِ شما پروانهٔ شکار رفتن را بشما نمیدهند؟" آنها پاسخ دادند: "آری، بیدرنگ، اگر که آشه ته آگ روا بداند."

[۱۱۴.۱۲] "پس، چه کسی را میتوانیم بیابیم که با آشه ته آگ گفتگو کند؟" کوروش پرسید. "چرا،" آنها پرسیدند: "چه کسی میتواند بهتر از شما خشنودی آشه ته آگ را بدست آورد؟" کوروش گفت: "نه، سوگند به خدا، نه من؛ من نمیدانم که چگونه همیاری برای شما شده ام؛ چونکه من دیگر نمی توانم، همانگونه که پیش از این خوی و منش من بود، با پدر بزرگم گفتگو بکنم و یا هتا برای نگاه کردن به چشمانش سر بلند کنم. و اگر که من

بخوایم همان روش گذشته را از سر بگیرم، میترسم که مانند یک آدم سبک سر به پرویزم (جلوه کنم). ولی زمانیکه من یک پسر بچه کوچکی بودم، دیگران میپنداشتند که من برای گفتگو با پدر بزرگم از آمادگی بسنده (کافی) برخوردارم. "دوستان کوروش پاسخ دادند: "این گزارش بدی است که شما دارید بما میدید، اگر شما نتوانید در زمان نیاز برای ما کاری بکنید، ما ناگزیر خواهیم شد که از کسی دیگر خواهش کنیم تا کار شما را انجام دهد."

[۱.۴.۱۳] کوروش از شنیدن این سخنان خشمگین شد و رفت بدون اینکه چیزی بگوید؛ و هنگامیکه کوروش همه دلوری خود را برای انجام یک سیج (ریسک) گرد آورد، و پس از اینکه او برنامه ای را درآفکند که چگونه با کمترین آزار و رنج، آن فرایرش (مشکل) را با پدر بزرگش در میان گذارد، تا آنچه را که خودش میخواهد و آنچه را که دوستانش آرزو دارند بدست بیاورد، او به دربار پدر بزرگش اندر شد. سپس، کوروش بدینسان آغازید: "بگو بمن پدر بزرگ، اگر یکی از پیشکارهای شما فرار کند و شما او را دوباره دستگیر کنید، شما با او چکار خواهید کرد؟" آشه ته آگ پاسخ داد: "چکار دیگر میتوانم با او بکنم، بجز اینکه او را در زنجیر کنم و بکارش گمارم؟" کوروش دوباره پرسید: "ولی اگر که او بدخواه خود دوباره برگردد، شما با او چکار خواهید کرد؟" آشه ته آگ پاسخ داد: "میگذارم او را با تازیانه کیفر دهند تا از بازکرد (تکرار) کردار خودش دوری گزیند، سپس با او همانند پیش از اینرویداد رفتار خواهم کرد." کوروش گفت: "شاید که هنگام آن رسیده باشد که شما برای کیفر دادن من با تازیانه، خود را آماده سازید، چونکه من در حال برنامه ریزی برای فرار از دست شما هستم و همچنین میخواهم که دوستانم را برای شکار کردن به بیرون ببرم." آشه ته آگ پاسخ

۱۴۰۴ و ۱۳۹۳ و ۱۳۹۲ و ۱۳۹۱

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

داد: "از اینکه شما مرا پیش از این، از آهنگ خود آگاه ساخته اید کار نیکویی کرده اید، ولی از این پس من شما را از برون شدن از کاخ باز میدارم. چونکه اینکار سرانجام خوبی را نخواهد داشت، که برای یک تکه گوشتی که شما میخواهید فراهم آورید، من نغش یک نگهبان ناهشیار (بی دقت) و ولنگار را بازی کنم و نوه خودم را از دست بدهم."

[۱.۴.۱۴] هنگامیکه کوروش ودایش (تصمیم) پدر بزرگش را شنید، از آن پیروی کرد و در خانه ماند؛ او چیزی نگفت، ولی افسرده و دلگیر شد. به هر روی، هنگامیکه آشه ته آگ دید که کوروش بسیار زیاد سرخورده شده است، آرزوی خشنودی او را کرد، و کوروش را برای شکار به همراه برد؛ کوروش یارانش را گردآورد؛ شمار بزرگی از مردان پیاده و سواره، و کوروش یک شکار بزرگی را سازماندهی کرد، به اینگونه که جانوران نارام (وحشی) را بسوی دشت راند. و آنگاه که آشه ته آگ در شکارگاه سر رسید، به شیوه پادشاهان فرمان داد که هیچکس نباید پیش از اینکه کوروش شکارش را به پایان برده باشد، نیزه اش را پرتاب کند. ولی کوروش فردات و برتری را در این میدید که پدر بزرگش در شکار پادرمیانی نکند (دخالت نکند)، از اینرو به آشه ته آگ گفت: "اگر این آرزوی شماست که من از شکار شادمان گردم، پدر بزرگ، بگذارید که یارانم نیز شکار کنند و تلاش کنند که در هنگام شکار، گوی برتری را از یکدیگر بر بایند و هرکس هرچه که در چننه دارد، نشان دهد."

[۱.۴.۱۵] بیدرنگ، آشه ته آگ پروانه داد و از جایگاهش به تماشای آنها نشست که چگونه آنها در همالش (رقابت) با یکدیگر به دایتیک ها (جانوران وحشی) می‌تاختند و آرزومندانه در شکار و در پرتاب نیزه با یکدیگر برتری جویی میکردند. و او خشنود از این بود که میدید که کوروش نه تنها از خوشهالی آرام نمیگیرد، ونکه (بلکه) همانند یک شکارچی خوب و کارآزموده

هر زمان که به جانوری نزدیک میشود، با سدا کردن (صدا کردن) همراهانش با نامشان، به آنها فرمان های درخور میدهد. و پادشاه خشنود از دیدن کوروش بود که به یکی از همراهانش میخندید و دیگری را بدون هرگونه رشکمندی (حسادت)، می ستایید. سرانجام، آشه ته آگ با انبوهی زیاد از شکار به خانه بازگشت، از آن زمان به پس هرگاه که شایش پذیر (امکان پذیر) بود، آشه ته آگ با کوروش به شکار میرفتند، و برای خشنودی کوروش نه تنها نگبانان خود را، ونکه یاران کوروش را نیز به همراه میبرد. بدینسان کوروش با برنامه ریزی برای برخی کارهای دوستداشتنی که با آنها خشنودی همه را فراهم میآورد، بیشتر زمان خود را میگذراند.

[۱.۴.۱۶] زمانیکه کوروش پانزده و یا شانزده ساله بود، پسر پادشاه آشور در شب پیش از زناشویش، آرزو کرد که به شوه (به سبب) آن روز فرخنده، بشکار برود. اکنون، از آنجا که او شنیده بود که در مرز میان کشور ماد و آشور دایتیک های (جانوران وحشی) فراوانی یافت میشوند، که به شوند (به علت) جنگ در آن کرانه (ناحیه)، شکار نشده بودند، آرزو به رفتن به آن کرانه را داشت. از آنجا که میخواست که شکار بدون هر گونه پزمرگی (خطری) همراه باشد، او شمار زیادی از سواراکاران خود را به همراه برد، تا بدان (جانوران وحشی) را از میان بیشه های انبوه به بیرون به سوی دشت برانند، به جاییکه میدانی باز و درخور برای سوارکاری بود. هنگامیکه او به دژ مرزی رسید، در آنجا خوراک خورد و برای شکار، در نخستگان (اوایل) روز پسین، برنامه ریزی کرد.

[۱.۴.۱۷] هنگامیکه شب فرارسید، نیروهای سواره و پیاده که برای پشتیبانی از دزهای مرزی گردآمده بودند، از شهر رسیدند. پسر پادشاه آشور با خود اندیشید که همکنون ارتش بزرگی را در دست دارد؛ چونکه از یک

۱۱۴۱۸ زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

سوی دو هَنگ از مرزبانان بهم رسیده بودند و از سویِ دیگر او نیز با یک نیروی بزرگی از سواره و پیاده به آنجا رسیده بود. از اینرو، او با خود اندیشید که ژایش (فرصت) خوبی برای تازش به گستره (قلمرو) کشور ماد فرارسیده است و دیگر اینکه در این نِهش (وضع) بهره شکار میتواند تابناکتر باشد و شمار جانورانِ شکاری نیز بی اندازه بزرگ خواهد بود. بدینسان، بامدادان، او ارتشِ خود را به بیرون رهنمایید؛ پیادگان (پیاده نظام) را او در سر مرز نگهداشت، دره‌الیکه خودش با اسب بسوی بَرگ های (برج های) دیده بانی مادها روانه گشت؛ او در آنجا با بیشترین مردانِ دلاوری که دور و برش بودند، جای گرفت، تا بتواند مرزبانان ماد را که برای جلوگیری از پرسه زدن و ولگردی سربان آشوری در پهنه کشور شان آمده بودند، بازدارد؛ و همچنین او مردانِ ورزیده ای را در گروهان ها و در سوی های گوناگون، گسیل داشت تا در کشور ماد به جستجو بپردازند؛ با این فرمان که به هر چه که آنها برخورد کردند به دام اندخته و برای او بیاورند. بدینگونه سربازان آشور در انجام این گردگان (عملیات) بکارگرفته شدند.

[۱۱۴۱۸] ولی هنگامیکه به آشه ته آگ گزارش رساندند که دشمن در کشور میباشد، او دره‌الیکه فرمان های شایسته ای را به یگان های دیگر داد تا به یگان خودش به پیوندند و از خودش پشتیبانی کنند، با گارد ویژه، به همراه پسرش و شهسوارانی که در نزدیکی او بودند، رهسپار مرز شد. ولی هنگامیکه آنها شمار زیادی از سپاهیان آشوری را دیدند که در جایگاه های خود جای گرفته اند و سوارکاران آنها نیز همانجا ایستاده اند، ارتش ماد نیز ایستاد. هنگامیکه کوروش دید که ارتش ماد شتابان در حال بیرون رفتن از شهر است، او زره و جوشن خود را برای نخستین بار برگرد و همچنین به بیرون روان شد؛ این یک بختی بود که کوروش میپنداشت که بار دیگر پیش

نیاید—بدینسان او آرزومند (مشتاق) در بستن جنگ ابزارها، زره و جوشنی بود، که پدر بزرگش به او بخشیده بود، که خیلی زیبا و برازنده او بودند. آراسته به جنگ ابزار، کوروش بر اسبش سوار شد و آنرا راند. با آنکه آشه ته آگ شگفت زده از این بود که کوروش به فرمان چه کسی آمده است، با این همه او به کوروش نگفت که بیاید و در کنارش بایستد.

[۱.۴.۱۹] هنگامیکه کوروش سوارکاران فراوانی را در پیرامون و روبروی ارتش آشه ته آگ دید، پرسید: "بگوید، پدر بزرگ، آیا آن مردان که در آنجا آرام بر اسبانشان سوار هستند، دشمن میباشند؟" "آری، براستی که آنها دشمن هستند،" آشه ته آگ پاسخ داد. کوروش دوباره پرسید: "آیا آنها نیز دشمن هستند که درهال سوارکاری به بالا و پایین هستند؟" آشه ته آگ پاسخ داد: "آری، آنها نیز دشمن میباشند." کوروش گفت: "براستی، به خدا سوگند، پدر بزرگ، به هر روی، آنها با آن اسب های فرتوت و سالخورده شان که آهنگ تاخت و تاز به داراک های (اموال) ما را کرده اند، نمادی بسیار غم انگیزی دارند. بایستیکه برخی از ما بر آنها بتازند." آشه ته آگ پاسخ داد: "ولی نمی بینید، پسر، که چه انبوهی از سوارکاران آنها به رده ایستاده اند؟ اگر که ما به آنها در آنجا یورش ببریم، آنها در برابر، راه را بر ما خواهند بست؛ درهالیکه نیروهای بنیادین (اصلی) ما هنوز به ما نپیوسته اند." کوروش گفت: "ولی اگر شما در اینجا بمانید، و آمدن نیروهای پشتیبانی را به بیوسید (انتظار بکشید) که بیایند و به ما به پیوندند، ترس، نیروهای ما را دربر خواهد گرفت و آنها از جایشان تکان نخواهند خورد، ولی اگر آن چپاولگران بینند که برخی از ما درهال تاختن به آنها میباشند، آنها پروه های (غنیمت های) خود را خواهند انداخت."

[۱.۴.۲۰] هنگامیکه آشه ته آگ پیشنهاد کوروش را شنید، دریافت که پیشنهاد او از خرد برخوردار است و در شگفت ماند که این پسرچه چه اندازه باید تیزهوش و زیرک باشد. پس او به پسرش کیاخستره فرمان داد که یک گروهان از سوارکاران را بردارد و به آن بخش از دشمن بتازد که درهال چپاول پروه ها (غنیمت ها) بودند، و افزود: "و اگر آن بخش دیگر از دشمنان در اندیشه تازش به شما بیافتند، من به آنها خواهم تاخت، بگونه ای که آنها ناگزیر از رویگرداندن به ما شوند." بدینگونه بود که سپس، کیاخستره شماری از سوارکاران را با اسبانی تنومند برداشت و پیشرفت. و هنگامیکه کوروش سوارکاران را دید که درهال آغازیدن تازش هستند، شتابان خود را به آنها رساند و بزودی رهبری آنها را بدست گرفت، درهالیکه کیاخستره بدنبال او میآمد، و بازمانده سوارکاران نیز جا نماندند. هنگامیکه تاراج کنندگان دیدند که سپاهیان ماد نزدیک میشوند، آنها بیدرنگ پروه های (غنیمت های) خود را رها کردند و فرار را بر ماندن سزاوار دیدند.

[۱.۴.۲۱] ولی، درهالتی که کوروش، رهبری را بدست داشت، او و همراهانش تلاش کردند که راه را بر سپاه دشمن ببندند، و هر که را گیر میآوردند، بیدرنگ میکشتند؛ کوروش و همراهانش کسانی از دشمن را که کامیار به فرار شده بودند، سخت پیگرد کردند، و از دنبال کردن آنها، باز نایستادند تا شماری را گرفتار کردند. همانند یک شکارچی کارآزموده که بیباکانه به گله گرازان یورش میبرد، کوروش در پیگرد دشمنان میشتابید، بدون اینکه به چیز دیگری رویگردی نشان دهد، بجز گشتن هر کسی را که بچنگ میآورد، و بی پروا به هر چیز دیگری. به هر روی، هنگامیکه دشمنان دیدند که یارانشان سخت زیر فشار هستند، فرمان پیشروی به ستون های

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

خدا سوگند، " آن مرد گفت، " ولی من پس از یک دوره جدایی، دوباره بازگشته ام. " سوگند به خدا، پسرِ آپدرِ (پسرِ عمو) " کوروش گفت، " ولی زمانِ بسیار کوتاهی بود، " آیا این زمانِ کوتاهی ست؟ " آن مرد پرسید؛ " آیا نمی دانی، کوروش، " او گفت، " که هتا آن زمانی که برای بهم زدن یک پلک نیاز است، برای من همانندِ زمانِ بیکرانی است، چونکه در این هنگام نمی توانم شما را ببینم، شمایی که این اندازه خوشرو هستید؟ " سپس کوروش که در میان آشک هایش میخندید، از آن مرد خواهش کرد که با شادکامی برود، چونکه اگر کوروش میخواست آرزوی او را برآورده سازد، آن مرد دوباره بازمیگشت تا دوباره نگاهی به چهره کوروش بیاندازد—و اگر که توانایی گزینش داشت، اینبار شاید بدون اینکه پلکش را بهم بزند.

نسک یکم، بخش پنجم

درخواست کمک کشور ماد از کشور پارس برای ایستادگی در برابر تازش آشوریان

[۱.۵.۱] پس از اینکه کوروش به کشور پارس بازگشت، همانگونه که پیش از این در گزارش آمده است، به او گفته شد که باید برای یک سال بیشتر از یک دوره آموزشی ویژه پسران دیدن کند. نخست همکلاسی های او گرایش به این داشتند که او را به ریشخند بگیرند، می گفتند که او پس از خوی گرفتن با یک زندگی آسوده و پُرزبور (*luxurious*) در میان مادها بازگشته است. ولی هنگامیکه آنها دیدند که کوروش خوراک و نوشیدنی خود را با شور و لذتی که کمتر از همکلاسی هایش نبود، می خورد و مینوشد و اینکه اگر جشنی برگزار میشد، کوروش بجای اینکه درخواست خوراک بیشتری بکند، دانگ (سهم) خود را در میان دیگران پخش میکرد؛ آنها پی بردند که کوروش در بسیاری از چیزهای دیگر نیز از آنها پیشی گرفته است، از اینرو دوستان کوروش او را دوباره بگونه شایسته آزمیدند و گرامیداشتند. و هنگامیکه کوروش این گامه (مرحله) آموزشی را پشت سر گذاشت و وارد دوره کلاس جوانان شد، او در میان همکلاسی هایش این آوازه را یافت که در انجام خویشکاری، شکیبایی، ارج گذاشتن به سالخوردگان و فرمانبری از کارگزاران رایه (دولت) سرآمد است.

[۱.۵.۲] با سپری شدن زمان، آشه ته آگ در ماد درگذشت، و کیاخستره، پسر آشه ته آگ که برادر مادر کوروش بود، جانشین او در کشور ماد شد. در آن زمان پادشاه کشور آشور، همه سوریه را به زیر یوغ خود در آورده بود، که کشوری بسیار بزرگ بود، و پادشاه عربستان را دست نشانده خود کرده بود؛

[۱.۵.۴] هنگامیکه کیاخستره در بارهٔ ساخت و پاختِ چند کشورِ همبسته شنید که در پی آماده سازی های رزمی و ستیزه جویانه در برابر او هستند، بدون درنگ او دست به فرآپیشی ها (اقدام ها) و آماده سازی های واکنشی زد و همچنین فرمان به فراخوان همگانی داد و پیامی به سوی شوهر خواهرش، کامبیز، که پادشاه پارس بود فرستاد. و همچنین پیامی برای کوروش فرستاد، و از کوروش خواهش کرد که چنانچه کشور پارس ارتش خود را برای پشتیبانی از مادها بسیج کند، او در جایگاه فرمانده به کیاخستره بپیوندد. در این زمان بود که کوروش دورهٔ آموزش های ده ساله خود را در میان جوانان به پایان رسانده، و همکنون به کلاس مردان بُرنا به ردهٔ بالاتری رفته بود.

[۱.۵.۵] بدینسان، کوروش آن فراخوان را پذیرفت، و مهتران در سِکالشگاه (مجلس)، او را در جایگاه فرماندهٔ نیروهای گسلیلی از کشور پارس به کشور ماد برگزیدند. و افزون بر آن به او این پروانه را دادند که دویست و پنجاه تن از بُلندپایگان (*peers*) [*] را که همتراز خود او بودند برای همراهی برگزیند، و به هر کدام از این دویست و پنجاه تن در جای خود این آزادکامی (اختیار) را دادند که چهار تن دیگر از همتراز های خود را برگزینند، که ریهم رفته هزار تن میشدند. و همچنین گذاشتند که هر کدام از این هزار تن ده تن از پیادگان (پیاده نظام) به آرش (معنی) سرباز آراسته به شمشیر و سپر، ده تن فلاخن انداز (قلاب سنگ انداز)، و ده تن کمانگیر را از میان همۀ مردم رومند (عادی) پارس برگزینند. رویهمرفته شمار آنها میشود ده هزار کمانگیر، ده هزار پیادگان آراسته به شمشیر و سپر، و ده هزار فلاخن انداز. ارتشی که به زیر فرمان کوروش درآمد، به این اندازه بزرگ بود.

[*] کسانی که از هودۀ هنجمنی (حقوق اجتماعی)، کشورمداریک (سیاسی) و آموزش و پرورش و فدرات های (امتیازهای) برابری برخوردار بودند.

[۱.۵.۶] اکنون، همینکه کوروش در جایگاه فرماندهی ارتش پارس برگزیده شد، نخستین کار او گنکاش کردن (مشورت کردن) با خدای یکتا بود؛ و پیش از اینکه او آن دویست و پنجاه مرد را برگزیند، به ستایش خدا پرداخت و در پیوس (انتظار) نشانه های آسمانی نشست. و پس از اینکه هر کدام از این دویست و پنجاه مرد، چهار تن دیگر از همترازان خود را برگزیدند، کوروش فرمان به گردآمدن آنها داد و برای بار نخست همانگونه که در پی میاید برای آنها سخنرانی کرد:

[۱.۵.۷] "دوستان من، شما را نه از اینرو برگزیده ام که برای نخستین بار به ارزش شما پی برده باشم، ونکه (بلکه) من منش شما را از دوران بچگی درنگریسته ام (با دقت زیر نظر گرفته ام) که شما با پرشوری از همه آن چیزهایی پیروی کرده اید که سامان سررشته داری کشور (حکومت) درست شناخته است و از چیزهایی که نادرست شمرده است، همه با هم دوری کرده اید. من آرزو دارم که برای شما آشکار کنم که چرا من در پذیرفتن این خویشکاری، درنگی نکرده ام و چرا من شما را فراخواسته ام که به من پیوندید."

[۱.۵.۸] "من به این بازیافت (درک) رسیده ام که نیاکان ما هتا به اندازه خیلی کم بدتر از ما نبوده اند. به هر روی، آنها نیز هنگام (وقت) خود را با انجام کارهایی بسرمیکردند که همبودگاه (جامعه) آنها در جایگاه کارهای هژیر و پسندیده، شناخته بوده است. افزون بر آن، من به هیچگونه نمیتوانم آنچه را که آنها از راه بودنشان یا انجام کارهای شان برای آسایش و

خوشبختی همگانی پارس ها و یا برای خودشان بدست میآوردند، بازیابی کنم."

[۱.۵.۹] "به پندار من، هیچ کار پسندیده ای از سوی آدم ها انجام نمیگیرد، مگر با این هدف که خوبی آن کار بیشتر از بدیش باشد؛ و من بر این باور هستم که آنها که از خوشی های گنونی خودداری میکنند، نه از اینروست که آنها هرگز دوست نداشته باشند که از خوشی برخوردار باشند، ونکه (بلکه) از راه چیرگی بر خواست های درویشان، آنها خود را برای خرسندی های بسیار بزرگتر در آینده، آماده میسازند. و آنها که با آرزومندی در برخوردار شدن از هنر سخنوری، به آموختن این هنر میپردازند، نه از بهر این است که آنها میخواهند همیشه به شیوایی سخن بگویند، ونکه (بلکه) با این امید است که بتوانند با خوش بیانی شان، آدم ها را به سرانجام رساندن کارهای بزرگ، وادارند. و آنها که برای فراگیری دانش رزمی، این پیشه را برمیگزینند، نه از اینروست که آنها هیچگاه دوست ندارند که از جنگیدن دست بردارند، ونکه (بلکه) از اینروست که آنها با بدست آوردن زبردستی در هنر جنگاوری، میتوانند توانمندی، خشنودی و بلندآوازی را هم برای خود و هم برای کشورشان فراهم آورند."

[۱.۵.۱۰] "از دید من، آدم هایی که کارهای سختی را انجام میدهند و پیش از اینکه میوه ای از کار خود را برداشت کنند، پیر و ناتوان میگردند، آنها دستکم همانند آدمی میمانند که میخواسته است که کشاورز خوبی باشد، به اینگونه که دانه افشانده و گیاه کاشته است ولی، هنگامیکه زمان برداشت فرارسیده است، خرمن ها را دست نخورده بر روی زمین گذاشته باشد. و دوباره، اگر یک ورزشکار پس از زمان فراوانی که او هزینه ورزش و آماده سازی خود برای بدستآوردن یک پیروزی در یک همتازی (مسابقه) کرده

است، بر نهماسیدن (شرکت نکردن) در همتازی، پافشاری کند، از دید من باید که آدم سبک سر و بی خردی باشد."

[۱.۵.۱۱] "ولی، همیارانِ سربازِ من، نگذارید که ما همین لغزش را انجام دهیم؛ ولی، با آگاهی از اینکه از دورانِ بچگی، ما آنچه را که پسندیده و سرفرازکننده (افتخارآمیز) بوده است انجام داده ایم، بگذارید که در برابرِ دشمن بایستم، در برابرِ کسی که من بیگمان هستم که از کارآموزی شایسته ای برایِ رو در رویی با ما برخوردار نیست. چونکه آن مردان، جنگجویانِ دلاوری نیستند، که در بکارگیری از تیر و کمان، نیزه و در سوارکاری زبردست باشند. زمانی که نیاز به برتابیدن سختی باشد، آنها کاستی و ناتوانی خودشان را نشان خواهند داد؛ هنگامیکه زمان سختی فرارسد، این مردان نشان خواهند داد که تازهکار هستند. هیچکدام از این مردان جنگجویانِ دلاوری نیستند، زیرا هنگامیکه نیاز به هوشیاری آنها است، کاستی آنها نمایان میشود. همچنین این مردان در برخورد با دشواری خوابیدن در زمانِ نبرد نیز تازهکار هستند. هیچکدام از این مردان، جنگاورانِ بیباکی نیستند که از شایستگی های مورد نیاز برخوردار باشند، و همچنین به آنها آموخته نشده است که چگونه باید با یارانشان و یا با دشمنانشان برخورد کنند، ولی نشانه های آشکاری هستند که میگویند که آنها هیچگونه آشنایی با مهین ترین (مهم ترین) و نیازین ترین (ضروری ترین) شاخه های آموزش های رزمی ندارند."

[۱.۵.۱۲] "به پندارِ من، همکنون شما میتوانید از شب به همانگونه بهره ببرید که دیگران از روز میبرند؛ و شما به کارِ سخت در جایگاهِ راهی برای رسیدن به یک زندگی خوشایند مینگرید؛ شما پیوسته از گرسنگی بجای چاشنی بهره میبرید، و شما میتوانید برتابید که آب را فوری تر و آسانتر از

شیرها (*lions*) بنوشید، درهالیکه شما در روانتان بهترین سرمایه های مینویی (معنوی) را بایگانی کرده اید و در تراز کسانی هستید که بهترین شایستگی را برای جنگ دارند: فردید (منظور) من این است که شما از اینکه ستایش شوید، بیشتر از هر چیز دیگری خشنود خواهید شد؛ و کسانی که به والایش (تمجید) دلبسته هستند، ناگزیرند که به این فرنود (دلیل) با خشنودی به پیشوازی هر گونه سختی و هر گونه پزمرگی (خطری) بروند."

[۱.۵.۱۳] "اکنون، اگر من از فروزه ها (صفات) و ویژگی های نیکوی شما بگویم، درهالیکه به بازگونه (عکس) آن باور داشته باشم، پس باید که خودم را بی اندازه فریب داده باشم. چونکه اگر هرکدام از این ویژه گی هایی که من در باره شما برشمردم، درست از آب در نیایند (تحقق نیابند)، بار شکست بر دوش من خواهد بود. ولی شما می بینید که من اگمان (مطمئن) هستم، هم به شوند (به علت) آزمون و آروین (تجربه) خودم و هم از بهر (به علت) همراهی شما با من و همچنین به فرنود (به دلیل) نادانی و ناتوانی دشمن، این امیدهای خوشبینانه مرا نخواهند فریفت. بر این پایه، بگذارید که با دلیری رهسپار کارزار شویم، چونکه ما آزاد از بدگمانی هستیم و بدون اینکه هرگونه چشمداشت بیدادگرانه ای به سرزمین دیگران داشته باشیم. زیرا، همانگونه که رخداده است، دشمن درهال پیشروی است، دشمنان دارند به ناروا میآیند، و دوستانمان درخواست پُشتیبانی از ما کرده اند. پس، چه چیز سزاوارتر از پدافندی از خود است، و چه چیز والامنش تر از کمک به دوستانمان میباشد؟"

[۱.۵.۱۴] "افزون بر این، به پندار من آنچه را که هم اکنون برای شما بازمیگویم (نقل میکنم)، اَپستام (اعتماد) شما را خواهد اُستوانید (محکم خواهد کرد): هنگامیکه ما گسیل نیروهای خود را آغازیدیم، من خداوند را

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

فراموش نکردم. شما به اندازه بسنده (کافی) با من بوده اید که بدانید که من نه تنها در انجام کارهای بزرگ، ونکه (بلکه) در انجام کارهای کوچک نیز تلاش میکنم که خشنودی خداوند را بدست آورم. چه چیز بیشتری را باید من به گفته هایم بیافزایم؟" او در پایان گفت: "مردانی را که میخواهید، برگزینید، گردهم آورید، و هنگامیکه شما آماده سازی مورد نیاز را انجام دادید، به کشور ماد بیایید. آنچه که به من بستگی دارد، من نخست میخواهم که بسوی پدرم بازگردم و پیش از شما رهسپار کشور ماد شوم، برای اینکه بتوانم هرچه زودتر از برنامه های جنگی دشمن، آگاه گردم تا آن آماده سازی هایی را که شاید به آنها نیاز پیداکنم، فراهم آورم. و با این امید که با پشتیبانی خداوند، ما تا آنجایی که شایس (امکان) داریم، نبرد خوبی را به پیش ببریم." پس از آن یاران کوروش بدنبال کارهایی رفتند که او از آنها درخواست کرده بود.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

نسک یگم، بخش ششم

کوروش بزرگ درهال گسیلش (expedition) به سوی کشور ماد

اندرزهای کامبیز به کوروش

[۱.۶.۱] پس از اینکه کوروش به خانه رفت و بدرگاه خُداوند نیایش کرد، او با سپاهیانِش رهسپار کشور ماد شد؛ و پدرش نیز برای همراهی او در این راه به او پیوست. هنگامیکه آنها از خانه بیرون میرفتند، گفته میشود که تندر و آذرخی در آسمان پدیدار گشتند که کوروش آنها را به شگون نیک (فال نیک) گرفت؛ و پس از پدیدار گشتن این نشانه آسمانی، آنها راه خود را ادامه دادند، بدون اینکه شگون (فال) دیگر آشکار گردد، و آنها آگمان بودند (مطمئن بودند) که هیچ کس نشانه های آسمانی خدای بزرگ را پوچ و بیهوده نمی انگارد.

[۱.۶.۲] سپس، هنگامیکه آنها در حال ادامه دادن راهشان بودند، پدر کوروش به اینگونه با او سخن آغاز کرد: "پسرم، این به رسایی آشکار است که هم، نگر (نظر) به از خودگشتگی هایی که شما برای خُداوند میکنید و هم، نگر به آن نشانه ها که در آسمان پدیدار گشتند، خُداوند در حال گسیل کردن شما در پرتو بخشایش و مهرورزی خود میباشد؛ و شما خودتان باید که این نشانه ها را بشناسید، چونکه من به شما این دوراندیشی (تدبیر) را هدافمند آموختم که نباید از راه میانجیگران همچون خوابگزارها و یا سفرنگ گرها (تفسیر کننده ها) با خُداوند گنکاش کنید (مشورت کنید)، ونکه (بلکه) باید که شما خودتان راسته (مستقیم) از رای خُداوند آگاه شوید، هم اینکه ببینید آنچه را که باید دیده شود و هم اینکه بشنوید آنچه را که باید شنیده شود، شاید که خودتان به آن پی ببرید؛ چونکه من نمیخواهم در آن نهمشی (وضعی) که پیشگویان بخواهند شما را فریب بدهند، شما وابسته به آنها باشید، و آنها چیز دیگری را از آنچه که از سوی خُداوند آشکار گشته است،

۱۶.۳] آری، پدر "کوروش گفت، "همانگونه که شما به من آموخته اید،

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

به شما بگویند؛ و افزون بر آن، اگر چه شما باید همواره بدون پیشگو باشید، ولی من اندیدی (شکی) ندارم که شما نشانه های خدایی را درخواهید یافت، و با همان دانش پیشگویی که خودتان از آن برخوردارید با خداوند گنکاش (مشورت) و از اندرز او پیروی خواهید کرد."

[۱۶.۳] "آری، پدر "کوروش گفت، "همانگونه که شما به من آموخته اید، من همیشه تلاش کرده ام، تا آنجا که میتوانم، در این زمینه هوشیار باشم که پروردگار با ما مهربان باشد و او با خشنودی، ما را اندرز دهد؛ چونکه من بیاد میآورم، "کوروش گفت، "یکبار از شما شنیدم که می گفتید که آن کسی که بگونه راسته (مستقیم) با خدای خودش گنکاش کند، شاید که بیشتر، از بخشایش خداوند برخوردار گردد، همانند آن کسی که در روز های سختی، چاپلوسی خداوند را نمیکند، ولی در هنگام خوشبختی، همیشه بیاد خداوند است. و در باره دوستانی که آدم دارد، نیز گفتید که آدم باید که همیشه ارج دوستانش را موشکافانه از همان راهی که به او میشود، نشان دهد."

[۱۶.۴] "خوب، پسر" کامبیز گفت، "آیا از بهر ارج فراوانی که این نهاده (موضوع) دارد، شما با دلی روشنتر برای نیایش بسوی خداوند نمی آید، و آیا شما نمی بیوسید (انتظار ندارید) که آنچه را که برای آن به درگاه پروردگار نیایش میکنید، بیگمان بدست بیاورید، برای اینکه شما آگاه هستید که هیچگاه در برابر ایزد یکتا کوتاهی نکرده اید؟" "آری، بدرستی که همینگونه است، پدر، "کوروش گفت؛ "من در برابر خدا اینچنین سَهشی (احساسی) دارم که او دوست من است."

[۱۶.۵] "برای اینکه اگمان (مطمئن) باشم "کامبیز گفت؛ "آیا شما برآیند آن گفتگویی را که پیش از این با هم داشتیم، بیاد می آورید؟ — مردُمیکه

(ضروری) است که هزینه زندگی و خورد و خوراک کسیکه بر آنها فرمانروایی میکنند، باید از هزینه زندگی و خوراک آنها که فرمانبردار هستند، فراتر رود؛ در این کشور، فرمانروا باید در کاشخ دارای سرمایه فراوان پولی باشد، و بیشتر از دیگران بخواهد، و در یک زندگی پُر از زیور و پُر از پیرایه بسر برد، در همه زمینه ها، و بیشتر از فرمانبردارها. ولی به باور من، " او افزود، "فرمانروایان نباید که در هوس رانی و خودکامگی از فرمانبرداران خود پیشی بگیرند، ونکه (بلکه) در دوراندیشی و آماده بودن برای انجام کارهای سخت، ولی خود خواسته (از روی میل).".

[۱.۶.۹] "ولی بگذارید که به شما بگویم، پسر،" کامبیز گفت، "نمونه هایی هستند که در آنجا ما ناگزیریم بجای گلاویز شدن با آدم ها، با راستینگی ها (واقعیت ها)، گلنجر رویم، و ساده نیست که بدون رنج، بر آنها چیره شویم. برای نمونه، شما بیگمان میدانید که اگر ارتش شما آذوغه خود را بدست نیاورد، توانش (اقتدار) فرماندهی شما بزودی از میان خواهد رفت." آری، پدر، "کوروش گفت؛ "ولی کیاخستره میگوید که او آذوغه همه کسانی را که از کشور پارس برای کمک به سوی او میشتابند، فراهم خواهد آورد، بدون رویکرد (توجه) به اینکه شمار آنها چند تن باشند." "ولی، پسر،" کامبیز گفت، "میخواهید که بگویند که شما در حال رهسپار شدن به کشور ماد هستید، تنها با اَستام (اعتماد) به سرمایه هایی که در دست و شایش هایی (امکان هایی) که زیر فرمان کیاخستره هستند؟" "آری، همینگونه است،" کوروش گفت. "ولی بگویند بینم،" پدرش گفت، "آیا میدانید که او چه اندازه سرمایه دارد؟" "سوگند به خدا، نه" کوروش پاسخ داد، "من هیچ چیز در باره آن نمیدانم." "و آیا شما با این همه، به این آندید ها (شک ها) و دودلی ها اَستام (اعتماد) دارید؟ و آیا میدانید که شما به بسیاری از چیز

ها نیاز پیدا خواهید کرد و اینکه او باید بسیاری از هزینه های دیگر را نیز بپذیرد؟" "آری،" کوروش گفت، "همینجور است." "براستی، پس،" کامبیز گفت، "اگر آذوغه های او کم بیایند یا اگر که او بخواهد شما را هدفمند بفریبد، چگونه ارتش شما میخواهد آذوغه خودش را فراهم آورد؟" "آشکار است که نه بسیار خوب؛ ولی پدر،" کوروش گفت، "اگر شما از هر گونه بنمایه ای (منبع ای) آگاهی دارید که من بتوانم برای فراهم آوردن آذوغه ارتش، آنرا بدست آورم، مرا از آن آگاه کنید، اکنون که ما هنوز در یک کشور دوست هستیم."

[۱.۶.۱۰] "پسرم، آیا پرسش شما از من این است،" کامبیز گفت، "که در کجا میتوانید ساز و برگ های جنگی و آذوغه برای سپاه خودتان پیدا کنید؟ برای پیدا کردن ساز و برگ جنگی و آذوغه به کجا بهتر از جایی میشود نگریست، که در آنجا کسی ارتشی را داشته باشد؟ اکنون شما در حال رفتن از اینجا با یک نیروی ورزیده از پیادگان (پیاده نظام) خود هستید که من آگمان هستم (یقین دارم)، شما آنرا با هیچ نیروی دیگری تاخت نخواهید زد؛ برای بهره‌مند شدن از پشتیبانی سوارگان (سوارنظام)، شما از اسب های کشور ماد برخوردار خواهید شد، که میتوانید با آنها بهترین یگان های سوارگان در جهان را برپا سازید. پس از آن (با داشتن بهترین سوارگان)، آیا شما میانگارید (تصور میکنید) که کدامین کشور از کشورهای پیرامون، بخواهد زاوری (خدمت) به شما را رد بکند، هم از اینرو که خوشایشی (لطفی) به شما کرده باشد، و هم از ترس از اینکه بخواهد آسیبی را از دست شما برتابد؟ و از اینرو، در پیوند با کیاخستره، شما باید همیشه هوشیار باشید که هیچگاه بدون چیزی که به آن نیاز دارید، نباشید، و همانگونه که بهنجار (عادی) است، برای بدست آوردن لختی سرمایه های پولی نیز، باید

۱۱۶.۱۲.۱۳.۱۴.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹.۲۰.۲۱.۲۲.۲۳.۲۴.۲۵.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یکم

آرتشی داشته باشد که بتواند با آن به دوستانش یاری رساند و به تاوان آن، او نیز کمک بگیرد و تلاش کند که دشمنانش را پادفره و کیفر دهد، و سپس دوستانش در پیشبینی هایشان برای فراهم آوردن نیازهای بایسته و آذوغه آرتش اینچنین مردی کوتاهی کنند، آیا شما نمی‌اندیشید،" کوروش گفت، "که این کار به هر روی کمتر از کار آن مرد شرم آور نباشد که زمین‌ها و کشاورزانی داشته باشد که بر روی آنها کار کنند ولی پس از آن، زمین هایش را بیهوده و بدون هرگونه سودی رها کند؟" "ولی،" او افزود، "من، به هر روی، در فراهم آوردن ساز و برگ‌ها برای مردانم، کوتاهی نخواهم کرد، بدون نگرورزی به اینکه در یک کشور دوست و یا کشور دشمن باشم - شما میتوانید به آن آگمان (یقین) داشته باشید."

[۱۱۶.۱۲] "براستی پس، پسر،" پدرش گفت، "بگوئید به من، آیا شما نهاده‌های (موضوع‌های) دیگر را بیاد می‌آورید، که بر سر آنها ما باهم همداستان شدیم، در انجام آنها نیز باید که کوتاهی نشود—نه؟" "آری،" کوروش گفت، "من بخوبی بیاد می‌آورم هنگامیکه من برای گرفتن پول پیش شما آمدم تا مزد آن آموزگاری را پرداخت کنم که داوش (ادعا) داشت که به من آموزش رزمی آموخته است تا من یک فرمانده لشکر بشوم؛ و شما، درحالیکه آن پول را به من میدادید، از من یک پرسشی همانند این کردید. شما گفتید: «بیگمان، آیا آن مردی که شما در حال پرداخت کارمزد به او هستید، به شما آموزش در زمینه ترازداریک (اقتصاد) داده است که یادگیری آن بخشی از خویشکاری یک فرمانده آرتش است؟ به هر روی، سربازان نیاز به آذوغه دارند آنها هم نه اندکی کمتر از نیاز پیشکاران (خدمتکاران) در خانه شما.» و آنگاه که من فرهود (حقیقت) را به شما گفتم و بازگو کردم که آن مرد در این زمینه هیچگونه آموزشی به من نداده است، شما در ادامه باز

پرسیدید که آیا او به من چیزی را در زمینه تندرستی و یا توانمندی بدنی آموخته است؟ زیرا که اینها نیاز بایسته ای برای یک فرمانده ارتش هستند که او باید همانند رهبری کارزار خودش به این چیزها نیز بیاندیشد.

[۱.۶.۱۳] "و زمانیکه من به این پرسش نیز «نه» گفتم، شما دوباره از من پرسیدید که آیا او هنری را به من آموخته است که بتواند در جنگ بهترین کمک باشد. و هنگامیکه من به این پرسش نیز «نه» گفتم، شما پرسش ها را به اینگونه ادامه دادید که آیا او به من هیچگونه کارورزی ای را یاد داده است که من بتوانم با آن سربازانم را به شور و هیجان آورم، و افزودید که در جهان، شورانگیزی و هیجان یا افسردگی در انجام هر برنامه ای، هنایش (تأثیر) بسزایی در همه برآیند آن برنامه دارد. و آنگاه که من سرم را در جای پاسخ آنگره من (منفی) همچنین تکان دادم، شما دوباره از من پرسیدید که آیا او هیچ آموزه ای (درسی) را به من یاد داده است که چگونه میتوان بهترین فرمانبرداری در ارتش را پابندانی کرد (تظمین کرد).

[۱.۶.۱۴] "و پس از آنکه آشکار شد که در باره این آموزه نیز گفتگویی نشده است، شما سرانجام از من پرسیدید که براستی او چه چیزی را به من یاد داده است که میداود (ادعا میکند) که چالاکي رزمی را به من آموخته است. و بیدرنگ من پاسخ دادم، «رزماری (تاکتیک)». و شما خندیدید و آنرا به رسایی (کامل) بررسی و جز به جز آنرا ژرفکاوی کردید (تشریح کردید)، همچنین از من پرسیدید که آیا من میدانم که چه کاربرد پندارپذیری (قابل تصویری) میتواند رزماری بدون آذوغه و تندرستی، برای یک ارتش داشته باشد، و چه کاربردی میتواند رزماری، بدون آگاهی از هنرهایی که برای جنگاوری آفریده میشوند و همچنین بدون فرمانبرداری، داشته باشد؟ و آنگاه که شما آنرا برای من روشن کردید که رزماری یک بخش کوچکی از

[۱.۶.۲۰] "و در پیوند با فرمانبردار نگهداشتن سربازان، به باور من، پدر، من ناآزموده در این زمینه نیستم؛ چونکه از دوران بچگی، شما آموزه (درس) فرمانبرداری را به من یاد میدادید و مرا وادار میکردید که از شما پیروی کنم. سپس شما سرپرستی مرا در این پیوند به آموزگاران واگذار نمودید، و آنها نیز در آموزش های خود، شیوه همانندی را دنبال میکردند؛ و هنگامیکه من در دوره آموزشی ویژه برای مردان جوان بودم، آن آموزگاری که سرپرست این دوره آموزشی بود، به همین نهاده (موضوع) نگرورزی ویژه ای میکرد؛ و از دیدگاه من بیشترین دات های (قوانین) کشوری برای آموزش این دو چیز نوشته شده اند، فرمانروایی کردن و فرمانبرداری کردن. و اکنون، هنگامیکه من به آن میاندیشم، بنگرم میآید که در همه زمینه ها مهین ترین (مهم ترین) ایزانش و انگیزان (مشوق) برای فرمانبرداری در این است: ستایش و والایش (تمجید) برای فرمانبردار، پادفره (مجازات) و رسوایی برای سرکش."

[۱.۶.۲۱] "پسرم، این راهی است که با آن فرمانبرداری را بایسته و دستوری میکنند، با اینها، ولی راه دیگری نیز هست، یک راه کوتاه، که خیلی بهتر نیز میباشد—به آرش (معنی) فرمانبرداری از روی خرسندی. چونکه مردم تنها بسیار خوشهال میشوند که از آن مردی پیروی کنند که باور داشته باشند که او برای سود و سرمایه شان خردمندانه تر میاندیشد. و شما بایستیکه بتوانید این بنپایه (قاعده) را در نمونه های زیادی بازشناسید، بویژه در نهاده (مورد) آدم های بیمار: که چگونه بیماران کسی را که میتواند به آنها رهنمود و سفارش پزشکی بدهد بیدرنگ به پیش خود سدا میکنند، تا به آنها راه و چاره را نشان بدهد؛ و در دریا، چگونه سرنشین های کشتی از فرمان ناخدا پیروی میکنند؛ و در بیابان، با چه دلگرمی ای رهنوردها آرزو

شما نیرنگ بازی میکنید؛ و در زمانی کوتاه پس از آن، هنگامیکه شما در حال انجام نمایش هنرها و زبردستی های خودتان هستید، آنها شما را لو خواهند داد و در جایگاه یک آدم دغلکار، گناهکار خواهند شناخت و خواهند ایراخت (محکوم خواهند کرد)."

[۱.۶.۲۳] "ولی برآستی، چگونه آدم میتواند در پیشبینی آن چیزی هایی که سودمند افتند، هشیار بشود؟" "به آشکار، پسر، از راه فراگرفتن همه آن چیزهایی که بشود آنها را از راه آموختن بدست آورد، همانگونه که شما هنر رزماری (tactic) را فراگرفتید. ولی هرآنچه را که یادگیری آن برای آدم شایش پذیر (امکان پذیر) نباشد، یا اینکه خرد آدم از پیشبینی آن دربماند، شاید که بتوانید پاسخ آنها از خداوند بگیرید. از اینرو باستاند (ثابت کنید) که شما خردمندتر از دیگران هستید؛ و اگر شما آگاه از چیزی باشید که انجام آن بهترین کار باشد و شما در انجام آن پیشگام شوید، با اینکار شما خودتان را فرزانه تر از دیگران نشان داده اید؛ چونکه این نشانی از فرزاندگی و بزرگمنشی آدم است که او برای پایدانی کردن (تضمین) نیازمندی ها، کوشا باشد تا اینکه از برآوردن آنها کوتاهی بکند."

[۱.۶.۲۴] "آری؛ راه بدست آوردن دل بستگی زبردستان -- و این، دستکم از دید من، یکی از مهین ترین پرسش هاست -- همانند همان راهی است که شما برای بدست آوردن مهر دوستانان برمیگزینید، به پندار من، شما باید خود را در جایگاه نیکوخواه آنها نشان بدهید." "آری، پسر،" کامبیز گفت؛ "این یک نهاده (موضوع) دشواری است، به هر روی، که شما پیوسته در نهشی (وضع) باشید که بتوانید به هرکسی که میخواهید خوبی کنید؛ ولی برای اینکه نشان بدهید که شما با هر پیشآمد خوشی که برای آنها روی میدهد، شادمانی میکنید، و اینکه شما برای هر بیماری ای که پیش بیاید، با

در روی درگیر شوید، بجای اینکه همیشه تلاش کنید که با بدست آوردن اندکی برتری به سود خود با آنها زورآزمایی کنید؟ چرا، آیا نمیدانید که همه این چیزها فریبکاری، و نیرنگبازی هایی است که ما برای بدست آوردن فَرَدات (امتیاز)، از آنها بهره میبریم؟"

[۱.۶.۲۹] "آری، به خدا سوگند،" کوروش گفت، "به هر حال در پیوند با جانوران دَرَنده. ولی من میدانم که اگر هتا نشان دهم که آرزوی فریب دادن کسی را داشته باشم، از بهر آن آهنگ، سخت کیفر خواهم شد." "آری،" کامبیز گفت؛ "چونکه، از دید من، ما به شما پروانه تیراندازی به مردم یا پرتاب نیزه به آنها را، نداده ایم؛ ولی ما به شما آموخته ایم که شما به هدفی شلیک کنید، تا دستکم در زمان برزش (تمرین) آسیبی به دوستانتان نرسانید، و در نهشی (وضعی) که جنگی پیشآید، شما توانا باشید که دشمن خودتان را در تیررس بگیرید. و ما به شما بدینسان آموختیم که در هنگام برزش (تمرین) از راه نیرنگ زدن برای خودتان برتری بدست آورید، ولی نه در پیوند با آدم ها و نکه (بلکه) در پیوند با جانوران دَرَنده، برای اینکه شما در هنگام انجام چنین برزش هایی (تمرین هایی) به دوستان خودتان زیان نرسانید، و همچنین، اگر که جنگی پیشآید، شما در هنر جنگاوری کارآزموده باشید."

[۱.۶.۳۰] "براستی پس، پدر،" کوروش گفت، "به هر روی، اگر که این سودمند باشد که ما هر دو رفتار را دریابیم که چگونه به مردم خوبی و بدی کنیم، پس در برخورد با آدم ها، ما باید که در هر دو بخش، آموزش ببینیم." [۱.۶.۳۱] "آری، پسر،" کامبیز گفت؛ "گفته میشود که در دوران نیاکان ما مردی از پشک (طبقه) توانمندان، به همان گونه که فردید (منظور) شما

است، به جوانان آموزش دادگری میداده است؛ برای اینکه دروغ بگویند، و نگویند، نیرنگ بزنند، و نزنند، بدگویی بکنند، و نکنند، و از برتری هایی که بدور از داد هستند بهره ببرند و یا نبرند. و او میان آنچه که آدم با دوستانش و یا با دشمنانش میکند، مرزی را نشاخت کرده بود (مشخص کرده بود). و افزون بر آن او این را نیز آموزش میداد: که این هتا کارِ دُرستی است اگر که آدم دوستی را برای رسیدن به یک هدف خوب، فریب دهد، و دارایی دوستی را برای آماژ خوبی به رُباید.

[۱.۶.۳۲] "در هنگام آموزش، این آموزگار ناگزیر از برزش دادن (تمرین دادن) پسران در بکارگیری آن ترفندها در رو در رویی با یکدیگر بود، همان گونه که برای یونانی ها در گشتی کاربرد دارد. یونانی ها میگویند که آنها به پسر بچه هایشان فریب دادن را میآموزند و پسر بچه ها آموزه های خود را بر روی هم میبازند (تمرین میکنند) تا بتوانند این ترفند ها را بر روی همدیگر بکاربندند. بنابر این، هنگامیکه برخی از آنها زبردست در هر دو ترفند نیرنگ زدن های کامگارانه (موفقیت آمیز) و برتری جستن های نادادگرانه میشوند و شاید هم کاردان در آزمندی، آنها هتا از این تلاش خودداری نمیورزند که بدور از دادمندی، از دوستانشان فردات (امتیاز) بگیرند."

[۱.۶.۳۳] "پیامدهای این آموزش ها برنهاده شدن (تصویب) داتی بود که تا امروز هم پابرجاست تا به پسرانمان یاد بدهیم که همیشه فرهود (حقیقت) را بازگویند و نیرنگ نزنند و از بکاربستن برتری هایی که بدور از دادمندی هستند خودداری ورزند، همانگونه که ما به پیشکاران خود در فتارشان با خودمان میآموزیم؛ و اگر پسران ما در همیستاری (در مخالفت) با آن دات ها (قانون ها) رفتا کنند، دات های کشور درخواست پادفره کردن (مجازات

وانمود کردن به فرار، میتوان دشمن را به یک میدانِ ناسازگار کشاند، و سپس با یک چرخش به او تاخت.

[۱.۶.۳۸] "به هر روی پسر،" کامبیز ادامه داد، "از آنجا که شما آرزومند هستید که همه این ترفندها را فرا بگیرید، شما نه تنها باید چیزهایی را که از دیگران یاد میگیرید، بکاربندید، ونکه (بلکه) شما خودتان نیز باید که یک آفریننده نیرنگ های رزمی در برابر دشمن باشید، همانند خنیاگران و نوازندگان که تنها به این گرایش ندارند که آهنگ هایی که از دیگران یاد میگیرند بنوازند، ونکه (بلکه) تلاش میکنند که آهنگ های تازه ای را نیز بسرایند. همانند خنیاگری که از ستایش شنوندگان برخوردار میگردد، اگر که آهنگ او تازه و نو باشد، نیرنگ های تازه رزمی نیز ستایش بیشتری را بخود اندرمیکشند، چونکه یک ترفند تازه میتواند دشمن را با کامگاری بیشتری بفریبد."

[۱.۶.۳۹] "اگر شما، پسر،" کامبیز ادامه داد، "تنها آن فریبکاری هایی را که پیوسته برای انجام کار های کوچک بکار میبندید، در برابر دشمن نیز از آنها بهره بگیرید، آیا نمی پندارید که در هنر فردات یافتن در برابر دشمن، پیشرفت چشمگیری را بدست آورید؟ چونکه شما در سردترین هوای زمستانی از خواب برمیخیزید و پیش از آغاز روشنایی میروید که پرنده هایی را شکار کنید، و پیش از اینکه آن پرندها به تکاپو بیافتند شما دام های خودتان را آماده برای آنها میگسترانید و پرنده دام انداز (decoy) شما بگونه ای آموزش دیده است که همگونه (همنوع) خود را با گول زدن به دام کشد، درهالیکه شما در کمینگاه هستید، و آنها را میبینید بدون اینکه دیده شوید؛ و همچنین شما یاد گرفته اید که تور را پیش از اینکه آن پرندها رهایی یابند، بکشید."

[۱.۶.۴۰] "و دوباره، برای به دام انداختنِ خرگوشِ بیابانی—چونکه خرگوش در شب بدنبال خوردنی است و در روز خود را پنهان میسازد—شما سگ ویژه ای را پرورش می دهید که میتواند از راه دُنبال کردنِ بو، آن خرگوش را پیدا کند. و از آنجاییکه خرگوش هنگامِ لو رفتنش باشتاب فرار میکند، شما سگِ دیگری را که برای اینکار پرورش داده شده است، بکارمیگیرید. و در نهاده ای (موردی) که خرگوش از این نِهش (وضع) نیز رهایی یابد، شما جایگاهی را که خرگوش در آنجا پناه گرفته است و میتواند گیر بیفتد، پیدا میکنید، و تور خود را به گونه ای پهن میکنید که آشکار نباشد، تا آن خرگوش در هنگامِ فرار باشتاب در تور بپرد و خود را گیر بیاندازد. و برای اینکه خرگوش هتا از این نِهش نیز خود را رها نکند، برای آماده بودن در برابر پیشایندی (وضعیتی) که بدور از پیش بینی شما باشد، شما مردانی را در پُست میگذارید که بتوانند بیدرنگ آن خرگوش را از یک جایگاه نزدیک، بچنگ آورند. و شما خودتان از پُشت، با بانگی که میزنید خرگوش را به گونه ای به ترس میاندازید که آن جانور، هوشیاریِ خود را از دست بدهد و گریبافتد؛ و از سویی دیگر، شما به مردانی که در پیش هستند فرمان می دهید که آرام و در کمینگاه پنهان بمانند."

[۱.۶.۴۱] "همانگونه که من پیش از این گفتم، پس، اگر شما بتوانید که این روش ها را در برخورد با دُشمانتان بکارگیرید، به باور من در برابر هیچ دُشمنی در جهان کم نخواهید آورد. ولی هتا اگر نیاز باشد — همانگونه که شاید پیش بیاید— که شما در نبردی بهُماسید (شرکت کنید) که در یک میدان باز با دیدِ روشن، انجام گیرد، که در آن هر دو ارتش، رو در روی به رده (به صف) بایستند، در اینچنین پیشایندی (وضعیتی)، پسر، برتری هایی که از پیش پایندانی شده اند (تضمین شده اند)، سودمند خواهند بود؛

چگونه این شایش (امکان) هست، که دشمن دست شما را بخواند — نیازی نیست که همه این چیزها را برای شما بازگویم. چونکه من میدانم، شما بارها این ها را شنیده اید؛ و اگر کسی از آوازه ای در داشتن چنین آزموده هایی برخوردار بوده است، شما هیچگاه در گرفتن آموزه از او کوتاهی نکرده اید، و نه اینکه شما آدم ناآزموده ای باشید. به باور من، از اینرو، از دانستنی های خودتان هماهنگ با پیشایندها (وضعیت ها) بهره ببرید، همانگونه که هر بخش از آن میتواند برای شما سودمند باشد."

[۱.۶.۴۴] "این آموزه را هم یاد بگیرید، پسر،" او گفت؛ "این مهین ترین (مهم ترین) چیزی است که به شما میآموزم: هیچگاه خود یا ارتش خود را در همیستاری (مخالفت) با نشان های آسمانی یا پیشگویی ها، نپژمرگید (به خطر نیاندازید)، و بیاد بسپارید که آدم ها روش کار خود را از راه انگاشتن (حدس زدن)، برمیگزینند و کمترین آگاهی نیز ندارند که کدامیک از آنها با کامیاری همراه خواهد بود."

[۱.۶.۴۵] "ولی شما شاید که این آموزه (درس) را از راستینگی هایی (واقعیت هایی) که در گذشته رویداده اند، بگیرید؛ خیلی از آدم هایی که بنگر خردمند میآمدند، پیش از این، فرمانپاد هایی (حکومت هایی) را وادار به تازش به کشورهای دیگر کرده اند، ولی آن فرمانپادهایی که وادار به اینکار شده بودند، خود نابود گشته اند. و خیلی از مردم، از روی ناآگاهی، بسیاری از کسان دیگر یا فرمانپادها را سناییدند و بزرگ داشته اند، ولی با این لغزش، فرسخت ترین (جدی ترین) رنج ها را از دست خود کشیدند. و بسیاری از مردم که شاید با کسان دیگر همانند دوستانشان رفتار کرده بودند و برای آنها کار سودمند انجام داده بودند، ولی پادفره و کیفرهای آنها را دریافت کردند زیرا که آن کسان، برتری خود را در این میدیدند که با مردم

یادداشت های نسک یگم:

[۱] سکاها دسته‌ای از مردمان کوچ‌نشین آریایی و ایرانی تبار بودند که محل زندگی آنان از شمال به دشت‌های جنوب سیبری، از جنوب به دریای خزر و دریاچه آرال، از خاور به ترکستان چین و از باختر تا رود دانوب می‌رسید. سکاها مردمانی جنگجو بودند و گهگاه به سرزمین‌های همسایه خود یورش می‌بردند. سکاها از شاخه‌های نژاد هند و اروپایی بودند که همواره در تاریخ قدیم ایران خودنمایی می‌کردند. در نوشته‌های هرودوت، بقراط، ارسطو، استرابن، و بطلمیوس اطلاعاتی در مورد سکاها داده شده است.

[۲] تراکیه یا تراس (*Thrace*)، قسمت شمالی یونان باستان است که امروزه در قسمت جنوب بلغارستان، شمال شرق یونان و قسمت اروپایی ترکیه قرار دارد. تراکیه از کشورهای باستانی ناحیه بالکان و در قسمت جنوب شرقی بالکان واقع است، و در آغاز حدود شمالی آن به طوفه منتهی می‌شد ولی بعد رشته کوه بالکان حدود آن شناخته شد. سرزمینی که در شمال تراکیا، روبروی صربستان قرار داشت «مسیا» نامیده می‌شد. از مشرق به دریای سیاه، از جنوب به بسفور و داردانل و مرمه، از مغرب به ماکدونیا (مقدونیه) محدود بوده است. در زمان فیلیپ و الکساندر قسمت غربی تراکیا به مقدونیه پیوسته شد. یونانیان قدیم زمانی تمام سرزمین اروپا را که در شمال یونان واقع بود تراس می‌گفتند.

[۳] ایلیریا نام سرزمینی بوده در غرب شبه‌جزیره بالکان. نام آن برگرفته از نام تیره ایلیری از تیره‌های هندواروپایی است که به سامان‌های شرق شبه‌جزیره کوچ کرده بودند. ایلیری‌ها نیاکان آلبانی‌های امروزی هستند.

[۴] کاپادوکیه یا کتپتوکه (پارسی باستان: *Katpatuka*، یونانی *Καπαδοκία*) نام سرزمین باستانی پهناوری در آسیای کوچک (ترکیه کنونی) است. نام کاپادوکیه پس از روزگار باستان در زمان چیرگی مسیحیت بر این بخش پایدار ماند و امروزه هم در زمینه گردش‌گری بدین بخش تاریخی کاپادوکیه گفته می‌شود. توریستی‌ترین بخش کاپادوکیه استان نوشهر ترکیه کنونی را دربرمی‌گیرد.

[۵] فریگیاس یک کشور پادشاهی بود که گستره آن بخش باختری آناتولی و ترکیه امروز را در بر میگرفت. بنا به گفته هرودوت، فریگیایی‌ها نخست در جنوب بالکان با نام بریگز (*Bryges*) میزیسته‌اند، که پس از کوچیدن به ترکیه امروزی نام فروگوس که جم آن فریگیا است را برگزیدند.

[۶] لیدیه (یونانی: *Λυδία*) منطقه‌ای باستانی در غرب آناتولی بود مطابق با استان‌های امروزی ازمیر و مانیسا در ترکیه. پایتخت سنتی لیدیه شهر سارد بود. پادشاهی لیدیه در گسترده‌ترین حالت خود تمامی آناتولی غربی را در تصرف خود داشت. لیدیه داراثرین کشور منطقه آسیای کوچک بود. پادشاه لیدی به منظور مقابله با کوروش بزرگ با فرمانروای اسپارت که از مهم‌ترین شهرهای یونان بود، پیمان دوستی بست. کوروش بزرگ به لیدیه حمله برد و سارد را در سال ۵۴۶ ق.م. تصرف نمود. با فتح شهر سارد به عمر پادشاهی بزرگ لیدی پایان داده شد. در قرن هفتم پ.م. یونانیان این سرزمین را به تصرف خود در آورده و با ایران همسایه شدند. آنها شهرهای مهمی از جمله بیزانس یا استانبول فعلی را بنیان نهادند. امپراتوری روم در سال ۱۹۶ پس از میلاد بر این سرزمین تسلط یافت.

یونان جلوگیری کردند، به تنبیه کاریایی‌ها پرداختند. مردان کاریایی را کشتند و زنانشان را به بردگی بردند. مقرر شد که این زنان بایستی برای ابد باری به دوش بکشند. به عنوان نمادی از بارکشی ابدی زنان کاریایی، ستون‌های زن‌پیکر به معماری یونانی وارد شد.

[۸] فنیقیان یکی از اقوام سامی‌تبار بودند که در حوزه دریای مدیترانه می‌زیستند. فنیقیان پیشه بازرگانی داشتند و مردمی آرام و با فرهنگ بودند. خط فنیقی که اینان با آن می‌نوشتند را مادر خط‌های کنونی، البته به جز شرق آسیا می‌دانند.

فنیقی‌ها تقریباً در دو هزار و پانصد سال پیش از میلاد از عربستان سر برآورده و بعدها بین دریای مغرب و کوه‌های لبنان سکنی گزیدند. فنیقیه معرب *Φοινίκη* (*phoinikē*) یعنی نامی است که یونانی‌ها به این مملکت داده‌اند و احتمالاً از کلمه *bani kʾan'an* (بنی کنعان، به معنی فرزندان کنعان) آمده‌است و فنیقیان خود را کنعانیان می‌نامیدند.

مذهب آنان بر پایه بت‌پرستی بود و آداب و رسوم زیادی از بابل اخذ کرده بودند. در میان خدایان آنها در درجه اول «بعل» یا خدای آسمان بود که او را «ملکارت» یعنی پادشاه خدایان می‌خواندند. از خدایان مونث بیش از سایرین «آستارت» را می‌پرستیدند که همان ایشتار (ایستار) بابلی‌ها است. این الهه را ملکه آسمان و نیز خدای زاد و ولد می‌دانستند. از سایر خدایان «ال» رب النوع سامی‌ها معروف بود که در صیغه مونث «الات» می‌گفتند.

[۹] باختر (بلخ) (اوستایی: بخدی؛ پارسی باستان: باختریش؛ یونانی باستان: باکتریانا *Βακτριανή*؛ لاتین: باکتریانا *Bactriana* یا بطور ساده‌تر باکتریا (*Bactria*) نام سرزمین باستانی وسیعی که قسمت‌های وسیعی از مناطق شرقی ایران باستان را دربر می‌گرفت. باختر از شمال با سرزمین سغد و

۱۰۰۰ سالگی کوروش بزرگ

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک یگم

آمودریا و از مشرق با چین و از جنوب با هندوستان و رشته کوه هندوکش محدود بوده است. پایتخت آن شهر باختر (به یونانی: Βάκτρα) باکتر) بوده که اکنون بلخ می گویند.

[۱۰] کیلیکیه، کیلیکیا یا قیلیقیا (به ارمنی: Կիլիկիա)، (به یونانی: Κιλικία)، (به ترکی استانبولی: Kiliya) نام منطقه ای در جنوب شبه جزیره آناتولی می باشد که امروزه چوکوروا خوانده می شود. کیلیکیه در جنوب خاوری در آسیای کوچک در ترکیه کنونی، و در شمال و شمال خاوری قبرس واقع شده و نزدیک به یک سوم خاک آناتولی را در بر می گیرند. این سرزمین را ارمنستان کوچک نیز خوانده اند. مردمان کیلیکیه به زبان لووی سخن می گفته اند.

[۱۱] پافلاگونیانس یک سرزمین باستانی است که کرانه دریای سیاه در آپاختر (شمال) آناتولی گستره آن بود.

[۱۲] پرسئوس (به یونانی: Περσεύς, Περσέως, Περσέας)، پسر زئوس و دانائه. پرسئوس اولین قهرمان افسانه های یونان باستان و همچنین به همراه آشیل مشهور ترین آنها هم می باشد. مادر وی دانائه وی را از خدایان زئوس حامله شد که اینجای داستان بسیار شبیه به سرگذشت حضرت مسیح است. آگریسیوس پدر دانائه، دختر و نوه خود را در جعبه ای قرار داد و به دریا انداخت تا کشته شوند. زئوس آن ها را به سلامت به جزیره سریفوس رساند و در آن جا پولودکتس پادشاه جزیره نجاتشان داد.

[۱۳] آشه ته آگ یا ایختوویگو یا آژی دهاک (به یونانی آستیگ) واپسین پادشاه ماد بود. وی از ۵۸۵ تا ۵۵۰ پیش از میلاد حکومت کرد.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دوم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دوم

نسک دوم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دوم

زندگینامه کوروش بزرگ

گارد جاویدان

نسک دؤم بخش یکم

آماده سازی ارتش برای نبرد

[۲.۱.۱] در میان اینچنین گفتگویی هایی بود، که آنها به کرانه مرزی کشور پارس رسیدند. و هنگامیکه یک شهبازی در سوی راست آنها نمایان شد و بر سر آنها پرواز کرد، آنها به درگاه پرودگار نیایش کردند که پشتیبان سرزمین پارس است و این کشور را با مهربانی و بخشایش هایش رهنمون میشود؛ سپس آنها راهشان را برای گذر از مرز ادامه دادند. پس از گذر از مرز، آنها دوباره به درگاه خدای کشور ماد نیایش کردند تا از مهربانی و بخشایش او برخوردار شوند؛ و پس از اینکه آنها نیایش را به پایان رساندند، آنها همدیگر را در آغوش گرفتند، همانگونه که آیین رومندی (عادی) بود، و کامبیز بازگشت تا به ایران برگردد، درهالیکه کوروش به راه خود برای پیوستن به کیاخستره ادامه داد.

[۲.۱.۲] و هنگامیکه کوروش به آنجا رسید، نخست کوروش و کیاخستره همدیگر را در آغوش گرفتند، همانگونه که یک آیین رومند (عادی) بود، و سپس کیاخستره از کوروش پرسید که ارتشی را که او به همراه آورده است، چه اندازه بزرگ است. "سی هزار جنگجو،" کوروش پاسخ داد، "که پیش از این آمده اند و در ارتش شما زاوری کرده اند (خدمت کرده اند) و دیگران نیز در حال آمدن هستند که از پیشک (طبقه) بزرگزادگان هستند و کشور خود را پیش از این نواشته اند (ترک نکرده اند)." "کما بیش چند تن؟" کیاخستره پرسید.

[۲.۱.۳] "شمار آنها،" کوروش پاسخ داد، "شاید که شما را خشنود نسازد، اگر که ناگزیر از آگاه شدن از آن باشید؛ ولی این را بیاد آورید، با آنکه شمار بزرگزادگان کم است، ولی آنها بسادگی بر شمار فراوانی از پارسیان درکرانه های مرزی، فرمانروایی میکنند،" کوروش افزود، "آیا شما به آنها نیاز دارید، یا اینکه فراخوان شما یک هشدارِ فرسخت (جدی) نیست؟ آیا دشمن در حال آمدن آمدن است؟" "آری، به خدا سوگند،" کیاخستره گفت، "آنها در حال آمدن هستند و همچنین، با شماری شگرف."

[۲.۱.۴] "شما چگونه بیگمان هستید؟" چونکه، "کیاخستره گفت، "بسیار کسان از آنجا گزارش آورده اند، با آنکه هرکس بگونه ای دیگر، آنرا بازمیگوید، ولی گفته همه یکسان است." "پس، آیا باید که با آنها بجنگیم؟" "آری،" کیاخستره گفت؛ "ما ناگزیر هستیم." "خوب پس،" کوروش گفت، "اگر که میدانید، خواهش میکنم به من بگویید، که آن نیروهایی که دارند بسوی ما میآیند، چه اندازه بزرگ هستند؟ و در باره بزرگی نیروهای خودی نیز، به من بگویید، تا شاید بتوانیم با داده های رسا (اطلاعات کامل) در باره هر دو نیرو، نغشه ای هماهنگ درافکنیم، که چگونه بتوانیم با بهترین شیوه، به درگیری اندر شویم." "پس به من گوش فرادهید،" کیاخستره گفت:

[۲.۱.۵] "گفته میشود که کرزوس (*Croesus*)، پادشاه لیدیه در پیشاپیش ۱۰۰۰۰ سوارکار و بیش از ۴۰۰۰۰ سرباز آراسته به جنگ ابزار سبک و کمانگیر، در حال آمدن است. و آنها میگویند که آرتاکاماس (*Artacamas*)، پادشاه فریگیاس بزرگ (*Greater Phrygia*)، در پیشاپیش ۸۰۰۰ سوارکار با چیزی نه کمتر از ۴۰۰۰۰ نیزه انداز و سربازان آراسته به جنگ ابزارهای

ع۱۰۴ و ع۱۰۵ و ع۱۰۶ و ع۱۰۷ و ع۱۰۸

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ دَوَم

سَبْک " درهالِ آمدن است؛ و آریبائوس (*Aribaeus*) پادشاهِ کاپادوکیه (*Cappadocia*) با ۶۰۰۰ اسب و با نه چیزی کمتر از ۳۰۰۰۰ کمانگیر و سربازان آراسته به جَنگِ ابزارهایِ سَبْک، آهنگِ پیوستن به دشمنان ما را دارد؛ درهالیکه دیگر همپیمان هایِ آنها کشورِ عربستان، و آراگدوس (*Aragdus*) نزدیک به ۱۰۰۰۰ سوارکار، ۱۰۰ ارابه جَنگی، و لشکرِ بزرگی از فَلَاحَن اندازها (قِلاب سنگ اندازها) دارند. از یونانی هایی که در آسیا زندگی میکنند، هنوز آگاهیِ روشنی بدست نیاورده ایم که آیا آنها در این همایه (ائتلاف) هستند و یا نه. ولی گروهایِ گُسیل شده از فریگیاس (*Phrygia*) در هِلِسپِنْت (*Hellespont*) زیر فرمانِ گابائدوس (*Gabaedus*) به دَشْتِ کیستَرین پدیوم (*Caystain pedium*) رسیده اند، گفته میشود که این گروهها از ۶۰۰۰ اسب با ۱۰۰۰۰ سربازِ آراسته به جَنگِ ابزارهایِ سَبْک برخوردارند. به هر روی، گفته میشود که کشورِ کاریا (*Carians*)، کشورِ کلیکیه [۱۰(*)] و پافلاگونیا [۱۱(*)]، با اینکه همچنین فراخوانده شده اند، ولی آنها به این اردوکشی نپیوسته اند. آشورها، هم آن بخشی که در بابل هستند و هم دیگر بخش هایِ پسمانده از این کشور، به گمان من، میخواهند که نه کمتر از ۲۰۰۰۰ اسب و همچنین بیگمان هستم که نه کمتر از ۲۰۰ ارابه جَنگی و شُمارِ فراوانی از پیادگان (پیاده نظام)، به همراه بیاورند؛ به هر روی، برای تازش به کشورِ ما، آنها از اینچنین گنجایشِ بسیار بزرگی از نیروها بهره خواهند گرفت."

[*] به یادداشت های [۱۰] و [۱۱] نَسکِ یکم، بخشِ یکم نگروریده شود.

[۲.۱.۶] "فَرَدید (منظور) شُما این است،" کوروش گفت، "که دُشمن دارای ۶۰۰۰۰ اسب است و بیش از ۲۰۰۰۰۰ سربازِ آراسته به جَنگِ ابزارِ سَبْک و کمانگیر دارد؟ بفرمایید بگویند که نیروهایِ خودتان را تا چه اندازه برآورد

پیش بیاید، آن پَژمَرگ (خطر) میتواند خود را به کشورِ پارس نیز گسترش بدهد، و همزمان درخواستِ یک ارتشِ بزرگتری را بکنیم؟ "چرا،" کوروش گفت، "بگذارید که شما را بیگمان کنم که هتا اگر همهٔ پارسیان نیز بیایند، ما نخواهیم توانست، در شمارِ جنگاوران از دشمن فراتر رویم."

[۲.۱.۹] "چه برنامهٔ بهتر از این شما در نگر دارید؟" اگر من بجای شما بودم، "کوروش گفت، "بایستیکه میگذاشتم که با آن شتابی که شایش پذیر (ممکن) باشد، برای همهٔ پارسیان که میخواهند به اینجا بیایند، جوشن بسازند، همانند آن زره ای که سپاهِ بلندپایگانِ (peers) پارسی که درهال آمدن از کشورِ ما به اینجا هستند، دربردارند—که ساخته شده است از یک زرهٔ بالاتنه که دورِ سینه را میپوشاند، یک سپرِ کوچک در دست چپ، و یک شمشیرِ خمیده و یا شمشیرِ بلند در دست راست. و اگر شما این جنگ ابزارها را برای ما فراهم سازید، شما بی سیج ترین (مطمئن ترین) شیوهٔ پیکار، در جنگِ نزدیک با دشمن را برای ما فراهم آورده اید. و در این نهش (وضع) برای دشمن، گریز برتر از پایداری در برابر ما خواهد بود. و در اینجا، این خویشکاریِ ماست،" او ادامه داد، "که بسوی آنها که پایداری میکنند پیشروی کنیم، درهالیکه ما پیشنهاد میکنیم، که آن شمار از سربازانِ دشمن را که میگریزند، که به سوارگانِ شما واگذاریم، که هیچگونه ژایشی (شانسی) برای پایورزی (مقاومت) و یا بازگشتن نخواهند داشت."

[۲.۱.۱۰] بدینگونه کوروش سخن گفت. و بنگر میآید که او دیدگاهش را با کیاخستره به روشنی در بارهٔ آن نهاده (موضوع) در میان گذاشته باشد؛ و کیاخستره نیز بیشتر از این در بارهٔ فرستادنِ پیک برای دریافتِ نیروهایِ کُمکی فزونتر، گفتگو نکرد، ولی او فراهم آوردنِ آن جنگ ابزارهایی را که

پیشنهاد شده بودند، آغازید. و هنگامیکه بُلندپایگانِ (peers) پارسی به همراه ارتش پارس سر رسیدند، آن جنگ ابزارها کمابیش آماده بودند.

[۲.۱.۱۱] گفته میشود که پس از آن کوروش هَمِه سپاه بُلندپایگانِ پارسی را به گردِ خود فراخواند و گفت: "دوستانِ من: هنگامیکه من شما را بدینگونه آراسته و آماده برای درگیری با دشمن، در پیکارِ تن به تن میبینم، و همچنین هنگامیکه سربازانِ پارس را که بدنبال شما آمده اند درمینگرم که به گونه ای آراسته به جنگ ابزار هستند که میتوانند هر آینه که نیاز باشد، مبارزه را با پایداری به پیش ببرند، من از این نگران میشوم، که مبادا شما با شمار کم و بدون پشتیبانی و همراهی دیگران، ناگزیر شوید که با لشکر بزرگی از دشمن، رو در روی شوید و شاید که در این کارزار آسیب ببینید. اکنون پس،" او گفت، "شما با خود مردانی را آورده اید با بدنهایِ فربود (بدون کاستی) و تواناییِ بدنی؛ ولی گماشت (تکلیف) ما، پولادین کردن دل های آنهاست؛ چونکه هَمِه خویشتکاریِ یک افسر و سرگروهان این نیست که خودش را دلاور نشان دهد، ونکه (بلکه) او همچنین ناگزیر است که تا آنجا که شایش (امکان) هست، در رنجِ دلیر کردنِ مردانش نیز باشد."

[۲.۱.۱۲] به اینگونه کوروش سخن گفت. و هَمِه مادها شادمان بودند، چونکه مادها با خود میاندیشیدند که همراه نیروهای بیشتری به جنگ میروند که از آنها پشتیبانی میکنند. و یکی از آنها همچنین به اینگونه سخنرانی کرد:

[۲.۱.۱۳] "اکنون،" او آغازید، "شاید که این روامند (عادی) نباشد، اگر من، به کوروش پیشنهاد کنم، که از سوی ما مادها به پارسیانی که میخواهند در رده ما بجنگند، بگوید، که چه زمانی جنگ ابزارهای خود را بدست خواهند

ع۱۹۱۰ سوره و ۱۰۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰ و ۱۰۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ دَوَم

بی باک باشد. با این همه، در کشورِ خودمان شُما از فَرَداتِ هایِ (امتیازهای) برابری چون ما برخوردار نبودید، چونکه شُما ناچار از درآوردنِ هَزینَهٗ زندگی خود بودید. اکنون، به هر روی، با کَمَکِ پروردگار، من در این اندیشه خواهم بود که نیازهایِ بایسته زندگی شُما را فراهم آورم؛ و شُما این پروانه را دارید، که اگر بخواهید، جنگِ ابزارهایی همانندِ جَنگِ ابزارهایِ ما دریافت کنید، تا با همان پَژمَرگی (خطری) رو در روی شوید که ما هم می‌شویم، و، اگر یک کامگاری ای (موفقیته) آذین بندِ (زینت) فرآپیشی (اقدام) ما بشود، برایِ برخوردار شدنِ از یک دانگِ (سهم) برابر، شُما نیز بگونهٗ شایسته ای، بِشمار آید.

[۲.۱.۱۶] "اکنون، تا این هنگام شُما کمانگیر و سوارکار بوده اید، و ما هم بوده ایم؛ اگر شُما در بکارگیریِ این جَنگِ ابزارها به رسایی (کاملاً) با ما برابری نمیکنید، چیزِ شِگِفتِ آوری نیست؛ چونکه، از آن هِنگامِ (وقت) آزاد که ما برایِ بَرزِش کردن (تمرین کردن) با آن جَنگِ ابزارها داشته ایم، شُما بی بهره بوده اید. ولی با این ساز و بَرگ ها، ما هیچگونه بَرتری ای در برابر شما نخواهیم داشت. به هر روی، هر جَنگاور یک زِرَهٗ سینه دریافت میکنند که اندازهٗ سینهٗ او ساخته شده است، در دستِ چپش یک سپر، همانگونه که ما به تَرابردنِ (حمل کردن) آنها خوی گرفته ایم، و در دستِ راستش یک شمشیر بلند و یا شمشیر خمیده، که ما با آن، کسانی را از پا در میآوریم که هنگامِ رو در رویی با ما، به اندازه ای نزدیک میشوند که ما ترسی نداریم که به هَدَفِ نزنیم."

[۲.۱.۱۷] "افزون برآن، با پِه تَن کردن این جوشن و در دَست داشتنِ جَنگِ ابزار، چگونه هرکسی از ما میتواند بر دیگری برتری بدست آورد، بجز از راه دلاوریش؟ و این برای شما شایسته است که این پَند را نه کمتر از ما در دل

خودتان نگه بدارید. چرا باید که آرزوی رسیدن به پیروزی، برای ما شایسته تر از برای شما باشد، هنگامیکه این شما هستید که دستیافتن به پیروزی با همه چیزهای زیبا و خوبش را پایندانی میکنید (تضمین میکنید)؟ و به چه فَرَنودی (دلیلی) باید که ما آرزو کنیم که در بکارگیری از آن جَنگ ابزارها بر شما برتری داشته باشیم، در جاییکه همه دارایی های شکست خورده ها را به برندگان جَنگ، واگذار میکنند؟"

[۲.۱.۱۸] "شما به همه سُخنانِ من گوش فرادادید،" کوروش در پایان گفت. "شما جَنگ ابزارها را دیدید؛ هرکس که خواستارِ آن جَنگ ابزارها باشد، بگذارید که از آنها بردارد و نام او را سرفرمانده در همان پهرستِ گروهان ما بنویسد. ولی هرکس که خُرسند از ماندن در جایگاهِ سربازان نبردپیشه (مزدور) و پیمانی است، بگذارید که در جوشن سربازان مُزدبگیر بماند. به اینگونه کوروش سُخن گفت."

[۲.۱.۱۹] و هنگامیکه پارسیان سُخنانِ کوروش را شنیدند، آنها با خود اندیشیدند که، اکنون که آنها به انجامِ کار های توانفرسا در برابر بهرهمند شدن از پاداش های یکسان، فراخوانده شده اند، اگر خواهانِ پذیرشِ این پیشنهاد نشوند، سزاوار خواهند بود که همه زندگی شان در کاستی بسر کنند. و به اینگونه همه نام نویسی کردند و همه جَنگ ابزارها را برداشتند.

[۲.۱.۲۰] و درهالیکه گزارش شده بود که دشمن درهالِ نزدیک شدن است ولی هنوز نرسیده است، کوروش تلاش کرد که به پرورشِ توانمندی های بدنی مردانش، آموزشِ رزم آرای، و پولادین کردنِ دل های آنها در جَنگ، بپردازد.

[۲.۱.۲۵] سپس کوروش گذاشت که به اندازه شُمارِ سَرَفَرمانده هان، چادرهایی را ساخته و برافرازند. چادرها به اندازه ای بزرگ بودند که هر گروهان را در خود جای میدادند. از این گذشته، هر گروهان از ۱۰۰ مرد ساخته شده بود. بدینگونه، آنها در چادرها بسر میبردند، سربازان هر گروهان با خودشان؛ چونکه کوروش میپنداشت که باهم زیستن سربازان در چادرها، از فردات هایی (امتیازهایی) که در پی میآیند، برای نبرد درپیش روی، برخوردار است: آنها یکدیگر را میبینند که از راه های همسان، در رنج فراهم آوردن نیازهای همدیگر هستند، و شایش (امکان) هرگونه بهانه از برتری دادن های بیجا و بدور از داد، زُدوده میشود؛ زیرا بهزانی (تبعض) میتواند هرکسی را به این بداندیشی بکشاند که بخودش این پروانه را بدهد که در رو در رویی با دشمن، کمتر از دیگران دلاوری نشان دهد. و همچنین او می پنداشت که درزیستن (اقامت) سربازان باهمدیگر در چادر، میتواند به آنها کمک کند تا بایکدیگر آشنا شوند. به پندار کوروش، در آشنایی سربازان بایکدیگر، این شایمندی (احتمال) بود، که در همه آنها یک سَهشی (احساسی) از رویکرد به یکدیگر پابگیرد، درهالیکه کسانیکه همدیگر را نمیشناسند، بیشتر در برابر هم، ولنگار هستند—همانند مردمی که در تاریکی بسر برند.

[۲.۱.۲۶] کوروش همچنین می پنداشت که باهم زندگی کردن سربازان در چادر، میتواند نه اندک، ونکه (بلکه) کمک والایی را به آنها در آشنا شدن با جایگاهشان کند. چونکه سَرَفَرمانده ها، گروهان های زیردست خود را در بهترین سامان و دهناد (نظم و ترتیب) زیر فرمان دارند، به همانگونه که لگام گروهان های خود را در هنگام راهپیمایی های درازدامن در دست دارند، و

نسک دوم، بخش دوم

استوان کردن پیوند با سربازان از راه گسارش (صرف) خوراک با آنها

[۲.۲.۱] هرگاه که کوروش در هنگام شام میزبان گروهان های ارتش بود، او همیشه با نگرورزی ویژه ای تلاش میکرد که گفتگوهای پیشآمده تا آنجا که شایش (امکان) باشد، سربازان را سرگرم کند و شادی را برانگیزاند. یک بار کوروش در گفتگو را به اینگونه گشود: "مردان، بمن بگوئید،" او گفت، "آیا بنگر نمیآید که همیاران تازه ما در ارتش، پیشایندی (وضعیتی) بدتر از ما داشته باشند، چونکه آنها به همانگونه که ما فرهیخته شده ایم، آموزش ندیده اند؛ آیا می پندارید که در میان ما، ناسانی (تفاوت) نخواهد بود، نه در پیوند با پیوستگی های هنجمنی (روابط اجتماعی) و یا نه در زمانی که با دشمن درگیر خواهیم شد؟"

[۲.۲.۲] "براستی،" ویشت اسپه (Hystaspas) پاسخ داد، "از سوی خودم، من نمیتوانم بگوئیم که آنها چگونه با دشمن رو در روی خواهند شد. ولی در پیوند با رفتارهای هنجمنی شان (اجتماعی شان)، به خداوند سوگند، بنگر میآید که رفتار برخی از آنها به اندازه بسنده ای ناشایست باشد. یک روزی، به هر روی،" او اینگونه فرامود (توضیح داد)، "کیاخستره گذاشت که در هنگام خوراک برای هر گروهانی گوشت بفرستند، و پس از آنکه گوشت ها در پیرامون پخش شدند، هرکس از ما سه تکه یا بیشتر بدست آورد. هنگامیکه آشپز میخواست گوشت ها را پخش کند، برای بار نخست از من آغازید؛ ولی هنگامیکه او برای بار دوم میخواست گوشت ها را پخش کند، من از او خواهش کردم که از واپسین تن بیآغازد و گوشت ها را از راه دیگر بگرداند."

[۲.۲.۳] "سپس یکی از مردانی که در میان نشسته بود فریاد زد و گفت، «به خداوند سوگند که این دادگرانه نیست—به هر روی، اگر که پَخشِ آن گوشت ها از میانِ ما آغاز نشود.» و هنگامیکه من شنیدم، که کسی می پندارد که در پخشِ خوراک، دانگِ کمتری از دیگران داشته است، آشفته شدم و بیدرنگ او را در نزدِ خودم سدا کردم و نشاندم. او از من فرمانبرداری کرد و دستکم در این زمینه بناگری (انطباط) خوبی را از خودش نشان داد. ولی پس از اینکه خوردنی ها در میانِ مهمان ها چرخ زدند و به ما رسیدند، تنها کوچکترین تکه ها از آن گوشت ها بجامانده بودند، همانگونه که آدم نیز میتواند پیوس کند (انتظار داشته باشد)، چونکه ما واپسین کسانی بودیم که از آنها پذیرایی میشد. بیدرنگ پس از آن، آن مرد، خیلی آشفته شد و بخودش گفت: «این چه خوشبختی شگفت انگیزی است! که من باید همکنون به اینجا (پیش شما) فراخوانده شده باشم!»

[۲.۲.۴] "«خوب، نگران نباشید» من به او گفتم. «آنها بار دیگر از ما آغاز خواهند کرد، و شما نخستین کسی خواهید بود که از او پذیرایی خواهد شود، و بزرگترین تکه را بدست خواهید آورد.» در آن هنگام آشپز برای بار سوم چرخشِ خوراکی هایی را که بجامانده بودند، در میان مهمانان آغازید؛ و آن مرد، از خودش پذیرایی کرد؛ و سپس او با خودش اندیشید که تکه ای را که برداشته است خیلی کوچک است؛ از اینرو آنرا با این آهنگ برگرداند، که تکه ای دیگر بگیرد. و آن آشپز، که با خودش پنداشت که آن مرد، دیگر نمیخواهد خوراک بخورد، به پذیرایی از دیگران ادامه داد، پیش از اینکه آن مرد بتواند تکه گوشتِ دیگری را بردارد."

[۲.۲.۵] "بیدرنگ پس از آن، او این بدببیری را آنچنان به دل گرفت که نه تنها تکه گوشتِ خود را، ونکه آنچه را نیز که از چاشنی خوراک مانده بود، از دست داد. از بهر این پیشآمدِ واپسین، آن مرد در یک سردرگمی از آزردهی و تندخویی، به شوّه (سبب) بدببیری اش، به گونه ای برآفروخته گشت. آن افسری که نزدیک ما نشسته بود از دیدن این پیشآمد خندید و دست های خودش را به نشان یک سرگرمی دلنشین بهم زد. و من، " او افزود، " چونکه هتا نمی توانستم از خندیدنم پیشگیری کنم، وانمود کردم که سرفه میزنم؛ او اینچنین مردی هست، کوروش، که او در جای یکی از همیاران خودمان، به شما شناساندم." از شنیدن این پیشآمد همه خندیدند.

[۲.۲.۶] ولی یکی دیگر از سرفرماندها گفت: "دوست ما در اینجا، بنگر میآید، کوروش، که با یک آدم بی فرهنگی آشنا شده باشد. ولی آنچه که به من پیوستگی دارد این است، هنگامیکه شما به ما در باره به رده کردن سربازان آموزش دادید و ما را با این فرمان فرستادید تا هرکس از ما گروهان خود را با آنچه که از شما یاد گرفته است، آموزش بدهد، من نیز همانند دیگران به آموزش یک دسته رزمی پرداختم. من نخست یک افسری را در یک جایی ایستاندم و سپس یک سرباز تازه کاری را در پشت سر او نگه داشتم و سربازانی دیگر یکی پس از دیگری که از دید من شایسته بودند. من جایگاه خودم را در پیشاپیش آن دسته رزمی برگزیدم بگونه ایکه چهره ام رو در روی چهره آنها بود، و هنگامیکه از دید من زمان درخور فرارسید، من فرمان، به پیش رفتن به آن دسته دادم."

[۲.۲.۷] " سپس آن سرباز تازه کار، گام به پیش گذاشت — از افسر دسته گذر کرد و در پیشاپیش او ایستاد! و هنگامیکه من آنرا دیدم، گفتم: «همیار،

ع۱۹۱۹ د س۴۶۵ و ۱۹۱۹ د ۱۹۱۹

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دؤم

چکار داری میځنی؟» «من دارم به پیش میروم، همانگونه که شما فرمان دادید،» او پاسخ داد. «خوب»، من گفتم، «من فرمان دادم که نه تنها شما، ونکه همه دسته به پیش بروند.» هنگامیکه او این را شنید، او به سوی یارانش چرخید و گفت: «آیا نمشنوید که سرفرمانده دارد ما را سرزنش می‌کند؟ او فرمان داده است که همه ما به پیش برویم.» سپس آن سربازان دوان دوان از افسر دسته گذشتند و بسوی من آمدند.

[۲.۲.۸] "ولی هنگامیکه آن افسر به سربازان دستور داد که بازگردند، آنها برآشفته شدند و گفتند: «مهروزانه بگویند، که از چه کسی باید پیروی کنیم؟ چونکه همکنون یکی به ما فرمان میدهد که به پیش برویم، درهالیکه دیگری نمی‌گذارد.» من این بازنمود (remark) را بخود نگرفتم، به هر روی، و هنگامیکه من آنها را دوباره به ستون کردم، به آنها رهنمود دادم که هیچیک از آنها که در پشت هستند نباید در پیشاپیش کسی بیایند که گروه را رهبری میکند، ولی همه باید که رویکرد (توجه) خود را تنها به او اندرکشند—تا آنها از کسی که در پیش است، دُنباله روی کنند."

[۲.۲.۹] "ولی هنگامیکه آن پیک (پُستچی) که میخواست به (کشور) پارس برود به سوی من آمد و از من در باره نامه ای پرسید که به خانه نوشته بودم، من از آن افسر خواهش کردم که با شتاب برود و آن نامه را بیاورد، چونکه او میدانست که آن نامه در گجا پایگانی شده است. هنگامیکه او داشت آماده رفتن میشد، پنجاه سرباز جوان که تازه کار بودند، همینکه دیدند که افسرشان درهال دویدن است، آنها نیز با جوشن و شمشیر بدُنبال او دویدند. و سپس آن افسر بازگشت و آن نامه را با خود آورد. بر این پایه، همانگونه که شما می بینید گروهان من همه فرمان های شما را موشکافانه انجام میدهد."

[۲.۲.۱۰] با شنیدن این بازگفته (حکایت)، هَمِه شنوندگان به پادرهه شدن (بدرقه شدن) گروهی از آن نامه خندیدند، و کوروش گفت: "شگفتا که چه همیارانی ما داریم! دل آنها را میشود به سادگی با اندکی مهربانی بدست آورد، بگونه ای که ما میتوانیم با یک تکه گوشت آنها را دوستان خودمان بکنیم؛ و این سربازان، آنچنان هیرمند (مطیع) هستند که پیش از آنکه دستوری داده شود و یا آنها آن فرمان را دریابند، از آن فرمانبرداری میکنند. من نمی دانم که چه سربازانی را آدم میتوانست آرزو کند، که برتر از اینها باشند!"

[۲.۲.۱۱] بر این پایه، کوروش سربازانش را ستایید، و همزمان نیز به آنها خندید. ولی یکی از سرفرمانده های او، آگلای تاداس (*Aglaitadas*)، یکی از سختگیرترین مردان، که همزمان در چادر کوروش بود، همانگونه که در پی میآید گفته خود را آغازید: "کوروش، شما که نمیخواهید بگویند هرآنچه را که این همیاران ما درحال بازگویی آن هستند، راست میباشد؟" خوب، "کوروش گفت، "به چه فرودی (دلیل) باید که آنها دروغ بگویند؟" "به چه فرود (دلیل)، براستی، "آگلای تاداس گفت، "بجز اینکه آنها بخواهند دیگران را به خنده وادارند؟ و از اینرو آنها این داستان های ساختگی را بازمیگویند تا ما را سرگرم کنند."

[۲.۲.۱۲] "هیس!" کوروش گفت. "به آن مردها دروغگو نگویند. از دیدگاه من، فروزه (صفت) «دروغگو» را به کسی برمیبنند که وانمود میکند که بیشتر از آنچه که هست از سرمایه و یا دلاوری برخوردار است، و یا برای آنها بکارمیگیرند که پیمانی را میبنند ولی نمی توانند نگه بدارند، و همچنین هنگامیکه استوانیده شود (ثابت شود) که آنها اینکارها را تنها برای بدست

آوردن چیزی و یا سودی انجام داده اند. ولی آنها که تنها داستانی را برای شادمان کردن همیارانشان می‌آفرینند، نه برای سودِ خودویژه (شخصی) و نه اینکه هزینه‌ای بر روی دستِ شنوندگان بگذارند و یا به کسی آسیب روانی و مینوی (معنوی) بزنند، چرا نباید که این مردان بجای دُرُوغگو، آدم‌های «خوش خوی» و «سرگرم کننده» نامیده نشوند؟»

[۲.۲.۱۳] بدینگونه، کوروش از کسانی که سرگرمی مهمانان را فراهم آوردند، پُشتیبانی کرد، و آن سرفرمانده که داستان کوتاهی در باره دستهِ خودش بازگفته بود، روی به آگلای تاداس نهاد و گفت: "بیگمان، آگلای تاداس، شاید که شما می‌توانستید یک لغزش و کاستی سختی را در رفتار ما پیدا کنید، اگر تلاش می‌کردیم که اشک شما را در بیاوریم، همانند برخی نگارنده‌ها که از راه آفرینش رویدادهای غم‌انگیز در چامه‌ها (شعرها) و داستان‌هایشان، تلاش می‌کنند که ما را به گریه بیاندازند؛ ولی اکنون، با آنکه شما خودتان میدانید که ما می‌خواهیم شما را سرگرم کنیم و آهنگِ آسیب رساندن به کسی را نداریم، باز شما ما را زیر بار اینچنین نکوهش‌هایی خاک می‌کنید."

[۲.۲.۱۴] "آری، به خداوند سوگند،" آگلای تاداس، گفت، "و این همچنین دادورانه است، زیرا به باور من آن کس که دوستانش را به خنده وامیدارد، خیلی کمتر از کسی که آنها را به گریه می‌اندازد به آنها زوری (خدمت) می‌کند؛ و اگر شما نیز بسزا به آن بنگرید، خواهید دید که گفته من درست است. به هر روی، پدران از راه به گریه انداختن فرزندانشان خودم‌هاری (*self-control*) را در آنها رُست می‌دهند (رشد می‌دهند)، و آموزگاران از همین راه دانش آموزان خود را با آموزه‌های خوب می‌هنایند (تحت تأثیر قرار می‌دهند)، و دات‌های کشوری نیز، از راه به گریه انداختن شهروندان، آنها را

به دادگری ناگزیر میکنند. ولی، آیا میتوانید به من بگویید آنها که ما را به خنده وامیدارند با اینکارشان کار خوبی را برای بدن ما انجام میدهند و یا روان ما را برای برنامه ریزی کارهای خودویژه (خصوصی) و یا کار و بارهای سررشته داری کشور، ترازمند میکنند (متعادل میکنند)؟"

[۲.۲.۱۵] بیدرنگ ویشت اسپه بدینسان پاسخ داد: "مهروزانه به من گوش فرادهید، آگلای تاداس، شما میتوانید این کالای بسیار گرانبها را به رایگان هزینۀ دشمن خود بکنید و یا تلاش کنید که آنها را به گریه درآورید؛ ولی در اینجا خواهشمندانه این کالای ارزان را که خنده است، به ما و به دوستانتان ببخشید. و شما توانایی اینکار را دارید، چونکه من میدانم که شما اندازه هنگفتی از این کالا را انبار کرده اید؛ زیرا شما هیچگاه اندوختۀ خود را نه هزینۀ خودتان کرده اید و نه توانسته اید برای دوستانتان و یا دشمنانتان بگسارید (مصرف کنید). بنابراین شما هیچگونه پوزشی برای پژهان خوردن (غبطه خوردن) از بهر خندیدن ما ندارید. "چی!" آگلای تاداس گفت؛ "آیا شما ویشت اسپه، برآستی میپندارید که بتوانید مرا به خنده وادارید؟" "خوب، به خداوند سوگند،" یکی دیگر از سرفرماندهان گفت، "آگلای تاداس یک همیار نابخردی است. آدم آسانتر میتواند آتش را از روی بدن او خاموش کند تا او را به خنده بیاندازد."

[۲.۲.۱۶] با این کنایه همه باشندگان خندیدند؛ چونکه آنها با ویژگیهای آگلای تاداس آشنایی داشتند، و آگلای تاداس خودش نیز به این متلک خندید. و کوروش بادیدن آگلای تاداس که چهره اش از شادی روشن گشته بود، گفت: "آهای، سرفرمانده، این دُرست نیست که شما با واداشتن فرسخت ترین (جدی ترین) مرد ما به خندیدن، او را تباه کنید،" کوروش گفت، "تازه هنگامیکه او اینچنین دشمن خندیدن نیز است."

[۲.۲.۱۷] بدینسان، آن گفتار به پایان رسید. ولی در این هنگام خروس آنتاش (*Chrysantas*) به اینگونه سخن سر داد:

[۲.۲.۱۸] "کوروش،" او گفت، "و همه شما که در اینجا هستید، من به سهم خودم درمینگرم، که کسانی همراه ما شده اند که دارای بهترین شایستگی ها هستند، و دیگری که کمتر از ما از سزاواری برخوردارند. اکنون، اگر ما کامگار شویم (موفق شویم)، همه چشم خواهند داشت که از دانگ برابری برخوردار شوند. و با این همه، من باور ندارم که چیزی در این جهان بیدادگرانه تر از این باشد که بدی و خوبی پاداش برابری دریافت کنند." "خوب، پس، شما را به خدا سوگند، مردان من،" کوروش به آن پاسخ داد، "آیا این چیز خوبی برای ما نخواهد بود که یک گفتگو در باره اینچنین پرسشی را به ارتش پیشنهاد دهیم: در نهشی (وضع) که خداوند در پاداش کار سخت به ما پیروزی ببخشد، آیا ما باید، به همه دانگ برابری بدهیم و یا اینکه با نگرورزی با زاوری ای (خدمتی) که کسی کرده است و همسنگ با آن به او پاداش بدهیم؟"

[۲.۲.۱۹] خروس آنتاش گفت، "کاربرد آن چه میتواند باشد، که گفتاوردی (بحثی) را آغازید که به این نهاده (موضوع) بپردازد؟ چرا نباید که به درستی به آگاهی دیگران رساند که شما آهنگ انجام اینکار و آنکار را دارید؟ بفرمایید، بگویید که آیا شما برگزاری بازی ها و دادن پاداش و شاددادها را از این راه به آگاهی ما نمیرسانید؟" "آری، به خدا سوگند،" کوروش گفت؛ "ولی این دو نهاده بایکدیگر همراستا (موازی) نیستند. چونکه هرچیزی را که مردان در جنگ بدست میآورند، به گمان من، میخواهند که در شمار دارایی های همگانی به آن بنگرند؛ ولی تا پیش از گسیلش رزمی

(*expedition*) آنها به دُرستی هنوز فرمانِ من را فرمانِ راستین ارتش درمینگرند، بگونه ایکه در آن هنگام که من داورهایی را برای بازی برمیگزینم، من بیگمان هستم که آنها میپندارند که من در چهارچوب هوده هایم (حقوقم) کار کرده ام."

[۲.۲.۲۰] "آیا براستی باور دارید، "خروس آنتاش گفت، "که با فراخواندنِ سربازان به گِردِهمایی، آنها این پیماننامه را بپذیرند که برپایهٔ آن هیچکس نتواند از پروه های (غنیمت های) جنگی، بهرهٔ برابر ببرد، درهالیکه بهترین ها بتوانند هم از فِرداتِ (امتیاز) ارج و هم پاداش برخوردار شوند؟" "آری، "کوروش گفت، "من به آن باور دارم، تا اندازه ای برای اینکه ما آنرا سفارش می‌کنیم، و تا اندازه ای نیز برای اینکه با پیشنهادِ بخشش برابرِ پروه ها (غنیمت ها) بپتکاریم (مخالفت کنیم) تا تنها کسانی که بالاترین کار را برای کشور می‌کنند و بیشترین رنج را می‌برند، بالاترین پاداش را نیز دریافت کنند." و به پندار من، "او ادامه داد، هتا برای بدترین آدم ها، این چیز سزاینده ای خواهد بود که خوبی بیشترین بهره را میبرد."

[۲.۲.۲۱] اکنون کوروش آرزو کرد که از بهر سپاهِ بُلندپایگان (*peers*) باید که این دورانِ دیشی به کار درآید؛ چونکه او میپنداشت که این برای سپاهِ زُبده بهتر است، اگر آنها بدانند که از راه ارزیابی کارشان، داوری میشوند و هماهنگ با شایستگی شان پاداش میگیرند. و بر این پایه از نگرِ کوروش زمانِ پَسنده برای رای گیری در بارهٔ این نهاد (موضوع) رسیده بود، درهالیکه سپاهِ بُلندپایگان همچنین ناخُرسند از داوش های (ادعا های) سربازانِ رِوامند (عادی) برای بهره بُردن از دانگِ برابر بودند. هماهنگ با آن، کسانی که در چادر بودند، با به گفتگو گذاشتنِ این پُرسش، همراهی کردند و

نگاه نخست آن آدم پاکدامن که با رنج، درهال بالا بُردن یارانش از سربالایی زندگی است، از بختِ کمتری برخوردار است، که یارانش را بدونِ نغ زدن با خودش همراه کند، آنهم هنگامیکه دیگر دوستانِ آنها، این مردان را بانگ زنند و راهِ آسانِ پایین رفتن را به آنها نشان بدهند.

[۲.۲.۲۵] و بر این پایه، هنگامیکه مردّم تنها از بهرِ تن پروری و آسایش خواهی، بد هستند، به باور من آنها آدم های مُفت خور را بیشتر دوست میدارند، و آنها با اینکار از راه هزینه کردنِ فَرَداتِ هایشان (امتیازهایشان) به پیوستگی های هَنجَمَنی شان (روابط اجتماعی شان) آسیب میرسانند. همیارانی که در انجامِ کارهایِ سخت کوتاهی میکنند، و همچنین هَرزگُسار و گزافکار هستند و در آرزویشان برای رسیدن به هر فَرَداتی (امتیازی) بیشرمی نشان میدهند، اینچنین آدم هایی دیگران را به بَدنهادی رهنمون میکنند؛ چونکه آنها با رفتارشان بیشتر وانمود میکنند که آدم هایِ نابکار میتوانند به برخی برتری ها دستیابند. و از اینرو، ما باید که اینگونه آدم ها را با هر هَزینه ای از میان خودم دور کنیم."

[۲.۲.۲۶] " به هر روی، تلاش نکنید که در رده هایِ تهی شده جای آنها را تنها با همشهری هایتان پُر کنید؛ ولی، همانگونه که شما در زمانِ گزینش یک گروه رزمی، تنها به اسب هایی که در خانه پرورش یافته اند نگر نمیورزید و بهترین اسب ها را زیرچشم میگیرید، همچنین در زمانِ گزینش همیاران خود باید که از این بُنپایه پیروی کنید: مردانی را از سرچشمه ها و رستگاه های گوناگون پیدا کنید که بتوانند نغشی در بالا بردن توان و ارج و آرزُمش شما داشته باشند. من این فرامود (توضیح) را برای اُستوانیدن (اثبات) پیشنهاد می‌آورم؛ من بیگمان هستم که با بستن یک اسب آهسته به یک اربه جنگی، هیچگاه آن اربه نخواهد توانست به تندی رود، و

[۲.۲.۲۹] پس از اینکه دوستانِ کوروش گفته‌ او را شنیدند، آنها به آن مرد نگاه انداختند؛ و هنگامیکه آنها دیدند که رُخسارِ آن مرد بی اندازه زشت میباشد، هَمِهٔ آنها خندیدند. و یکی از آنها گفت: "برای خُدا بگو به بینیم، سامباولاس، این جوان چگونه توانسته است شما را به خودش اندر کُشد؟"

[۲.۲.۳۰] "به خُدا سوگند، دوستان،" سامباولاس پاسخ داد، "به شما خواهم گفت. هرگاه که من او را سدا میکنم، چه روز باشد یا شب، او هیچگاه بهانه ای برای اینکه «هنگام ندارد»، نمیآورد؛ همیشه به بانگِ من پاسخ میدهد، و نه با آهستگی، ونکه (بلکه) با شتاب. و همانگونه که من همواره از او درخواستِ انجامِ کاری را میکنم، هیچگاه من ندیده ام که او درخواستِ مرا در انجامِ دادنِ یک کارِ سخت، برآورده نسازد؛ و افزون بر آن، او دَسْتِهٔ ده تنهٔ زیر فرمانش را همانند خودش بار آورده است، نه تنها با دادنِ آموزه، ونکه با نشان دادنِ یک رفتار نمونه که سربازان باید خود را با آن بسازند."

[۲.۲.۳۱] "اکنون،" یکی از باشندگان گفت، "با آنکه او اینچنین جوانِ بی همتایی ست، آیا شما همانگونه که با خویشاوندانتان رفتار میکنید، او را نمی بوسید؟" و آن مردِ بدچهره اینگونه پاسخ داد: "به خُداوند سوگند که نه، چونکه او شیفتهٔ انجامِ دادنِ کارهایِ سَخْتِ نیست؛ زیرا رنجِ بوسیدنِ من برای او بیشتر از هَمِهٔ کارهایِ سَخْتی خواهد بود، که او انجام داده است."

هیچ کاری که باید انجام شود، انجام نشده فرو گذاشته نخواهد شد. ولی اگر هر کس با خود بیاندیشد که «همرزم من کار سخت و نبرد را پی خواهد گرفت، هتا اگر دل من سست و بازوی من ناتوان شود» پس، به من باور داشته باشید، که ناکامی و شکست بزرگ نزدیک خواهد بود، برای هر کس و همه ما همانند هم، و هیچکس نخواهد توانست خود را از فرجام آن رها سازد.

[۲.۳.۴] این بَغ بختیاری (مشیت الهی) است: کسانی که نمیخواهند برای رهایی خودشان کوشش کنند، آنها فرمانروایی بر خودشان را بدست دیگران میدهند. و اکنون من به هر سربازی که در اینجا باشند است روی میآورم، "او آفزود،" که برخیزد و بگوید که آیا او باور دارد که ستودگی و نیکی بهتر در میان ما پرورده خواهند شد اگر آن کس که سنگین ترین کارها را انجام میدهد و سخت ترین سیج ها (خطرها) را میپذیرد، بزرگترین ارج ها را نیز بدست آورد، یا اینکه ما باید بپذیریم که هیچگونه ناسانی میان بزدلی و دلاوری نیست و آنها فرجامی همانند دارند؟"

[۲.۳.۵] بیدرنگ خروس آنتاش برخاست. او یک آدم خردمند از پَشک بلندپایگان بود، ولی نمای بیرونی بدن او تنومند نشان نمیداد. او همانگونه که در پی میآید سُخرانی کرد: "من نمیتوانم گمان کنم، کوروش، که شما این پرسش را با اینچنین باوری پیشکشیده باشید که آدم های بزدل براستی باید همان سهمی را ببرند که آدم های دلیر دریافت میکنند. نه، شما میخواهید که ما را آزمایش کنید و ببینید که آیا در میان ما کسی میتواند داوش (ادعای) سهم برابر در همه آن چیزهایی را داشته باشد که همزمان او با دلیری و والامنشی بدست آورده اند، با آنکه او خودش نتوانسته است هتا با زدن تنها یک زخمه (ضربه) به دشمن، دلاوریش را نشان دهد."

هیچ کوتاهی در هاگِ (حق) او نخواهد شد که از سوی کوروش گرامی داشته شود. دلیری بیش از این دیگر تنها فردات (امتیاز) یک پشک (طبقه) نیست: دلیری میتواند نیکوترین آرمان در سرنوشت هر کسی باشد."

[۲.۳.۹] "و امروز یک نبرد در پیشِ رویِ ماست، و هیچکس نیاز ندارد که به ما آموزش دهد که چگونه بجنگیم: ما بگونهِ سرشتین (طبیعی) از ترندهای آن آگاهیم، همانند یک گاوِ نر که میداند چگونه شاخ هایش را بکاربگیرد، یا یک اسب سُم هایش را، یا یک سگ دندان هایش را، و یا گراز دندان هایِ درازش را. جانوران به خوبی و اندازهٔ بسنده میدانند،" او ادامه داد، "که در چه زمان و در کجا از خودشان پدافندگری کنند: آنها نیازی به اُستاد ندارند که این چیزها را به آنها بیاموزد."

[۲.۳.۱۰] "من خودم، هنگامیکه یک پسر بچه بودم، بگونهٔ آسنی (غریزی) میدانستم که چگونه از خودم پدافندگری کنم، هنگامیکه میدیدم که زخمه ای (ضربه ای) میخورد بر من فرود آید: اگر هیچ چیز دیگری در دست نمیداشتم، من دوتا مُشتم را داشتم، و آنها را با همهٔ توانم در برابر دشمنم بکار میبردیم: هیچکس به من نیاموخته بود که چگونه اینکار را انجام دهم، به واژگونه، آنها مرا کُتک میزدند اگر میدیدند که من مُشت هایم را گره کرده ام. و من بیاد میآورم، که یک چاکو (چاقو) را نمیتوانستم برتابم: چاکو را از دستِ همآورد (حریف) به چنگ میآوردم، هرگاه که آنرا میدیدم: هیچکس به من نشان نداده بود که در چنین نهشتی (وضعیتی) چگونه رفتار کنم، به جز کیاناد (طبیعت) خودش، من بر این گفته پافشاری میکنم که من بدینسان گنش میکردم، نه از اینرو که به من آموخته شده بود که اینگونه رفتار کنم، ونکه بدون رویکرد به اینکه اینکار اَرّواک (ممنوع) بود، همانند بسیاری از چیزهای دیگر که کیاناد مرا به آن سوی میراند، و بدون

[۲.۳.۱۳] "و باز هم من میدانم که این مردان (*peers*) همانگونه که میگویند، سرافراز از خودشان هستند که به کمک آموزگارانِ بهتری که داشته اند، ورزیده شده اند تا در برابر گرسنگی، تشنگی و سرما شکیبایی نشان دهند؛ ولی راستی این است که در این پیشه هیچ آموزگاری بهتر از نیاز نیست، که به ما در این زمینه بی اندازه آموزش های رسا داده است."

[۲.۳.۱۴] "و آنها (*peers*) برای انجام کار سخت و ترابری (حمل) جنگ ابزارها برزیده شده اند (تمرین دیده اند)، جنگ ابزارهایی که بگونه ای نوآوری شده اند (اختراع شده اند) تا همه بتوانند به آسانی آنها را ترابرد (حمل کنند)؛ درهالیکه ما، به سهم خودمان، ناگزیر بوده ایم که با بارهای سنگین راه برویم و بدویم، بگونه ای که هم اکنون ترابری جنگ ابزارها بنگرم میآید که بیشتر همانند بال گرفتن باشد تا باربری."

[۲.۳.۱۵] "از اینرو، بگذارید تا به آگاهی شما برسانم، کوروش،" او گفت، "که من، به سهم خودم، نه تنها پا به میدان این همالش (رقابت) خواهم گذاشت، ونکه (بلکه) چشمداشت (انتظار) من از شما این است که شما مرا هماهنگ با شایستگیم، چه خوب باشم و یا چه بد، پاداش دهید. و شما، یارانم و شهروندانِ رَوامند (عادی)،" او با این بریافت (نتیجه گیری) سخن خود را به پایان بُرد، "من به شما سفارش میکنم که با دل های شاد و شورمندی بزرگ در همالش (رقابت) با این سرورانِ پیکارجو (*peers*) در این کارزار اندر شوید؛ زیرا آنها هم اکنون در دام یک چالش (رقابت) با شهروندان رَوامند (عادی) گرفتار شده اند."

[۲.۳.۱۶] بدینسان فرّه و لاش سخن گفت. و بسیاری دیگر از هر دو گروه برخاستند تا به سود این فرآپیشی (اقدام) سخن بگویند. آنها چنین وداییدند

۴۱۹۱۹۱۲۰۱۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسکِ دوّم

که هر کس هماهنگ با شایستگیش پاداش دریافت کند، و اینکه کوروش باید داور باشد. پس، بدینسان، به این نهاده (موضوع) با خرسندی همگانی رسیدگی شد."

[۲.۳.۱۷] و یکبار کوروش یک فرمانده و همگی دسته او را به خوراک نیمروز فراخواند، زیرا او درنگریسته بود که آن فرمانده نیمی از مردان دسته خودش را در برابر نیمی دیگر در یک درگیری نمایشی رو در روی هم کرده بود. هر دو گروه جوشن سینه (سینه بند پولادین) دربر داشتند و در دست چپ شان سپرهایشان؛ او بدست یک گروه چوبدستی های ستر و گلفتی داد، درهالیکه به گروه دیگر گفت که آنها باید کلوخ برای پرتاب کردن، بردارند.

[۲.۳.۱۸] "اکنون هنگامیکه آنها در جایگاه شان با چنین آرایشی ایستاده بودند، آن فرمانده فرمان به آغاز نبرد داد. سپس آن گروه که کلوخ در دست داشتند، کلوخ های خود را پرتاب کردند، که برخی از آنها به سینه بندهای پولادین و سپرهای گروه دیگر برخورد کردند، گروه دیگر همچنین بر ران ها و ساگ پاهای (ساق پاهای) هماوردهای خود زخمه زدند. ولی هنگامیکه دو گروه به نزدیکی هم رسیدند، آنها که چوبدستی داشتند گروه دیگر را اینگونه زدند - برخی بر روی ران های شان، برخی دیگر بر روی بازوهای شان، و برخی دیگر بر روی ساگ پاهای شان؛ و باز هنگامیکه آن گروه دیگر خم شد تا کلوخ بردارد، چوبدستی ها بر روی گردن و پشت شان فرود آمدند. و در پایان، پس از آنکه چوب بدست ها هماوردهای خودشان را گریزان کردند، آنها کلوخ بدستان را پیگرد کردند، درهالیکه زخمه های خود را در میان فریادهای خنده و شادی بر آنها فرود میآوردند. و سپس دوباره، با دگرگونی در آرایش دسته، آن گروه که اینبار چوبدستی برداشته بود، توانست با همان

برآیند، هم‌آورد‌هایِ خودش را که اینبار کلوخ برداشته بودند، ناگزیر به گریز
گند.

[۲.۳.۱۹] "در این پیوند کوروش هم از زرنگی فرمانده ستایش کرد و هم از
فرمانبرداری مردانِ او. کوروش خوشنود از این بود که میدید که آنها همزمان
هم برزش میکنند (تمرین میکنند) و هم از بودن با خودشان سرخوش
هستند و همچنین برای اینکه همیشه آن گروه پیروز میشد که خودش را به
شیوه پارسیان با جنگ ابزار می‌آرایید. خرسند از این، کوروش آنها را به
گسارش (صرف) خوراک نمی‌روز فراخواند؛ و در چادرش کوروش درنگریست
که برخی از آنها خود را در نوار زخم بندی پیچانده اند - یکی بدور پایش، و
دیگری بدور بازویش - کوروش از آنها در بارهٔ نهاده (موضوع) پرسید؛ و آنها
پاسخ دادند که آنها هدف آن کلوخ ها شده بودند.

[۲.۳.۲۰] و کوروش در ادامه پرسید، که آیا این آسیب های بدنی هنگامی
روی دادند که آنها نزدیک هم و یا اینکه دور از هم بودند. و آنها گفتند که
این پیشامد زمانی روی داد که آنها دور از هم بودند. ولی هنگامیکه آنها بهم
نزدیک شدند، برزش (تمرین) آنها با شوخی بزرگی همراه شد - این پاسخ
آن چوب بدست ها بود؛ ولی آنها که به رسایی با چوبدستی ها کتک خورده
بودند، فریاد برآوردند که بنگر آنها این هیچ خوشی نبوده است که از نزدیک
زخمه بخزند، و آنها همزمان لکه هایی را روی دست ها، گردن ها و برخی
هم بر چهره هایشان نشان دادند که چوبدستی ها برجای گذاشته بودند. و
سپس، همانگونه که رَوامند بود، آنها به همدیگر خندیدند. در روز سپسین
همهٔ دشت پُر شده بود از مردانی که رفتار این دسته را الگوی برزش
(تمرین) خودشان کرده بودند؛ و اگر آنها کار مَهندتری (مهمتری) برای انجام

نمیداشتند، آنها سرخوش از این میشدند که خودشان را با این ورزش سرگرم کنند.

[۲.۳.۲۱] روز دیگر کوروش یک سرهنگ را درنگریست که درهال بازگرداندنِ هنگش از سوی رودخانه به پایگاهشان بود. آنها به ستونِ یک درهال گذر کردن از سوی چپِ او بودند، و در یک دم شایسته آن سرهنگ به دستۀ دوم فرمان داد که چرخِ بزند و در پیشاپیشِ آن ستون و در کنار آن بایستد، و سپس به دستۀ سوم، و پس از آن به دستۀ چهارم همان دستور را داد؛ و هنگامیکه همهٔ فرمانده های دسته ها پهلو به پهلو هم ایستاده بودند، او فرمان داد، "دسته ها به ستون دو"، در این هنگام فرمانده های دسته های ده تنه، در راستایِ هم به ستون شدند؛ و دوباره در یک دم شایسته آن سرهنگ فرمان داد، "دسته ها به ستون چهار"، در این هنگام فرمانده های گروه های پنج تنه چرخِ زدند و پهلو به پهلو هم ایستادند؛ و هنگامیکه آنها به درِ چادر رسیدند او فرمان ایست داد، و فرمان داد تا آنها یکبار دیگر خود را به ستون یک آرایش دهند، و دستۀ نخست در پیشاپیش برود و دستۀ دوم پشتِ پای دستۀ نخست روان شود، و سپس دستۀ سوم و چهارم بدنبال دستۀ دوم پشت سر هم بروند، و هنگامیکه آن سرهنگ سربازان را به درونِ چادر راهنمایی کرد، او آنها را در پای میز نشاند، درهالیکه آرایش سربازان را درهنگام اندر شدن به چادر نگه داشته بود. آنچه که کوروش را به ستایش کردن این نمایش رزمی واداشت، روش آرامِ فرمان دهی و آن هُشیاری (دقتی) بود که آن افسر از خود نشان داده بود. و این انگیزه ای شد تا کوروش این افسر و هنگ او را برای گُسارشِ (صرف) خوراک به چادر شهریاری فراخواند.

[۲.۳.۲۲] اکنون چنین پیش آمد که سرهنگ دیگری در میان مهمانان بود، و او دهان باز کرد و به کوروش گفت: "ولی آیا شما هیچگاه نمیخواهید مردان مرا نیز برای خوراک به چادر خودتان فرابخوانید؟ هر روز، در بامداد و شبانگاهان، هرگاه که ما برای خوراک خوردن به چادر اندر میشویم، ما تنها همان کاری را میکنیم که آنها انجام میدهند، و هنگامیکه خوراک خوردن به پایان میرسد، واپسین سرباز از واپسین دسته، سربازان دسته اش را با آرایش رزمی شان وارونه به بیرون ره میبرد، و دسته سپسین با راهنمایی واپسین مردش، دسته پیشین را دنبال میکند، و سپس دسته سوم، و سپس دسته چهارم: بگونه ایکه اگر آنها ناگزیر از پس نشینی در برابر یک دشمن بشوند، همه آنها میداند که با یک سازمان خوب پس نشینند. و همینکه ما به یک میدان فراخ میرسیم، ما نخست به سوی خاور پیاده روی میکنیم، و من همه هنگم را که در پشت سر من هستند با آرایش رومندشان (عادی شان) میویتارم (هدایت میکنم)، درحالیکه آنها فرمان مرا میپیوسند (انتظار میکشند). پس از اندک زمانی ما به سوی باختر پیاده روی میکنیم، و سپس واپسین سرباز از واپسین دسته راه را نشان میدهد، ولی با آنکه من در پایان هنگ راهپیمایی میکنم، آنها ناگزیر هستند که پیوسته چشم به فرمان های من بدوزند، بدینسان آنها یاد میگیرند که با همان واکنش تند از من پیروی کنند، بدون وابستگی به اینکه من در پیش یا در پس هنگ باشم."

[۲.۳.۲۳] "آیا شما میخواهید به من بگوئید،" کوروش گفت، "که این شیوه سازماندهی یک بنپایه رومندی (قاعده عادی) است که شما پیوسته آنرا بکار میبندید؟" "بدرستی آری،" آن سرهنگ پاسخ داد، "همانگونه بهنجار (عادی) که ما همیشه برای خوراک خوردن میرویم." "پس، از اینرو من همه مردان شما را از بهر سه فرنود (دلیل) خوب به گسارش (صرف) خوراک

نسک دوم بخش چهارم

گفتگو با فرستادگان هندوستان و کوشش برای همبسته نگه داشتن
آرمنستان

[۲.۴.۱] یک روز هنگامیکه کوروش در حال سان دیدن از رژه همه سربازانش بود که آراسته به جنگ ابزار بودند، یک پیکی از سوی کیاخستره آمد که میگفت یک پتامبری (سفیری) از کشور هندوستان رسیده است. "کیاخستره از اینرو، از شما خواهش کرده است که هرچه زودتر پیش او بروید. افزون بر آن، "آن پیک گفت، "من یک جامه بسیار زیبایی از سوی کیاخستره برای شما آورده ام؛ چونکه او آرزو دارد که تا آنجا که شایش دارد (امکان دارد) هنگامیکه شما پیش او میروید باشکوه و درخشان نمایان شوید، زیرا هندی ها در آنجا برای دیدن شما خواهند بود."

[۲.۴.۲] و هنگامیکه کوروش این پیام را شنید، او به آن سرفرماندهی (captain) که نخست جای گرفته بود تا جایگاهش را در پیشاپیش نیروهای رزمی نگه بدارد، این فرمان ها را داد که گروهانش را به ستون یک آرایش دهد و خودش و گروهانش را در سوی راست ارتش نگه بدارد؛ همچنین کوروش به آن سرفرمانده گفت که این فرمان را به سرفرمانده های دیگر برساند تا افسران همه نیروهای رزمی در جریان گذاشته شوند و خودشان را همانند گروهان او به ستون یک و در کنار او آرایش دهند. و آن افسران و سربازان نیز بیدرنگ از این فرمان پیروی کردند و آن فرمان را به دیگر افسران رساندند، بگونه ایکه در یک زمان کوتاه یک ستون رزمی یکپارچه از همه نیروهای ارتشی که در آنجا بودند ساخته شد که در بخش پیشین آن

سیسَد افسر پهلوی به پهلوی هم ایستاده بودند و در ژرفای آن سد سرباز جایگرفته بودند.

[۲.۴.۳] و هنگامیکه آنها در جایگاه های خودشان مانیتند (مستقر شدند)، کوروش به سربازان فرمان داد تا او را دُنبال کنند و همانگونه که او خودش میبایست آنها را رهبری کند، از او پیروی کنند. و بیدرنگ کوروش با گام های تیز و تندپا سربازان را به پیش ره بُرد. ولی هنگامیکه کوروش آگاه شد که آن خیابانی که به ستاد فرماندهی پادشاه ره میبرد، تنگ تر از آن است، که بگذارد تا همه مردان او با چنین پهنایی که ستون یکپارچه آنها داشت، به آنجا اندر شوند، او به نخستین گروهان فرمان داد تا با آرایش کنونیش او را دُنبال کنند [*]، و گروهان دوم میبایست که گروهان نخست را دُنبال کند، و بدینگونه همه گروهان ها تا واپسین آنها از این فرمان پیروی کردند، درهالیکه او خودش رهبری را ادامه داد بدون اینکه برای برآسودن (استراحت کردن) بایستد، و گروهان های پسین گروهان های پیشین را دُنبال کردند.

[*] هر گروهان به ستون یک در ستون بُنیادین (اصلی) ایستاده بود که در هر گروهان سد سرباز پشت سر هم ایستاده بودند.

[۲.۴.۴] برای پیشگیری از هرگونه لغزشی، کوروش دو آجودان به آغاز آن خیابان فرستاد تا در نهشی (وضع) که سربازان سرگشته باشند، به آنها فرمانمود دهند (توضیح دهند) که چکار بایست کرد. و هنگامیکه آنها به دروازه کاخ کیاخستره رسیدند، کوروش به نخستین فرمانده دستور داد تا ستون گروهان خودش را بگونه ای آرایش دهد که ژرفای آن به اندازه دوازده مرد باشد، درهالیکه گروهان ها میبایستیکه در پیشاپیش ستون های رزمی در پیرامون کانون فرماندهی پادشاه جای میگرفتند. کوروش از آن فرمانده

خواست تا او دستورش را به دومین فرمانده بدهد، تا به همین گونه به واپسین فرمانده برسد؛

[۲.۴.۵] و فرماندهان بدینگونه فرمان کوروش را دُنبال کردند، درهالیکه او خودش را در پوشاک پارسیش که خوشنما نبود، در پیشگاهِ کیاخستره نمایاند. هنگامیکه کیاخستره کوروش را دید، او از آمادگی فوری کوروش خوشحال شد ولی از سادگی جامهٔ او ناخوشنود گشت و گفت: "چرا اینجوری، کوروش؟ برداشتِ شما از اینگونه نمایان شدن در نزدِ فرستادگانِ هندی چیست؟ اکنون من میخواهم که شما تا آنجا که شایس (امکان) باشد باشکوه به سَهیستید (ظاهر شوید)، زیرا این نشانه ای از آزرِمش (احترام) به من خواهد بود که بگذارم که خواهرزاده ام با همهٔ زیبایی که شایس آن باشد (امکان آن باشد) پدیدار گردد."

[۲.۴.۶] کوروش پاسخ داد: "کیاخستره، آیا اگر من خودم را در جامهٔ بنفش میپیراستم، با دستبند خوشگل میکردم و گردنبنند به گردن میآنداختم ولی با دَرنگ از فرمان شما پیروی میکردم، بیشتر به شما ارج مینهادم یا اکنون که من بیدرنگ پیکِ شما را دُنبال کرده ام و در همراهی با یک ارتش بزرگ و کوشا آمده ام؟ و اکنون من به نزدِ شما آمده ام درهالیکه خودم را با آبدانهٔ بدنم (عرقم) و آن شتابی که برای آمدن کرده ام، خوشگل کرده ام تا به شما ارج نهم همچنین فرمانبرداری ارتش از شما را به شما بنمایانم." اینچنین کوروش سخن گفت، و کیاخستره که پی برده بود که هاگ (حق) با کوروش است، فرستادگان هندی را به نزدِ خودش فراخواند.

[۲.۴.۷] و هنگامیکه فرستادگانِ هندی به بارگاه اندر شدند، آنها گفتند که پادشاهِ هندوستان آنها را با این فرمان فرستاده است تا بپرسد که به چه

فَرَنودی (دلیلی) مادها و آشوریان همدیگر را به جنگ فراخوانده اند. "و او به ما دستور داده است،" آنها گفتند، "پس از شنیدنِ گفتهٔ رسمی شما، ما باید به سوی آشوریان برویم و همان پرسش را نیز از آنها بکنیم؛ و در پایان او از ما خواست که به هر دوی شما بگوییم که پادشاه هندوستان پس از بررسی داتستان (عدالت) در این نهاده (موضوع)، او از آن گروه که برهاگ باشد (برحق باشد) پشتیبانی خواهد کرد."

[۲.۴.۸] "خوب، پس،" کیاخستره بدینسان پاسخ داد، "بگذارید تا به شما بگویم که در انجامِ هیچ رمژکی (خطایی) در هاگ (در حق) آشوریان ما گناهی نکرده ایم؛ ولی اگر که میخواهید، اکنون بروید به سوی پادشاه آشور و از او بپرسید که او چه چیزی برای گفتن دارد." کوروش که در آنجا باشنده بود، از کیاخستره پرسید، "آیا این شایس (امکان) هست که من نیز آنچه را که میاندیشم به آنها بگویم؟" "و کیاخستره از او خواست که سخنش را دنبال کند. "خوب پس،" کوروش گفت، "اگر کیاخستره هیچ پتکاری (مخالفتی) نداشته باشد، به پادشاه هندوستان بگوید که ما پیشنهاد میدهیم، در نهاده ای (در موردی) که پادشاه آشور بگویند که با او از سوی ما به ناهگ (به ناحق) برخورد شده است، ما پادشاه هندوستان را به نام میانجیگرمان برمیگزینیم و او باید میان ما داوری کند." پس از شنیدن این گفته ها، فرستادگانِ هندی به سوی پادشاه آشور روان شدند.

[۲.۴.۹] پس از اینکه پتامبرهای (سفیرهای) هندی رفتند، کوروش روی به کیاخستره نهاد و همانگونه که در پی میآید با او سخن گفت: "کیاخستره، من از خانه آمدم بدون اینکه از خودم پول فراوانی داشته باشم، و از آنچه که من نیز داشتم اندازهٔ بسیار کمی بجای مانده است. من آنها را برای سربازانم گساریدم (مصرف کردم)." کوروش گفت، "اکنون شاید شما در شگفت

[۲.۴.۱۷] "ولی،" کوروش گفت، "این شایش (امکان) هست که بهانه ای درآنداخته شود که بتواند هم در اینجا پذیرفته شود و هم در آنجا، اگر کسی بتواند این پیام را به آنها برساند که من آهنگِ نَخچیرِ کردن (شکار کردن) و برگزاریِ یک شکار بزرگ را دارم؛ و من بگونه آشکار از شما درخواست سوارکار بکنم." "و این یک نغشه (نقشه) بسیار زیرکانه ای است!" کیاخستره گفت؛ "و من نیز خودداری خواهم کرد که به شما شمار بیشتر از اندازه شایسته سوارکار بدهم، با این فرنود (دلیل) که من میخوامم از پادگان های دیده وری در سر مرز با کشور آشور دیدن کنم. و این نیز دروغ نخواهد بود، زیرا من به راستی،" کیاخستره ادامه داد، "میخوامم که به آنجا بروم و آن پادگان ها را تا آنجا که شایش (امکان) باشد، أستوان سازم (محکم کنم). و پس از اینکه شما با نیروهایتان پیش رفتید و هم اکنون برای دو روز در حال شکار کردن هستید، من شمار بسنده ای از اسپواران (سواره نظام) و پیادگان (پیاده نظام) را که بسیج کرده ام به سوی شما خواهم فرستاد، و شما خواهید توانست آنها را بردارید و بیدرنگ یک تک ناگهانی را بیآغازید. و من خودم، با بازمانده های نیروهایم، کوشش خواهم کرد که زیاد از شما دور نمانم، تا خودم را در میدان کارزار برای زمانی که به من نیاز است، نشان دهم."

[۲.۴.۱۸] پس از آن کیاخستره بیدرنگ به گردآوری اسپواران (سواره نظام) و پیادگان (پیاده نظام) برای بازدید از پادگان های مرزی پرداخت، و همچنین سرگرم فراهم آوری و فرستادن گاری های آذوغه در راه پادگان های مرزی شد. ولی کوروش سرگرم گریپانی دادن (قربانی دادن) برای پی بردن به شگون (فال) اردوکشی (expedition) خودش شد، و همزمان او پیکی را به سوی کیاخستره فرستاد و درخواست شماری از سوارکاران جوان

میگردند. و آنها شُمار فراوانی خوک، آهو، بُزکوهی، و خِر دایتیک (وحشی) به چنگ آوردند؛ هتا تا به امروز در این نی سنگ ها خَران دایتیک زادگیری می‌کنند (تولید مثل می‌کنند).

[۲.۴.۲۱] و هنگامیکه کوروش از شکار کردن دست نَگه داشت، او به دُرون مرزِ کشور اَرمنستان اندر شُد و در آنجا شام خود؛ و در روز سپسین، کوروش به سوی کوهستان ها روان شُد، که هَدَفِ او بود و باز شکار کردن را آغازید. و هنگامیکه کوروش دوباره از شکار کردن بازایستاد، او در جایی فرودآمد (منزل کرد) و شام خورد؛ ولی هنگامیکه کوروش دید که آرتشِ کیاخستره نَزدیک میشود، او پنهانی پیکی را به سوی آنها فرستاد و از آنها خواست تا شام خودشان را در یک بازه (فاصله) نَزدیک به دو پاره سنگ (هشت مایل) از اُردوگاهِ کوروش بخورند، زیرا او پیشبینی میکرد که این نیز به پنهان نَگه داشتن هَنداخش (طرحش) کُکم خواهد کرد؛ ولی کوروش فرمان داد تا افسرانِ بُلندپایهٔ آنها پس از اینکه گسارش (صرف) شامشان را به پایان بُردند، به نَزدِ او بیایند. سپس، پس از شام، کوروش فرمانده هانش را گردهم خواهند و همانگونه که در پی می‌آید، سُخنرانی کرد:

[۲.۴.۲۲] "دوستانِ من، پادشاهِ اَرمنستان تا پیش از این هم همبسته و هم وابسته به کیاخستره بود؛ ولی اکنون از زمانی که او دیده است که دُشمن درهال آمدن به سوی ماست، او گُستاخ شُدده است و نه برای ما نیروهای کُمکی میفرستد و نه خَراج (خراج) خود را پرداخت می‌کند. اکنون، از اینرو، اگر که ما بتوانیم، او همان شکاری است که ما برای گرفتنش آمده ایم. و این آن نغشه ای (نقشه ای) است که به باور من ما باید دُنبال کُنیم: خروس اَنتاش، پس از اینکه شُما به همان اندازه که بگونهٔ شایسته نیاز دارید، آساییدید (استراحت کردید)، نیمی از پارسیانی را که با ما هَسْتند بردارید، و

[۲.۴.۲۵] "در بارهٔ این گفته بیانیدشید: همانندِ هنگامِ شکار، ما کار کسانی را انجام می‌دهیم که ددها را با ترساندن از پناهگاهشان می‌گریزانند، و شما نغش مردانی را بازی می‌کنید که خویشکاری (وظیفه) ایستادن پایِ تورها را دارند. این را بیاد داشته باشید، پس، که شکار باید پیش از اینکه جانوران بتوانند گریختن را بی‌آغازند، پایان پذیرد؛ و تورداران که در ورودگاه (محل ورود) و دالانِ تورها ایستاده اند، که ددها به سوی آنها می‌گریزند، باید خودشان را از دیدِ جانوران پنهان سازند، اگر تورداران نمی‌خواهند که جانوران در هنگام گریختن به سوی آنها راه شان را دگرگون کنند."

[۲.۴.۲۶] "واپسین گفتهٔ من این است، کریستانتاس: در شکاری که در پیش است شما نباید آنگونه رفتار کنید که من شما را از بهر دل بستگی تان به شکار می‌شناسم: شما نباید که همهٔ شب را بدونِ پلکی از خواب بیدار بمانید، شما باید بگذارید که مردانِ شما به اندازهٔ بسنده بیاسایند (استراحت کنند) تا آنها بتوانند در برابر خستگی و خواب آلودگی ایستادگی کنند."

[۲.۴.۲۷] "دوباره، از آنجا که شما تنیها (شخصاً) این خوی را دارید که هرگاه که شکار شما را به کوهستان‌ها ره میبرد، بدونِ پیروی از راهنماها کوهستان‌ها را به دُنبالِ آن بالا و پایین می‌روید – اکنون به اینچنین جاهای پَژمَرگ آمیز (خطرناک) و دُشوار نروید، ولی به راهنماهایِ خودتان دستور دهید تا شما را از میانِ آسانترین راه رهنمون کنند، مگر اینکه آن، راه بسیار درازی باشد؛ زیرا آسانترین راه برایِ آرْتش، کوتاه‌ترین راه است."

[۲.۴.۲۸] "و مردان خود را با دو زدن ره نَبَرید، زیرا شما این خوی را دارید که کوهستان‌ها را با دیودن بالا روید، ولی آنها را با تُندیِ مَلایم رهنمون کنید، تا آرْتش شما بتواند به آسانی شما را دُنبال کند."

[۲.۴.۲۹] "این چیز خوبی است اگر برخی از نیرومندترین و جانفشانترین مردان شما گاهی از ستون رزمی پس بمانند تا بازماندگان را به ایزاند (تشویق کنند)؛ و هنگامیکه آنها از کنار ستون رزمی گذر کنند، این یک دلگرمی و ایزانش (تشویق) برای همه خواهد بود که بشتابند، بویژه هنگامیکه بازماندگان تماشا کنند که این افراد زبده که در کنار آنها گام برمیداشتند آنها را پشت سر گذاشته اند."

[۲.۴.۳۰] با شنیدن این سخنان، خروس آنتاش از بهر پروانگی ای (ماموریتی) که از کوروش گرفته بود، بسیار خوشحال شد؛ او راهنماها را برداشت و رفت. و پس از اینکه خروس آنتاش دستورهایی را که او میپنداشت نیازین باشند به آنها داد که میبایستی همراهیش میکردند، رفت که بیآساید. و پس از اینکه آنها به اندازه ای که کیاخشتره میپنداشت بسنده و درخور بوده است، خوابیدند، او فرمان آغاز برای رفتن به سوی آن کوهستان ها را داد.

[۲.۴.۳۱] با آغاز روز، کوروش پیکی را با این دستورها و رهنمودها به سوی پادشاه آرمَنستان فرستاد تا پیامی را که در پی میآید به او برساند: «پادشاه آرمَنستان، کوروش از شما درخواست میکند که تا آنجایی که شایس (امکان) داشته باشد، هرچه زودتر خراج (خراج) و نیروهای گُمکی برای او بفرستید». و اگر که او پُرسش کند که من کجا هستم، شما به او فرهود (حقیقت) را بگویید که من در سر مرز هستم. و اگر او بپرسد که آیا من همچنین تنیها (شخصا) در حال آمدن به آنجا هستم، شما در این نهاد (مورد) نیز به او فرهود (حقیقت) را بگویید که شما نمیدانید. ولی اگر او جويا شد که ما چند

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دؤم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک دؤم

تن هَستیم، از او بخواهید که کسی را به همراه شما بفرستد تا خودش به آن پی ببرد."

[۲.۴.۳۲] با این دستورها کوروش آن پیک را گسیل داشت، زیرا او میپنداشت که این راهِ دوستانه تری است تا اینکه او بخواهد بدون هیچگونه هُشدارِی به پادشاهِ اَمَنستان به سوی او لشکرکشی کند. و کوروش به دادنِ آرایش به ارتشِ خودش پرداخت که به باور او بهترین و شایسته ترین گزینش بود، هم برای پیمودن بازه (فاصله) تا پایتختِ اَرَمَنستان و هم برای نَبَرَد اگر که نیاز میشد. کوروش به سربازان خود دستور داد که به هیچکس دست درازی نَکنند، و اگر کسی با شهروندانِ اَرَمَنی برخورد کرد، به آنها بگوید که از چیزی نترسند و بگویند که اگر هرکس بخواهد خوراک یا نوشیدنی بفروشد، هرچیزی که بخواهد باشد، او باید خودش را در آوردن آن، و گشودن بازار آزاد سَهش کند (احساس کند).

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

نسک سوم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ

گارد ویژه پارسه

نسک سوم، بخش نخست

دوستی با دشمنان و همبستگی رزمی با دوستان

[۳.۱.۱] بدینسان کوروش سرگرم آماده کردن خود برای کارزار شد؛ ولی هنگامیکه پادشاه آرمستان پیام کوروش را از فرستاده او شنید، او ترسید، چونکه او میدانست که در خودداری از پرداخت باژ و کوتاهی از فرستادن نیروهای رزمی برای یاری رساندن به کوروش، رمژک کرده است (خطا کرده است)، و او پیش از همه از این نگران بود که نغشه او لو رفته باشد که در حال درخور کردن نهشت (وضعیت) کاخش برای پدافندگری بود.

[۳.۱.۲] آشفته از راه آگاهی یافتن به همه کاستی ها، پادشاه آرمستان کسانی را به پیرامون فرستاد و نیروهایش را گردآورد، و همزمان او پسر جوانترش، آسبه بریش (*Sabaris*)، زنهایش، هم شهبانو و هم پسرانش، و دخترانش را به کوهستان فرستاد. و همچنین او به همراه آنها جواهرهای با ارزش و دارایی هایش را و گروهی سرباز برای نگهبانیشان رهسپار کرد. و همزمان او آبیشه هایی (جاسوس هایی) را برای انیشیدن (جاسوسی کردن) از کوروش فرستاد تا بداند که کوروش چکار میکند، در هالیکه او به برگماشتن (تعیین کردن) خویشکاری (وظیفه) برای آرمی هایی که برای زاوری (خدمت) بسوی او آمده بودند، ادامه میداد. بزودی کسان دیگری با این گزارش سررسیدند که کوروش در نزدیکی میباشد.

[۳.۱.۳] از آنجا که پادشاه آرمستان گرمک (جرات) جنگیدن با کوروش را نداشت، پس نشینی کرد. هنگامیکه آرمی ها دیدند که پادشاهشان اینگونه رفتار میکند، آنها نیز بیدرنگ از هم پاشیدند، هرکس بسوی داراکش (مال و

در آن آنجمنِ دادرسی، فراخواند. کوروش زن هایی را که با دُرُشکه و تخت های روان آمده بودند، بیرون نراند، و به آنها پروانهٔ هَنبازیدن (شرکت کردن) در دادگاه را داد.

[۳.۱.۹] هنگامیکه همه چیز بسامان شد، کوروش رسیدگی به پرونده را آغازید: "پادشاهِ اَرَمَنِستان،" کوروش گفت، "من نُخست در این دادرسی به شما آندرز میدهم، که فرهود (حقیقت) را بگوئید، که شما در آن سرپیچی که بیشتر از هر چیزی بیزاری دیگران را از ته دل برانگیخته است، بیگناه هستيد. بگذارید که شما را بیگمان کنم که اگر هنگامِ گفتنِ یک دروغِ بیشرمانه ای گیربیاُفتید، بخشودگی شما به گونهٔ فَرَسخت (جدی) در سیج (خطر) خواهد بود. دیگر اینکه،" کوروش ادامه داد، "فرزندانِ شما و زنان شما و همچنین اَرمنی ها، آگاه از هر کاری هستند که شما کرده اید؛ و اگر آنها بشنوند که شما چیز دیگری را بجز راستی بازمیگوئید، و من نیز به راستینگی (واقعیت) پی ببرم، آنها بر راستی خواهند پنداشت که شما با اینکار، خودتان را به برتافتنِ (تحمل کردن) سَخْت ترین کیفر ایراخته اید (محکوم کرده اید)."" خوب کوروش،" پادشاهِ اَرَمَنِستان گفت، "از من پُرسش کنید آنچه را که میخواهید بدانید، و بیگمان باشید که من به شما راستی را خواهم گفت، و بگذارید هرچه را نیز که پیآیندِ آن است، پیش بیاید."

[۳.۱.۱۰] "پس بمن بگوئید،" کوروش گفت، "آیا تاکنون جنگی با آشهٔ ته آگِ پدَر بزرگ من، و با مادهای دیگر داشته اید؟"" آری،" او پاسخ داد، "من جنگیده ام."" و هنگامیکه شما از او شکست خوردید، آیا پذیرفتید که خَراج (خراج) پرداخت کنید و اینکه به هر کجایی که او به شما دستور رفتن بدهد، بایستیکه شما به ارتش او پیوندد، و دِژی را نسازید؟"" آنچه را که میگوئید، راست است."" پس چرا، در پرداختِ باژ و فرستادنِ ارتش برای

کُمک به ما کوتاهی کردید، و چرا شُما سرگرمِ ساختنِ آن دژ بوده اید؟ "من آرزو داشتم که به آزادی دستیابم؛ برای اینکه از دیدگاه من این چیزِ شکوهمند و فروزانفرو است که آزاد باشم و آزادی را برای فرزندانم به مانداک گذارم (به ارث گذارم)."

[۳.۱.۱۱] "شُما دُرُست میگویند،" کوروش گفت؛ "این نشانی از بزرگواری است که آدم برای پیش گیری از برده شدن مبارزه کند، و مرگ را برگزیند. ولی اگر آدم در جنگ شکست بخورد و یا از راه دیگری به بندگی فرودست شود، و سپس او در هنگام گریز از دست سرورش گریبافتد، آیا شما به اینچنین مردی در جایگاه یک آدم دُرُستکار، و کسی که کار نیکویی را انجام داده است، پاداش میدهد و یا اینکه اگر آن مرد را دستگیر کردید، او را در جایگاه یک آدم تبهکار کیفر خواهید داد؟ "من او را کیفر خواهم داد،" پادشاه آرمَنستان پاسخ داد، "چونکه شُما از من خواسته اید که راست بگویم."

[۳.۱.۱۲] "به این پُرسش ها روشن پاسخ بدهید،" کوروش گفت؛ "اگر که پیش بیاید که یکی از کارگزاران شُما لغزشی از خود نشان دهد، آیا شُما میگذارید که او به کارش ادامه بدهد و یا اینکه کس دیگری را بجای او میگذارید؟ "من کس دیگری را بجای او مینشانم." "و اگر آن کارگزار از داراک (مال) زیادی برخوردار میبود، آیا میگذاشتید که او همانند گذشته توانگر بماند، و یا اینکه سرمایه هایش را از او بازپس میگرفتید؟ "من همه دارایی هایش را از او بزور میگرفتم،" پادشاه آرمَنستان گفت. "و اگر شُما آگاه میشدید که او در تلاش برای کُمک به دشمن است، چکار میکردید؟ "من میگذاشتم که او را بکشند،" پادشاه آرمَنستان گفت؛ "چرا

ع۱۹۱۰ سوره بقره آیه ۱۷۱ و ۱۷۲

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ سَوَم

بر این باور هستید که او به رَمْژکی (خطایی) افتاده است، پس نباید از رفتار او پیروی کنید. "خوب پس،" کوروش گفت، "اگر من باید که کاری را کنم که دُرُست باشد، پس بیگمان کاری را که دُرُست نباشد دُنبال نخواهم کرد." "این چیز روشنی است،" کوروش ادامه داد، "پس، در پیروی از فَرَنایش (بُرهان) شُما، پَدَرِ شما بایستیکه کیفرداده شود، اگر که با این حال این دُرُست باشد که کسی را که به رَمْژکی (خطایی) دَسْت زده است باید کیفر داد." "کوروش، از دیدِ شما، کدامیک برایِ شما بهتر است، اینکه شما پادافراشی (مجازات) را به سود و یا به زیان خود بکنید؟" کوروش پاسخ داد: "در پیروی از نِهاده (مورد) دوم، دَسْتِکَم من به خودم کیفر داده ام."

[۳.۱.۱۶] "تیگران گفت: "آری، ولی شُما آسیب بزرگ تری را به خودتان خواهید زد، اگر شُما دوستانتان را بکشتن دهید، آنهم در زمانی که بزرگترین سودِ شُما در نگهداری از آنها میباشد." کوروش پرسید: "چگونه میتوانند مردانی که در هنگام لغزیدن به کارِ نادرُست، گیرافتاده اند، بزرگترین فَرَدات (امتیاز) برای من باشند؟" "به باورِ من، آنها فَرَداتی (امتیازی) برای شُما خواهند بود، اگر که آدم پَره‌یختار (مُحتاط) و دورانَدیشی بشوند. چونکه بِنگر من این دُرُست است، کوروش،" او گفت، "که بدون هرگونه دور اندیشی سودی در هیچیک از دیگر کارهای نیکو نخواهد بود؛" او ادامه داد، "چونکه چه سودی میتواند آن مردِ نیرومند، دلیر، یا توانگر و توانمند برای کشور داشته باشد اگر که دورانَدیش و پَره‌یختار (مُحتاط) نباشد؟ ولی هر دوست و یا پیشکار (خدمتکار) زمانی میتواند سودمند و خوب باشد، که از دورانَدیشی بهره‌مند شده باشد."

[۳.۱.۱۷] کوروش پاسخ داد، "آیا شُما، پس، میخواهید بگویند که پَدَرِ شُما از یک زمانی آدم دورانَدیش شده است، هنگامیکه پیش از آن آدم بی خَرَدی

بوده است؟ "آری،" تیگران گفت، "به دُرستی که مُراد و فردید (منظور) من همین است." "پس، شما میخواهید با آن بگویید که دوراندیشی و فرجام بینی، بخشی از گرایشِ نهفته از روان آدمی است، همانندِ اندوه و آدرنگ؛ و چیزی نیست که بشود آنرا خرید؟ چونکه من نمی توانم برای خودم به انگارم که آدم بتواند بیدرنگ از سِرشتِ بی پروایی به خویِ دوراندیشی به غلتد، چونکه اگر کسی بخواهد آدمِ پرهیختار (مُحتاط) و با پروایی باشد، نُخست او ناگزیر است که آدمِ خردمندی بشود."

[۳.۱.۱۸] "چی، آیا شما هیچگاه درنگریسته اید، کوروش،" تیگران گفت، "هنگامیکه یک مردِ بی پروا بسیجَد (خطر کند) که با مردِ دیگری که از خودش نیرومندتر است به نبرد برخیزد و شکست بخورد، ولی او پس از آن فوری از بی خردیشِ بخودآید و بهبود یابد؟ و دوباره،" او ادامه داد، "آیا شما هیچگاه ندیده اید که چگونه هنگامیکه یک کشور در جنگ با کشورِ دیگری است، بیدرنگ پذیرفته میشود که کشورِ شکست خورده به کشورِ پیروزمند گردن نهد، بجای اینکه به جنگ ادمه بدهد؟"

[۳.۱.۱۹] "شما به کدامین شکستِ پدرتان مینمایید (اشاره میکنید)،" کوروش پرسید، "که شما تا این اندازه بیگمان هستید، که توانسته است پدر شما را به خودآورد؟" "آن شکستی که،" آن شاهزادهٔ جوان پاسخ داد، "خودآگاهی پدرم را به دالونهایِ نهان در روانش رهبرد؛ او بی اندازه شیفته آزادی شده بود، ولی خودش را تا پیش از این، تا این اندازه همانند یک برده سُهش نکرده بود. (احساس نکرده بود). او نغشه هایی داشت که برای انجام آن ها نیازمند به پنهان کاری، شتاب و نیرو بود، ولی او توانایی برآوردن هیچکدام از آنها را نداشت. او میداند که برای شما نغشه ریختن و انجام آن در پیوستگی با یکدیگر هستند؛ هنگامیکه شما آرزو داشتید که به او نیرنگ

ترس، نه میتوانند خوراک بخورند و نه بخوابند؛ درهالیکه آنها که همکنون از کشور رانده شده اند، یا همکنون شکست خورده اند و یا همکنون به بندگی گرفتار شده اند، گاهی میتوانند بهتر از آنها که هنوز این آزموده ها را پشت سر نگذاشته اند، بخورند و بخوابند و بیشتر از زندگی بهرهمند شوند و خوشهال تر هستند."

[۳.۱.۲۵] "با این بررسی ها روشن میشود که ترس چه رنجی را به همراه دارد: برخی از ترس اینکه دستگیر و به کیفر مرگ برسند، پیش از اینکه زمانش برسد، جان خود را میگیرند—برخی از راه پرتاب کردن خود از یک تپه بلند، دیگران از راه به دارکشیدن خودشان، یا با بریدن گلویشان؛ به اینگونه ترس، بیشتر از دیگر نگرانی ها روان را درهم فرومی‌ریزد. این همان نهشی (وضع) است که همکنون پدرم دارد." او افزود، "شما پدرم را هم اکنون در چه نهش روانی ای می پندارید؟ چونکه او نه تنها برای خودش بیمناک هست، ونکه دلهره برای من، برای زنش و برای همه بچه هایش دارد."

[۳.۱.۲۶] "خوب،" کوروش پاسخ داد، "به گمان من، این بدور از راستینگی (واقعیت) نیست که روان پدر شما هم اکنون در اینچنین نهشی (وضع) بسر میبرد. به هر روی، ما گمان میبریم که آن آدمی که در زمان کامیابی بی شرم است و در هنگام ناکامی سرافکنده، اگر یکبار دیگر بر روی پاهایش بایستد، او دوباره بر گستاخی خود بیافزاید و دوباره دردسر درست کند."

[۳.۱.۲۷] "من آنرا رد نمیکنم، کوروش،" تیگران گفت. "کارهای نادرست ما، بدون آندید (شک)، فرهودی (دلیلی) است که شما به ما اپستامی (اعتمادی) نداشته باشید؛ لغزش های ما به آنگونه هستند که شما را به ما

ع۱۹۱۰ د س۴۶۰۵ و ۱۹۱۱ د ۱۰۰۰ د ۱۹۱۲ د ۱۰۰۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک سوم

بدگمان کرده اند: ولی شما میتوانید پادگان هایی را در کشور ما برپا کنید و کاخ ها و دژهای اُستوان ما را در فرادست (در اختیار) خود بگیرید و آنچه را که شما بهتر از همه میپندارید، از آن خود سازید. و با این همه، " او ادامه داد، " شما ما را، از اینکه در بند گرفتاریم، آزرده نخواهید دید، چونکه ما تنها باید که خودمان را سرزنش کنیم. درهالیکه، اگر شما رایه (دولت) کشوری را به دادرسی بکشانید، که گناهی از آن سرزده است، شاید که آنها به پندارند که شما به آنها بدگمان شده اید، و بنابر این، با آنکه شما آدمِ بهمَنشی (خیرخواه) برای آنها هستید، شما دیگر نمیتوانید دوست آنها باشید، از سویی دیگر در نگرانی تان از اینکه دشمنی آنها را برنیانگیزانید، شاید که شما نتوانید از گستاخی آنها پیشگیری کنید، و در پایان ناگزیر خواهید شد که آنها را بیشتر از ما به سرِ خرد بیاورید. "

[۳.۱.۲۸] "نه، به خداوند سوگند،" کوروش گفت، "من دوست ندارم پیشکارانی را بکار گمارم که میدانم، تنها از رویِ واداشتگی و زور، به من زاوری (خدمت) میکنند. ولی اگر من پیشکارانی داشته باشم که به باور من تنها در چهار چوبِ یک خویشکاری و بیرون از هر گونه نیکخواهی و دوستی، به من کمک میکنند، باید از داشتن آنها بیشتر خرسند باشم هتا اگر هم لغزشی بکنند تا از داشتن پیشکارانی که مرا دوست ندارند، ولی همهٔ خویشکاری خود را با فریوری (صداقت) ولی زیر فشار انجام میدهند." به این گفتهٔ کوروش، تیگران به اینگونه پاسخ داد: "اینچنین دوستی ای را که شما هم اکنون از ما چشم‌دارید (انتظار دارید)، از چه کسِ دیگر هرگز میتوانید امید داشته باشید؟" "به گمان من از کسانیکه،" کوروش گفت، "هیچگاه دشمن من نبوده اند، اگر به آنها اینچنین فُردات و برتری ای را میدادم، همانگونه که شما آنرا از من خواهش میکنید."

[۳.۱.۲۹] "ولی، کوروش،" تیگران گفت، "با نگر به اینکه پیشایندها (شرایط) اینجوری هستند، آیا شما توانسته اید کسی را بیابید که به او مهربانی و خوشاییش های بزرگی را رواداشته باشید، همانگونه که شما به پدرم روا داشته اید؟ برای نمونه، اگر شما به کسی که هیچگونه رمزکی (خطایی) در زندگیش نکرده است، بخششی کنید، از دیدگاه شما چه سپاسگذاری ای او در برابر شما سَهش خواهد کرد (احساس خواهد کرد)؟ و دوباره، چه کسی شما را به پاس از دست ندادن هاگ (حق) بودن در کنار زن و فرزندانش، بیشتر دوست خواهد داشت تا آن کسی که به پندارد که با از دست رفتن این هوده (حق)، بر او دادگری روا شده است؟ آیا شما کسی را میشناسید که بیشتر از ما در اندوه از دست رفتن تاج و تخت ارمینستان باشد؟ خوب، پس،" او افزود، "این روشن است که کسیکه بیشتر از همه در سوگ از دست دادن جایگاه پادشاهی خود است، بیشتر از همه نیز با بدست آوردن تاج و تختش، شادمان خواهد شد."

[۳.۱.۳۰] "و اگر میخواهید که پس از رفتن شما، گرفتاری ها در اینجا در پایین ترین تراز خود بمانند، درنگرید که آیا این کشور با آغاز فرمانروایی دودمانی تازه، بیشتر آرامش پیدا میکند، و یا اگر ما به فرمانروایی خودمان ادامه بدهیم. و اگر شما بخواهید که ارتش بزرگی را در چهارچوب توانایی های هستمند (موجود) همراه خود کنید، از دیدگاه شما چه کسی بهتر از او که بارها این ارتش را به زاوری (خدمت) گرفته است، میتواند آنرا به سزا سازماندهی کند؟ و اگر همچنین نیاز به پول داشته باشید، از دیدگاه شما چه کسی بهتر از او میتواند آنرا فراهم بیاورد که همه این بنمایه ها را در فرادست (اختیار) خود داشته است؟ کوروش گرامی،" او افزود، "آگاه باشید که اگر شما دودمان ما را از تاج و تخت کنار بگذارید، شما بیشتر از آنچه که

در توانایی پدرم باشد، به خودتان زیان خواهید رساند." بدینگونه تیگران سخن گفت.

[۳.۱.۳۱] کوروش از شنیدن آن سخنان بسیار خشنود گشت، چونکه کوروش با خود اندیشید، همه آنچه‌هایی را که کیاخستره به او سفارش کرده بود، در آستانه دستیابی میبود؛ زیرا کوروش بیاد میآورد که کیاخستره به او گفته بود که ارمنی‌ها را بیشتر از گذشته، دوستان او کند. "به من بگوئید، پادشاه آرمَنستان، کوروش پُرسید، "اگر من در این نِهاده (موضوع) کوتاه بیایم، چه ارتش بزرگی را شما به همراه من خواهید فرستاد و چه هزینه‌ای را برای جنگ خواهید پذیرفت؟"

[۳.۱.۳۲] و پادشاه آرمَنستان پاسخ داد، "ساده‌ترین پاسخی که من میتوانم بدهم این است که بگویم که چه اندازه توانایی دارم، و سپس شما مردانی را که نیاز دارید برگزینید، و آنچه را که از آنها پس میماند برای پاسداری از کشور برجای گذارید. و در پیوند با پول نیز به اینگونه است که برای من روا است که همه آنچه را که دارم به شما نشان بدهم، و شما برای خودتان به ودایید (تصمیم بگیرید) که هر اندازه شما را خشنود میکند از آن بر دارید، و هرآنچه که شما را خرسند میکند پس گذارید."

[۳.۱.۳۳] کوروش پُرسید: "پس، به من بگوئید که ارتش شما چه اندازه بزرگ است، و چه اندازه شما پول دارید؟" "خوب،" تیگران پاسخ داد، "نزدیک به ۸۰۰۰ سوارگان و ۴۰۰۰۰ پیادگان. و دارایی،" او گفت، "و گنجینه‌ها که پدرم برای من بجای گذاشته است، اگر همه آنها را با پول تاخت بزنیم، بیشتر از ۳۰۰۰ تالنت (*talents*) خواهند شد."

[۳.۱.۳۴] بیدَرنگ، کوروش پاسُخ داد: "تنها نیمی از آرتش خود را به همراه من بفرستید، چونکه همسایه شُما کلدانیان (*Chaldaeans*)، در جَنگ با شُما هَسْتند. و در پیوند با پول، بجای ۵۰ تالنت باز، دو برابر آنرا به کیاخستره پرداخت کنید، زیر که بدهی شُما پس اُفتاده است. و از آن پول بگونه خودویژه (خصوصی) ۱۰۰ تالنت بیشتر بمن بدهید،" کوروش گفت، "من با شُما پیمان میبندم که اگر خُداوند مرا کامگار گرداند، به پاسِ آن وامی که بمن میدهید، خوشایشی (لُطفی) به شُما خواهم کرد که ارزش آن بیشتر از آن پول باشد و یا دستکم آن پول را به شُما برخواهم گرداند، اگر که بتوانم؛ ولی اگر که نتوانستم، من بدهکارِ شُما خواهم بود، ولی من نمی بایستیکه آدمِ نادُرستی بِشمار آیم."

[۳.۱.۳۵] "از بَهرِ خُشنودیِ خُداوند هم که شُده است، کوروش، "پادشاه ارمَنستان گفت، "اینگونه سُخن نگوید که دلِ من خواهد شکست. ولی دَرنگرید،" او گفت، "آنچه را که شُما در اینجا، به جای گذارید کمتر از آنچه که به همراه میبرید، از آن شُما نخواهد بود." "بسیار خوب،" کوروش گفت؛ "اکنون بگوید که چه اندازه پول برایِ پس گرفتن همسرتان میخواهید پرداخت کنید؟" "تا آن اندازه که بتوانم، او گفت، "و چه اندازه برایِ اینکه فَرزندانتان را پس بگیرید؟" "برایِ اینها نیز تا اندازه ای که بتوانم." "خوب پس،" کوروش گفت، "اگر هَمه آنچه را که میخواهید پرداخت کنید برهم بیافزاییم، باهمدیگر هم اکنون دو برابر بیشتر از سرمایه ای میشوند که شُما در فَرادست دارید (در اختیار دارید)."

[۳.۱.۳۶] و شُما، تیگران، "کوروش پُرسید، "چه اندازه پول برایِ پس گرفتن همسرتان پرداخت خواهید کرد؟" تیگران که بتازگی زنش را به همسری

گرفته بود و او را بسیار دوست میداشت، گفت: "من برای بازپس گرفتن او آماده هستم که جانم را بدهم، کوروش، تا او را از بردگی رها سازم."

[۳.۱.۳۷] "خوب پس، کوروش گفت، همسر خود را پس بگیر؛ او از آن شما میباشد. چونکه من از سوی خود، او را در جایگاه کسی که در جنگ گرفتار شده باشد، درنمینگرم، چونکه شما هیچگاه از پیشاپیش سپاهیان ما نگرزیده اید. و شما نیز پادشاه ارمنستان، همسر و فرزندان را پس بگیرید، بدون اینکه ناگزیر از پرداخت سرگزیت (باز) برای آنها باشید؛ آنها به نام مردان و زنان آزاده بسوی شما باز میگردند. و اکنون،" او گفت، "بمانید و با ما خوراک بخوید؛ و پس از خوراک شما میتوانید به هر کجا که میخواهید، بروید." به اینگونه آنها ماندند.

[۳.۱.۳۸] و پس از خوراک، هنگامیکه مهمانی نزدیک به پایان بود، کوروش پرسید: "بمن بگوئید، تیگران، آن مردیکه پیش از این با ما به شکار میآمد، کجاست؟ بیادم میآید که شما او را خیلی میستاییدید." "آخ،" تیگران پاسخ داد، "فردید (منظور) شما آنکسی نیست که پدرم گذاشت او را بکشند؟" چه رمژکی (خطایی) را پدر شما در رفتار او یافته بود؟" پدرم گفت که او در حال تباه کردن من میباشد. و با این همه، کوروش، "تیگران ادامه داد، "او این اندازه مرد خوبی بود که پیش از اینکه گشته شود، مرا پیش خود فراخواند و گفت: 'از اینکه پدر شما مرا به مرگ ایراخته است (محکوم کرده است) از دست او خشمگین نباش، تیگران، زیرا او از سر ناآگاهیش است که دست به اینکار میزند و نه از روی بدنهادیش، و اگر رمژک (خطای) آدم ها از ناآگاهی آنها ریشه بگیرد، به گمان من آنها به رسایی (بطور کامل)، اینکار را در همیستاری (مخالفت) با خواست درونی خودشان میکنند."

گذارد. "سپس همانگونه که پس از اینچنین آزموده ای رومند (عادی) است، آنها باهم رفتند تا آرام بگیرند."

[۳.۱.۴۲] و در روز آینده پادشاه آرمینستان مُژدگانی هایی را همراه با هَمِه اَرَتشِ خود به سوی کوروش فرستاد، و همچنین او به آن بخش از مردانش که بایستی به جنگ میرفتند، فرمان داد تا خودشان را در سومین روز بشناسانند (معرفی کنند)؛ و پادشاه آرمینستان دو برابر آن پولی را که با کوروش پیمان بسته بود، به او پرداخت کرد. ولی کوروش تنها آن اندازه از آنرا که نیاز بود برداشت و پسمانده های آنرا بازگردانید. سپس کوروش پُرسید که کدامیک از آنها میخواهد که فرماندهی نیروهایش را بپذیرد، خود پادشاه و یا پسرش؟ که هر دوی آنها بیدرنگ به آن پاسخ دادند، پادشاه آرمینستان گفت: "هرچه که شما فرمان دهید؛" و پسرش گفت: "کوروش، من هیچگاه از شما جدا نخواهم شد، و نه هتا اکنون که باید در جایگاه یک کُمَکیارِ اردوگاه، شما را همراهی کنم."

[۳.۱.۴۳] و کوروش درهالیکه میخندید گفت: "چه اندازه زمان نیاز داشتید تا به همسرتان بگویید که میخواهید مرا به نام کُمَکیارِ اردوگاه همراهی کنید؟" "چرا،" تیگران گفت، "نیازی نیست که هرچیزی در باره آن به او گفته شود؛ چونکه من میخواهم او را به همراه بیاورم، به اینگونه که او در جریانِ هَمِه کارهایی که من انجام خواهم داد، باشد." "پس،" کوروش گفت، "هنگام آن فرارسیده است تا شما کارهایتان را روبراه سازید." "بیگمان باشید، کوروش" تیگران گفت، "که ما با هَمِه آن چیزهایی که پدرم به ما خواهد داد در اینجا آماده خواهیم بود. و پس از آنکه سربازان مُژدگانی های خود را دریافت کردند، آن ها شب را در آنجا گذراندند."

نسک سوم، بخش دوم

میانجیگری میان آرمنی ها و گلدانیان و همپیمان شدن با آنها

[۳.۲.۱] در فردای آن روز کوروش تیگران، بهترین سوارکاران ماد، و خیلی از دوستان خودش را که شایسته می پنداشت به همراه برد، و برای یافتن یک جایگاه و ساختن یک دژ، سواره در پیرامون به جستجو پرداخت. و هنگامیکه آنها به یک بلندی ویژه ای رسیدند، کوروش از تیگران پرسید که گلدانیان از کدام رشته کوه ها برای چپاول کشور آرمستان، به شما تک میزنند؟ پس از آنکه تیگران آن رشته کوه ها را نشان داد، کوروش دوباره پرسید: "آیا در این رشته کوه ها هم اکنون کسی ماندگار است؟" "سوگند به خداوند، نه،" تیگران پاسخ داد، "ولی آنها دیده ورانی در آن بالا دارند که هرچه را که به بینند به بازمانده سپاهیان شان گزارش میکنند." "پس از اینکه آنها آژیر را دریافت کردند، چکار میکنند؟" کوروش پرسید، "آنها به بخش های بالاتر کوهستان میگریزند،" تیگران پاسخ داد، "هرکسی به بهترین روش که میتواند."

[۳.۲.۲] این گزارشی بود که کوروش به آن گوش فراداد؛ هنگامیکه کوروش به پیرامون خود نگاه کرد، او در نگرست که بخش بزرگی از زمین های آرمستان در پی جنگ، ویران گشته اند و نمیشود بر روی آنها کشت کرد. و سپس آنها به اردوگاه خود بازگشتند و پس از شام خوابیدند.

[۳.۲.۳] در فردای آنروز تیگران خود را با چمدان هایش آماده برای آغاز فرانافت (سفر) نشان داد؛ و نزدیک به ۴۰۰۰ سوارگان، ۱۰۰۰۰ کمانگیر و افزون بر آن، بسیاری پیادگان که به شمشیر و سپر آراسته بودند، به زیر

راست ما را پاس دارند و نیمی دیگر، چکاد (جبهه) پیش روی ما را نگهدارند؛ دره‌الیکه شما، سوارکاران، باید که از پس ما بیایید، تا با فشار، شور و هیجان، ما را در رفتن بسوی بالا برانگیزانید؛ و اگر کسی از ما خواست گرایشی به سستی از خود نشان دهد، از آن پیشگیری کنید."

[۳.۲.۶] با این فرمان کوروش سپاهیان را به ستون درآورد و خود در پیشاپیش آنها جای گرفت. و هنگامیکه دیده و ران کلدانی درنگریستند که سپاهیان با جنب و جوش به سوی بلندی‌ها رهبری میشوند، آنها بیدرنگ با سردادن شیپورهای هشدار دهنده، مردم خود را آگاه کردند، و آنها را به گردهمایی فراخواندند. و کوروش فرمان داد: "همیاران پارسی، آنها درهال سردادن شیپورهای آژیر برای ما هستند که باید شتاب کنیم، چونکه اگر ما نخست به آنجا برسیم، تلاش‌های دشمن پس از آن بیهوده خواهند بود."

[۳.۲.۷] اکنون هر سرباز کلدانی یک سپر که از شاخه‌های درخت تنیده شده بود، و دو نیزه با خود می‌تراورد (حمل می‌کرد)، و گفته می‌شد که آنها ستیزه‌جوترین مردم در آن برزن بودند. آنها همچنین در جایگاه سربازان پیمانی برای هرکسی که آنها را میخواست، زاوری می‌کردند (خدمت می‌کردند)؛ آنها دیوانه جنگ ولی با جیب‌تهی بودند، زیرا کشور آنها کوهستانی است و تنها یک بخش از آن برومند (حاصلخیز) می‌باشد.

[۳.۲.۸] ولی هنگامیکه کوروش و مردانش درهال رسیدن به نزدیکی بلندی‌ها بودند، تیگران که او را همراهی می‌کرد، گفت: "کوروش، آیا میدانید که ما بایستی بزودی جنگ را بی‌آغازیم؟ چونکه من آگمان هستم (یقین دارم) که ارمنی‌ها تازش دشمن را برنخواهند تابید." کوروش پاسخ داد که او از آن نهاده (موضوع) آگاه است و به سپاهیان پارس دستور داد تا خود را آماده

که در فرادست دارد، بیاید. به اینگونه پیکی براه شد تا پادشاه آرمَنستان را بیاورد، درهالیکه کوروش با مردانی که در فرادست داشت، ساختن دیوارِ دژ را آغاز کرد.

[۳.۲.۱۲] در این بُرشگاه (مقطع) از زمان، سربازانِ دُشمن را که گرفتار شده بودند در غل و زنجیز به نزد کوروش آوردند که برخی از آنها زخمی شده بودند. هنگامیکه کوروش آنها را دید، او بیدرنگ فرمان داد تا زنجیرها را از دست و پای آنها بردارند، و او کسانی را بدنبال پزشکان فرستاد و از آنها درخواست کرد که از زخمی ها پرستاری کنند. و سپس او به کلدانیان گفت که او با آهنگِ جَنگ و نابودی آنها نیامده است، ولی با این آرزو آمده است تا میان کلدانیان و ارمنیان آشتی برپا کند. "اکنون من میدانم که پیش از اینکه شما این بلندی ها را از دست بدهید، هیچ گرایشی به آشتی نداشتید، چونکه از آرمندی (ایمنی) هر چیزی را که در دست داشتید، آسوده بودید، درهالیکه شما دارایی و سرمایه های آرمنی ها را می دزدیدید و به یغما میبردید؛ ولی اکنون نگاه کنید که در چه تنگنایی گرفتار آمده اید!"

[۳.۲.۱۳] "اکنون، من آهنگِ این را دارم که شما را که در جَنگ گرفتار شده اید، آزاد کنم تا به خانه های خود بازگردید و با دیگر کلدانیان بسگالید (مشورت کنید)، که آیا میخواهید با ما بجنگید و یا اینکه آرزو دارید دوست ما باشید؟ و اگر که شما به جَنگ با ما بوداید (تصمیم بگیرید)، و همچنین با خرد باشید، بدونِ جَنگ ابزار، دوباره بازخواهید گشت؛ ولی اگر شما بوداید که آشتی با ما آرزوی شماست، پس بدونِ جَنگ ابزار بازگردید. به گمان من هیچ فرنودی (دلیل) برای گلایه کردن نیست، اگر که شما بخواهید دوست ما باشید."

[۳.۲.۱۴] و هِنگامیکه گلدانیان پِیشنهاد کوروش را شنیدند، آنها کوروش را به والایی سَتودند، از ته دل با او دَسْت دادند، و رَهسپارِ خانه شدند. اکنون، هِنگامیکه پادشاهِ اَرَمَنِستان فَرَاخوانِ کوروش را دریافت کرد و از برنامه های کوروش آگاه گشت، شتابان با دُرودگرها و هَمه چیزهایی که میپنداشت نیازین باشند، به سوی کوروش آمد.

[۳.۲.۱۵] هِنگامیکه پادشاهِ اَرَمَنِستان کوروش را دید، گُفت: "کوروش، ما آدم های میرا چه اندازه کم میتوانیم آینده را پیش بینی کنیم، و با این همه چه اندازه تلاش میکنیم که چیزی را بدست آوریم. چرا، هِنگامیکه من درهال کوشش کردن بودم که آزادیم را پایندان گنم (تظمین گنم)، بیشتر از پیش گرفتار شدم؛ و هِنگامیکه من به بند گرفتار آمدم، بیگمان میپنداشتم که نابود خواهم شد، ولی اکنون پی میبرم که هیچگاه پیش از این، تا این اندازه سُهش (احساس) آسودگی نداشتم. چونکه آنهایی را که آسیب رساندنشان به ما هیچ پایانی نداشت، هم اکنون در نِهشی (وضعی) میبینم که آرزوی من بوده است."

[۳.۲.۱۶] "بیگمان باشید کوروش،" او افزود، "من آماده هستم که آن اندازه پولی را که شما از من دریافت کرده اید، به سادگی، دوباره و دوباره پَرِداخت گنم تا گلدانیان را از آن بُلندی ها به دورسازم. نویدهایی را که شما در هِنگامِ گرفتنِ آن پول به من دادید، هم اکنون به رسایی (بطور کامل) برآورده شده اند، و ما اکنون پی میبریم که نه تنها وام دهنده به شما نیستیم، ونکه (بلکه) خیلی وامدارِ نیکوخواهی های شما نیز شده ایم؛ و ما شرم زده خواهیم بود اگر که نتوانیم اینکارهای شما را بازپَرِداخت کنیم،

همچنین ما باید که فرومایه باشیم، اگر هیچگاه نتوانیم که کارهای نیک یک آدم بزرگوار و بهمنش را به رسایی بتوخیم (جبران کنیم)."

[۳.۲.۱۷] بدینگونه پادشاه آرمینستان سپاسگزاری کرد. اکنون کلدانیان با این درخواست به نزد کوروش بازگشتند که او با آنها آشتی کند. و کوروش از آنها پرسید: "آیا پنداشت من درُست است که شما امروز آرزو دارید که با ما آشتی کنید زیرا به باور شما از آنجا که ما همکنون آن بُلندی ها را در دست داریم، آشتی با ما برای شما آسوده تر از جنگ میباشد؟" کلدانیان هاییدند (تایید کردند).

[۳.۲.۱۸] "و چه خواهید گفت،" کوروش پرسید، "اگر که شما از دیگر یان ها (موهبت ها) به پاس این برنامه آشتی که پیشنهاد شده است، برخوردار گردید؟" "ما بیشتر خشنود خواهیم شد،" کلدانیان گفتند. "خوب،" کوروش گفت، "آیا فرنود (دلیل) شما در تنگدست بودن، چیز دیگری است بجز اندازه کم زمین های برومند (حاصلخیز) که شما در فرادست دارید؟" آنها گفتند که فرنود دیگری نیست. "خوب پس،" کوروش گفت، "آیا شما میخواهید که برای خودتان پروانه کشاورزی از زمین های آرمینستان بدست آورید، آنها در هر اندازه که آرزو داشته باشید، ولی با این پیش پیغان (پیش شرط) که شما کرایه آنها به رسایی (بطور کامل) همانند دیگر کشاورزانی که در آرمینستان زمین کرایه میکنند، پرداخت کنید؟" "آری،" کلدانیان گفتند، "اگر ما میتوانستیم بیگمان باشیم که کسی برای ما درد سر درُست نمیکند."

[۳.۲.۱۹] "به من بگوید، پادشاه آرمینستان،" کوروش پرسید، "آیا شما خرسند هستید که زمین های زیر کشت نرفته شما را کلدانیان برومند کنند

(حاصلخیز کنند) و برای زیرکشت بردن آن زمین ها به شما کرایه بهنجاری نیز به پردازند؟ آرمی ها پاسخ دادند که آنها آماده هستند که هتا برای انجام اینکار (برومند کردن زمین ها)، هزینه فراوانی را هم بپذیرند؛ چونکه از این راه درآمدها بسیار فراوان بالا خواهند رفت.

[۳.۲.۲۰] "و شما گلدانیان، به من بگویید،" کوروش گفت، "می بینید که شما کوهستان های زیبایی را دارید، اگر چوپان های آرمی آماده باشند که بهای بسزایی را به شما پرداخت کنند، آیا خرسند خواهید بود که گله های آنها در آنجا بچرند؟" گلدانیان پاسخ دادند که میپذیرند؛ برای اینکه آنها سود سرشاری از آن راه بدست خواهند آورد، آنها بدون اینکه برای بدست آوردن آن درآمد، کاری کرده باشند. "و شما، پادشاه آرمستان،" کوروش پرسید، "آیا شما خرسند خواهید بود که چراگاه های گلدانیان را کرایه کنید، اگر آنها از این راه، اندکی سود ببرند و شما در برابر، سود بیشتری را بدست آورید؟" "آری، بیگمان،" پادشاه آرمستان پاسخ داد، "اگر که باورداشته باشم که من میتوانم دام هایم را در آنجا به آسودگی بچرانم." "خوب پس، کوروش پرسید، "آیا شما میتوانید گله هایتان را در آرامش در آنجا بچرانید، هنگامیکه آن بلندی ها در دست دوستانتان باشند؟" "آری،" پادشاه آرمستان پاسخ داد.

[۳.۲.۲۱] "ولی، به خداوند سوگند،" گلدانیان گفتند، "ما هتا نمیتوانستیم در آسودگی در کشتزارهایمان کار کنیم، اکنون اگر نخواهیم این نگرانی را به میان آوریم که آرمی ها میخواستند که آن گذرگاه های کوهستانی را نیز به دست آورند." "ولی،" کوروش گفت، "از سویی دیگر، آیا شما میتوانید به پندارید که آن گذرگاه ها برای شما نگهداشته شوند؟" "در این نهش (وضع)،" آنها پاسخ دادند، "همه چیز درست خواهد بود." "ولی، به خداوند

«رژیم دسپوتیک و سوسیالیستی»

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک سوم

سوگند، "آرمنی‌ها فریاد برآوردند،" از دیدگاه ما، این دُرُست نیست که آنها دوباره آهنگِ دستیافتن بر آن بُلندی‌ها را داشته باشند، بویژه که آن بُلندیها هم اکنون بسیار اُستوان شده‌اند."

[۳.۲.۲۲] کوروش گفت: "این همان چیزی است که من میخواهم انجام دهم. من خویشنیتاری (مالکیت) این بُلندی‌ها را به هیچیک از شما نخواهم داد، ولی ما بایستیکه یک پایگاهی را در آنجا برای خودمان برپاکنیم؛ و اگر هر کُدام از شما رَمژکی (خطایی) کند، ما از آن گروه که آسیب دیده است پُشتیبانی خواهیم کرد."

[۳.۲.۲۳] و هَنگامیکه آنها این پیشنهاد را شنیدند، هر دو گروه با آن هَمداستان شدند و گفتند که آشتی میان دو کشور تنها از این راه میتواند کارگر اُفتد؛ و در سایه این سامه‌ها (شرایط) بود که آنها پیمان‌های دوستی با یکدیگر بستند، و پذیرفتند که هر گروهی ناوابسته به دیگری باشد، و بایستیکه هر دو گروه از هُوده (حق) زناشویی میان مردم یکدیگر و کشاورزی و چراندن دام‌هایشان در گُستره هر دو کشور برخوردار شوند؛ و در آن زمان که کسی بخواهد به یکی از دو کشور آسیبی وارد کند، بایستیکه یک همایه (ائتلاف) رزمی برای پَدافندی از هر دو کشور برپا شود.

[۳.۲.۲۴] این پیماننامه ای بود که در آن زمان بر سَرش سازش شد؛ و تا به امروز آن سازشنامه که میان کلدانیان و آرمنی‌ها بسته شده است، هنوز پابرجا مانده است. و پس از اینکه آن پیماننامه بسته شد، بیدرنگ هر دو کشور با شورانگیزی، کار ساختن آن دژ را برای پَدافندی هم‌انبازشان (مشترکشان) آغازیدند، و سپس آنرا با آذوغه انباشتند.

[۳.۲.۲۵] هنگامیکه شب فرارسید، کوروش تلاش کرد که هر دو گروه را که هم اکنون دوست شده بودند، در هنگام شام سرگرم کند. در ادامه آن جشن، یکی از کلدانیان روی به مهمانان نهاد و گفت که این نهشت (موقعیت) پیشآمده برای هر دو کشور چیز آرزومندی میباشد؛ برخی از کلدانیان گفتند که «آنها از راه تاراج و چپاول زندگی میکردند زیرا راه و روش کشاورزی را نمیدانستند، و خوی آنها این بوده است که هزینه زندگی خود را از راه جنگ بدست آورند، دیگر اینکه آنها همیشه در جایگاه سربازان مزدور در حال تاخت و تاز و انجام پیشکاری (خدمت) بوده اند؛ و دیگر اینکه آنها به پادشاه هندوستان زاوری (خدمت) میکرده اند که پول خوبی به آنها میداده است زیرا که آدم بسیار توانمندی بوده است و همچنین بارها پیشکاری آشه ته آگ را کرده اند.»

[۳.۲.۲۶] "اکنون چرا شما به زاوری (خدمت) من درنمیآیید؟" کوروش پرسید؛ "من به همان اندازه که دیگران همیشه به شما مزد داده اند، پرداخت خواهم کرد." آنها پیشنهاد کوروش را پذیرفتند و گفتند که داوخواهان (داوطلبان) فراوانی از این پیشنهاد پیشوازی خواهند کرد.

[۳.۲.۲۷] این پیمان ها نیز پذیرفته شدند؛ هنگامیکه کوروش شنید که کلدانیان پیوسته برای دیدن پادشاه هندوستان، اورزش (سفر) به آنجا میکنند، بیاد آورد که از سوی پادشاه هندوستان نمایندگانی پیش از این به کشور ماد آمده بودند تا نهشت (موقعیت) را در آنجا بررسی کنند و سپس به دیدار دشمن نیز رفته بودند تا در باره نهشت (وضع) آنها نیز پی جو شوند؛ از اینرو کوروش میخواست آگاهی پیدا کند که او به چه چیزی دست یافته است.

[۳.۲.۲۸] همسو با آن، کوروش سُخن خود را همانگونه که در پی می‌آید آغازید: «پادشاهِ اَرْمَنِستان،» او گفت، «و شُما کلدانیان، بمن بگوئید—اگر من اکنون یکی از مردانم را به سوی پادشاهِ هِنْدوستان بفرستم، آیا شُما شماری از مردانِ خود را برای همراهی و راهنماییِ پیکِ من در این راه خواهید فرستاد، تا از راهِ همکاری با پادشاهِ هِنْدوستان چیزی را که من از او میخواهم، بدست آورم؟ اکنون من باید پول بیشتری در دست داشته باشم، تا در جایگاهی باشم که بتوانم رادمندان (سخاوتمندان) هم کارمزدِ سربازان را بدهم و هم آن همیارانِ سرباز خود را که سزاوار هستند، با مُژدگانی هایی به والایم و ارج نهم؛ و به این فَرَنودِ (دلیل) من آرزو دارم که پولِ فراوانی را بدست آورم، پولی را که اُمیدنیدَم (انتظار دارم) که به آن نیاز پیدا کنم؛ و من خوشهال خواهم بود اگر که در فَرَاهَم آوردنِ آن پول از خزینه های شُماها درگذرم؛ چونکه من هم اکنون شُماها را بخشی از دوستانِ خودم میشمارم؛ ولی خوشنود خواهم شد که از پادشاهِ هِنْدوستان کُموک دریافت کنم، اگر او خُرسند از دادن آن بخشایش ها باشد.»

[۳.۲.۲۹] «اکنون، هنگامیکه آن پیک که از شُما درخواست راهنمایی و همکاری با او را دارم، به آنجا رسید، او پیام مرا بدینگونه بازخواهد گفت: «پادشاهِ هِنْدوستان، کوروش مرا بسوی شُما فرستاده است؛ او میگوید که به پول های بیشتری نیاز دارد، چونکه او در چشمداشتِ (انتظار) آرتشِ دیگری از میهنش، کشور پارس، است»—و این یک فَرهود (حقیقت) است،» کوروش گفت، «چونکه من در پیوس (انتظار) آن آرتش هستم»-- «از اینرو، آیا شُما میتوانید با آسودگی و به اندازهٔ توانتان برای او پول بفرستید؟ کوروش گفت که میخواهد شُما را بیگمان کند که اگر خُداوند به او کامگاری

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک سوم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک سوم

نسک سوم، بخش سوم

نخستین پیروزی ارتش کوروش بر آشوریان و همپیمان های رزمی آنها

نخستین پیروزی ارتش کوروش بر آشوریان و همپیمان های آنها

[۳.۳.۱] در روز سپسین (بعدی) کوروش به پیک خود گمارش (ماموریت) و گسیلنامه ای را داد که در باره آن پیش از این سخن گفتیم و او را رهسپار راهش کرد؛ و پادشاه آرمَنستان و کلدانیان کسانی را به همراه آن پیک، فرستادند که می پنداشتند که کارآمدترین ها در همکاری با او هستند و چیزی را که شایسته باشد در باره کوروش میگویند. سپس کوروش گرداندن دژ را بدست یک گروه از سربازان پادگان سپرد، و دژ را برخوردار از همه چیزهایی کرد که نیازین بودند و یک شهروند کشور ماد را که می پنداشت، بیشتر از همه از سوی کیاخستره پذیرفته میشود، به فرماندهی آنجا برگزید؛ و سپس کوروش به همراهی آن ارتشی که با خود آورده بود، و نیروهای کُمکی ایکه از آرمَنستان دریافت کرده بود و همچنین با نزدیک به چهار هزار کلدانی که خود را بهتر از دیگران می انگاشتند، رهسپار شد.

[۳.۳.۲] و هنگامیکه کوروش بسوی بخش زیستکردار (مسکونی) کشور پایین آمد، هیچ یک از آرمَنی ها در خانه نماندند، ولی همه مردم، هم مردان و هم زنان، از خوشهالی به پاس برپا شدن آشتی، بیرون آمدند تا او را به بینند، درهالیکه هرکدام از آنها یک چیز با ارزشی را نیز با خود ترا برده (حمل کرده) و به همراه آورده بود. و پادشاه آرمَنستان این را ناپسند نشمرد، زیرا او می پنداشت که بهتر است که کوروش با برخوردار شدن از این همه ارج و فرهی خشنود شود. و در پایان همچنین شهبانو با دخترانش و پسر خردسال ترش برای دیدن کوروش بیرون آمدند، درهالیکه نه تنها آن پولی را که کوروش رد کرده بود، به همراه داشتند، ونکه (بلکه) مژدگانی های دیگر را نیز با خود آورده بودند.

[۳.۳.۳] و هِنگامیکه کوروش آنها را دید گُفت: "نه، شُما نباید مرا پولکی کنید و یا از من آدمی بارآورید که تنها برای پول نیکوکاری میکند؛ این آندوخته ها را بردارید و تُند به خانه بازگردید، ولی این پول ها را به همسرتان ندهید که او شاید آنها را دوباره چال کند؛ این پول ها را هَزینهُ پسران بکنید، برای او سازوبرگِ رَزَمی زیبا فراهم آورید و او را به ارتش بفرستید، و با بازماندهٔ آن برای خودتان، همسرتان و بچه هایتان چیز های دلپذیری بخرید که پایدار بمانند، و شادی و زیبایی به هَمهُ روزهای شما به بخشند. برای چال کردن، بگذارید که تنها بدن هایمان را بخاک بسپاریم، آنهم زمانیکه هرکس ناگزیر از مُردن باشد."

[۳.۳.۴] بدینگونه کوروش سُخن گُفت و سوار بر اسب از شهبانو گذر کرد. و پادشاهِ اَرَمَنستان او را در این راه هَمراهی میگرد، همانگونه که هَمهُ مردم همراه او بودند و درهالیکه او را به نامِ یک آدمِ بَهَمَنش (خیرخواه)، کَهَرمان (قهرمان) و دلاورِ خودشان سِدا میگردند. مردم ستایش و بزرگداشتِ کوروش را ادامه دادند تا او مرزهای آنها را درنوردید. و از آنجا که اکنون در سراسر کشور آشتی برپا بود، پادشاهِ اَرَمَنستان بر شُمارِ نیروهای گُسیلی ایکه میخواست به همراه کوروش بفرستاد، افزود.

[۳.۳.۵] بدینگونه کوروش رَهسپارِ شُد، نه تنها توانمند با پول های آماده ای که او دریافت کرده بود، ونکه (بلکه) با پُشتگرمی از پول های فراوانی که او توانسته بود با کارپردازیش بیاندوزد، تا در روزهای نیازین (ضروری) از آنها بهره ببرد. آن شب را او در مرز اُردو زُد؛ و در روز سِپسین او ارتش و پول ها را برای کیاخشتره فرستاد؛ ولی خودش در نزدیکی ماند، همانگونه که او با کیاخشتره پیمان بسته بود. پس از آن کوروش به همراه تیگران و بهترین

است، و اینکه هیچگاه در برابر دشمن گردن نگذاریم. پس از پذیرفتن این الگو ما باید نشان دهیم که ما مردانی هستیم که میدانیم که همه شادمانی ها و شادکامی های بزرگ تنها از راه فرمانبرداری و دلیری بدست می آیند، و از راه رو در روی شدن با پژمَرگ ها (خطرها) و شکیبایی در برابر رنج ها در زمان های ویژه."

[۳.۳.۹] اکنون که کوروش درمینگریست (مشاهده میکرد) که سربازانش در برابر کارهای خسته کننده در ارتش بُردباری نشان میدهند و از آمادگی بدنی خوبی برخوردارند، اینکه دل های آنها به خوارسازی دشمن گرایش دارد، اینکه آنها در برزش های (تمرین های) خودشان که سازگار با بر کردن جوشن و سازوبرگ رزمیشان هستند، زبردست میباشند، و اینکه همه آنها در فرمانبرداری از افسران شان خوب بنواگر (با انضباط) هستند، بی تابی میکرد تا بیدرنگ در برابر دشمن گردگان هایی (عملیاتی) را انجام دهد، زیرا او میدانست که بارها سرفرمانده های ارتش آزموده اند که بهترین نغشه های جنگی تنها از بهر به پس انداختن آنها، ناکام مانده اند.

[۳.۳.۱۰] کوروش در مینگریست که سربازان در نشان دادن برتری شان در برزش ها (تمرین ها) و همتازی ها (مسابقه ها)، بی تابی میکنند، و خیلی از آنها هتا به همدیگر رشک میبُرند؛ از اینرو کوروش میخواست که هرچه زودتر آنها را به کشور دشمن رهنماید. زیرا کوروش میدانست که پژمَرگ هایی (خطرهای) که همه را می پتستدند (تهدید میکنند)، همزمان را وادار به مهربانی و نزدیک شدن به یکدیگر خواهند کرد، و اینکه در میان اینچنین پژمَرگ هایی دیگر سربازان نه رشک به آن کس خواهند بُرد که جوشن خود را با زیور میآراید، و نه چشم هم چشمی با آن کسی خواهند کرد که کوشش میکند پُراوازه شود؛ در کشور دشمن، سربازان همیاران خود را هتا بیشتر

۴۱۰۹۱۰۱۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نَسکِ سوّم

دوست خواهند داشت و بیشتر خواهند سَتود، برای اینکه آنها در هَسْتی همیاران خود، همکارانی را بازخواهند شناخت که برای رسیدن به سوِدِ همگانی در تلاش هستند.

[۳.۳.۱۱] هماهنگ با آن، کوروش نُخست فرمان داد تا نیروهایش به رسایی (بطور کامل) و آراسته به جَنگ ابزارهایِ خودشان گردِهم آیند و او آنها را با بهترین و خیره کننده ترین سازمانِ رَزمی آرایش داد؛ سپس کوروش سرتیپ ها، سرهنگ ها، سرفرمانده ها و افسرانی را به نزدِ خودش فراخوست، که ناگزیر نبودند در رده بندی هایِ رِوامندِ (عادی) ارتش پیشکاری کنند (خدمت کنند)، برخی از آنها همیشه آزاد بودند و در پیوس (انتظار) گرفتن فرمان از رَهبری ستادِ ارتش بسر میبردند و یا فرمان ها را به یگان هایِ رزمی میرساندند؛ هتا اگر هر کدام از آنها ناگزیر میبود که برای انجام گُماردگی ای (ماموریتی) خود را در فرادست فرمانده لشکر بگذارد و یا برای تراُبردنِ (حمل) یک فرمانی، بجایی گُسیل میشد، هیچ بخش از ارتش بدونِ فرمانده و بی سرپرست نمی ماند، زیرا گروهبان ها و سرجوخه ها میتوانند یگان هایِ رَزمی شان را که فرمانده هایِ فرازمنند (بالامقام، ماقوق) آنها رفته بودند، به شایستگی بچرخانند.

[۳.۳.۱۲] و هنگامیکه فرماندهانِ ستادِ ارتش گردآمدند، کوروش آنها را بر پایه جایگاهشان سازمان داد، و به آن افسران نشان داد که همه آن چیزهایی که در فرادست آنها هستند، از چه سامانی برخوردارند و توانایی هایِ ویژه نیروهایِ گُمکی ای را نیز که از برونمرز به ارتش پیوسته بودند، به آنها نشان داد. و هنگامیکه کوروش شور و آرزومندی افسران را برای گردگانی (عملیاتی) که در پیش روی بود، برانگیزاند، او از آنها درخواست کرد که به یگان هایِ گوناگون خود بازگردند و آنچه را که او به آنها گفته است به

[۳.۳.۱۵] "چونکه، تا هنگامیکه ما در کشور شما هستیم، بدون اینکه خواستِ دلِ ما باشد، به دارایی های شما آسیب میرسانیم؛ ولی اگر به کشور دشمن برویم، از ته دل مان به دارایی های آنها زیان خواهیم رساند."

[۳.۳.۱۶] "دیگر اینکه، شما هم اکنون با هزینه بسیار بالایی از ما نگهداری میکنید؛ درهالیکه، اگر ما برای جنگ به خاک آنها اندر شویم، ما هزینه نگهداریمان را از کشور دشمن بدست خواهیم آورد."

[۳.۳.۱۷] "و از سوی دیگر، اگر ما پی ببریم که در سرزمین دشمن با پژمرگ (خطر) بزرگتری رو در روی خواهیم شد تا اینکه در اینجا بمانیم، شاید که ما ناگزیر از گزینش یک راه آسوده تر شویم. ولی چه در اینجا در پیوس (انتظار) آنها بمانیم، و چه ما برای درگیر شدن با آنها به پهنه کشور آنها سرازیر شویم، نه در شمار سربازان دشمن و نه در شمار سربازان ما هیچ دگرگونی روی نخواهد داد، چه ما آنها را برای آمدن به اینجا به سوی خود بکشانیم، و چه ما برای رو در روی شدن، به سوی آنها برویم."

[۳.۳.۱۸] "به هر روی، ما درخواهیم یافت که دلاوری سربازانمان بسیار بهتر و استوار تر خواهد شد، اگر ما تازش را بیآغازیم و نشان دهیم که ما هم نادلخواسته (بی میل) برای رو در روی شدن با دشمن نیستیم؛ هنگامیکه آنها بشنوند که ما در خانه نخواهیم نشست، و از ترس دشمن خودمان را کز نخواهیم داد، آنها بیشتر از ما خواهند ترسید. و هنگامیکه ما بشنویم که آنها درحال آمدن هستند، ما گام پیش خواهیم گذاشت تا هرچه زودتر با آنها درگیر شویم، و آنها را نخواهیم بیوسید (منتظر آنها نخواهیم نشست)، تا کشورمان را ویران سازند، ونکه (بلکه) با بکار گرفتن توان نوآوری مان آنها را نابود خواهیم ساخت."

[۳.۳.۱۹] کوروش ادامه داد، " بیگمان، و به باور من این یک دست‌آوردِ بسیار بزرگی برای ما خواهد داشت اگر ما بتوانیم دشمن را بیشتر بترسانیم، و خودمان را دلیر تر کنیم؛ و همانگونه که من می‌پندارم، با درنگریستن به پیشایندها (شرایط)، این روش میتواند پزَمَرگ (خطر) را برای ما کمتر و آنرا برای آنها افزایش دهد. همانگونه که پدرم همیشه میگوید، و چیزیکه شما هم آنرا نیز میپذیرید، این است که برآیندِ نبردها بیشتر بستگی به نیروی روانی سربازان دارند، تا به توانمندیهای بدنی آنها."

[۳.۳.۲۰] به اینگونه کوروش سخن گفت؛ و کیاخستره پاسخ داد: "کوروش و شما پارسیان هرگز برای خودتان نپندارید که من در پذیرایی از شما رو درباستی میکنم. در پیوند با آهنگ شما در تازش فوری به کشور دشمن، من همچین آنرا از هر نگرگاهی بهترین نغشه میدانم." "خوب پس،" کوروش گفت، "از آنجا که ما با هم همداستان هستیم، بگذارید که ما خودمان را آماده سازیم و همینکه خداوند به ما رواکرد داد (رخصت داد)، بیدرنگ به راه بیافتیم."

[۳.۳.۲۱] پس از این گفتگو آنها بیدرنگ به سربازانشان فرمان آماده باش دادند تا اردوگاه را برچینند. و کوروش رفت تا نیایش خداوند را بجا آورد؛ و او گشتیار خداوند شد (از خداوند استدعا کرد) که با مهربانی و خوشایش (لطف) خود ارتش او را رهبری کند و نگهدارنده، پُشتیبان و اندرز دهنده نیرومند آنها در دستیافتن به بهروزی باشد.

[۳.۳.۲۲] هنگامیکه نشانه های آسمانی امیدبخش بودند و ارتش کوروش در کنار مرز گردهم آمده بود، او با شگون نیک (فال نیک) از مرز گذرکرد و به کشور دشمن اندر شد. و همینکه کوروش از مرز گذر کرد، او برای بدست

برخورداری از روشنایی در روز فراهم آورند، و در هنگام شب آنها هیچگاه آتش ها را در اردوگاه روشن نمیگذاشتند؛ آنها آتش ها را در جلوی اردوگاه روشن میکردند تا در پیشایندی (وضعیتی) که به آنها تازش شود، بتوانند تازیان را ببینند، بدون اینکه خود دیده شوند. و آنها بیشتر، آتش ها را در پشت اردگاه روشن میکردند، تا دشمن را فریب بدهند؛ و به اینگونه هر از گاهی دیده ورهای آشوری بدست نگهبانان پیرامون اردوگاه گرفتار میشدند؛ از آنجا که آتش ها در پشت اردوگاه برافروخته بودند، دیده وران آشوری با برآورد نادرتی که از بازه (فاصله) خود با آتش ها میکردند، برای خودشان گمان میبردند که هنوز از پیشانی اردوگاه به دور باشند.

[۳.۳.۲۶] سپس، هنگامیکه دو ارتش نزدیک یک دیگر شدند، آشوری ها و همپیمانان آنها به دور اردوگاه خود گندک (خندق) کشیدند، همانگونه که هتا تا به امروز نیز پادشاه های کشورهای یونانی نیستند، در هر کجا که اردوگاهی را برپا میکنند، گندک میکشند؛ آنها این سنگربندی ها را به سادگی و به تندی برپا میکنند، زیرا که انبوهی از دست های گمکی را به زیر فرمان دارند. آنها این هشیارکاری ها (احتیاط ها) را انجام میدهند، زیرا میدانند که در هنگام شب، اگر بر آنها تاخته شود، یگان های سوارکارشان—بویژه آیونانی ها (غیر یونانی ها)—گرایش به آشفتگی و نابسامانی دارند و مهار آنها سخت خواهد بود.

[۳.۳.۲۷] از آنجا که آشوری ها پاهای اسب هایشان را در آخور بهم میبندند، اگر دشمن به آنها یورش ببرد، برای سربازان باز کردن گره پای اسب ها در تاریکی، لگام زدن به آنها، سوار کردن زین و برکردن جوشن بر آنها دشوار خواهد شد و برای سربازان نیز یکسر دشوار خواهد بود که بر آن اسبان سوار شوند و در میان اردوگاه، آنها را برانند. با نگر به همه این فرودها

۴۱۹۱ د ۴۱۹۲ س ۴۱۹۳ و ۴۱۹۴ س ۴۱۹۵ و ۴۱۹۶ س ۴۱۹۷

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک سوم

(دلیل‌ها) و همچنین اینکه آشوری‌ها می‌پندارند که در پشت این سنگ‌بندی‌ها در جایگاهی هستند که می‌توانند خودشان زمان جنگ را برگزینند، آنها و دیگر کشورهایی که فرهنگی‌سوی یونانیان دارند، دیوارهای پدافندی‌گذرا (موقتی) به دور اردوگاه خود می‌سازند.

[۳.۳.۲۸] با اینچنین شیوه رزم‌آرایی، آن ارتش‌ها در حال نزدیک شدن به یکدیگر بودند و بسوی هم پیش روی می‌گردند؛ ولی هنگامیکه به اندازه‌ای نزدیک به یک پاراسنگ از یکدیگر دور بودند، آشوری‌ها اردوگاهی را در یک میدان باز، به همان روش که پیش از این بازنموده شد، با خندکی به دور آن، برپا کردند. کوروش، از سویی دیگر، اردوگاه خودش را در میدانی برپا کرد که تا اندازه‌ای در پشت تپه‌ها و دره‌ها از دیده پنهان و پوشیده بود، زیرا کوروش می‌پنداشت که اگر همه جنگ‌آبراه‌های یک ارتش که آماده نبرد است به ناگهان نمایان شوند، این می‌تواند بیشتر ترس در دل دشمن بیاندازد. در آن شب، همانگونه که رواند بود (عادی بود) هر دو ارتش گاردهای نگهبانی خود را جایگیر کردند، و رفتند تا بی‌آسایند.

[۳.۳.۲۹] و در روز سپسین پادشاه آشور و کرسوس (Croesus) و دیگر فرماندهای دشمن گذاشتند یگان‌های آنها در چهارچوب سنگ‌بندی‌هایشان بی‌آسایند؛ ولی کوروش و کیاخستره آشوریان را در میدان جنگ بیوسیدند (منتظر آنها ماندند)، و در نهشتی (وضعیت) که دشمن سر برمی‌آورد، آنها آماده نبرد بودند. ولی هنگامیکه آشکار شد که دشمن نه از پشت سنگرش بیرون می‌آید و نه در آن روز می‌خواهد پذیرای جنگ باشد، کیاخستره کوروش و افزون بر آن فرماندهان ستاد ارتش را فراخواند و همانگونه که در پی می‌آید سخن گفت:

[۳.۳.۳۰] "مردان،" کیاخستره گُفت، "من پیشنهاد می‌کنم که به سوی سَنگرهایِ آنها پیش روی کرده، و بخشی از نیروهایمان را در آنجا در جایگاه‌هایشان بسامانیم همانگونه که هم اکنون در اینجا هستند، و به دشمن نشان دهیم که ما آرزومند به جَنگیدن هستیم. چونکه،" او ادامه داد، "اگر ما اینچنین کنیم و آنها برایِ رو در روی شدن با ما بیرون نیایند، مردان ما با دلیری بیشتری به پایگاه بازخواهند گشت، و دشمن با دیدن بیباکی ما بیشتر هراسان خواهد شد."

[۳.۳.۳۱] اینچنین بود پیشنهادِ کیاخستره. ولی کوروش گُفت: "نه، سوگند به خدایند، کیاخستره، نگذارید که اینچنین کاری را بکنیم؛ هرگز! چونکه اگر ما به سوی آنها پیش روی کنیم و خودمان را نشان بدهیم، همانگونه که شما پیشنهاد می‌کنید، دشمن ما را در حال آمدن خواهد دید ولی ترسی نخواهد داشت، چونکه آنها میدانند که در برابر هرگونه آسیبی آرمند (ایمن) هستند؛ و هنگامیکه ما بدون اینکه چیزی را به سرانجام رسانده باشیم، نیروهایمان را پس برانیم، آنها آفزون بر آن خواهند دید که شمار نیروهای ما کمتر از شمار آنهاست و از اینرو ما را خوار خواهند داشت؛ و فردا آنها با دل هایِ تنومندتری خواهند آمد."

[۳.۳.۳۲] کوروش گُفت: "همکنون، نهشتِ (موقعیت) ما به اینگونه است، که آنها میدانند که ما در اینجا هستیم، ولی از آنجا که نمیتوانند ما را ببینند، شما میتوانید بیگمان باشید که آنها ما را دستکم نخواهند گرفت، ولی با نگرانی جویا خواهند شد تا بدانند که هدف ما چیست، و من خوشبین هستم که آنها هم‌هنگام (تمام وقت) با یکدیگر در باره ما گفتگو میکنند. ولی هنگامیکه آنها بیرون بیایند، ما نیز ناگزیر خواهیم بود که خودمان را نشان

دَهِیم و هنگامیکه ما دُشمن را در جایی بیابیم که زمانِ فراوانی آرزویِ آنرا داشته ایم، بیدرنگ آنها را برای یک جنگِ تن به تن به چالش خواهیم گرفت."

[۳.۳.۳۳] هنگامیکه کوروش اینچنین سُخُن گُفت، کیاخشتره و دیگر فرماندهان با او همداستان شدند. و پس از اینکه آنها شام خوردند و نگهبانان را در جایگاه های نگهبانی برنشانند و در پیشاپیش پاسگاه های دیده وری آتش های زیادی را برآفروزاندند، رفتند تا بیاسایند.

[۳.۳.۳۴] در سپیدگاهِ روزِ سپسین کوروش تاج گلی بر سر گذاشت و خود را برای نیایش به درگاهِ پروردگار آماده کرد، و پیامی برای یگانِ ویژهٔ آزادمردها پارسی (peers) فرستاد که برای ادایِ خویشکاری با تاج های گل بر سر به نَزدِ او برَسند. و پس از اینکه نیایش به پایان رَسید، کوروش همۀ آنها را به دور خود گردآورد و گُفت: "مردان، پروردگار به آگاهی ما رسانده است، که امروز نَبردی روی خواهد داد، همانگونه که پیشگویان نیز میگویند و هماهنگ با سَفَرَنگِ (تفسیر) من از آن؛ نشانه های آسمانی، پیروزی را برای ما پایندان کرده اند (تضمین کرده اند) و به ما مُژده داده اند که شکست نخواهیم خورد."

[۳.۳.۳۵] "اکنون بایستیکه من از خودم شرم گنم، اگر که بخواهم به شما پند و اندرزی بدهم که در این چنین هنگامه هایی چگونه رفتار کنید؛ چونکه برای من روشن است که شما میدانید که چه کار بکنید، و چیزهایی را که پیوسته درهال شنیدن آنها بوده اید، چگونه انجام دهید؛ بگونه ای که شما هتا میتوانید دیگران را به شایستگی آموزش بدهید. ولی شاید که پیش

[۳.۳.۴۹] سپس خروس آنتاش رو به کوروش نهاد و گفت: "چگونه است که شما نیز اکنون که هنوز زمان مانده است، شما نیز مردان ما را فرابخوانید، و با سُخْرَانِیِ خودتان آنها را به شور آورید؟"

[۳.۳.۵۰] "نگذارید که هُشدارهای آشوری ها کمترین نگرانی ای را در شما برانگیزانند، خروس آنتاش، "کوروش پاسخ داد؛ "چونکه هیچ سُخْرَانِیِ آنْدَرَزِ دهنده ای نمی تواند تا این اندازه خوب باشد که بیدرنگ از مردانِ ترسویی که به آن گوش میدهند، آدم های دلیری بسازد، اگر که آنها تا پیش از این آدم های شیردلی نبوده باشند؛ بیگمان این سُخْرَانِیِ نخواهد توانست کمانگیرهایی را که تا پیش از این در تیراندازی برزیده (تمرین دیده) نبوده اند، کمانگیرهای زبردستی بکند، و نه نیزه اندازانی را که برزشی نداشته اند، و یا سوارکارانِ نآزموده را کارآزموده کند؛ این سُخْرَانِیِ هتا نخواهد توانست مردان را به برتابیدن کارهایِ سخت برانگیزاند، مگر اینکه آنها پیش از این برای آن کارها برزیده شده باشند."

[۳.۳.۵۱] "ولی، کوروش، " خروس آنتاش پاسخ داد، "این بسنده خواهد بود اگر شما روان آنها را با سُخْنانِ ایزانش آمیزِ (تشویق کننده) خودتان، نیرومندتر کنید." "آیا شما براستی می پندارید، " کوروش پاسخ داد، "که یک سُخْرَانِیِ میتواند بیدرنگ روان کسانی را که به آن گوش میدهند، سرشار از سَهَشِ (احساس) سَرْبَلَنْدِیِ کند، یا آنها را از انجام کار هایِ نادرست بازدارد، و به آنها به پذیراند که از بهرِ اینکه ستایش شوند، ناگزیر از انجام هر کارِ سخت و روی آوردن به هر پَزْمَرگیِ (خطری) هستند؟ آیا این سُخْرَانِیِ میتواند آن چنان هنایشِ (تأثیر) ژرفی بر روان آنها داشته باشد که آنها باور

عراق و ایران در سال ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ خورشیدی

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک سوم

کنند، که بهتر است که در میدانِ نبرد گشته شوند تا اینکه برایِ رهاییِ جانشان از میدانِ کارزار بگریزند؟"

[۳.۳.۵۲] و، "کوروش ادامه داد، "اگر اینچنین سخنرانی های سُهش برانگیز (احساس برانگیز) میتوانستند دل مردان را به ژرفی به هنایند (تحت تأثیر قرار دهند)، ما نُسخت نیازی به آن دادت (قانون های) نوشته شده نمیداشتیم که هم اکنون بکار درآمده اند تا نیکوکاران بتوانند از یک زندگی سرافراز و آزاده ای برخوردار شوند، درهالیکه بدکاران از سرافکندگی، رنج، درد و یک زندگی ای که شایسته نام آن باشند."

[۳.۳.۵۳] "و دوباره اینکه، به پندار من، افزون بر این دات ها، بایستیکه آموزگاران و کارگزارانی باشند که به شهروندان راهِ دُرست را نشان دهند؛ به مردم آموزش بدهند و آنها را به انجام آنچه که یادگرفته اند خوی بدهند، تا اینکه این آموزه ها بخشی از سِرشتِ مردم گردد که آنها درنگرند که آدم های نیکوکار و سرافراز براستی خوشبخت ترین آدم ها هستند و درهالیکه آدم های نابکار و بدنام، گجستک ترین مردم میباشند. این چیزی است که باید مردان ما سُهش (احساس) بکنند، اگر که آنها بخواهند نشان بدهند که آموزشی را که فراگرفته اند، بر آن ترسی که دشمن میپراکند، پیروز میشود."

[۳.۳.۵۴] "ولی اگر سربازان در آن زمان که آراسته به جنگ ابزار، درحال رفتن به میدانِ نبرد هستند، آموزش هایی را که بارها در گذشته یادگرفته اند، فراموش کنند، در چنین هنگامه ای برانگیزاندنِ سُهش (احساس) جنگیدن در مردان به کمک هنر سخنوری، بزرگترین کار نیک در زیر

آسمان است که میتوان آنرا بساده ترین روش در جهان آموزش داد و یاد گرفت."

[۳.۳.۵۵] در پیوند با همیارانی که ما بتازگی در میان خود پذیرفته ایم و آنها را برزنده ایم (تمرین داده ایم)، باید که من از سوی خودم بگویم که به آنها اَپستام نخواهم داشت (اعتماد نخواهم داشت) که آدم های با اراده ای باشند، اگر شما کنار آنها نباشید که نمونه ای در رفتار برای آنها خواهید بود؛ شما کسی هستید که به آنها گرمگ (جرات) و دلیری خواهد داد و هنگامیکه چیزی را فراموش کنند به آنها یادآوری خواهد کرد. ولی من شگفت زده خواهم شد، خروس انتاش، که یک سخنرانی خوب بتواند برای آن کسانی که به رسایی برزیده نباشند (تمرین کرده نباشند)، در دستیابی شان به ویژگی ها و ارزش های جوانمردی، بهتر و بیشتر از یک سرود سومند افتد، که خوب خوانده شود، ولی کمکی برای یک نوازنده ناآزموده در راه دستیافتنش به دستاوردهای بزرگ خنیاگری (موسیقی) نباشد."

[۳.۳.۵۶] بدینسان آنها درهال گفتگو بودند که کیاخشته دوباره پیامی بر این پایه برای کوروش فرستاد که او درهال درافتادن به رمژک (خطای فرسختی است اگر بخواهد بیش از این درنگ کند، بجای اینکه هرچه زودتر نیروهایش را به سوی دشمن رهنماید. پس از دریافت پیام، کوروش به پیک اینچنین پاسخ داد: "بسیار خوب؛ ولی من میخوامم او بداند که هنوز آن اندازه از سربازان دشمن که ما پیوس داریم (انتظار داریم) در بیرون از کندک نیستند؛ و این پیام را بگونه ای به کیاخشته برسانید که همه باشندگان (حاضران) در نزد او، آنرا بشنوند. و بیافزایید که اگر که او خشنود میشود، من بیدرنگ نیروهایم را به راه خواهم انداخت."

[۳.۳.۵۷] پس از اینکه کوروش این پیام را به پیک ها رساند، او به درگاه خداوند نیایش کرد و ارتش خود را به بیرون رهبرد. و همینکه کوروش پیشروی را آغازید، او فرمان به راهپیمایی با گام های دو برابر گام های روماند (عادی)، داد و سربازان در یک سازماندهی پسندیده از آن فرمان پیروی کردند، چونکه آنها روش راهپیمایی کردن در ستون را میدانستند و آنرا انجام داده بودند؛ افزون بر آن، سربازان این شیوه راهپیمایی را بیباکانه دنبال میکردند، زیرا آنها در یک چشم همچشمی بیتابانه ای با یکدیگر بودند و همچنین برای اینکه بدن های آنها به رسایی ورزیده بود و در پیشاپیش آنها افسران بودند؛ سربازان با خشنودی این روش راهپیمایی را دنبال میکردند چونکه آنها هوشیارانه به کمک آموزش های درازدامن (طولانی)، پذیرفته بودند که آسانترین و آسوده ترین راه برای درگیر شدن با دشمن درگیری تن به تن میباشد—به ویژه اگر دشمن آراسته به کمانگیر ها، نیزه داران، و سوارکاران باشد.

[۳.۳.۵۸] در آن هنگام که آنها هنوز از تیررس دشمن بدور بودند، کوروش سرودی را که بازتاب دهنده باورهای دینی و مهر او به پروردگار بود، ترنم کرد (زمزمه کرد). و پس از آنکه سربازان در پشت سر او نیز آن سرود را یکبانگ خواندند، کوروش خودش خواندن سرود نیایش را آغازید، که در این هنگام روماند بود، و همه ارتش نیز پارسامند با سداهای بلند در خواندن آن سرود به او پیوستند. در اینچنین هنگامه هایی کسی که خداترس است کمتر از آدم های همگن (همنوع) خود، هراس به دل راه میدهد.

[۳.۳.۵۹] و هنگامیکه سرود نیایش خداوند به پایان رسید، یگان های آزادمردها (peers) شادمانه و با سازماندهی پسندیده ای، راه خود را ادامه

دادند، درهالیکه بسوی یکدیگر نگاه میکردند و همیارانشان را که در کنار یا پشت سرشان بودند، با نام سدا میکردند، و بارها میگفتند: "به پیش دوستان،" "به پیش دلاوران؛" بدینسان آنها به همدیگر در آغاز آن تازش، دلگرمی میدادند. و سربازانی که در پشت سر بودند، هنگامیکه آن بانگ های دلگرم کننده را میشنیدند، با ایزانیدن (تشویق کردن) کسانی که در پیشاپیش سپاه درحال رفتن بودند، آنها را به پیشروی دلاورانه برمیآنگیزاندند. به این گونه ارتش کوروش سرشار از شورآنگیزی، بلندپروازی، توانمندی، دلاوری، آرزومندی، خودچیرگی و فرمانبرداری بود؛ و این ها از دید من شگفت انگیز ترین و همزمان هولناکترین ویژگی هایی هستند که یک دشمن میتواند خود را با آنها رو در روی کند.

[۳.۳.۶۰] هنگامیکه بخش بنیادین بدنه سپاه پارسیان آغازید که به دشمن نزدیک شود، سربازان آشوری که از آرابه های خود پایین آمده بودند و در پیشاپیش چکاد (جبهه) ارتششان میجنگیدند، سوار بر آرابه هایشان شدند و آهسته به سوی بدنه بنیادین ارتش خودشان، پس نشستند، درهالیکه کمانگیرها، نیزه داران و فلاخ اندازهای (قلابسنگ اندازهای) آشوری، برای زمان درازی پیش از اینکه ارتش پارس بتوانست که به سپاه دشمن برسد، تیر و سنگ های خود را به پرواز درآورده بودند.

[۳.۳.۶۱] و هنگامیکه سربازان ارتش پارس که درحال پیشروی بودند، پا بر روی تیرهای شلیک شده گذاشتند، کوروش بانگ برآورد: "دلاوران، اکنون بگذارید تا هرکس از شما با ادامه پیشروی، شایستگی خودش را نشان دهد و این گفته مرا بدیگر همیاران خود برسانید تا تندتر گام به پیش بردارند." و سربازان نیز این فرمان را به دیگران رساندند. در سایه هنایشی (تأثیری) از

ع۱۹۱ د س۴۶ س۰ و ۱۹۱ س۰ ر ۱۹۱ س۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک سوم

شورانگیزی، شیردلی و آرزومندی برای نزدیک شدن به دشمن، برخی از فرمانده ها آغاز به دویدن کردند، درهالیکه گروه های زیر فرمانشان نیز دوان دوان آنها را دنبال میکردند.

[۳.۳.۶۲] در این میان هتا کوروش خودش نیز که فراموش کرده بود دارد با گام های رَوامند (عادی) پیشروی میکند، گذاشت تا مردان زیر فرمانش بر شتاب خود بیافزایند و فریاد برآورد: "دلاوران پیش به سوی چکاد! چه کسی بدنبال من میآید؟ چه کسی میخواهد نخستین آشوری را بر زمین افکند؟" در این هنگام مردانی نیز که در پشت سر او بودند، بانگ برآوردن و آرنگ دادن (شعار دادن) را آغازیدند تا آنکه پژواک آن آرنگ ها، میدان کارزار را همانند فریادهای جنگی در برگرفت: "چه کسی ما را دنبال میکند؟ دلاوران پیش بسوی چکاد (جبهه)!"

[۳.۳.۶۳] در اینچنین جو روانی ای بود که پارسیان برای رو در روی شدن با دشمن شتاب میکردند و دشمن که نمیتوانست پیش از این در جایگاه خودش پایورزی کند، چرخید و به سوی سنگربندی های خودش گریخت.

[۳.۳.۶۴] و سربازان پرسی به سهم خودشان، سربازان آشوری را تا نزدیکی دروازه دژ آنها پی گرفتند، و آنها را که برای اندرشدن در دژ درهال فشار آوردن بر یکدیگر بودند؛ با شمشیر دُرُو میگردند؛ اگر کسانی با اسب هایشان در خندک میافتادند، سربازان پرسی دنبال آنها به پایین میپریدند و آنها را همانجا از پای درمیآوردند، هر دوی آنها را، هم مرد و هم اسبش را؛ زیرا برخی از آرابه ها که درهال گریز بودند، از روی ناچاری در درون خندک ها میافتادند.

[۳.۳.۶۵] و پس از اینکه سوارگان (سواره نظام) ارتش ماد تماشاگر این رویداد شدند، آنها نیز بر سوارگان دشمن تاختند، دره‌الیکه سوارگان آشوری نیز همانند واپسمانده های ارتش خودشان از میدان میگریختند. و سوارگان ماد با پیگرد دشمن، هر دوی آنها را، هم مرد و هم اسب دشمن را از دم تیغ میگذراندند.

[۳.۳.۶۶] آشوری هایی که در درون دژ، بر روی بارو و دیوارهای آن ایستاده بودند نه از یک آگاهبود (ذهن) بیداری برخوردار بودند که تیر و نیزه به سوی دشمنانشان پرتاب کنند که درهال دُرو کردن سربازانشان بودند، و نه به شَوند (علت) آن نگرگاه (صحنه) دهشتناک و ترس ناگهانی ایکه بر آنها چیره شده بود، توانایی اینکار را داشتند. و همینکه آشوریان پی بُردند که برخی از سربازان پارسی راه میان دروازه و دیوار سنگی به دُور دژ را بر آنها بسته اند، آنها خود را هتا از دیوارهای دُرونی دژ نیز دور نگه داشتند.

[۳.۳.۶۷] هنگامیکه زنان آشوری و همبستگان شان دیدند که مردان آنها هتا در دورن اردوگاه درهال گریز هستند، جیغ کشیدند و هراسان دویدند، هم آنها که بچه داشتند و هم زنان جوان. و درهالیکه آنها تنپوش خود را میدریدند و گونه های خود را میکشیدند، از مردانی که به آنها میرسیدند، خواهش میکردند که نگریزند و آنها را تنها نگذارند و از آنها، بچه هایشان و خودشان پدافندگری بکنند.

[۳.۳.۶۸] سپس، هتا پادشاه آشور با بیشترین یاران جانشپارش خود را در کنار دروازه جایگیر کرد، و از دیوار دژ بالا رفت، هم خودش میجنگید و هم دیگران را به نبرد برمیانگیزاند.

[۳.۳.۶۹] ولی هنگامیکه کوروش پی بُرد که با ادامهٔ پیکار چه چیز ناگواری پیش خواهد آمد، او ترسید که مبادا مَرَدانش، هتا اگر که بتوانند با زور به درون دژ اندر شوند، به شَوَندِ (علت) بَرتر بودنِ شُمار سربازانِ دُشمن، شکست بخورند، چونکه او مَرَدانِ کمی در فَرادست داشت؛ از اینرو کوروش دستور به پس نشینی داد، درهالیکه او دُشمن را در رو در روی میپایید، تا اینکه آنها از تیررس دُشمن بیرون رَفَتند.

[۳.۳.۷۰] آدم میتوانست بِنواگری (انطباط) پَسندیدهٔ یگانِ آزادمَردها (*peers*) را خوب ببیند؛ زیرا آنها بیدرنگ از فرمان پیروی میکردند و آنرا فوری به دیگران میرساندند. پس از آنکه آنها از تیررس دُشمن بیرون شدند، ایستادند و خود را در جایگاهای ویژه در رَدّهٔ یگان هایشان سازماندهی کردند؛ هموندانِ یگانِ آزادمَردها بهتر از سراینندگانِ یک گروهِ همسرا (*chorus*) که در هنگام خواندن سُرود، جای ویژه ای دارند، میدانستند که کُجا بایستیکه بایستند.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

یگان ارابه داران در هنگام پیگرد لشکر شکست خورده آشور

نَسکِ چہارم، بَخشِ یَکُم

سِگالش با سربازان برای پیگردِ لشکر شکست خوردهٔ آشوریان

[۴.۱.۱] کوروش برای یک هنگامه ای با ارتش خود در آنجا ماند تا ببیند که آیا دُشمن آماده برای جَنگ هَست، یا کسی از آنها بیرون میآید. ولی هنگامیکه هیچکسی در برابر او سر برنیآورد، و او نیز زمان را بجا پنداشت، با نیروهایش پس نشینی کرد و اردوگاهی را برپا ساخت. و پس از آنکه او پاسگاهای نگهبانی را بیرون از اردوگاه برپا کرد، و دیده ور هایش را به سَرِ پُست هایشان فرستاد، او مردانش را فراخواند، در میان آنها جای گرفت و همانگونه که در پی میآید برای آنها سَخرنانی کرد:

[۴.۱.۲] "همشهری های پارسی من، پیش از همه پروردگار را با هَمِهٔ روانم ستایش میکنم؛ و به باور من شُما نیز اینچنین میاندیشید؛ زیرا نَتنها ما به یک پیروزی دَستیافتیم، ونکه (بلکه) از آسیبِ جانی نیز بدور ماندیم. از اینرو، ما آماده ایم که هرآنچه را که در فرادست داریم در راه خُداوند ببخشیم. و هم اکنون و در اینجا من میخواهم در جایگاه فرمانده، شُما را بَسِتایم، زیرا هَمِهٔ شما در دستیافتن به این پیروزی شکوهمند سَهَم داشته اید؛ ولی برای شایستگی ای که هر گُدام از شما نشان داده است، من تلاش خواهم کرد که با گفتار و کردارم به هر گُدام از شما پاداشِ درخوری را بدهم؛ همینکه بیگمان شوم که سرمایه و داراکی در فرادستم هست، زاوَرِ (خدمت) شما را ارج خواهم داشت."

[۴.۱.۳] "ولی من نیازی نمی بینم که کسی از دلاوری های سَرهنگ خروس انتاش برای من بگویند؛ در هنگام نَبَرَد او در کنار من بود و من

میتوانستم ببینم که او چگونه رفتار دلاورانه ای داشت که به گمان من شما همۀ نیز همانگونه رفتار کرده اید. افزون بر آن، در آن هنگامیکه من به او فرمان پس نشینی دادم، او شمشیر خود را بالا برده بود تا یک آشوری را از پای دربیآورد، ولی همینکه او بانگ مرا شنید، دستش را پایین آورد و از فرمان من پیروی کرد. او فرمان مرا به دیگر یگان ها رساند و هنگ رزمی خودش را پیش از اینکه دشمن بتوانست یک تیری را در کمان گذارد و یا نیزه ای را به پرواز درآورد، از میدان کارزار به بیرون رهنمود. بدینسان او خودش و مردانش را بدون هرگونه آسیبی از میدان گردگان (عملیات) بیرون آورد، زیرا که او یادگرفته است که گوش بفرمان باشد."

[۴.۱.۴] "ولی برخی از شما را من میبینم که زخمی هستید، و هنگامیکه من میشنوم که در چه دمی (لحظه) شما این زخم ها را برداشته اید، دوست دارم که آرج خودم را در بارۀ شایستگی های شما فرابگویم (اعلام کنم). من میدانم که خروس آنتاش هم اکنون یک سرباز روراست و مرد دانایی است، کسیکه هم میتواند دستور بدهد و هم فرمانبرداری کند. هم اکنون، من او را به جایگاه سرتیپی که فرّشین یک نیروی هزارتنه خواهد شد، برمیشانم، و در روزی که خداوند فرهومندی های (برکت های) دیگری به من ببخشد، من هیچگاه او را فراموش نخواهم کرد."

[۴.۱.۵] "اندیشه ای است که میخواهم در پایان با همۀ شما درمیان بگذارم. "کوروش ادامه داد: "هیچگاه نگذارید که آموزه ای که در درگیری امروز فراگرفته اید، فراموش شود. و برای خودتان داوری کنید که آیا این بزدلی است و یا بیباکی که میتواند جان آدم را در جنگ پاس بدارد؟ آیا در هنگامۀ جنگ این آدم جنگجو است که از بختی بهتر برخوردار است و یا آدمی که از جنگ کردن کوتاهی میکند؟ و چه شادمانی ای را میتواند

۴۱۶. زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

پیروزی بدست دهد؟ امروز و هَمِه روزهای آینده شما میتوانید به آن بیاندیشید و برای آن به ودایید (تصمیم بگیرید)، زیرا شما آنرا آزموده اید و بازده آن نیز تازه است."

[۴.۱.۶] "و اگر شما همیشه این اندرزها را در آگاهبود (ذهن) خود بسپارید، بیشتر دلیر خواهید شد. اکنون همانند مردان باورمند به پروردگار و دلاور و دانا برای خوردن شام بروید؛ برای سپاس از خداوند گل بر روی زمین بیافشاند، سرود پیروزی را بلند بخوانید، و همزمان هوشیار در برابر رویدادهایی باشید که شاید در پیرامون ما پیش بیایند."

[۴.۱.۷] پس از اینکه کوروش سخن خود را به پایان برد، او سوار بر اسبش شد و به سوی کیاخستره تاخت. آنها به یکدیگر شادباش گفتند همانگونه که آیین بود. و پس از آنکه کوروش خودش را از نهاده ها (موضوع ها) در آنجا آگاه کرد، و همچنین از کیاخستره پرسید که آیا کاری هست که او انجام دهد، او با اسبش به سوی ارتش خود بازگشت. سپس او شام را با همراهانش خورد، نگهبانان را بر سر پُست های نگهبانی گمارد، و رفت که آرام بگیرد.

[۴.۱.۸] از سویی دیگر، آشوری ها نگر به اینکه سرفرمانده خود و کمابیش بیشینه ای (اکثریتی) از بهترین مردان خود را نیز از دست داده بودند، افسرده و ناامید شدند، بگونه ایکه بسیاری از آنها هتا در میان شب، از اردوگاه گریختند. و هنگامیکه کروسوس و آنچه که از همپیمانانش بجای مانده بودند، به آن نهاده (موضوع) پی بردند، آنها نیز گرمک (جرأت) خود را از دست دادند؛ زیرا که هَمِه پیشایندها (شرایط) برای آنها ناامید کننده شده بودند؛ ولی آنچه که شوه (سبب) بزرگترین دلسردی شده بود، این راستینگی (واقعیت) بود که رهبران و فرمانده های ارتش به رسایی (بطور کامل)

دَرمانده شُدِه بودند. بدینسان بدون هرگونه انگیزه و اُمیدی، آنها اُردوگاهِ خود را بَرچیدند و در پَناهِ تاریکیِ شب، آنجا را فروهَشْتند (ترک کردند).

[۴.۱.۹] با فَرارَسیدنِ روز، اُردوگاهِ دُشمن از مردانِ آشوری واهَشْتِه شُدِه بود (خالی شده بود). کوروش بیدرنگ پارسیان را نُخُست از میان سَنگربندی هایِ برجای مانده گُذرداد. آنها بسیاری گوسپند، گاو و گاری هایِ پُر از ماده هایِ خوراکی یافتند که دُشمن رها کرده بود. زمانی کوتاه پس از آن، کیاخِشتره و هَمچنین هَمِه مادها از راه رَسیدند و با هم در آنجا ناشتایی خوردند.

[۴.۱.۱۰] پس از آنکه آنها ناشتا خوردند، کوروش فَرمانده هایش را فراخواند و همان گونه که در پی میآید برای آنها سُخرنانی کرد: "یارانِ سرباز، بَنگَر میآید که ما گذاشته ایم چیزهایِ خوب و گرانی از دَستمان دَربرَوَند، درهالیکه خُداوند میخواست که آنها را بَدَستِ ما بسپارد! چرا؟ شُما با چشم هایِ خودتان میبیند که دُشمن از پیشِ ما گُریخته است؛ هنگامیکه آن کسانیکه در پُشتِ این سَنگربندی ها بودند، سَنگرهایِ خود را وامیگُذارند و میگُریزند، چگونه آدم میتواند آنها را بَبیوسد (از آنها انتظار داشته باشد) که بایستند و بَجَنگند؟ آیا آنها میخواستند با ما در یک جَنگِ دادورزانه و در یک میدانِ باز رو در روی شوند؟ اگر آشوریان که هنوز با ما آشنا نَشُدِه بودند، نتوانستند در میدانِ رزم جایگاه شان را نگه دارند، هم اکنون چگونه میخواستند در برابر ما پایورزی کُندند، در زمانیکه آنها شکست خورده اند و آسیب زیادی از دستِ ما برتابیده اند؟ و هنگامیکه دلاورترین مردانِ آنها از پای درآمده اند، چگونه آنها میتوانند با بُزدلی بیشتر، آمادَه پیکار با ما شوند؟"

[۴.۱.۱۱] "چرا آنها را تا آنجا که میتوانیم با شتاب پی نگیریم،" یکی از مردان پرسید؛ "اکنون که پیروزی به روشنی پیش روی ماست؟" "چونکه،" کوروش پاسخ داد، "ما به اندازه بسنده ای اسب نداریم؛ و دیگر اینکه بهترین و نیرومندترین جنگاوران دشمن که ما بیشتر از همه آرزوی دستگیری یا کشتن آنها را داریم، سوار بر پشت اسب های خود گریخته اند. به یاری پروردگار، ما توانستیم آنها را به نبرد چالش کنیم، ولی ما نمیتوانیم آنها را دنبال کنیم و به آنها برسیم."

[۴.۱.۱۲] "چرا شما نمی روید تا این نهاده (موضوع) را با کیاخستره در میان بگذارید؟" سربازان پرسیدند. "پس برای رفتن پیش کیاخستره، همه شما با من بیایید،" کوروش گفت، "تا او بداند که ما بر سر این فراپرسش با هم همدستان هستیم." سپس همه آنها به دنبال کوروش رفتند و این گفتمان ها (بحث ها) را با کیاخستره در میان گذاشتند که به پندار آنها برای دستیافتن به هدفشان همارنیده بوده است (حساب شده بوده است).

[۴.۱.۱۳] اکنون بنگر میآمد که کیاخستره کمی رشک ببرد (حسادت کند) زیرا پیشنهاد پیگرد آشوریان نخست از سوی پارسیان آمده بود؛ و از سوی دیگر و با شایمندی (احتمال)، برای او ارزش نداشت که با پذیرفتن سیج (ریسک) دست به یک گردگان (عملیات) دیگری بزند؛ افزون بر آن، همچنین، او بیشتر آرزو داشت که همانجا که هست بماند، زیرا پیروزی بدست آمده انگیزه ای برای سرگرم کردن خودش با جشن و شادی شده بود؛ و او میدید که بسیاری دیگر از مادها نیز همانند او میاندیشیدند. هرچه که میخواست انگیزه او بوده باشد، ولی او سخن خود را بدینسان که در پی میآید آغازید:

[۴.۱.۱۴] "خواهرزاده من کوروش! برپایه آنچه که من میبینم و میشنوم، من میدانم که پارسیان بیشتر از مردم دیگر هوشیار هستند که در هرگونه شادمانی، کمترین گرایش به زیاده روی از خود نشان ندهند. ولی بنگر من این خیلی بهتر هست که آدم در برخورد با مهست ترین و بزرگ ترین خوشی ها، بیشتر میانه روی کند تا در برخورد با رامش و شادی های کم مهندرتر (اهمیت تر)؛ چه چیز میتواند خرسندی بیشتری از اینچنین کامگاری ایکه (موفقیتی که) هم اکنون به ما بخشیده شده است، برای آدم بیاورد؟"

[۴.۱.۱۵] "از اینرو، اگر ما کامگاری (موفقیت) خود را با میانه روی پی بگیریم، شاید بتوانیم با خوشی هاییکه آلوده به پژمرگ (خطر) نباشند، گهنسال شویم. ولی اگر ما از کامیابی های خودمان، لجام گسیخته بهره بگیریم و تلاش کنیم که نخست این پیروزی و سپس کامیابی دیگری را دنبال کنیم، بایستی درنگریم که به سرنوشت آن کسان گرفتار نشویم که از بهره کامگاری هایشان در دریا، خرسند نبودند که از دریانوردی دست بردارند، تا اینکه در دریا ناپدید گشتند؛ و سرنوشت بسیاری از کسان دیگر که همینکه پیروزی ای بدست آوردند، کامیابی دیگری را هدف خودشان کردند، که در پیآیند (نتیجه) آن، هتا همه آنچه‌هایی را که بار نخست بدست آورده بودند نیز، از دست دادند."

[۴.۱.۱۶] "با این همه، اگر این دشمنان که از پیش ما گریخته اند ناتوان تر از ما میبودند، پیگرد آنها میتوانست تا اندازه بسنده ای بدون پژمرگ (خطر) باشد. ولی اکنون، برای خودتان بیاندیشید، که آن بخش از دشمن که ما با آن جنگیدیم و بر آن ترونیده ایم (غلبه کرده ایم)، چه اندازه کوچک بود؛ در آن کارزار نیروهای کلان آنها نه‌ماسیدند (شرکت نکردند). اگر ما آنها را

ناگزیر به جنگیدن نَکنیم، آنها از بهر بُزدلی و تَنپَروریشان دَسْت از مبارزه خواهند کشید. هم اکنون آنها هیچ چیز در بارهٔ نیروی ما و نیروی خودشان نمی دانند، ولی اگر آنها آگاه شوند که گریز به همانگونه برای آنها پَژمَرگناک (خطرناک) است که خواهند در جایگاهشان پایداری کنند، ما این سیج (ریسک) را خواهیم کرد که آنها را ناخواسته وادار به بیباک شدن کنیم."

[۴.۱.۱۷] "و بگذارید که من شما را در این نهاده (مورد) بیگمان کنم، که شما در گرفتار کردن زن و بچه های آشوریان، آرزومندتر و کوشاتر از آنها در پاسداری از خانواده هایشان، نخواهید بود. و بیاندیشید، هنگامیکه جایگاه یک گراز با بچه هایش نویابی شود (کشف شود)، آنها از دستِ شکارچی خواهند گریخت، بدون رویکرد به اینکه چه اندازه شمارِ گله باشد؛ ولی اگر کسی بخواهد یکی از آن بچه ها را بگیرد، گرازِ ماده هتا اگر که تنها گرازِ سالمند در آن گله باشد، دیگر به گریختن نخواهد اندیشید، ونکه به آن مردِ شکارچی یورش خواهد بُرد که تلاش میکند بچهٔ او را گیر بیاندازد."

[۴.۱.۱۸] "دیروز دشمن در پشت دیوارهایِ یک دژی پناه گرفته بود، و گذاشت تا ما با همهٔ نیروهایمان وارد کارزار شویم و سپس بازکاوی کرد (تحقیق کرد) تا بداند که چه شماری از ما گرایش به جنگیدن داریم. ولی اگر ما با آنها در یک میدانِ باز درگیر شویم، و آنها بیاموزند که چگونه با پَخش کردن نیروهایشان ما را از سویِ پیشانی، پهلو و پشتِ پَروستند (محاصره کنند)، من دوست دارم که بدانم، که در چنین نِهشتی (وضعیتی) هر کدام از مردان ما باید که به چندتا چشم و دَسْت نیاز داشت باشد!" سرانجام اینکه، "او افزود، "من آرزویِ بزرگی برای برهم زدن جشن و شادمانی مادها، و ناگزیر کردن آنها برای رو در روی کردن خودشان با پَژمَرگ هایِ (خطرهای) دیگر را، ندارم."

[۴.۱.۱۹] "نه،" کوروش در پاسخ گفت؛ "مهرورزانه کسی را زیر فشار نگذارید؛ ولی بگذارید کسانی را که میخواهند خودخواسته بدنبال من بیایند، مرا همراهی کنند، و چه بسا که ما باز گردیم و برای خشنود کردن شما و دوستان شما چیزهایی را نیز به همراه بیاوریم. چونکه ما بیگمان، بدنه بنیادین ارتش دشمن را پیگرد نخواهیم کرد؛ زیرا چگونه میتوانیم که به آنها برسیم؟ ولی اگر ما گروه های جدا شده از بدنه ارتش دشمن را پیدا کنیم که بی هدف در حال پرسه زدن باشند و یا بجا مانده باشند، ما آنها را پیش شما خواهیم آورد."

[۴.۱.۲۰] و بیاد آورید، "کوروش افزود، "هنگامیکه شما از ما درخواست کمک کردید، ما نیز با پذیرفتن یک فرانافت (سفر) دراز آمدیم که به شما مهر و خوشایشی (لطفی) کنیم؛ از اینرو تنها دادمندی این است که شما برای شیان (جبران) آن، مهری به ما بکنید، تا نه با دست تھی به خانه بازگردیم، و نه اینکه همیشه چشمداشتی به خزانه های شما برای کمک داشته باشیم."

[۴.۱.۲۱] "بسیار خوب،" سپس کیاخستره گفت، "اگر براستی کسی بخواهد بگونه خودخواسته بدنبال شما بیاید، من به سهم خودم از بهر آن برای شما خشنود خواهم شد." "خوب، پس،" کوروش گفت، "شماری از کسان برجسته خود را که توختار (باوفا) و پایبند به شما هستند به همراه من بفرستید تا فرمان شما را به آگاهی دیگران برسانند." "هر کدام از آنها را که میخواهید، بردارید و بروید." کیاخستره گفت.

[۴.۱.۲۲] اکنون چنین پیش آمد که آن مرد مادی که پیش از این با وانمود کردن به اینکه با کوروش خویشاوند است، توانسته بود گونه او را ببوسد، در

۴۱۱.۲۳ زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

میان افسران بود. از اینرو کوروش بیدرنگ گفت: "این مرد را میخواهم." "پس، بگذارید که او بدنبال کوروش برود،" کیاخستره گفت، و رو کرد به آن مرد که آرته بازو (*Artabazus*) نام داشت: "بگوئید هرکس که میخواهد میتواند با کوروش برود." کیاخستره فرمان داد.

[۴۱۱.۲۳] بدینسان کوروش آن مردان را برداشت و به همراه بُرد. و پس از اینکه آنها بیرون آمدند، کوروش رو به آرته بازو کرد و گفت: "اکنون پس، شما باید که به اُستوانید (ثابت کنید) که آیا شما با راستی و دُرستی با من سُخن گفتید، در آن هنگام که گفتید که دوست دارید به من نگاه کنید." "اگر شما به اینگونه با من سُخن میگوئید،" آرته بازو گفت، "من هچگاه شما را رها نخواهم کرد." "آیا میخواهید بهترین کار را برای من انجام دهید، به اینگونه که دیگران را نیز با خود بیاورید؟" کوروش پرسید. "سوگند به پروردگار، آری،" آرته بازو با سوگندی که خورد، پاسخ داد: "به اندازه ای سرباز برای شما گرد خواهم آورد که شما نیز با نگاه کردن به من خوشنود شوید."

[۴۱۱.۲۴] سپس، با پروانکی ایکه (ماموریتی که) آرته بازو همچنین از سوی کیاخستره داشت، نه تنها او پیام کیاخستره را با شورانگیزی به مادها رساند، ونکه (بلکه) افزود که او به سهم خودش کوروش را که والامنش ترین و بهترین مرد است، تنها نخواهد گذاشت، و از همه چیز کرامندتر (بااهمیت تر) این است که او مردی از تبار پروردگار است.

نَسکِ چهارم، بخشِ دَوَم

پیگردِ آرتشِ شکست خوردهٔ آشور پس از نخستین کارزار

[۴.۲.۱] در این میان که کوروش سرگرم آماده سازی رزمی بود، از خدا خواسته، پیک هایی از سوی سرزمین گرگان (مازندران) آمدند. سرزمین گرگان همسایهٔ کشور آشور بود؛ ولی کشور بزرگی نبود؛ از اینرو مردم این سرزمین فرمانبردار کشور آشور بودند؛ با آنکه آنها آوازهٔ خوبی در سوارکاری داشتند که هنوز آن را نگهداشته اند. به این فرنود (دلیل) آشوریان مردم گرگان را بکار میگرفتند، همانگونه که کشور اسپارتانس (*Spartans*) مردم کشور اسکیریتا (*Sciritae*) را فرمانبردار خود کرده است و در بهره وری از آنها در انجام کارهای سخت و رو در روی کردن آنها با پَژمرگ (خطر) کوتاهی نمیکنند. در زمان جنگ و در یک نهشت (وضعیت) ویژه به آنها دستور داده میشود که سپرِ پَدافندی در پُشتِ چکاد (جبهه) را بسازند (که دربرگیرندهٔ ۱۰۰۰ سوراکار تنومند میباشد)، تا اگر هرگونه پَژمرگی (خطری) بخواهد از پُشتِ چکاد (جبهه) پَتستی (تهدیدی) برای سپاه شود، آن سپرِ پَدافندی، بجای سربازان آشوری، آن آسیب را مهار کند.

[۴.۲.۲] از آنجا که گرگانیان ناگزیر بودند که سپرِ پَدافندی پُشتِ آرتش را بسازند، آنها در هنگام نبرد و راهپیمایی های رزمی، ارابه ها و خانواده های خود را نیز به همراه میآوردند. زیرا، همانگونه ما میدانیم، بیشینهٔ (اکثر) مردمان آسیایی با همراهی همهٔ خانواده هایشان پا به میدان مبارزه میگذارند. در این کارزار ویژه نیز گرگانیان بدینگونه پا به میدان مبارزه گذاشته بودند و بدینسان در آن هُماسیده بودند (شرکت کرده بودند).

[۴.۲.۳] ولی پس از اینکه گرگانیان با خود ژرف اندیشیدند که چگونه آشوریان با آنها برخورد میکرده اند، و اینکه هم اکنون پادشاه آشور گشته شده است و ارتش آنها شکست خورده است، و دیگر اینکه ترس بزرگی در میان رده های آنها افتاده است، همچنین همبستگان کشور آشور از هم گسیخته و میدان مبارزه را فروهشته (ترک کرده) و رها کرده بودند—و پس از بررسی همه این پیشایندها (شرایط)، آنها واداییدند (تصمیم گرفتند) که اکنون بخت خوبی برای یک شورش فرارسیده است، اگر که کوروش و یارانش در تازش به آنها بپیوندند. بدینسان آنها نمایندگانی را به نزد کوروش فرستادند؛ زیرا در پی واپسین جنگی که روی داده بود، بر نام کوروش آرج بسیار فراوانی گذاشته میشد.

[۴.۲.۴] کسانی که به نزد کوروش فرستاده شده بودند، به او گفتند که گرگانیان انگیزه خوبی دارند که از آشوریان بیزاری بجویند و اینکه، اگر همکنون کوروش به فراپیشی ای (اقدامی) در برابر آشوریان دست بزند، گرگانیان با او همبسته و راهنمای او خواهند بود. و همزمان گرگانیان همچنین برای کوروش کاستی ها و گرفتاری های آشوریان را آشکار خواهند کرد، زیرا آنها بیش از همه آرزو دارند که او را در براه انداختن آن کارزار برانگیزانند.

[۴.۲.۵] کوروش پرسید: "آیا شما براستی میپندارید که ما هنوز بتوانیم آنها را دنبال کنیم و به آنها برسیم پیش از اینکه آنها به دژ خودشان برسند؟" در ادامه پرسش او افزود: "ما آن را به نام یک بدبیری بزرگ در مینگریم که آشوریان توانستند، در زمانی که ما آنها را نمی پاییدیم، از دست ما دربروند."

اکنون کوروش اینچنین چیزی را گفت تا شنونده هایش بیشتر به توانایی های او و لشکرش باور کنند.

[۴.۲.۶] گرگانیان پاسخ دادند که اگر کوروش و ارتش او سپیده دم به راه بیافتد و خود را برای هرگونه درگیری آماده سازد، میتواند دشمن را در روز آینده گریباندازد: "زیرا شمار آشوریان بسیار فراوان است و سازوبرگ ها و بار و بنه های فراوانی که آنها به همراه دارند از تندروی آنها پیشگیری خواهد کرد و دشمن ناگزیر است که به آهستگی پیاده روی کند." و افزون بر آن، "آنها ادامه دادند، "از آنجا که آشوریان دیشب خوابیده اند، آنها بایستیکه تنها اندازه بسیار کمی از راه را پشت سر گذاشته باشند و هم اکنون آنها اردوگاه خود را برپا کرده اند."

[۴.۲.۷] "آیا شما پابندانی (ضمانتی) دارید که به ما بدهید،" کوروش پرسید، "برای اینکه بتوانیم درستی گفته های شما را بیازماییم؟" "آری،" گرگانیان پاسخ دادند، "ما آماده هستیم که سواره برویم و همین امشب برای شما گروگان هایی را بیاوریم. شما تنها به نام خداوند به ما پشتگرمی بدهید و دست راست خود را به ما بدهید، تا ما همچنین بتوانیم همین پشتگرمی ای را که از شما گرفته ایم، به مردم و دیگر یاران خودمان بدهیم."

[۴.۲.۸] بیدرنگ کوروش با آنها پیمان راستین بست، که اگر گفته های آنها درست باشند، او با آنها همانند دوستان راستینش برخورد خواهد کرد، به گونه ای که آنها در چشم او کمتر از پارس ها و مادها از ارج و والامنشی برخوردار نباشند. و تا به امروز آدم میتواند ببیند که با گرگانیان چگونه راستین رفتار میشود و آنها را در انجام کارهای سررشته داری کشور همتراز با پارس ها و مادها بکارمیگمارند.

[۴.۲.۹] پس از خوردن شام، هنگامیکه پرتوی خورشید هنوز در حال درخشیدن بود، کوروش ارتش خود را به بیرون رَهَبُرد، و به گُرگانیان دَسْتور داد که چشم براه او بمانند (منتظر او بمانند) که شاید بتوانند باهم بروند. اکنون پارس ها نیز همانگونه که پیوس آن میرفت (انتظار آن میرفت) برآمدند که با کوروش همراه شوند، و تیگران نیز با سپاه خودش آمد.

[۴.۲.۱۰] در این میان شماری از مادها به کوروش پیوستند زیرا هنگامیکه کوروش پسر بچه بود، آنها دوست کوروش بوده اند، دیگران برای اینکه مَنش او را دوست میداشتند، هنگامیکه باهم به شکار میرفتند، و مردم دیگر به این فَرَنود (دلیل) آمده بودند زیرا کوروش آنها را از یک پیشامدِ پُرسیج (پرخاطر) رهانیده بود و از اینرو سپاسگزار او بودند، و دیگران آمده بودند زیرا که آنها به این امید بها میدادند که او روزی مردی توانا، بی اندازه بزرگ و همچنین بی اندازه کامگار (موفق) گردد؛ دیگران آرزو داشتند که بتوانند به کوروش توجش (جبران) آن کُمک هایی را بکنند که او هنگامیکه در کشور ماد پرورش میافت، به آنها کرده بود؛ برخی خود را وام دار دل مهربان او میدانستند و خیلی ها برای اینکه از دست پدر بزرگ او فَرَداتی (امتیازی) بدست آورده بودند؛ و خیلی ها، هنگامیکه گُرگانیان را دیدند و گزارش آنها گسترش یافت، امید داشتند که شاید بتوانند جدا از انگیزه های دیگر، از راه همراهی با ارتش در یک تاراج، پَروه ها (غنیمت ها) و سودهایی را بدست آورند.

[۴.۲.۱۱] برآیند این دلبستگی به کوروش این بود که کمابیش همه سربازان، خودشان را آماده براه اُفتادن کردند-- هتا مادها، بجز آنها که گُمارده شده بودند تا در همان چادری که کیاخستره هم در آن باشند بود،

با او جشن بگیرند؛ اینها و زبردستان آنها جاماندند. ولی بیشینه سربازان با خوشهالی و شورانگیزی فراوان برای بیرون آمدن شتاب میکردند، زیرا آنها به زور به کوروش نمی پیوستند، ونکه بدلخواه و از روی سپاسگزاری.

[۴.۲.۱۲] و پس از آنکه آنها از اردوگاه برون شدند، کوروش نخست به سوی مادها رفت و آنها را ستایش کرد و سپس نیایش خداوند را از بهر همه چیزهایی که به او بخشیده بود، بزرگ منشانه بجا آورد تا خداوند، مادها و مردان خودش را رهنمون شود، و کوروش همچنین به درگاه پروردگار نیایش کرد تا او خودش بتواند مردانش را از بهر جانفشانی ها و کوشندگی هایشان، پاداش دهد. در پایان، او گفت که نخست باید پیادگان براه بیافتند، و دستور داد تا مادها آنها را با سوارگان و اسپواران دنبال کنند. و هرجاییکه سپاهیان میبایست میآرامیدند و یا از راهپیمایی وامیایستادند، کوروش به آنها فرمان میداد که باید برخی از افسران برای گرفتن فرمان های تازه به نزد او بروند.

[۴.۲.۱۳] سپس کوروش به گرگانیان فرمان داد تا آنها راه را به او نشان بدهند. "چی!" آنها با بانگی که برآوردند شگفتی خود را نشان دادند، "آیا شما نمیخواهید که درتنگ کنید (صبر کنید) تا ما گروگان ها را بیاوریم، تا اینکه شما هم پیش از آغاز گردگان (عملیات)، پایندانی (ضمانتی) برای یک رتگی (صداقت) ما در دست داشته باشید؟" "نه، چونکه بر پایه گزارشی که به ما رسیده است"، کوروش اینگونه پاسخ داد؛ "من درمینگرم که ما آن پایندانی را در دل ها و در دست های خودمان داریم. به باور من، اگر گفته شما راست باشد، ما در جایگاهی هستیم که به شما خوشایشی (لطفی) بکنیم؛ ولی اگر که بخواهید ما را فریب بدهید، این ما نخواهیم بود که در بند چیرگی توان و نیروی شما گرفتار میشویم، ونکه (بلکه) اگر که خداوند

بخواهد، شما دربند (اسیر) ما خواهید بود. و شما مردان گرگانی، گوش دهید،" کوروش ادامه داد، "بر پایه این گفته که سربازان شما پشت ارتش آشوریان را میسازند، پس همینکه شما دیدید، که نیروهای پشت آنها، مردان شما هستند، ما را آگاه کنید، تا ما آسیبی به آنها نرسانیم."

[۴.۲.۱۴] هنگامیکه گرگانیان درخواست کوروش را شنیدند، آنها راه را به او نشان دادند، همانگونه که او دستور داده بود. گرگانیان از بزرگواری کوروش شگفت زده شدند؛ و آنها بیشتر از این دیگر ترسی از آشوریان و لیدیان (*Lydians*) یا همبستگانشان، به دل راه نمی دادند، ولی تنها نگرانی گرگانیان این بود که مبادا کوروش به پندارد که پیوستن و یا نه پیوستن آنها به او از کمترین کرامندی (اهمیت) برخوردار نباشد.

[۴.۲.۱۵] همانگونه که ارتش کوروش درحال پیشروی بود، شب سر رسید، و گفته میشود که یک آذرخی (صاعقه ای) از آسمان در پیشاپیش کوروش و ارتش او درخشیدن گرفت، بگونه ای که سهشی (احساسی) از شگفتی و آرج گذاری بر آن فرجود (معجزه)، آنها را دربر گرفت، که آنها را برای رو در رو شدن با دشمن، پرتوان و دلیر کرد. و از آنجا که آنها راهپیمایی تندی میکردند، توانستند بگونه رومند (بطور عادی)، بازه (فاصله) درازی را پشت سر بگذارند، و با آغاز پرتوی گرگ و میش بامدادی، آنها به ارتش گرگانیان نزدیک شدند.

[۴.۲.۱۶] هنگامیکه آن پیک های گرگانی به درستی، ارتش خود را شناختند، آنها به کوروش گزارش دادند که آن ارتش پیش روی آنها ارتش مردم خودشان است؛ زیرا که آنها برای شناسایی ارتش خودشان دو نشانه را

[۴.۲.۱۹] دستورهایی کوروش اینچنین بودند. گرگانیان خوشهال شدند هنگامیکه آنها آن گزارش را از سوی نماینده های فرستاده شده، شنیدند؛ سپس آنها بیدرنگ بر روی اسب های خود پریدند و آمدند درهالیکه دست های راست خود را بالا گرفته بودند، همانگونه که به آنها گفته شده بود. مادها و پارساها نیز دست های راست خود را به نشان دوستی بالا بردند و از آنها پیشوازی کردند.

[۴.۲.۲۰] "مردانِ گرگانی،" کوروش بیدرنگ روی به آنها کرد، "ما اکنون به شما اَستام داریم (اعتماد داریم)، همانگونه که شما میبینید؛ و شما نیز باید بدینگونه به ما پشتگرمی داشته باشید. ولی نخواست به ما بگویند که از اینجا تا کانون ستاد فرماندهی دشمن و بخش بنیادین (اصلی) ارتش آنها، چه اندازه راه است؟" "نه بیشتر از یک پارسنگ،" آنها پاسخ دادند.

[۴.۲.۲۱] "بیاوید، پس، شما پارسیان و مادها،" کوروش بانگ برآورد؛ "و شما گرگانیان— زیرا همکنون من با شما به نام همپیمانان و همبستگانمان سخن میگویم.— شما باید بدانید، که هم اکنون ما در نهستی (وضعیتی) هستیم، که اگر دست ها و دل های ما بِلرزند و از دلاوری های خودمان بکاهیم، بدبختی گریبان ما را خواهد گرفت؛ زیرا که دشمن میدانند برای چه چیزی ما آمده ایم. ولی اگر ما با همه توانایی هایمان و با دل های آهنین مان بر دشمن بتازیم، شما بدرستی و بزودی خواهید دید که، بسیاری از آنها همانند بندگان در بند، پا به گریز خواهند گذاشت، برخی از آنها درخواست آمرزش خواهند کرد، دیگران تلاش خواهند کرد که خود را به رهند، و دیگران هتا به اندازه ای خودآگاهیشان را از دست خواهند داد که ندانند که چکار بکنند؛ برای اینکه آنها ما را دوباره خواهند دید، پیش از اینکه توانسته

۴۱۹۴ در سوره ۴۷ و ۱۰۳ و ۱۰۴ و ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۱۰۷

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

باشند که نیرویشان را پس از نخستین شکست، بازیافته باشند. و آنها پیش از اینکه به آمدن ما اندیشیده باشند، یا خود را برای رو در رویی با ما به ستون کرده باشند، و یا برای مبارزه آماده کرده باشند، خود را در بند ما گرفتار خواهند یافت."

[۴.۲.۲۲] "از اینرو، اگر ما آرزو داشته باشیم که از این به پس خوب بخوریم، خوب بخوابیم، و در آسایش زندگی کنیم، پس بگذارید که ما به آنها هیچ زمانی را ندهیم؛ نه برای سگالش کردن، و نه برای برپایی دیوار پدافندی از خودشان، ولی بگذاریم که آنها ما را این اندازه بازشناسند که ما آدم هستیم و نه بارانی از سپرها، شمشیرها، چنگک ها (نیزه های دوسر) و کوبش ها (ضربت ها) که بر سر آنها فرود آمده اند."

[۴.۲.۲۳] "و شما گرگانیان،" کوروش گفت، "با آرابه های خود در پیشاپیش ما، خود را پراکنده کنید، تا تنها جنگ ابزارهای شما بتوانند دیده شوند، و تا آنجا که شایش (امکان) آن است، بوش (وجود) ما پنهان بماند. و هنگامیکه من به ارتش دشمن خیلی نزدیک شدم، سپس شما یک گردان از اسپواران (سواره نظام) خود را در فرادست من بگذارید، تا من آن را در هنگامیکه در نزدیکی اردوگاه دشمن هستم، بکار گیرم."

[۴.۲.۲۴] "من به مردان سالخورده در میان شما و به افسران اندرز میدهم، که سواره در نزدیکی یکدیگر بمانند، بدینسان، اگر شما از میان ستون بهم فشرده شده سربازان دشمن گذر کنید، ستون شما درهم نخواهد شکست؛ بگذارید تا مردان جوان، دشمن را دنبال کنند و بکشند؛ آرمند ترین (امن ترین) و آسوده ترین برنامه امروز ما این است که تا آنجا که شایش (امکان) آن است، هرچه کمتر از سربازان دشمن را زنده بگذاریم."

[۴.۲.۲۵] "و اگر که ما در آن نبرد پیروز شدیم،" کوروش ادامه داد، "ما باید که آگاه از آن رمژک (خطا) و لغزش باشیم که روز را در هنگامه پیروزی برای بسیاری از پیروزمندان، به شکست کشانده است—فَرَدید (منظور) من این است که از چپاول و تاراج کردن خودداری کنید. زیرا کسیکه به اینچنین کار روی میآورد دیگر سرباز نیست، ونکه (بکله) او یک باربر و یا یک ولگرد در اردوگاه است؛ و هرکس که بخواهد آزاد است که با او همانند یک بنده رفتار کند."

[۴.۲.۲۶] "شما باید که به این راستینگی (واقعیت) بیاندیشد که هیچ چیز پُرسودتر از پیروزی نیست. زیرا که آدم پیروز، بیدرنگ به همه چیز دست پیدا میکند، به مردان، زنان، دارایی ها و همه سرزمین ها. از اینرو تنها این را بپایید—که ما پیروزی را پاس بداریم؛ زیرا در هنگام شکست هتا آدم تاراجگر نیز خودش در بند دشمن گرفتار خواهد شد. و بیاد داشته باشید که هتا در این شور و هیجانی که دارید تا هنگامیکه روز روشن است به من بپیوندید، زیرا پس از فرارسیدن شب ما کسی دیگری را در ستون های خودمان نخواهیم پذیرفت."

[۴.۲.۲۷] پس از اینکه کوروش به سُخرانی اش پایان داد، او آنها را با فرمان هایش به یگان های گوناگون شان فرستاد تا آن فرمان ها را در هنگام راهپیمایی به سَرجوخه هایشان برسانند؛ و از سَرجوخه ها نیز درخواست شده بود که آن فرمان ها را به آگاهی آن ۱۰ سرباز زیر دست خود برسانند. سپس گرگانیان به پیش رفتند، درهالیکه کوروش با پارسیان در هنگام راهپیمایی در کانون لشکر جای گرفته بودند. همانگونه که روامند و بهنجار بود، کوروش اسپواران را در دو سوی لشکر جای داد.

هستند، آنها از فراریان جویا شدند که چه پیش آمده است، و سپس آنها نیز پس از آگاه شدن به گریز خود ادامه دادند و تا اندازه ای که میتوانستند به شتاب خود افزودند.

[۴.۲.۳۱] ولی پادشاه کاپادوکیه [Cappadocia]، ترکیه امروز] و پادشاه عربستان، از آنجا که هنوز در نزدیکی بودند و ژایشی (فرستی) برای آراستن خود با جنگ ابزار نداشتند، بدست گریان از پای درآمدند. ولی بسیاری از کشته شدگان، آشوریان و عرب ها بودند. زیرا از آنجا که آنها در کشور خود بودند، در هنگام گریختن خیلی آسوده‌مند و آهسته رفتار میکردند.

[۴.۲.۳۲] اکنون مادها و گریان که در حال پیگرد دشمن بودند، بگونه ای رفتار میکردند که آدم از پیروزمندان در زمان پیروزی پیوس دارد (انتظار دارد). ولی کوروش به آن بخش از اسپواران که با او مانده بودند، دستور داد سواره به پیرامون اردوگاه بروند و هرکس را که به بیند که جنگ ابزار بدست بیرون از اردوگاه میاید، بکشند؛ درهالیکه برای آنها که در درون اردوگاه مانده بودند، آگاهینامه ای را بیرون داد؛ که در آن از بسیاری از سربازان دشمن که سوارگان، سپردار و کمانگیر بودند، خواسته شده بود که جنگ ابزارهای خود را بیرون بیاورند و بسته بندی شده آنها را فروگذارند، ولی اسب هایشان را در چادر هایشان جا گذارند، و هرکس که از این فرمان سرپیچی کند، سرش را از دست میدهد. اکنون مردان کوروش شمشیر بدست و به ستون به دور آنها ایستاده بودند.

[۴.۲.۳۳] هماهنگ با آن فرمان، سربازان دشمن که دارای جنگ آزاری بودند، جنگ ابزارهای خود را به آن میدانی ترابردند (منتقل کردند)، که

درمینگریم (ملاحظه میکنیم): بهترین شادی و پایکوبی نمی تواند نیمی از آن توان را به ما ببخشند که ما توانستیم با بدست آوردن سپاسگزاری همبستگانِ مهرپویمان (باوفایمان) از آن برخوردار شویم."

[۴.۲.۳۹] "اگر ما اکنون آنهایی را که در حال انجام کارهایِ سخت برای ما هستند، فراموش کنیم، آن کسانی را که هم اکنون دارند دُشمنانِ ما را پیگرد میکنند، آنها را از پای درمیآورند، و هر کجا که دُشمن ایستادگی میکنند، با آنها نبرد میکنند؛ من میترسم که ما چهرهٔ خودمان را در نزد آنها از دست بدهیم، و توانایی های ما به شَوَدِ (علت) از دست دادنِ این دوستان، به سُستی فرارویند، هنگامیکه آنها ببینند که ما نشسته و برای خودمان جا خوش کرده ایم و خوراکِ هایمان را میلبانیم، پیش از اینکه بدانیم که بر آنها چه میگذرد. جشنِ راستین برای ما این است که ما دربارهٔ خواست های کسانی پی جو شویم که زندگی خودشان را برای ما می سیجند (به خطر میاندازند) و برای ما کار میکنند، تا پی ببریم که همهٔ نیازهای آنها در هنگام بازگشت به خانه، برآورده شده اند؛ این بزمی ست که فراوان تر از پُر کردن شکمِ هایمان، به ما خوشهالی خواهد بخشید."

[۴.۲.۴۰] "و بیاد آورید، هتا اگر اندیشیدن به آنها بسنده نباشد تا ما را از انجام آن کار شرمسار کند، به هیچ روی این هنگامهٔ شایسته برای شکم پرستی و بد مستی نیست؛ کارهایی را که در چشم انداز خود گذاشته ایم، هنوز به انجام نرسانده ایم؛ هنوز هرچیزی پُر از پَژمرگ (خطر) است، و هوشیاری درخواست میکنند. ما دُشمنانی در این اردوگاه داریم که شمار آنها ده برابر شمار ما هستند، و آزاد در پیرامون ما در حال پرسه زدن و چرخیدن هستند؛ ما هم نیاز به پاسداری از خودمان در برابر آنها داریم و هم باید از آنها نگهبانی کنیم، به گونه ایکه پیشکارها و سرایداری در دسترس باشند

که بر آزوغه ها و خورد و خوراک ما بازبینی (نظارت) کنند. افزون بر آن، اسپواران ما هنوز بازنگشته اند، چیزیکه ما را نگران میکنند و ما باید که از خود پُرسش کنیم که آنها کجا هستند و آیا هنگامیکه آنها بازگردند، میخواهند که پیش ما بمانند؟"

[۴.۲.۴۲] "افزون بر آن، گنجینه های فراوانی در این اردوگاه هست، و من از این نهاده (موضوع) ناآگاه نیستم که این شایش (امکان) برای ما هست که هر اندازه از آن گنج ها را که ما را خشنود میکنند، برداریم، ولی این گنج ها به همان اندازه نیز از آن کسانی هست که به ما در بدست آوردنِ شان کمک کردند. ولی من باور ندارم که دست اندازی بر آن گنج ها سودی بیشتر از این ببار آورد که نشان دهیم که در برابر همبستگانِ خودمان دادگر و دُرستکار نبوده ایم، و اینکه با اینچنین رفتاری، دلبستگی آنها را به خودمان بیشتر از آنچه که هم اکنون داریم، پایندان نخواهیم کرد. (تضمین نخواهیم کرد)."

[۴.۲.۴۳] "و از دیدِ من بهترین کار این است که هنگامیکه مادها و گرگانیان و تیگران بازگشتند، من بخش کردن این گنج ها را به آنها واگذار کنم؛ و اگر آنها سهمِ اندکی را به ما بدهند، به باور من ما باید آن را بجایِ دستاوردِ خودمان بپذیریم؛ زیرا آنها بیشتر از آنچه که بدست میآورند، خشنود خواهند شد که با ما بمانند."

[۴.۲.۴۴] خودخواهی میتواند زندگی ما را برای یک زمانِ کوتاهی پُرمايه سازد. ولی گرپانی کردن (قربانی کردن) این سودِ ناچیز در درگاهِ آن چَشمهٔ توانگری (ثروت) که هَمهٔ فرهومندی های (نعمت های) راستین از آنجا

سرچشمه میگیرند، - چیزی را که من هم اکنون آن را میبینم - میتواند ما و همۀ دوستانمان را خاوندِ (صاحب) یک توانگری درازدامن (طولانی) بکند.

[۴.۲.۴۵] "و اگر من رمژک نکنم (اشتباه نکنم)، بخشی از رفتار و منش ما در خانه این بوده است، که برای لگام زدن بر اشتهایمان خودمان را ببریم (تمرین دهیم) و خودمان را از سود و بهره ناهنجار به دور نگه بداریم، و اگر رُخدادی پیشاید که توانایی درخواست کند، ما باید که بتوانیم توان خودمان را به سود خودمان و در چیرگی بر خودمان بکار بندیم. و من نمیتوانم برای آزمودن برزش هایمان جایی را بیابم که از وهاک (اهمیت) بیشتری از این بختی برخوردار باشد که هم اکنون بدست آمده است."

[۴.۲.۴۶] بدینسان کوروش سخن گفت؛ سپس ویش آسپه، یکی از آزادمردها پارسی با سُخرانی ای که در پی میاید از کوروش پُشتیبانی کرد: "آری، کوروش؛ در هنگام شکار ما همواره شکیبایی میکنیم، بدون اینکه چیزی بخوریم، تا اینکه بر جانور درنده ای دستیابیم؛ بدون اندید (شک) ارزش آن شکار در برابر این چشته ای (طعمه ای) که ما هم اکنون درحال تلاش برای بدست آوردنش هستیم، بسیار ناچیز است که همۀ گنج های جهان را دربر میگیرد. بگذارید تا ما هتا برای یک دم هم که شده است، گرفتار این آرزوی فریبنده نشویم، چیزیکه از ولامنشی گریزان است و بر پلیدی فرمانفرمایی میکند. اینچنین رفتاری درخور نژاد ما نیست."

[۴.۲.۴۷] اینچنین بود سخن ویش آسپه، و همۀ باشندگان در آن نشست با آن دیدگاه همداستان شدند. سپس کوروش گفت: "پس، اکنون که همۀ ما در این نهاده (مورد) با هم همنگر هستیم، هرگدام از شما پنج تن از کسانی را که بیشترین اِپِستام (اعتماد) را به آنها دارد، و از دستۀ خودش هستند، به

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

من واگذارم. بگذارید تا این بازرسانها بروند و از همه آن کسانی که آزرده را فراهم آورده اند، ستایش کنند؛ و بگذارید که آنها آن کسانی را که از انجام اینکارها کوتاهی کرده اند، بدون از خودگذشتگی و سخت تر از سروران پیشینشان، کیفر بدهند." هماهنگ با این دستور، آنها اینکار آغازیدند.

نَسکِ چہارم، بَخشِ سِوَم

برپاسازی نُخستین یگان های اسپواران (سوارہ نظام) در آرتش

[۴.۳.۱] اکنون یک بَخش از مادها درحال آوردن گاری هایی بودند که آنها را باشتاب پیش میراندند؛ این ها گاری هایی بودند پُر از آزوغه که مادها با رساندن خود به دُشمنی که درحال گُریز بود، از دَسْتِ آنها در آورده و با هَمِۀِ بارِ آنها که نیاز یک آرتش را برآورده میساختند، درحال بازگشتن بودند؛ دیگران درحال آوردن دُرُشکه هایی بودند که بانژادترین بانوانِ را می ترا بردند (حمل میکردند)، نه تنها زنان شوهر دار را ونکه (بلکه) زنانِ پَرده سرا (حرم سرا)، زنانیکه از بهرِ زیبایی شان آورده شده بودند؛ اینها همه را نیز به چَنگ انداخته و با خود آورده بودند.

[۴.۳.۲] هتا تا هَمین روزها هَمِۀِ کسانیکه در آسیا به جَنگ میروند، آنچه را که برای آنها دارای بیشترین ارزش هاست، باخود میبرند؛ زیرا آنها میگویند که اگر هَمِۀِ چیزهای گرانمایهٔ آنها در نزدیکی میدانِ جَنگ باشد، آنها با دلاوری بیشتری خواهند جَنگید؛ زیرا به گُفتهٔ آنها، اینها چیزهایی هستند که باید بیشتر از همه از آنها نگهداری کنند. شاید که این فَرنودها دُرُست باشند؛ ولی شاید هم که آنها از این آیین از بهر خُرسند کردن نیازهایِ وَرَنیک (شہوانی) خود پیروی میکنند.

[۴.۳.۳] هَنگامیکه کوروش دید که مادها و گُرگانیان درحال انجام چه کاری هستند، او نکوهشی کرد، انگار که آن را به خودش و مردانش کرده باشد، زیرا به نگر میآمد که در این میان دیگران با انجام کارهایِ سَخْت از آنها پیشی گرفته و چیزهایی را نیز بَدَسْت آورده باشند، درحالیکه او و مردانش

در جایی مانده بودند که کارِ آندکی و یا هیچکاری برای انجام دادن نبود. و اینجور بَنگر میآمد؛ هنگامیکه اسپواران در پیشگاهِ کوروش آندر میشدند، چیزهایی را که به همراه آورده بودند به کوروش نشان میدادند، و آنها دوباره سواره میرفتند تا برای ادامه اینکار به دیگران بپیوندند؛ و میگفتند که از سوی افسران شان به آنها فرمان داده شده است، که اینجو رفتار بکنند. بدینگونه کوروش از بهر این رفتار بر پایه زات و سرشتی که داشت برآشفته شد، با اینهال او جایی را برای پروه های (غنیمت های) بدست آمده نشاخت کرد (تعیین کرد). و دوباره او سرفرمانده های خود را برای گردهم آمدن فراخواند و جایی ایستاد که آنها همه بیگمان بودند که سُخان آندرزدَهنده او را میشوند، سپس او همانگونه که در پی میآید سُخن گفت:

[۴.۳.۴] "دوستان، به باور من، شما هم آن را میپذیرید، اگر آن پروه هایی (غنیمت هایی) که هم اکنون به ما نشان داده میشوند از آن ما بودند و ما میتوانستیم که آنها را برای خودمان نگه بداریم، دارایی و فراوانی ما و هر پارسی را در کشور دَرَبَر میگرفت؛ بدون اندید (شک) آنها که سهم بیشتری در پیروزی داشته اند، سهم بیشتری را نیز از پروه ها (غنیمت ها) بدست میآورند. ولی آنچه را که من نمیتوانم ببینم این است که چگونه ما میتوانیم خاوند (صاحب) این پروه ها بشویم، مگر اینکه ما نیز یگان های اسپواران (سواره نظام) خودمان را داشته باشیم"

[۴.۳.۵] "تنها به این بیاندیشید، کوروش ادامه داد؛ "که ما پارس ها جَنگ ابزارهایی داریم که با آنها به میدان مبارزه میرویم و دشمن را وادار به گریز میکنیم؛ پس از اینکه ما دشمن را شکست دادیم، چگونه میتوانیم بدون یگان اسپواران خودی، سوارکارهای دشمن، کمانگیرهای آنها و سربازان آراسته به شمشیر و سپر آنها را که درهال گریز هستند، دُنبال و دستگیر

[۴.۳.۶] زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

کنیم؟ و گدامین کمانگیر، نیزه انداز و یا سوارکارِ دشمن باید ترس داشته باشد که با سهیستن (ظاهر شدن) در برابر ما به ما آسیب برساند، هنگامیکه آنها به رسایی (بطور کامل) بیگمان هستند که از سوی ما هیچ پزمرگی (خطری) آنها را بیشتر از درختانی که در آن سوی جنگل میرستند (رشد میکنند)، نمی‌پتستد (تهدید نمی‌کند)؟"

[۴.۳.۶] "و تا هنگامیکه سامه‌ها (شرایط) اینجوری باشند، روشن است که سوارگانی که با ما هستند، پروه‌هایی (غنیمت‌هایی) را که بدست ما می‌آفتند، همانگونه درنگرند که انگار دارایی خودشان باشند، و شاید هم بیشتر، خداوند داند!"

[۴.۳.۷] "هم اکنون نهشت (وضعیت) از روی ناچاری اینگونه است؛ هیچ‌کمی هم برای آن نیست. نمونه‌آوری‌ایکه در پی می‌آید، به باور من بایستیکه نشانه‌آشکاری برای همه ما باشد؛ به انگارید که ما میتوانستیم خودمان را با نیروی سوارگان بیاراییم که به اندازه همان نیرویی که دوستانمان دارند خوب میبود، که بتوانستیم با توان خودمان با دشمنانمان موشکافانه همان‌گونه برخورد کنیم که هم اکنون به کمک دوستانمان رفتار می‌کنیم، در آن هنگام پی می‌بردیم که آنها (که اکنون سربلند از بدست آوردن پروه‌های فراوان هستند)، سرهایشان را در برابر ما کمتر بالا نگه میداشتند. در این حالت این برای ما مهند (مهم) نبود که آیا آنها میخواستند که با ما بمانند و یا بروند، بدون آنها نیز ما خرسند (راضی) از نیروی خودمان میبودیم."

[۴.۳.۸] "در پیوند با این دیدگاه، به پندار من هیچ‌کس هیچ ناسازگاری‌ای (مخالفتی) با من نخواهد داشت که اگر ما میتوانستیم یک یگان از سوارگان

میتوانند آنچه را که فراگرفته اند با نیروی بدنی خود به کار درآورند، پسر بچه ها و یا مردان بزرگسال؟"

[۴.۳.۱۲] "دوباره اینکه، در سنجش با پسر بچه ها و مردانِ دیگر ما از زمان بیشتری برای فراگیری برخورداریم؛ زیرا ما نمیباید همانند پسر بچه ها هنر تیراندازی را یاد بگیریم، زیرا ما چگونگی آن را هم اکنون میدانیم؛ و یا هنر پرتاب کردن نیزه، که آن را همچنین فرا گرفته ایم. نه؛ و دوباره اینکه ما در آن نهشتی (وضعیتی) نیستیم که در آن مردانِ دیگر بسر میبرند، که برخی از آنها سرگرم کشتزارهای خودشان نگهداشته شده اند، برخی با انجام داد و ستد، و برخی با انجامِ دیگر کارهایِ خانگی، در حالیکه ما نه تنها زمان برای انجامِ کردگانِ هایِ (عملیات) رزمی داریم، ونکه (بلکه) آنها ما را ناگزیر میکنند و جنگ، زندگی ما شده است."

[۴.۳.۱۳] "سوارکاری همانند آن شاخه هایِ فراوان در برزش هایِ (تمرین های) رزمی نیست که سودمند هستند ولی توانفرسا؛ نه هرگز؛ در هنگامه راهپیمایی رزمی، آیا سوارکاری دل نشین تر از راه رفتن و پای خود را بر زمین کوبیدن نیست؟ و هنگامیکه نیاز به تندروی ست، آیا این خوشایند نیست که با شتاب به نزد یک دوست رسید، و در هنگام نیاز با شتاب به کسی یا جانوری رسید، اگر ژایشی (فرصتی) بدست دهد که آدم باید کسی یا جانوری را پیگرد کند؟ آیا این برای شما آسوده تر نیست، ابزارهایی را که میخواهید به همراه داشته باشید، اسب ها برای شما بترابند (حمل کنند)؟ بیگمان، به همراه داشتن و ترابری نمیتوانند به رسایی یک مینش (مفهوم) را دربر داشته باشند."

[۴.۳.۱۴] "به هر روی، چیزیکه آدم باید بیشتر از همه از آن بترسد این نهاده (مورد) است که پیش از اینکه ما به رسایی هنر سوارکاری را آموخته باشیم، نیاز داشته باشیم که بر پشت اسب هایمان در گردگان های (عملیات) رزمی، بهُماسیم (شرکت کنیم)، در این نهشت (وضعیت) دیگر نه یگان های پیاده خواهیم بود و نه سوارکارانِ کارآمد. ولی هتا این دُشواری نیز یک فراپُرسش (مشکل) شکست ناپذیر نخواهد بود؛ زیرا هرگاه که ما آرزو کنیم، میتوانیم بیدرنگ بر روی پاهایمان به جَنگیم؛ و دیگر اینکه در هنگام فراگیری و آموختنِ سوارکاری، ما رزماریی های (تاکتیک های) جَنگی پیادگان را فراموش نخواهیم کرد."

[۴.۳.۱۵] بدینسان کوروش سُخن گفت؛ و کریستانتاس با سُخرانی ای که در پی میاید از او پُشتیبانی کرد: "برای نمونه، من به این اندازه آرزومند هستم که هنر سوارکاری بیاموزم، که میپندارم با یادگرفتن اسب سواری، مَرَدی خواهم شد که میتواند پرواز کند."

[۴.۳.۱۶] "زیرا در نهشتی (وضعیتی) که ما اکنون هستیم، هنگامیکه من با کسی همتازی (مسابقه) دویدن میگذارم، دَسِتِکَم من خرسند هستم، که بتوانم او را به اندازه یک سرگردن شکست بدهم و جا بگذارم؛ و در زمان شکار، هنگامیکه من بینم که یک جانوری درحال دویدن است، من خرسند خواهم بود، اگر بتوانم هَدَف گیری خوب و به اندازه بَسَنده تیز و تندی داشته باشم که پیش از اینکه آن جانور بسیار دور شود، بتوانم آن را با تیرکمان و یا با نیزه نشانه بگیرم. ولی اگر من یک سوارکار بشوم، خواهم توانست که از همالم (رقیبم) پیشی بگیرم، با آنکه او به اندازه ای دور شده است، که من تنها میتوانم او را بینم؛ و من خواهم توانست جانوران را دُنبال

۴.۳.۱۷ و ۴.۳.۱۸ و ۴.۳.۱۹ و ۴.۳.۲۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ چهارم

گنم و از آنها پیشی بگیرم و یا آنها را از نزدیک از پای درآورم یا آنها را همانند اینکه ایستاده باشند، با نیزه هَدَف بگیرم. [*]

[*] هنگامیکه آن شکاری که درهال دویدن است و آن شکارچی ایکه سواره در پی آن میتازد به هم نزدیک میشوند، از آنجا که آنها برای یک دم از شتاب برابری برخوردار خواهند شد، در آن دم و از دید هم هر دو ایستا بنگر میآیند.

[۴.۳.۱۷] "اکنون، میخوامم به آفریده ای که من بیشتر از همه به او رَشک میبُرده ام، نمار گنم (اشاره کنم) به گمانم، نام آن سنتاور باشد [*]، که توانایی فرمایش آوری (استدلال کردن) با خَرَدِ خود و ساختن هرچیزی را که نیاز میداشت با دستانش داشت، درهالیکه که او از تُندپایی (سرعت) و توانایی یک اسب برخوردار بود که میتوانست به هرچه که از پیش او میگریخت برسد و کسی را که راه را بر او می بست از پای درآورد. آری، هنگامیکه من سوارکار شوم، هَمَّۀ بَرَتَری های او را با خودم درهم میآمیزم. [*]
[*] *(Centaur)* یک جانور افسانه ای بال دار که نیمی آدم و نیمی اسب است.

[۴.۳.۱۸] "به هر روی، من خواهم توانست هرچیزی را با خَرَدِ آدمیم پیشبینی کنم، من جنگ اَبزارم را با دَسْتانم ترا خواهم بُرد (حمل خواهم کرد)، من با تیزپایی اسبم، هَمآوردَم (حریفم) را دُنبال خواهم کرد و او را بر زمین خواهم افکند، ولی من، همانند سنتاور سفت و سخت با اسبم در یک پیکر، پیوند نخواهم خورد."

[۴.۳.۱۹] "با این همه، نِهشتِ (وضعیت) من بهتر از این است که با یک اسب در یک پیکر رُست گنم (رُشد کنم)؛ زیرا به باور من دَسْتِکم، سنتاورها میبایستیکه در بهره بُردن از بسیاری از چیزهای خوبی که برای آدم ها آفریده شده اند، دُشواری داشته باشند؛ و دیگر اینکه آنها چگونه میتوانستند

از بسیاری از ابزارهای آسایشی که با سرشتِ اسب ها سازگاری دارند، بهره ببرند؟"

[۴.۳.۲۰] "ولی اگر من سوارکاری یاد بگیرم، بیگمان، هنگامیکه بر پشتِ اسب هستم، خواهم توانست هرکاری را که سنتاور میکنند، انجام دهم؛ ولی هنگامیکه از اسب پایین می‌آیم، من خواهم توانست خوراک بخورم، جامهٔ زیبا تن کنم و خوابم همانند آدم های دیگر؛ کوتاه سخن اینکه، من یک سنتاوری هستم که میتوان اندام های آن را از هم سوا کرد و دوباره آنها را بهم پیوند زد."

[۴.۳.۲۱] "و سپس،" او افزود، "من این برتری را نیز در برابر سنتاور خواهم داشت، که خوی او این است که با دو چشم خود ببیند و با دو گوش خود بشنود، درحالیکه من خواهم توانست پیرامونِ خودم را با چهار چشم به بینم و به کمک چهار گوش دریابم؛ زیرا گفته میشود که یک اسب براستی چیزهایی را با چشمانش میبیند، پیش از اینکه سوار او آن ها را دریابد و بخواهد اسبش را از هستی آنها آگاه سازد، و دیگر اینکه اسب میتواند چیزهای زیادی را با گوش هایش بشنود، پیش از اینکه سوارش توانایی آن را داشته باشد و بخواهد در بارهٔ آنها به او نماری کند (اشاره ای کند). مهربانی کنید و نام مرا پیش از همه بنویسید،" او گفت، "در گروه آن هایی که بیشتر از همه آرزومند هستند که سوارکار بشوند." "از بهر خدا، نام ما را نیز همچنین بیافزاید،" دیگر باشندگان در آن گردهمایی گفتند.

[۴.۳.۲۲] کوروش پرسید: "مردان، از آنجا که ما همه همداستان با این پیشنهاد هستیم، چگونه است که ما یک بنیایه ای را برنهیم (یک قاعده ای را تصویب کنیم) که اگر کسی اسبی را از من دریافت کند، ولی دیده شود

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

که او با پای پیاده در رفت و آمد است، او بایستیکه خودش را سرزنش کند، بدون درنگریستن به اینکه آیا فرانافت (سفر) او کوتاه یا دراز بوده باشد؟"

[۴.۳.۲۳] بدینسان کوروش از دیگران پرسش کرد و آنها همه این پیشنهاد را هاییدند (تایید کردند). از آن زمان تا به امروز همه پارسیان این آیین را پاس داشته اند و از آن پیروی میکنند؛ هیچ شهروند پارسی از پشک میانه (طبقه متوسط) را شما نمی بینید که بخواهد دلبخواهی با پای پیاده بجایی برود.

نَسکِ چهارم، بخشِ چهارم

آزاد کردن گرفتار شدگان در جنگ و بستن پیماننامه آشتی با آنها

[۴.۴.۱] و هنگامیکه از نیمروز گذشته بود، سوارکارانِ مادی و گرگانی آندر شدند، درهالیکه اسب ها و مردانی را که گرفتار کرده بودند، به همراه آوردند. زیرا آنها زندگیِ هَمِهٔ کسانی را که جنگِ ابزارهایِ خود را واسپرده بودند، به آنها بخشیدند.

[۴.۴.۲] و هنگامیکه اسپواران (سواره نظام) رسیدند، کوروش از آنها پرسید که آیا مردانِ آنها هَمِهٔ تندرُست هستند؟ و هنگامیکه آنها این پرسش را با آری پاسخ دادند، کوروش پرسید که چگونه آنها کامگاری (موفقیت) خود را بدست آوردند؟ و آنها آنچه را که به انجام رسانده بودند، به کوروش بازگفتند و با بالندگی و بُرزش (افتخار) به او در بارهٔ ریزگانِ (جزئیات) کارهایِ دلاورانهٔ خود گزارش دادند.

[۴.۴.۳] کوروش با خشنودی به هَمِهٔ چیزهایی که آنها آرزو داشتند برای او بازنمایند (توضیح دهند)، گوش فراداد، سپس او آنها را با این سخنان ستایش کرد: "این به رسایی روشن است که شما همانند دلاوران رفتار کرده اید؛ و هر کسی میتواند آن را ببیند، زیرا که شما بلندبالا تر و خوشروتر و فرسخت تر (جدی تر) از پیش سر برآورده اید."

[۴.۴.۴] سپس کوروش در ادامه از سوارکارانِ مادی و گرگانی پرس و جو شد که آنها تا چه اندازه در سرزمین دشمن سواره پیشروی کرده اند و آیا آن سرزمین درنشینند بوده است (محل سکونت بوده است). و آنها پاسخ دادند که نخست آنها سواره راه زیادی را پشتِ سر گذاشتند، و دوم اینکه، در سر تا

سر آن سرزمین، مردم میزیسته اند و همچنین پُر از گوسپند، بُز، گاو و اسب، غله و گندُم و همه گونه از فرآورده های دیگر بوده است.

[۴.۴.۵] کوروش گفت: " برای ما خوب است که دو چیز را در چشم انداز خود نگه بداریم: یکی اینکه ما خودمان را سرورِ کسانی کنیم که این داراک و سرمایه ها را دارند، و دیگر اینکه آنها همانجا که هستند بمانند. زیرا سرزمینی که درنشینند مردم است، دارایی بسیار با ارزشی میباشد، ولی زمینی که تَهی از مردم باشد، به همانگونه تَهی از فرآورده خواهد ماند."

[۴.۴.۶] "کسانی را که میخواستند در برابر شما ایستادگی کنند، شما گشتید، من آن را میدانم؛ و کار شما دُرست بود. زیرا این بهترین راهی است که میتوان با آن، میوه پیروزی را پایندان کرد (تضمین کرد). ولی کسانی که خودشان را به شما ستوهیدند (تسلیم کردند)، شما آنها را در جایگاه گرفتاران جنگی با خود آوردید. اکنون، اگر ما بگذاریم که آنها بروند، به باور من، ما کاری را انجام داده ایم که برتری ما در آن است."

[۴.۴.۷] "زیرا، نُخست اینکه، ما نه نیازی خواهیم داشت که از خودمان در برابر آنها پاسداری کنیم و نه از آنها نگهداری کنیم، و نه اینکه از آنها با خورد و خوراک پرستاری کنیم؛ زیرا، بیگمان فردید (منظور) ما این نیست که بگذاریم که آنها از گرسنگی بمیرند؛ و دوم اینکه اگر ما بگذاریم که آنها بروند، ما فردا دارناک (مالک) زندانیان جنگی بیشتری خواهیم شد، تا اینکه اینکار را نکنیم."

[۴.۴.۸] زیرا، اگر ما سرورانِ آن کشور شویم، همه آنها بیکه در آنجا زندگی میکنند بندگانِ جنگی ما خواهند شد؛ و دیگر مردمان در این کشور، هنگامیکه آنها ببینند که این بندگانِ جنگی زنده هستند و آزاد شده اند،

۴۰۹ و ۴۱۰ و ۴۱۱ و ۴۱۲ و ۴۱۳ و ۴۱۴ و ۴۱۵ و ۴۱۶ و ۴۱۷ و ۴۱۸ و ۴۱۹ و ۴۲۰

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نِسکِ چهارم

بجای اینکه بخواهند از دَسْتِ ما بگریزند، آنها در آن جاهاییکه هستند خواهند ماند، و فرمانبرداری از ما را بخواهند گزید. پس، این، پیشنهادِ من است؛ ولی اگر کسی برنامه بهتری را میشناسد، بگذارید که سخن بگوید." ولی هنگامیکه آنها پیشنهادِ کوروش را شنیدند، در پذیرفتن آن با هم همداستان شدند.

[۴.۴.۹] هماهنگ با آن، کوروش گرفتارآمدگانِ جنگی را برای گردهمایی فراخواند و همانگونه که در پی می‌آید برای آنها سخنرانی کرد:

[۴.۴.۱۰] "مردانِ من،" کوروش گفت، "هم اکنون شما زندگی خود را با ستوهیدنتان (تسلیم شدنتان) رهانیدید (نجات دادید)؛ و در آینده نیز، اگر شما به فرمانبرداریِ خود ادامه بدهید، هیچگونه دگرگونی‌ای، هرچه که خواهد باشد، برای شما پیش نخواهد آمد، مگر اینکه از این پس فرمانروایان پیشین بر شما فرمان نخواهند راند؛ ولی شما باید که مانند گذشته در همان خانه‌ها، جایگاه‌های کار و همان کشتزارها زندگی کنید؛ شما باید که با همان همسرانتان زندگی کنید و فرزندانتان را در زیر فرمان خود داشته باشید، همانگونه که هم اکنون دارید."

[۴.۴.۱۱] "ولی شما نیاز به جنگیدن با ما و یا با کس دیگر ندارید؛ ولی اگر کسی بخواهد آسیبی به شما برساند، ما برای شما پیکار خواهیم کرد؛ و دیگر اینکه هتا هیچکس از شما درخواست نخواهد کرد که در ارتش زاوری (خدمت) کنید؛ جنگ ابزارهای خود را پیش ما بیاورید. و آنها که جنگ ابزارهای خود را بیاورند از آسایش برخوردار خواهند شد، و آنچه را که ما با شما پیمان می‌بندیم بدون هرگونه نیرنگ، انجام خواهد شد. ولی با آنها که

نَسکِ چہارم، بخشِ پنجم

برانگیزاندن سہش (حس) خودباوری در ہمرزمان و ایزانش (تشویق)
آنها در کارفرمایی (مدیریت)

[۴.۵.۱] هنگامیکہ آن گرفتارشدگانِ جنگی رفتند، کوروش گفت: "مادہا و ارمنی ہا، اکنون زمانِ خوردنِ خوراکِ نیمروز برایِ ہمہ ما فرارسیدہ است؛ و ہرچیزی کہ نیاز باشد در چہار چوبِ توانایی ہای ما بہ بہترین شیوہ فراہم شدہ است. پس بروید، و نیمی از نانی را کہ پختہ شدہ است برایِ ما بفرستید—نان بہ اندازہٗ بسندہ برایِ ہمہ پختہ شدہ است؛ ولی ہیچ گوشت یا چیزی برایِ نوشیدنِ برایِ ما نفرستید؛ زیرا این چیزها بہ اندازہ ای بسندہ برایِ ما و بہ مانسگاہ ہای (اقامتگاہ ہای) ما رساندہ شدہ است."

[۴.۵.۲] "و شما، گرگانیان،" کوروش بہ آنها گفت، "آنها را بہ چادرہای پُرشمار شان راہنمایی کنید—آفسران را بہ بزرگترین چادرہا، و دیگر بازماندگان را بہ چادرہایی کہ شما خودتان بہتر میدانید. و شما در ہرگجا کہ برایِ خودتان بہترین جا یافتید، میتوانید خوراک بخورید. چادرہای شما نیز آرمند (ایمن) و بدونِ کاستی ہستند، و در آنجاہا نیز فراہم آوری ہای همانندی پیش بینی شدہ است، همانگونہ کہ برایِ دیگران انجام گرفتہ است."

[۴.۵.۳] "و شما ہمہ میتوانید بیگمان از این باشید، کہ ما پارسیان برایِ شما و در بیرون از آردوگاہ نگہبانی خواہیم داد، ولی شما از درون چادر ہا نگہبانی کنید کہ شاید چیزی بخواہد رخ بدہد و جنگِ ابزارہایِ خود را

آماده نگه بدارید؛ زیرا آن مردانی که در چادرها بسر میبرند، هنوز دوستان ما نشده اند."

[۴.۵.۴] سپس مادها و تیگران و مردانش به گرمابه رفتند، جامه های خود را ورتیدند (عوض کردند)، و رفتند که خوراک بخورند. اسب های آنها را نیز تازه و آماده ساختند. مادها نیمی از آن نان ها را برای پارسیان فرستادند؛ ولی برای پارسیان نه گوشتی، نه چاشنی ای و نه می فرستاده شد، زیرا مادها میپنداشتند که کوروش و مردانش از این ماده های خوراکی به فراوانی در فرادست داشته باشند، در حالیکه فردید (منظور) کوروش این بود که گرسنگی برای پارسیان چاشنی خوراک است و آنها میتوانند از روی نیاز هتا از آب رودخانه ای که در کنار جریان دارد، بنوشند.

[۴.۵.۵] هماهنگ با آن، پس از اینکه کوروش دید که پارسیان خوراک نیمروز خود را گساریده اند (صرف کرده اند)، او بسیاری از آنها را هنگامیکه هوا تاریک شده بود در دسته های پنج و ده تنه به بیرون فرستاد، با این فرمان که خودشان را در پیرامون اردوگاه، پنهان نگه بدارند؛ چونکه کوروش با خودش چنین پنداشت، در نهشتی (وضعیتی) که کسی بخواهد از بیرون بیاید و به آنها یورش ببرد، این سربازان میتوانند در جایگاه نگهبانان زاوری کنند (خدمت کنند) و دیگر اینکه آنها میتوانند همزمان هرکسی را که آهنگ گریختن از اردوگاه با دارایی هایش داشته باشد، دستگیر کنند. و اینچنین پیشآمد که خیلی ها تلاش کردند که بگریزند و خیلی ها نیز گیر افتادند.

[۴.۵.۶] کوروش پروه ها (غنیمت ها) و دارایی هایی را که از فراریان بدست آمده بود، به نگهبانانی داد که آنها را دستگیر کرده بودند، ولی او گذاشت که

فراریان را درجا گردن بزنند، بگونه ایکه در آینده دیگر پیش نیامد که دزدی در شب دستگیر شود. بدینگونه پارسیان این دوره را پشتِ سر گذاشتند.

[۴.۵.۷] در آن هنگام بدینسان پارسیان خود را با زمان سرگرم کرده بودند؛ مادها مینوشیدند و شادی میکردند و به آهنگِ نی گوش فرامیدادند و میگذاشتند با هَمِهٔ آن چیزهایی که شادی آفرین بودند، به رسایی به آنها خوش بگذرد. زیرا آنها خیلی از چیزهایی را که به خوشگذرانی کمک میکردند، به پُروه (غنیمت) گرفته بودند، به گونه ایکه اگر کسی بیدار میماند، سرگشته از این نمی ماند که چکار بکند.

[۴.۵.۸] اکنون، در آن شبی که کوروش اردوگاه را واہشت (ترک کرد)، کیاخستره، پادشاهِ مادها، و همیاران او به پاسِ کامگاریِ هایشان (موفقیت هایشان) درحال نوشیدن بودند؛ و کیاخستره میپنداشت که به جز اندکی از مادها، دیگر بازماندگان باید همه در اردوگاه باشند، چونکه او سر و سِدای آسیم (عظیم) و ناخوشایندی را میشنید. فرنود (دلیل) این هیاهو این بود که پس از اینکه بزرگان و سران ماد به همراه کوروش از اردوگاه رفتند، پیشکارانِ آنها نوشیدن و می گساری را بدونِ کرانمندی (محدودیت) آغازیدند، بویژه اینکه آنها از ارتشِ آشوریان باده و خیلی آزوغه هایِ دیگر را بدست آورده بودند.

[۴.۵.۹] ولی هنگامیکه روز فرارسید و کیاخستره دریافت که هیچکس به ستادِ فرماندهی او آندر نمیشود، بجز آنهایی که شام را با او خورده بودند، و هنگامیکه او شنید که اردوگاه از مادها و اسپواران (سواره نظام) تَهی گشته است، و پس از اینکه او پی بُرد که رفتن آنها یک راستینگی (واقعیت) است، او از خشم، بر کوروش و مادهایی که رفته بودند و او را تنها گذاشته بودند

۴.۵.۱۰. زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

خروشید. و همانگونه که او برای تندخویی و نابخردیش نامور است، بیدرنگ به یکی از افسرانی که در آنجا باشند بود فرمان داد تا یگان اسپوارانش را برگردد و با بیشترین تندپایی (سرعت) به سوی ارتش کوروش بشتابد و پیامی را که در پی میآید به او برساند:

[۴.۵.۱۰] "من میپندارم که هتا شما، کوروش، نخواستہ اید نشان دہید کہ گرایش به شکوہش (رعایت) ہال من داشته اید؛ و اگر کہ کوروش اینچنین میآندیشد، بہ باور من دستگم، مادها این پروانہ را نداشته اند کہ مرا بدینسان فرونہند (ترک کنند). و اکنون، اگر کہ کوروش بخواہد، بگذارید کہ او با شما بیاید؛ و اگر نہ، شما دستگم با آن تیزپایی ای کہ شایس (امکان) آن باشد، بسوی من بازگردید."

[۴.۵.۱۱] اینچنین بود پیام کیاخسترہ. ولی کسی کہ دستور گسیل داشتن او را کیاخسترہ داده بود، پرسید: "و چگونه من باید آنها را پیدا کنم، سرور من؟" "چگونه"، کیاخسترہ پاسخ داد، "آیا کوروش و ہمراہانش کسانی را کہ میخواستند با آنها پیکار کنند، پیدا نکردند؟" "چرا"، آن مرد پاسخ داد، بہ خداوند سوگند کہ بہ من گفته شدہ است کہ برخی از گرگانسانی کہ از دست دشمن سرپیچی کردہ بودند و بہ اینجا آمدہ بودند، برای راہنمایی کوروش با او ہمراہ شدند.

[۴.۵.۱۲] با شنیدن این گزارش، کیاخسترہ بیشتر از دست کوروش خشمگین گشت کہ ہتا این را ہم بہ او نگفتہ بودہ است، و او آن پیک را با شتابی آسیم تر (عظیم تر) گسیل کرد تا آنها را فراخواند، زیرا کہ او امید داشت کہ کوروش را از نیروہای خودش بی بہرہ و جدا سازد؛ با پتست های (تہدید های) تندخوتر از پیش، او بہ مادها دستور داد تا برگردند. و

۴.۵.۱۳. زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

کیاخستره آن پیک را با پیامدهای ناخوشایند پتستید (تهدید کرد)، چنانچه آن فرستاده پیام او را با همه آن پافشاری که کرده بود، به آنها نرساند.

[۴.۵.۱۳] هماهنگ با آن، افسری که برای انجام این پروانگی (مأموریت) برگزیده شده بود، با اسپواران خود که چیزی نزدیک به صد تن بودند، به راه افتاد، و خشمگین از دست خودش بود که چرا هنگامیکه کوروش رفت، با او همراه نشد. و همانگونه که این گروه از فرستادگان مادی در راه شان پیش میفرفتند، یک راه شاخه ای آنها به بیراهه برد و از اینرو آنها به ارتش دوستانشان رسیدند، تا اینکه پیک های مادی با برخی گریختگان از ارتش آشور برخوردند و آنها را ناگزیر از راهنمایی خودشان کردند. و نزدیک به نیمه شب آتش های اردوگاه برای آنها نمایان گشت.

[۴.۵.۱۴] و هنگامیکه آنها به اردوگاه رسیدند، نگهبان های اردوگاه، در پیروی از فرمان کوروش، از دادن پروانه به پیک های مادی برای اندر شدن در اردوگاه پیش از فرارسیدن روز، پرهیز کردند. اکنون با آغاز روز نخستین کاری که کوروش کرد این بود که مغان را فراخواند و از آنها خواست تا ارمغان هایی را که برای ستایش از خداوند در اینچنین کامگاری ای، درنگر گرفته شده بودند، برگزینند.

[۴.۵.۱۵] و مغان ها رفتند که در این آیین به هُماسند، درهالیکه کوروش یگان آزادمردها و آزادمردهای پارسی را فراخواند و چنین گفت: "دوستان، پروردگار آفریکانی های (برکت های) فراوانی را در برابر ما گذاشته است. ولی در سامه های (شرایط) کنونی ما پارسیان از شمار بسیار کمی سرباز برخورداریم که بخواهیم برای خودمان سودی از آن ها ببریم. زیرا اگر ما در پاسداری از چیزهایی که بدست آورده ایم، کوتاهی کنیم، آنچهها دوباره

دارایی دیگران خواهند شد؛ و اگر ما برخی از مردانِ خود را برای نگهبانی از چیزهایی که بدستِ ما افتاده اند، بگماریم، بزودی دیگران پی خواهند بُرد که ما از نیروی فراوانی برخوردار نیستیم."

[۴.۵.۱۶] "همه‌هنگ با آن، من و داییده ام (تصمیم گرفته ام) که یک کسی از شما با بالاترین تیزپایی برای رساندن پیام من به پارس برود، و از آنها خواهش کند که با بیشترین فوریت، نیروی گُمکی برای من بفرستند، اگر که پارسیان آرزو دارند که آسیا را به زیر فرمان گرفته و درآمد های آنجا را بدست آورند."

[۴.۵.۱۷] کوروش به یکی از افسران کهنسال از گروه آزادمردها (*peers*) روی کرد و گفت: "بروید و هنگامیکه به آنجا رسیدید، به آنها این پیام مرا بگویید که من برای هر شمار از سربازانی که آنها میفرستند، آزوغه آنها را فراهم خواهم آورد. در پیوند با چیزهایی که ما داریم، هیچ چیز را از آنها پنهان نکنید، و بگویید که آنچه را که ما داریم از آن شماست. از پدرم پرسش کنید که چه اندازه از آن پروه ها (غنیمت ها) را باید برای بخشش به خداوند بفرستم تا همه‌هنگ با دات های (قانون های) ما باشند و ارج کشور نگهداشته شود. و همچنین در پیوند با آنچه که خویشکاری من در برابر پروردگار است، از پدرم پرسش کنید؛ در پیوند با آنچه که خویشکاری من در برابر کشور است، از سررشته داران کشور پرسش کنید که چه اندازه از این پروه ها باید هزینه آسایش همگانی شوند. و بگذارید تا آنها مردانی را برای بازرسی از کارهایی که ما انجام میدهیم و پاسخ دادن به پرسش های ما، به اینجا بفرستند. و شما، "کوروش ادامه داد، "خود را آماده سازید و دستۀ خود را برای همراه شدن با خودتان بردارید."

[۴.۵.۱۸] پس از این فرمایش ها، کوروش همچنین گروه فرستادگانِ مادی را به نزدِ خود راه داد و همزمان آن پیکِ کیاخستره خودش را شناسانید و در پیشگاهِ هَمَهُ کسانی که در آنجا باشند بودند او از برآشفتگی پادشاهش از دَسِتِ کوروش و پَتِستیدنِ (تهدید کردن) مادها گزارش داد؛ و در پایان او گفت که کیاخستره فرمان داده است که مادها بازگردند، هتا اگر که کوروش آرزو داشته باشد که ماندگار شود.

[۴.۵.۱۹] در هنگامِ گوش فرادادن به آن پیک، مادها خاموش ماندند، زیرا که آنها سرگشته بودند؛ از یک سوی مادها نمیتوانستند از کیاخستره سرپیچی کنند، هنگامیکه او آنها را به سوی خودش فراخوانده بود و از سوی دیگر مادها پُر از ترس از خود می پُرسیدند که چگونه آنها میتوانند از کیاخستره فرمانبرداری کنند، هنگامیکه او بدینگونه آنها را میپتستد (تهدید میکنند)، بویژه آنکه آنها خشم لگام گسیخته او را نیز آزموده بودند.

[۴.۵.۲۰] ولی کوروش بدینگونه سخن گفت: "شما، پیام آور،" او گفت، "و شما، فرزندانِ مادها، من از نگرانی کیاخستره شگفت زده نشده ام؛ از آنجا که کیاخستره در برخوردِ نخست با آرتشِ دشمن، او آنها را بشمار دید. و اکنون که او بسیار کم در باره آنچه که ما کرده ایم و کامگاری های (موفقیت های) ما میداند، بایستیکه دلواپسِ برای ما و برای خودش باشد. ولی هنگامیکه او آگاه شود که چه اندازه از سربازان دشمن گشته شده اند، و اینکه هَمَهُ آنها پراکنده گشته اند، ترس او از میان خواهد رفت، و خواهد دانست که او در این روزها تنها گذاشته نشده بوده است، زیرا که دوستانش درهال نابودی دشمن بودند اند."

[۴.۵.۲۱] "ولی در ادامه اینکه، ما چگونه میتوانیم اینچنین سرزندی را بپذیریم، با آنکه ما زوری (خدمت) خوبی را انجام داده ایم و آن را نیز سراز خود نکرده ایم؟ ولی، آنچه که به من پیوند دارد، نخواست اینکه من برای رَهسپار شدن و همراه کردن شما با خودم، پروانهٔ اینکار را از او گرفتم؛ درهالیکه شما پرسشی نکردید که آیا میتوانید که به این گسایش (expedition) پیوندید؛ و شما نه از اینرو اینجا هستید که آرزوی شما باشد که این چنین گسایشی (سفر رزمی ای) را انجام دهید، ونکه (بلکه) از اینرو که فرمان برای انجام اینکار، از سوی او داده شده است -- بدون رویکرد به اینکه کدامیک از شما بیزار از انجام اینکار بوده و یا نبوده باشد. از اینرو من بیگمان هستم که این خشم آسیم (عظیم) با کامیابی ما فروکش خواهد کرد و با سپری شدن ترس او، از میان خواهد رفت."

[۴.۵.۲۲] "از اینرو، اکنون، شما نامه بر،" کوروش گفت، "بروید و بیارامید، زیرا که شما بایستکه خسته باشید، و از آنجا که ما میبوسیم (انتظار داریم) که دشمن یا برای ستوهیدن (تسلیم کردن) خودش و یا شاید برای جنگیدن بیاید، شما همیاران پرسی، بگذارید که تا آنجا که میشود بهترین سازمان را به ستون های رزمی خود، بدهیم؛ زیرا اگر ما اینچنین آرایشی را به نمایش بگذاریم، این شایمندی (احتمال) هست که ما در بجا آوردن آرزویمان کامگارتر باشیم. و شما پادشاه گریانان، از سرفرماندهانتان بخواهید که نیروهایشان را با جنگ ابزارهای رزمی بیارایند، و سپس به پیش من در همینجا بیایید."

[۴.۵.۲۳] و پس از آنکه گریانان فرمان کوروش را بجا آوردند و بازگشتند، کوروش گفت: "پادشاه گریانان، من شادمان هستم که میبینم که شما نه

تنها دوستی خود را با باشندگی تان (حضورتان) به من نشان می‌دهید، ونکه (بلکه) شما آشکارا از داوری خوبی نیز برخوردار هستید. و اکنون اُستوانیده شده است (ثابت شده است) که ما از گرایش و دل‌بستگی های همانندی برخورداریم. زیرا آشوریان که دشمنان من هستند، اکنون آنها بیشتر با شما دشمنی می‌ورزند تا با من."

[۴.۵.۲۴] "در این نِهشت (وضعیت)، ما هر دو بایستیکه باهم رای زنی کنیم تا هیچکدام از همپیمان های ما که هم اکنون باشند هستند (حضور دارند)، به ما پُشت نَکنند؛ اگر که بتوانیم، ما بایستیکه افزون بر آن، همپیمان های دیگری را بدست آوریم. اکنون شما شنیده اید که مادها درهال فراخواندن اسپوارانِ شان (سواره نظام شان) برای بازگشت هستند؛ و اگر آنها بروند، تنها ما پیادگان، باز خواهیم ماند."

[۴.۵.۲۵] "در این پیوند، چیزیکه ما، شما و من، ناگزیر از انجام آن هستیم این است که ما باید این پیکی را که فرستاده شده است تا مادها را بازگرداند، آرزومند (مشتاق) کنیم که خودش در اینجا بماند. شما بایستیکه برای او یک مانسگاه (اقامتگاه) پیدا کنید، جاییکه او خوش ترین زمان را داشته باشد و هرچه که دلش آرزو کند، در فرادستش باشد، و من به او کاری را پیشنهاد خواهم کرد که او آنرا خیلی بیشتر از بازگشتنش دوست بدارد. و شما خودتان با او گفتگو کنید و با گشاده دستی همه چیزهایی را که ما برای دوستانمان آرزو داریم، برای او فراهم آورید. و پس از اینکه شما همه این کارها را انجام دادید، دوباره برگردید و آن ها را برای من بازگویید."

[۴.۵.۲۶] هماهنگ با آن، رهبر گِرنانیان آن پیکی را که از مادها بود به همراه خود به یک چادر برد. و سپس آن افسری که میبایست رهسپار کشور

پارس شود خودش را به کوروش شناساند که آماده رفتن است. و کوروش او را گُمارد (ماموریت داد) تا آنچه که پیش آمده است به آگاهی پارسیان برساند، همان رویدادهایی که در این نسک از آنها سُخن رفت؛ و همچنین از او خواست که نامه ای را به کیاخستره برساند. "اکنون،" کوروش گفت، "من میخواهم که پیام خودم را برای شما بخوانم، تا شما نیز از درونمایه آن آگاه باشید و داده های آمده در آن را به هاید (تأیید کنید). اکنون درونمایه آن نامه بدینسان است که در پی میآید:

[۴.۴.۲۷] "کیاخستره گرامی: ما شما را تنها نگذاشتیم؛ زیرا هیچکس نمی تواند تنها گذاشته شده باشد، هنگامیکه دوستانش همزمان در حال شکست دادن دشمنان او هستند. ما هتا گمان نمی کنیم که با رهسپار شدن مان، ما شما را به پژمرگی (خطری) انداخته باشیم؛ ما میپنداریم که هرچه که از شما دور تر باشیم، میتوانیم شما را از آرمندی (امنیت) بیشتری برخوردار کنیم."

[۴.۵.۲۸] "زیرا آنها که بزرگترین آسایش را برای دوستانشان فراهم میآورند، کسانی نیستند که نزد دوستانشان مینشینند؛ ونکه (بلکه) کسانی هستند که با راندن دشمنان به دورترین جایکه شایش (امکان) آن باشد، کارآمدترین کمک را در بدور نگهداشتن دوستان شان از پژمرگ (خطر) به آنها میکنند."

[۴.۵.۲۹] "و من از شما خواهش میکنم که آنچه را که من برای شما کرده ام، و آنچه را که شما برای من انجام داده اید، بیاد آورید، پیش از اینکه شما مرا سرزنش کنید. من برای شما همپیمان های رزمی گرد آوردم، و در اینکار، خودم را مرزین (محدود) به آنچه که شما از من خواهش کرده بودید، نکردم، و هر کسی را که پیدا کردم، ناگزیر از همراهی با خودم کردم؛ در

۴.۵.۳۰ زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ چهارم

هنگامیکه ما در سرزمین دوستانمان بودیم، شما این پروانه را به من دادید که از میانِ مادها کسانی را بردارم که بتوانم آنها را در همراه شدنِ شان با خودم، خرسند کنم (راضی کنم)، و اکنون که من در سرزمین دشمن هستم، شما پافشاری میکنید که آنها باید بازگردند؛ و شما این ودایش (تصمیم) را به خود آنها واگذار نمیکنید."

[۴.۵.۳۰] "با این همه، تا پیش از این، من میپنداشتم که من وامدار هم شما و هم مردان شما هستم؛ ولی هم اکنون شما به گونه ای رفتار میکنید که مرا ناگزیر از فراموش کردن شما میکند و اینکه تلاش کنم تا همه سپاسگزاریم را تنها ویژه آن کسانی کنم که بدنبال من آمده اند."

[۴.۵.۳۱] "به هر روی، من به سهم خود نمیتوانم با شما همانگونه رفتار کنم که شما با من برخورد میکنید، ولی هم اکنون من در حال فرستادن پیکر به کشور پارس برای دریافت نیروهای کمکی میباشم، با این دستور که پیش از اینکه ما بازگردیم، و در نهشتی (وضعیتی) که شما به آن نیروی کمکی برای انجام هرکاری نیاز داشته باشید، آنها باید که گوش بفرمان شما باشند؛ نه از اینرو که شاید زاوری (خدمت) به شما مایه خشنودی آنهاست، ونکه از اینرو که شاید که آرزوی شما بکارگرفتن آنها باشد."

[۴.۵.۳۲] "در پایان، با آنکه من جوانتر از شما هستم، میخواستم به شما اندرز بدهم که چیزی را که با دستی داده اید با دست دیگر پس نگیرید، مگر اینکه بخواهید که بجای سپاسگزاری آژیح (تنفر) دیگران را بدست آورید، هیچگاه ابزار پتست (تهدید) را بکار نگیرید اگر که میخواهید که مردان شما، شتابان به سوی شما آیند. اگر میپندارید که ارتش سرپیچی

میکند، هیچگاه آن را پَتست نکنید (تهدید نکنید)، مگر اینکه بخواهید که سربازان، شما را به آژیغند (تنفر داشته باشند)."

[۴.۵.۳۳] "به هر روی، ما تلاش خواهیم کرد به سوی شما بیاییم، همینکه آن کاری را که ما باور داریم که سودش هم به شما میرسد و هم به ما، به پایان رسانده ایم. بدرود. کوروش"

[۴.۵.۳۴] "این پیام را به کیاخستره برسان،" کوروش گفت، و هر پرسشی که او از شما کرد، هماهنگ با آن و به شایستگی پاسخ دهید. داده هایی که من در باره پارسیان به آگاهی شما رساندم، موشکافانه و به رسایی با آنچه که در اینجا نوشته شده است، سازواری می‌کند (موافقت کردن). "با این گفته کوروش نامه را به پیک داد و او را گسیل کرد، درهالیکه از او خواست که بیاد بیاورد که تیزیابی او در این کار خیلی مَهَنَد (مهم) است.

[۴.۵.۳۵] در این هنگام کوروش درنگریست که هَمِه —هم مادها و گرگانیان و هم مردان تیگران— هم اکنون خود را به جنگ ابزار آراسته اند. و برخی از مردم بومی که در نزدیکی میزیستند، درهال رساندن اسب و جنگ ابزار به آنها میباشند.

[۴.۵.۳۶] همانند آنچه که پیش از این آیین بود، نیزه ها را بگونه پُشته ای بر روی هم انباشتند و پس از آنکه سپاهیان او هرآنچه را که برای خودشان نیاز داشتند، برداشته بودند، به دستور کوروش آنها را آتش زدند؛ ولی او از کسانی که اسب داشتند درخواست کرد تا پیش اسب هایشان بمانند، تا اینکه آنها دستور تازه ای را دریافت کنند. همینکه این کار انجام شد، کوروش افسران گُرگانی و افسران اسپواران (سواره نظام) را فراخواند تا گرد هم آیند، و بدینسان که در پی میآید سُخرانی کرد:

"دوستانِ من و همپیمان ها، شگفت زده نشوید از اینکه من شما را بیشتر به گردهم آمدن فرامیخوانم. زیرا نِهشت (وضعیت) گُونی ما به گونه ای نو است، و بسیاری از چیزها در پیرامون آن در یک حالت بی سامانی بسر میبرند؛ و هرچیزی که تھی از سازماندهی باشد پیوسته و از روی ناچاری برای ما در دسر دُرست خواهد کرد تا اینکه سامان یابد."

۴۵۳۸ [۴.۵.۳۸] "هم اکنون ما پروه های (غنیمت های) فراوانی را بدست آورده ایم، و افزون بر آن دربندان (اسیران) بی شُمار. ولی، از آنجا که ما نمیدانیم که چه شُماری از آن ها از آن چه کسانی از ما هَستند، و از آنجا که بَسَتکان (اسیران) نمیدانند که سرورانِ گوناگونِ آنها چه کسانی هَستند، برآیند اینکه (در نتیجه) ناشایند (غیر ممکن) است، که به بینیم که شُمار فراوانی از آنها سرگرم انجام گُماردگیشان (وظیفه شان) شوند، زیرا کمابیش همه آنها در اندید (در شک) هَستند که ما چَشمداشتِ انجام چه کاری را از آنها داریم."

۴۵۳۹ [۴.۵.۳۹] "از اینرو، برای اینکه کارها این گونه بی سامان ادامه نیابند، پروه ها را پَخش گُنید؛ و در پیوند با کسی که پیش از این از یک چادرِ پُر از خوراک و نوشیدنی برخوردار شده است و پیشکار هایی (خدمتکارهایی) برای زاوری (خدمت) در فرادستش گذاشته شده است، و همچنین برخوردار از رختخواب و تنپوش و چیزهای دیگری شده است -- که به گونه رِوامند (عادی) چادر هر سربازی باید با آنها آراسته و آسودهمند باشد-- در این نِهشت (وضعیت) دیگر نیازی نیست که به چادر او چیزی بیافزایید، بجز اینکه به کسی که این چیزها را دریافت کرده است، بوابانید (بفهمانید) که از این چیزها همانند دارایی خودش نگهبانی کند. ولی اگر کسی به چادری راه

یافته است که چیزی کم دارد، آن را یادداشت کنید و آنچه را که او بخواهد
برایش فراهم آورید."

[۴.۵.۴۰] "من بیگمان هستم که در برآورده ساختن خواسته های
سربازانمان، دشمن بیش از اندازه بسنده (کافی)، برای ما چیزهایی را
جا گذاشته است؛ دشمن آزرده و اندوخته هایی از هر چیزی داشته است، که
در سنجش با شمار کم ما به رسایی (بطور کامل) فراتر از نیاز ما هستند.
افزون بر آن گنجورانی (خزانه دارانی) که در زاوری (خدمت) پادشاه آشور و
دیگر پادشاهان بودند به نزد من آمده اند و برپایه آنچه که آنها به من
گزارش کرده اند، آنها اندوخته هایی از پشیزهای طلا (سکه های طلا) دارند
که بازده باستانی ها (مالیات ها) هستند، و میشود از آنها نام برد."

[۴.۵.۴۱] "شما آگاهینامه ای را بیرون خواهید داد که این گنجینه ها را به
پایگاه شما واسپارند (تحویل دهند)؛ شما باید کسانی را که بخواهند از
دستور شما سرپیچی کنند، از پیایند کارشان بترسانید، سپس شما باید که
پول ها را به اندازه دو به یک میان اسپواران و پیادگان، پخش کنید؛ و شما
باید که بازمانده آن را نگهدارید، به گونه ای که در هنگام نیاز، با آن
خریده های خود را انجام دهید."

[۴.۵.۴۲] "دیگر اینکه"، کوروش ادامه داد، "در پیوند با بازار اردوگاه،
بایستیکه بیدرنگ برای پیشگیری از هرگونه بیدادگری، آگاهینامه ای به
آگاهی همگانی رسانده شود؛ دستفروشان بایستیکه پروانه فروش جنس ها و
کالاهایی را داشته باشند که به همراه آورده اند، و هنگامیکه آن کالاها به
فروش رسند، فروشندگان باید که بتوانند از آن جنس ها بیشتر بیاورند،
بگونه ای که نیازهای اردوگاه به شایستگی برآورده شوند."

[۴.۵.۴۳] و آنها بیدرنگ دستبکار شدند تا آن آگاہینامہ را پَخش کنند. ولی مادہا و گرگانیان پُرسیدند: "چگونہ ما میتوانیم این پَرَوہ ہا (غنیمت ہا) را بدون کمک از سوی شُما و مردان شُما، بَخش کنیم؟"

[۴.۵.۴۴] و همانگونہ کہ در پی میآید، کوروش بہ پُرسش آنها با پُرسش پاسخ داد: "خدای من مردان! آیا شُما براستی می پندارید کہ ہَمَّہ ما ناگزیریم کہ بر ریزگان (جزییات) ہرکاری کہ باید انجام گیرد سرپَرستی داشته باشیم؟ آیا من ہیچگاہ نمیتوانم کاری را برای شُما انجام دہم، و شُما برای من؟ با این روشی کہ شُما دُنبال میکنید، من نمیتوانم راہ اُستوارتری را بہ انگارم (تصور کنم) کہ بیشترین دردسر را بیافریند و کمترین بازدہ را در پی داشته باشد. نگاہ کنید،" کوروش ادامہ داد، "من میخوام نمونہ ای را بیاورم."

[۴.۵.۴۵] "ما پارس ہا این پَرَوہ ہا را برای شُما نگہداری کردیم، و شُما باور دارید کہ ما آن را بخوبی نگہداری کردیم: اکنون با شُماست کہ آنها را پَخش کنید، و ما بہ شُما اِستام خواهیم کرد (اعتماد خواهیم کرد) کہ شما این کار را دادورزانہ انجام خواهید داد."

[۴.۵.۴۶] "و چیزہای بیشتری ہستند کہ ما باید تلاش کنیم کہ از آنها برای سودِ ہمگانی بہرہ ببریم. برای نمونہ، و پیش از ہمہ، شما درمینگرید کہ ما چندتا اسب ہم اکنون در اینجا داریم، و اسب ہای بیشتری نیز درہال آورده شدن بہ اینجا ہستند. اگر کہ ما آن اسب ہا را بدون سوارکار بگذاریم، آنها ہیچ سودی برای ما نخواہند داشت، بجز رنجی کہ برای نگہداری از آنها بر دوش ما خواہد بود؛ ولی اگر کہ ما سوارکارانی را بر روی آنها بنشانیم،

خود را از این گرفتاری رها خواهیم کرد و همزمان بر توان خود خواهیم افزود."

[۴.۵.۴۷] "اکنون اگر که شما مردان دیگری را درنگر دارید، که میخواهید این اسب ها را به آنها بدهید، زیرا شما برتری خود را در آن میبینید که به همراه آنها به پیشوازی پژمرگ ها (خطرها) بروید، تا به همراه ما، پس آن اسب ها را به آنها ببخشید. ولی اگر شما آرزو دارید که ما را همراه خود داشته باشید و ما را پسندیده تر از کسان دیگر میدانید که در کنار شما بجنگند، آن اسب ها را به ما ببخشید."

[۴.۵.۴۸] "و من برای این درخواست از شما، فرندهای (دلیل های) خوبی دارم؛ زیرا هنگامیکه شما بدون ما به سوی پژمرگ (خطر) تند و تیز روانه میشدید، ما خود را پُر از نگرانی میافتیم که نکند برای شما پیشامد بدی روی دهد که ما را شرم زده سازد، چونکه ما در کنار شما نبودیم. ولی اگر ما آن اسب ها را بدست آوریم، بار دیگر (در رویدادهای آینده) ما بدنبال شما خواهیم آمد."

[۴.۵.۴۹] "و هرگاه که روشن شود که ما سوار بر اسب شانه به شانه با شما بیشتر به سود شما خواهیم بود، ما در کوشا بودنمان و نشان دادن دلآوری کوتاهی نخواهیم کرد؛ و اگر بنگر بیاید که با ایستادن بر روی پاهایمان، بهتر بتوانیم از شما پُشتیبانی کنیم، چرا که نه، پیاده شدن از اسب ها کار یک دم خواهد بود، و شما بیدرنگ پیادگانی را در کنار خود خواهید داشت که همراه شما گام برمیدارند، و ما مردانی را پیدا خواهیم کرد که اسب هایمان را برای ما نگهداری کنند."

[۴.۵.۵۰] بدینسان کوروش سُنْخ گفت و آنها بدینگونه پاسُخ دادند: "ما مردانی را که بخواهیم بر این اسب ها سوار کنیم، نداریم؛ هتا اگر هم میداشتیم، ما هرگز هیچ گزینش دیگری بجز پذیرفتن درخواستِ شما انجام نمیدادیم. آن اسب ها را بردارید، ما از شما خواهش میکنیم، و به بهترین شیوه، همانگونه که خود میپندارید از آنها بهره ببرید."

[۴.۵.۵۱] "بسیار خوب،" کوروش گفت، "من آنها را با خوشنودی میپذیرم؛ با امید به اینکه بختِ خوب به همه ما فرخندگی (برکت) دهد، به شما در بخش کردن آن پروه ها (غنیمت ها) و به ما در هنر سوارکاری. در گامه (مرحله) نخست،" کوروش افزود، "آنچه را که مغان ها روا داشته اند (جایز دانسته اند)، شما برای خوشنودی پروردگار کنار بگذارید، و پس از آن شما باید بخشی از آن را که بیشتر از همه کیاخستره را خوشنود میسازد، برای او سوا کنید."

[۴.۵.۵۲] گرگانیان خندیدند و گفتند که آنها ناگزیر هستند که زن ها را برای او برگزینند. "پس زن ها را برگزینید،" کوروش گفت، و هر چیز دیگری که شما را خوشنود میسازد. و شما گرگانیان، پس از اینکه شما گزینش خود را برای او به پایان رساندید، هر کاری را که میتوانید انجام دهید، تا آن دوستانِ مادی ما که خودشان را به دلخواه هَندمانیده اند (معرفی کرده اند) تا به دنبال من بیایند، انگیزه ای برای شکوه و گله کردن در دانگی (سهمی) که دریافت کرده اند، نداشته باشند."

[۴.۵.۵۳] "و مادها بایستیکه به نخستین همپیمان هایی که ما بدست آورده ایم، آزرَمِش (احترام) نشان دهند، و بگذارند که همپیمان های تازه ما بسُهند (احساس کنند) که ودایش (تصمیم) آنها خردمندانه بوده است که ما را در

۴.۵.۵۶. زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

[۴.۵.۵۶] کوروش دوباره فرمان داد تا آگاهینامه ای را بیرون دهند که بر پایه آن اگر کسی از کشور ماد، پارس، بلخ، گریا (*caria*)، یونان و یا هر کشور دیگری ناگزیر شده باشد که به نام برده برای آشوریان، سوریان، و عربستان زاوری کند (خدمت کند)، باید که خودش را بهندماند (معرفی کند).

[۴.۵.۵۷] پس از اینکه آن آگاهینامه خوانده شد، خیلی ها با خوشنودی به پیش آمدند. کوروش با نگاهی که به آنها اندخت بهترین و نیرومندترین آنها را برگزید و گفت که آنها بایستیکه آزاد شوند، ولی آنها بایستیکه در جایگاه باربر هر جنگ ابزاری را که به آنها داده میشود، با خود به تَرَبُرنند (حمل کنند)؛ و کوروش گفت که برای خورد و خوراک آنها خودش آزوغه فراهم خواهد کرد.

[۴.۵.۵۸] و بدینسان کوروش کسانی را که برگزیده بود، بیدرنگ به سوی فرماندهانش آورد و آنها را به فرماندهان شناساند، درهالیکه به مردانش فرمان داد تا به آنها سپر و شمشیر بدون کمر بند بدهند، و آنها بایستیکه این جنگ ابزارها را با خود به تَرَبُرنند (حمل کنند) و در پی اسبان روان شوند. افزون بر آن به فرماندهان دستور داد تا آزوغه همیاران تازه آنها در ارتش را همانند پارسیانی که در زیر فرمان دارند درنگرند. دیگر اینکه کوروش همیشه از پارسیان میخواست که بر پشت اسب با جوشن و نیزه هایشان سوارکاری کنند، و او خودش برای الگوسازی و نمونه بودن، اینکار را انجام میداد. کوروش همچنین به افسرانی که به جُرگه اسپواران میپیوستند سفارش میکرد که از میان گروه آزادمردان (*peers*) در ارتش، کسان دیگری را بجای خودشان برای رهبری پیادگان بگمارند.

نَسکِ چهارم، بخشِ ششم

پیمانِ همبستگیِ کوروش با گُبرياس شاهزادهٔ آشوری

[۴.۶.۱] در هنگامیکه کوروش و مردانش سرگرم انجام اینکارها بودند، یک شاهزادهٔ سالخوردهٔ آشوری به نام گُبرياس (*Gobryas*)، سوار بر اسب با اسپوارانی که او را همراهی میکردند، پدیدار گشت؛ درهالیکه همهٔ آنها جنگ ابزارهای اسپواران را با خود می ترابردند (حمل میکردند). نگهبانانی که خویشکاری شان دریافتِ جنگ ابزارها بود، به آنها دستور دادند که نیزه های خود را واسپارند (تحويل دهند) که آنها بایستیکه این جنگ ابزارها را بسوزانند، همانگونه که واپسمانده های آن جنگ ابزارها را پیش از این سوزانده بودند. ولی گُبرياس گفت که او آرزو دارد که نخست کوروش را ببیند. سپس افسرنگهبان، اسپوارانِ همراهِ گُبرياس را در بیرون نگهداشت درهالیکه او را به سوی کوروش رهنمود.

[۴.۶.۲] و هنگامیکه آن شاهزادهٔ آشوری کوروش را دید، همانگونه که در پی میآید با کوروش سخن گفت: "سرور، من آشوری زاده ام؛ من دارای یک دژ و سرزمین پهناوری هستم که خودم بر آن فرمانروایی میکنم. من همچنین هزاران اسب دارم که همیشه آنها را در فرادستِ پادشاهِ آشور میگذاشتم، و من همیشه جانفشان ترین دوستِ او بودم. ولی از آنجا که این مردِ آرجمند بدست شما کشته شده است و پسرش که بدترین دشمن من است بجای او بر تختِ پادشاهی نشسته است، من پیش شما آمده ام، تا با افتادن به پای شما، خواهش فروتنانه ای را از شما بکنم. من پیشکاری (خدمت) و همپیمانی خودم را به شما پیشکش میکنم و از شما خواهش میکنم که شما

کینه ور (انتقام گیر) من باشید؛ و همچنین من میتوانم شما را پسر خودم بکنم، زیرا که من هم اکنون دیگر هیچ فرزند پسر ندارم."

[۴.۶.۳] "سَرور من، تنها فرزندِ پسر من زیبا چهره و دلاور بود، مرا دوست میداشت، در جایگاه پدر بر من ارج میگذاشت و از اینکه دوستش بدارند، خوشنود میگشت. پدر این پادشاه بدنهاد، سرور پیشین من، کسانی را بدنبال پسر فرستاد، و میگفت که میخواهد تنها دخترِ خودش را برای زناشویی به او بدهد؛ و من با امید فراوان و دلی پُر از بالندگی و سرافرازی، گذاشتم که پسرم برود، با این پنداشت که بار دیگر هنگامیکه او را ببینم دختر پادشاه آروس (عروس) او باشد. یک روزی آن شاهزاده ای که هم اکنون پادشاه است، پسرم را به شکار فراخواند، و از او خواست که هرچه که در توان دارد به بهترین شیوه در هنگام شکار نشان دهد، زیرا که پسر پادشاه برای خودش میپنداشت که در میان آن دو تن، او سوارکارِ بهتری باشد. بدینسان آنها با یکدیگر و پهلوی به پهلوی به شکار رفتند، همانند اینکه آنها دوست باشند، تا اینکه ناگهان خرسی نمایان شد، و هر دوی آنها به دنبال آن جانور روان شدند، پسر پادشاه نیزه اش را به پرواز در آورد، ولی افسوس! او نتوانست به هدف بزند، و سپس پسر من نیزه اش را پرتاب کرد- کاری که او نمیبایست انجام میداد!- و آن جانور را از پای در آورد."

[۴.۶.۴] "سپس پسر پادشاه خشمگین شد، ولی پژهان و رشک خود را پنهان نگه داشت. ولی هنگامیکه دوباره یک شیری سربرآورد، آن شاهزاده باز نتوانست که به هدف بزند. تا آنجا که من میتوانم ببینم، و تا اینجا در این رویداد چیز چشمگیری پدیدار نشده بود؛ تا اینکه دوباره و برای بار دوم پسرم به هدف زد، و آن شیر را گشت و فریاد برآورد: "آیا من دوبار پی در پی نیزه ام را پرتاب نکردم و هر بار یک جانور را نگشتم؟" سپس آن آدم

ژنور (جانی) نتوانست پیش از این خشمِ رَشکمندِ خودش را مَهَار کند. در این میان او نیزهٔ یکی از همراهانش را کَپید (قایید)، و آن را در سینهٔ پسرَم فرو بُرد—در سینهٔ تنها پسر من، پسر گرامیم—و جانش را از او گرفت.

[۴.۶.۵] و بدبختانه من بجایِ داماد، یک پیکر بیجان را پس گرفتم، و من پیرمرد، آن پسر دلبندم را در آغاز نوجوانیش به خاک سپاردم. ولی آن آدمِ ژنور (جانی) هیچگاه و هیچگونه پشیمانی ای از خودش نشان نداد، تا برای آن دژکاری ای (شرارتی) که انجام داده بود، از من دلجویی کند؛ و نه آزرَمِشی (احترامی) به او نشان داد که زیر خاک است، انگار که او دُشمنی را در جنگ از پای درآورده باشد. به هر روی، پدرِ او آندوه خودش را به من نشان داد و همدردی خودش را با من در این رَنج باز نمود (بیان کرد).

[۴.۶.۶] "و اگر آن پادشاه زنده بود، من هیچگاه بدینگونه پیش شما نمیآمدم که به آن شاهزاده آسیبی برسانم؛ زیرا که مهربانی هایِ فراوانی از دَسْتِ آن پادشاه به من رسید و من نیز به او بسیار پیشکاری ها (خدمت ها) کردم. ولی از آنجا که فرّشاهی به آن آدمِ کُش و مَرگناکِ (قاتل) پسرَم رسیده است، من هیچگاه نمیتوانم فرمانبُردار او باشم و من نیز بیگمان هستم که او هیچگاه مرا در جایگاهِ یک دُوست درنخواهد نگرِیست. زیرا که او میداند که من در بارهٔ او چه سُهْشی (احساسی) دارم و زندگی من به چه اندازه ای سیاه و تاریک شده است، با آنکه زندگی من زمانی آنچنان روشن بود؛ از این پس من تنها میمانم و دورانِ کُهنسالی ام را با غم و آندوه بسر خواهم کرد."

[۴.۶.۷] "از اینرو، اگر شما مرا بپذیرید و من اُمیدوار شوم که برای کینیدن (انتقام گرفتن) از پسر دلبندم، از کمک شما برخوردار میشوم، من خواهم

پنداشت که جوانم را دوباره بازیافته ام و اگر زنده بمانم، دیگر پیش از این در شرم و آزرَم زندگی نخواهم کرد؛ و اگر که باید بمیرم، میپندارم که بدون پشیمانی میمیرم."

[۴.۶.۸] بدینسان گَبریاس سُخن گفت؛ و کوروش پاسخ داد: "خوب، گَبریاس، اگر شُما به اُستوانید (ثابت کنید) که همه آنچه را که به ما گفته اید دُرُست هستند، من نه تنها شُما را در جای کسی که درخواستی را از من کرده است، خواهم پذیرفت، ونکه (بلکه) با شما پیمان خواهم بست که به کمک پروردگار از مرگناک (قاتل) پسر شما نیز کینه جویی کنم. ولی به من بگوئید،" کوروش گفت، "اگر ما اینکار را برای شما بکنیم و بگذاریم که شما بُرگ (بُرج) و باروی، سرزمین زیر فرمان و نیروی خودتان را نگهدارید، آنچه را که شما پیش از این داشتید، چه زوری ای (خدمتی) را شما خواهید توانست در برابر با آن برای ما بکنید؟"

[۴.۶.۹] گَبریاس پاسخ داد: "هنگامیکه شما پیش من بیاید، من آن بُرگ را در جای مانشگاه (اقامتگاه) به شما خواهم داد؛ خراج (مالیات) اُستان را که من پیش از این به پادشاه آشور میدادم، از این پس به شما خواهم داد؛ هرگاه که شما با نیروهای رَزَمی تان رهسپار جایی شوید، من در پیشاپیش نیروهای سرزمین خودم، شما را همراهی خواهم کرد. افزون بر آن،" او ادامه داد، "من یک دُختر دارم، یک دوشیزه دَلُربا که هنوز زناشویی نکرده است و هم اکنون بُرنا (بالغ) برای همسر گرفتن است؛ پیش از این میپنداشتم که دارم او را برای زناشویی با پادشاه کنونی آشور میپروزم. ولی اکنون دُخترم با گریه های فراوان از من خواهش کرده است که او را به مرگناک (قاتل) برادرش ندهم؛ و من نیز اینچنین داویده ام (تصمیم گرفته ام). اکنون من

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک چهارم

واسپردند. و آنها گفتند که پول ها را نیز همینکه گردآوری کنند، در میان سربازان پخش خواهند کرد، و اینکار را کردند.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

پانتا زیبای شوش

نَسک پنجم، بخش نَخست

با خودچیرگی از گرپانی شدن (قربانی شدن) آرمان در پای خواسته های زودگذر خودداری کنیم

[۵.۱.۱] بدینسان بود گفته ها و کردار آنها. سپس کوروش به آن مردانی که میدانست از دوستانِ نزدیکِ کیاخستره هستند فرمان داد تا از آن بخش از پروه ها (غنیمت ها) که برای پادشاه درنگر گرفته شده بودند، خوب نگهداری کنند. "و هرآنچه را که شما به من پیشکش کنید،" او افزود، "من با خوشهالی آن را خواهم پذیرفت؛ ولی با اینهمه من این پروه ها را در برابر پیشکاری (خدمت) به آنکسی میدهم که در هر زمان بیشترین نیاز را هم به آن داشته باشد." "اگر شما خشنود میشوید، پس، کوروش،" یکی از مادها که دلبسته خنیاگری (موسیقی) بود، به سخن آمد، "هنگامیکه دیشب من به آن دوشیزه های خنیاگر گوش میدادم، من دل فریفته آنها شدم، که هم اکنون از آن شما هستند؛ و اگر که شما یکی از آنها را به من بدهید، من میپندارم که بیشتر خوشهال خواهم شد که با شما به جنگ بروم تا اینکه در خانه بمانم." "خوب،" کوروش گفت، "من نه تنها او را به شما خواهم داد، ونکه (بلکه) من خودم را بیشتر در برابر خواست شما خورتاک (مسئول) میدانم تا اینکه شما از بهر دریافت آن دوشیزه وامدار من باشید؛ اینگونه بگویم که من تشنه فرآهم آوردن خشنودی شما هستم." بدینسان آن مرد که درخواست آن دوشیزه را کرده بود، او را بدست آورد.

[۵.۱.۲] سپس کوروش آریا اسپه (*Araspas*) را که از کشور ماد بود و از دوران کودکی دوست او بود، سدا کرد—همان کسیکه کوروش به او جامه خود را بخشید، هنگامیکه او از دربار آشه ته آگ به پارس بازمیگشت—و

[۵.۱.۵] "ولی هنگامیکه ما از او درخواست کردیم که بایستد، همه پیشکارانش با او برخاستند. او در میان آنها چشمگیر بود، هم از بهر بلندبالاییش و هم از بهر شکوهمندی و دلرباییش، با آنکه او در آنجا در جامه ساده ای ایستاده بود. و او نتوانست اشک هایش را هنگام فروریختن پنهان سازد، که چندی بر جامه اش و چندی بر روی پاهایش سرازیر شده بودند."

[۵.۱.۶] "سپس، هنگامیکه گه‌نسال ترین مرد در گروه ما به آن بانو گفت: «ترسی نداشته باشید، بانو؛ از آنجا که ما میدانیم که همسر شما مرد والامنشی است، اکنون ما در حال برگزیدن شما برای مردی هستیم، که، بیگمان باشید، که از بهر زیبایی، خردمندی و یا نیرومندی در رده پایین تر از همسر شما نیست، و دستکم همانگونه که ما باور داریم، اگر در این جهان مردی باشد که سزاوار ستایش و شایستگی شما باشد، آن مرد کوروش میباشد؛ و از این پس شما از آن او خواهید بود.» آن بانو، روسریش را از بالا تا پایین پاره کرد و با صدای بلند گریه کرد؛ همینکه این گفته را شنید و پیشکارانش نیز همراه او با صدایی بلند گریستند."

[۵.۱.۷] "سپس ما نمایی از بخش بیشتری از چهره او و دیدی از گردن و بازو هایش بدست آوردیم. و بگذارید که به شما بگویم، کوروش،" او گفت، "بنگرم آمد، همانگونه که دیگران نیز که او را دیده اند، اینچنین برداشتی داشتند، که در آسیا، هیچگاه اینچنین زن زیبایی که میرا باشد، هستومند (موجود) نبوده است." ولی، "او افزود، "به هر روی شما باید که او را برای خودتان ببینید."

[۵.۱.۸] "من میگویم، بهتر است که اینکار را نکنم، کوروش پاسخ داد، "اگر او اینگونه است که شما او را واشکافی کردید." "و چرا نه؟" آن مرد جوان

پرسید. "برای اینکه،" کوروش گفت، "اگر تنها گزارش زیبایی او بخواهد مرا خُرسند کند که من امروز بروم و به او خیره شوم، آنهم زمانی که من هیچ هنگامه ای (وقتی) برای از دست دادن ندارم، میترسم که او دل مرا برای خودش بدست آورد و من ناگزیر شوم که همه کارهایی را که باید انجام دهم، فروگذارم، و در آنجا بنشینم و برای همیشه به او خیره شوم."

[۵.۱.۹] "چرا کوروش؟" آن مرد جوان درهالیکه خندیدن را آغاز کرد، پُرسید، "بدینسان شما میاندیشید، کوروش، که زیبایی هر آفریده ای میتواند آدم را ناگزیر از انجام لغزشی در برابر خواسته اش کند؟ بیگمان اگر این سرشتِ زیبایی میبود، همه مردان میبایست که نیروی آن را همانند هم سُهش میکردند (احساس میکردند)."

[۵.۱.۱۰] "نگاه کنید که چگونه آتش همه آدم ها را یکسان میسوزاند؛ این سرشتِ آن است که اینچنین کاری کند؛ ولی این گل های زیبا را یک آدم دوست دارد و آدم دیگر آنها را دوست ندارد، و نه هر آدمی چیزی را همانند دیگری دوست دارد. چونکه اشغ (عشق) یک چیز دلبخواهی است، و هر آدمی به چیزی اشغ میورزد که خودش برگزیده باشد. برادر دلباخته خواهرش نمیشود، و پدر دلباخته دخترش نمیشود؛ برخی دیگر از مردان باید که دلباخته آنها شوند. خویشان داری، ترس از پروردگار و دات های (قانون های) کشور به اندازه بسنده، نیرومند هستند که از چنین دلباختگی هایی پیشگیری کنند."

[۵.۱.۱۱] "ولی اگر یک داتی (قانونی) برنهاده شود (وضع شود) که بخواهد از این سُهش (احساس) پیشگیری کند که آدم ها با خودداری از خوردن، گرسنگی نکشند، و یا با ننوشیدن تشنه نشوند، و بخواهد پیشگیری کند که

مردم در زمستان سردی و در تابستان گرمی نکشند، اینچنین داتی نمیتواند همیشه آدم را ناگزیر از پیروی از دستوراتش کند، زیرا سرشت آدم ها به گونه ای بدست هستی ساخته شده است که زیر لگام سامه های (شرایط) ویژه ای باشند. ولی اشغ چیز گزینایی (اختیاری) است؛ به هر روی، هرکس چیزی را دوست دارد که به پسندش بیاید، همانگونه که او ردا و کفش هایش را دوست دارد."

[۵.۱.۱۲] "پس،" کوروش گفت، "اگر دل بستن به کسی یک چیز دلبخواهی است، چرا آدم نمیتواند از دوست داشتن کسی دست بردارد، هنگامیکه او آرزوی آن را میکند؟ من مردان آشغی را دیده ام،" کوروش گفت، "که از بهر غم زیادی که داشته اند میگریستند، آدم هایی که به رسایی برده کسانى شده بودند که دوستشان میداشته اند، هرچند که این آدم ها، پیش از اینکه سُهش های (احساس های) آشغانه، آنها را دربر بگیرد، میپنداشتند که بندگی، بدترین نابکاری هاست. من دیده ام که آنها از اندوخته هایی که به سختی گردآوری میکرده اند، ارمغان هایی را برای دلبرشان فراهم میآوردند، من دیده ام که آنها نیایش میکردند، آری، نیایش میکردند که از بند این سُهش (احساس) دلباختگی شان آزاد شوند، انگار که یک بیماری باشد، باز آنها نمیتوانستند خود را از دست آن رها سازند؛ زیرا دست و پای آنها با زنجیری که نیرومند تر از آهن است، بسته شده بود. آنها بدون هرگونه فرنود (دلیل) یا برهانی، خودشان را در فرادست دوستگان (معشوقه) خود میگذاشتند؛ و باز هم این برده های بیچاره، باآنکه اندوه فراوانی را برمیتابیدند، کوششی برای گریز از این پیشایند (وضعیت) نمیکردند؛ ولی به بازگونه (برعکس)، این آدم ها با زیر نگر گرفتن دلبرشان، راهبند آنها از گریز میشدند."

هستم، و برزش (تمرین) سوارکاری میکنم، و من هرکار دیگری را که خویشکاری من باشد انجام خواهم داد."

[۵.۱.۱۶] "سوگند به خداوند که دُرست است،" کوروش گفت؛ "شاید که شما کمتر از آن زمانی که اشغ نیاز داشته باشد، همانگونه که خوی اشغ هست، تا آدم را گرفتار خودش سازد، از دست آن رها شوید. زیرا، شما میدانید که این شایش (امکان) برای آدم هست که آنگشتش را در آتش کند ولی بیدرنگ نسوزد، و چوب، بیدرنگ در آتش نمی ترکد؛ اگر که من باشم، من نه آنگشتم را در آتش میکنم و نه به زیبایی نگاه میاندام، اگر که بتوانم با این گفته کمکی به شما بکنم. و من به شما اندرز میدهم، همچنین، آریا اسپه، او گفت، "نگذارید که چشمانتان بیش از اندازه به گردِ زیبایی بپلکد و پرسه بزند؛ زیرا، برای اینکه اگمان باشید (مطمئن باشید)، آتش تنها کسانی را که آن را میپرواسند (لمس میکنند)، میسوزاند، ولی زیبایی ناآشکار و آهسته آتش میزند هتا کسانی را که از دوردست به آن خیره شده اند، بگونه ای که آن آدم های خیره شونده، در آتش دلباختگی میسوزند."

[۵.۱.۱۷] "آخ، مرا نترسانید، کوروش،" او پاسخ داد؛ "هتا اگر که دست از نگاه کردن به او برندارم، من هیچگاه اینگونه کالیده و شکست خورده نخواهم شد که کاری را که نباید انجام دهم، پی گیرم." "پاسخ بجایی دادید،" کوروش گفت. "از او نگهداری کنید، همانگونه که من از شما درخواست میکنم، و در رفتار با او باپروا (با ملاحظه) باشید. هنگامیکه زمانش فرا برسد، این بانو پیشکاری بزرگی را به ما خواهد کرد."

[۵.۱.۱۸] پس از این گفتگو، آنها از هم جدا شدند. سپس تر آن مرد جوان، زیبایی شگفت انگیز آن بانو را بیشتر دریافت و همزمان به خوبی و رفتار

٤١١٣٠٤٦٠٥٠ و (١١٣٤٦٠٥٠٤٦٠٤١١٣٠٤٦٠)

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

بزرگوارِ او پی برد، و اینکه هنگام بازدید از آن بانو، آن مرد میپنداشت که او با اینکارش، آن بانو را خوشهال میکند، و آن مرد میدید که آن بانو، نمک شناس نیست، و همیشه فرانگری میکند (ملاحظه میکند) که بدست پیشکارانش نه تنها هنگامیکه او از در میرسد، هر چیزی را که نیاز داشته باشد، پیدا کند، ونکه (بلکه) هرگاه که آن مرد جوان سَهش (احساس) بیمار بودن داشت، او نمیباستی که در رنج برخوردار نبودن از پرستاری و نیکاسداری (مراقبت) باشد—پایند همه این چیزها این بود که آن مرد جوان سخت دلباخته آن بانو شد؛ و آنچه که برای او پیش آمد شاید که هرگز شگفت انگیز نباشد. بدینگونه داستان زندگی آن مرد اینچنین چرخشی را آغازید.

[٥.١.١٩] باری، کوروش با آرزوی اینکه مادها و همپیمان هایش دلبخواهی با او بمانند، فراخوانی برای یک نشست از همه افسرانِ سرفرمانده داد، و هنگامیکه آنها گردهم آمدند، کوروش همانگونه که در پی میآید سخن گفت:

[٥.١.٢٠] "مردانِ ماد و همه کسانی که در اینجا باشند هستید، من بیگمان هستم که شما نه از بهر اینکه آرزو داشتید که به پولی برسید و نه از اینرو که میپنداشتید که با اینکار به کیاخشته زاوری میکنید (خدمت میکنید)، با من همراه شدید؛ ولی برای من روشن است که این خواستِ شما بوده است که به من مهوری ورزیده باشید، و برای من آشکار است که شما آماده بودید که سختی راهپیمایی هایِ شبانه و پژمرگ ها (خطرها) را دلاورانه با من هموار کنید."

[٥.١.٢١] "برای این من سپاسگزار شما هستم—من بایستیکه در رمژک (خطا) باشم اگر که اینکار را نکنم؛ ولی من نمیپندارم که هنوز در نهشتی

(وضعیتی) باشم که بتوانم کار شما را به شایستگی جبران کنم، و از گفتن آن نیز شرم زده نیستم. ولی بگذارید تا من شما را آگمان و دل آسوده سازم، "کوروش گفت،" من شرمسار خواهم شد که به شما بگویم که: «اگر با من بمانید، من بگونه درخوری آن را جبران خواهم کرد؛» زیرا از دید من این گفته اینگونه بنگر خواهد آمد، انگار که من این را تنها برای آماده ساختن شما برای ماندن با من، گفته باشم. بجای آن، دیدگاه من بدینگونه است: هتا اگر شما در فرمانبرداری از کیاخستره بازگردید، بازهم، اگر که من کامگاری ای (موفقیتی) بدست آورم، من بگونه ای رفتار خواهم کرد، که شما همچنان مرا ستایش کنید."

[۵.۱.۲۲] "در پیوند با پیام کیاخستره و دیدگاه من، من بیگمان بازخواهم گشت، ولی من به سوگندها و پیمان هایی که با گرگانیان بسته ام، توختار (وفادار) خواهم ماند، و نمیخواهم که شوه (سبب) این برداشت شوم که با آنها روراست نبوده ام؛ و من همچنین میخواهم کوشش کنم که اینچنین رفتاری داشته باشم که گبرياس را از آمدنش به سوی ما پشیمان نسازم، کسیکه همه کاخ و سرزمین و نیروهایش را در فرادست ما گذاشته است."

[۵.۱.۲۳] "و پیش از همه، اکنون که خداوند به گونه آشکار درحال دادن فرخندگی (تبرک دادن) به کوشش های ماست، من باید که از ناخوشنود کردن او بترسم، و من باید که در نگاه او شرمسار باشم که بدون یک فرنود (دلیل) خوب بروم و هرچه را که او پیشکش کرده است، فروگذارم. بدینگونه، و بر این پایه من آهنگ انجام این کار را دارم،" او گفت؛ "و شما هم همان کاری را بکنید که به باور شما بهترین باشد، و به من بگویید که ودایش (تصمیم) شما چیست."

۵.۱.۲۴. بدینسان او سخن گفت. و نخستین کسی که آمادهٔ پاسخ دادن

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

[۵.۱.۲۴] بدینسان او سخن گفت. و نخستین کسی که آمادهٔ پاسخ دادن شد، آن کسی بود که زمانی این داوش (ادعا) را کرده بود که خویشاوند کوروش است. "از سوی خودم میخواهم سخن بگویم، ای پادشاه من،" او گفت -- "از دید من، بنگر می‌آید که شما پادشاه، زاده شده باشید، نه کمتر از پادشاه گندوی زنبورها. زیرا از آن رو که زنبورها همیشه بدلخواه از پادشاه‌شان فرمانبرداری میکنند و هیچکدام از آنها مانسگاهی (اقامتگاهی) را که پادشاه در آن جای گرفته است، فرونمیگذارد؛ و هنگامیکه پادشاه میخواهد بجایی برود، هیچکدام از آنها از دنبال کردن پادشاه کوتاهی نمیکند -- این یک چیز شگفت‌انگیزی است، که آنها با این آرزومندی (شوق) زاده میشوند که پادشاه‌شان بر آنها فرمانروایی کند؛"

[۵.۱.۲۵] "بدینسان و همچنین، بنگر می‌آید که آدم‌ها از به کمک چیزی همانند نیروی آسن (غریزه) بسوی شما کشیده میشوند. و برای آن من فرنود (دلیل) دارم؛ زیرا هنگامیکه شما خود را برای رفتن از کشور ما به پارس آماده می‌کردید، آیا کسی از پیر یا جوان از بدرهه کردن (بدرقه کردن) شما خودداری کرد، تا اینکه آشه ته آگ ما را بازگرداند؟ و هنگامیکه شما برای کمک به ما از پارس شتابان آمدید، ما دیدیم که کمابیش همهٔ دوستان شما به دلخواه به دنبال شما آمده بودند. و دوباره، هنگامیکه شما خواستید که برای این گسیلش (*expedition*) رهسپار شوید، مادها دلبخواهی آمدند تا شما را همراهی کنند."

[۵.۱.۲۶] "و اکنون، همچنین، این سُهشی (احساسی) است که ما در برابر شما داریم، بگونه‌ای که در کنار شما ما ترسی نداریم هتا اگر که در سرزمین دشمن باشیم، درهالیکه بدون شما ما هتا ترس از بازگشت به خانه داریم."

اکنون دیگران میتوانند، بنام خودشان آنچه را که به انجامش باور دارند، برای شما بازگویند. ولی آنچه که در پیوند با من است، کوروش، من، به همراه آن مردانی که خودم فرماندهی میکنم، با شما خواهیم ماند و از دیدن شما خسته نخواهیم شد و خوبی های شما را به ما روا خواهیم داشت."

[۵.۱.۲۷] به دُنبال او، تیگران بدینسان که در پی میآید، سُخن گفت: "کوروش،" او گفت، "شما هیچگاه نباید که شگفتزده شوید که چرا من در سُخن گفتن کوتاهی میکنم. زیرا روان و اندیشه من بدینگونه سامان یافته است که رهنمودی را پیشنهاد نکنم، ولی آنچه را که شما دستور میدهید انجام دهم."

[۵.۱.۲۸] "خوب، مادها!" پادشاه گرگانیان گفت، "اگر که شما هم اکنون بروید، من خواهم گفت که این فریب اهریمن بوده است که میخواست است شما را از دستیافتن به فرهوندی های (برکت های) بی اندازه فراوان بی بهره سازد. زیرا، با درنگریستن به خرد آدمی، چه کسی از دُنبال کردن دُشمنش دست برمیدارد، هنگامیکه دُشمن درحال گریز است، یا از دریافت جنگ ابزارهایش پرهیز میکند، هنگامیکه دُشمن، آنها را وامیسپارد (تحويل میدهد)، و یا از بدست آوردن دارایی های دُشمن و دربند کردن او خودداری میکند، هنگامیکه او خود را میسُتهد (تسلیم میکند)—به ویژه در سایه اینچنین رهبری که ما داریم؟ من در نزد شما به خداوند سوگند میخورم، از دیدگاه من کوروش خوشحال تر خواهد بود که به ما خوبی کند، تا اینکه بخواهد خودش را توانگر سازد."

[۵.۱.۲۹] به دُنبال او، همه مادها نیز در این باره سُخن گفتند: "این شما بودید، کوروش، که ما را بیرون آوردید و به اینجا راهنمایی کردید، و

هنگامیکه شما نیز می‌پندارید که زمان بازگشت فرارسیده است، ما را برای برگشتن با خودتان راهنمایی کنید." و هنگامیکه کوروش آن را شنید، او این نیایش را کرد: "پروردگارِ توانا، من از شما خواهش می‌کنم، بگذارید تا من در زاوری (خدمت) به این دوستان از آرچی که آنها بمن نشان می‌دهند، پیشی بگیرم."

[۵.۱.۳۰] سپس کوروش فرمان داد تا برخی به پُست های دیده بانی خودشان بروند و پس از آن، آنچه که آنها را خوشنود می‌سازد برای خودشان انجام دهند؛ و او از پارس ها درخواست کرد تا چادر ها را در میان خودشان پخش کنند— در میان اسپواران که درخور بهرمندی (استفاده) آنها باشد و در میان پیادگان بگونه ایکه برای نیاز آنها بسنده افتد (کافی باشد) — و نیازهایشان را به گونه ای برنامه ریزی کنند که گماشته های خواربار و سرپرستانِ کارپردازیِ ارتش در چادرها، همه چیزهایی را که مورد نیاز آنها هستند، برآورده سازند، و هرچیزیکه مورد نیاز بود فراهم آورند، و آن چیزها را به مانسگاه های (اقامتگاه های) پارس ها ببرند، و اسب هایشان را مهتری و آراسته کنند و خوراک بدهند، تا اینکه پارس ها هیچ خویشتکاری دیگری نداشته باشند، بجز برزش (تمرین) هنر جنگیدن. بدینسان آنها آن روز را گذرانند.

نَسک پنجم، بخش دوم

بازدید از دژ گَبَریاس

[۵.۲.۱] همینکه در پگاهِ روز دیگر آنها برخاستند، آنها رفتن به سوی گَبَریاس را آغازیدند تا از او بازدید کنند—کوروش، در پشتِ اسب، به همراه نزدیک به دو هزار از آن پارسیانی که یگان های تازه اسپواران را میساختند— و آنها که سپر و شمشیر سوارکاران را میترابردند (حمل میکردند)، به همان شمار به دُنبال آنها روانه گشتند؛ بازمانده ارتش نیز در یگان های شایسته اش آنها را دُنبال میکردند. به اسپواران گفته شد تا به آگاهی سوارکارانی که تازه به آنها پیوسته بودند، برسانند که اگر هرکس از آنها در پَس نیروهایی که سپاه را از پشت پدافندی میکنند جا بماند و یا در پیشاپیش سپاه و یا در پهلوهای سپاه بیرون از ستون، پراکنده شود، کیفر خواهد دید.

[۵.۲.۲] نزدیک بیگاه (غروب آفتاب) روز دوم آنها به کاخ گَبَریاس رسیدند؛ و آنها دیدند که آن دژ بی اندازه اُستوان (محکم) است و اینکه همه آن چیزهایی که بر روی بارو های دژ فراهم شده بود، از آنها کارآمدترین (موثرترین ها) دیوارهای پدافندی در نبرد ساخته بود. و آنها گاوها و همچنین گوسپندان فراوانی را دیدند که در پناه آن سنگربندیها به بیرون رانده شده بودند.

[۵.۲.۳] سپس گَبَریاس پیامی را برای کوروش فرستاد و از او خواست که در پیرامون دژ، سواره بگردد و ببیند که آسانترین راه برای دستیافتن بر دژ کجاست و در این میان شماری از افسران اُستیکانش (قابل اعتمادش) را

۴۹۱۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

برای واریسی کردن به درون دژ بفرستد، تا ببینند که چه چیزی در اندرون هست، و سپس آنها برگردند و آنچه را که دیده اند به او گزارش بدهند.

[۵.۲.۴] بدینسان کوروش، که براستی آرزو داشت بداند، در نهشتی (وضعیتی) که گبرياس روراست نباشد، آیا میشود به آن دژ دستیافت، سواره در هر سوی و پیرامون آن دژ گشت زد و دید که همه جای آن دژ برای هر کسی که بخواهد تلاشی برای دستیافتن بر آن کند، بسیار اُستوان (محکم) است. و کسانی را که او پیش گبرياس فرستاده بود، این گزارش را آوردند که در اندرون دژ به اندازه بسنده آزوجه هست، که نگهبان های دژ بتوانند برای همه یک زایک (نسل) پایداری کنند.

[۵.۲.۵] هنگامیکه کوروش درهال اندیشیدن بود تا به چم (معنی) همه این چیزها پی ببرد، گبرياس خودش بیرون آمد درهالیکه با خودش همه پیشکارانش را آورده بود؛ برخی از آنها با خودشان باده، آرد گندم، و آرد جو، آورده بودند و برخی دیگر گاو، بز، گوسپند، خوک و همه گونه آزوجه به همراه داشتند—فراوانی در هر چیزی برای شام همگی آرتش کوروش.

[۵.۲.۶] و کسانیکه پیشه شان این بود، این چیزها را پخش کردند، و به آماده کردن شام پرداختند. و هنگامیکه همه مردان گبرياس بیرون بودند، او از کوروش خواست که از هر راهی که او میپندارد که میتواند دل آسوده ترین راه باشد، به دژ اندر شود. بدینسان کوروش برخی از پیشاهنگان و یک بخش از افسران را در پیشاپیش فرستاد، و پس از این هوشکاری (احتیاط) او خودش به دژ اندر شد. هنگامیکه کوروش به درون رفت، و درهالیکه او دروازه را گشوده نگه داشته بود، همه دوستان و افسران سپاهش را به نزد خودش فراخواند.

[۵.۲.۹] و گبر یاس که شگفت زده از این شده بود که فردید (منظور) کوروش چه چیزی میتواند باشد و میپنداشت که شاید فردید کوروش دخترش باشد، پرسید: "و آن ارمان چه چیزی میتواند باشد، کوروش؟" او پاسخ داد، "آن چیز این است: یک مرد شاید که بیزار از بیدادگری، ناپرهیزکاری و دروغ باشد، ولی اگر هیچکس دارایی هنگفتی، یا توان لگام گسیخته ای، و یا دژ دست نیافتنی ای و یا فرزندان دوستداشتنی ای به آن مرد ارزانی نداشته باشد، او میتواند بمیرد پیش از اینکه نشان دهد که چگونه آدمی بوده است."

[۵.۲.۱۰] "ولی شما امروز همه چیز را در دست من گذاشتید، از این دژ اُستوان گرفته تا همه نمونه گنجینه، نیروهایتان و یک دختری که گرانبمایه ترین چیزی است که میتوان بدست آورد. و بدینگونه شما به همه نشان دادید که من نمیتوانم در برابر دوست و میزبانم گناه کنم، نه کار بیدادگرانه ای را از بهر آن دارایی ها انجام دهم، و نه پیمانی را که آزادانه بسته ام بشکنم"

[۵.۲.۱۱] "و تا زمانیکه من یک آدم درستکاری باشم و خرسندی مردم را بدست آورم همانگونه که به آن پُرآوازه هستم، شما را بیگمان میکنم که من هیچگاه این آزمایش اُپستام سازی (اعتماد سازی) شما را فراموش نخواهم کرد ولی تلاش خواهم کرد که تاوان آن همه ارج درخور را به شما نشان دهم."

[۵.۲.۱۲] "بدون اندید (شک)،" کوروش افزود، "شما یک همسر شایسته برای دخترتان پیدا خواهید کرد. من مردان خوب و فریور (باوفا) در میان دوستانم دارم، و یکی از آنها دست او را خواهد گرفت؛ ولی من نمیتوانم

گریز برای من باشند. ولی چنانچه پادشاه آشور دستِ برتر داشته باشد، برای شما من هیچ چیز بجز دشمنی از هر سوی نمی بینم."

[۵.۲.۲۴] "زیرا، در پیوند با من، پادشاه آشور دشمن من است، نه از اینرو که او از من بیزار است، ولی برای اینکه در آنگارهای (تصورات) او بزرگ و آسیم (عظیم) شدنِ پاترمان (ملت های) ما زیانی به سود و بهروزی او خواهد بود، و به این فرنود (دلیل) او درحال جنگیدن با ماست؛ ولی او به دُرستی از شما رمیده است، زیرا که او میپندارد که شما آسیبی به او زده اید." در پاسخ، آنها گفتند که کوروش باید پُرسش خودش را از آنها بکند، چونکه آنها از فرهودی (حقیقتی) که کوروش بازنموده است، آگاه هستند و اینکه میدانند که چرخش رویدادها در آینده میتواند برای آنها با نگرانی هایی همراه باشد.

[۵.۲.۲۵] سپس کوروش همانگونه که در پی میآید آغازید: "پس، به من بگوید،" او گفت، "آیا پادشاه آشور میپندارد که شماها تنها کسانی باشید که به او دشمنی میورزند، یا شماها کسان دیگر را میشناسید که دشمن او هستند؟" "آری، سوگند به خداوند،" پادشاه گرگان گفت؛ "کادوسیان (Cadusians) [*]، یک پاترم بزرگ و نیرومند، که بیشتر از همه با او دشمنی میورزد؛ و به همان گونه همسایه ما سکاها (Saciens) [**]، زیرا که آنها بگونه فرسختانه از دست او رنج کشیده اند؛ و برای اینکه پادشاه آشور تلاش میکرد که آنها را نیز همانند ما به زیر فرمان خودش در بیاورد."

[*] کادوسیان (به یونانی: Καδουσαι οί) مردمانی بودند که در دوره باستان در گیلان و شمال خاوری آذربادگان میزیسته‌اند. از زبان و نژاد آنها آگاهی‌ای در دست نیست. زیستگاه آنها را مناطق کوهستانی و مه‌آلود شمال ایران نوشته‌اند.

کادوسیان در زمان کورش بزرگ بخشی از سپاهیان هخامنشی را تشکیل می‌دادند و به کورش وفادار بودند. به گزارش پلوتارک اینان در میانه پادشاهی هخامنشیان بر ایشان شوریده‌اند. در زمان چیرگی سلوکیان بر

آشوری ها به فرموده‌های (دلیل های) بسیار، هم اکنون کمتر از پیش گرایش دارند که جنگ ابزار هایشان و اسب هایشان را به شما واگذار کنند، زیرا از دید کسانی که ارتش شما را دیده اند، ارتش شما کوچک بنگر می‌آید؛ و چویی (شایعه ای) در این پیوند همه جا پراکنده شده است. و او افزود، "به گمان من بهتر است که ما پرهیختارانه (مُحتاطانه) و با پروا پیشرویم."

[۵.۲.۳۱] "به گمانم، در هشداری که شما به ما دادید، دُرست می‌گویید، گُبر یاس، که باید با هوشکاری (احتیاط) فراوان به آنجا راهپیمایی کنیم،" کوروش این پاسخ را با شنیدن پیشنهاد گُبر یاس داد. "ولی هنگامیکه در باره آن می‌اندیشم، من نمیتوانم برای خودمان یک فراروند (procedure) و راه اَرَمَندتر (ایمن تر) و دل آسوده تری از این به آن‌گام که راسته (مستقیم) به سوی بابل برویم، اگر که این همان جایی باشد که بدنه بُنیادین (اصلی) نیروهای دُشمن در آن مانیده است (مستقر شده است). زیرا، اگر همانگونه که شما می‌گویید، آنها بیشمار باشند و بخواهند دلیری از خودشان نشان بدهند، ما بزودی به آن پی خواهیم بُرد و انگیزه ای برای ترس از آنها خواهیم داشت."

[۵.۲.۳۲] "به هر روی، اگر آنها ما را نبینند و اینگونه برداشت کنند که ما به شَوَند (علت) ترسی که از آنها داشته ایم، خودمان را از دید آنها به دُور نگه داشته ایم، پس، بگذارید که من شما را بیگمان کنم که آنها از آن ترسی که ما در دل های آنها برانگیزانده ایم، بخودشان خواهند آمد؛ و هرچه که ما خودمان را از چشم انداز آنها بدور نگه داریم، آنها بجای ترس، دلاوری بیشتری بدست خواهند آورد. ولی اگر ما بیدرنگ به سوی آنها رهسپار شویم، خیلی از آنها را خواهیم یافت که هنوز در غم از دست دادن کسانی هستند که ما آنها را از پای درآورده ایم، بسیاری از آنها هنوز خسته‌بند

[۵.۳.۶] هماهنگ با آن، گبرياس با اسب به آنجا راند که او ميتوانست بي پژمرگ (بي خطر) پيامش را برساند؛ و پادشاه آشور پيکی را به بيرون فرستاد که اين پاسخ را به گبرياس واسپارد (تحويل دهد): "اين پاسخ پادشاه به شماست، گبرياس: «من افسوس نمی خورم که پسر شما را گشتم، ولی تنها دريغ ميخورم همچنين که چرا شما را نکشتم. و اگر شما و مردانتان آرزوی جنگیدن داريد، از همين امروز يکماه ديگر بازگرديد. براستی هم اکنون ما زمان برای جنگ نداريم، زیرا که ما هنوز سرگرم فراهم آوری های خودمان هستيم.»"

[۵.۳.۷] "من تنها اميدوارم که اين دريغ شما هيچگاه پايانی نداشته باشد،" گبرياس پاسخ داد؛ "چونکه اين روشن است، از زمانیکه شما آغازيده ايد که آن را بسپهيد (احساس کنید)، من خاری در گوشت بدن شما بوده ام."

[۵.۳.۸] گبرياس با پاسخ پادشاه آشور بازگشت، و هنگامیکه کوروش آن را شنيد، او ارتش خود را گردآورد؛ پس از اينکه کوروش گبرياس را به پيش خود فراخواند، به او گفت: "به من بگو گبرياس، آیا شما نه گفتيد که آن شاهزاده که بدست آشوريان اخته شده است، پشتيبان ماست؟" "چرا، بيگمان؛ گبرياس پاسخ داد، "من به رسایی به او اگمانی دارم (اطمينان دارم)؛ چونکه او و من پيشتر و بدلخواه باهم گفتگو کرده ايم."

[۵.۳.۹] "براستی که خوب است،" کوروش گفت؛ "پس، هنگامیکه شما دريافتيد که بهترين زمان است، به سوی او برويد؛ ولی پيش از همه اگمان باشيد که شما تنها با او گنگال (ملاقات محرمانه) خواهيد داشت؛ و پس از اينکه شما با او گفتگو کرديد، اگر که شماديد که او آرزو دارد که دوست ما باشد، دوستی او با ما را پنهان نگه نداريد. زیرا که در زمان جنگ آدم

نمیتواند بیشتر از راه دیگری به دوستانش خوبی کند مگر از این راه که بنگر بیاید که دشمن آنهاست، و نمیتواند بیشتر از راه دیگری به دشمنانش آسیب برساند بجز از این راه که بنگر بیاید که دوست آنهاست."

[۵.۳.۱۰] "اکنون گفته مرا به آویستید (توجه کنید)، گبر یاس گفت؛ "من اگمان هستم که گاداتاس (*Gadatas*) آن شاهزاده اخته شده آماده است که برای آسیب زدن به پادشاه کنونی آشور هتا بهای گزافی هم پرداخت کند. ولی اینکه چه کاری را گاداتاس میتواند بهتر از همه انجام دهد، برای ما ارزش بررسی کردن دارد."

[۵.۳.۱۱] "اکنون این را به من بگویید،" کوروش گفت، "در پیوند با آن دژی که در مرز کشور برپا شده است و همانگونه که شما گفتید، آن دژ ساخته شده است تا در جایگاه یک پایگاه گردگانی (عملیاتی) در برابر گرگانیان و سکاها بکار گرفته شود و یک سنگر بندی برای پاسداری از کشور در زمان جنگ باشد- آیا شما می پندارید که اگر گاداتاس با ارتش خودش به آنجا برود، از سوی فرمانده دژ پذیرفته خواهد شد؟" آری، بیگمان آن فرمانده او را خواهد پذیرفت،" گبر یاس گفت، "اگر گاداتاس ناوَرَمَند و ناگمانیک (نامشکوک) به سوی او برود، همانگونه که او همکنون هست."

[۵.۳.۱۲] "پس،" کوروش پاسخ داد، "اگر همانگونه که من آرزو دارم که سنگر بندی های گاداتاس را بدست بیاورم، به پایگاه او یک تازش نمادین (ظاهری) کنم، آنها درهالیکه روشن است که گاداتاس با همه توانش از خودش پدافندگری نمادین خواهد کرد؛ و اگر من برخی از مردان او را و او برخی از مردان مرا دستگیر کند و یا گاداتاس مردانی از ما را گرفتار کند که بگونه نمادین (ظاهری) میبایستیکه به نام پیک به سوی کسانی میرفتند، که

به گفته شَما دشمن پادشاه آشور هستند؛ و اگر این پیک های گرفتار شده به گاداتاس بگویند که آنها در راه گردآوری یک ارتشی هستند تا برای فروگرفتن آن دژ از آن بهره ببرند؛ و اگر سپس گاداتاس، با شنیدن این گزارش ها، به سوی آن دژ برود و وانمود کند که برای هشدار دادن آمده است؛ آیا در چنین نهشتی (وضعیتی) او ناوَرَمَند (نامشکوک) میماند؟"

[۵.۳.۱۳] "در اینچنین نهشتی (موقعیتی)،" گبر یاس پاسخ داد، "آن فرمانده، بیگمان گاداتاس را خواهد پذیرفت، آری، و از او خواهد خواست که در آنجا بماند تا شما نیروهایتان را پس بکشید." "خوب پس،" کوروش گفت، همینکه او درون دژ باشد، آیا او در نهشتی (موقعیتی) خواهد بود که بتواند آن دژ را بدست ما بدهد؟"

[۵.۳.۱۴] "همه این پیشآمدها شایمند (مُحتمل) هستند،" گبر یاس پاسخ داد، "اگر او درون دژ باشد و به آماده سازی کُموک کند، درهالیکه شما در بیرون از دژ یک تازش پُرتوان به آن کنید." "در پیوند با این نهاده (موضوع)،" کوروش پاسخ داد، "بروید و تلاش کنید تا این نغشه را برای او فرانمایید و به نیکختید (توضیح دهید) تا همکاری او را بدست آورید و سپس بازگردید. و شما هیچ پابندانی (ضمانتی) بهتر از پاک نهادی ما در گفتار و رفتاری که از دست ما به شما رسیده است، نمیتوانید به او بدهید."

[۵.۳.۱۵] بیدرنگ گبر یاس به راه افتاد؛ و هنگامیکه گاداتاس آن شاهزاده آخته شده او را دید، با شادمانی همه آن نغشه را پذیرفت و چیزهایی را که آنها میبایستی انجام میدادند با او باز نمود (تعیین کرد). بدینسان، گبر یاس آن گزارش را به کوروش رساند که همه آن پیشنهادها از ته دل از سوی گاداتاس پذیرفته شده اند، در روز سپسین کوروش تازش نمادین (ظاهری)

۴۱۹ و ۴۲۰ در سده ۵ و ۶ میلادی و ۷ و ۸ میلادی و ۹ و ۱۰ میلادی

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسک پنجم

(موضوع) پیوستگی (ارتباط) داریم با یکدیگر بسگالیم (مشورت کنیم) که چگونه بهترین سود را از این دژ ببریم؟"

[*] **کادوسیایان** (به یونانی: Καδοῦσιοι) مردمانی بودند که در دوره باستان در گیلان و شمال خاوری آذربادگان می‌زیسته‌اند. از زبان و نژاد آنها آگاهی‌ای در دست نیست. زیستگاه آنها را مناطق کوهستانی و مه‌آلود شمال ایران نوشته‌اند.

کادوسیایان در زمان کوروش بزرگ بخشی از سپاهیان هخامنشی را تشکیل می‌دادند و به کورش وفادار بودند. به گزارش پلوتارک اینان در میانه پادشاهی هخامنشیان بر ایشان شوریده‌اند. در زمان چیرگی سلوکیان بر ایران اینان را در سپاه سلوکی نیز می‌بینیم. برای نمونه در نبرد رافیا با مصر کادوسیایان بخشی از جنگجویان سلوکی بوده‌اند.

واپسین نشانه‌های از کادوسیایان در زمان اشکانیان در تاریخ دیده می‌شود. می‌نماید که اینان در دیگر تیره‌های کرانه دریای مازندران حل شده‌باشند.

واسیلی ولادیمیر بارتولد مستشرق روس در اثر خود به نام جغرافیای تاریخی ایران می‌نویسد: «در عهد قدیم سکنه اولیه گیلان را کادوسیایان تشکیل می‌دادند که در قید اطاعت دولت هخامنشی نبودند. همین قوم یا قسمتی از آن را گیل هم می‌نامیدند و ولایت گیلان نام کنونی خود را از آنان دارد. ^[نیازمند منبع]»

[۵.۳.۲۳] کوروش این پیشنهاد را پذیرفت. و هنگامیکه همه کسانیکه بهره‌ای از دژ می‌بردند گردهم آمدند، آنها و داییدند (تصمیم گرفتند) که دژ بگونه همگانی بدست کسانی اداره شود که سود آنها در گذاشته شدن دژ در دست دوستان باشد تا در زمان جنگ در جایگاه سنگری آستان از آن بهره برده شود، و این دژ یک پایگاهی برای انجام گردگانی (عملیات) در برابر آشوریان باشد.

[۵.۳.۲۴] از بهر این رویداد کادوسیایان، سکاها، و گرگانیان به لشکرکشی کوروش با شمار بیشتر و شور افزونتر پیوستند. بدینسان یک لشکر تازه به ارتش کوروش افزوده شد، که کادوسیایان نزدیک بیست هزار از سربازان پیاده آن را فراهم آورده بودند که آراسته به شمشیر و سپر سبک بودند و چهار

۴۱۰۰ سوره بقره آیه ۳۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

[۵.۳.۲۸] کوروش پرسید: "به باور شما چند روز به درازا میکشد، تا من با ارتشم به آنجا برسم؟" "سرور من،" گاداتاس پاسخ داد، "ارتش شما بزرگ است و شما نمیتوانید در کمتر از شش یا هفت روز به مانسگاه (اقامتگاه) من برسید." "خوب،" کوروش گفت، "بروید با همان تندی و تیزی که میتوانید، من با بهترین شیوه که بتوانم بدنبال شما خواهم آمد."

[۵.۳.۲۹] بدینسان گاداتاس رهسپار شد، و کوروش همه افسران همبسته خود را فراخواند، و بنگر میآمد که در آنجا اکنون بسیاری از مردان بزرگمنش و دلاور باشند بودند. سپس، کوروش همانگونه که در پی میآید در این گردهمایی، سخن گفت:

[۵.۳.۳۰] "دوستان و همبستگان، گاداتاس کاری کرده است که بنگر میآید پیشکاری بسیار گرانبهایی برای ما باشد. همچنین، آنهم پیش از اینکه او هیچ گونه فرداتی (امتیازی) از دست ما دریافت کند. اکنون گزارش میرسد که آشوریان درحال تازش به سرزمین زیر فرماندهی او هستند، همانگونه که روشن بنگر میآید، این تازش از آرزوی پادشاه آشور برای کیفر دادن به گاداتاس سرچشمه میگیرد، زیرا پادشاه آشور میپندارد که گاداتاس در برابر او رمژک (خطای) بزرگی را انجام داده است؛ و شاید که پادشاه آشور همچنین پی برده باشد که اگر آن کسانی که از بهر ما از او سرپیچی میکنند، از دست او آسیبی نبینند، آنهم درحالیکه آنها که از او پیروی میکنند، درحال نابود شدن بدست ما هستند، این شایش (امکان) هست که بزودی هیچکس نخواهد در کنار او بماند."

[۵.۳.۳۱] "از اینرو اکنون، مردان من، بنگر میآید اگر که ما میخواهیم چیزی به گاداتاس بدهیم که نیکوکار ماست و پشتیبان خواتیک (صمیمی)

ماست، باید ما کاری را انجام دهیم که سزاوار باشد؛ و همزمان ما باید آن کاری را انجام دهیم که در پاسخ به آن سپاسگزاری که به او بدهکار هستیم، درست باشد. ولی سوای آن، بنگرم می‌آید که کاری را که ما می‌خواهیم انجام دهیم، بیشتر به سود خودمان خواهد بود."

[۵.۳.۳۲] "اگر ما به هرکس نشان دهیم که ما تلاش می‌کنم که در آسیب زدن به کسی که به ما زیان وارد میکند، پیشی بگیریم، و در انجام کار خوب برای کسی که به ما خوبی میکند، جلو بزنیم، برآیند اینچنین رفتاری این خواهد بود که کسانِ فراوانی آرزو کنند که دوستان ما بشوند و هیچکس آرزو نکند که دشمن ما بشود."

[۵.۳.۳۳] "ولی اگر ما بوداییم (تصمیم بگیریم) که گاداتاس را تنها بگذاریم، با کدام فرزند (دلیل) هرگز خواهیم توانست کس دیگری را در زیر سپهر خرسند کنیم که خوشایستی (لطفی) را برای ما انجام دهد؟ چگونه ما میتوانیم این بیشرمی را داشته باشیم که رفتار خودمان را به هائیم (تأیید کنیم)؟ و چگونه کسی از ما میتواند به چهره گاداتاس نگاه کند، اگر ما، همانگونه که فراوان و نیرومند هستیم، نتوانیم در خوبی کردن به یک مرد همانند گاداتاس که در یک پژمَرگِ نگونسار (خطرِ نکبت بار) گرفتار شده است، از او پیش بگیریم؟"

[۵.۳.۳۴] بدینسان کوروش سخن گفت، و همه باشندگان در آن نشست خواتیکانه (صمیمانه) پذیرفتند که همانگونه که کوروش سخن گفت، کار کنند. "پس بیاید،" کوروش ادامه داد، "از آنجا که شما با این پیشنهادها همدستان هستید، پس نخست بگذارید که ما مردانی را برای همراه شدن با چهارپایان بارکش و ارابه‌ها بگماریم، هر لشکر شماری از بهترین‌ها را

برگزیند که سزاوارِ همراه شدن با آن باشد؛ و بگذارید تا گُبرِ یاس آنها را بجای ما رهبری کند و راهنمای آنها باشد."

[۵.۳.۳۵] "زیرا گُبرِ یاس با راه‌ها آشنا است و از سویی دیگر او برای این پروانگی (مأموریت) شایسته است. در این پیوند، بگذارید تا ما با نیرومندترین مردان و اسبان پیش رویم، دره‌الیکه با خود برای سه روز آزوغه برخواییم داشت. زیرا هرچه که ما با ساز و برگِ سبکتر و ساده‌تری برویم، ما بیشتر از خوارکِ نیمروز و شام و خوابِ خود در روزهای آینده سرخوش و شاد خواهیم گشت."

[۵.۳.۳۶] "و اکنون بگذارید تا ما با سازماندهی‌ایکه در پی می‌آید راهپیمایی رزمی خود را بی‌آغازیم: کریستانتاس، شما در پیشاپیش سپاه مردانی را که آراسته به برگستوان (جلیقه فلزی که سینه را می‌پوشاند) هستند رهبری کنید، چونکه راه، هموار و فراخ است. فرمانده هر دسته را در پیشاپیش دسته بگذارید و هر دسته باید که در ستون بدنبال دسته‌های دیگر باشد؛ زیرا هرچه که بهم نزدیک‌تر باشیم، میتوانیم با بیشترین تیزپایی (سرعت) راهپیمایی کنیم و از بیشترین آرماندی (ایمنی) برخوردار شویم."

[۵.۳.۳۷] "و فرنود (دلیل) اینکه چرا من گذاشتم مردانیکه آراسته به برگستوان هستند در پیشاپیش ارتش راهپیمایی کنند این است که آنها آهسته‌ترین بخش ارتش هستند؛ و هنگامیکه آهسته‌ترین یگان، ارتش را رهبری میکند، همه لشکریان که تندتر راه می‌روند، میتوانند به خودی خود و به آسانی، آن را دنبال کنند. ولی هنگامیکه یک یگان تیزپا لشکر را رهبری کند، شبانگهان که کمبود روشنایی، یگان رهبری کننده را می‌پنهانید (تحت تأثیر قرار میدهد)، جای شگفتی نیست اگر ستون‌های راهپیمایی از هم

٤١٩ و ٤٢٠ و ٤٢١ و ٤٢٢ و ٤٢٣ و ٤٢٤

زندگینامه کوروش بزرگ، نِسک پنجم

بگسلند (بریده شوند) و یک شکاف ساخته شود، زیرا یگان پیشرو، یگان های پشت سر خود را جا میگذارد."

[٥.٣.٣٨] "پس بگذارید آرتّه بازو در تارک (رأس) کمانداران و سربازان پارسی که به شمشیر و سپر سُبک آراسته هستند، بدنبال یگان پیشرو، روانه شود؛ بدنبال او، اندامه وهوش (*Andamyas*) از میان مادها، در فرماندهی پیادگان مادها؛ سپس، امباس (*Embās*) با پیادگان آرمِنستان؛ پس از آن، اردو خوی (*Artuchās*) با گرگانیان؛ به دُنبال او تامبرادا (*Thambradas*) در تارک نیروی پیادگان سکاها روانه شود و داتاما (*Datamas*) در تارک پیادگان کادوسیان (*Cadusians*)."

[٥.٣.٣٩] "بگذارید که همه این یگان ها را فرماندهانشان که در پیشاپیش آنها هستند، ره برند، سربازانی که با شمشیر و سپر سُبک آراسته هستند در سوی راست و کمانداران در سوی چپ یگان خودشان؛ برای اینکه، در راهپیمایی رزمی ایکه اینچنین آرایشی داشته باشد، سربازان آسانتر بکار میآیند."

[٥.٣.٤٠] "سپس، همه باربران و پیشیاران (خدمتکاران) باید که پشت ارتش بدنبال آن روانه شوند؛ افسران آنها باید، پیش از اینکه بخواب روند، ببینند که آنها همه چیزها را آماده کرده و بسته اند. و بامداد فردا آنها باید زودبهنگام خودشان را با همه سازوبرگ هایشان آماده کرده باشند، و در هنگام راهپیمایی رزمی همیشه آرایش ستون ها را خوب نگه بدارند."

[٥.٣.٤١] "پس از جای گرفتن باربران ارتش و پیشیاران اردوگاه در جایگاهشان، بگذارید برای پشتیبانی از آنها، ماد داتّه (*Madatas*)، که از پارسیان است، اسپواران پارسی را بیاورد و آنها را پیشاپیش یگان باربران

۴۱۹۶ و ۴۱۹۷ و ۴۱۹۸ و ۴۱۹۹ و ۴۲۰۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

بگمارد؛ و بگذارید هر فرمانده گروهان، گروهان خود را همانند افسران یگان های پیادگان، به ستون یک آرایش دهد."

[۵.۳.۴۲] "پس از آنها، رامه بخشه (*Rhambacas*) خواهد آمد، که از مادهاست، با اسپواران خودش در همان آرایش؛ پس از آنها شما، تیگران (*Tigranes*)، با اسپواران خودتان، و بازمانده های افسران سوارکار، هرکدام با آن نیروهایی که به ما پیوسته اند. پس از آنها شما سکاها باید که به ستون شوید؛ و در پایان، همانگونه که کادوسیان واپسین همبستگی هستند که به ما پیوستند، آنها پشت چکاد (جبهه) را خواهند پوشاند؛ و شما، آلك اوناس (*Alceunas*)، که فرمانده آنها هستید، هم اکنون همگی پشت چکاد را زیر پوشش خودتان بگیرید و نگذارید که کسی، در پشت سوارکاران شما جا بماند."

[۵.۳.۴۳] "هم افسران و هم همگی کسانی که دانا هستند باد هوشیار باشند که در هنگام راهپیمایی رزمی، خاموش بمانند؛ زیرا در هنگام شب برای انجام کارها و بدست آوردن آگاهی ها و داده ها (اطلاعات)، بیشتر نیاز هست که گوش ها را بکار بگیریم تا چشم ها را. سرگستگی در هنگام روز گرفتاری فرسخت تری (جدی تری) از شب با خودش به همراه میآورد و بازسازی آن بسیار دشوارتر خواهد بود."

[۵.۳.۴۴] "از اینرو بگذارید تا خاموشی پاس داشته شود، و بگذارید تا آرایشی را که فرمان دادم نگه داشته شود. هرگاه که میخواهید پیش از آغاز نمودار شدن روشنایی روز رهسپار شوید، نگهبانی شب بایستی که کوتاه و تا آنجا که میشود فراوان باشد، تا هیچکس در هنگام راهپیمایی رزمی در روز

در رنج خستگی و کم خوابی از بهر نگرهبانی شب پیش نباشد. و هنگامیکه زمان راه افتادن رسید، باید که شیپور آماده باش زده شود."

[۵.۳.۴۵] "و سپس شما با همه چیزهایی که نیازین است، به سوی بابل براه بیافید؛ و بگذارید تا هر فرمانده، هنگامیکه دارد لشکرش را به جنبش درمیآورد، فرمان را به مردانی که در پشت سر دارد برساند، تا آنها نیز براه بیافتند."

[۵.۳.۴۶] بیدرنگ افسران روانه چادرهایشان شدند، پس از اینکه افسران رفتند، آنها باهم گفتگو کردند که چه یاده (حافظه) خوبی کوروش دارد و اینکه چگونه او هرکدام از افسران را با نامشان بانگ زد و آنها را به جایگاه های درخورشان فرستاد و به آنها دستورهایی ویژه داد.

[۵.۳.۴۷] کوروش رنج پی کاوی (تفحص) در باره این نام ها را بخودش داده بود؛ زیرا برای کوروش بهنجار و روامند بود که هر ابزارمندی (مکانیکی) نام همه ابزارهایی را که او در پیشه اش بکارمیگیرد، بداند و پزشک نام همه ابزارها و داروهایی را که بکارمیبرد، بداند؛ پس یک سرفرمانده باید که سبک مغز باشد اگر که نام افسران زیردست خودش را نداند، درجایکه او باید آنها را همانند ابزارش بکارگمارد، نه تنها هنگامیکه او میخواهد بر جایی دستیابد و یا از جایی پدافندی کند، ونکه (بلکه) هرگاه که میخواهد دلاوری در میان دوستان و یا ترس در دل دشمنانش برانگیزاند. و هرگاه که کوروش میخواست که کسی را ببرزد (از کسی تجلیل کند)، برای کوروش شایسته بود که آن کس را با نامش صدا کند.

[۵.۳.۴۸] افزون بر این، بنگر کوروش سربازانی که آگاه بودند که فرمانده شان آنها را با نامشان میشناسد، بیشتر تلاش میکردند که نشان دهند که

۴۹۱۰۴۶۰۷۰۸۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

آنها در حال انجام کار خوبی هستند و بیشتر آماده بودند که خودشان را از چیزهای بد، بدور نگه بدارند.

[۵.۳.۴۹] کوروش می پنداشت که این به رسایی (کاملاً) تھی مغزی ست، اگر که او بخواهد فرمان هایش را به شیوه یک سرپرستِ خانه بدهد: "یک کسی برود آب بیاورد، و کسی چوب بشکند."

[۵.۳.۵۰] زیرا، پس از اینچنین فرمانی، هرکسی نگاهی به کس دیگر میاندازد، و هیچکس آن فرمان را انجام نخواهد داد؛ در این نهاده (مورد) هرکسی را میشود سرزنش کرد، ولی هیچکس هم از انجام ندادن آن دستور نه شرم میکند و نه هراسی به دل راه میدهد، زیرا سواي او بسیاری دیگر نیز اینچنین میاندیشند. از اینرو هرگاه که کوروش به افسرانش فرمانی را میداد، او همیشه آنها را با نامشان سدا میکرد.

[۵.۳.۵۱] دیدگاه کوروش در باره این نهاده (موضوع) دستکم بدینسان بود. به هر روی، سربازان برای خوردنِ شام رفتند، پاسدارها را به جایگاه نگهبانی بُرگماشتند، هرچه را که نیاز داشتند بسته بندی کردند و رفتند که بخوابند.

[۵.۳.۵۲] در نیمه شب، شیپور آماده باش به سدا درآمد. کوروش به آگاهی کریستانتاس رساند که او باید در کنار راه و در پیشاپیش ارتش، او را ببیوسد (منتظر او باشد) و پیشیاران اردوگاه را به همراه ببرد. سپس خروس آنتاش رفت؛ زمانی کوتاه پس از آن او در تارک (رأس) سربازانش که به جنگ ابزارهای سنگین آراسته بودند نمایان شد.

[۵.۳.۵۳] سپس کوروش رهبری را زیر فرمان خودش گرفت، و به خروس آنتاش گفت که راهپیمایی رزمی را آغاز کند، ولی او باید که تا فرمان دیگر آهسته برود، زیرا همه لشکرها براه نیافتاده اند. پس از اینکه اینکار را کرد،

کوروش به جایگاه خودش در ستون راهپیمایی رفت، و همینکه لشکری نمایان میشد، کوروش آن را به پیش و به جایگاهش راهنمایی میکرد، درهالیکه او در این میان پیک هایی را نیز میفرستاد تا آنهایی را که هنوز جا مانده بودند، به شتاب کردن فراخواند.

[۵.۳.۵۴] و پس از اینکه همه لشکرها براه شدند، کوروش چند سوار بسوی خروس آنتاش فرستاد که به او بگویند که اکنون همه آماده هستند؛ "اکنون پس، با شتابی دو برابر پیش برو!"

[۵.۳.۵۵] کوروش خودش درهالیکه با اسبش آهسته در راستای پیشانی ارتش میرفت، رده ها (صف ها) را واری میگرد؛ هرگاه کوروش میدید که دسته ای در آرامش و سامان خوب راهپیمایی میکند، او به سوی آنها میرفت و از نام آنها جويا میشد و پس از اینکه از نام آنها آگاه میگشت، کوروش آنها را میستود. ولی اگر کوروش میدید که گروهی سردرگم است، او در باره آن پرسش میکرد و تلاش میکرد که آن نابسامانی را بزدايد.

[۵.۳.۵۶] تنها یکی از فرآیندهای (اقدام های) هوشکارانه ای (احتیاط آمیزی) که در آن شب انجام گرفت و ناگفته مانده است — این است، که کوروش برخی از پیادگانی را که با جنگ ابزار سبک آراسته بودند، به بیرون از بدنه بنیادین (اصلی) ارتش و در پیشاپیش آن فرستاد تا خروس آنتاش را در دید خود داشته باشند و آنها نیز از سوی خروس آنتاش دیده شوند، برای اینکه با گوش دادن و از هر راهی که میتوانند داده هایی را گردآوری کنند، و آنچه را که سودمند بنگرمیآمد، و خروس آنتاش میبایست که بداند، به او گزارش کنند. همچنین یک فرماندهی بود که به کار آنها سازمان

۵۳۵۸ و ۵۳۵۹ و ۵۳۵۷ و ۵۳۵۶ و ۵۳۵۵ و ۵۳۵۴ و ۵۳۵۳ و ۵۳۵۲ و ۵۳۵۱

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نِسک پنجم

میداد، و او هرآنچه را که مَهْند (مهم) بود به آگاهی خروس آنتاش میرساند، ولی آن فرمانده، خروس آنتاش را با گزارش های بی ارزش نگران نمی کرد.

[۵.۳.۵۷] بدینگونه، و از اینرو، آنها در همه درازای شب، پیشروی را ادامه دادند؛ ولی هنگامیکه روز فرار رسید، کوروش گذاشت که اسپوارانِ کادوسی با پیادگان آنها بمانند، زیرا کادوسیان پشت ارتش را زیر پوشش داشتند، و همچنین برای اینکه آنها نیز همانند دیگران به پشتیبانی اسپواران نیاز داشتند؛ ولی کوروش به بازمانده سوارکاران دستور داد تا به پیشاپیش چکاد (جبهه) بروند، زیرا که دشمن در پیشاپیش ارتش بود. کوروش این نغشه را برگزید، برای اینکه اگر پیش میآمد که کوروش با هرگونه ایستادگی ای روبرو شود، او میتواند نیروهایش را برای جنگیدن در فرادست داشته باشد، و اگر کسانی و در جایی دیده میشدند که در حال گریز هستند، او میتواند آنها را با بیشترین آمادگی دنبال کند.

[۵.۳.۵۸] کوروش همیشه ارتش را اینگونه سازماندهی کرده بود که چه یگان هایی دشمن را پیگرد کنند و چه یگان هایی با او بمانند: او هیچگاه این پروانه را نمیداد که همه بدنه ارتش از هم بپاشد.

[۵.۳.۵۹] در آن هنگام، کوروش بدینگونه ارتش خود را رهبری کرد؛ ولی او خودش را در یکجا بند نمیکرد، سواره به دور و بر ارتش گشت میزد؛ گاهی اینجا و گاهی آنجا را واری میگرد، و اگر دسته ای به چیزی نیاز داشت، او آنرا فراهم میآورد. در آن هنگام، بدینسان کوروش و ارتش او در حال پیشروی بودند.

نسک پنجم، بخش چهارم

کُمک به گاداتاس در برابر آشوریان و راهپیمایی رزمی به سوی بابل

[۵.۴.۱] اکنون در میان اسپوارانِ گاداتاس افسری بود که هنگامیکه دید سالارش در برابر آشوریان شوریده است، با خودش چنین برآوردی کرد که اگر پیشامدِ ناگواری به گونه‌ی ناگهانی برای گاداتاس پیش بیاید، شاید که او بتواند همه‌ی دارایی و جایگاهِ فرماندهیِ گاداتاس را با پروانه‌ی آشوریان بدست آورد. با این آهنگ، او یکی از دوستانِ اَپستامَند (قابل اعتماد) خودش را با این پیام به سوی آشوریان فرستاد، که به پادشاه آشور بگوید که فرمانده اش میتواند گاداتاس و پیروانش را زندانی کند، در نِهشی (وضعی) که او ارتش آشوریان را در سرزمین گاداتاس بیابد، و پادشاه آشور گمینگاهی را برای اینکار فراهم بیاورد.

[۵.۴.۲] آن افسرِ گاداتاس، افزون بر آن، به زیردستِ خود این گمارش (مأمویت) را داد که برای آشوریان فرابنماید (توضیح دهد) که گاداتاس ارتش کوچکی دارد و این را روشن کند که کوروش با او نیست؛ او همچنین راهی را نشان داد که با شایمندی (احتمال)، گاداتاس در هنگام بازگشت آن را خواهد پیمود؛ و اینکه آشوریان باید به رسایی گفته‌ی او را باور داشته باشند. افسر گاداتاس همچنین به زیردستِ خود این پیام را داد که به آشوریان بگوید، دژی را که او در سرزمین گاداتاس فرماندهی میکند، به پادشاه آشور واگذار خواهد کرد. افزون بر آن او این پیمان را بست که اگر توانست گاداتاس را بکشد، او به آشور خواهد آمد، و اگر در این تلاش کامگار نبود، دستکم او خواهد توانست در آینده در کنار پادشاه باشد.

که اسبش میتواندست او را بترابرد (حمل کند) روانه گشت؛ او به پیشگاه پادشاه آشور آمد و هدف از آمدنش را آشکار کرد. پس از اینکه پادشاه آشور پیام او را شنید، او بیدرنگ آن دژ (زیر فرمان افسر گاداتاس) را به زیر فرمان خود درآورد و با یک نیروی بزرگ که به اسب و ارابه آراسته بود، در دهات های پیرامون که نزدیک هم بودند به کمین نشست.

[۵.۴.۴] هنگامیکه گاداتاس از آن روستاها بسیار دور نبود، او دیده ورهایی را پیش فرستاد تا به یک وارسی بنیادین از نهش (وضع) بپردازند. و هنگامیکه پادشاه آشور از آهنگ دیده ورها آگاه شد، او دستور داد تا دو تا سه ارابه و شماری سوارکار از پیش پای دیده ورها پا به گریز بگذارند، انگار که آنها ترسیده باشند و شمارشان نیز اندک باشد. هنگامیکه دیده ورها برخی از سربازان دشمن را درحال گریز دیدند، آنها خودشان پیگرد را آغازیدند و با نشانک دادن، گاداتاس را هم به آمدن فراخواندند. گاداتاس نیز گول خورد و پیگرد دشمن را با همه شتابی که میتواندست آغازید. آشوریان، هنگامیکه گمان بردند که گاداتاس به اندازه بسنده نزدیک شده است که گرفتار آید، از توی کمینگاهشان به بیرون خزیدند.

[۵.۴.۵] هنگامیکه گاداتاس و مردانش این را دیدند، آنها گریز را آغازیدند، همانگونه که روامند بود؛ و دشمن هم همانگونه که بهنچار بود پیگرد را آغاز کرد. در این نهشت (وضعیت)، آن افسری که به گاداتاس دغا کرده بود (خیانت کرده بود)، کوبه ای (ضربه ای) به او زد، ولی نتوانست زخم مرگباری را بر او وارد آورد؛ دوباره آن افسر دغاکار کوبه ای به شانه گاداتاس زد و او را زخمی کرد. پس از اینکه آن افسر دغاکار اینکار را به انجام رساند، او باشتابی

فراوان رفت که به آشوریانی بپیوندد که درهال پیگرد گاداتاس بودند؛ و هنگامیکه آشوریان بازشناختند که آن افسر کیست، او در میان آنها جای گرفت و با فشاری که آن افسر دغاکار به اسبش برای چهار نال (نعل) تاختن وارد آورد، او به پادشاه آشور در دنبال کردن گاداتاس پیوست.

[۵.۴.۶] سپس آنهاپی که آهسته ترین اسب ها را داشتند از سوی کسانی که تندترین اسب ها را داشتند، جلو زده شدند؛ و در هنگامیکه مردان گاداتاس درهال از دست دادن همه توانشان بودند، زیرا آنها هم اکنون خسته شده بودند و همه نیرویشان را از بهر راهپیمایی رزمی از دست داده بودند، آنها کوروش را دیدند که با ارتشش درهال نمایان شدن است، و آدم میتواند به انگارد که آنها باید با چنان شادمانی ای به سوی ارتش کوروش شتافته باشند، که کشتی شکستگان از دست توفان خود را به بندر می‌رسانند.

[۵.۴.۷] نخست کوروش شگفت زده شد؛ ولی هنگامیکه کوروش به آن نهشت (وضعیت) پی برد، او راهش را ادامه داد، برای اینکه بتواند با دادن سازمان جنگی به ارتش خود، آن را در برابر دشمن رهبری کند؛ در این هنگام دشمن درهال چهار نال (نعل) تاختن به سوی او بود. ولی، همینکه دشمن به نهشت راستین (وضعیت واقعی) پی برد، برگشت و گریخت. کوروش بیدرنگ به یگان هایی برای دنبال کردن دشمن برگزیده شده بودند، فرمان به آغاز پیگرد دشمن را داد، درهالیکه او خودش راهش را با آن تندی که روا میدانست، دنبال کرد.

[۵.۴.۸] در اینجا بسیاری از ارابه های آشوریان به پروه گرفته شدند (به غنیمت گرفته شدند)، برخی برای اینکه ارابه رانان آنها به بیرون پرتاب شده بودند، و بخشی از آنها برای اینکه بچ تندی زده بودند، و دیگر ارابه ها به

۴۱۹۹ و ۴۲۰۰ و ۴۲۰۱ و ۴۲۰۲ و ۴۲۰۳

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

شوندهای (علت های) دیگر، درهالیکه برخی از سوی اسپواران پارسی بازداشته شده و به پروه گرفته شدند. و بسیاری از آشوریان از پا درآمدند، و آن افسر دغاکاری که گاداتاس را زخمی کرده بود، نیز در میان گشته شدگان بود.

[۵.۴.۹] از پیادگان آشوری، برخی از آنهایی که در پیرامون دژ گاداتاس کمین کرده بودند، به درون همان دژ گریختند که گاداتاس به شوند (علت) دغاکاری افسرش از دست داده بود؛ دیگران زمان داشتند تا خود را به یکی از شهر های بزرگ آشور برسانند، که در آن پادشاه آشور با سوارکارانش و ارباب هایش، نیز پناه گرفته بودند.

[۵.۴.۱۰] اکنون، هنگامیکه کوروش پیگرد دشمن را به پایان برد، او به سرزمین گاداتاس بازگشت؛ و پس از اینکه کوروش دستورهای نیازین را به کسانی داد که خویشکاریشان نگهداری از پروه ها بود، او بیدرنگ به دیدن گاداتاس رفت که ببیند زخمش چگونه است. ولی هنگامیکه کوروش درحال رفتن بود، او در راه با گاداتاس که هم اکنون زخمش نواریچ شده بود، برخورد کرد. کوروش که خوشحال از دیدن گاداتاس بود، گفت: "پس چرا، من درحال آمدن به سوی شما بودم که ببینم حال و جاویر (احوال) شما چگونه است."

[۵.۴.۱۱] "و من،" گاداتاس گفت، "خداوند گواه من باشد، بیرون آمدم تا ببینم که آدم با داشتن روانی چون شما، چگونه رُخساره ای دارد. با آنکه من نمیتوانم ببینم که چه نیازی شما به من داشته اید، و یا چه پیمانی را با من بسته اید که شما را وادار به انجام چنین کاری کرده است و درهالیکه شما هیچ خویشکاری ای (وظیفه ای) هم در برابر من نداشتید و همچنین با آنکه

من هیچ مهربانی ویژه ای را هم به شما نشان نداده ام: اینکار شما برای این بوده است که شما پنداشتید که من اندکی زاوری (خدمت) به دوستان شما کرده ام، از اینرو شما آمدید که به من کمک کنید؛ و شما به من کمک کردید که از مرگ به زندگی درآیم. اگر مرا با خودم تنها گذاشته بودید، هم اکنون از پای درآمده بودم."

[۵.۴.۱۲] "به خدّاوند سوگند، کوروش، اگر من همانگونه که زاده شده بودم، پدر می شدم، خدّاوند گواه من است که من میتوانستم از گوشت خودم فرزندی را بدست آوردم که همانند شما یک دوست راستین برای من میبود. من فرزندان خوب را میشناسم—این پادشاه آشور آنچنان آدمی است، که هتا برای پدر خودش هزار بار بیشتر از شما، دشواری فراهم آورد."

[۵.۴.۱۳] "شما شگفتی های بسیار بزرگتر را ندیده میگیرید، گاداتاس، هنگامیکه شما با شگفتی در باره من سخن میگویید،" کوروش پاسخ داد. "پس بفرمایید بگویید که این از بهر چیست؟" گاداتاس پرسید، "که بسیاری از پارسیان دلبستگی شان را به شما نشان میدهند،" او افزود، "و بسیاری از مادها، گرگانیان، و همه آرمنی ها، سکاها، و کادوسیان که در اینجا باشند هستند، گرایش به شما دارند؟"

[۵.۴.۱۴] "پروردگارا،" گاداتاس در نیایش خود گفت، "من نیایش میکنم به درگاه شما که فرهومندی های (برکت های) فراوانی را به همه آنها ببخشید و بیشتر از همه به آن کسیکه خورتاک (مسئول) بود تا آنها این اندازه به من رادمنش و بخشنده باشند. ولی، کوروش، برای اینکه ما بتوانیم به شایستگی از مردانی که شما ستوده اید، پذیرایی کنیم، در جایگاه یک پیشکش دوستانه، این مهمانی را از من بپذیرید." همزمان گاداتاس گذاشت که

چیزهای خوردنی فراوانی را بیرون بیاورند، بگونه ای که هرکس که آرزو میکرد، میتواندست به درگاه خداوند گریانی (قربانی) بدهد و اینکه از همه ارتش بگونه شایسته پذیرایی شد، که درخور کار بزرگ و پیروزی ای بود، که بدست آورده بود.

[۵.۴.۱۵] شاهزاده کادوسیان که پشت ارتش را نگهبانی داده بود، در هنگام پیگرد دشمن نتوانست دانگی (سهمی) بدست آورد؛ بدینسان، با آرزوی اینکه بتواند کار درخشانی را برای نیروهای زیر فرمان خود انجام دهد، او بدون اینکه با کوروش سگالشی کرده باشد یا چیزی به او بگوید، به راه افتاد تا یورشی به درون سرزمینی انجام دهد که نزدیک بابل بود. و هنگامیکه اسپواران کادوسی در پیرامون یکی از شهرهای آشور برای گردآوری پروه، پراکنده شده بودند، آشوریان از شهر خودشان که در آن پناه گرفته بودند، بیرون آمدند، و بیدرنگ با ارتش خودشان با آرایش جنگی بر کادوسیان نمایان گشتند.

[۵.۴.۱۶] و هنگامیکه پادشاه آشور پی برد که کادوسیان تنها هستند، او آفندی را آغازید، فرمانده کادوسیان و بسیاری از دیگران را از پای درآورد، برخی از اسب های آنها را به پروه گرفت، و همه پروه هایی را که کادوسیان بدست آورده و در حال ترابردن آنها بودند، بازپس گرفتند. پادشاه آشور کادوسیان را تا آنجا دنبال کرد که می پنداشت آرمند است (ایمن است) و سپس بازگشت. بدینسان نخستین سربازان کادوسی که جان بدر برده بودند، نزدیک شب به اردوگاه رسیدند.

[۵.۴.۱۷] هنگامیکه کوروش پی برد که چه چیزی پیشآمده است، او رفت تا از آنها بازدید کند، و اگر کوروش میدید که کسی زخمی شده است، کوروش

او را با مهربانی با خود می بُرد و به سوی گاداتاس میفرستاد، تا از او پرستاری شود؛ کوروش به بازمانده های کادوسی کمک کرد تا به چادرهای خودشان بروند؛ و او واریسی کرد تا آنها آزرغه داشته باشند. کوروش برخی از آزادمردهای پارسی را به همراه بُرد تا در پرستاری از آسیب دیدگان به او کمک کنند، زیرا در اینچنین نهشتی (وضعیتی) آدم های نیکوکار همیشه آماده هستند که فرآپیشی های (اقدام های) ویژه ای از خود نشان دهند.

[۵.۴.۱۸] آشکارا کوروش هنوز خیلی آفرولیده و پریشان بود، بگونه ای، هنگامیکه دیگران برای خوردنِ شام در تسوی رومند (ساعت عادی) رفتند، او، پرستاران و پزشکان نیشگرش (جراحش) نرفتند؛ زیرا کوروش نمیخواست که دلبخواهی کسی از زخمی ها را بدون سرپرستی واگذارد، از اینرو یا کوروش خودش بگونه خودویژه (شخصی) در رنج پرستاری از آنها بود، یا، اگر او در انجام اینکار کامگار نبود، او مهر ویژه اش به زخمی ها را اینگونه نشان میداد که کسی را برای بودن در کنار زخمی ها میفرستاد.

[۵.۴.۱۹] بدینسان در آن شب آنها رفتند که بخوابند. با آغاز روز کوروش فراخوانی برای گردهم آمدن همه کادوسیان و افسران داد؛ و همانگونه که در پی میآید برای آنها سُخرانی کرد: "دوستان و همبستگان، آن چیزی که پیشامد، شاید که برای هر کسی روی دهد؛ چونکه به باور من، این هرگز شگفت انگیز نیست، که آدم های میرا، رمژک بکنند (خطا بکنند). هنوز ارزش دارد که ما از این پیشامد، بهره ای ببریم، آن آموزه (درس) که میگوید هیچگاه از بدنه بُنیادین ارتش جدا نشوید، زیرا نیروی جدا شده، ناتوان تر از نیروهای دشمن خواهد شد."

[۵.۴.۲۰] "فردید (منظور) من این نیست که ما هیچگاه نباید، از بدنه ارتش جدا شویم، اگر سامه ها (شرایط) درخواست کنند، هتا با نیرویی کوچکتر از آن نیرویی که شاهزاده کادوسی با آن از ارتش جدا شد، میشود رفت. ولی اگر یک افسر، هنگامیکه او میخواهد یک گسیلش (*expedition*) را بیآغازد، آهنگش را با کسی در میان گذارد که میتواند به او کمک برساند، در نهشتی (وضعیتی) که آن افسر در تله ای گیر بیافتد، این شایمندی (احتمال) همچنین هست که کسانی که در اردوگاه مانده اند، بتوانند دشمن را به بیراهه بکشانند و یا به دام بیاندازند، و با اینکار دشمن را از پیگرد نیرویکه از بدنه ارتش جدا شده است، بازدارند؛ یا آنها میتوانند دشمن را از برخی راه های دیگر به رنج و آزار بیاندازند و بدینسان آسودگی را برای دوستانشان پایندانی کنند (تضمین کنند)؛ و بر این پایه هتا آن نیرویی که به دور از بدنه ارتش هست، در دوردست نخواهد بود، اگر پیوندش را با بدنه ارتش نگه بدارد. ولی آن آدمی که رهسپار میشود، بدون اینکه کسی را از آهنگ خودش آگاه سازد، در اینچنین نهشتی (وضعیتی) میتواند گیربیافتد، و بدون رویکرد به اینکه او کجا هست، همانند کسی است که در حال انجام پیکار به تنهایی باشد."

[۵.۴.۲۱] "ولی در پاسخ به این پیشامد، به یاری پروردگار، ما بزودی از دشمن کین خواهیم گرفت. از اینرو، پس از اینکه شما خوراک نیمروز خود را خوردید، من شما را به آنجایی راه خواهم برد، که این رویداد، پیشآمده است. در آنجا ما نه تنها گشته شدگان را بخاک خواهیم سپرد، ونکه (بلکه)، به یاری پروردگار، در آن میدانی که دشمن می پندارد که پیروزی ای بدست آورده است، ما به آنها نشان خواهیم داد که دیگران بهتر از آنها هستند. ما دستکم نخواهیم گذاشت که آنها هتا خوشحال از نگاه کردن به آن میدانی

زندگی می‌کردند، می‌توانستند هدفِ آزار و آسیبِ رسانیِ بابلی‌ها شوند، مگر اینکه او خودش پیوسته در آنجا می‌بود. و بدینگونه بود که کوروش با آزاد کردن همهٔ زندانیانِ آشوری از آنها خواست که یک پیامی را با خودشان به سوی پادشاهِ آشور ببرند، و او همچنین خودش پیکی را به همراه فرستاد که بگوید که او آماده است تا همهٔ کشاورزان و زمین‌هایشان را بدون آزار و آسیب رها سازد اگر که آشوریان بگذارند، کسانی را که با او همکاری کرده اند، کارشان را در کشتزارهایشان در یک جو آشتیجویانه ادامه بدهند.

[۵.۴.۲۵] "و بیاد آور،" کوروش افزود، "که هتا اگر شما تلاش کنید دوستان مرا از کار پرهیزانید، تنها شمار کمی هستند که شما میتوانید آنها را از کار بازدارید، در حالیکه سرزمین‌های بسیار بزرگی از شما هستند که من میتوانم پروانهٔ به زیرکشت بردن آنها را برای دوستانِ خودم بدهم. در پیوند با خرمن اینکه خرمن از آن کسی خواهد بود که پیروز شود،" کوروش ادامه داد، "و چنانچه ما باهم بجنگیم، من اندیدی (شکی) ندارم که چه کسی پیروز خواهد شد، ولی اگر که ما باهم در آشتی باشیم، خرمن از آن شما خواهد بود. با اینهمه، اگر کسی از همیاران من در برابر شما یک جنگ ابزاری بلند کرد، و یا همیاران شما در برابر من خیزشی کردند، هرآینه، هرکدام از ما بایستیکه به بهترین شیوه از خودمان پدافندی کنیم."

[۵.۴.۲۶] کوروش بردن این پیام را به پیکی واگذار کرد که افسر ویژه برای انجام اینکار بود؛ و او را فرستاد. هنگامیکه آشوریان این پیام را شنیدند، آنها هرچه که از دستشان برمی‌آمد کردند، تا پادشاهِ آشور را وادارند که آن پیشنهاد را بپذیرد و جنگ را هتا به اندازهٔ اندک اگر که بتواند، فروگذارد.

[۵.۴.۲۷] با اینهمه، پادشاه آشور آن پیشنهاد را پذیرفت، ولی روشن نبود که آیا پادشاه آشور به درخواست هم میهنانش به این پیماننامه تن داده بود و یا اینکه او برای خودش نیز اینچنین آرزویی داشت؟ بدینسان یک پیماننامه ای بسته شد تا کشاورزان از آشتی برخوردار شوند، ولی با آن مردانی که جنگ ابزار بدست بگیرند پیکار شود.

[۵.۴.۲۸] بدینسان کوروش گرفتاری کشاورزان را سرهم آورد، و او از گله دارانی که در میان پُشتیبانانش بودند درخواست کرد، اگر که خُرسند باشند، گله هایشان را به سرزمین زیر فرمان خودش بیاورند و در آنجا نگهدارند، و این درهالی بود که او هرکجا که میتواند، با گله و گاوهای دُشمن همانند پروه های (غنیمت های) جنگی برخورد میکرد، بگونه ای که همپیمانانش به پیکاری که در پیش بود کَشش پیدا میکردند؛ با این آگاهی که فراهمیدن (تأمین) زندگی آنها با هزینه دُشمن، رنج جنگ را برای آنها کمتر میکند، آنها هرآنچه را که نیاز داشتند، برمیداشتند، چونکه سیج (رسیک) برای آنها بزرگتر نمی شد.

[۵.۴.۲۹] هنگامیکه کوروش درهال آماده سازی برای رهسپارشدن بود، گاداتاس پیش او آمد و ارمغان های فراوانی را از هر نمونه برای او آورد؛ انگار که آدم به پندارد که آنها از خانه یک آدمِ توانمند و سرمایه داری سرچشمه گرفته باشند، و مَهندر (مُهمتر) از همه آن ارمغان ها، اسب های فراوانی بودند که او برای کوروش آورد. اینها اسب های سوارکاران خودش بودند که گاداتاس از آنها گرفته بود، زیرا به آنها از بهر ترفندِ نهانی ای که برای گرفتن جانش هنداخته بودند (طراحی کرده بودند)، بدگمان شده بود.

[۵.۴.۳۰] هنگامیکه گاداتاس به پیشگاه کوروش رسید، همانگونه که در پی می‌آید او سخن گفت: "کوروش، من اجازه می‌خواهم که این ارمغان‌ها را، به شما پیشکش کنم؛ و خواهش کنم که اگر این پیشکش‌ها بکار شما می‌آیند، آنها را بپذیرید. خواهش می‌کنم که هرچیز دیگری را که از آن من باشد، اینگونه درنگرید که دارایی شماست؛ زیرا نه بچه ای هست و نه بچه ای خواهد بود تا دارایی‌هایم را برای او بگذارم؛ با مرگ من، نژاد و نام من از هستی زُدوده خواهند شد."

[۵.۴.۳۱] "و من باید که در غم آن باشم، کوروش؛ من در پیش شما به همه خدایان بزرگ که بالای سر ما هستند، سوگند می‌خورم، به آنها که همه چیز را می‌بینند و می‌شنوند، که من نه در گفتار و نه در رفتار بیدادگری و یا تبهکاری ای کرده‌ام." همینکه واژه «مرگ» از لبان گاداتاس جاری شد، او از بهر غم و اندوهش به گریه افتاد، و نتوانست چیز دیگری بگوید.

[۵.۴.۳۲] کوروش از رنج گاداتاس دلش سوخت، آزرده و سَنهیده شد (متأثر شد)؛ سپس به او گفت: "بگذارید تا اسب‌ها را بپذیرم، زیرا با اینکار اگر من سوارکاران اَپستام مندی (قابل اعتمادی) را بر آنها بنشانم، میتوانم به شما نیز کمک کنم؛ چنین می‌پندارم که این سوارکاران، مردانی خواهند بود با آهنگی بهتر از آنها که پیش از این، این اسب‌ها را داشتند، و همچنین من میتوانم برای خودم یک آرزویی را که زمان درازی داشتم بجا آورم؛ به اینگونه که شمار اسپواران پارس را به ده هزار تن برسانم. ولی من از شما خواهش می‌کنم که همه دارایی‌ها و پرموته‌های (اشیا) پُرازش دیگر را پس بگیرید، و از آنها با آسودگی نگهداری کنید تا زمانی که شما مرا در نهشتی (وضعتی) بازیابید که بتوانم در ارمغان دان، با شما همتازی (رقابت) و برتری جویی

گنم. اگر من هم اکنون شما را فروگذارم (ترک کنم)، آنهم درهالیکه به اندازه فراوان وامدار شما بشوم، خدا میداند اگر که بتوانم سرم را در برابر شرم بسیار بالا نگه بدارم."

[۵.۴.۳۳] "بسیار خوب،" گاداتاس پاسخ داد، "من میتوانم به شما اِپِستام (اعتماد) داشته باشم؛ زیرا که از دل شما آگاهی دارم. ولی همیشه به آن بیاندیشید که آیا من در جایگاهی هستم که بتوانم برای شما از این پرموته ها (اشیا) با اَرَمندی (ایمنی) نگهداری کنم؟"

[۵.۴.۳۴] "در آن هنگام که ما دوست آشوریان بودیم، بَنگرمیآمد که سرزمینی که پدرم برای من به یادگار گذاشته است، بهترین در جهان باشد؛ زیرا در نزدیکی شهر توانگر بابل بود، و ما شادمان بودیم که از همه برتری های یک شهر بزرگ بهرمنند میشدیم، ولی میتوانستیم به خانه بازگردیم و از همه تنش ها و زندگی شتابزده در شهر رها شویم. ولی اکنون که ما دشمن کشور آشور هستیم، این آشکار است که با رهسپار شدن شما، ما خودمان و همه خانه هایمان گرپانی (قربانی) دشمنی و نیرنگ پنهانی این کشور خواهیم شد؛ و من میپندارم که ما یک زندگی بی اندازه نگونبختی را درپیش خواهیم داشت، زیرا ما دشمن خودمان را در نزدیکی مان خواهیم داشت و میبینیم که آنها نیرومندتر از ما هستند."

[۵.۴.۳۵] "شاید کسی پرسد: «چرا پیش از اینکه در برابر پادشاه آشور شورش کنید، در باره این گرفتاری نیاندیشیدید؟» برای اینکه، کوروش، از بهر خوارداشتی (توهینی) که برتابیده بودم و رنجش برآمده از آن، روان من پیوسته بدنبال اَرَمندترین (ایمن ترین) راهکار نمی گشت، ولی آبستن این اندیشه بود، که آیا این در توان من است که روزی از آن دشمن خداوند و از

آن مرد، کین بگیرم (انتقام بگیرم) که در برابر آنکس که گمان میبرد بهتر از خودش باشد به همان اندازه و ستارانه (لجوجانه) بیزاری میجوید، که در برخورد با آنکس از خودش نشان میدهد که نادرست با او رفتار کرده است."

[۵.۴.۳۶] "از اینرو، و از آنجا که او یک آدم فرومایه ای است، او هیچ پُشتیبانی را نخواهد یافت، مگر کسانی را که نابکارتر از خودش هستند. و اگر بگونه بختامدی (اتفاقی) در میان آنها کسی پیدا شود که بهتر از او باشد، کوروش، نگران نباشید، که شاید شما روزی ناگزیر از جنگیدن با آن مرد خوب شوید؛ زیرا که آن پادشاه نابکار رنج شما را کم خواهد کرد، به اینگونه که او پیوسته ترفندهای پنهانی خواهد هنداخت (طراح خواهد کرد) تا از دست آن مرد که بهتر از خودش بوده است، رها شود. ولی آنچه که در پیوند با من است، این است که به باور من، او با پیروان فرومایه اش، به سادگی و به اندازه بسنده (کافی) نیرومند خواهد بود که مرا آزار دهد."

[۵.۴.۳۷] پس از اینکه کوروش به سُخنانِ گاداتاس گوش فراداد، با خودش اندیشید که در گفته های او چیزهای با ارزشی نهفته اند که باید درنگریسته شوند؛ و کوروش بیدرنگ پاسخ داد: "به من بگوید، گاداتاس، آیا نباید که دیده بان های نیرومندی را در دژ شما بگماریم، تا شما هرآینه که به آن دژ نیاز داشته باشید، آن را آرمندتر (ایمن تر) بیابید؟ و آیا نمیخواهید که هم اکنون در این کارزار با ما همراه شوید؟ بیگمان اگر خداوند پشت و پناه ما باشد، همانگونه که امروز با ماست، آن آدم فرمایه بیشتر از شما خواهد ترسید، تا شما از او. اکنون بروید، همه چیزهایی را که دوستداشتنی هستند و نگاه کردن به آنها شادی میآفرینند، با خودتان بیاورید، و سپس در راهپیمایی رزمی به ما پیوندید: من شکی ندارم که شما بی اندازه در

پیشکاری به من سودمند خواهید بود، و من، تا آنجا که در توانم باشد، یاری شما را با گمک پاسخ خواهم داد."

[۵.۴.۳۸] با شنیدن این سخن کوروش، گاداتاس دم آسوده ای کشید و پرسید: "آیا بایستیکه پیش از رفتن شما همه چیزها را آماده سازم؟ چونکه شما می بینید که من دوست دارم مادرم را به همراهم بیاورم." "آری، به خدا سوگند،" کوروش پاسخ داد، "شما زمان فراوانی در فرادست خواهید داشت؛ چونکه من درنگ خواهم کرد، تا اینکه شما بگویید که همه چیز آماده است."

[۵.۴.۳۹] هماهنگ با این پیشنهاد، گاداتاس به همراه کوروش رفت و دژهای خود را با دیده بان ها و سربازان تازه استوان کرد و سپس او هر چیزی را که شاید یک خانه بزرگ برای آسایش نیاز داشته باشد، بارکرد. و گاداتاس بسیاری از دوستان مهربان و تُوختارش (باوفایش) را با خودش به همراه آورد و همچنین کسانی را که به آنها آپستامی (اعتمادی) نداشت، ولی برخی از آنها را ناگزیر کرد تا همسران خود را به همراه بیاورند و از برخی دیگر خواست که خواهران و برادران شان را همراه خود کنند، تا بتواند لگام آنها را در دست داشته باشد، و با اینچنین وابستگی هایی در بند نگه دارد.

[۵.۴.۴۰] در آغاز کار کوروش از میان دیگران گاداتاس را در هنگام پیاده روی رزمی در نزدیکی خودش نگهداشت، تا گاداتاس داده ها (اطلاعات) در پیوند با راه ها، آب، خوراک دام و آزوغه را به او بدهد، بگونه ایکه آنها بتوانستند هرگجا که این چیزها به فراوانی یافت میشدند، اردوگاه برافرازند.

[۵.۴.۴۱] هنگامیکه آنها درحال پیشروی بودند، دورنمای شهر بابل برای کوروش هویدا گشت. و کوروش بنگرش آمد که آن راهی که او درحال

پیمودن آن بود، ارتشش را به نزدیکی دیوارهای شهر رهمینمود. از اینرو کوروش گبرياس و گاداتاس را پیش خود فراخواند تا از آنها بپرسد، که آیا راه دیگری نیست که آنها نیاز نداشته باشند در نزدیکی دیوارهای شهر راهپیمایی کنند؟

[۵.۴.۴۲] "آری، سرور من،" گبرياس پاسخ داد؛ "براستی که راه های فراوانی هستند؛ ولی من پنداشتم که شما بیگمان آرزو دارید تا آنجایی که شایش (امکان) آن باشد، در نزدیکی شهر راهپیمایی رزمی کنید، تا بتوانید به پادشاه آشور نشان دهید که ارتش شما هم اکنون بزرگ و با شکوه است؛ و همچنین از اینرو که، هتا آن هنگام که شما دارای یک نیروی کوچکتری بودید، به نزدیکی همین دیوارها آمدید، و پادشاه آشور دید که ما از شمار فراوان برخوردار نیستیم. ولی اکنون، هتا اگر پادشاه آشور براستی تا اندازه ای هم آماده باشد (همانگونه که او پیامی به سوی شما فرستاد که او درحال آماده کردن خودش برای مبارزه با شماست)، من بیگمان هستم، هنگامیکه او نیروهای شما را ببیند، دوباره او پی خواهد برد که نیروهای خودش بی اندازه بد آماده شده اند."

[۵.۴.۴۳] "گبرياس، بنگرمیاید که شما شگفت زده شده باشید،" کوروش در پاسخ گفت، "که در آن هنگام که از ارتش کوچکتری برخوردار بودم، راسته (مستقیم) تا پیش دیوارهای بابل راهپیمایی رزمی کردم، درحالیکه هم اکنون با نیروی بزرگتر، من گرایش به راهپیمایی تا نزدیکی دیوارهای بابل نشان نمیدهم."

[۵.۴.۴۴] "ولی شگفت زده نشوید؛ پیشروی به سوی دشمن همانند از کنار آن گذر کردن نیست. هر رهبری گرایش دارد که با بهترین سازمان، ارتش

خودش را به سوی دشمن پیش برد، ولی یک رهبر خردمند، ارتش خود را بیشتر با آرمندی (ایمنی) از پیشاپیش سپاه دشمن به پس میراند تا با تندی و شتاب.

[۵.۴.۴۵] "در هنگام گذر کردن از کنار دشمن، ارتش باید با آراهه های باربری در یک ستون گسترده ایستد (قرار بگیرد) و با گاری های باربری که وامانده اند و یا پراکنده هستند یک کاروان دراز را بسازد. اینها همه باید که از سوی سربازان پاسداری شوند، و دشمن هیچگاه نباید که به بیند که گردونه های باربری بدون نگهبانی از سوی سربازان هستند."

[۵.۴.۴۶] "هنگامیکه ارتش میخواهد با چنین آرایشی، راهپیمایی رزمی کند، بنگر میآید که ارتش ناگزیر باشد که مردان جنگجوی خود را در درازای یک ستون باریک و سست بگستراند، ولی اگر دشمن بوداید (تصمیم بگیرد) که در یک پیکر بهم فشورده از درون دیوارهایش به سوی بیرون تازشی بکند، از هر سوی که نیروهای دشمن برای درگیر شدن بیایند، آنها ناگزیر خواهند بود که خود را با نیروهای به فزون بیشتری درگیر کنند، بیشتر از آنچه که ارتش هم اکنون بدون چنین آرایشی از آن برخوردار است."

[۵.۴.۴۷] "و همچنین، کسانی که در حال راهپیمایی رزمی در یک ستون دراز هستند ناگزیرند که از پشتیبانان خودشان بدور بمانند، درهالیکه شهربانان دشمن باید که راه کوتاهی را برای بیرون آمدن و تازش به نیرویی که در کنار آنها است، بپیمایند و دوباره بازگردند."

[۵.۴.۴۸] "و از سویی دیگر، اگر در هنگام راهپیمایی رزمی در درازای این دیوارها از یک بازه (فاصله) گذر کنیم که کمتر از بازه ای نباشد که هم

اکنون با ستونهای گسترده خود درهال گذر کردن از آنها هستیم، دشمن چشم اندازی از شمار همه نیروهای ما بدست خواهد آورد، برای اینکه بیگمان باشید، باید که بیافزایم که همه بدنه ارتش در پشت پوششی از جوشن و جنگ ابزارهایی که میدرخشند، برای دشمن هراسناک بنگر خواهد آمد.

[۵.۴.۴۹] "به هر روی، اگر آنها بخواهند برآستی به هر بخش از ستون رزمی ما بتازند، ما خواهیم توانست آنها را از دوردست به بینیم و بدون آمادگی هم، فرناسگیر (غافلگیر) نخواهیم شد؛ یا موشکافانه باید بگویم، دوستان، که اگر آشوریان ناگزیر باشند که به فزون از دیوارهایشان دور بشوند، آنها تلاش فراوانی برای تاختن بما نخواهند کرد، مگر اینکه آشوریان به انگارند که نیروهای آنها در برابر ما فزونتر میباشند؛ زیرا پس نشینی برای آنها سیجناک (پُر از ریسک) خواهد بود."

[۵.۴.۵۰] بدینسان کوروش سخن گفت، و شنوندگان او این سُهش (احساس) را بدست آوردند که او درست میگوید و گبرپاس ارتش را از همان راهی که کوروش پیشنهاد داده بود، راهنمایی کرد. و هنگامیکه یگان های رزمی یکی پس از دیگری از کنار شهر گذر میکردند، کوروش توان پشتیبانی آن یگانی را که پشت ارتش را پاس میداشت، بالا برد و بگونه ای که آنها توانستند که با آرمندی (ایمنی) پس نشینی کنند.

[۵.۴.۵۱] بدینسان کوروش راهپیمایی رزمیش را ادامه داد و بگونه روامند، پس از گذشت چند روز به آن جایگاهی در مرزهای میان ماد و آشور رسید، که از آنجا او راهپیمایی خود را نخست آغازیده بود. در آنجا سه دژ آشوری بود که کوروش بدینسان آنها را فروگرفت: از آن سه دژ آشوری ها، کوروش

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

خودش به یکی از آنها که ناتوانتر از همه بود تاخت، و آن را در یک آفند، بدست آورد؛ و از آن دوتای دیگر، کوروش توانست از راه ترساندن دژبانان یکی از آنها، نگهبانان دژ را به ستوهش (تسلیم) وادارد، و گاداتاس توانست از راه گفتگو و خرسند کردن دژبان های دژ دیگر، آن را نیز بدست آورد.

نسک پنجم، بخش پنجم

هم پُرسکی (مشورت) و دیدار با کیاخستره و زُدودنِ دلخوری ها

[۵.۵.۱] پس از اینکه فروگیریِ دژها به رسایی انجام گرفتند، کوروش پیکی را به سوی کیاخستره فرستاد و از او درخواست کرد که به اردوگاهش بیاید تا آنها بهترین وَدایش ها (تصمیم ها) را برای کارپردازیِ دژهایِ فروگرفته شده، بگیرند، و شاید کیاخستره، پس از بازبینی از ارتش، بتواند رهنمودهایی را به او بکند که در گامه (مرحله) سپسین چه گامی را بردارد. کوروش در ادامه به آن پیام افزود، "اگر که کیاخستره از من بخواهد که به سوی او بروم، من اردوگاهم را در آنجا برپا خواهم کرد."

[۵.۵.۲] هَمَاهَنگ با این، آن پیک برای رساندن پیام به کیاخستره رهسپار شد. در این میان کوروش فرمان داد تا چادرِ پادشاهِ آشور را که مادها برای کیاخستره برگزیده بودند، بیرون بیاورند، تا آن را با همه گونه از گدآبزارها (مُبل ها) بیارایند، و همچنین آن بانویی را که برای کیاخستره برگزیده بودند با دوشیزگانِ خُنیَاگَر و نوازنده به چادرِ بانوان رهنمون کنند. و اینکارها انجام گرفتند.

[۵.۵.۳] هنگامیکه آن پیکی که از سوی کوروش فرستاده شده بود، پیامِ خودش را به کیاخستره رساند، کیاخستره به آن پیام رویکرد نشان داد (توجه کرد) و اینگونه وَدایید (تصمیم گرفت) که برای ارتش کوروش بهتر است که در مرز بماند. فَرَنود (دلیل) این وَدایش (تصمیم) این بود، که نیروهایِ پارسی که کوروش درخواست آنها را کرده بود، رسیده بودند — چهل هزار کمانگیر و سربازان آراسته به شمشیر و سپر.

او را ببوسد، کیاخستره از اسبش پیاده شد، ولی روی خودش را برگرداند. او از بوسیدن کوروش خودداری کرد و نتوانست اشک هایش را پنهان سازد.

[۵.۵.۷] بیدرنگ کوروش درخواست کرد تا همراهان او کنار بکشند و در پیوس بمانند (منتظر بمانند). و کوروش خودش دست کیاخستره را گرفت، و او را به سوی سایه درختان نخل به دور از سرتک (جاده) رهنمود، کوروش به برخی از مادها دستور داد تا غالی گلیم برای کیاخستره فرش کنند، و او از کیاخستره خواهش کرد که بنشیند؛ سپس او خودش کنار او نشست، و همان گونه که در پی می‌آید سخن گفت:

[۵.۵.۸] "برای خدا و خشنودی او، دایی جان،" کوروش گفت، "به من بگوئید که چرا شما از دست من خشمگین هستید؛ و چه لغزشی را شما یافته اید که آن را این اندازه بد میدانید؟" "برای اینکه، کوروش، کیاخستره سپس پاسخ گفت، "با آنکه مردم در باره من اینگونه می‌اندیشند که من فرزند یک پدر پادشاه هستم، و از نواده نیاکانی هستم که تا آنجا که گذشته‌نگاری (تاریخ) درازا دارد و بیاد می‌آورد پادشاه بوده اند، و درهالیکه همکنون من برای خودم پادشاه نامیده می‌شوم، هنوز خودم را میبینم که با ابزار و سازوبرگ های ژنده و بی ارزشی سوارکاری میکنم، و این درهالی است که شما در پیش من و چشمان همراهان من و دیگر نیروهای خودتان، بزرگ و باشکوه نمایان میشوید."

[۵.۵.۹] "به باور من رنج‌بردن از این چنین چیزی سخت است، هتا اگر از دست دشمن سرزند، ولی به خدا سوگند برتابیدن آن خیلی سخت تر است، هنگامیکه از دست کسانی انجام گیرد که آدم هرگز چشمداشت این چنین رفتاری را از آنها نداشته باشد. به باور من، من باید که ده بار در زمین فروروم

[۵.۵.۱۲] "بگذارید تا شما را بیگمان کنم، که به این فرنود (دلیل) بود که من ن گذاشتم که آنها بدون من بازگردند، زیرا نگران بودم که در پی آیند خشم شما شاید پیشامدی روی دهد که همه ما را اندوهگین سازد. به یاری پروردگار، از اینرو، در باشندگی من شما آسوده از هرگونه پژمرگ (خطر) هستید. در پیوند با گمانه زنی شما که خود را در کنار من آسیب پذیر میپندارید—من بی اندازه اندوهگین هستم، هنگامیکه میبینم با آنکه من بی اندازه کوشش میکنم که تواناییم را تا آنجا که میشود، به سود دوستانم بکار بگیرم، بنگر میآید که پس از این همه تلاش ها برآیند آن، بازگونه بوده است."

[۵.۵.۱۳] "به هر روی، نگذارید که ما همدیگر را اینچنین بیهوده بدانم کنیم؛ ولی اگر شایش (امکان) آن باشد، بگذارید تا ما بررسی کنیم که چه لغزشی از سوی من سرزده است. من آماده هستم تا پیشنهادی را به شما بکنم، که میتواند دامنندترین در میان دوستان باشد: اگر نمایان شود که من آسیبی به شما زده ام، من خستو خواهم شد (اعتراف خواهم کرد) که کار من نادرست بوده است؛ ولی اگر نشان داده شود که من، نه به شما زیانی رسانده ام و نه آهنگ آن را داشته ام، آیا به سهم خودتان خستو خواهید شد که شما از دست من هیچ رنجشی نبرده اید؟"

[۵.۵.۱۴] "من ناگزیر خواهم بود که بپذیرم،" کیاخستره پاسخ گفت. "و کوروش پرسید: "پس خواهش میکنم که بگوئید که اگر نشان داده شود که من به شما خوبی کرده ام و من آرزومند بوده ام که تا آنجا که بتوانم برای شما کار کنم، نباید که من ستایش شما را، بجای سرزنش دریافت کنم؟" "این هم نشان دامنندی ست، کیاخستره پاسخ داد."

[۵.۵.۱۵] "پس بیایید،" کوروش گفت، "و بگذارید تا ما همه چیزهایی را که من انجام داده ام و همه پرونده ها را دونه به دونه بررسی کنیم، زیرا بدینگونه بسیار روشن دیده خواهد شد که چه چیز خوب است و چه چیز بد."

[۵.۵.۱۶] "و بگذارید تا بیآغازیم؛ اگر شما می پندارید که پذیرفته شدن فرماندهی نیروهای گسیل شده از پارس از سوی من به اندازه ای دور نباشد که شما آن را بیاد نیاورید؛ هنگامیکه شما آگاه شدید که دشمن در شمار فراوان گردهم آمده اند و آنها درحال فراهم آوری برای رو در روی شدن با شما و کشور شما هستند، شما بیدرنگ پیکی را به کشور پارس فرستادید تا درخواست کمک کنید و پیامی را بگونه خودویژه (خصوصی) برای من فرستادید و از من درخواست کردید، چنانچه نیرویی از پارس بخواهد گسیل داشته شود، من تلاش کنم که در فرماندهی آن نیرو به سوی شما بیایم. آیا من درخواست شما را دنبال نکردم، و آیا من، در پیشاپیش مردان فراوان و دلاوری که فرماندهی میکردم، برای زاوری (خدمت) به سوی شما نیامدم؟" "آری،" کیاخستره پاسخ داد، "بیگمان شما آمدید."

[۵.۵.۱۷] "خوب پس،" کوروش پاسخ داد، "نخست به من بگویید که آیا شما میتوانید در انجام این کار رمزکی (خطایی) را به من بربندید یا اینکه انجام این کار سودی برای شما دربر داشته است؟" "به آشکارا،" کیاخستره پاسخ داد، "در این کار، من تنها سود میبینم."

[۵.۵.۱۸] "خوب، پس،" کوروش پاسخ داد؛ "و هنگامیکه دشمن آمد و ما ناگزیر از جنگ با آنها بودیم، آیا شما دیدید که من از انجام کار سخت

کوتاهی گنم و یا از رو در روی شدن با پژمَرگ (خطر) بپرهیزم؟ "نه، به خدا سوگند،" کیاخستره گفت؛ "بیگمان من ندیدم."

[۵.۵.۱۹] "افزون برآن، هنگامیکه بیاری پروردگار ما پیروز شدیم و دشمن پس نشینی کرد، و هنگامیکه من از شما درخواست کردم که بیایید تا بتوانیم بایکدیگر آنها را دُنبال کنیم، و باهم از آنها کین بگیریم (انتقام بگیریم)، و اگر پروه های (غنیمت های) فراوانی بدست ما بیافتد، باهم میوه این پیروزی را بچینیم—آیا شما میتوانید مرا به ارازید (مُتهم بکنید) که در این میان من آهنگِ خودخواهانه ای را در سر داشته ام؟"

[۵.۵.۲۰] در باره این سخنِ کوروش، کیاخستره چیزی نگفت. بدینسان کوروش دوباره ادامه داد: "خوب، اگر که شما بهتر میدانید که پاسخ ندهید، پس بگوید که آیا شما نمی پندارید که رفتار شما به هر روی درست نبوده است؟ زیرا هنگامیکه شما میپنداشتید که دنبال کردنِ دشمنِ کار آسوده ای نباشد، من پوزشِ شما را در همکاری در این کار پُرسیج (پرخطر) پذیرفتم و از شما خواهش کردم که پروانهٔ همراه شدنِ برخی از اسپوارانِ خودتان را بمن بدهید. اگر گناه من همچنین در پیشکشیدن این درخواست باشد، آنهم هنگامیکه من پیش از این همکاریِ شانه به شانهٔ خودم را به شما در جایگاه همبستهٔ شما پیشکش کرده بودم، این خویشکاری شماست که سَبُک سنگینی اینکار را بررسی کنید."

[۵.۵.۲۱] و هنگامیکه کیاخستره دوباره چیزی نگفت، کوروش رشتهٔ سخن را از سرگرفت: "خوب، اگر که نمیخواهید که پاسخ بدهید، پس دستکم به من بگوید که آیا در گامِ سپسین که هم اکنون بازخواهم گفت، با شما راست نبوده ام: هنگامیکه شما پاسخ دادید که شما میبینید که مادها درحال

۴۹۰۰ د س ه و و ا ب ج د ه ز ح ط ی ک ۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

شادمانی هستند و شما نمی خواهید که شادی آنها را بهم بزنید و آنها را ناگزیر از به پژمَـرگ انداختن (به خطر انداختن) خودشان بکنید، بدون اینکه از بهر این گفته من از دست شما خشمگین شده باشم، من از شما برای انجام مهـری (لطفی) به من خواهشی کردم که میدانستم، بجا آوردن آن آسانتر از این خواهد بود که بخواستید از مادها درخواستی را بکنید: همانگونه که شما بیاد دارید، من از شما خواهش کردم، که به هرکس که بخواهد به دُنـبال من بیاید، این پروانه را بدهید. آیا شما می پندارید که خواهش من از شما چیز نادرستی بوده است؟"

[۵.۵.۲۲] "خوب پس از اینکه من این پروانه را از شما دریافت کردم، نخست نمیشد که با آن کاری را پیش بُرد، مگر اینکه بتوانستم سازواری (موافقت) سربازان را نیز بدست آورم. بدینسان من رفتم تا ببینم که آیا میتوانم خرسندی آنها را بدست آورم؛ و کسانی را که توانستم به همراه شدن با خودم وادارم، با پروانه شما در گمارش و گسـیلش (ماموریت و expedition) خودم به همراه بُردم. ولی اگر شما میپندارید که انجام این کار سـزاوار سـرزنش میباشد، پس، بدون درنگریستن (ملاحظه کردن) به اینکه چه چیزی را شما به کسی پیشکش کرده اید، بنگرمیآید که آدم نمیتواند آن را بپذیرد، بدون اینکه از سوی شما سرزنش نشود."

[۵.۵.۲۳] "بدینسان، سپس، ما به راه افتادیم؛ و آیا هیچکس نمیدانست که ما چه هنگام رفتیم؟ آیا ما به پادگان دشمن دست نیافتیم؟ آیا بسیاری از آنها را که به جنگ شما آمده بودند، از پا درنیاوردیم؟ آری، و جنگ ابزارهای بسیاری از دشمنان ما که هنوز زنده هستند بزور از آنها گرفته شده اند؛ و اسب های بسیاری از آنها را بدست آورده ایم؛ افزون بر آن، دارایی های کسانیکه پیش از این شما را تاراج میکردند و سرمایه های شما را با خود

می‌بردند، هم اکنون شما می‌بینید که در دستِ دوستانِ شما هستند و درحال آوردن برای شما و برای آنها که زیر فرمانروایی شما هستند.

[۵.۵.۲۴] "ولی آنچه که بیشتر از همه گرامند (با اهمیت) است و بهتر از همه، این است که شما می‌بینید که گسترهٔ زیر فرمانروایی شما درحال بزرگتر شدن است، درحالیکه سرزمین‌های دشمن درحال کوچکتر شدن می‌باشند؛ شما می‌بینید که دژهای دشمن از آن شما شده‌اند، و دژهای شما که پیش از این بدست آشوریان افتاده بودند، اکنون دوباره به شما بازگردانده شده‌اند. اکنون، من نمی‌دانم که دیگر چه بگویم، ولی دوست دارم که بدانم آیا هرکدام از این دستاوردها چیز بدی است و یا اینکه هرکدام از آنها چیز خوبی برای شما می‌باشد، ولی به هر روی من هیچگونه ناسازگاری با شنیدن آنچه را که شما می‌گویید، ندارم. بر این پایه، به من بگویید که داوری شما در بارهٔ این فرآیندش (مشکل) چیست؟"

[۵.۵.۲۵] پس از اینکه کوروش بدینسان سخن گفت، او گفتهٔ خود را دیگر ادامه نداد، و کیاخستره همانگونه که در پی می‌آید سخن گفت: "خوب، کوروش، این پذیرفتنی نیست که کسی بتواند بگوید که کاری که شما انجام داده‌اید، بد می‌باشد؛ ولی با اینهمه بگذارید که به شما بگویم، که این زاوری (خدمت) شما از سرشتی برخوردار است که هرچه که بیشمارتر نمایان شود، سنگینی و بار آن بر من بیشتر می‌شود."

[۵.۵.۲۶] "در پیوند با افزودن بر گستردگی سرزمین‌هایمان، من برتری را در این می‌بینم که سرزمین شما را با یاری گرفتن از توانِ خودم گسترش بدهم تا اینکه درنگرم که سرزمین من بدست شما گسترده می‌شود؛ چونکه

۴۹۶ د س ۶۰ و ۱۰۰۰ ر ۱۰۰ ر ۱۰۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

انجام اینکار برای شما سرفرازی به همراه دارد، ولی برای من این چیزها بگونه ای سرافکنده میآورند."

[۵.۵.۲۷] "همانگونه که در پیوند با پول، برای من پسندیده تر است که آن را به شما ارزانی بدارم تا اینکه بخواهم آن را در چنین نهشتی (وضعیتی) که شما هم اکنون آن را به من پیشکش میکنید، از شما وام بگیرم. چونکه با اینگونه توانمند شدن بدست شما، من سهش خواهم کرد (احساس خواهم کرد) که تنگدست تر شده ام. و به باور من، من کمتر ناخشنود خواهم شد که بینم که شما با لغزش خودتان به زیردستان من آسیبی رسانده اید، تا اینکه بینم، همانگونه که هم اکنون درمینگرم، که آنها بدست شما از سوده‌های آسیمی (عظیمی) بهره‌مند شده اند."

[۵.۵.۲۸] "ولی،" کیاخستره ادامه داد، "اگر از دیدگاه شما نابخردانه بنگریاید که من این چیزها را بدل میگیرم، خودتان را بجای من بگذارید و داوری کنید. اینگونه بپندارید که شما برای پاسداری از خودتان و خانه خودتان سگانی را پرورش داده اید. و به من بگویید—اگر دوستی از شما که باید از سگان شما نگهداری کند، بگونه ای از آن سگها پرستاری کند که آنها بیشتر به او خو بگیرند تا به شما، آیا شما از این رویکرد او به این سگها، خشنود خواهید شد؟"

[۵.۵.۲۹] "یا اگر که بنگر شما این یک سنجش بی ارزشی است، پس در باره این نمونه آوری بیاندیشید: اگر کسی برای نگهبانانی که باید از جان شما نگهداری و در جنگ به شما زوری کنند (خدمت کنند) زمینه چینی کند، و بگونه ای آنها را به هناد (تحت تأثیر بگذارد) که آن نگهبان ها

بیشتر به او پیشکاری کند (خدمت کنند) تا به شما، آیا شما برای اینچنین «مهربانی ای»، سپاسگذار او خواهید بود؟"

[۵.۵.۳۰] "دوباره، بگذارید تا نمونه ای را بیاورم که مردان بیشتر از همه و با دلبستگی فراوان دوست میدارند—به انگارید که کسی میخواهد همسر شما را بفریبد، بگونه ای که همسر شما او را بیشتر از شما دوست داشته باشد. آیا اینگونه «مهربانی» شما را خشنود خواهد ساخت؟ به باور من در اینجا دیگر گفته از خشنود شدن نمیتواند در میان باشد؛ زیرا من بیگمان هستم که آن کسیکه به اینچنین گناهی دست میزند، آسیب فراوانی به شما خواهد زد."

[۵.۵.۳۱] "ولی برای اینکه نمونه ای را که بیشتر از همه، همانند نهاده (مورد) خودم است، بازگو کرده باشم—اگر کسی رفتار ویژه ای را با سربازان پارسی که شما به اینجا آورده اید، داشته باشد تا آنها را بیشتر خشنود در پیروی کردن از خودش کند تا از شما، آیا شما او را دوست خود بشمار خواهید آورد؟ من که نمی پندارم؛ شما او را بدتر از یک دشمن درخواهید نگرست که بخواهد شمار فراوانی از سربازان شما را از پای دربیورد."

[۵.۵.۳۲] "و دوباره اینکه، اگر شما با این دل مهربانی که دارید به یکی از دوستانتان بگویید که هرچه را که میخواهد از دارایی های شما بردارد، و او نیز پیشنهاد شما را بپذیرد، آیا این دوست شما بایستیکه هر چیزی را که از آن شماست بار بزند و بگریزد و خودش را با دارایی های شما توانمند سازد، آنهم درهالیکه او هیچ چیزی را برای شما برجای نگذاشته باشد تا شما بتوانید از آنها در انجام کارهای روامند (عادی) بهره ببرید؟ آیا شما اینچنین کسی را یک دوست نکوهش ناپذیر می انگارید؟"

۴۹۱ و ۴۹۲ در ۴۶۰ و ۴۶۱ و ۴۶۲ و ۴۶۳

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک پنجم

میکنم که این خوشایش (لطف) را به من بکنید: هم اکنون از ادامه سرزنش من دست بردارید، اگر برای شما استوانیده شده باشد (ثابت شده باشد) که چه سَهشی (احساسی) ما در برابر شما داریم، همچنین اگر نمایان شود که آنچه را که من انجام داده ام، به سود شما بوده است، درود مرا پاسخ بگویید و مرا در آغوش بگیرید، هنگامیکه من بر شما درود میفرستم و شما را در آغوش میگیرم و مرا در جایگاه یک آدم بهمَنش و نیکوکار به خودتان درنگرید؛ ولی اگر نشان داده شود که اینگونه نبوده است، پس مرا سرزنش کنید."

[۵.۵.۳۶] "خوب،" کیاخستره گفت، "شاید که در پایان هاگ (حق) با شما باشد؛ من نیز همینگونه رفتار خواهم کرد که پیشنهاد کردید." پس بگویید، "کوروش گفت، "آیا من هم میتوانم شما را ببوسم؟"" اگر که شما را خوشنود میسازد،" کیاخستره پاسخ داد. "و شما روی خودتان را از من برنخواهید گرداند، همانگونه که شما در چند دم (لحظه) پیش کردید؟"" نه،" کیاخستره گفت. بدینسان کوروش او را بوسید.

[۵.۵.۳۷] "هنگامیکه مادها و پارس ها و دیگران از سازش رهبران شان آگاه شدند، خرسند و شاد گشتند، زیرا همه آنها نگران بازده این گفتگو بودند. سپس کوروش و کیاخستره بر اسب هایشان سوار شدند و به راه افتادند، و مادها بدنبال کیاخستره روان گشتند، زیرا کوروش با دادن نشانه ای از مادها خواست که کیاخستره را دُنبال کنند، و پارس ها پشت کوروش راه افتادند، و دیگران در پشت آنها.

[۵.۵.۳۸] "هنگامیکه آنها به اردوگاه رسیدند، آنها کیاخستره را به چادری که برای او آماده کرده بودند، آوردند، و کسانی که برای پذیرایی از کیاخستره برگزیده شده بودند، آنچه را که او نیاز داشت، فراهم آوردند.

[۵.۵.۳۹] "و همینکه کیاخستره زمان آزاد پیش از هنگام خوراک پیدا کرد، مهمان هایی از مادها از او بازدید کردند؛ برخی بدلخواه آمده بودند، ولی بیشتر آنها با پیشنهاد کوروش پیش او رفتند، درهالیکه پیشکش هایی را به همراه داشتند—یکی از آن ارمغان ها یک چمانی (ساقی) خوشرویی بود، دیگری یک آشپز خوب، دیگری نانواي خوب، دیگری خُنیافر خوب، کسی دیگر یک ساغر به او داد، و کس دیگر جامه زیبا؛ و هر کدام از آنها، بر پایه آنچه که آیین بود، دستکم یک چیز از آن پروه هایی را که بدست آورده بودند، به کیاخستره بخشیدند.

[۵.۵.۴۰] "بدینسان کیاخستره نگر خود را دگراند و پی برد که کوروش در پی بیگانه کردن مادها با او و یا کاستن از دلبستگی آنها به او نبوده است و اینکه مادها کمتر از پیش با او مهربان نبودند.

[۵.۵.۴۱] و هنگامیکه زمان برای خوارک نيمروز فرارسید، کیاخستره کوروش را فراخواند و از او خواهش کرد که پیش او بیاید همانگونه که کیاخستره برای زمان زیادی ندیده بود که کوروش با او خوراک بخورد. ولی کوروش پاسخ داد: "خواهش میکنم، کیاخستره که این درخواست را از من نکنید. آیا شما نمیبینید که همه کسانی که در اینجا هستند، از بهر ما آمده اند؟ درست نیست اگر که من به اینچنین سَهشی (احساسی) در آنها دامن بزنم که آنها بپندارند که من آنها را نادیده گرفته ام و بدنبال خوشی های خودم روانه شده ام. زیرا اگر سربازان بپندارند که به آنها کوتاهی میشود،

است که شمار نیروهای دشمن کاهش یافته است، درهالیکه شمار نیروهای ما و توان ما هر دو درهال بیشتر شدن هستند."

[۵.۵.۴۵] "اکنون، اگر تنها آن همبستگی را که ما بدست آورده ایم با ما بماند، ما خواهیم توانست کامگاری بیشتری را بدست آوریم چه از راه بکارگیری زور، اگر نهش (وضع) آن را درخواست کند، و چه از راه پذیراندن فرندهای (دلیل های) ما به آنها، چنانچه نیاز باشد؛ اکنون این به شما بستگی دارد که شمار زیادی از همبستگان ما را تا آنجا که بتوانید خرسند به ماندن بکنید؛"

[۵.۵.۴۶] "به همانگونه، که در هنگامیکه بانگ جنگ سرداده میشود، آن کسی که بیشترین شمار از سربازان دشمن را از پای درمیآورد این سرافرازی را خواهد داشت تا دلاورتر از همه شناخته شود، هنگامیکه ما هم از شما درخواست میکنیم که توان سخنوری و فرودآوری (استدلال) خود را بکاربگیرید، آن کسیکه بتواند بیشترین شمار از سربازان را به دیدگاه ما نزدیک و با ما همراه سازد، شیرین سخن تر و کارا تر از دیگران خواهد بود."

[۵.۵.۴۷] "به هر روی، سخنرانی خود را بدینگونه آماده نسازید، انگار که ما از شما اینچنین نمایش سخنوری را درخواست کرده باشیم: بیاد داشته باشید که آنهایی را که شما با فرندهای (دلیل های) خود خرسند میکنید، بتوانند خرسندی خود را با آن کاری که انجام خواهند داد، به اندازه بسنده نشان دهند."

[۵.۵.۴۸] "پس من شما را فرومیگذارم، کوروش افزود، "تا شما در باره آنچه که انجام آن خویشکاری تان است، هوشیارانه پژوهش کنید: خویشکاری من تا آنجا که در پیوستیافتگی (ارتباط) با من است، این است

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسک پنجم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسک پنجم

که بینم نیروهای ما با همه چیزهایی که نیاز دارند آماده شده اند، پیش از اینکه آنجمن (شورای) جنگ برای سگالش گردهم آیند.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

ارابه رزمی آراسته به داس در ارتش هخامنشیان

نسک ششم، بخش یکم

ودایش (تصمیم) برای ادامه جنگ و فراهم آوری ابزارهای جنگی نوین

[۶.۱.۱] پس از اینکه آنها روز را بدینسان که واشکافی شد (تشریح شد) سپری کردند، آنها شام خوردند و رفتند که آرام بگیرند. زودبهنگام در بامداد فردا همه همبستگان به ستاد فرماندهی کیاخستره آمدند. هنگامیکه کیاخستره در حال جامه بتن کردن بود، (او انبوه مردمی را که در نزدیکی آستانه در چادر او گردهم آمده بودند، میشنید،) دوستان گوناگونی در حال شناساندن همبستگانشان به کوروش بودند. یک گروه، کادوسیان را به همراه آورده بود، که از کوروش خواهش کرده بودند که با آنها بماند؛ دیگری گرانیان را آورده بود؛ برخی سکاها را پیش آورده بودند، و کسان دیگر گبریا را؛ ویشت اسپه، گاداتاس را به همراه آورده بود، آن فرماندهی که اخته شده بود، و او از کوروش خواهش کرد که با او بماند.

[۶.۱.۲] سپس کوروش، با آنکه پی برده بود که گاداتاس کمابیش از این نگرانی که ارتش از هم بپاشد تا اندازه مرگ ترسیده است، درحالیکه میخندید گفت: "این روشن است، گاداتاس، که ویشت اسپه آن اندیشه را در شما برانگیخته است که بازگو کرده اید."

[۶.۱.۳] ولی گاداتاس دست های خود را به آسمان بالا برد و فرسختانه (جدی) سوگند خورد که گاداتاس او را نهناییده است (تحت تأثیر قرار نداده است). "نه،" او گفت، "برای این است که من میدانم که اگر شما بروید، من به رسایی نابود خواهم شد. از اینرو من این نهاده (موضوع) را برای خودم

۴۹۰۹۱۰۰۱۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

نگهداشتم تا با ویشث اَسپَه درمیان گذارم، و از او پرسش کنم که آیا او چیزی در باره دیدگاه شما و رهسپار شدن ارتش میدانند؟"

[۶.۱.۴] "پس، اینگونه که بِنِگرمیآید، من با اَنگ زدن به دوستان ویشث اَسپَه در رَمژک (خطا) بوده ام،" کوروش گفت. "آری، به خداوند سوگند، کوروش، براستی که بدینسان بوده است،" ویشث اَسپَه گفت. "من تنها درهال نیکختن (توضیح دادن) برای دوستان گاداتاس بودم که ادامه کارزار برای شما شایش پذیر (امکان پذیر) نخواهد بود؛ من به او گفتم که پدرتان به دُنبال شما فرستاده است."

[۶.۱.۵] کوروش فریاد زد: "چگونه شما یاراسته اید (جُرأت کرده اید) که آشکار شود که آیا من اینچنین آرزویی را دارم یا ندارم؟" "بیگمان من اینچنین گُرمکی (جُرأتی) را دارم،" ویشث اَسپَه پاسخ داد، "زیرا من میبینم شما در جایگاه کسیکه کانون رویکرد و کِشش هَمِه نگاه هاست، بی اندازه نگران رفتن به خانه به سرزمین پارس هستید، برای اینکه به پدرتان بگوئید که شما چگونه این کار را انجام دادید و آن کار را به سرانجام رساندید." "خوب،" کوروش گفت، "آیا شما آرزومند رفتن به خانه نیستید؟" "نه، آن یکی گفت. "من نه. و هیچ آهنگ رفتن هم ندارم: من در اینجا خواهم ماند و فرمانده خواهم بود تا دوستان گاداتاس را فرمانروا کنم و آشوریان را برده او."

[۶.۱.۶] "بدینسان آنها با هم شوخی میکردند، که نیمی از آن هم فرسخت (جدی) بود. در این میان، کیاخشته در یک جامه بسیار زیبا بیرون آمد و خودش را بر روی یک تخت پادشاهی که ویژه مادها بود نشانده. و پس از آن که همه آنها که بودندشان نیاز بود گردهم آمدند و خاموشی چیره شد،

کیاخستره همانگونه که در پی می‌آید برای آنها سُخرانی کرد: "دوستان و همبستگان، اکنون که پیش‌آمده است که من اینجا باشم و دیگر اینکه من سالمندتر از کوروش هستم، شاید که برای من درخور باشد که این نشست را بگشایم. برای اینکه آن را بی‌آغازم: بنگرم این زمانِ شایسته ای است که این پرسش را به گفتگو بگذاریم که آیا این چیزِ پَسندیده ای است که ما کارزار خودمان را بیشتر ادامه بدهیم و یا اینکه بیدرنگ آرتش را از هم فروپاشانیم؟ از اینرو، هرکس، میتواند دیدگاهِ خودش را در پیوند با این پرسش بازگوید."

[۶.۱.۷] بیدرنگ رهبرِ گرگانیان برخاست و او نخستین کسی بود که سُخن گفت: "دوستان و هم‌زمان، در پیوند با دیدگاهِ من، هنگامیکه راستینگی‌ها (واقعیت‌ها) بهترین گشتگاه (مسیر) را برای پیمودن، بما نشان میدهند، من نمی‌پندارم که گفته‌هایِ فراوانی نیاز باشند. زیرا ما همه میدانیم که از هنگامیکه باهم هستیم، ما به دشمن بیشتر آسیب میرسانیم تا آنها به ما؛ درحالیکه تا آن زمان که ما از هم جدا بودیم، آنها بگونه ای با ما برخورد میکردند که بیشتر از همه دلپسندِ خودشان بود، تا اینکه بیشتر از همه خوشایند ما باشد."

[۶.۱.۸] "پس از آن فرماندهِ کادوسیان سُخن گفت: "چرا،" او گفت، "باید ما در بارهٔ بازگشت به خانه و جدا شدن از هم گفتگو کنیم، آنها از زمانی که، بنگرمی‌آید که هتا در بیرون از میدانِ مبارزه نیز برای ما خوب نباشد که از هم سوا بشویم؟ به هر روی، ما نه چندی پیش جدا از بدنهٔ آرتش به یک گسیلش (expedition) رفتیم و برای آن نیز هزینه پراخت کردیم، همانگونه که شما همچنین میدانید."

[۶.۱.۹] "پس از او آرته بازو، که یک زمانی داوش کرد (ادعا کرد) که خویشاوند کوروش است، همانگونه که در پی میآید سُخرانی کرد: "در یک نکته، کیاخستره، من خواهش میکنم که از سُخرانان پیشین فرور (تفاوت) داشته باشم: آنها میگویند که ما باید که در اینجا بمانیم و جنگ را ادامه بدهیم؛ ولی من میگویم هنگامیکه من در خانه بودم، در حال جنگیدن بودم."

[۶.۱.۱۰] "و من زوراست میگویم؛ من همیشه بیرون بودم، برای انجام چند گسلیش (expedition) رزمی یا کارهای دیگر، برای اینکه مردم ما هدفِ تاخت و تاز بودند. و هنگامیکه دژهای رزمی ما پتست میشدند (تهدید میشدند)، من نگرانِ پدافندی از آنها بودم؛ من با ترسِ پیوسته، زندگی میکردم و خودم را همیشه هوشیار نگه میداشتم. و اینکارها را من با هزینه خودم انجام میدادم. ولی هم اکنون ما خاوند (صاحب) دژهای آنها هستیم؛ و من دیگر از آنها نمیترسم؛ من با بهره بردن از چیزهای خوبِ دشمن، شادی میکنم و چیزهایی را مینوشم که از آن آنهاست. از اینرو، از آنجا که زندگی در خانه، هنرِ جنگیدن بود، درحالیکه زندگی در اینجا یک جشن است، به سود من نیست که این گردهمایی شادی آور را به پایان ببرم."

[۶.۱.۱۱] پس از او گُبر یاس سخن گفت: "دوستان و هم‌زمان، تا هم اکنون من تنها میتوانم توختاری (وفاداری) کوروش را ستایش کنم؛ زیرا که او در هر چیزی که پیمان بسته است، خود را پیمان شکن نشان نداده است. ولی اگر او اکنون کشور آشور را فروگذارد، این روشن است که آشوریان بدون اینکه از بهرِ کوشش‌های رمژک آمیزی (اشتباه آمیزی) که در برابر ما همه انجام داده اند، کیفر ببینند، و برای آن کاری که با من کرده اند پادافراه شوند (مجازات شوند)، آنها دل و گرمک (جرات) تازه ای را بدست خواهند

آورد؛ و من به سَهْمِ خودم، از اینرو که دوستِ شما بوده ام، باید که بدست آنها کیفر ببینم."

[۶.۱.۱۲] "در پایان کوروش سخن گفت: "من، نیز ناآگاه نیستم، دوستانِ من، که اگر ارتش را از هم فروپاشانیم، نهشت (وضعیت) ما سُست تر خواهد شد، درهالیکه دُشمن دوباره نیرو گردآوری خواهد کرد. زیرا بسیاری از آنها که جَنگ ابزارهایِ خودشان را از دست داده اند، بزودی ابزارهایِ تازه ساخته شده، بدست خواهند آورد، و بسیاری از آنها که اسب هایشان را از دست داده اند، بزودی اسب هایِ دیگری را فراهم خواهند آورد، درهالیکه بجایِ آنها که کشته شده اند، کسانِ دیگر که مردانِ جوان و گُوالیده خواهند شد (بالغ خواهند شد) جایِ آنها را خواهند گرفت. و از اینرو این شگفتی آور نیست، اگر که آنها در زمانی کوتاه دوباره توانا شوند که برای ما در دسر درست کنند."

[۶.۱.۱۳] "چرا من به کیاخستره پیشنهاد داده ام که او فرآپرسش (مسئله) فروپاشی ارتش را پیش بکشد و به گفتگو بگذارد؟ بگذارید که به شما بگویم؛ برای اینکه من از آینده میترسم؛ زیرا من میبینم که دُشمن در حال پیشروی به سوی ماست، اینکه ما هیچگاه توانایی چیره شدن بر آن را نخواهیم داشت، اگر ما کارزارمان را همانند شیوهٔ کنونی ادامه بدهیم."

[۶.۱.۱۴] "زیرا، شما میدانید که زمستان در حال آمدن است؛ و هتا اگر بپذیریم که ما چادرهایی را برای خومان داریم، به خداوند سوگند که آنها هنوز برای اسب ها، همزمان و سربازان ارتش بَسنده نمیکنند؛ و بدون آنها، ما نخواهیم توانست جَنگ را ادامه بدهیم. آزوغه ها را ما به هرکجا که رفته ایم، گساریده ایم (مصرف کرده ایم)؛ و به هرجا که رفته ایم، مردم از بهر

۴۱۹۳ در سده ۱۰ و ۱۱ میلادی

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

ترس از ما آزوغه ها را به دژهایشان بُرده اند، بگونه ایکه آنها را برای خودشان نگهداشته اند، و ما نخواهیم توانست آنها را بدست آوریم."

[۶.۱.۱۵] "پس چه کسی این اندازه دلاور و نیرومند است که بتواند جنگ را دُنبال کند، آنهم درهالیکه او درهال مبارزه در برابر گرسنگی و سرما است؟ از اینرو، اگر ما هماهنگ با آنچه که تا کنون درهال انجام دادن آن بوده ایم، آهنگ به ادامه جنگ داشته باشیم، من بر این باورم که ما باید که بدلخواه خودمان ارتش را ازهم فروپاشانیم، بجای اینکه در برابر خواست خودمان، بدون آزوغه از کشور آشور بیرون رانده شویم. ولی اگر ما آرزوی ادامه کارزار را داشته باشیم، من میگویم که باید که اینکار را بکنیم: ما ناگزیر هستیم که تلاش کنیم تا با بالاترین شتابی که میتوانیم، بیشترین دژها و ساختمان های دشمن را بدست آوریم. زیرا، اگر اینکار انجام گیرد، هر گروهی که بتواند بیشتر پروه بدست آورد و اندوخته کند، از آزوغه بیشتری نیز برخوردار خواهد بود، و آنها که ناتوانتر هستند، در نهشی (وضعی) خواهند بود که میتوانند پَروسته شوند (محاصره شوند)."

[۶.۱.۱۶] "نهشت (وضعیت) ما خیلی هم ناهمسان با آنها نیست که در دریاها با بادبان کشتیرانی میکنند: آنها پیوسته با کشتی های آراسته به بادبان، دریانوردی میکنند، ولی دریانوردان در پایان، آن آب ها را که در آنها کشتیرانی کرده اند، فرومیگذارند، و آن دریاها را بیشتر از کسانیکه در آنها کشتیرانی نکرده اند، از آن خود نمیپندارند. ولی اگر ما آن دژها را بدست آوریم، با انجام اینکارها دشمن سَهش (احساس) خواهد کرد که در کشور خودش بیگانه شده است، درهالیکه همه چیز برای ما خوش و آسوده خواهد بود."

[۶.۱.۱۷] "ولی شاید که برخی از شما ترس داشته باشید که بدور از کشور خودتان کار نگهبانی از دژهای فروگرفته شده را، انجام دهید. شما نیازی به درنگ کردن تا آن اندازه نخواهید داشت. زیرا از آنجا که ما به هر روی از خانه بدور هستیم، خویشکاری نگهبانی از آن دژها را که در نزدیکی دشمن هستند، برای شما خواهیم پذیرفت؛ ولی آن بخش از سرزمین آشور را که در نزدیکی مرز شما هستند، برای خود بخویشید (صاحب شوید) و از آن خود کنید و زیر کشت ببرید."

[۶.۱.۱۸] "زیرا اگر ما بتوانیم آنچه را که در نزدیکی دشمن است با آرمندی (ایمنی) نگهبانی کنیم، شما خواهید توانست از داشتن سرزمین هایی که از آشوریان بدور هستند با آسودگی فراوان شادمان باشید؛ چونکه آشوریان، به باور من، در آسیب زدن به کسانی که در نزدیکی شان هستند کوتاهی نخواهند کرد، هنگامیکه آنها برای کسانی که در دور دست هستند، ترفندهای نهانی در میاندازند."

[۶.۱.۱۹] پس از این سخنرانی ها همه باشندگان، و کیاخستره با آنها، برخاستند و باز نمودند (بیان کردند) که آنها خرسند از همکاری با کوروش در دنبال کردن این برنامه ها هستند. و گاداتاس و گبریاس گفتند که اگر همبستگان به آنها پروانه بدهند، برای استوان سازی (مُحکم کاری) هر کدام از آنها دژی را خواهند ساخت، بگونه ای که همبستگان، این دژها را نیز در جای پناهگاه از آن خود بدانند.

[۶.۱.۲۰] هماهنگ با آن، هنگامیکه کوروش دید که همه آماده برای انجام آن چیزهایی هستند که او پیشنهاد داده است، او در پایان گفت: "بسیار خوب، اگر ما آرزو داریم که آنچه را که گفتیم باید انجام شود، بکار درآید، ما

۴۱۹۷۲۱۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۴۵۶۷۸۹۱۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

باید با آن تندی که شایش (امکان) آن باشد، فلاخسنگ های دژشکن فراهم آوریم تا دژهای دشمن را درهم شکنیم، و برای پدافندی از خودمان به مهرآز هایی (معمارهایی) نیاز داریم که برگ های (برج های) تنومندی را برآفرانند."

[۶.۱.۲۱] در پی آن کیاخستره پیمان بست که او می گذارد دستگاہی را با هزینه خودش بسازند و آن را در فرادست آنها بگذارد، گاداتاس و گبرياس چیز دیگری را نوید دادند، و تیگران نوید ابزار سوم را داد؛ کوروش گفت که تلاش خواهد کرد که دوتا از آن دستگاه ها را فراهم آورد.

[۶.۱.۲۲] پس از اینکه آنها بر سر فراهم آوردن این چیزها باهم همداستان شدند، دست بکار شدند تا هنداگرانی (مهندسانی) را پیدا کنند، و هرآنچه را که برای ساختن آن دستگاه ها نیاز است، فراهم آورند؛ و آنها خویشکاری اینکار را به مردانی دادند، که آنها را کارشناس ترین ها برای انجام اینکار درمینگریستند.

[۶.۱.۲۳] از آنجا که کوروش پی برد که زمان فراوانی برای انجام این هنداخ ها (طرح ها) نیاز خواهد بود، او در یک جایی با ارتش خودش اردو زد که میپنداشت که از نگر بهداشتی بهترین جا است، جایکه برای رساندن هرچیز نیازین، به آسانی دستیافتنی بود. و هرجا که چیزی برای آستوان سازی (محکم کاری) نیاز بود، کوروش پیش بینی هایی را میکرد تا آنها که گاه به گاه میبایست در آنجا بمانند، در آسایش باشند، هتا اگر او ناگزیر بود که در یک بازه (فاصله) بدور از بدنه بنیادین (اصلی) نیروهایش، اردو بزند.

[۶.۱.۲۴] ولی افزون بر آن، کوروش پیوسته از کسانیکه میپنداشت که شاید در باره آن کشور دانستنی هایی داشته باشند، پرس و جو میشد که از کدام بخش از آن میتوان به فراوانی آزوغه بدست آورد، و او مردانش را در گسیلش

ها (*expeditions*) در جستجو بدنبال آزوغه به بیرون ره میبرد؛ کوروش اینکار را از اینرو میکرد که میخواست از یک سوی و تا آنجا که میتوانست آزوغه فراوان برای ارتش فراهم آورد، و از سویی دیگر سربازان میبایستیکه با این گسیلش ها به کارکردن خوی میگرفتند، و بدینسان میبایستکه آنها از تندرستی و توانمندی بهتری برخوردار میشدند، و از سوی دیگر سربازان میتوانستند با اینچنین راهپیمایی های رزمی، برزش های (تمرین های) رزمی را در یادپاد (ذهن) خودشان نگه بدارند.

[۶.۱.۲۵] بدینسان، سپس، کوروش سرگرم شد. از بابل هم اکنون به کمک سربازانی که از ارتش گریخته بودند گزارشی آورده شد که به هایش (تایید) زندانیان جنگی کوروش هم رسید. این گزارش میگفت که پادشاه آشور باپول ها، تلاها، نُکره ها (نقره ها) و دیگر گنج ها و گوهرها از هر نمونه به سوی کشور لیدیه رهسپار شده است.

[۶.۱.۲۶] بدینسان این گزارش، نهاده (موضوع) گفتگوی همگانی در میان سربازان شونیک (معمولی) شد که پادشاه آشور از ترس، هم اکنون درحال ترابری گنج هایش به یک جای آسوده است. ولی کوروش، آگاه از اینکه پادشاه آشور با این چشمداشت و هدف رفته است که اگر بتواند، همایه ای (ائتلافی) را در برابر او برپا سازد، و دوباره بجنگد، دست به فراهم آوری های سختی زد. و بدینگونه او دست بکار شد تا اسپواران پارسی را به رسایی بهنگتاند (کامل کند)، برای این هدف او اسب هایی را بدست آورد، برخی را از زندانیان جنگی بازگرفته بود، و شماری از آن اسب ها نیز پیشکش هایی بودند که دوستانش به او کرده بودند؛ زیرا کوروش اینچنین ارمان هایی را از هرکس میپذیرفت و هیچگاه آنها را رد نمیکرد، آیا کسی به او یک جنگ ابزار خوب یا یک اسب پیشکش میکرد.

۱۹۰۴ و ۱۹۰۵ و ۱۹۰۶ و ۱۹۰۷ و ۱۹۰۸ و ۱۹۰۹

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

[۶.۱.۲۷] افزون بر آن، کوروش با آرابه هایی که از دشمن بدست آورده بود و یا با هر چیز دیگری که او میتوانست فراهم آورد، لشکری از آرابه چی های خودش را آراست. کوروش روشِ راهبری (هدایت) یک آرابه را که در ترویای (Troy) کهن [*] بکارگرفته میشد و هتا تا به امروز نیز هنوز در میان کیرناس ها (Cyrenaeans) [**] روامند است، برچید؛ چونکه در دوران پیشین مردم در مدیا (Media) [***]، سوریه، عربستان، و همه مردم آسیا آرابه های خودشان را همانند مردم کیرناس بکار میبردند.

[*] تروا (به یونانی): Τροία, Troia, همچنین Ἴλιον, Ἰλιον, Ilium; به هیتی: Wilusa یا Truvisa نام شهری باستانی در ترکیه امروزی است. تروا مهاجرنشین یونانی بود که در محل آناتولی واقع بود.

[**] یکی از پنج شهر مَهَندِ (مهم) یونانی که در آن مردم مهاجرنشین یونانی زندگی میکردند.

[***] مردمی که در آذربایجان امروز زندگی میکنند.

[۶.۱.۲۸] ولی بَنَگرِ کوروش چنین آمد که هنگامیکه بهترین مردان در آرابه ها بکار گرفته شوند، آن بخش از سربازان که باید از نیروی بُنیادینِ ارتش را بسازند، تنها در زد و خورد های کوچک درگیر خواهند شد، و هیچ سهم مَهَندی (مهمی) در پیروزی نخواهند داشت. چونکه درخواستِ سِیَسِدِ آرابه برای سِیَسِدِ جَنَگِجُو، به هزار و دویست اسب نیاز دارد. و هرآینه پیکارگران ناگزیر هستند که از رانندگانی برخوردار باشند که به آنها اَپِستام (اعتماد) داشته باشند، و این بدین چم (معنی) است که بهترین مردانی که میشود داشت؛ برای انجام این برنامه به سِیَسِدِ تن سرباز دیگر نیاز میشود، که کمترین آسیبی به دشمن نخواهند زد.

[۶.۱.۲۹] بدینسان کوروش روشِ روشِ ترادادی (سنتی) بکارگیری از آرابه ها را برچید، و بجای آن او گذاشت تا آرابه های جنگی ای با چرخ های اُستوان و چرخگردهای (محورها) دراز ساخته شوند، بگونه ای که آنها بسادگی شکسته نشوند؛ چونکه هرچیزیکه پهن باشد با شایمندی (احتمال) کمتری واژگون میشود. اُتاقکِ راننده را کوروش گذاشت که از چوبِ تنومند و بگونه یک بُرگ (بُرج) بسازند، که بُلندی آن به آرنج راننده میرسید، بدینسان راننده میتواند با رسیدن به بالای اُتاقک، اسب ها را بهاجد (هدایت کند)؛ و افزون بر آن کوروش گذاشت تا همه پیکرِ راننده آرابه را بجز چشمانش با جشن بپوشانند.

[۶.۱.۳۰] افزون برآن، کوروش گذاشت تا در هر دو سوی چرخگرد (محور) چرخ های آرابه رزمی، داس های پولادینی را جاسازی کنند که به اندازه یک دست دراز بودند و در زیر چرخگرد، داس های دیگری را بست که به سوی زمین نشانه کرده بودند؛ آرابه های رزمی را بدینسان و با این انگیزه ساخته بودند تا بتوانند خودشان را به میان لشکر دشمن بیاندازند. و از زمانیکه کوروش گذاشت این آرابه ها را بسازند؛ تا به امروز اینچنین آرابه هایی را فرمانبرداران آن شاهنشاه بزرگ در گستره ای زیر فرمانرواییش بکارمیگیرند. کوروش شمار فراوانی شتر نیز داشت، که برخی را از میان دوستانش گرفته آورده بود، و برخی را در جنگ بدست آورده بود؛ همه آنها را او گردآورد.

[۶.۱.۳۱] بدینسان این نغشه ها درهال انجام شدن بودند. اکنون، کوروش میخواست کسی را بجای انیشه (جاسوس) به لیدیّه (Lydia) بفرستد تا پی ببرد که آشوری ها درهال انجام چه کاری هستند، و بنگر کوروش آمد که آریا اسپه، نگهبان آن بانوی زیبای شوش، آدم شایسته برای رفتن به این

گمارش (مأموریت) باشد. اکنون سرگذشت آریا اسپه چرخشی اینچنین کرده بود: آریا اسپه دلباخته آن بانوی شوش شده بود و نتوانست در برابر آن کشش درونی برای نزدیک شدن به بانوی شوش ایستادگی کند تا به او پیشنهاد کند که دلستانش شود.

[۶.۱.۳۲] ولی بانوی شوش پیشنهاد آریا اسپه را رد کرد و جانسپارانه به همسرش وفادار ماند، چونکه او دلباخته همسرش بود؛ با آنکه همسرش بسیار از او دور بود. با اینهمه، بانوی شوش از دست آریا اسپه به نزد کوروش گلایه نبرد، چونکه او میترسید که در میان دوستان در دسر درست کند.

[۶.۱.۳۳] در پایان آریا اسپه، که میپنداشت که اینکار در دستیافتن به آرزوهایش به او کمک میکنند، آغاز به پتست (تهدید) بانوی شوش کرد، و گفت که اگر بانوی شوش خودش را به او واگذار نکند، او دست به زور خواهد بُرد. سپس از ترس از خشونت، بانوی شوش که نتوانست بیشتر از این، این نهاده (موضوع) را پنهان نگه بدارد، خواجه اش را به سوی کوروش فرستاد با این سفارش ها که همه چیز را به او بازگوید.

[۶.۱.۳۴] هنگامیکه کوروش آن گزارش را شنید، درجا به آن مرد خندید که این داوش (ادعا) را داشت که دلباختگی و اشک (عشق) را در مهار خود دارد؛ و کوروش آرتَه بازو را با آن خواجه پس فرستاد و از او خواست که به آریا اسپه هشدار دهد که در برابر این چنین بانویی دُرشتخویی و درازدستی نکند؛ ولی اگر آریا اسپه بتواند خرسندی آن بانو را بدست آورد، او هیچگونه همیستاری ای (مخالفتی) نخواهد کرد.

[۶.۱.۳۵] بدینسان، هنگامیکه آرتَه بازو پیش آریا اسپه آمد، او آریا اسپه را سرزنش کرد، به او گفت که سرپرستی از آن بانو را با اَپستام (اعتماد) به او

داده اند؛ ولی او در بیخدایی، گناهکاری، تن کامگی و ورنی (شهوت رانی) زندگی خود را میگذرانند، تا اینکه آریا اسپه اشک های تلخ پشیمانی ریخت و شرم و ترس از مرگ، او را دربر گرفتند که شاید کوروش او را کیفر دهد.

[۶.۱.۳۶] بدینسان، هنگامیکه کوروش از حال و جاور (احوال) آریا اسپه آگاه شد، کوروش کسی را پیش او فرستاد تا یک گفتگوی خودویژه (خصوصی) با او برپا سازد. "من میبینم، آریا اسپه،" کوروش گفت، "که شما از من میترسید و شرم نیز شما را سخت دربر گرفته است. از شما میخواهم که اینگونه سهشی (احساسی) نداشته باشید؛ من شنیده ام که میگویند که خدایان نیز گرپانی اشک (قربانی عشق) میشوند؛ و در پیوند با آدم های میرا، من میدانم آنها که بسیار هوشکار (محتاط) و دوراندیش درنگریسته میشده اند، چه اندازه از اشک رنج کشیده اند. از دیدگاه من این بخردانه نیست که بپندارم که من از اینچنین نیروی اراده برخوردار هستم که به دامن یک بانوی زیبا افکنده شوم و با اینهمه بادپروا (بیتفاوت) باشم. افزون بر آن، من خورتاک نهش (مسئول وضع) شما هستم، زیرا که این من بودم که شما را با این آفریده ای که نمیشود در برابر او ایستادگی کرد، زندانی کردم."

[۶.۱.۳۷] "آری، کوروش،" آریا اسپه گفت، درهالیکه سخن کوروش را برید، "شما در این نهاده (موضوع) همانند هرچیز دیگر، در برابر لغزش های آدمی مهربان، باگذشت و بخشنده هستید. کسان دیگر مرا ناگزیر میکنند که در شرم خودم غوته ور شوم؛ زیرا از زمانیکه گزارش فرودش روانی (سقوط روحی) من به بیرون درز کرده است، دشمنان من از آنچه که بر من میگذرد شادی میکنند، درهالیکه دوستان من از ترس از اینکه شما مرا از بهر این لغزش بزرگ کیفر بدهید، پیش من میآیند و به من اندرز میدهند که خودم را از این نهاده دور نگه بدارم."

[۶.۱.۳۸] "بگذارید به شما بگویم، آریا اسپه،" کوروش گفت، "به شونَد (علت) این گزارش راستین و چیزی را که مردم در پیوند با شما شنیده اند، شما هم اکنون در جایگاهی هستید که میتوانید به من مهربانی بزرگی بکنید و کمک بزرگی برای همبستگان ما باشید." "آیا این شایش (امکان) هست که بخت و ژایشی (فرصتی) بدست دهد،" آریا اسپه پاسخ داد، "که در آن من بتوانم پیشکاری ای برای شما بکنم؟"

[۶.۱.۳۹] "اگر این شایش (امکان) باشد، پس،" کوروش گفت، "از راه اینچنین وانمودسازی است که شما در حال گریختن از دست من بوده اید که به سرزمین دشمن رفته اید؛ من باوردارم که آنها به شما آپستام (اعتماد) خواهند داشت." "آری، به خداوند سوگند،" آریا اسپه گفت، "و من میدانم که هتا میتوانم برای دوستانم اینچنین داستانی را بازگویم که از دست شما گریخته ام."

[۶.۱.۴۰] "سپس شما پیش ما بازخواهید گشت،" کوروش گفت، "با داده های فراوان در باره نهشت (وضعیت) دشمن و برنامه های آنها. و من میپندارم که از بهر آپستام (اعتماد) آنها به شما، آنها خواهند گذاشت که شما در گفتگوها و رای زنی های آنها بهماسید (شرکت کنید)، بگونه ای که هیچ چیز کوچکی، که آرزوی ما دانستن آن است، از شما پنهان نخواهد ماند." "در پیوند به این نهاده (موضوع)،" آریا اسپه گفت، "من انجام اینکار را بیدرنگ آغاز خواهم کرد؛ و یکی از پیشامدهایی که داستان مرا باورمند خواهد کرد، این وانمودسازی خواهد بود که من از دست شما گریخته ام، برای اینکه شاید که از دست شما کیفر میدیدم."

[۶.۱.۴۳] "و تا آنجا که میشود با آنها بمان؛ زیرا با ارزش ترین داده هایی که ما میتوانیم بدست آوریم، در پیوند با آن کارهایی خواهند بود، که آنها، هنگامیکه تا بیشترین اندازه به ما نزدیک شده اند، درحال انجام دادنشان هستند. به آنها سفارش کنید که نیروهای خودشان را بگونه ای آرایش بدهند که بهترین بخت را برای ما فراهم آورند؛ هنگامیکه شما آنها را فروگذارید، برای آنها نیازین (ضروری) خواهد بود که این آرایش را نگه بدارند، بآنکه میدانند که شما از آن آگاه هستید. زیرا آنها برای دگرگون کردن آن آرایش رزمی، آهسته خواهند بود، و اگر آنها بخواهند که بگونه ناگهانی در جایی دست به دگرگونی ای بزنند، آنها به سرگشتگی دچار خواهند شد."

[۶.۱.۴۴] سپس آریا اسپه کوروش را فرونهاد؛ او فریورترین (باوفاترین) دوستان و وابستگانش را گردآورد، و به برخی از آنها چیزهایی را بازگفت که میپنداشت که میتوانند به کامگاری برنامه اش کمک کنند، و سپس رفت.

[۶.۱.۴۵] هنگامیکه پانتا آگاه شد که آریا اسپه رفته است، او پیامی را برای کوروش فرستاد که میگفت: "اندوهگین و پریشان نباشید، کوروش، که آریا اسپه به دشمن پیوسته است؛ چونکه، اگر شما به من پروانه بدهید که کسی را پیش همسرم بفرستم، من به شما پایدانی (تضمین) میدهم که دوستانی که بسیار بیشتر از آریا اسپه جانسپارتر و توختارتر (باوفاتر) هستند به شما خواهند پیوست. و افزون برآن، من میدانم که همسرم با بیشترین دسته های رزمی که بتواند گردآوری کند، به سوی شما خواهد آمد. زیرا در آن هنگام که پدر پادشاه کنونی آشور دوست او بود، این پادشاه کنونی آشور زمانی هتا تلاش کرد که مرا از همسرم جدا سازد. از اینرو، از آنجا که همسرم پادشاه

آشور را یک آدمِ گستاخ و فرومایه میانگارد، من بیگمان هستم که او خوشنود خواهد شد که جانفشانش را به مردی چون شما پیشکش کند.

[۶.۱.۴۶] هنگامیکه کوروش این پیام را شنید، او گذاشت تا پانتا پیامی را به سوی همسرش بفرستد؛ و پانتا اینکار را کرد. و هنگامیکه ابره داتا، همسر پانتا آن پیام رازمند (سری) را که از سوی زنی فرستاده شده بود، خواند و آگاه شد که نهیها (اوضاع) چگونه است، او با خوشنودی با نزدیک به هزار سوارکار به سوی کوروش روانه شد. هنگامیکه ابره داتا به نگهبانان پارسی رسید، او کسی را پیش کوروش فرستاد تا بداند که کجا او را پیدا کند؛ و کوروش فرمان داد تا ابره داتا را بیدرنگ پیش همسرش ببرند.

[۶.۱.۴۷] و هنگامیکه ابره داتا و همسرش همدیگر را دیدند، آنها همدیگر را با خوشنودی در آغوش گرفتند، همانگونه که روامند بود، و با نگر به اینکه آنها هرگز این امید را نداشتند که دوباره به همدیگر برسند. پس از آن پانتا از آزرمیک و بزرگواری کوروش بازگفت و در باره خودچیرگی و همدردی کوروش با او سخن گفت. "بگو به من پانتا، ابره داتا پرسید، پس از اینکه این گفته ها را شنید، "چکار میتوانم بکنم تا این سپاسگزاری ای را که من و تو وامدار کوروش هستیم، پرداخت کنم؟" "چکار دیگری میشود کرد،" پانتا گفت، "جز اینکه تلاش کنی تا همانگونه که او با تو بوده است، تو نیز با او باشی؟"

[۶.۱.۴۸] سپس تر، ابره داتا پیش کوروش رفت. هنگامیکه او کوروش را دید، او دست راستش را در دست راست کوروش گذاشت و گفت: "در پاسخ به مهربانی ای که شما به ما کرده اید، کوروش، من نمیدانم که چیزی بیشتر از این میتوانم بگویم، که پیشنهاد بدهم که دوست، پیشکار

(خدمتکار) و همبسته شما باشم. و در هر فرنامشی (اقدامی) که من بینم که شما خودتان را در آن بکار گرفته اید، تلاش خواهم کرد تا، با بهترین شایستگی و توانایی ام با شما همکاری کنم."

[۶.۱.۴۹] "و من پیشنهاد شما را میپذیرم،" کوروش گفت. "و اکنون من میخواهم به شما خدا نگهدار بگویم و بگذارم که شما برای خوردن خوراک نیمروز پیش همسرتان بروید. در زمانی دیگر از شما چشمداشت خواهم داشت که خوراک را در ستاد فرماندهی من با دوستانتان و دوستان من بخورید."

[۶.۱.۵۰] پس از آن، ابره داتا درنگریست که کوروش کوشا سرگرم فراهم آوردن آرابه هایی است که در چرخ هایشان داس میترابرنند (حمل میکنند) و اسب ها و سوارکارانی که به جشن آراسته هستند؛ او نیز تلاش کرد تا نزدیک به سدا از آرابه های سپاه اسپواران خودش را همانگونه بسازد. سپس ابره داتا آن آرابه ها را آماده راندن کرد، درهالیکه او در آرابه خودش آنها را راه میبرد (هدایت میکرد).

[۶.۱.۵۱] ابره داتا در آرابه خودش افسار ویژه داشت، افزون برآن، آرابه او با چهار تیرک و هشت اسب که پهلو به پهلو کنار هم بودند، آراسته شده بود؛ او همسر ابره داتا، پانتا، با پول خودش یک جوشن زرین برای سینه او، یک کلاه خود و یک جوشن زرین برای پوشاندن دست او فراهم آورده بود و اسب های آرابه او آراسته به جوشن هایی بودند که از مفرغ (برنز) استوان ساخته شده بودند.

[۶.۱.۵۲] اینچنین بود بازده کار ابره داتا؛ و هنگامیکه کوروش آرابه او را با چها تیرک دید، به این اندیشه افتاد که میشود هتا یک آرابه با هشت تیرک

۴۱۰۶۱۵۳ و ۴۱۰۶۱۵۴ و ۴۱۰۶۱۵۵ و ۴۱۰۶۱۵۶

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

هم ساخت، برای اینکه بشود با هشت یوغِ گاو نر یکی از کوتاه ترین بُرگک های (بُرَجک های) روانِ او را کشید؛ افزون بر چرخ های آن، این بُرگک روان نزدیک به ۱،۸ متر از زمین بالاتر بود.

[۶.۱.۵۳] افزون بر آن، نگرِ کوروش این بود که هنگامیکه اینچنین بُرگک های روان به همراه هر لشکر از ارتش هستند، آنها میتوانند گُمک بُزرگی برای گروهان های رزمی او ولی زیان بُزرگی برای رده های رزمی دشمن باشند. و در گزارش های گوناگون گفته شده است که او گذاشته بود که بر بالای این بُرگک ها، دهلیزهایی با کنگره بارو بسازند (چهارگوش هایی در بُرگک ها برای تیراندازی)؛ و بر بالای هر بُرگک او ۲۰ سرباز را جایگزین کرده بود.

[۶.۱.۵۴] هنگامیکه همه بخش های آن باروی (برج) روان بهم پیوست داده شدند، کوروش خودش آن را آزمایش کرد و پی بُرد که هشت یوغ که بر گردن ۱۶ گاو نر اُستوان شده بودند، میتوانند همه باروی روان را با مردانی که بر بالای آن بودند، خیلی آسانتر بکشند، در سنجش با یک یوغ که بر گردن دو گاو نر اُستوان میشد (محکم میشد)، هنگامیکه آن یوغ بخواست چمدان و باروبنه هایی را که وزن رَوامندی (عادی) داشتند، بکشد، که نزدیک به ۲۵ تالنت [*(talent)] میشدند، و این درهالی بود که آن باروی روان که از چوب های دُرودگری ساخته شده بود و به اندازه چوبِ داربست کلفت بود، کمتر از پانزده تالنت برای هر یوغ با دو گاو نر سنگینی میکرد. [*(] زرسنجی برای سنجش وزن در یونان باستان که به اندازه ۲۵،۱۳۸ پاوند بوده است.

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

[۶.۱.۵۵] از اینرو، و نگر به اینکه کوروش پی برده بود که کشیدن آن بُرَجکِ روان آسان است، او گذاشت تا چنین باروهایِ راونی ساخته شوند، آرتش را با آنها آراست و آنها را به همراه آرتش بُرد، زیرا که او می پنداشت که دست یافتن به یک برتری در زمان جنگ، سزاوار است، زیرا میتواند اَرَمندی (ایمنی) و خشنودی به همراه داشته باشد.

نَسکِ ششم، بخشِ دوم

واپسین فراهم آوری های رزمی برای یک جنگ سرنوشت ساز جهانی و بالابردن نیروی روانی سربازان

[۶.۲.۱] در این هنگام، نماینده هایی از سوی پادشاه هندوستان با پول رسیدند؛ آنها همچنین آگاهانند که پادشاه هندوستان پیامی را که در پی میاید برای کوروش فرستاده است: "من خوشنود هستم، کوروش، که شما مرا در جریان نیازتان گذاشتید. من آرزو میکنم که دوست شما باشم، و من این پول را برای شما میفرستم، و اگر شما به پول بیشتری نیاز داشتید، پیامی برای من بفرستید. افزون برآن، به نمایندگان من دستور داده شده است که هرآنچه را که شما درخواست کنید، انجام دهند."

[۶.۲.۲] "بسیارخوب"، کوروش گفت، هنگامیکه او این پیام را شنید، "من از برخی از شما خواهش میکنم که در آن بخش از اردوگاه که برای شما درنگرگرفته شده است، در چادر هایتان بمانید و از این پول ها نگهداری کنید و همانگونه که شما را خوشنود میسازد اوام (وقت) خود را بگذرانید، درهالیکه از سه تن از شما خواهش میکنم که با این بهانه به سوی دشمن بروید که از سوی پادشاه هندوستان فرستاده شده اید تا با پادشاه آشور همبستگی برپا سازید؛ و پس از اینکه از چگونگی ها آگاه شدید و اینکه آنها درهال انجام چه کاری هستند و آهنگ انجام چه کاری را دارند، گزارش آن را بیدرنگ برای من و پادشاه خودتان بیاورید. و اگر شما این زاوری (خدمت) را پسندیده انجام دادید، من هتا از شما برای آن کارتتان بیشتر خوشنود خواهم شد تا از آن پول هایی که شما با خودتان به همراه آورده اید. و این پیشکاری ای (خدمتی) است که شما در انجام آن بی اندازه شایسته هستید؛

[۶.۲.۶] و سپس، همچنین، هرگاه کوروش جانوری را گرپانی (قربانی) میکرد یا جشنی را فراهم میآورد، او در پیوند با آن، همتازی هایی (مسابقه هایی) را در همهٔ جشن ها برگزار میکرد که در آنها، سربازان برای آماده سازی در جنگ، برزش (تمرین) میکردند، و او به برندگان، جایزه های ستایش انگیزی را ارزانی میداشت؛ و بدینسان، همگی اردوگاه در بهترین نِهشتِ (وضعیت) روانی بسر میبرد.

[۶.۲.۷] کوروش کمابیش هرچیزی را که برای گسایش رزمی و لشکرکشی آرزو داشت، آماده کرده بود، بجز دستگاهِ فلاخن یا دژشکن. شمار اسپواران (سواره نظام) پارسی او هم اکنون به ده هزار تن رسیده بودند، شمار آن ارابه هایی که به داس آراسته بودند و او خودش آنها را هنداخته بود (طراحی کرده بود) هم اکنون به بیشترین اندازهٔ پیش بینی شده که سدا بود، رسیده بودند، و همچنین شمار آن ارابه هایی که آبره داتا شوشی نیز دستبکار ساختن آنها شده بود تا آنها را همانند ارابه های کوروش آراسته سازد به بالاترین اندازه رسیده بودند، به چم (یعنی) سدا بیشتر.

[۶.۲.۸] و کوروش کیاخشره را خرسند کرد تا ارابه های مادی را نیز از نمای تریایی (*Trojan*) و لیبیایی شان به همان گونه که خودش میپسندید، واگرداند، و اینها شمار ارابه ها را سدا بیشتر کردند. در دسته شتر سواران به کمانداران سفارش شده بود که دوکماندار بر یک شتر بنشینند. رویهم رفته، رده ها و ستون های ارتش، نوید دهندهٔ این سهش (احساس) بودند که هم اکنون پیروزی به رسایی پایندانی (تضمین) شده است و اینکه اردوگاه دشمن دیگر از هیچ ارزشی برای گفتگو در بارهٔ آن برخوردار نبود.

[۶.۲.۹] در آن هنگام که نیروی روانی اردوگاه کوروش از چنین نهشتی (وضعیتی) برخوردار بود، آن نمایندگان کشور هندوستان که کوروش آنها را بجای انیشه (جاسوس) به اردوگاه دشمن فرستاده بود با این گزارش بازگشتند که کرزوس (*Croesus*) بجای ارتشبد و سپهسالار همه لشکرهای دشمن برگزیده شده است، و اینکه همه پادشاهان همبسته کرزوس ودایده اند (تصمیم گرفته اند) که با همگی نیروهایشان به او پیوندند، و همچنین در فراهم آوردن وجه هنگامتی از پول کمک کنند، تا این پول را برای بکارگماری آن شمار از سربازانی که میخواهند هزینه کنند و به آنها که میبایست پاداش داده شود، پیشکش کنند.

[۶.۲.۱۰] نمایندگان کشور هندوستان همچنین گزارش دادند که شمار فراوانی از شمشیرزنان تراکی (*Thracian*) هم اکنون بکارگمارده شده اند و اینکه ۱۲۰۰۰۰ از سربازان مصری در راه پیوستن به آنها هستند، سربازانی که آراسته به سپرهای هستند که تا پاهای آنها میرسد، با نیزه های بلند، همانگونه که در آن روزها رومند بود و شمشیرهای بسیار آسیم (عظیم) و خمیده. افزون برآن، ارتش قبرس (*Cyprian*) نیز به اردوگاه دشمن پیوسته است؛ کلیکیان (*Cilicians*) هم اکنون در آنجا باشند هستند. همچنین آنها گفتند که نیروهای گسیل شده رزمی، هم از فریگیا (*Phrygias*)، و هم از لیکانیا (*Lycaonia*)، پافلاگونیا (*Paphlagonia*)، کاپادوکیه (*Cappadocia*)، عربستان، و فنیقی ها (*Phoenicia*) در آنجا هستند؛ آشوریان (*Assyrians*) زیر فرمان پادشاه بابل بودند؛ همچنین یونانی ها (*Ionians*) و آلیان (*Aeolians*) و کمابیش همه ویرانستان های (مستعمره های) یونانی در آسیا ناگزیر شده بودند که به کرزوس به پیوندند، و کرزوس

[۶.۲.۱۱] فرستادگان هند و ساسانیان

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

فرستادگانی را به لاسیدمن (Lacedaemon) برای همبسته شدن با آنها به گفتگو فرستاده بود.

[۶.۲.۱۱] فرستادگان هندی گفتند که این ارتش در حال گردهم آمدن در پیرامون رودخانه پکتلوس (Pactolus) [*] هست، ولی آهنگ آنها این است که به سوی تیمبرارا (Thymbra) [**] پیشروی کنند، جایکه امروز دیدارگاه پادشاهان بربر [*]** هست. و یک فرمان همگانی برنهاده شده بود که آزوغه‌ها را برای فروش به آنجا بیاورند. سربازانی هم که دستگیر شده بودند برآستی همین گزارش انیسه‌های (جاسوس‌های) هندی را باز می‌گفتند؛ دستگیری سربازان دشمن، شایش (امکان) دیگری برای بدست آوردن داده‌ها بود، از آنها میشد با شایمندی (احتمال) به آگاهی‌های تازه دستیافت، شایشی (امکانی) را که کوروش همیشه درنگ داشت. شگرد دیگر کوروش برای دستیافتن به داده‌های تازه این بود که او انیسه‌هایی (جاسوس‌هایی) را به جامه‌بردگان و با این وانمود که از او سرپیچی کرده‌اند، به سوی دشمن می‌فرستاد.

[*] در خاور ترکیه کنونی

[**] شهری میان یونان و ترکیه

[***] کشورهای که زیر فرمانروایی رم و یونان نبودند، بربر نامیده میشدند.

[۶.۲.۱۲] هنگامیکه ارتش کوروش این گزارش‌ها را شنید، آشفته شد، همانگونه که رومند بود؛ سربازان با خاموشی‌ای که به دور از خوی شان بود، بدنبال کارشان رفتند. آنها در گروه‌ها بگردهم جم میشدند، و در هر گوشه‌ای پُر از مردانی بود که در حال گفتگو درباره نِهشت (وضعیت) تازه بودند و درباره رای و نگر یکدیگر پُرسش میکردند.

[۶.۲.۱۳] هنگامیکه کوروش پی بُرد که ترس درهال گسترش در میان آرتشش است، او افسرانِ گردانِ هایِ گوناگون را فراخواست؛ هم همگی آنهايي را که ميپنداشت که ناامیدی شان میتواند زیان آور باشد و هم آنهايي را که شورانگیزی شان میتواند کمک کند. و کوروش پیامی برای افسرنهنگبان های اردوگاه فرستاد با این دُرُنامه که اگر هرکس دیگر از سربازان، آرزو داشته باشد که در این نشست بهماسد (شرکت کند) و به سَخرنای ها گوش دهد، آنها نباید که او را بازدارند. و پس از اینکه همه آنها گردهم آمدند، کوروش همانگونه که در پی میاید سَخرنای کرد:

[۶.۲.۱۴] "دوستان و همبستگان، من شما را به گردهمایی فراخواندم برای اینکه من درنگریستم که از زمانیکه این گزارش ها از سوی دشمن آمده اند، برخی از شما بنگر هراسان میآیند. اکنون بنگر من براستی این شگفت آور است که کسی از شما نگران باشد، تنها برای اینکه دشمن دارد نیروهایش را بسیج میکند؛ ولی اگر شما ببیند که ما شمار بسیار، بیشتر از آنچه که هنگام شکست دادن دشمن مردانِ جنگی داشتیم، نیرو گردآوری کرده ایم، و اینکه اکنون، به پاس پروردگار، بهتر از پیش به جنگ ابزار آراسته شده ایم — شگفت آور است که شما اینها را ببینید ولی پُر از دلآوری نباشید!"

[۶.۲.۱۵] "از بهر خُرسندیِ خدا به من بگویند که شما که هم اکنون پریشان و نگران هستيد، چکار ميکرديد، اگر نهشت (وضعیت) بازگونه ميبود، و برخی به شما ميگفتند که آن نیروهایی را که در فرادست داریم، هم اکنون درهال پیشروی برای پیکار با خود ما هستند؟ یا در گام نخست چکار ميکرديد، اگر که به انگار (به فرض) ميشنديد، که آنها که ما را پیش از این شکست داده اند، دارند با دل هایی پُر از سهش (احساس) پیروزی دوباره

بازمیگردند، با آن سُهش (احساس) دلاوری که پس از آن پیروزی بدست آورده اند؟ و، دوم اینکه، چکار میکردید، اگر میشنیدید، آنها که پیش از این، کارِ ستون هایِ پَدافندیِ دُشمن شان را که از تیراندازان و نیزه اندازان ساخته شده بودند، بیدرنگ یکسره کردند، اکنون با ده هزار بار، شُمارِ بیشتری از نیروها درهال آمدن هستند؟"

[۶.۲.۱۶] "و، سوم اینکه، چکار میکردید اگر میشنیدید که افزون بر جنگ ابزارها و جوشن هایی که دُشمنان هنگامِ شکستِ اَنگاریکِ (فرضی) ما با آنها آراسته بودند، هم اکنون آنها اسپوارانی (سواره نظام هایی) دارند که برای درگیر شدن با اسپوارانِ ما می آیند؛ و اینکه آنها تیروکمان و نیزه هایِ کوچک را کنار گذاشته اند و هر کدام از مردانِ آنها آراسته به نیزه ای بلند شده است، و اُستوان (محکم)، آهنگِ تاختن به سویِ ما و جنگِ تن به تن را دارد؟"

[۶.۲.۱۷] "و دوباره، اینکه چکار میکردید، اگر که میشنیدید که ارابه هایِ دُشمنانِ ما که درهال پیش روی به سویِ ما هستند، اینبار نمیخواهند که، همانندِ بارِ پیش، پُشت به ما آمادۀِ گُریز بایستند، ونکه (بلکه) آنها آن اسبهایی را که با لگام به ارابه ها بسته شده اند، با جوشن و بَرگستوان آراسته اند، درهالیکه ارابه رانان آنها در اَتاقک هایِ چوبی جای گرفته اند و آن بخش از بدنشان را که در اُتاقک ها پوشیده نمیشود، با جُوشنِ بالاتنه و کلاه خود پوشانده اند؛ و اینکه آنها داس هایِ پولادین را در چرخگردِ (محور) ارابه ها اُستوان (محکم) کرده اند و این آهنگ را دارند که با آنها در میان رده هایِ (صف های) ما برانند؟"

[۶.۲.۱۸] "یا اینکه، اگر میشنیدید که دُشمنانِ ما شترهایی دارند که بر پُشت آنها به سویِ ما خواهند تاخت، و سد اسب دیدن یکی از آنها را

۴۱۹ و ۴۲۰ و ۴۲۱ و ۴۲۲

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

برنخواهند تابید؟ و دوباره اینکه، دشمنان با بُرگ های (بُرج های) روان خواهند آمد که از بالای این بُرگ ها آنها خواهند توانست هم‌زمانشان را یاری دهند و از بالای آنها با پرتاب تیر و کمان و نیزه، ما را از جنگیدن در یک زمین هامون (مسطح) بازخواهند داشت؟"

[۶.۲.۱۹] "اگر کسی به شما گزارش میکرد که اینها همه نشانه هایی از ورزیدگی در میان دشمنان ما میباشند، آن کسیکه هم اکنون این اندازه ترسیده است، چکار میکند، نگر به اینکه هم اکنون، هنگامیکه گزارش آمد که کرزوس بجای فرمانده لشکر دشمن برگزیده شده است، شما بدینسان هراسیده اید، — کرزوس کسی است که در بُزدلی بدتر از سوریان بود؛ زیرا سوریان گریختند برای اینکه آنها در پیکار شکست خوردند، درهالیکه کرزوس، بجای ماندن در کنار همبستگانش، شتابان پس نشینی کرد، هنگامیکه او دید که آنها کالیده و شکست خورده اند؟"

[۶.۲.۲۰] "و در پایان، شما میبینید، آن گزارشی که برای ما آورده شده است، میگوید که دشمن اینچنین سهشی (احساسی) را ندارد که به اندازه بسنده نیرومند باشد که بخواهد با توان خودش با ما بجنگد، از اینرو آنها کسان دیگری را بکار گرفته اند، با این امید که این مزدوران با دلاوری بیشتری از آنچه که دشمنان ما میتوانند، برای آنها بجنگند. به هر روی، اگر در میان ما کسانی باشند که نهشت (وضعیت) دشمن را در آن سوی — همانگونه که هست — هراس انگیز میپندارند، درهالیکه آمادگی ما برای نبرد را خوار میدارند، من میگوییم، مردان! ما باید که این کسان را به سوی دشمن بفرستیم، زیرا آنها بهره بیشتری به ما خواهند رساند، اگر که در آن سوی باشند تا در میان رده های ما."

[۶.۲.۲۱] پس از اینکه کوروش سُخرانی خودش را به پایان بُرد، خروس آنتاش، که از پارس ها بود، برخاست و همانگونه که در پی میآید سُخرانی کرد: "شِگفت زده نشوید، کوروش، که برخی، پس از شنیدنِ آن گزارش، اندوهگینِ بنگر آمدند؛ زیرا این از بهر ترس نیست که آنها چنین سُهشی دارند (احساسی دارند)، ونکه از روی رنجش است—همانگونه که آدم ها آزُرده میشوند، هنگامیکه آنها خودشان را برای خوردنِ خوراک آماده میکنند و پای میز مینشینند، و سپس آگاهانده میشوند که برخی کارها هستند که آنها باید نُخست انجام بدهند، پیش از اینکه آنها بخواهند خوردن را بیآغازند؛ با گُرمک (جرأت) میتوانم بگویم که هیچکس از شنیدنِ آن خوشنودنخواهد شد. بدینسان ما نیز، در این هنگام که مپنداشتیم که همه کارها را انجام داده ایم، همه افسرده شدیم، هنگامیکه شنیدیم که برخی کارها مانده اند که ما ناگزیر به انجام آنها هستیم؛ و نه از اینرو که ما ترسیده باشیم، ولی از اینرو که ما همچنین آرزو داشتیم، که کارها هم اکنون به پایان رسیده باشند."

[۶.۲.۲۲] "ما دلسردی مان را به گذشته سپرده ایم، از آنجا که درنگریسته ایم که ما تنها برای دستیافتن بر سوریه نمیجنگیم، جایکه سرشار از غله، گله هایِ گوسپند و نخل هایِ خرما است، ونکه همچنین برای لیدیا (*Lydia*)؛ زیرا این کشور آکنده از می، خوک و روغنِ زیتون است، و کرانه هایِ آن با آب دریا شُسته میشود؛ و از راه آبی آن، چیزهایِ خوبی آورده میشوند، بیشتر از آنچه که چشم هایِ ما هرگز دیده باشند—هنگامیکه ما در باره این چیزها میاندیشیم، ما نمیتوانیم بیشتر از این آزُرده و نگران باشیم، ولی دلاوری ما به بالاترین تراز (سطح) خودش میرسد، با این آرزو که همه ما با تندی بیشتر، از این همه چیزهایِ خوب در لیدیا بهره‌مند

بوده است، ربوده شده است: دشمن هرچه را که توانست، برداشت، و ما هم بازمانده ها را برداشتیم."

[۶.۲.۲۶] "همه‌هنگ با آن، ما باید آزوغه به اندازه بسنده فراهم بیاوریم و بترابریم (حمل کنیم)؛ زیرا بدون آن، ما نه توانایی جنگیدن را خواهیم داشت و نه زندگی کردن. در پیوند با می، هرکس باید آن را تنها به اندازه بسنده (کافی) به همراه بیاورد تا ما خودمان را به نوشیدن آب، خوی دهیم؛ زیرا بخش بزرگی از این پیاده روی رزمی از میان کشوری خواهد بود که در آن هیچ باده ای (شرابی) یافت نخواهد شد، و از اینرو همه باده هایی را هم که ما بتوانیم بترابریم، بسنده نخواهند بود، هتا اگر ما اندازه فراوانی را نیز به همرا ببریم."

[۶.۲.۲۷] "برای اینکه از بیماری که میتواند بدتبال بی بهرگی از می و یک دگرگونی ناگهانی در نهادک و خویمان (عادت مان) روی بدهد، پیشگیری کنیم، باید این کاری را که در پی پیشنهاد میدهم، انجام دهیم. ما باید نوشیدن آب را با خوراک آغاز کنیم: ما میتوانیم اینکار را بدون دگرگونی بزرگ در خویمان انجام دهیم."

[۶.۲.۲۸] "زیرا هرکس که نان جو میخورد، او همیشه خوراکی را میخورد که با آب، ورز داده شده است؛ و هرکس که نان گندم میخورد، او یک گرده نانی را میخورد که با آب درآمیخته شده است؛ و همه گوشت های پخته شده در آب جوش فراهم میآیند. بدینسان، اگر پس از خوراک، ما اندکی باده بنوشیم، روان ما کمبودی نخواهد داشت، و شادمانی بدست میآورد."

[۶.۲.۲۹] "ولی سپس تر ما باید آهسته آهسته اندازه باده را که پس از خوراک نیمروز می نوشیم کمتر کنیم، تا اینکه ناخودآگاه ما به نوشیدن آب

۴۹۰ سوره سوره سوره سوره سوره سوره

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نِسکِ ششم

خوی بگیریم. زیرا ورتیش (تحول) آهسته، به هرکسی کمک میکند که دگرگونی را برتابد. چرا؟ پرودگار آن را از راه گذر دادن آهسته ما از سرمای زمستان و برتابیدن گرمای سوزنده تابستان میآموزد، و از راه گذر دادن ما از گرمای تابستان به سرمای سخت زمستان؛ و ما باید که از خداوند پیروی کنیم تا با خوی دادن خودمان از پیش، در پایان به هدف خودمان برسیم."

[۶.۲.۳۰] "پتوهای خواب تان و گلیم هایی را که سنگین هستند، با وزن برابر با آزوغه جایگزین کنید؛ زیرا فراوانی آزوغه نمیتواند بدون کاربرد باشد. و نگران نباشید که از بهر چشم پوشی از آن پتوهای سنگین، نتوانید خوب بخوابید؛ اگر که نتوانستید، من نکوهش آن را خواهم پذیرفت. به هر روی، اگر کسی اندوخته سخاوتمندانه ای از جامه و پوشاک با خودش همراه داشته باشد، میتواند پیشکاری بزرگی برای او باشد چه تندرست باشد و چه بیمار."

[۶.۲.۳۱] "در پیوند با گوشت، ما باید آنها را بسته بندی کنیم و تنها آنهایی را که تُند، آغشته به ادویه و نمک هستند، به همراه ببریم؛ زیرا اینها نه تنها اشتها را بر میانگیزانند، ونکه (بلکه) همچنین خوراکی هایی هستند که بیشترین دوام را در برابر گندیده شدن از خودشان نشان میدهند. و هنگامیکه ما به سرزمینی برسیم که غارت نشده باشد، با شایمندی (احتمال) ما خواهیم توانست بیدرنگ و دوباره غله پیدا کنیم، پس ما باید گذاشته باشیم که آسیاب های دستی فراهم شده باشند که با آنها آرد آماده میکنند، زیرا انجام این کارها ساده ترین راه برای فراهم آوردن نان است."

[۶.۲.۳۲] "دوباره، ما باید چیزهایی را که آدم های بیمار نیاز دارند به همراه ببریم؛ زیرا وزنی را که آنها به بار ما میافزایند، بسیار کم است ولی، اگر ما نمونه ای (موردی) از بیماری داشته باشیم، آنها بسیار نیازین و بایسته

خواهند بود. ما باید همچنین تسمه به فراوانی همراه داشته باشیم؛ چونکه کمابیش هرچیزی را که سربازان یا اسب‌ها به همراه دارند با تسمه اُستوان میشود، و هنگامیکه اینها فرسوده یا بُریده شوند، همه چیز ناگزیر است که از جُنْبه (حرکت) بازایستد، مگر اینکه کسی جُداگانه تسمه‌های دیگری به همراه داشته باشد. سوهان را فراموش نکنید؛ این یک یادآوری خوب برای مردانی است که به آنها آموزش داده شده است که نیزهای خود را تیز نگه بدارند؛ و این خوب است که یک آهن‌سای نیز به همراه بیاورید."

[۶.۲.۳۳] "زیرا آنکسی که نیزه اش را تیز میکند، همزمان بگونه‌ای بر دلاوریش میافزاید؛ چونکه، اگر مردی نیزه اش را تیز کند و بُزدل باشد، بایستی که بر شرمش چیره شده باشد. ما باید که اندوخته خوبی از چوب و درود برای ارابه‌ها و گاری‌ها داشته باشیم، زیرا از بهر بکارگیری پیوسته آنها بسیاری از بخش‌های آنها از کار میافتند. ما باید بسیاری از ابزارهای نیازین و بایسته را برای همه این خواسته‌ها همراه داشته باشیم."

[۶.۲.۳۴] "زیرا ما در هرجایی افزارگر پیدا نخواهیم کرد، و کمابیش هر کس میتواند کارهای جزئی افزاربندی را که یک روز دوام بیاورد انجام دهد. افزون بر آن، ما باید برای هر گاری یک بیل و کُنگ به همراه داشته باشیم، و برای جانوران بارکش یک تبر و یک داس؛ چونکه این چیزها سودمند برای هرکس خواهند بود و همچنین کمابیش بدردبخور و سودمند برای خوبی همگانی هستند."

[۶.۲.۳۵] "آنچه که انجام آن برای ستادِ خواربار و فراهم‌آوری نیاز است، این است که شما افسرانی که سربازانِ رزمی را زیر فرمان خود دارید، باید از مردانی که زیر فرمان دارید پُرس و جو شوید، زیرا، شاید که کسی به چیزی

نیاز داشته باشد، و ما نباید آن را نادیده بگیریم؛ چونکه این ما هستیم که اگر چیزی کم باشد، باید نیاز به آن را سَهش کنیم (احساس کنیم). در پیوند با آنچه که من برای چهارپایانِ برابر دستور دادم، شما افسرانِ کاروانِ باروبنه، این نهاده (موضوع) را بررسی کنید، و اگر به کسی بگونه شایسته رسیدگی نشده باشد، از او بخواهید که آنچه را که کم دارد فراهم آورد."

[۶.۲.۳۶] "شما سرپرستانِ یگان های هَندازگری (مهندسی)، یک پهرست از نام نیزه داران، کمانداران، و فلاخُن اندازان از من دریافت کنید، که نام آنها از پهرست این زاوری ها (خدمت ها) زُدوده شده است. شما باید از آنها که نیزدار بودند، بخواهید که تَبَرِ جنگلبان را در هنگام راهپیمایی رَزمی بترابَرند (حمل کنند)، و از آنها که کماندار بودند، بخواهید که گَلنگ بترابَرند، و از آنها که فلاخُن انداز بودند، بخواهید که بیل بترابَرند. با این ابزارها آنها باید در دسته ها و در پیشاپیشِ گاری ها روان شوند، و چنانچه هرگونه نیازی به راهسازی باشد، شما بتوانید کار را بدون درنگ بیآغازید، بگونه ایکه، اگر زمانِ درخور فرارسد و من به پیشکاری آنها نیاز داشته باشم، بدانم که آنها را کجا پیدا کنم."

[۶.۲.۳۷] "و در پایان من باید آهنگران، درودگران و کفش سازانی را که به سن و سال زاوری (خدمت) در آرتش رسیده اند، به همراه ببرم، اگر نیازی به پیشه آنها شد، ما نباید از گمبود آنها در رنج باشیم. و آنها باید که از خویشکاری (وظیفه) بدست گرفتنِ جنگ ابزار آزاد باشند، ولی این پیشه وران باید کاری را که به آنها وابسته است در برابرِ کارمزد و با سفارش هرکس که خواهانِ زاوری (خدمت) آنهاست، انجام دهند."

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

[۶.۲.۴۱] "و همه شما افسران، هنگامیکه لشکرهای خودتان را آماده ساختید، پیش من بیاید تا واپسین دستورها را از من بگیرید و خودتان را با جایگاههای گوناگونتان آشنا سازید."

نسک ششم، بخش سوم

آرایش رزمی ارتش برای جنگ سرنوشت ساز

[۶.۳.۱] پس از اینکه افسران این فرمان ها را شنیدند، آنها آغاز به آماده سازی برای پیاده روی رزمی کردند، و کوروش سرگرم گُرپانی (قربانی) کردن شد؛ و هنگامیکه نشانه های گُرپانی سازگار بودند، او با ارتش به راه افتاد. در روز نخست او جایگاهی را که در آن مانیته بود (مستقر شده بود) فرو گذاشت و دوباره به اندازه ای که آسوده بود در نزدیکی جایگاه پیشین آردو زد. کوروش اینکار را کرد، تا چنانچه کسی چیزی را فراموش کرده بود، او بتوانست برای آوردن آن برگردد؛ و اگر کسی پی بُرد که به چیزی نیاز دارد، او هنوز بتوانست آن را فراهم بیاورد.

[۶.۳.۲] کیاخستره، با اینهمه، با یک سوم از مادها بجای ماند، تا کشورش را بدون پدافندی نگذارد، درهالیکه کوروش، با اسپواران در پیشاپیش رده های رزمی، با آن تُندی ای که شایش بود (ممکن بود) به پیش میرفت؛ ولی او هیچگاه در فرستادن گشت ها و دیدهبان ها بر روی بُلندی ها کوتاهی نمیکرد، که میتوانستند از آنجا گسترده ترین دورنمایی را که در پیش روی آنها بود، زیر نگر بگیرند. پس از این چیزها او به سازماند کردن کاروان باروئنه میپرداخت، و هرکجا که زمین پهن و هامون بود، او چارپایانِ باربر را در رده های فراوان و پهلو به پهلو هم سازماند میکرد و میآراست؛ سربازانی که سپرهای بُلند داشتند (*the phalanx*) بدنبال کاروانِ چارپایانِ باربر روان بودند، و اگر بسته ای از کاروانِ باروئنه جا میماند، افسرانی که پیش میآمد که در نزدیکی باشند، در هنگام برداشتن آن بسته، درمینگیرستند (ملاحظه میکردند) که آنها و مردان زیر دستشان از پیشروی جا نمانند.

[۴.۳.۱۳] زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

زندگی‌نامه کوروش بزرگ، نَسکِ ششم

گمان می‌کنیم، " او افزود، " آنها با این آهنگ درهال آمدن هستند که داده هایی را از ارتش ما بدست آورند. و ما فرنود (دلیل) خوبی برای بدگمانی داریم، چونکه در یک بازه (فاصله) چشمگیر و پیشاپیش این هنگ، نزدیک به سی تن از سوارکاران دیگر درهال تاختن به پیش هستند؛ راستی این است که آنها دارند راسته (مستقیم) به سوی گروه ما میتازند، شاید با این هدف که اگر شایش (امکان) باشد بر جایگاه دیده‌بانی ما دست بیابند؛ و شمار ما که درهال نگهداری از این جایگاه ویژه هستیم، تنها ده تن است."

[۴.۳.۱۳] بدینسان کوروش فرمان داد تا یک گروهان از اسپواران که نگهبانان ویژه او بودند به سوی آن کوهپایه که جایگاه دیده‌بانی بود، بروند و در آنجا به دور از دید دشمن خاموش بمانند. "ولی،" کوروش افزود، "پس از آنکه آن ده سرباز ما، آن جایگاه دیده‌بانی را فرو گذاشتند (ترک کردند)، و در آن هنگام که دشمن درهال بالا رفتن از آن بلندی هست، با شتاب به آنها بتازید. و برای اینکه اسپواران آن هنگ بزرگ دشمن نتواند برای شما نگرانی پدید آورد، شما ویشت اسپه،" کوروش رو به یکی از افسران کرد، "هنگ اسپواران خود را بردارید، و برای روبرو شدن با آنها بروید، و خودتان را به هنگ دشمن نشان دهید. ولی هیچگاه این پروانه را بخودتان ندهید که دشمن را در میدانی پیگرد کنید که آنرا نمیشناسید، ولی پس از اینکه بیگمان شدید که پست دیده‌بانی در دست شما مانده است، بازگردید. و اگر سوارکاری از سوی اردوگاه دشمن به سوی شما بیاید، درهالیکه دست راستش را بالا برده باشد، او را در جای دوست بپذیرید."

[۴.۳.۱۴] هماهنگ با آن گفتگوهایی که انجام گرفته بودند، ویشت اسپه رفت و جوشن خودش را برکرد؛ مردانی که نگهبانان ویژه کوروش بودند، بیدرنگ به سوی جایگاه دیده‌بانی سواره رفتند، همانگونه که کوروش دستور

[۶.۳.۲۰] "و مصری ها چگونه سازماندهی شده اند؟" کوروش پرسید؛ "زیرا شما گفتید: «جدا از مصری ها.»" "سرتیپ ها بدینسان آن ها را سازماندهی داده اند که هر ده هزار سرباز در یک سد متر چارینه (یک سد متر مربع) جای گیرند؛ زیرا که آنها میگفتند که این شیوه سازماندهی آنها در جنگ، در خانه است. به هر روی، کروزوس گرایشی به اینچنین سازماندهی جنگی نداشت، زیرا او آرزو دارد که تا آنجا که شایش پذیر (امکان پذیر) باشد، ارتش شما را دور بزند" "و هدف او از انجام اینکار چیست؟" کوروش پرسید. "به خداوند سوگند، برای اینکه،" او پاسخ داد، "شما را با پیشاهنگان (*wings*) ارتش خودش پیروستد (محاصره کند). "خوب،" کوروش گفت، "آنها میتوانند یک ژایشی (فرستی) را بدست آورند که دریابند، که شاید پیرامون گیرها (محاصره کنندگان) خودشان پروسته شوند (محاصره شوند)." "شوند).

[۶.۳.۲۱] "اکنون ما از شما چیزهایی را شنیدیم که آگاه شدن از آنها بیشترین وهاک (اهمیت) را برای ما داشت. و شما، مردان من، باید برنامه ای را که بدنبال خواهد آمد انجام دهید: پس از اینکه شما مرا فروهشتید (ترک کردید)، بیدرنگ نگاهی به سازوبرگ های رزمی خود و اسبان تان بیاندازید؛ زیرا بیشتر پیش میاید که نیاز به یک چیز بی ارزش، سرباز یا اسب و یا ارابه را بی ارزش میکند. و در سپیده دم فردا، در زمانی که من درهال گرپانی دادن بدرگاه خداوند هستم، شما باید نخست ناشتایی بخورید، هم سربازان و هم اسبان، بگونه ای که ما در انجام هیچ کار مهندسی (مهمی) کوتاهی نکنیم که ناگزیر باشیم آن را در یک نهشت نیازین (وضعیت اضطراری) انجام دهیم. و شما، آرشامه (*Arsamas*)، کوروش گفت، ... "و شما، چریسانتاس

(*Chrysantas*)، خورتاکی (مسئولیت) بال (*wing*) راست ارتش را بپذیرید، همانگونه که شما همیشه اینکار را کرده اید، و شما دیگر مردان و سرتیپ ها، آن جایگاه هایی را که به شما سپرده اند، نگهدارید. هنگامیکه پیکار آغاز شود، هیچ زمانی برای هیچ ارباب داری نخواهد ماند، که اسب هایش را جابجا کند. بدینسان به فرماندهان زبردست و افسران خودتان فرمان دهید تا یک رده جنگی را با دسته های جداگانه رزمی بسازند که بیست و چهار سرباز ژرفای آن باشد."

[۶.۳.۲۲] "و آیا شما میپندارید، کوروش، "یکی از فرماندهان پُرسید، "که ما با یک رده جنگی که ژرفای کمی دارد، از آرایش رزمی شایسته برای درگیر شدن با ستون های رزمی ویژه (*phalanx*) و هراس انگیز دشمن برخورداریم که بی پایاب (عمیق) هستند؟" هنگامیکه ستون های رزمی دشمن به اندازه ای ژرف باشند که رده های پشتی ستون نتوانند با جنگ ابزارهایشان با ما درگیر شوند، "کوروش پُرسید، "اندیشه شما چیست، که آیا آنها میتوانند به دشمنانشان آسیب بزنند و یا به دوستانشان کمک کنند؟"

[۶.۳.۲۳] "اگر از من بپرسید، "کوروش خودش پاسخ داد، "من برتر میپندارم که این پیادگان دشمن با جنگ ابزارهای سنگینشان که در ستون هایی با ژرفای سد سرباز سازمان داده شده اند، از یک ژرفایی با هزار تن سرباز برخوردار باشند؛ زیرا در اینچنین نهشتی (وضعیتی) ما به سربازان بسیار کمتری برای جنگیدن با آنها نیاز خواهیم داشت. ولی هماهنگ با آن ژرفایی که من میخواهم به رده های جنگی خودمان بدهم، من میپندارم که بتوانم همگی سربازانی را که در رده پیشاپیش جنگ هستند، وارد درگیری کنم و این آرایش رزمی در همه جا سودمند باشد، زیرا هر بخش از ارتش خواهد توانست با بخش دیگر کار کند."

[۶.۳.۲۴] "من میخواهم نیزه داران را بی میانگیر (بلافاصله) در پشتِ یگان هایی که به جنگ ابزارهایِ سَخت آراسته هستند، جای دهم، و کمان داران را بی میانگیر در پشتِ سرِ نیزه داران بگذارم؛ پرسش اینجاست که چرا بایستیکه آدم کسانی را که خستو میشوند (اعترف میکنند) که هیچگاه نمیتوانند در برابرِ ترس از پیکارِ تن به تن ایستادگی کنند، در پیشاپیشِ ردهٔ جنگ جای دهد؟ ولی با برخورداری از یگان هایی که همانند سپر در پیشاپیشِ آنها ایستاده اند و به جنگ ابزارهایِ سنگین آراسته هستند، آنها ایستادگی خواهند کرد؛ و یک لشکر با نیزه هایشان، و دیگری با تیرهایشان، بارانِ نابودی را با گذر دادن از بالای رده های جنگی در پیشاپیشِ چکاد (جبهه)، بر سر دشمن فروخواهند ریخت. و هرکس که بتواند به هرگونه ای آسیبی به دشمن وارد کند، او آشکارا گماشت (تکلیف) همزمانش را سُبک تر خواهد کرد."

[۶.۳.۲۵] "در پشتِ همهٔ آنها من میخواهم نیروهایِ پُشتیبانیِ پشتِ ارتش را بگمارم که از سربازان ویژه و کارآزموده فراهمیده و ساخته شده اند. زیرا همانگونه که یک خانه بدونِ یک شالودهٔ اُستوار یا بدونِ چیزهایی که بام را میسازند، بی ارزش است، بدینسان نیز یک سَتونِ رَزمیِ ویژه از سربازان که به جنگ ابزارهایِ سنگین و سپرهایِ بلند آراسته است (*phalanx*)، بدونِ اینکه در پیشاپیش یا پشتِ آن از مردان دلاور ساخته شده باشد، بدرد هیچ کاری نخواهد خورد."

[۶.۳.۲۶] "از اینرو، همانگونه که من دستور دادم، شما جایگاه تان را بردارید، و شما افسرانِ دسته هایِ آراسته به جنگ ابزارهایِ سُبک! دسته هایِ رَزمیِ خود را بی میانجی (بی فاصله)، در پشتِ آنها بیاورید، و شما،

[۶.۳.۳۴] "و در پایان، شما افسران آرابه های جنگی! میان خودتان پانسه کشی (قرعه کشی) کنید، و بگذارید آنکس را که پانسه به نام او افتاد، آن سد ارابه زیر فرمانش را در پیشاپیش چکاد (جبهه) جنگ جای دهد؛ از آن دويست تا ارابه دیگر، سدا از آنها باید که سوی راست ارتش را نگه دارند، و آن سداي دیگر سوی چپ ارتش را، و سربازان رزمی را که آراسته به جنگ ابزارهای سنگین هستند، به ستون یک دنبال کنند."

[۶.۳.۳۵] "بدینسان کوروش برنامه آرایش رزمیش را درآنداخت. ولی ابره داتا (*Abra-datas*)، شاه شوش، گفت: "کوروش، من با خوشنودی خواهان نگه داشتن جایگاه شما هستم که بی میانجی (بدون فاصله) در پیشاپیش سربازان دشمن است، که با جنگ ابزارهای سنگین آراسته هستند، مگر اینکه شما برنامه بهتری داشته باشید."

[۶.۳.۳۶] "و کوروش شور و آرزومندی ابره داتا را برای انجام اینکار ستود؛ درحالیکه دست او را میفشرد، کوروش رو به فرمانده های پارسی دیگر ارابه ها کرد و پرسید: "آیا شما پروانه به اینکار میدهید؟" ولی آنها پاسخ دادند که این با برداشت آنها از سرافرازی و سربلندی (افتخار) هماهنگی نمیداشت اگر که آنها میخواستند دلبخواهی آن جایگاه را به او واگذار کنند؛ ولی آنها همهانگ با خواست کوروش پانسه (قرعه) انداختند، و پانسه به نام ابره داتا افتاده است تا او آن جایگاهی را که آرزومندانه درخواستش را میکنند بدست آورد؛ به چم (یعنی) ایستادن، پیشانی به پیشانی در برابر مصریان."

[۶.۳.۳۷] "پس از پایان یافتن این نشست، آنها رفتند، و پس از اینکه آنها ریزگان (جزییات) همه آنچه را که من در بالا بازگفتم بانجام رساندند،

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک ششم

رهسپار خوردنِ شام شدند؛ و پس از گماردنِ نگهبانان در پُست های نگهبانی شان، رفتند که بیاسایند.

نسک ششم، بخش چهارم

بدرودگویی پانتا با ابره داتا

[۶.۴.۱] در پگاه روز سپسین کوروش درهال بجا آوردن آیین نیاش به درگاه خداوند بود، و همه ارتش پس از خوردن ناشتایی و بجا آوردن آیین دینی ریختن باده بر روی زمین، رفتند تا خود را با پوشاک رزمی، جوشن بالا تنه و کلاه خود بیارایند. و آنها اسب های خودشان را هم با پیشانی بند و سینه بند زره ای آراستند؛ و زین و شانه اسب ها را نیز با جوشن پوشاندند و دسته های آراهه داران با جوشن، دوسوی آراهه را آراستند. و بدینسان همگی ارتش پوشیده در آسین (فلز) برنز، فروزان شده بود و به رنگ بنفش میدرخشید.

[۶.۴.۲] آراهه ابره داتا با چهار تیرک آهنین و هشت اسبش زیبا تر از همه آراسته شده بود؛ و هنگامیکه او درهال پوشیدن زیرپوش کتانیش بود که در کشورش رومند بود، پانتا (*Panthea*) برای او یک جوشن آورد که از تلا ساخته شده بود، همچنین کلاهخود، بازوبند، مچ بندهای پهن برای مچ های او—همه از تلا— و یک ردای بنفش که چین خورده بود و تا پاهای او میرسید، و یک پر کلاهخود به رنگ سنبل. همه این چیزها را او بدون آگاهی همسرش فراهم آورده بود، بدینگونه که او از پیش اندازه جوشن همسرش را گرفته بود.

[۶.۴.۳] و هنگامیکه ابره داتا آن جوشن ها را دید شگفت زده شد و رو به پانتا کرد، و پرسید: "به من بگوید، گرامی من، آیا شما جواهر خودتان را در تکه های کوچک خرد کرده اید تا بگذارید که از آنها این جوشن ها را برای من بسازند؟" "نه، به خدا سوگند،" پانتا پاسخ داد، "به هر روی، نه همه"

[۶.۴.۱۱] سپس پیشکاران و ندیمه ها دستِ پانتا را گرفتند و او را به درشکه خودش راهنمایی کردند، جایکه آنها از او خواستند تا برآساید، و با کشیدن سایبانِ دُروشکه، او را به رسایی از دیدِ دیگران بدور نگه داشتند. با آنکه نمایِ ابره داتا و ارابه او بسیار درخشنده بود، سربازان او را تماشا نمیکردند، تا اینکه پانتا رفت.

[۶.۴.۱۲] اکنون، پس از اینکه کوروش شگون و نشانه های گُربانیش (قربانیش) به درگاهِ خداوند را امید بخش یافت، و پس از اینکه ارتش او به همانگونه که فرمان داده بود، آرایش رزمی یافت، او دیده بان ها را یکی پس از دیگری به سر جایگاه هایشان پیش فرستاد، و سپس فرماندهانش را فراخواند و همانگونه که در پی میآید، برای آنها سخنرانی کرد:

[۶.۴.۱۳] "دوستان و همبستگان، پروردگار از راه گُربانی ای که به درگاهش کرده ام، نشانه هایی را برای ما فرستاد، همانند آن نشانه هایی که پیروزی های پیشین را به ما ارزانی داشتند. بدینسان من میخواهم که شما را بیادِ برخی چیزها بیاندازم، که اگر شما آنها را بیاد بیاورید، به باور من شما را با دل های بیباک تر به سوی نبرد روانه خواهند کرد."

[۶.۴.۱۴] "از یک سوی، شما برزش های (تمرین های) بسیار بهتر از دشمن در هنر جنگاوری دیده اید، شما برای یک زمانِ درازتر از آنها در یک جا باهم زندگی کرده اید و باهم آموزش رزمی دیده اید، و شما باهم پیروزی ها بدست آورده اید؛ و از سوی دیگر، این درهالی است که بیشترِ سربازانِ دشمن باهم دردِ شکست را چشیده اند. در هر دو اردوگاه ما و دشمن برخی از کسان هستند، که تا کنون در نبرد نهماسیده اند (شرکت نکرده اند)؛ درجاییکه سربازان تازه در اردوگاه دشمن میپندارند که در سویِ راست و

چپ آنها میتوانند هم‌زمان دغاباز (خائن) باشند، ولی شما که با ما هستید، میدانید که در یک دسته و در کنار کسانی خواهید جنگید که از بودن در کنار هم‌زمانشان خوشنود هستند و به هم‌بستگانشان کمک می‌کنند."

[۶.۴.۱۵] "و این چیز بهنجاری است که آنها که به همدیگر اِستام (اعتماد) داشته باشند، برای نگهداری از سنگرشان ایستادگی میکنند و با یک دل و یک اندیشه خواهند جنگید، ولی آنها که به یکدیگر بدگمان باشند، ناگزیر به هم کلک خواهند زد، که چگونه هرکس تا آنجا که شایش (امکان) باشد با شتاب از میدان کارزار بگریزد."

[۶.۴.۱۶] "از اینرو، مردانِ مَنْ! بگذارید تا به سوی دشمنانمان روانه شویم، تا با آرابه هایمان که آراسته به داس های پولادین و جنگ ابزارهای مرگ آور هستند، در برابر آنها و آرابه هایشان که از این جنگ ابزارها بی بهره هستند، در یک نبرد تن به تن درگیر شویم؛ تا با اسب ها و سوارکارهایمان که آراسته به اُستوانترین (مُحکمترین) جوشن ها و تازه ترین جنگ ابزارها هستند، در برابر اسپواران آنها که از اینچنین جنگ ابزارهایی بهره‌مند نیستند، نبرد کنیم."

[۶.۴.۱۷] "آن پیادگانی که شما میخواهید با آنها بجنگید، پیش از این در برابر آنها جنگیده اید-- بجز مصریان؛ و آنها نیز به همانگونه، هم بدجور سازماندهی شده اند و هم به جنگ ابزار خوبی آراسته نیستند؛ زیرا آنها با آن سپرهای درازی که همراه دارند، نه میتوانند کاری کنند، و نه میتوانند چیزی را ببینند؛ و ستون آنها از یک ژرفایی به اندازهٔ سد سرباز برخوردار است، این بخوبی روشن است که بجز چند تن (که در پیشاپیش چکاد

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هفتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هفتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هفتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هفتم

پیروزی سرنوشت ساز در جنگ با گرزوس

نسک هفتم، بخش یکم

پیروزی سرنوشت ساز در جنگ با کرزوس

[۷.۱.۱] پس از اینکه سربازان به درگاه پروردگار نیایش کردند، آنها به جایگاه های نگهبانی خودشان بازگشتند؛ و هنگامیکه کوروش با ستاد فرماندهیش سرگرم نیایش بود، پیشیارانِ شان برای آنها گوشت و نوشیدنی آوردند. و کوروش همان گونه که ایستاده بود، برجای ماند، و نخست یک بخش از آن چیزها را به خداوند پیشکش کرد و سپس ناشتایی خودش را خورد؛ کوروش این خوی را داشت که هر از گاهی یک بخش از آن خوردنی ها را به هرکس که بیشتر از همه به آن نیاز داشت میداد. و پس از اینکه کوروش بخشی از می را به نشانه و آیین سپاسگزاری به درگاه خداوند، بر زمین ریخت و نیایش کرد، او نوشابه اش را نوشید؛ و دیگر افسران ستاد فرماندهیش، از کار او پیروی کردند. پس از آن، او به درگاه پروردگار نیایش کرد تا راهنما و پُشتیبان آنها باشد و سپس بر اسبش سوار شد و از افسران ستاد فرماندهیش خواست که همان کار را بکنند.

[۷.۱.۲] اکنون همه ستاد فرماندهی کوروش خودش را همانند او با جوشن آراسته بود: ردهای بنفش، جوشن های بالاتنه از برنز، کلاهخودهای بُرنزی با پره های بلند سفید، و شمشیرهای بلند؛ و هرکدام از آنها یک نیزه داشت که بدنه آن از چوب درخت آلو ساخته شده بود. اسب های آنها با پیشانی بند آراسته شده بودند، با سینه بندها و ران بندهایی از برنز؛ این تکه های بُرنزی همچنین ران سوارکار را نیز از آسیب بدور نگه میداشتند. جنگ ابزارهایی که کوروش دربر داشت از اینرو دگرگون از ابزارهای جنگی دیگران بود که

پارس ها را از سه گوشه در پَرَوَسْتِش (محاصره) خود داشته باشد و با تنگ کردن چَنْبَرِ (حلقه) پَرَوَسْتِش، بتواند همزمان از هر سه سوی بتازد.

[۷.۱.۶] "ولی کوروش، با آنکه این جُنباکی (تحرك) را دید، او نه ایستاد و نه دستور به پس روی داد، ولی همانندِ پیشتر، آرتش را رَهْبُرْد. "آیا شما تماشا میکنید، خروس آنتاش، آنجا که بال های (جناح های) دُشمن درهالِ دور شدن از هم برای ساختن سه گوش با کانونشان هَستند؟" کوروش پُرسید، هنگامیکه او درنگریست که سُتون های دُشمن از هر دو سوی با چه بازه ای (فاصله ای) از کانون شان، درهالِ چرخ زدن هَستند، و تا چه اندازه ای آنها درهالِ به پیش راندنِ بال هایشان برایِ رساکردنِ (کامل کردن) پَرَوَسْتِش (محاصره) هَستند. "به درستی که من میبینم،" خروس آنتاش پاسخ داد، "و من همچنین، شگفت زده شده ام؛ بنگرم میآید که آنها درهالِ دور کردنِ بال هایشان بیش از اندازه از کانون شان هَستند." "به خُدا، که درست میگویند،" کوروش گُفت، "و همچنین درهالِ دور شدن از کانونِ آرتشِ ما."

[۷.۱.۷] "فرنودِ (دلیل) آنها از اینکار چیست؟" خروس آنتاش پُرسید، "آشکارا از اینرو که آنها میترسند که بال های آنها بسیار به ما نزدیک بشوند، آنها درهالیکه کانونِ ارتشِ آنها هنوز بسیار از ما دور است، و بدینسان ما به آنها نزدیک خواهیم شد." "پس،" خروس آنتاش گُفت، "چگونه یک لشکر میتواند به لشکر دیگر کُمک کُند، هنگامیکه آنها بسیار از هم دور هَستند؟" "خوب،" "کوروش پاسخ داد، "این روشن است که همینکه آن بال های دُشمن که هم اکنون به سُتون درهالِ پیشروی هَستند، راسته (مُستقیم) رو در روی بال هایِ آرتشِ ما بایستند؛ آنها میخواهند بدینگونه با ما درگیر بشوند که نُخست چکاد (جبهه) را بسازند و سپس از هر سه سوی

و همزمان به سوی ما پیشروی کنند؛ چونکه این آهنگِ آنهاست که از همه سوی و همزمان بر ما بتازند."

[۷.۱.۸] "خوب،" خروس آنتاش گفت، "آیا شما میپندارید که برنامهٔ آنها برنامهٔ خوبی باشد؟" "آری؛ برای به انجام رساندن آنچه که آنها میبینند. ولی در پیوند با آنچه که آنها نمیبینند، برنامهٔ آنها هتا بدتر از این است، اگر که آنها میخواستند که به ستون یک بیایند. ولی شما، ارشامه، کوروش گفت، پیادگانِ زیر فرمانِ خودتان را به آرامی رهبرید، همانگونه که میبینید که من درحال رفتن هستم؛ و شما، خروس آنتاش، او را با اسپواران خود در یک تراز دُنبال کنید؛ در این میان، من میخواهم که تا جایی پیشروی کنم، که از دیدِ من بیشترین برتری را برای آغاز جنگِ دربر داشته باشد؛ نُخست میخواهم نگاهی به مردانِ خودمان بیاندازم و یک بررسی از چگونگی و نهیهایِ (اوضاع) آنها بکنم."

[۷.۱.۹] "ولی هنگامیکه من به آن رزمگاه رسیدم، همینکه در زمانِ پیشروی، ما و دُشمن به اندازهٔ بَسَنده بهم نزدیک شدیم، من خواندنِ سرودِ پیروزی را آغاز خواهم کرد، و شما باید گام هایِ تُند تری را به پیش بردارید. در آن دَمی که ما به جایگاهِ دُشمن بسیار نزدیک شویم، شما به آن پی خواهید بُرد، زیرا بانگ ها خیلی بلند خواهند شد، من اینگونه میپندارم؛ و در همان دَم اَبَره داتا با ارابه هایش به رده هایِ دُشمن خواهد تاخت—او برای انجام چنین کاری پروانکی (ماموریت) دارد—و شما باید که او را دُنبال کنید، و تا آنجا که میشود نزدیک و پُشتِ ارابه ها باشید. زیرا با این روش، ما خواهیم توانست دُشمن را بسیار خوب سرگشته کنیم و سپس بر آنها بتازیم. و همینکه من بتوانم، من نیز در آنجا خواهم بود، و از خُداوند میخواهم که بگذارد تا من در پیگردِ دُشمن به شما پیوندم."

[۷.۱.۱۰] هنگامیکه کوروش از کنار رده های رزمی گذر میکرد، او این آرتگ (شعار) را سرداد: «پَروردگارا تو هستی رهایی بخش و راهنمای ما»، و سپس سواره به راهش ادامه داد. و هنگامیکه او از کنار رده های ارابه داران و پیادگانی که به جنگ ابزارهای سنگین آراسته بودند، گذر کرد، او نگاه کوتاهی به برخی از آنها در ستون ها افکند و گفت: "چه خوشنودی بزرگی است، دوستانِ من، که به چهره های شما نگاه می‌اندازم." و سپس، هنگام رو در رو شدن با گروهی دیگر از سربازان، دوباره گفت: "امیدوارم که بیاد بیاورید، مردان، که این نبرد تنها بر سر پیروزی ای نیست که امروز بدست خواهید آورد، ونکه (بکه) بر سر همه پیروزی هایی است که تاکنون شما بدست آورده اید و همه کامگاری هایی که در آینده بدست خواهید آورد."

[۷.۱.۱۱] هنگامیکه کوروش از کنار دیگر سربازان گذر کرد، او گفت: "مردانِ من، برای همیشه ما هیچ دلگیری ای از پَروردگار نخواهیم داشت؛ زیرا او این بخت را به ما ارزانی داشته است تا امروز آفریکانی های (برکت های) فراوانی را بدست آوریم. مردان! بگذارید تا نشان دهیم که دلاور هستیم."

[۷.۱.۱۲] با گذر کردن از کنار دیگر دسته های رزمی، کوروش گفت: "مردانِ من، به کدام جشنِ همگانی که دلپسند تر از این جشن باشد، ما هرگز میتوانستیم خودمان را فرابخوانیم؟ زیرا، اکنون با نشان دادنِ خودمان که مردانِ دلیری هستیم، میتوانیم دانگ (سهم) بزرگی در انجام کارهای خوب برای سود رساندن به همدیگر داشته باشیم."

[۷.۱.۱۳] با گذر کردن از کنار گردان های رزمی دیگر کوروش گفت: "مردان! به گمانِ من شما پی برده اید که پیگردِ دشمن، کوبیدن و کشتن

دُشمن، دَسْتیافتن بر پَرَوِه هایِ (غَنیمت هایِ) جَنگی، نام آوری، آزادی و توانمندی—همهٔ این چیزها هم اکنون بهایی هستند که برای پیروزمندان نگهداشته شده اند؛ ولی هرآینه، برای بُزدلان، بازگونهٔ همهٔ این چیزها را نگهداشته اند. از اینرو، اگر کسی نگرانِ جانِش باشد، و من بتوانم گُمکی گُمنم، بگذارید تا او در کنارِ من بَجَنگد؛ زیرا من خودم را ناچار به انجام کاری نخواهم کرد که فرومایه و بُزدلانه باشد."

[۷.۱.۱۴] ولی هنگامیکه کوروش از کنارِ کسانی گذر کرد که پیش از این زیر فرمانِ او جَنگیده بودند، او گفت: "مردانِ من! چه نیازی است که من چیزی به شما بگویم؟ زیرا شما میدانید که چگونه آدم هایِ دلاور روز را با نَبَرَدِ سرمیکنند و چگونه آدم هایِ ترسو رفتار میکنند."

[۷.۱.۱۵] و پس از گذشتن از کنار این سربازان، هنگامیکه کوروش به اَبَرَه داتا رسید، او ایستاد؛ و اَبَرَه داتا، پس از اینکه لگامِ ارابه را به مِهترِ خود سپرد، به سوی کوروش آمد، و دیگر فرماندهان نیز که در نزدیکی آن جایگاه بودند، هم پیادگان و هم ارابه رانان، به سوی او دویدند. و سپس کوروش به دسته ای که به دور او گردآمده بود، گفت: "اَبَرَه داتا، پَروردگارِ درخواستِ شما را پذیرفته است که شما و مردانتان در میانِ همبستگان، چکادِ (جبهه) جنگ را نگهدارید. بدینسان، اکنون این را بیاد بیاورید، هنگامیکه بزودی نیاز شود که شما واردِ درگیری شوید، پارس ها نه تنها گواه شما خواهند بود و نکه (بلکه) آنها شما را دُنبال خواهند کرد و نخواهند گذاشت که شما بدون پُشتیبانی به درگیری اندر شوید."

[۷.۱.۱۶] "خوب، اَبَرَه داتا پاسخ داد، "از دیدِ من در این بخش از آرتش که زیر فرمان من است، همه چیز روبراه است؛ ولی من نگرانِ بال هایِ آرتش

خودمان هستیم؛ زیرا من میبینم که بال های (جناح های) ارتش دشمن با ارابه ها و نیروهای رزمی شان سخت از هر سوی درهال گسترده شدن هستند، درهالیکه ما هیچ چیز برای رو در رو شدن با آنها در پیشاپیش خود نداریم و در کانون رزمگاه چیزی بجز ارابه های دشمن در برابر ما، نیست؛ و بدینسان اگر من این جایگاه را از راه پانسه کشی (قرعه کشی) بدست نمیآوردم، من میبایست که از بودن در اینجا شرم میکردم، زیرا آسوده ترین جایگاه را که من میتوانستم به انگارم (تصور کنم)، بدست آورده ام."

[۷.۱.۱۷] "خوب،" کوروش گفت، "اگر همه چیز در آن بخش از ارتش که زیر فرمان شماست بخوبی پیش میرود، هرگز نگران بخش های دیگر نباشید؛ زیرا به یاری پروردگار من از سنگینی بار بال های دشمنان برای شما خواهم کاست. و من فرسختانه (جدی) از شما خواهش میکنم که به رده های دشمن که رو در روی شما هستند، پاتک نزنید، تا اینکه شما آنها را که هم اکنون نگران شان هستید، گریزان ببینید." کوروش تنها در شب پیش از نبرد اینچنین با خودستایی و خودبالندگی سخنرانی میکرد؛ و در زمان های دیگر او هرگز خودستایی نمیکرد؛ و او چنین ادامه داد: "ولی هنگامیکه شما آنها را شکست خورده و درهال گریز دیدید، و بیگمان بودید که من در نزدیکی هستیم، به سربازان دشمن بتازید؛ زیرا در این هنگام، شما دشمنان خودتان را بی اندازه ترسو خواهید یافت، درهالیکه مردان خودتان را دلاور."

[۷.۱.۱۸] "ولی، ابره داتا، به هر روی، اکنون که شما هنوز زمان دارید، در راستای رده های ارابه داران خودتان برانید و مردان خودتان را به تازش به ایزانید (تشویق کنید)، با نگاه هایتان دل های آنها را نیرومند و با دادن امیدها، آنها را دلشاد کنید. افزون بر آن با نیروی روانی، گرایش به چالش و همآوردی را در آنها برانگیزانید، تا شما و سپاه شما بتوانید خودتان را در

ایستادند، در تازش سهمگین و ویرانگرِ اسب‌ها ازپا درآمدند و نگونسار گشتند، و آنها که به خاک افتادند، هم خودشان و هم جنگ‌ابزارهایشان، زیر پای اسب‌ها و چرخ‌ها، له و لورده و تکه پاره شدند؛ و آنچه که زیر داس‌ها رفت—هرچیزی، از جنگ‌ابزارها گرفته تا سربازان، بگونهٔ سهمگین تکه تکه و پاره پاره گشت.

[۷.۱.۳۲] هنگامیکه در این سرگردانی، که باز نمود ناپذیر است (توصیف ناپذیر است) چرخ‌های آرابهٔ آبرهٔ داتا بر روی پشته‌های گوناگونی از بخاک افتادگان و زخمی‌ها پَریدند، او و دیگران که او را در این نبرد همراهی میکردند، بر زمین افتادند، و در آنجا، با آنکه آنها خودشان را دلاور نشان دادند، بدستِ سربازان دشمن دریده شدند و ازپای درآمدند. سپس پارس‌ها، درهالیکه آفند را در آنجا ازسر گفتند که آبرهٔ داتا و مردانش آغاز کرده بودند، ویرانگریِ آسیمی (عظیمی) بر سربازان دشمن وارد کردند که آشفته و سرگردان بودند؛ ولی در آنجا که ستون‌های رزمی مصری هنوز آسیبی ندیده بودند—و بسیاری از اینچنین ستون‌ها هنوز بودند—آنها برایِ رو در روی شدن با پارس‌ها پیشروی میکردند.

[۷.۱.۳۳] سپس یک درگیریِ هراس‌انگیزی با نیزه‌ها، زوبین‌ها و شمشیرها در اینجا و آنجا ازسر گرفته شد. مصری‌ها، به هر روی، هم از نگرِ شمار سربازان و هم جنگ‌ابزار، برتری داشتند؛ زیرا نیزه‌هایی که آنها هتا امروز بکار می‌برند بلند و پُرتوان هستند، و سپرهای آنها بسیار کارا تر از جوشن‌های بالاتنه و سپرهای کوچک، بدن آنها را می‌پوشانند، و از آنجا که سپرهای بزرگ آنها تا شانه‌هایشان میرسد، کمک خوبی برایِ هل دادن هستند. بدینسان، با بهم آوردن سپرهایشان به نزدیک یکدیگر، مصری‌ها برتری داشتند و آن را نشان میدادند.

دُشمن روانه شُوند. در آنجا، همینکه کوروش آن راه دیگر را پیدا کرد، بر سر دُشمن فرود آمد، آنها را درهم کوبید و بسیاری از آنها را گشت.

[۷.۱.۳۷] و هنگامیکه مصری ها از نِهشت (وضعیت) خودشان آگاه شدند، فریاد برآوردند که دُشمن در پُشتِ سرِ آنهاست؛ و آنها در میان آن زخمه ها و کوبه ها (ضربه ها) روی خود را چَرخاندند. و سپس آنها درهم و برهم با یکدیگر نبرد کردند؛ پیادگان با اسپواران؛ و در این دم یک مردِ مصری که زیر اسبِ کوروش افتاده بود و زیر سُمِ اسب رفته بود، با شمشیرش زخمه ای به شکم اسب زد. و آن اسب که بدینسان زخمی شده بود، پَرشی پُرتنش کرد و کوروش از اسب افتاد.

[۷.۱.۳۸] آدم باید که بتواند به اَنگارد (تصور کنند) که تا چه اندازه برای یک افسر با ارزش است، که نزدِ سربازانش دوست داشتنی باشد؛ زیرا آنها بیدرنگ فریاد کشیدند و به پیش پَریدند، نبرد کردند، هُل دادند و هُل داده شدند، زخمه زدند و زخمی شدند. تا اینکه یکی از آجودان های (یاران) کوروش توانست خود را به او برساند، از اسبش پایین پرید، و به او کمک کرد تا سوارِ اسبش شود؛

[۷.۱.۳۹] و هنگامیکه کوروش بر اسب سوار شد، او دید که اکنون به مصری ها از هر سوی تازش میشود؛ چونکه ویشت اَسپه و همچنین خروس اَنتاش اکنون با اسپواران پارسی رسیده بودند. ولی با اینهمه کوروش به آنها پروانه نداد که به آن سُتون های رَزمی مصری که آراسته به جنگ ابزارهای سَنگین بودند، بتازند، ولی از آنها خواست که از یک بازه (فاصله) به آنها تیراندازی کنند و فلاخن سنگ به سوی آنها پرتاب کنند. پس از اینکه کوروش در پیرامونِ میدانِ کارزار، سواره دوری زد و به آن دستگاه های بُرگ های روان

[۷.۱.۴۲] "شما میتوانید،" کوروش پاسخ داد، "زیرا ما گواه هستیم که شما تنها کسانی هستید که در پاسداری از سنگرهایشان ایستادگی کردند و هنوز آماده مبارزه هستید." "خوب،" مصری ها پاسخ دادند، "آیا شما میپذیرید که نگهداری از جانمان هماهنگ با نیکنامی و بلندآوازی است؟" "شما میتوانید جنگ ابزارهای خودتان را به ما واگذار کنید،" کوروش دوباره پاسخ داد، "و دوست آنها بشوید که وداییده اند (تصمیم گرفته اند) که جان شما را پاس دارند، هنگامیکه در توان آنها بود که شما را نابود سازند."

[۷.۱.۴۳] "اگر ما دوستان شما بشویم، مصری ها گفتند، "چگونه شما میخواهید با ما رفتار کنید؟" "همانگونه که شما با ما رفتار خواهید کرد،" کوروش پاسخ داد، "و رفتار ما بسیار خوب خواهد بود." "و این رفتار خوب چه خواهد بود؟" مصری ها یک بار دیگر پرسش کردند. "تا زمانیکه جنگ ادامه دارد، این رفتار خوب در برگیرنده دستمزدی است بهتر از آنچه که تاکنون دریافت کرده اید و در آن هنگام که آشتی برپا شد، اگر شما بخواهید که پیش ما بمانید، از زمین های کشاورزی، شهرها، زنان و پیشکاران برخوردار خواهید شد."

[۷.۱.۴۴] با شنیدن این نویدها، مصری ها با فروتنی خواهش کردند که در هر کارزاری که در برابر کروزوس باشد، از آنها چشمپوشی شود، زیرا مصری ها گفتند که کروزوس تنها رهبری است که آنها با او آشنا هستند؛ همه آن دیگر سامه ها (شرط ها) را مصری ها پذیرفتند، و برپایه نیکخواهی پیمان های دو سویه بستند.

[۷.۱.۴۵] و آن مصری هایی که در سرزمین کوروش خانه کردند، هتا تا به امروز فرمانبرداران توختار (باوفای) پادشاه مانده اند؛ و کوروش به آنها

نَسکِ هَفْتَم، بخشِ دوم

فروغرفتن شهر ساردیس و گفتگوی دوستانه با کُرُوس

[۷.۲.۱] پس از اینکه کوروش و مردانش خوراکِ شب را به پایان بُردند و نگهبان ها را در جایگاه هایشان جایگزین کردند، همانگونه که نیاز بود، آنها رفتند که بیاسایند. در پیوند با کُرُوس و آرتش او، آنها راسته به سوی شهر ساردیس (*Sardis*)، پایتختِ لیدیا گریختند، درهالیکه دیگر نیروهایی که به جَنگ گَسیل داشته شده بودند، خودشان را از رَزَمگاه بدور ساختند، هر سربازی تا آنجا که میتوانست با بهرهمند شدن از پوشش شب، به سوی خانه اش روانه شد.

[۷.۲.۲] هنگامیکه پرتوی روز نمایان گشت، کوروش آرتشِ خودش را راسته به سوی شهر ساردیس رهنمود. و همینکه کوروش به دیوارهای آن شهر رسید، او به سوارکردن دستگاه هایش پرداخت، انگار که آهنگ تازش به آن دیوارها را داشته باشد؛ و بدینسان او نرده بان های ویژه ای را برای دستیافتن بر دیوارهای شهر آماده ساخت.

[۷.۲.۳] ولی با آنکه کوروش این نرده بان ها را ساخته بود، در پی فرارسیدن شبِ سپسین، او برخی از کلدانیان و پارس ها را برای بالا رفتن از پُرُنشیب ترین و پُرِیژمرگی ترین (پُرخطر ترین) بخشِ شهرِ ساردیس فرستاد که باروی شهر و پناهگاهِ شهروندان در هنگام تازش بیگانگان در آنجا بود. آن راه را یکی از پارس ها به آنها نشان داد، که برده شده بود و در جایگاه نگهبانِ آن بارو، زاوری میکرد (خدمت میکرد). و او راهی را به سوی رودخانه پیدا کرده بود که میتوانست آنها را دوباره به بالا رَهَبَرَد.

[۷.۲.۴] هنگامیکه لیدیایی ها از فروگرفته شدنِ باروی شهر آگاه شدند، همه آنها بیدرنگ از روی دیوارها به سوی هرکدام از بخش های شهر که میتوانستند گریختند. و کوروش با آغازِ روز به شهر اندر شد و فرمان داد که هیچ یک از مردانش جایگاه های نگهبانی شان را فرونگذارند (ترک نکنند)..

[۷.۲.۵] کرزوس که خودش را در کاخ زندانی کرده بود، میخواست کوروش را ببیند. کوروش، با این همه، یک دسته از سربازان را برای نگهبانی دورِ کاخِ کرزوس گذاشت تا او را زیرنگر داشته باشند، درهالیکه کوروش خودش برای بازرسی از باروی شهر که فروگرفته شده بود رفت. در آنجا کوروش دید که پارس ها با سازماندهی بسیار خوب درهال نگهبانی هستند، همانگونه که انجام اینکار خویشکاری (وظیفه) آنها بود، ولی آن بخش از بارو که نگهبانی از آن به کلدانیان سپرده شده بود، رها شده است، چونکه آنها برای تاراج خانه ها به پایین شهر روان شده بودند. کوروش بیدرنگ افسران آنها را بانگ کرد تا گردهم بیایند و به آنها گفت که با بیشترین شتاب ارتش او را بهیلند (ترک کنند).

[۷.۲.۶] "زیرا،" کوروش گفت، "من نمیتوانم برتابم و ببینم که مردانی که در فرمانبرداری کوتاهی میکنند جایگاه بهتری از دیگران داشته باشند که فرمانبردار هستند. و بگذارید که به شما بگویم،" کوروش افزود، "که من آماده بودم تا شما کلدانیان را که در کارزار من درهال کمک کردن بوده اید، به جایگاهی برسانم که دیگر کلدانیان به توانمندی شما رشک ببرند؛ ولی، اکنون که چنین چیزی پیش آمده است، شما نیازی به شگفت زده شدن ندارید، اگر در راه بازگشت به خانه، با کسانی برخورد کنید که توانمندتر از شما باشند."

میداشت. زیرا، به باور من، چنین چیزی میتواندست برای من نیز خوب باشد."

[۷.۲.۱۱] "گوش کنید، پس، کرزوس،" کوروش گفت. "من میبینم که سربازان من سختی ها را برتابیده اند و از میان پژمرگ ها (خطرها) گذر کرده اند و اکنون آنها میپندارند که توانگرترین شهر آسیا را پس از بابل از آن خود کرده اند؛ و از دید من آنها سزاوار اندکی پاداش هستند. زیرا به باور من اگر آنها میوه کارشان را برداشت نکنند، من نخواهم توانست آنها را برای زمان بسیار درازی فرمانبردار نگه بدارم. اکنون، من نمیخواهم که شهر را برای آنها رها سازم تا آن را تاراج کنند؛ زیرا میپندارم که پس از آن، شهر ویران شود؛ و من بیگمان هستم در هنگام تاراج، بدترین مردان بالاترین سهم را بدست خواهند آورد."

[۷.۲.۱۲] "خوب،" کرزوس با شنیدن این سخنان گفت، "به من این پروانه را بدهید تا به لیدیایی ها بگویم که شما پیمانی برای من پایندانیده اید (تضمین کرده اید)، که نه به کسی پروانه تاراج شهر را بدهید و نه خواهید گذاشت که بچه ها و زنان را به بندگی ببرند، و اینکه بجای آن، من با شما پیمان راستین بسته ام که شما از لیدیایی ها، بدخواه و با اراده آزادانه خودشان، هرچیزیکه زیبا و ارزشمند در شهر ساردیس باشد، دریافت کنید."

[۷.۲.۱۳] "چونکه، هنگامیکه آنها این پیشنهاد را بشنوند، من بیگمان هستم که هرگونه دارایی دلپسندی که مردی یا زنی داشته باشد، برای شما خواهد فرستاد؛ و در سال آینده شما دوباره شهر را پر از دارایی و فراوانی خواهید یافت، مانند هم اکنون؛ درهالیکه، اگر شما به رسایی آن را تاراج کنید، شما کارهای دستی هوتخشی و تخشاک (صنعتی) و هنری را به رسایی نابود

خواهید ساخت؛ و مردم شهر میگویند که این چیزها سرچشمه های فراوانی و دارایی آنها هستند."

[۷.۲.۱۴] "ولی پس از اینکه شما دیدید که چه چیزهایی را برایتان آورده اند، شما هنوز این برتری را خواهید داشت که اگر بخواهید، بُوَدايید (تصمیم بگیرید) تا شهر را تاراج کنند. و پیش از همه،" او ادامه داد، کسانی را به سوی گنج خانه های من بفرستید و بگذارید تا نگهبان های شما آن چیزهایی را که در آنجا هستند از نگهبان های من بگیرند." برپایه آن، کوروش پذیرفت که همه آن چیزهایی را که کروزوس پیشنهاد داده بود، انجام دهد.

[۷.۲.۱۵] "ولی از شما خواهش میکنم که به من بگویید، کروزوس،" کوروش سخنان خودش را ادامه داد، "پیوند شما با آن پیشگوی پرستشگاه دلفی (Delphi) چگونه است و چه پاسخی شما از او دریافت کردید؟ چونکه گفته میشود که شما زآوری های (خدمت های) فراوانی را به آپولو (Apollo) کرده اید و اینکه هرکاری که شما میکنید، در فرمانبرداری از اوست."

[۷.۲.۱۶] "من دوست میداشتم که اینگونه میبود، کوروش،" او پاسخ داد. "ولی همانگونه که پیش آمده است؛ از همان آغاز، من بگونه ای در ناسازگاری با همه اندرزهای پروردگار رفتار کردم." "چگونه؟" کوروش پرسید؛ "مهرورزانه باز نمود کنید (توضیح دهید)؛ زیرا گفته شما بسیار شگفت انگیز است."

[۷.۲.۱۷] "زیرا،" او پاسخ داد، "نخست، بجای اینکه من از پروردگار از بهر خوشایش های (لطف های) ویژه ای که نیاز داشتم، خواهش کنم، من کوشش کردم که او را در بوتۀ آزمایش بگذارم تا ببینم که آیا او فرهود

(حقیقت) را به من میگوید؟ و هتا اگر آدم های نژاده (نجیب) -- اکنون نمیخواهم از پروردگار سُخن بگویم—پی ببرند که به آنها بدگمانی میشود، آنها دیگر کسانی را که به آنها شک دارند، دوست نخواهند داشت."

[۷.۲.۱۸] "به هر روی، در آن هنگام که او به آن بیهودگی و فرمایگی که من گرفتار آن شده بودم، پی بُرد، من، درحالیکه از آن پرستشگاه دور بودم، کسی را نزد او فرستادم تا از او پُرسش کند، که آیا من دارای فَرزندانِ پسر خواهم شد؟"

[۷.۲.۱۹] نُخست او هتا پاسُخی به من نداد؛ ولی هنگامیکه من در پایان خُرسندی او را بدست آوردم، همانگونه که میاندیشیدم، از راه پیشکشِ تلا، بسیاری نُکره (نقره) و بسیاری گُرپانی (قربانی) که به پای او گُردم، سپس او به پُرسش های من پاسُخ داد، هنگامیکه از او پُرسیدم که چکار باید بکنم تا فرزندانی پسر برای من زاییده شوند. او گفت که من آنها را بدست خواهم آورد."

[۷.۲.۲۰] "و من پسرانی را بدست آوردم؛ در این پیوند، او به من نویدِ ناراست نداد؛ ولی آن فرزندانی که برای من زاییده شده بودند، خُشودی برای من نبودند. زیرا یکی از آنها تا به امروز لال است، و دیگری، که بهتر از آن دوتا بود، در آغازِ بهارِ جوانیش گُشته شد. سپس، درهم شکسته از بهر رنجی که در پیوند با پسرانم بر میتابیدم، من دوباره کسی را فرستادم تا از پروردگار پُرسش کند که چکار باید بکنم تا بازمانده زنده گیم را در شادمانی بگذرانم؛ و او به من پاسُخ داد: «خودت را بشناس، کَرزوس—بدینسان شادمانی از آن تو خواهد بود.»"

[۷.۲.۲۱] "و هنگامیکه من این پاسُخ را شنیدم، من خوشنود گشتم؛ زیرا من میپنداشتم که این ساده ترین کار در جهان باشد که خُداوند آن را سامه (شرط) شادمان زیستن من کرده است. زیرا در پیوند با دیگران، این شایش (امکان) هست که آدم برخی را بشناسد، و برخی را نتواند بشناسد؛ ولی من میپنداشتم که هرکسی خودش را میشناسد و میداند که خودش چه چیزی هست."

[۷.۲.۲۲] "در پی سال های پس از آن، و تا زمانیکه من در آسایش زندگی میکردم، پس از مرگ پسر من هیچ شکوه ای از سرنوشتم نداشتم. ولی هنگامیکه من از سوی پادشاه آشور واداشته شدم در برابر شما نبرد کنم، من به دام هرگونه پَژمرگ (خطر) افتادم. به هر روی، من رهایی یافتم، بدون اینکه هیچگونه آسیبی را برتابیده باشم. در اینجا نیز دوباره، من هیچگونه کم مهری از سوی خُداوند نیافتم. زیرا هنگامیکه من پی بُردم که من هَمآوردِ شما در نَبرد نمیتوانم باشم، بکمک پروردگار من و مردانم تندرست رهایی یافتیم."

[۷.۲.۲۳] "و دوباره بتازگی، از بهر دارایی هایی که من داشتم و اینکه کسانی از من خواهش میکردند که رهبرشان بشوم، من به تباهی گراییدم؛ آنها از راه ارمغان هایی که به من میدادند، چاپلوسی مرا میکردند، و میگفتند که اگر من بپذیریم که فرمانده شوم، همه آنها از من پیروی خواهند کرد و من برترین مرد خواهم بود—من نیز که با چنین گفته هایی باد کرده بودم، هنگامیکه همه شاهزاده ها که در گوشه و کنار و پیرامون هستند، مرا در جایگاه رهبرشان در جنگ برگزیدند، من فرماندهی را پذیرفتم، درحالیکه

خودم را خیلی بزرگ درمینگریستم؛ ولی، همینگونه که بنگرمیآید، من خودم را شناخته بودم.

[۷.۲.۲۴] "چونکه من میپنداشتم که بتوانم جنگ را در برابر شما ادامه بدهم؛ ولی من هَمَاوَرِدِ شما نبودم؛ زیرا در بار (وهله) نُخست، شما هموندی از خانواده خدایان هَستید و در بار (وهله) دوم، شما از آن یک دودمان هَستید که پیوسته پادشاهی کرده اند، و در پایان شما سَتودگی و دانایی را از دورانِ بَچگی وَرزیده اید، درهالیکه به من گفته شده است که نُخستین کس از نیاکان من که تاج را بر سر گذاشته است، در یک روز همزمان تاج پادشاهی و آزادی از بردگیش را بدست آورد [*]. از اینرو، و از آنجا که من بدینسان از هیچ آگاهی برخوردار نبودم، من اکنون کیفر میشوم."

[*] در اینجا به گیگز (Gyges) پادشاه لیدیا نمار میشود که چوپان زاده بوده است.

[۷.۲.۲۵] "ولی، کوروش،" او گفت، "اکنون من خودم را میشناسم. آیا میپندارید که آن گفته خُداوند در باره من هنوز اجرا شدنی باشد، که اگر من خودم را بشناسم، خوشبخت خواهم شد؟ من این پرسش را از اینرو از شما میکنم که در سایه سامه های (شرایط) کنونی، بنگرم میآید که شما بتوانید بهترین داوری را بکنید؛ زیرا شما همچنین در جایگاهی هَستید که آن را بجا بیاورید."

[۷.۲.۲۶] "برای بررسی این پرسش، شما باید که به من زمان بدهید،" کوروش پاسخ داد؛ "چونکه هنگامیکه من به آن خوشی که شما تا کنون داشته اید، میاندیشم، برای شما دریغ میخورم، و اکنون من، همسر شما را که پیش از این از آن شما بود، به شما بازمیگردانم، همچنین دختران شما را (زیرا من میدانم که شما دخترانی را دارید)، دوستانتان، پیشکارانتان، و آن

سوره ناسه و سوره فلق و سوره اعراف و سوره بقره

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسْکِ هَفْتَم

داشت، زیرا میپنداشت که گرزوس می‌توانست برخی پیشکاری‌ها (خدمت‌ها) را برای او انجام دهد، و شاید هم از اینرو که کوروش میپنداشت که این راهِ آرماندتری (ایمن‌تری) است.

نَسکِ هفتم، بخش سوم

سُوگواری پانتآ در مرگِ همسرش اَبَره داتا و خودکُشی او

سوگواری پانتا در مرگِ همسرش ابره داتا و خودکشی او

[۷.۳.۱] بدینسان بود گفتگوی کوروش با کرزوس، و سپس آنها رفتند که بیاسایند. و در روز سپسین کوروش دوستانش و افسرانِ فرماندهِ ارتشِ خودش را فراخواند. کوروش برخی از آنها را گماشت تا خورتاکی (مسئولیت) رسیدگی به گنج‌ها را بپذیرند و به دیگران فرمان داد تا نخست همانگونه که مَغ‌ها مینمایانند، بخشی از آن چیزهای با ارزشی را که کرزوس به آنها سپرده بود، برای پروردگار سوا کنند؛ بازمانده‌ها را آنها باید سپس با خورتاکی (مسئولیت) خودشان در تپنگوک‌ها (صندوق‌ها) و گنج‌ها جای دهند، و اینها را آنها باید که در گاری‌ها بار کنند؛ آنها باید سپس این گاری‌ها را بختکی بخش کنند و آنها را به هرکجا که میخواهند بروند، بترابردند (حمل کنند)؛ سپس، هنگامیکه زمان آن فرارسد، آن گنج‌ها باید که بخش شوند، و هر مردی باید سهم خود را که هماهنگ با شایستگی اوست، دریافت کند.

[۷.۳.۲] هماهنگ با آن دستورهایی که کوروش داده بود، افسران رفتند تا دستورها را دنبال کنند. و سپس کوروش گسان ویژه‌ای از گمکیاراناش را که در آنجا باشند بودند، به نزد خودش فراخواند، کوروش از آنها پرسید: "به من بگوئید، آیا کسی از شما ابره داتا را دیده است؟ زیرا من درشگفتم که چرا او هیچ کجا دیده نمیشود، راستینگی (واقعیت) این است که او همیشه این خوی را داشت که پیش من بیاید."

[۷.۳.۳] "سرور من،" یکی از گمکیاراناش پاسخ داد، "ابره داتا دیگر زنده نیست، زیرا او در هنگام نبرد گشته شد، زمانیکه او آرابه اش را به رده سربازانِ مصری افکند،" و این درهالی بود که دیگران و او خودش و

بیگمان گنم که نه تنها برای ارج گذاری از او از هیچ چیزی کوتاهی نخواهد شد، ونکه (بلکه) دَسْت های فراوانی از ما باید آرامگاه شایگان و ارزشمندی را برای او بسازند، و برای او گُرپانی ها گنند، همانگونه که چنین چیزی درخور یک مردِ دلاوری همچون اوست.

[۷.۳.۱۲] "و شُما"، کوروش ادامه داد، "نباید بی کس و تنها بمانید، ولی از بهر پاک نهادی و همهٔ ارزش های خوبی که شُما دارید، من همهٔ اَزَرْمَش و سَنایش (احترام) ها را به شما خواهم کرد؛ من به شما پیشنهاد میکنم که به هر کجا که شما خودتان میخواهید بروید، برخی شُما را همراهی کنند. تنها بگذارید که بدانم که آرزو دارید به سوی چه کسی راه بُرده شوید."

[۷.۳.۱۳] "آخ، کوروش، پانتا پاسُخ داد، "نگران نباشید؛ من هیچگاه خودم را از شما پنهان نخواهم ساخت، از پیشگاه کسی که همیشه دوست دارم پیش او بروم."

[۷.۳.۱۴] پس از اینکه کوروش این سُخنان را گُفت، او رفت، با دلی پُر از غم برای پانتا، هنگامیکه او میاندیشید که پانتا چه همسری را از دَسْت داده است، و همچنین برای آن مردیکه میبایست اینچنین زنی را فروگذار و دیگر هیچگاه او را نبیند. پانتا سپس از پیشکارهایش درخواست کرد که او را تنها گذارند، "تا اینکه"، پانتا گُفت، "همانگونه که من آرزو دارم برای همسرم گریه و زاری گنم". ولی پانتا به یکی از پیشیارانش (خدمتکارانش) گُفت که با او بماند و به او دستور داد که پس از اینکه او نیز مُرده است، آن پیشیار (خدمتکار)، پیکر پانتا و همسرش را با همان ردا بپوشاند. ولی آن پیشیار کوشا و سرسختانه از پانتا خواهش کرد که چنین کاری را نکند؛ ولی هنگامیکه آن پیشیار دریافت که خواهشهایش بدون بازده هستند، و او دید

نَسکِ هَفْتُم، بَخْشِ چِهَارُم

پیشگیری از جنگِ درونِ شهری مردمِ کاریا با میانجیگری
آدوسیوس یکی از فرمانده های پارسی کوروش

[۷.۴.۱] سپس کاریایی ها (*Carians*) درگیرِ جنگِ درونِ شهری بایکدیگر شدند؛ مانسگاه هایِ (اقامتگاه هایِ) آنها بسانِ دژهایِ اُستوانِ سنگربندی شده بود، و هر دو گروه از کوروش درخواستِ کمک کردند. در این زمان کوروش خودش در شهر ساردیس ماند تا کارِ ساختنِ دستگاه هایِ ویژه برایِ پیرامونگیری و پُروستش (محاصر) بارو و دستگاه هایِ دژشکن را روبراه کند، دستگاه هایی که کوروش میتواند با آنها دیوارِ دژِ کسانی را که از گردن گذاردن بر او سر بازمیزدند، درهم بشکنند. از اینرو کوروش یک ارتشی را به آدوسیوس (*Adusius*) واگذار کرد، به یک پارسی که به رسایی در داوری کم نمیآورد، در جنگیدن نیز بی هُتر نبود، و کسیکه افزون برآن، آدم فروتن و با ادبی بود، و کوروش او را به کاریا فرستاد؛ کلیکیه ها (*Cilicians*) کیپریان ها [قبرس (*Cyprians*)] همچنین با جان و دل به این پروانکی (ماموریت) رزمی پیوستند.

[۷.۴.۲] از بهر توختاریِ (وفاداری) پُرشورِ آنها، کوروش هیچگاه یک اُستاندار پارسی را برای ادارهٔ کلیکیه ها و یا کیپریان ها نفرستاد، ولی کوروش همیشه خُرسند از ادارهٔ آن نی سنگ ها (منطقه ها) بدستِ شاهزاده هایِ بومیشان بود؛ گزیتک (خراج) را به هر روی از آنها میگرفت، و هرزمان که کوروش نیاز به نیرو داشت، او درخواستی را برای بدست آوردنِ سپاهیان از آنها میکرد.

[۷.۴.۵] آدوسیوس، به هر حال همانگونه که در پی می‌آید، برای آنها سُخرانی کرد: "پاکزادگان، من با شما پیمان بستم که بدون نیرنگ و به سود آنها که مرا بپذیرند به دژهای شما اندر شوم. از اینرو، اگر من دست به نابودی هریک از گروه های شما بزنم، می‌پندارم که با اینکار به کاریانی ها آسیب زده ام؛ درهالیکه، اگر من بتوانم آشتی و آسایش را برای همه شما آرَمند (امن) و استوار گردانم، تا زمین ها را بارور کنید، باور دارم که وجود من در اینجا به سود شما بوده است. اکنون، از اینرو، از امروز شما باید بایکدیگر همانند دوست زندگی کنید، زمین های خود را بارور سازید بدون اینکه از هم ترس داشته باشید، و بگذارید تا فرزندان شما از هر گروه با فرزندان گروه دیگر زناشویی کنند؛ و اگر کسی از شما بخواهد کوشش کند که در دشمنی با این آیین نامه در دسر بی‌آفریند، کوروش، و ما، دشمن آن کس خواهیم بود."

[۷.۴.۶] "پس از آن، دروازه شهر باز شد، خیابان ها پُر از مردمی شد که می‌آمدند و میرفتند، و کشتزارها پُر از کشاورزان گشتند؛ آنها جشن شان را با هم برگزار کردند، و آشتی و خوشنودی در همه جا چیره گشت.

[۷.۴.۷] "در این هنگامه مَهَنَد (مهم) پیک هایی از سوی کوروش به سوی آدوسیوس آمدند برای اینکه پُرسش کنند که آیا او به نیروها و دستگاه های رزمی بیشتری نیاز دارد؛ ولی آدوسیوس پاسخ داد که او هتا میتواند آن ارتشی را که به همراه دارد، در فرادست کوروش بگذارد تا او آنها را در جایی دیگر بکاربگیرد. و با آن گفته ها آدوسیوس آغاز به گردآوری ارتش برای بازگشتن کرد، درهالیکه تنها دیده بان ها را در بُرگ و باروها نگهداشت. ولی کاریانی ها از او خواهش کردند که پیش آنها بماند؛ و هنگامیکه آدوسیوس

آن فرمان‌هایی را برنهاد. ولی، هنگامیکه افسران زیر فرمان پادشاه فریگیان از او سرپیچی کردند و او تنها ماند، او نیز سرانجام به ویشث اَسپَه گردن نهاد با این سامه (شرط) که کوروش کادیک (قاضی) و داور او باشد. و ویشث اَسپَه دژبان‌های نیرومند پارس را در دژها و باروها جای داد، و با ارتش خودش بازگشت که با بسیاری از اسپواران و سربازان سپردار فریگیایی، آراسته و نیرومند شده بود.

[۷.۴.۱۱] افزون بر آن، کوروش به آدوسیوس دستورهایی را برای پیوستن به ویشث اَسپَه داد و اینکه آن سربازان فریگیایی را که دلبخواهی به ارتش پارس‌ها پیوسته‌اند با سازوبرگ رزمیشان در ارتش خودش بپذیرد، ولی اسب‌ها و جنگ‌ابزارهای کسانی را که با ارتش پارس‌ها جنگیده‌اند، از آنها بازستاند، و همه آنها باید که ارتش را دنبال کنند، و آراسته به هیچ چیز دیگری نباشند بجز فلاخن (قلاّب سنگ).

[۷.۴.۱۲] هماهنگ با آن، آنها بدینسان در انجام این دستورها بکارگرفته شدند. ولی کوروش، یک هنگ بزرگ دژبان را که از پیادگان بودند در ساردیس گذاشت، و از آنجا به همراه کُرزوس رهسپار شد؛ و کوروش گاری‌های فراوانی را که پُر از نمونه‌های گوناگونی از کالاهای باارزش بودند به همراه خود بُرد. کُرزوس با پهرست‌هایی از آن کالاها که در هر ارابه بارزده شده بودند، آمد، پهرست‌هایی که او خودش موشکافانه فراهم آورده بود، و آنها را بدست کوروش داد و گفت: "به کمک این پهرست‌ها، کوروش، شما خواهید دانست که چه کسی، همه آنچه‌هایی را که نگهبان آنها بوده است، به شما بازخواهد گرداند و چه کسی اینکار را نخواهد کرد."

[۷.۴.۱۳] "آری، کرزوس،" کوروش پاسخ داد؛ " این دوران‌دیشی شما کار نیکویی است. ولی من باربری را اینگونه سازماندهی کرده‌ام که، آن کالاها و چیزهای با ارزش بدست کسانی نگهبانی شوند که شایستگی دارناک شدن (مالک شدن) آنها را نیز داشته باشند؛ بدینسان اگر آن نگهبان‌ها چیزی را بدزدند، آنها از چیزهایی که از آن خودشان بوده است، دزدی کرده‌اند." با این گفته، کوروش آن پهرست‌ها را به دوستان و افسران خود داد، تا آنها بتوانستند روشن کنند که کدام سرپرستان، کالاها را بدون آسیب واگذار خواهند کرد و چه کسانی از این کار کوتاهی خواهند کرد.

[۷.۴.۱۴] کوروش در ارتش خودش سربازان لیدیایی را نیز بکار گرفت، آنهایی را که او میدید که سرفراز از نماد (ظاهر) زیبای جنگ ابزارها و اسب‌ها و ارابه‌های رزمی شان بودند و تلاش میکردند که هرکاری را بکنند که به باورشان میتوانست، کوروش را خوشنود سازد؛ کوروش پروانه داد تا به آنها جنگ ابزارهایشان را بازگردانند. ولی اگر او میدید که سربازی که بدنبال ارتش روان است از نماد (ظاهر) خوبی برخوردار نیست، او اسبش را به پارس‌ها میداد، به کسانی که برای نخستین بار در ارتشش بکار گرفته شدند؛ کوروش میگذاشت که جنگ ابزارهای چنین سربازانی را آتش بزنند، و چنین مردانی نیز میبایستی که بدون هیچ چیز بجز فلاخن، بدنبال ارتش روان میگشتند.

[۷.۴.۱۵] کوروش از سربازان دشمن که پس از شکست به ارتش او میپیوستند و بدون جنگ ابزار بودند، میخواست که هنر بکارگیری فلاخن انداختن را یاد بگیرند، زیرا او میپنداشت که فلاخن بهترین ابزاری است که سزوار یک سرباز گرفتار آمده در جنگ است، اگر که بخواهد در ارتش او

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَفْتُم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَفْتُم

نَسکِ هَفْتُم، بَخشِ پَنجُم

کوروش بزرگ در حال اندر شدن به شهر بابل

گشایش بابل

[۷.۵.۱] هنگامیکه کوروش در پیش دیوار بابل نمایان شد، او همگی ارتش خود را در پیرامون شهر جایگزین کرد و سپس به همراه دوستان و افسران بلندپایه از همبستگانش، سواره در گرداگرد شهر چرخید.

[۷.۵.۲] ولی پس از اینکه کوروش دیوارهای بابل را موشکافانه بررسی کرد، او دستور به پس نشینی از شهر داد. در این میان یکی از سربازهای گریزان از بابل به نزد کوروش آمد و به او گفت: همینکه او ارتش خود را به پس نشاند، بابلی ها به او خواهند تاخت، "چونکه،" آن مرد ادامه داد، "ستون ارتش شما به گمان کسانی که آن را از بالای دیوار در دید خود گرفته اند، سست بنگرمیاید." و جای شگفتی نداشت که ارتش کوروش اینگونه نمایان شده بود؛ چونکه، با پروستن (محاصره کردن) دیوارهایی با اینچنین فراخی، ستون ارتش به ناچاری از ژرفای کمی برخوردار میشد.

[۷.۵.۳] هنگامیکه کوروش از آهنگ بابلی ها آگاه شد، او با نگهبانان ویژه اش در کانون ارتش جای گرفت، و فرمان هایی را برای پیادگان در دو سوی بال ارتش فرستاد (که آراسته به جنگ ابزارهای سنگین بودند) که از هر دو سوی بازگردند، از گرانیگاه ارتش که او ایستاده است، گذر کنند، تا اینکه یکسره در پشت ارتش بمانیتند (مستقر شوند) و روبروی او که در کانون ارتش جای گرفته بود، بایستند.

[۷.۵.۴] بدینسان مردانی که در پیشاپیش ارتش بودند، با دو برابر شدن ژرفای ستون های ارتش، بیدرنگ دلگرم و دلیر گشتند، و آنها که به پس رفته بودند به همان اندازه خوشحال بودند، زیرا آنها میدیدند که دیگران باید نخست با دشمن رو در روی شوند. با بهم پیوستن دو بال ارتش، توان همگی

[۷.۵.۷] هنگامیکه آنها اُردو زدند، کوروش افسرانِ بلندپایهٔ خود را باهم فراخواند و گفت: "دوستان و همبستگان، ما شهر را از هر سوی واری کردیم. ولی من بیگمان هستم (یقین دارم) که نمیدانم که چگونه کسی بتواند آن دیوارها را که اینگونه پَت و پهن و بلند هستند با تاختن به آنها فروبگیرد؛ ولی به باور من، هرچه بیشتر آدم در آن شهر باشد، بزودی کمیابی و نایابی در شهر، آنها را به ستوهش (تسلیم) ناگزیر خواهد کرد، مگر اینکه آنها بخواهند که برای جنگیدن بیرون بیایند. از اینرو، تا زمانیکه هیچ یک از شما روش دیگری را پیش نکشیده است، من پیشنهاد میکنم که ما همین روش پَرَوَسْتَن (محاصره کردن) آنها را پی بگیریم."

[۷.۵.۸] "ولی،" خروس آنتاش گفت، "آیا این رودخانه از میان شهر گذر نمیکند؟ و آن بیشتر از ۳۹۲ متر پهنا دارد." "آری، به خدا سوگند که چنین است،" گبرپاس گفت، "و ژرفای آن به این اندازه است که اگر دو مرد روی شانه های همدیگر بایستند، نخواهند توانست به تراز (سطح) بالای آب برسند، بگونه ای که آن شهر به کمک این رودخانه بهتر پاسداری میشود تا از سوی دیوارهایش."

[۷.۵.۹] "خروس آنتاش،" کوروش پاسخ داد، "بگذارید تا ما خودمان را نگران آن چیزی نکنیم که در آنسوی توانایی ماست؛ ولی باید که کار را میان خودمان به تندی بخش کنیم، و به هر دسته و گروهی بخشِ درخوری از کار داده شود، و یک آبراهی را تا آنجا که بشود پهن و ژرف بکنیم، بگونه ای که ما تنها آن اندازه از مردانی که نیاز باشند برای نگهبانی بکار بگیریم."

[۷.۵.۱۰] هماهنگ با آن، کوروش اندازه گیری هایی را در پیرامون شهر انجام داد، درهالیکه او در کنار هر دو سوی رودخانه گنجای (فضای) بسنده

[۷.۵.۱۴] ولی بابلی‌ها، به سهم خودشان، هنگامیکه از آهنگِ کوروش آگاه شدند، و با گمان اینکه سربازانِ فریگیایی (*Phrygians*)، لیدیایی (*Lydians*)، عرب‌ها و کاپادوکیانی‌ها (*Cappadocians*) در برابر آنها به نگهبانی خواهند ایستاد، دوباره با ریشخندی بسیار بلندتر خندیدند، زیرا آنها اینگونه می‌اندیشیدند که همهٔ آن نگهبان‌ها خواتیک‌تر (صمیمی‌تر) با آنها خواهند بود تا با پارس‌ها.

[۷.۵.۱۵] سرانجام ساختنِ آن آبراه‌ها به رسایی به پایان رسید. سپس، هنگامیکه کوروش شنید که برگزاریِ یک جشن ویژه‌ای در بابل آغاز شده است، که در هنگامِ آن همهٔ بابلی‌ها خویِ باده نوشیدن و خوشگذرانی در درازای همهٔ شب را دارند، او شمارِ بزرگی از مردانِ خود را برداشت؛ و با فرارسیدنِ شب، او گذاشت تا دهانهٔ آبراه‌ها را که به رودخانه پیوسته بودند، باز کنند.

[۷.۵.۱۶] همینکه اینکار انجام گرفت، آبِ رودخانه در آن آبراه‌ها سرازیر گشت، و بستر آن رودخانه که از میانِ شهر گذر میکرد، برای سربازان کوروش گذربار (قابل گذر) شد.

[۷.۵.۱۷] پس از اینکه دشواری با آن رودخانه بدینسان زُدوده گشت، کوروش به سرهنگ‌هایِ پارسیِ دسته‌هایِ پیادگان و اسپوارانش فرمان داد، تا هنگ‌هایِ خودش را گردآوری کرده و سربازان را دو به دو کنار هم بسامانند و به نزد او بروند، و بازماندهٔ نیروها و همبستگانِ او میبایست در پشتِ آرتش با همان سازمانی که پیش از این داشتند، آنها را دنبال کنند.

[۷.۵.۱۸] هماهنگ با دستورهایی که کوروش داد، آنها آمدند، و کوروش از همیارانش، هم اسپواران و هم پیادگان، خواست که به آبراهِ خشک شدهٔ آن

رودخانه اندر شوند و ببیند که آیا بستر رودخانه برای یک راهپیمایی رزمی گذر بار است.

[۷.۵.۱۹] و هنگامیکه آنها با این گزارش بازگشتند که بستر رودخانه گذر بار است، کوروش فرمانده های پیادگان و اسپواران را فراخواند و همانگونه که در پی میآید سُخرانی کرد:

[۷.۵.۲۰] "دوستانِ من،" کوروش گفت، "آن رودخانه راهِ ورودی به درونِ شهر را برای ما گشوده است. از اینرو، بگذارید تا ما با دل هایی بیباک به شهر اندر شویم، و از هیچ چیزی نترسیم، و بیاد آوریم، آن کسانی که هم اکنون میخواهیم برای رو در رو شدن با آنها به سویشان روانه شویم، همان مردانی هستند که ما بارها آنها را شکست داده ایم، هم در آن هنگام که همه آنها در رده های رزمی شان، سازمان داده شده با همبستگانشان در کنارشان، ایستاده بودند، و هم در آن هنگام که آنها به رسایی بیدار، هوشیار و آراسته به جنگ ابزارهایشان بودند؛"

[۷.۵.۲۱] "درهالیکه هم اکنون ما در زمانی داریم بر آنها یورش میآوریم که بسیاری از آنها خواب هستند، بسیاری از آنها بدمست هستند و هیچکدام از آنها در سازماندهی رزمی نیست. و هنگامیکه آنها پی ببرند که ما به درون دیوارها راه یافته ایم، از ترس و هراس ناگهانی که بدست خواهند آورد، آنها درمانده تر از آنچه که هم اکنون هستند، خواهند شد."

[۷.۵.۲۲] "ولی اگر کسی بیمناک از چیزی است که تازندگان به شهرها از آن به نام «چشمه ترس» یاد میکنند—به چم (یعنی) اینکه، مردّم شاید بر بام خانه هایشان بروند و از آنجا رگبار تیر از راست و چپ به پایین پرتاب کنند، شما نیاز به کمترین نگرانی ندارید؛ زیرا اگر کسی برای آسیب زدن به

[۷.۵.۳۴] کوروش بیدرنگ بر آن بُرگ و باروها دست انداخت (تصاحب کرد) و نگهبانان و افسرانِ نگهبان را به سوی آنها فرستاد. در پیوند با گذشته شدگان، کوروش به خویشاوندانِ آنها پروانه داد تا آنها را بخاک سپارند. افزون بر آن، او به جارچی ها دستور داد تا به آگاهی همگانی برسانند که همه شهروندانِ بابل جنگ ابزارهایِ خودشان را به ارتش کوروش واگذارند؛ و او فرمان داد که هرکجا جنگ ابزاری در خانه ای یافته شود، همه باشندگانِ آن باید که گشته شوند. بدینسان آنها جنگ ابزارهایِ خودشان را به ارتش کوروش واگذار کردند، و کوروش آنها را در بُرگ و باروها انبار کرد، تا هرگاه که او به آن جنگ ابزارها نیاز داشت، آنها آماده کاربری باشند.

[۷.۵.۳۵] هنگامیکه همه این چیزها بانجام رسیدند، کوروش نخست مغان ها را به نزدِ خودش فراخواند و به آنها گفت که شهر به زور شمشیر فروگرفته شده است و همچنین از آنها خواست که زمین هایی را برای ساختن نیایشگاه و نخستین میوه هایِ پیروزی و پروه ها (غنیمت ها) را برای پروردگار برگزینند. سپس کوروش خانه هایِ خودویژه (شخصی) و ایوان و مانِشگاه هایِ (اقامتگاه هایِ) بلندپایگانِ آشوری را درمیانِ کسانی بخش کرد که از دید او میبایست بهره ای از آنچه‌هایی که بدست آمده بود، میبردند؛ و او آن خانه ها را به آنگونه که وداییده شده بود (تصمیم گرفته شده بود) درمیان آنها بخش کرد—بهترین خانه ها را به دلاورترین و شایسته ترین ها داد. و اگر کسی میپنداشت که او کمتر از آنچه که میبایست بدست آورد، دریافت کرده است، کوروش از او میخواست که بیاید و فرنودِ (دلیل) خود را به نیکختند (توضیح دهد) که چرا چنین میاندیشد.

[۷.۵.۳۶] افزون بر آن، کوروش به بابلونی ها دستور داد، که کشت کردن زمین هایشان را ادامه بدهند، تا بتوانند خراج شان (جراج شان) را پرداخت کنند، و برای آنها که زیر فرمانشان هستند، زآوری کنند (خدمت کنند)؛ و او به پارس ها که در این گمارش (ماموریت) هماسیده بودند (شرکت کرده بودند) و به بسیاری از همبستگان که برای ماندن با خودش برگزیده بود، دستور داد که با آنها که زیر فرمانشان گذاشته شده بودند، بگونه ای رفتار کنند که یک سرور با پیشکارانش میکند.

[۷.۵.۳۷] پس از آن، کوروش این آرزو را سُهید (احساس کرد) که همانگونه که میانیدشد، خودش را در جایگاه یک پادشاه بگمارد، ولی او داوید (تصمیم گرفت) که اینکار را با همداستانی و خرسندی دوستانش انجام دهد، بگونه ای که نمایان شدن او در پیش دید همگانی (انظار عمومی) گاه به گاه و رسمی باشد، و تا آنجا که بشود، کمتر رشک برانگیزاند. بدینسان کوروش هنداخی (طرحی) را که در پی میآید درآنداخت: با آغاز روز کوروش جایگاه خودش را در یک جایی برخواهد داشت که برای این هدف شایسته باشد و در آنجا او همه کسانی را که بخواهند چیزی را با او درمیان گذارند، به نزد خودش بپذیرد، به آنها پاسخ دهد، و آنها را پس فرستد.

[۷.۵.۳۸] ولی هنگامیکه مردم آگاه شدند که کوروش همگان را در بارگاهش میپذیرد، آنها در انبوهی از توده های بی سازمان آمدند، و زمانیکه آنها میخواستند با زور و فشار آرنج همدیگر را برای به درون رفتن کنار بزنند، نیرنگ زدن ها و درگیری های بی پایانی میان آنها انجام میگرفت.

[۷.۵.۳۹] و پیشیاران (خدمتکاران) کوروش به آنها پروانه اندر شدن دادند، درهالیکه آنها بهترین توان نیمادشان (تشخیص شان) را برای سامان دادن به

[۷.۵.۴۲] و هنگامیکه آنها به گردهم آمدند، کوروش همانگونه که در پی می‌آید، سُخرانی کرد: "دوستان و همبستگان، ما با شایمندی (احتمال) نمیتوانیم از خداوند گله داشته باشیم و از او خُرده بگیریم که هَمهٔ آنچه را که ما تاکنون آرزو داشته ایم، برآورده نکرده است. با اینهمه، اگر یک کامیابی بزرگ این است که اینچنین بازده هایی داشته باشد که آدم نه بتواند اندکی آسودگی برای خودش و نه زمانی را برای خوشی کردن با دوستانش پیدا کند، من آماده هستم که به چنین شادی ها بدرود بگویم."

[۷.۵.۴۳] "چونکه دیروز، همچنین، و بیگمان شما دیدید، که با آنکه ما با آغاز سپیده دم به آنها که برای دیدن ما آمده بودند، بار دادیم، و ما تا پیش از سرشب، گوش دادن به دادخواست کنندگان را به پایان نبردیم؛ اکنون شما این انبوه از مردم را میبینید که با شمار بیشتر از دیروز به اینجا آمده اند، و میخواهند مرا با کار و بار بیشتری سرگرم کنند."

[۷.۵.۴۴] "از اینرو، اگر آدم ناگزیر از گرپانی کردن (قربانی کردن) خودش در پای چنین کار و باری باشد، به گمان من شماها سود کوچکی را از بودن در پیرامون من بدست خواهید آورد و یا من از بودن در کنار شما؛ درهالیکه تا آنجا که به من وابسته است، من میدانم که هیچ بهره ای از همهٔ اینها نخواهم داشت."

[۷.۵.۴۵] "من همچنین ویژگی های ناپسند دیگری را در همهٔ این چیزها میبینم: "کوروش ادامه داد، "درهالیکه من به شما دل بستگی دارم، همانگونه که میدانید، چیزیکه سرشتین (طبیعی) است و باید که اینگونه نیز باشد، در بارهٔ آن توده از مردم که در پیرامون اینجا ایستاده اند، من کمی و یا هیچ چیز نمیدانم؛ و با این وجود، همهٔ آنها چنین پنداشته اند که اگر آنها بتوانند

با انبوهیدن (ازدحام کردن)، در پیشاپیش شما بایستند، آنها خواهند توانست، پیش از اینکه شما بتوانید، آنچه را که از من آرزویش را دارند، بدست آورند. اکنون همه آنچه که چشمداشت (انتظار) من در انجام آن است، این است که اگر کسی چیزی از من بخواهد، باید مهرِ شما را که دوستانِ من هستند، بدست آورد و از شما برای شناساندنش به من خواهش کند."

[۷.۵.۴۶] "شاید برخی پرسش کنند که چرا من از آغاز این چنین برنامه ریزی ای را نپذیرفتم، بجای اینکه راه دسترسی به خودم را برای همگان بازگذارم. این پاسخ من است: برای اینکه من دریافتم که نهشت (وضعیت) جنگی این را برای یک فرمانده نیازین و بایسته است که او نه در پی بُردن به اینکه چه چیزی را باید بداند، از دیگران جا بماند و نه در انجام آنچه که پسندیده و سودمند است، کوتاهی کند. و رویهم رفته من میپنداشتم کسی که بسیار اندک دیده شود، در انجام آنچه که نیاز است، بسیار بیشتر کوتاهی خواهد کرد."

[۷.۵.۴۷] "ولی اکنون که براستی این رنج آور ترین جنگ به پایان رسیده است، بنگرم میآید که من، همچنین، هاگ (حق) اندکی آسایش برای روانم داشته باشم. بدینسان، اکنون که من سرگشته هستم که چگونه سود و دلبستگی های خودمان و دیگران را که ما باید از آنها نگهداری کنیم، هماهنگ سازم، بگذارید تا هرکسی که بهترین فرایستگی (مزیت) را دریافته است، به من اندرزی بدهد."

[۷.۵.۴۸] بدینسان کوروش سخن گفت. پس از او آرتَه بازو (Artabazus) برخاست—آن مردی که روزی داویده بود (ادعا کرده بود) که خویشاوند

[۷.۵.۵۱] "سپس، گبرِیاس دوستِ ما شد، و من خوشهال شدم؛ و سپس گاداتاس؛ و سپس بسیار دُشوار شد که من از رویکردِ (توجه) شما بهره‌مند شوم. به هر حال، هنگامیکه، ساکاها (Saciens) و کادوسیان (Cadusians) همبستگانِ ما شدند، شما ناگزیر از نشان دادنِ ارج و رویکردِ پسندیده به آنها بودید، زیرا که آنها نیز شما را مینواختند و گرمی میداشتند."

[۷.۵.۵۲] "هنگامیکه ما به آن جایگاه بازگشتیم، که از آنجا لشکرکشی را آغازیده بودیم، من شما را سرگرم با اسب‌ها، آرابه‌ها و دستگاه‌های هندازگری (مهندسی) دیدیم، ولی من پنداشتم بزودی که شما آسودگی از این هیجان‌ها پیدا کنید، اندکی زمان برای اندیشیدن به من بدست خواهید آورد. باز، هنگامیکه آن گزارش هولناک رسید که همگی جهان گردهم آمده‌اند تا در برابر ما یکپارچه شوند، من پی‌بردم که این رویداد یک نهاده (موضوع) بسیار مَهَنَد (مهم) است؛ ولی در پایان من پنداشتم که اگر این پیشآمد کامگارانه بفرجامد، رفت و آمد و دوستی میان ما نامرزین (نامحدود) خواهد شد."

[۷.۵.۵۳] "اکنون ما آن جنگِ بزرگ را برده ایم و بر ساردیس و کرزوس چیرگی یافته ایم؛ ما بابل را فروگرفته ایم و هرچیز را زیر فرمان آورده ایم؛ و باز دیروز به میترا سوگند، اگر من راهِ خودم را با مُشت و زد و خورد از میان آن انبوه مردم نمی‌گشودم، من سوگند می‌خورم که نمیتوانستم به نزدیکی شما برسم. به هر روی، هنگامیکه شما دست مرا گرفتید و از من خواستید که پیش شما بایستم، من هَدَفِ هَمَهٗ چَشمانِ آزمند شدم، برای اینکه همهٔ روز را با شما بسر کنم—بدون اینکه یک چیزی را بخوردم و یا بنوشم."

[۷.۵.۵۴] "از اینرو، اگر این گرفتاری بدینسان سازمان داده شود تا ما که آرزایک ترین و سزاوارترین ها هستیم، بزرگترین بهره را از همدمی با شما ببریم، بسیار خوب است؛ ولی اگر نه، من آماده هستم دوباره در پیش دید همگانی (انظار عمومی) به نام شما و با این هدف جار بزنم، تا همه خودشان را از شما دور نگه بدارند، بجز ما که از آغاز دوستان شما بوده ایم."

[۷.۵.۵۵] با شنیدن این سخن کوروش خندید و بسیاری دیگر از باشندگان نیز با او همراه شدند. سپس خروس آنتاش، که از پارسیان بود، برخاست و همانگونه که در پی میآید سخن گفت: "خوب، کوروش، پیشتر، این چیز روامند (عادی) و درستی بود که شما در پیش دید همگانی نمایان شوید، زیرا انگیزه های آن را شما خودتان برای ما آشکار کردید، و ما از نمونه آن کسان نبودیم که شما نیاز به بدست آوردن خوشایش (لطف) آنها را داشته باشید. ما نیازی نداشتیم که فراخوانده شویم (دعوت شویم): زیرا ما به دلخواه خودمان با شما بودیم. ولی این برای شما بایسته (ضروری) بود که از هر راهی، دلبستگی شما فراوانی از مردم را بدست آورید، بگونه ایکه آنها خوشنود از انجام کارسخت و به پزمرگ انداختن (به خطر انداختن) زندگی شان با ما و به اندازه توانشان باشند."

[۷.۵.۵۶] "ولی اکنون شما آنها را بدست آورده اید، و نه تنها آنها را؛ در توان شماست که چیزهای دیگری را نیز بدست آورید، و آن دم فرارسیده است که شما باید یک خانه ای را برای خودتان داشته باشید. فرمانروایی شما چه سودی برای شما خواهد داشت، اگر شما تک و تنها بدون خانه و آشپزخانه رها شوید؟ برای آدم هیچ چیز ورجاوند تر (مقدس تر) از خانه اش نیست، هیچ جایی در جهان شیرین تر و گرمی تر از آن نیست. و آیا شما

باور ندارید،" او افزود، "که ما باید از خودمان شرمند باشیم، اگر ببینیم که کارهای سختِ اردوگاه بر دوش شما هستند، درحالیکه ما در خانه هایمان در کنار آتش پایه هایمان (اجاق هایمان) نشسته ایم؟ آیا نباید ما این سُهش (احساس) را داشته باشیم که ما دُرُست با شما رفتار نکرده ایم، و از شما به سودِ خودمان بهره‌ نارا برده ایم؟"

[۷.۵.۵۷] پس از اینکه خروس آنتاش سُخرانی خودش را به پایان رساند، بسیاری از باشندگان با سُخرانی های همانندی که بدُنبال او انجام دادند، از او پُشتیبانی کردند. پس از آن، کوروش به کاخِ پادشاهی رفت و در آنجا جای گرفت، و آنها که خویشکاری (وظیفه) رسیدگی به گنج ها را داشتند، گنج های ساردیس (*Sardis*) را به آنجا واسپردند. و پس از اینکه کوروش خاوندِ (مالک) آنها شد، او نُخست برای ایزدبانوی باکره هِستیا (*Hestia*) گرپانی کرد، سپس برای زئوس (*Zeus*) بزرگ، و سپس برای هر ایزدی که مغان به او پیشنهاد کردند.

[۷.۵.۵۸] پس از اینکه کوروش اینکارها را انجام داد، او بیدرنگ سازماندهی دیگر چیزهای بجای مانده در دربارش را آغازید. و هنگامیکه کوروش نهشت (وضعیت) خودش را درنگریست، که فرمانروایی بر مردمانِ فراوانی را پذیرفته است، و درحالِ آماده کردن خودش برای زندگی در بزرگ ترین شهری است که از همه شهرهای جهان پُراوازه تر است، و اینکه مردم آن شهر با او دُشمنی میورزند، همانگونه که آنها با هرکس دیگری نیز که در جایگاه او میبود، این رفتار را میداشتند—کوروش وداپید (تصمیم گرفت) که باید از نگهبان های ویژه (*body-guard*) برخوردار شود، همانگونه که او در باره آن اندیشیده بود.

[۷.۵.۵۹] کوروش به اندازهٔ بسنده (کافی) میدانست که آدم میتواند به سادگی در هنگام خوراک خوردن، آبتنی کردن، یا در رختخواب و یا هنگامیکه خوابیده است، گشته شود، و او از خودش میپرسید که چه کسی از میان آنها که در پیرامون او هستند، توختارترین (وفادارترین) کس به اوست؟ کوروش بر این باور بود که هیچ نگهبانی نمیتواند آپستامند (قابل اعتماد) و توختار (وفادار) به او باشد، اگر این نگهبان با شایمندی (احتمال) کس دیگری را بیشتر از او دوست داشته باشد، در آنجا که او بخواهد آن نگهبان را در جایگاه نگهبان ویژه اش برگمارد.

[۷.۵.۶۰] کوروش بر این باور بود، آن کس که فرزند و یا همسر همخو یا دلبر و جانانی دارد، بگونهٔ سرشتین (طبیعی) ناگزیر است که آنها را بیشتر از هر چیزی دیگر دوست بدارد. ولی هنگامیکه کوروش درنگریست که اخته‌ها در برابر اینچنین دلباختگی‌هایی آسیب پذیر نیستند، او پنداشت که اخته‌ها آن کس را خیلی گرامی خواهند داشت که در بهترین جایگاه باشد و بتواند آنها را توانگر و بی نیاز سازد و پُشتیبان آنها باشد، هتا اگر لغزشی کردند، به آنها پاداش دهد و ارج گذارد؛ و کوروش میپنداشت، که هیچکس نمیتواند در پیشکش کردن اینگونه خوشایش‌ها (لطف‌ها) از او پیشی بگیرد.

[۷.۵.۶۱] افزون بر آن، نگر به اینکه اخته‌ها هدفِ خوارداشت (تحقیر) دیگر آدم‌ها هستند، به این فرنود (دلیل)، اگر نه به فرنودی دیگر، آنها به یک سرور نیاز دارند که پُشتیبان آنها باشد؛ زیرا هیچ آدمی وجود ندارد که نیاندیشیده باشد که او این هاگ (حق) را دارد، که در هر هنگامه‌ای سودی را از یک اخته‌ای ببرد مگر اینکه برخی نیروهای برتری باشند که از اینکار

۷.۵.۶۲ و ۷.۵.۶۳ و ۷.۵.۶۴

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَفْتَم

پیشگیری کنند؛ ولی هیچ فرنودی (دلیلی) نیست که چرا هتا یک آخته نباید ابرتر و فرازتر از همهٔ دیگران در توختاری (وفاداری) به سرورش باشد.

[۷.۵.۶۲] ولی کوروش آن گمانه زنی را که بسیاری به سادگی به آن گرایش داشتند، نمیپذیرفت، که آدم های آخته، آدم های ناتوانی هستند؛ و او همچنین با نمونه آوری از جانورانِ دیگر به این باور رسیده بود: برای نمونه، هنگامیکه اسب های سَرکش آخته میشوند، از گازگرفتن و جفتک زدن در پیرامونِ خودشان، خودداری میکنند، برای اینکه بیگمان باشیم، هیچ کدام از این اسب ها برای زاوری (خدمت) در هنگامِ جنگ از شایستگی کمتری برخوردار نیستند؛ و هنگامیکه گاوها آخته میشوند، آنها بگونه ای سُهش (حس) سرکشی و نافرمانی کردنِ خودشان را از دست میدهند، ولی از نیرومندی شان و توانایی شان برای انجامِ کار بی بهره نمیشوند. و بدینسان، هنگامیکه سگ ها آخته میگردند، از گریختن از دستِ سرورشان خودداری میکنند، ولی در زمانِ نگهبانی و یا شکار، سودمندی کمتری نشان نمیدهند.

[۷.۵.۶۳] و مردانِ آخته، نیز، بدینسان، هنگامیکه آنها از آرزوی وَرَن (شهوت) و کام گزاری (دفع شهوت) بی بهره شوند، آرامتر میگردند، ولی آنها در برابرِ خویشکاری ای (وظیفه ای) که به آنها سپرده میشود، ناهوشیار نمیگردند؛ آنها سوارکارانی که کارامدی کمتری داشته باشند، نخواهند شد، یا نیزه داران و مردانی با زَبَردستی و بلندپروازی های کمتر.

[۷.۵.۶۴] به واژگونه، مردانِ آخته هم در زمانِ جنگ و هم در زمانِ شکار نشان داده اند که هنوز سُهش (حس) همچشمی و همآوردی (رقابت) در روان آنها زنده است؛ در پیوند با توختاری (وفاداری)، آنها بهترین نمونه ها در هنگامِ بدبیباریِ سرورانشان هستند، زیرا تاکنون هیچکس توختاری

۴۱۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَفْتُم

بزرگتری را به سرورَش در دورانِ بدبختی او نشان نداده است، که مردانِ آخته نشان میدهند.

[۷.۵.۶۵] و اگر بر پایهٔ برخی داوری هایِ دُرست، گمان بُرده شود که مردانِ آخته نگر به توانمندی هایِ بَدَنی فرودست هُستند، باز در میدانِ نَبَرَد، این پولاد است که مَرَدانِ ناتوان را همانند مردانِ نیرومند میسازد. با درنگریستن به این راستینگی (واقعیت)، کوروش مَرَدانِ آخته را برای انجام هر زاوریِ خودویژه (خدمت شخصی) برایِ خودش برگزید، از دربان گرفته تا به بالا.

[۷.۵.۶۶] ولی هنگامیکه کوروش درنگریست که این دَسِتگاهِ نگهبانی، نگر به گروه هایِ بسیاری که با او دُشمنی میورزند، نارسا است، کوروش در پیرامون گشت تا برای نگهبانی از پیرامونِ کاخ، کسانِ دیگری را پیدا کند که در برابر او توختارترین (وفادارترین) نگهبانان باشند.

[۷.۵.۶۷] اکنون کوروش میدانست که پارس ها از بهر تنگدستی، با کمبود و سَختیِ بزرگی در خانه زندگی میکنند، و آنها به یک زندگی با سَخت ترین کارها خوی گرفته اند، برای اینکه سرزمین آنها ناهموار بود و آنها ناگزیر از انجامِ کارهایِ سخت بودند؛ بدینسان او باور داشت که آنها بویژه از زندگی با او پیشوازی کنند.

[۷.۵.۶۸] هماهنگ با آن، کوروش از میان پارس ها ده هزار نیزه دار برداشت، که در هنگامیکه او در جایگاهش بود، شب و روز پیرامونِ کاخِ او نگهبانی میدادند؛ ولی هرگاه که او بجایی میرفت، آنها نیز در رده هایِ سازمانداده شده از هر دو سوی، با او همراه میشدند.

[۷.۵.۶۹] و از آنجا که کوروش درنگریسته بود که بدونِ رویکرد به اینکه او در خانه باشد و یا در برونمرز، همهٔ بابل نیاز به نگهداری شایسته دارد، او

[۷.۵.۷۵] "یکبار دلاور بودن بَسنده نمیکند؛ هیچ آدمی نمیتواند دلیری خودش را نگه بدارد مگر اینکه پیوسته و تا پایان آن را زیر دیدِ خودش داشته باشد و آنرا بپاید. همانگونه که هنرها از راه نانگری (بی توجهی) و نادیده انگاشتنِ آنها فروکش میکنند و تباه میشوند، به همانگونه بدن نیز، یکبار که تندرست و آماده باشد، با تنِ پَروری و آسایشِ خواهی، سستی را در خودش پرورش خواهد داد؛ بدینگونه اگر ما سستی را در خودمان برستیم (رشد دهیم)، نیروهای روانی، خویشان داری، میانه روی، مهارخویش، و دلاوری، دوباره به پوسیدگی و مرگ دُچار خواهند شد."

[۷.۵.۷۶] "از اینرو، ما نباید این پروانه را به خودمان بدهیم که ناهوشیار شویم و نه در خوشی های کنونی فرورییم و خود را به آنها واسپاریم؛ زیرا، به باور من، درهالیکه دستیافتن بر یک امپراتوری کار بزرگی است، ولی نگهداری از امپراتوری پس از دستیافتن بر آن، کارِ باز بزرگتری است. چونکه پیروزی را بسیار کسان میتوانند بدست آورند که بجز بی باکی، چیزی دیگری از خود نشان ندهند؛ ولی پیروزی و نگهداری از آن—برای زمانِ دراز، بدونِ مهارِ خویشان، خویشان داری، میانه روی و هوشیاریِ خستگی ناپذیر، شایش پذیر (امکان پذیر) نخواهد بود."

[۷.۵.۷۷] "ما نباید این را فراموش کنیم؛ ما باید از هم اکنون و با کوشایی بزرگتر از آنچه که ما پیش از دستیافتن بر این گرامیکی (عزت) و سرافرازی، بکار بستیم، خودمان را در بدست آوردنِ رفتارهایِ ستوده و مردانگی، برزش (تمرین) دهیم؛ بیاد بیاورید که هرچه که آدم بیشتر دارایی داشته باشد، بیشتر به او رَشک خواهند بُرد، و در ناسازی با او تَرَفندِ هایِ پنهانی ریخته خواهند شد، و دارایی هایش دُشمن او خواهند شد، پیش از همه، هنگامیکه

[۷.۵.۸۰] "اگر کسی پُرسشی همانندِ این را در اندیشه اش میپروَراند--«چه سودی برای ما دربر دارد که ما به هدفِ و بُلندپروازی هایمان دستیابیم، ولی هنوز ناگزیر از برتابیدن گُرسنگی، تُشنگی، کارِ سخت و در رنج نگهداری از دستاوردهایمان باشیم؟»-- او باید که این آموزه (درس) را در دلش نگه دارد: کارهایِ خوب در همگری (تناسب) با کارهایِ سخت است که میتوانند شادی بزرگتری را به همراه بیاورند، اگر پیش از این کسی گامی برای انجام کارهایِ سخت برداشته باشد؛ چونکه کار سخت یک چاشنی و ادویه برای چیزهایِ خوب است؛ و هیچ چیز، هتا اگر ستایش انگیز فراهم شده باشد، نمیتواند شادی آور باشد، مگر اینکه آدم آن را زمانی بدست آورد که به آن نیاز داشته باشد."

[۷.۵.۸۱] "اکنون که خُداوند به ما کُمک کرده است تا چیزی را بدست آوریم که بالاترین آرزویِ آدم هاست، اگر کسی بخواهد از این دستاوردها بگونه ای بهره‌مند شود که تا آنجا که به شود، بزرگترین خوشی را برای او در پی داشته باشد، چنین مردی بر آن آدم ها برتری خواهد داشت که اینچنین فرآورده هایِ خوبِ زندگی، در فرادستِ آنها گذاشته نشده اند، زیرا: هنگامیکه گُرسنه هست، او از خوردن بهترین خوراک هایِ دلپذیر، شاد خواهد گشت، و هنگامیکه تشنه است، او از نوشیدن گواراترین باده ها، شاد خواهد گشت، و هنگامیکه به آسایش نیاز دارد، او بیشترین آسودگی را بدست خواهد آورد."

[۷.۵.۸۲] "از اینرو من بر این باورم که ما باید پی هایِ (اعصاب) خودمان را برای نگهداشتن مردانگی و بدست آوردن ویژگی هایِ سُتوده بکار بگیریم، بگونه ای که ما با دلشادگی و خُرسندیِ فراوان از دستاوردهایمان شاد شویم و

خودمان را از غم و اندوه، تلخی و سخت ترین چیزها بدور نگه داریم. زیرا کوتاهی کردن در دستیافتن به چیزهای خوب به سختی و ناگواریِ ازدست دادن آنها نیست، هنگامیکه آدم با رنج آنها را بدست آورده باشد."

[۷.۵.۸۳] "و در باره این نیز بیاندیشید: چه بهانه ای را ما پیش بکشیم که بتواند این پروانه را به ما بدهد که ما کمتر از گذشته شایسته و سزاوار باشیم؟ اینکه ما فرمانروا شده ایم؟ ولی، شما میدانید، که این پسندیده برای فرمانروا نیست که بدتر از فرمانبردارهایش باشد. یا اینکه ما بنگرمیاییم که خوشبخت تر از پیش شده باشیم؟ آیا کسی میتواند بُوَدايد (ادعا کند) که پلیدی و بُزدلی زیورِ درخوری برای خوشبختی هستند؟ یا، آیا ما میتوانیم بُوَدايیم (ادعا کنیم) که نگر به اینکه ما زيردستانی داریم، ما آنها را کیفر خواهیم داد، اگر که لغزشی بکنند؟ ولی با چه هاگی (حق) آدم میتواند دیگران را برای بدی یا دیوانگی ای که از آنها سر زده است، کیفر دهد، هنگامیکه او خودش بد باشد؟"

[۷.۵.۸۴] "بیاد بیاورید، همچنین، که ما برای پاسداری از همه توده های مردم سازماندهی هایی (ترتیباتی) را فراهم آورده ایم، تا از کسان و خانه ها نگهداری کنند، و این برای ما شرم آور است که برای آسایش خودمان وابسته به جنگ ابزارهای دیگران باشیم و از ترابرد (حمل) جنگ ابزار برای خودمان خودداری کنیم. بیگمان ما باید بدانیم که هیچ پدافندگری ای نیرومندتر از دلاوریِ خودِ آدم نخواهد بود. بی باکی باید همراه ما در همه روزمان باشد. زیرا اگر مردانگی و رفتار ستوده ما را فروگذارند، هیچ چیز دیگر سرانجام خوبی برای ما نخواهد داشت."

[۷.۵.۸۵] "پس، چه پیشنهادی را من میتوانم بدهم که ما در گجا برای پرورش رفتارهای سْتوده بَرزش کنیم (تمرین کنیم)، و در گجا بَرزش ها را بکار ببندیم؟ من چیز تازه ای برای گفتن به شما ندارم، مردانِ من؛ بجز اینکه در سرزمین پارس، نژادادگان هنگامِ (وقت) خود را در ساختمان هایِ کشوری (دولتی) میگذرانند، بدینسان در اینجا نیز ما آزادمردها باید همان کارهایی را که در آنجا انجام میدادیم، انجام دهیم؛ شما باید در جایگاه خودتان باشید و مرا واری گنید تا ببینید که آیا من کاری را که باید انجام دهم، دُنبال میکنم؟ و من نیز بر کارهای شما دیده وری خواهم کرد، و هرگاه ببینم که آن کسی که من زیر نگر دارم کارهای خوب و سْتوده انجام میدهد، من او را پاداش خواهم داد."

[۷.۵.۸۶] "و بگذارید که در اینجا پسرانمان را آموزش و پرورش بدهیم، اگر پسرانی برای ما زاییده شوند. اگر ما باور داریم که آنچه را که در خودمان مییابیم، الگو و نمونه های خوبی برای پرورش پسرانمان هستند، ما میبایست رفتار بهتری را داشته باشیم؛ و پسران بسادگی به راه بد نخواهند افتاد، هتا اگر آنها چنین آرزویی را نیز بکنند، چنانچه آنها چیزهای پلید و بدنهاد را نه ببینند و نه بشنوند، ولی روزهایشان را با خوبی و دُنبال کردن رفتارهای والامنشانه و بزرگوارانه بگذرانند."

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هشتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هشتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هشتم

زندگینامه کوروش بزرگ، نسک هشتم

دیدار روزانه مردم از کوروش در بارگاه او

نسک هشتم، بخش یکم

بنیانگذاری وزارتخانه های گوناگون برای اداره کشور

[۸.۱.۱] اینگونه بود سخنرانی کوروش؛ و پس از او خروس آنتاش برخاست و بدینسان سخن گفت: "خوب، سروران، من بیشتر و پیش از این به اندازه بسنده درنگریسته ام که یک فرمانروای خوب هرگز هیچ فرور (تفاوت) و ناسانی با یک پدر خوب ندارد. زیرا همانگونه که پدرها در رنج فرزندان هستند تا آنها هیچگاه نیازی به چیزهای خوب در زندگی نداشته باشند، بدینگونه بنگرم میآید که کوروش نیز در حال دادن رهنمود به ما است که چگونه از بهترین راه به بهروزی خودمان ادامه بدهیم. ولی در اینجا چیزی هست که بنگر من او روشن باز نمود نکرده است، کاری که میبایست میکرد، و من تلاش خواهم کرد که آن را برای هرکس که بخواهد از آن آگاه شود، آشکار کنم."

[۸.۱.۲] "پس، در باره این پرسش ها بیاندیشید: آیا تاکنون و هرگز شنیده اید که یکی از شهرهای دشمن از سوی نیرویی که سربازانش سرکش و نافرمان بوده اند، فروگرفته شده باشد؟ آیا سربازانی که نافرمان بوده اند هرگز توانسته اند از یک شهری که مردمش خواتیک (صمیمی) بوده اند، نگهداری کنند؟ کدامین ارتش سرکش توانسته است تاکنون پیروزی ای بدست آورد؟ آیا آزرنگ (فاجعه) در هنگام نبرد هرگز میتواند نزدیکتر از آن زمانی باشد که در آن هر سربازی تنها به زندهداری خودویژه (امنیت شخصی) خودش بیاندیشد؟ آردان (انکار و حاشا)! آیا در زمان آشتی یا جنگ میتواند کامگاری ای بدست آید، اگر آدم از مهترانش پیروی نکند؟ کدام کشور

میکند)، ما، اگر براستی داوش (ادعای) آزاد بودن را داریم، باید از روی ارادهٔ آزادِ خودمان همهٔ آن کارهایی را انجام دهیم که مَهِنْدَتَرین (مهم ترین) بَنگرمیآیند. و شما پی خواهید بُرد که در میان کشورها، هتا اگر که ساختار سررشته داری (حکومت) پادشاهی نباشد، آن کشوری که مردمانش بیشتر از همه از دولتمردانش فرمانبرداری میکنند، با کمترین شایش (احتمال) ناگزیر خواهد شد که خودش را به دُشمنانش بَسْتُوهَد (تسلیم کند)."

[۸.۱.۵] "از اینرو بگذارید، همانگونه که کوروش درخواست کرده است، خودمان را در آنجا، در ساختمان های ستادِ فرماندهی و در پیشگاهِ فرمانروایمان، نمایان کنیم؛ بگذارید خودمان را سرگرمِ کارهایی کنیم که دُنبال کردنِ آنهاها انگیزه ای (سبب) خواهند شد تا ما بتوانیم بهتر از همه، خودمان را با آن چیزهایی که باید انجام دهیم، اُسْتوان نگهداریم (محکم نگهداریم)، و بگذارید خودمان را برای انجام هر زاوری ای (خدمتی) که کوروش شاید به ما نیاز داشته باشد، ارزانی بداریم. و اَپستام (اعتماد) ما از سوی او دُژکاربُرد (سواستفاده) نخواهد شد، زیرا ما بیگمان هستیم که کوروش هیچگاه ما را به انجام کاری نخواهد گُمارد که تنها به سودِ خودش باشد، بجای اینکه به سودِ همهٔ ما و بگونه برابر باشد؛ زیرا ما دارای نیازها، دلبستگی ها و دُشمنانِ اَنبازی (مشترکی) هستیم."

[۸.۱.۶] "هنگامیکه خروس اَنتاش این سُخنرانی را بپایان بُرد، بسیاری از کسان دیگر، هم از میانِ پارسیان و هم از میانِ همبستگانِ آنها برخاستند و او را پُشتیبانی کردند. آنها یک پایاننامه ای (قطعنامه ای) برنهادند که برپایهٔ آن بزرگزادگان و بلندپایگان میبایستی که پیوسته در دربارِ گردهم میآمدند و برای انجام هر زاوری ای (خدمتی) که کوروش آرزویش را میداشت، آماده میبودند تا اینکه او آنها را رها میساخت. برپایهٔ آنچه که در این پایاننامه

۴۹۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

برنهاده شده است، هتا تا به امروز آنهایی که فرمانبردار پادشاه بزرگ در آسیا هستند، اینکار را ادامه میدهند—آنها پیوسته در دربار شاهزادگانشان گردهم می‌آیند.

[۸.۱.۷] و بنیادهایی را که کوروش در راستای پاسداری پیوسته از سامانه شاهنشاهی برای خودش و پارس‌ها پایه‌گذاری کرد، همانگونه که در داستان سرایی پیشین باز نمود شد (توضیح داده شد)، از سوی پادشاهانی که به دنبال او بر سرکار آمدند، هتا تا به امروز دست نخورده نگهداشته شده‌اند.

[۸.۱.۸] و در این جا نیز کارها همانند جاهای دیگر انجام میگرفت: هرگاه که سرپرست یک کاری آدم خوبی باشد، کارگزاری آن نهاد، ناب و بی‌غش خواهد بود؛ ولی هنگامیکه آن سرپرست آدم بدی باشد، کارفرمایی (مدیریت) آن بنیاد به تباهی کشیده خواهد شد. هماهنگ با آن، نژادگان (اشراف) و بلندپایگان با اسب‌ها و نیزه‌هایشان به دربار کوروش می‌آمدند و در پشت درِ کاخ می‌پیوسیدند (انتظار میکشیدند)، زیرا چنین چیزی را بهترین مردانِ دلاوری سازمان داده بودند که با کوروش شاهنشاهی او را برپاساخته بودند.

[۸.۱.۹] کوروش سپس افسرانی را برگمارد تا خورتاکی (مسئولیت) وزارتخانه‌های گوناگون را بپذیرند؛ برای نمونه، وزارتخانه گردآوری مالیاتها، وزارتخانه ترازداریک (اقتصاد)، وزارتخانه کار، وزارتخانه دارایی. کوروش پیشیارانی را برای وزارتخانه رسیدگی به بودجه و خوار و بار ارتش برگزید، و همچنین سرپرستانی را برای رسیدگی به اسب‌ها و سگ‌ها، زیرا او می‌پنداشت آنها بتوانند این جانوران را با یک آمادگی بدنی و با بهترین کارایی (اثر بخشی) برای بهرهمندی از آنها نگهداری کنند.

میبایست دَسْتاوردِهایِ امپراتوریش را پیوسته پابرجا نگه میداشتند، به کسان دیگر نَسپارد؛ او میپنداشت که همکارانش برای انجام اینکار باید تواناترین مردانی باشند که درفراستِ او هستند، و از اینرو او درنگریست که رسیدگی به کار آنها خُورتاکی (مسئولیت) خودِ اوست. زیرا کوروش میدانست که اگر هتا بخواهد هنگامه ای (فرصتی) برای جَنگ پیش آید، او ناگزیر خواهد بود که شُماری از چنین مردانی را برگزیند تا در کنار و پُشتِ او بایستند، مردانی که او بتواند در همراهی با آنها با بزرگترین پَژمَرگ ها (خطرها) رو در روی شود؛ و او میدانست که میبایست از میان همین مردان، افسرانی را برای هم یگان های پیادگان و هم اسپواران برگزیند.

۸.۱.۱۱] افزون بر آن، کوروش میدانست اگر در جایی که خودش نمیتوانست بُودگی (حضور) داشته باشد، نیاز به فرماندهانی میبود، او میبایست از میان کسانی که از بَرزِش ها (تمرین ها) و سَرپَرستی ویژه او برخوردار هستند، افسرانی را برای انجام چنین گُمارشی (ماموریتی) گُسیل بدارد. و او میدانست که برخی از آنها باید ساتراپ ها (استان ها) و همۀ شهرهای کشور را اداره کنند، و برخی دیگر را او باید در جایگاه پَتامبر (سفیر) به کشورهای دیگر گُسیل دارد—افسرانی که کار آنها از دیدگاه کوروش بسیار مَهین (مهم) بود تا او بتواند هرچیزی را که بخواهد بدون جنگ بدست آورد.

۸.۱.۱۲] از اینرو، کوروش بر این باور بود که اگر آنهایی که باید مَهَندترین (مهمترین) و فُزونترین کار و بارهای کشور را انجام دهند، آنگونه که باید، شایسته نباشند، کشور او به ناکامی و ویرانی دُچار خواهد شد. ولی کوروش

میپنداشت که اگر همه کارگزاران رایه (دولت)، همانگونه که از آنها امید می‌رود، شایسته باشند، همه چیز با کامگاری به پیش خواهد رفت. از اینرو، با چنین باور استوانی بود که او خودش خورتاکی (مسئولیت) برزش و سرپرستی کارگزاران کشور را پذیرفت؛ و کوروش همچنین وداپید (تصمیم گرفت) که خودش نیز همان برزش های (تمرین های) ویژه را برای بدست آوردن رفتارهای ستوده، انجام دهد. زیرا کوروش میپنداشت که برانگیزاندن دیگران به انجام کردار پسندیده برای او ناشایند (غیر ممکن) خواهد بود، اگر خودش همانگونه که باید، از شایستگی برخوردار نباشد.

[۸.۱.۱۳] هنگامیکه کوروش به این بریافت (نتیجه گیری) رسید، او اندیشید، که پیش از همه نیاز به آسایش دارد، تا بتواند هوشیاریش را ویژه کار و بارهای بسیار مهین (مهم) کند. سپس، کوروش وداپید (تصمیم گرفت) که او باید بدون چون و چرا در بدست آوردن درآمدها کوتاهی نکند، زیرا او پیشبینی میکرد که به ناچاری هزینه های آسیمی (عظیمی) با فرمانروایی پهناورش گره خواهند خورد؛ و از سویی دیگر، او میدانست که زمان فراوانی برای او بجای نخواهد ماند که در رنج فراهم آوردن خوشبختی و بهروزی همه گستره شاهنشاهش باشد، اگر که او بخواهد پیوسته خودش را سرگرم رسیدگی به دارایی های فراوانش بکند.

[۸.۱.۱۴] هنگامیکه کوروش با خودش اندیشید که او چگونه میتواند نهاده (موضوع) سرپرستی و کارفرمایی (مدیریت) را کامگاران رهبرد و هم زمان به آن آسایشی که نیاز دارد نیز دستیابد، او به یاد سازماندهی در ارتش افتاد. او به یاد آورد که چگونه گروهبان ها دسته های ده تنه را سرپرستی میکنند، و افسران، گروهبان ها را اداره میکنند؛ سرهنگ ها بر کار افسران دیده وری دارند و سرتیپ ها سرهنگ ها را زیر مهار خود دارند، و بدینسان هیچکس

[۸.۱.۲۰] ولی اُستوان ترین (مطمئن ترین) راه برای واداشتنِ سوَتک ها (مُسامِحِه کاران) به آمدن این بود: اگر کسی هیچ رویکردی به این سه روش نشان نمیداد، کوروش همه چیزهایی را که او داشت، از او میگرفت و آن ها را به کسانی میداد که کوروش میپنداشت که هرگاه که آنها را خواسته است، در دربار او نمایان شده اند؛ و بدینسان کوروش دوستانِ با ارزشی را در برابر آنها که سودی نداشتند، بدست میآورد. و امروز نیز پادشاه پی جویِ کسانی میشود که خودشان را در دربار او نمایان نمیکنند، با آنکه اینچنین خویشکاری ای دارند (وظیفه ای دارند).

[۸.۱.۲۱] بدینسان، کوروش با آنها رفتار میکرد که از آمدن به بارگاهش خودداری میکردند. ولی او باور داشت که هیچ چیز نمیتواند در برانگیزاندنِ کسانی که در بارگاهش نمایان میشدند، به انجام کارهایِ خوب و روی آوردن به زیبایی، کارایی بیشتری از رفتارِ فرمانروایِ آنها داشته باشد، که کوشش میکند تا در برابر فرمانبردارهایش، رساترین روشِ دستیافتن به سِتودگی را در رفتار خودش به نمایش بگذارد.

[۸.۱.۲۲] کوروش باور داشت که آدم ها با دات های (قانون های) نوشته شده بهتر ساخته میشوند، درهالیکه او یک فرمانروایِ خوب را همانند یک داتِ زنده ای درمینگریست که دارایِ چشم است، زیرا که او نه تنها میتواند فرمان بدهد، ونکه (بلکه) همچنین میتواند ناسزاگر (متخلف) را ببیند و او را کیفر دهد.

[۸.۱.۲۳] با نگر به این باورِ اُستوان، هرچه که خوشبختیِ کوروش بیشتر میشد، او در پرستش خُداوند، خودش را پیش از همه پارسا تر نشان میداد؛ و سپس برای نَخستین بار اَنْجَمِنِ مغانِ بُنیان گذاشته شد... و او هیچگاه در

[۸.۱.۳۸] کوروش نه تنها این خوی را داشت که هرگاه که نیازی به ماندن در خانه نمیبود، دیگران را به شکار ببرد، ونکه (بلکه) هتا هنگامیکه کم یا بیش نیاز به بودن او در خانه میبود، او دوست داشت به شکار جانورانی برود که در باغ جانوران و بدرامگد (باغ وحش) نگهداری میشدند. و او هیچگاه شام نمیخورد بدون اینکه نخست برای آن آبدانه (عرق) ریخته باشد، و یا هیچ خوراکی به اسب هایش نمیداد، پیش از اینکه آنها نخست برزش درخوری کرده باشند؛ و در این شکارها او همچنین گرزچی (*mace-bearers*) خودش را نیز فرامیخواند که در نزد او باشد.

[۸.۱.۳۹] برآیند همه این ورزش های پایدار و پیوسته این بود که کوروش و همیارانش در بسیاری از برزش ها فراوان سرآمد شده بودند؛ او با رفتار خودویژه اش (شخصی اش) اینچنین الگویی را بدست میداد. و افزون بر آن، کوروش این خوی را داشت که به آن کسان پاداش دهد که او میدید که با بیشترین آرزومندی، سرگرم بدست آوردن برترین راندمان ها هستند؛ این پاداش دربرگیرنده پیشکش هایی همانند شوال های (شغل های) بلندپایه کشوری، ارج والا و همه گونه از کارهای مهند (مهم) کشوری دیگر بودند؛ و بدینسان کوروش یک بلندپروازی پاکدلانه ای را در آنها برمیآنگیزاند، تا هرکس تلاش کند، در پیش چشمان او همانگونه که شایسته اش است، نمایان گردد.

[۸.۱.۴۰] وانگهی، با درنگریستن در رفتار کوروش، ما میپنداریم که او این دیدگاه را داشت که برتری یک فرمانروا بر زیردستانش نه تنها در این نکته پایان نمییابد که بهتر از آنها باشد، ونکه (بلکه) او باید همچنین آنها را بگونه ای، شیدا و دلبسته خودش کند. به هر روی، او میپسندید که برای خودش

که برای شهروندان انجام میدادند، در رنج بی بهرگی از خوراک و نوشیدنی نباشند. و آنها نیز همانندِ آزادمردان و شهروندان از بهر کوشش هایی که کوروش برای آسایش آنها انجام میداد، به او «پدر» می‌گفتند.

[۸.۱.۴۴] کوروش کارها را بدینگونه سازمان داده بود: هرگاه خویشکاری (وظیفه) پیشیاران در هنگام شکار ترساندن جانوران و گریزدادن آنها به هامون ها برای سوارکاران بود، او به این پشکان (طبقه های) پایین هنجمنی (اجتمایی) پروانه میداد، -- ولی نه به شهروندان -- که با آنها که در شکار بودند، خوراک بخورند؛ و هرگاه که یک گسیلش (*expedition*) برای انجام دادن بود، او پیشیاران را به چشمه آب راهنمایی میکرد، همانگونه که چارپایانِ باربر را به آنجا میویتارید (هدایت میکرد). و دوباره، هنگامیکه زمان خوراک خوردن فرامیرسید، کوروش آنها را میبوسید (منتظر آنها میشد) تا آنها بتوانستند چیزی برای خوردن بدست آورند و گرسنه نمانند. و این پشکِ هنجمنی (طبقه اجتماعی) همچنین او را «پدر» مینامید، همانگونه که پشکانِ بالای همبودگاه به او «پدر» می‌گفتند، چونکه او خوب در رنج فراهم آوردن نیازهای پیشیاران بود، بگونه ایکه آنها شاید در همه زندگیشان بدون یک واخواهی (اعتراض) پیشیار (خدمتکار) میماندند.

[۸.۱.۴۵] بدینسان کوروش برای همگی شاهنشاهی پارس پایستگی (ثبات) نیازین را پایندان کرد (تضمین کرد)؛ و او به رسایی بیگمان بود که به هیچ وجه نباید نگرانِ پژمرگ (خطر) از سوی کسانی باشد که او آنها را شکست داده است. و فرنود (دلیل) این بیگمانی این بود که او باور داشت که آنها ناتوان هستند و او میدید که آنها از هر سازماندهی بی بهره هستند؛ و افزون بر آن، هیچکدام از آنها پروای نزدیک شدن به او در شب یا روز نداشت.

[۸.۱.۴۶] ولی کسانی بودند که کوروش آنها را نیرومند ارزیابی کرده بود و کسانی که او آنها را با ساز و برگِ رزمی خوب و سازماندهی خوب دیده بود؛ و او میدانست که برخی از آنها اسپوارانی را زیر فرمانشان دارند، و دیگران پیادگانی را؛ و کوروش آگاه بود که بسیاری از آنها در این اندیشه به خود اِپَستام (اعتماد) داشتند که هَماوَرَدی (حریفی) برای فرمانروایی او باشند؛ و آنها نه تنها میآمدند و فراوان به نگهبانان او نزدیک میشدند، ونکه (بلکه) بسیاری از آنها پیوسته برای بازدید از خودِ کوروش میآمدند، و این، پرهیزکردنی نبود اگر که او میخواست آنها را بکارنگیرد. — پس دَر بارِ او مانِشگاهی (اقامتگاهی) بود که از آنجا میتوانست بزرگترین پَژمَرگ ها (خطرها) برای او روی دهند، و این یکی از راه های فراوان بود.

[۸.۱.۴۷] بدینسان، هنگامیکه کوروش در اندیشه هایِ خودش جستجو میکرد که چگونه او هر پَژمَرگی (خطری) را که بخواهد از آنها سرچشمه بگیرد، بزداید، او اندیشهٔ زَدَافزاری (خلع سلاح) و ناتوان کردنِ آنها را از جَنگ، رد کرد؛ زیرا داوریِ او، اینکار را نادرست میدانست، و افزون بر آن، او میپنداشت که اینکار برای شاهنشاهی او ویرانی بار آورد. و از سویی دیگر، او باور داشت که خودداری از پذیرفتنِ آنها در نزدِ خودش و یا نشان دادنِ بدگمانی به آنها، میتوانست بیدرنگ به دُشمنی در میان آنها بفرجامد.

[۸.۱.۴۸] ولی راهِ بهتر از همهٔ آنها این بود: کوروش به یاد آورد که یک روشِ آبرومند که بیشتر از همه، اَرَمَندیِ خودویژه (امنیت شخصی) برای او فراهم میآورد، بدست آوردن دوستی آنهاست، اگر که بتواند، آنها را بیشتر خواتیک (صمیمی) بخودش سازد تا به همدیگر. از اینرو من تلاش خواهم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

کرد این روشی را که او برای بدست آوردن دوستی آنها برگزید، به نیکختَم
(توضیح دهیم).

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

نَسکِ هَشْتَمِ، بَخْشِ دَوْمِ

کوروش بزرگ

بررسی ویژگی هایی که از کوروش یک اَبَرْمَرْد ساختند

[۸.۲.۱] نُخست اینکه، کوروش همیشه و تا آنجا که میتوانست مهربانی هایی را که از ته دل میآمدند، نشان میداد؛ زیرا او باور داشت که همانگونه که آسان نیست که کسانی را دوست داشته باشیم که از ما بیزار هستند، یا شادمانی برای کسانی فراهم بیاوریم که بدخواه و دشمن ما هستند، از همین راه نیز، آنها که مهر و شادمانی برای دیگران به ارمغان میآورند، نمیتوانند هدف کین و رَمیدگی کسانی شوند که به آنها مهر ورزیده اند و برای آنها این خوشی ها را فراهم آورده اند.

[۸.۲.۲] از اینرو، و گاه به گاه هنگامیکه کوروش نمیتوانست به رسایی مهربانی خود را از راه دادن پیشکش و پول، نشان دهد، او تلاش میکرد تا مهر کسانی را که در پیرامون او بودند بدینگونه بدست آورد که به گرفتاری های آنها میآویستید (توجه میکرد)، کاری را به سود آنها انجام میداد، در خوشبختی شان با آنها شادمانی میکرد و در رویدادهای ناگوار با آنها همدردی میکرد؛ و پس از اینکه کوروش خودش را در جایگاهی میافت که بتواند با پول مهربانیش را نشان دهد، او با آنها خوراک میخورد، چونکه بَنگرمیاید که کوروش از همان آغاز پی بُرده بود که هیچ بخششی با ارزش برابر، که آدم ها بتوانند بهمدیگر بکنند، پَسندیده تر از این نیست که آنها در نان و نمک خودشان با یکدیگر همبای شوند (شریک شوند).

[۸.۲.۳] برپایه اینچنین باوری، کوروش نُخست فراهم آوری کرد تا از همان خوراکی که او پیایی میخورد، به اندازه بسنده برای شمار فراوانی از مهمان ها، روی میز خوراک او گذاشته شود؛ کوروش از همه نمونه خوراک هایی که برای او فراهم میشدند، بجز آنهایی را که او و مهمانانش در پای میز از آن

خورده بودند، در میان آن بخش از دوستانش پَخش میکرد که او میخواست برای آنها یادبودهایی با آرزوی های خوب بفرستد. و کوروش این خوی را داشت که اینچنین پیشکش هایی را همچنین به پیرامون برای کسانی بفرستد، که زآوری های (خدمت های) آنها در پاسداری از دژهای مرزی یا باشندگی در دربار یا از راهی دیگر خُرسندی او را فراهم میآوردند؛ از این راه کوروش به آنها میواباند (میفهماند) که آرزوی آنها برای شادمان کردن او از پیش چشم هایش بدور نمانده است.

[۸.۲.۴] کوروش این خوی را داشت که اگر او میخواست هر از گاهی کسی از پیشکاران (خدمتکاران) خود را ستایش کند، با دادن پیشکش هایی از میز خوراکِ خودش او را گرمی میداشت؛ و او خوراکِ زاوران (خدمتکاران) را از خوانِ خودش فراهم میآورد، چونکه او میپنداشت که با اینکار آنها را شاد و نیکخواهی (وفاداری) آنها را بدست میآورد، همانگونه که اینکار در سگ ها اینچنین هُنایشی (تأثیری) را برجای میگذارد. و اگر کوروش میخواست یکی از دوستانش را در پیش مردم ارج گذارد، برای اینچنین کسی پیشکش هایی را از میزِ خوراکِ خودش برمیگزید و میفرستاد. و این شگرد نشان میداد که بسیار کارایی داشته باشد؛ چونکه هتا تا به امروز مردم به کسانی که از میزِ خوراکِ شاهنشاه ارمغانی را دریافت میکنند، بسیار ارج میگذارند. زیرا آنها میپندارند که اینچنین کسان که از خوشایش (لطف) فراوانی برخوردار شده اند، در جایگاهی هستند که هر چیزی را که بخواهند برای خودشان فراهم کنند؛ هتا اگر آرزویی برای کسی دیگر داشته باشند، آنرا بجاآورند. افزون بر آن، فرنود (دلیل) دیگر بر شادی آور بودن آنچه که از میزِ خوراکِ پادشاه فرستاده میشود، این است که آن خوراکی که از کاخ پادشاه میآید براستی بسیار خوشمزه است.

تن برای میز خوراک خوری برنامه ریزی می‌کند، او میز را میچیند، نان می‌پزد، یک بار این نمونه از دوری‌ها (بشقاب‌ها) را آماده می‌کند، و بار دیگر نمونه دیگری را، او از روی ناچاری، ناگزیر خواهد بود که سفارش‌ها را همانگونه که می‌آیند با راندمان پایین برآورده سازد، زیرا کسی به او کمک نمی‌کند؛ ولی در آنجا که یک تن گوشت‌ها را با بخار بپزد، و کسی دیگر آن‌ها را با آتش سُرخ کند، یک تن ماهی بپزد و دیگری آن را با آتش آماده سازد، و دیگری نان بپزد ولی نه از هر نمونه‌ای، ونکه (بلکه) آنجا که بسنده میکند تنها یک نمونه از نامورترین آنها را—به باور من هرچیزی که در اینچنین آشپزخانه‌ای آماده گردد، باید با نِزومانِش (دقت) و تیزنگری روی آن کارشده باشد و از ولاترین ویژگی برخوردار باشد.

[۸.۲.۷] هماهنگ با آن، کوروش از همه هم‌اوردهایش (حریف‌هایش) در هنر بدست آوردن دوستان فراوان از راه دادن پیشکش‌های خوراکی، بسیار پیشی گرفت. اکنون می‌خواهم بنیک‌ختم (توضیح دهم)، که چگونه کوروش در هر راه دیگری نیز که به دیگران مهرورزی و خوشایش (لطف) میکرد، بسیار پیشی میگرفت. از آنجا که کوروش در اندازه درآمدهایی که بدست می‌آورد از همه مردان دیگر پیشی گرفته بود، او برتری خودش را ولی باز و بیشتر در ارزش و چگونگی (کیفیت) ارمغان‌هایی نشان میداد که پیشکش میکرد. از اینرو، این کوروش بود، که گشاده‌دستی در دادن ارمغان را به گرد (عملا) آغازید، و این آیین هتا تا به امروز در میان پادشاهان ادامه دارد.

[۸.۲.۸] براستی، در همه جهان هیچکس یافت نمیشود که دوستان او همانند دوستان پادشاه پارس توانگر باشند: هیچکس بجز پادشاه پارس پیروانش را با اینچنین جامه‌های درخشان و شکوهمند نمی‌پیراید، هیچ ارمغانی به اندازه پیشکش‌های او شناخته شده نیستند، دستبندها و

گردنبندهایِ تلایی، و اسب هایِ جَنگی با افسارهایِ تلایی. زیرا در آن کشور هیچکس نمیتواند چنین گنج هایی داشته باشد، مگر اینکه پادشاه آنها را به او پیشکش کرده باشد.

[۸.۲.۹] و دیگر اینکه دربارهٔ چه کسی بجز کوروش گفته شده است که از بهر گشاده دَستیش در دادنِ پیشکش، مردم او را هتا به برادرها، پدر و مادرها و فرزندانِشان برتری داده اند؟ چه کسی دیگر بجز پادشاه ایران هرگز در چنین جایگاهی بوده است که بتواند دُشمنانی را کیفر دهد که در یک بازهٔ (فاصلهٔ) زمانی چند ماه از او دور بوده اند. و چه کسی، بجز کوروش، هرگز توانست یک شاهنشاهی را از راه کشورگشایی برپا سازد که هتا با مرگش از سوی مردمی که او آنها را شکست داده بود، «پدر» نامیده شود؟ چونکه چنین نامی آشکارا از آن یک آدم نیکوکار است تا یک چپاولگر.

[۸.۲.۱۰] از این گذشته، ما پی بُردیم که کوروش از راه دیگری بجز بخشش ارمغان ها و گرامیداشتن افراد، نمیتوانست کسانی را بدست آورد که آنها را «چشمان و گوش های پادشاه» مینامیدند؛ چونکه کوروش از راه پاداش هایِ آزادمنشانه به کسانی که به او گزارش از آن چیزهایی را میدادند که دوست داشت بشنود، او مردانِ فراوانی را ایزانید (تشویق کرد) تا آنها بکارگیری از گوش ها و چشمانشان را کار ویژهٔ خود کنند تا بتوانستند از راه آنبشگی (جاسوسی)، گزارش هایی را به پادشاه بدهند که به سود او باشند.

[۸.۲.۱۱] برآیندِ روامند (عادی) اینکار این بود که «چشمان» و «گوش های» فراوانی از آن پادشاه دانسته میشدند. ولی اگر کسی بپندارد که پادشاه تنها یک تن را برگزیده بود که «چشم» او باشد، در رَمَزک (خطا) است. زیرا بَسَنده نیست که تنها یک تن ببیند و یک تن بشنود؛ و این بدین چم

(معنی) است که به همهٔ دیگران دستور داده شود که هوشیار نباشند، اگر تنها یک تن برای دیدن و شنیدن گمارده شود. افزون بر آن، اگر مردم میدانستند که کس ویژه ای «چشم» پادشاه است، آنها میدانستند که باید خودشان را از او دور نگه بدارند. ولی اینچنین چیزی موردی نداشت؛ زیرا پادشاه به هرکس گوش فرامیداد که میداوید (ادعا میکرد) که چیز با ارزشی را شنیده یا دیده است.

[۸.۲.۱۲] و بدینسان چنین چوپی در پیرامون پراکنده شد که «پادشاه گوش ها و چشم های فراوانی دارد»، و مردم در هرجایی که بودند میرسیدند چیزی را بگویند که به آرج پادشاه زیان بزند، انگار که او خودش درحال گوش دادن باشد؛ یا بخواهند کاری را برای آسیب زدن به او انجام دهند، انگار که او در آنجا باشد. از اینرو، نه تنها هیچکس پروای گفتن چیزی را نداشت که به آزرِمش و ارج کوروش گزند رساند، ونکه (بلکه) هرکس دیگر در همهٔ زمان ها بگونه ای رفتار میکرد که انگار او هم خودش جزیی از چشمان و گوش های فراوان پادشاه باشد. من نمیدانم که رویهم رفته چه فرنود (دلیل) بهتری را کسی بتواند از سوی مردم برای این روش کوروش بیاورد، بجز اینکه او میخواست که یک آدم نیکوکار در تواناترین اندازه اش باشد و این راهکار او از بهر بجا آوردن مهری بزرگ برای دیگران و در پاداش خوشایبی (لطفی) کوچک بوده است.

[۸.۲.۱۳] این شگفت انگیز نیست که کوروش که توانمندترین آدم در میان همهٔ مردم جهان بود، میبایست در بخشش پیشکش و آرمغان هایش سرآمد دیگران باشد؛ ولی چیزیکه بیشتر درخور نگرش است، گرایش کوروش در پیشی گرفتن از همه در رویکرد نشان دادن به دوستانش و رسیدگی به رنج و گرفتاری های آنها است؛ و گفته میشود که این راز پنهانی نبوده است که

بفرستید که به او بیشترین اَپستام (اعتماد) را داشته باشید. و شما وِیشت اَسپَه، "کوروش به او گفت، " سراغِ دوستانِ من به پیرامون بروید و به آنها بگویید که من برای انجامِ یک برنامهٔ دُشوار به پول نیاز دارم؛ چونکه، برآستی فراوان هم نیاز دارم. و از آنها بخواهید که آن اندازه پولی که میتوانند به من بدهند یاداشت کنند، و مَهر خودشان را پای هر پاشَن (سَنَد) بگذارند، و آن را به پیکِ کرزوس بدهند تا او آن را به اینجا واسپَرَد."

[۸.۲.۱۷] پس از اینکه کوروش فرمانِ خود را بر رویِ یک برگِ کاغذ نوشت، او آن نامه را با مَهرِ خود آراست و به وِیشت اَسپَه داد تا آن را به سوی دوستانش ببرد. و کوروش همچنین در آن نامه نوشت که آنها از وِیشت اَسپَه همانندِ دوستشان پیشوازی کنند (استقبال کنند). و پس از اینکه وِیشت اَسپَه از چرخِی که در پیرامون زده بود، بازگشت، و پیکِ کرزوس هم آن پاشَن های (سَندهای) دستنیده شده (امضا شده) را به همراه آورد، و وِیشت اَسپَه گفت: "پادشاه کوروش، شما باید که از امروز به پس همانندِ یک آدمِ توانگر با من رفتار کنید؛ زیرا، به پاسِ نامهٔ شما، من با شما بزرگی از اَمغان ها بازگشته ام."

[۸.۲.۱۸] " هتا این نامه بر نیز، هم اکنون یک گنج-خانه به همراه آورده است، کرزوس، " کوروش گفت. " ولی اکنون نگاهی به پهرستِ نامِ دوستانِ من بیاندازید، و آن وَجِه هایی را که آنها میتوانند به من کمک کنند، جَم بزنید (جمع بزنید)، و نگاه کنید که چه اندازه پول برای من آماده شده است، چنانچه من نیازی به بَهره‌مند شدن از آنها داشته باشم. " گفته میشود که سپس کرزوس آن وَجِه ها را جَم زده است و پی بُرده است که چند برابر آن دارایی ها در آن پاشَن (سَنَد) گردهم آمده بودند که او به کوروش گفته بود

چنانچه او آنها را میاندوخت، میتوانست تا آن زمان در گنج-خانه اش داشته باشد.

[۸.۲.۱۹] و گفته میشود که پس از اینکه این نهاده (موضوع) آشکار گشت، کوروش به کرزوس روی آورده است و به او گفته است: "آیا شما درمینگرید، کرزوس، که من همچنان گنج های خودم را دارم؟ ولی شما به من پیشنهاد میدید که آنها را گردآوری کنم و در کاخم بیاندوزم، و نگهبانان مزدور را خورتاک (مسئول) پاسداری از این گنج ها و هرچیزی کنم و به آنها آپستام (اعتماد) داشته باشم، تا از بهر آن اندوخته ها بر من رشک برده شود و مردم از من بیزار شوند. از سویی دیگر، من باور دارم که اگر من دوستانم را توانگر سازم، من گنج هایم را پیش آنها خواهم داشت و همزمان نگهبانان آپستامندتری (قابل اعتمادتری) را هم برای پاسداری از خودم و هم از دارایی های انبازمان (مشترک مان) بدست خواهم آورد تا اینکه بخواهم نگهبانان مزدوری را خورتاک (مسئول) اینکار بکنم."

[۸.۲.۲۰] "و یک چیز دیگر که من ناگزیرم به شما بگویم: هتا من نیز نمیتوانم آن دل بستگی به داشتن دارایی را در خودم ریشه کن کنم که خداوند در روان آدم ها جای داده است، که رفتار ما همه را همانند گدایان کرده است. من، نیز، همانند دیگر مردمان، سیری ناپذیر از داشتن دارایی هستم."

[۸.۲.۲۱] "به هر روی، من میپندارم که من دیگرگونه (متفاوت) از بسیاری از مردم هستم، بدینسان که دیگران، هنگامیکه آنها بیشتر از بسندگی (کفایت) دارایی بدست میآورند، برخی از گنج های خود را زیر خاک میکنند و میگذارند برخی دیگر بفرسایند، برخی ها خودشان را با شمارش و اندازه

گیری، وزن کردن و در دیدِ همگانی گذاشتن و تماشا کردنِ گنج هایشان خسته میکنند؛ و با آنکه چنین آدم هایی سرمایه فراوان در خانه دارند، آنها هیچگاه بیشتر از آنچه که گم شان (معدۀ شان) بتواند نگهدارد، نمیخورند، زیرا آنها خواهند ترکید اگر که بیشتر از اندازه بخورند، و آنها هیچگاه بیشتر از آن جامه ای که بتوانند بارش را برتابند، نخواهند پوشید، چونکه آنها خپه خواهند شد (خفه خواهند شد)، اگر که چنین کنند؛ از اینرو آنها به آن گنجی که بیش از نیازشان است، تنها بسانِ باری برایِ خودشان مینگردند."

[۸.۲.۲۲] "من از رهنمون های پروردگار پیروی میکنم و همیشه در پی آنها چنگ میاندام و با دلبستگی آنها را میپذیرم. ولی هنگامیکه من ببینم که بیشتر از بسندگی (کفایت) برای نیازهایم، چیزی را بدست آورده ام، من آن را برای بجا آوردن خواسته های دوستانم بکار میگیرم؛ و از راه توانگر کردنِ آدم ها و مهرورزی به آنها، با دارایی هایی که بیش از نیازم هستند، من دوستی و توختاری (وفاداری) آنها را بدست میآورم، و از آنجا من پاداشم را که آسایش و نام نیکوست، برداشت میکنم—دارایی هایی که هیچگاه فرسوده نخواهند شد و یا گیرنده آنها را زیر بار سنگین شان زخمی نخواهند کرد؛ ولی هرچه بیشتر آدم آوازه خوبی داشته باشد، او بزرگتر، دلربا تر و درخشان تر میپرویزد (جلوه میکند)، و همچنین، کسانی که آوازه نیکو دارند، بیشتر دارای دلی روشن هستند."

[۸.۲.۲۳] "و بگذارید تا به شما بگویم، کروزوس،" کوروش ادامه داد، "من آدم هایی را که بیشترین سرمایه ها را دارند و باید بیشترین نگرهبانی ها را از آنها بکنند، خوشبخت ترین آدم ها نمینگرم؛ زیرا اگر که اینگونه میبود، آن سربازانی که از دیوارهای شهر نگرهبانی میکنند، باید که خوشبخت ترین آدم ها باشند، زیرا آنها از همه دارایی ها و هرچیزی که در شهر هست، پاسداری

بدارد. و بازی هایی را که کوروش برای همتازی (مسابقه) برپا میساخت و جایزه هایی را که میداد از این آرزو سرچشمه میگرفتند که او بتوانست در مردمش، سَهَش (حس) هموردی (رقابت) را در چیزهای غشنگ و خوب، برانگیزاند—این بازی ها همچنین برای او ستایش و والایش میآفریدند، زیرا هدف او بدست آوردن ویژگی های خوب در گنش (عمل) بود. ولی این همتازی ها همچنین به چالش ها و چشم هم چشمی ها در میان بزرگان دامن میزدند.

[۸.۲.۲۷] افزون بر این، کوروش آیین نامه ای را فراهم آورد که به دُرستی یک دات (قانون) بود، بر این پایه، که در هر نهاده ای (موضوعی) که به داوری نیاز داشت، چه در پیوند با ستیزه زدایی میان شهروندان باشد و چه مُبارزه در ورزش بر سر یک جایزه، آنهایی که درخواستِ داوری میکردند، میبایست در گزینش داورها با هم همداستان میشدند. زیرا این چیز آشکاری بود که هرکدام از هموردان (رقیب ها) میخواست با دَرآیش ترین (با نفوذترین) مردان را که بیشتر از همه با او مهربان بودند، درجای داور برگزیند. آنکس که دادگاه را نمیبُرد همیشه به کسی که پیروز میشد رشک میورزید، و از آن داورهایی که به سود او رای نداده بودند بیزاری میجُست؛ و از سویی دیگر، آنکس که دادگاه را میبُرد، میداوید (ادعا میکرد) که از بهر دادگری در نهاده ای (موضوعی) که او به دادگاه بُرده است، پیروز شده است، و بدینسان او میپنداشت که هیچ سپاسی را وامدار کسی نیست.

[۸.۲.۲۸] و همچنین آنها که آرزو داشتند که در بدست آوردن مهر کوروش در جای نُخست باشند، به همدیگر رشک میبُردند، همانند دیگر مردمان [هتا در سامانه های مردمسالار (جمهوری)]، بگونه ای که در بیشتر نهاده ها (موردها) هرکس آرزو داشت دیگری را هرچه زودتر از سرِ راهش کنار بزند

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

تا اینکه بخواست در انجام کاری به او پیوندد، که دربرگیرنده سودِ هر دوی آنها میبود. بدینسان نشان داده شد، که چگونه کوروش چاره اندیشی میکرد تا بیشترین شهروندانِ با درآیش (با نفوذ)، او را بیشتر از خودشان دوست بدارند.

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

نَسکِ هَشْتَمِ، بَخْشِ سَوْمِ

کاروانِ شادی

کاروانِ شادی

[۸.۳.۱] اکنون میخواهم باز کاوی گنم (تشریح گنم) که چگونه کوروش برای نخستین بار در پیش دیدِ همگانی در بیرون از کاخش نمایان شد. چونکه برپایی آیین و رسم هایِ درباری با گرانسنگی (وقار) و شکوه، یکی از هنرهایی بود که کوروش به گمکِ آنها بیشترین ارج و ستایش را برای فرمانروایش بدست میآورد. در روز پیش از آن، او سررشته داران کشور را فراخواند، پارس ها و دیگران، و به آنها باشکوه ترین جامه هایِ مادی را داد. این برای نخستین بار بود که پارس ها جامه هایِ مادی را بر تن میکردند. و پس از اینکه آنها آن رداها را دریافت کردند، کوروش گفت که او میخواهد با ارابه اش به سوی پَرستشگاه هایِ وَر جاوَنَد (مقدس) براند و گرپانی هایی را به آنها پیشکش کند.

[۸.۳.۲] "از اینرو، پیش از آغاز پگاه، این جامه ها را برتن کنید،" کوروش گفت، "در رده بایستید همانگونه که فرَه و لاش (*Pheraulas*) پارسی، به نام من شما را به جایگاهایتان راهنمایی خواهد کرد؛ و هنگامیکه من در پیشاپیش شما میروم، مرا با آن آرایشی دِنبال کنید که برای شما نشاخته شده است (مقرر شده است). ولی اگر کسی از شما میپندارد که راهی دیگر است که بهتر از این راهی است که میخواهیم دِنبال کنیم، بگذارید، همینکه من بازگشتم، او مرا آگاه سازد، زیرا هرچیزی باید همانگونه که شما میپندارید آماده شود که بهترین و زیباترین است."

[۸.۳.۳] و هنگامیکه کوروش بیشتر آن پوشاک هایِ زیبا را میان سرگردگان کشور و بزرگزادگان پخش کرد، او دیگر جامه هایِ مادی را بیرون آورد، زیرا او گذاشته بود که بسیاری از آنها را بدوزند. در بکارگیری رنگ بنفش، سیاه،

[۴۰۶] د سده ۳۰ و ۴۰ (۱۳۳۰ تا ۱۳۴۰)

زندگینامه کوروش بزرگ، نِسکِ هشتم

ببیند که آن رسمِ کاروانِ شادی فردا موشکافانه برگزار خواهد شد، همانگونه که آنها بایکدیگر هم رای شده بودند که بهترین زمان است. "و من فرمانی را برنهاده ام،" کوروش گفت، "تا هرکس در پیوند با سازواری های (ترتیبات) آن آیینِ کشورداری از شما فرمانبرداری کند؛ ولی، برای اینکه آنها از دستورهایی شما بیشتر و دلبخواهی پیروی کنند، این رداها را بردارید و آنها را به افسرانِ یگانِ اسپواران (که آراسته به زوبین هستند) بدهید و این روپوش هایی را که ویژه اسپواران هستند، به فرماندهان اسپواران بدهید؛ و به افسرانِ یگانِ های آرابه دار همچنین این دیگر رداها را بدهید." بدینسان فره و لاش آن جامه ها را برداشت و آنها را به همراه بُرد.

[۸.۳.۷] و هنگامیکه افسران یکی پس از دیگری فره و لاش را میدیدند، به او میگفتند: "شما باید که آدمِ مهستی (مهمی) شده باشید، فره و لاش، هنگامیکه میبینیم که شما هتا میتوانید بر ما فرمان برانید که ما چکار باید بکنیم." بخدا سوگند که نه،" فره و لاش پاسخ میداد؛ "تنها اینگونه بنگرمیآید، من تنها یکی از آن دربان ها هستم که چمدان های شما را میترا بُرد (حمل میکند)؛ با این همه، من هم اکنون این دو نمونه روپوش را به همراه دارم، یکی برای شما، و دیگری برای کسی دیگر. شما به هر روی، میتوانید یکی را برگزینید."

[۸.۳.۸] با آن گزینه، به هر حال، آن آدمی که آن روپوش را دریافت میکرد، بیدرنگ رشکِ خود را فراموش میکرد و به زودی جویایِ اندرزِ فره و لاش میشد که کدام یک از روپوش ها را برگزیند. و او هم پندِ خود را میداد که کدامیک بهتر است و میگفت: "اگر شما مرا لو دهید که من در گزینش آنها به شما یاری داده ام، بار دیگر شما مرا در جایی دیگر برای زاوری (خدمت) خواهید یافت." و هنگامیکه فره و لاش همه چیزها را همانگونه که به او

دیگر آشوکان (مقدسان) آسمانی درنگر گرفته شده بودند که مغان رهنمون میدادند؛ زیرا پارس ها باور دارند که آنها باید در این زمینه موشکافانه تر (دقیق تر) از سوی کسانی راهنمایی شوند که پیشه آنها بیشتر با پروردگار و آشوکان سر و کار دارد تا از سوی خاوندان (صاحبان) پیشه های دیگر.

[۸.۳.۱۲] پس از آن گاوهای نر، اسب ها آمدند، گرپانیانی برای خورشید؛ و پس از آنها یک آرابه آمد که بخششی برای خداوند بود؛ این آرابه با چهار اسب سپید و یوغی از تلا کشیده میشد که با تاج های گل آذین بندی شده بود؛ و سپس، برای خوشید، یک آرابه آمد که با اسب های سپید کشیده میشد که مانند آرابه دیگر با تاج های گل پوشیده شده بود. پس از آن سومین آرابه آمد با اسب هایی که با آذین و زیورهای بنفش پوشیده شده بودند، و در پشت سر، مردانی آنها دُنبال میکردند که آتش و ارمغان هایی بر روی سینی ها برای خداوند میترا بردند (حمل میکردند).

[۸.۳.۱۳] پس از اینها کوروش خودش بر روی یک آرابه در میان درب کاخ نمایان گشت، درهالیکه تاجش را اُستوار بر سر گذاشته بود، با یک ردایی به رنگ سپید (هیچکس بجز پادشاه پروانه تن کردن چنین ردایی را نداشت)، شلواری به رنگ سُرخ نارنجی بدور پاهایش، و یک روپوشی به رنگ بنفش. کوروش همچنین یک باندی را بدور تاجش بسته بود، و خویشاوندان او نیز چنین نشانی را برای سوا کردن خودشان از دیگران با خود میترا بردند (حمل میکردند)، و آنها هتا تا به امروز این نشان را پاس میدارند.

[۸.۳.۱۴] دست های کوروش بیرون از آستین هایش بود. به همراه او یک آرابه دار، آرابه را میراند، که بلند اندام بود، ولی او به راستی و در نما همانند کوروش بلند نبود؛ به هر روی، کوروش بنگرمی آمد که بلندتر باشد. و

[۸.۳.۱۸] سپس پُشتِ سر هم اسپوارانِ مادی، آرمینان، گُرگانیان، کادوسیان و سکاها، آنها را دُنبال کردند؛ و پُشتِ اسپواران، آرابه داران آمدند که در رده های (صف های) چهارتایی، پهلو به پهلو سازمان داده شده بودند، و آرتَه باد (*Artabatas*)، یک پارسی، فرمانده آنها بود.

[۸.۳.۱۹] در راستای خیابان، هزاران تن از شهروندان با گذشتن از راهبندها، با درخواست هایی به سوی کوروش آمدند. هماهنگ با آن، کوروش گرزدارانش را به سوی مردم فرستاد که در هر دو سوی آرابه اش سواره او را همراهی میکردند؛ و به سه تن از آن گرزداران در هر دو سوی فرمان داد تا به آن توده درخواست کننده بگویند که اگر آنها به چیزی نیاز دارند، آنرا به آگاهی یکی از افسران یگان های اسپواران برسانند، و او بجای شما با من سخن خواهد گفت. بدینسان درخواست کنندگان خودشان را از کوروش دور ساختند، و به سوی اسپواران روان شدند، درحالیکه هرکسی با ژرف نگری درنگریسته بود که او باید با کدام افسر، درخواستش را درمیان گذارد.

[۸.۳.۲۰] هر از گاهی کوروش پیکی را به سوی دوستانش میفرستاد، به سوی آنها که او میپنداشت که مردم برای بیان درخواست هایشان بیشتر از همه به آنها روی آورده اند، و به آنها پیام میداد: "اگر کسی از میان مردم در هنگامه آن کاروان شادی تلاش کرده است که چیزی را با شما درمیان بگذارد، و شما میپندارید که خواسته او ارزش گفتن نداشته باشد، به خواسته او رویکردی نشان ندهید، ولی اگر از نگر شما کسی پرسش برهاگی (برحقی) داشته است، بیاید پیش من و آن خواسته را برای من بازگو کنید، بدینگونه شاید که بتوانیم با هم بسگالیم (مشورت کنیم) و آن درخواست را بجا آوریم."

۴۹۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

بزرگداشتِ خورشید، آنها اسب‌هایی را که در آتش سُرخ کرده بودند به خورشید پیشکش کردند؛ سپس همانگونه که مغان دستور دادند، گریانی را ویژه زمین کردند، و در پایان، آنها گهرمانان (قهرمانان) خداگونه‌ای را که کشور آشور را پاس میداشتند، گرامیداشتند.

[۸.۳.۲۵] پس از انجام آیین‌های دینی، از آنجا که نِهشت (وضعیت) آن گوست (ناحیه) شایسته برای آن آهنگی بود که کوروش درنگ داشت، او یک هدف را که نزدیک به هشتصد و چهار متر و نیم دور بود نشاخت کرد (مشخص کرد) و به سوارکاران هر کشوری دستور داد تا با اسب‌های خود چهارنال (چهل نعل) به سوی آن هدف بتازند. هماهنگ با آن، کوروش خودش با پارس‌ها هم‌وردی داد (مسابقه داد) و کوروش بسیار زودتر از دیگران به هدف رسید، زیرا او رویکرد ویژه‌ای به سوارکاری نشان میداد. در میانِ مادها، آرتَه بازو آن همتازی (مسابقه) را بُرد، زیرا اسبی را که او داشت، ارمغانی از کوروش بود؛ در میانِ آشوریان که در بر او شوریده بودند، گاداتاس جایگاهِ نُخست را از آن خود کرد؛ در میانِ آرمنی‌ها، تیگران پیروز شد؛ و در میانِ گُرگانیان، پسر یک اُستادِ سوارکاری پیروز شد؛ ولی در میانِ سکاها یک سرباز مُزدور (پیمانی) پیروز شد که توانسته بود با اسبش، دیگر هَمال‌های (رقیب‌های) خودش را به اندازه‌نیمی از راه پُشتِ سر بگذارد.

[۸.۳.۲۶] گفته میشود که کوروش سپس از آن مردِ جوان پُرسیده است که آیا او آماده است که یک شاهنشاهی (فرمانروایی) را با اسبش تاخت بزند؟ و آن مردم جوان نیز پاسخ دادند: "نه، من هیچ شاهنشاهی را با اسبم تاخت نخواهم زد، ولی من بجایِ آن سپاسگزاری یک مردِ دلاور را میپذیرم."

"بسیار خوب،" کوروش گفت، "و من به شما نشان خواهم داد که شما در کجا یک مردِ دلاور را خواهید یافت، هتا اگر که چشم هایتان را ببندید." "بسیار خوب، پس،" آن مرد سکاھی گفت؛ "به من نشان دهید؛ و من این کلوخ را به سوی او پرتاب خواهم کرد." و سپس با این گفته او یک کلوخی (گل خشکیده ای) را از روی زمین برداشت.

۸۳۲۸ [۸.۳.۲۸] و کوروش به او آن جایگاهی را نشان داد که بیشترِ دوستانش در آنجا بودند. و سپس آن سرباز سکاھی چشمانش را بست، و آن کلوخ را پرتاب کرد که به فرّه و لاش برخورد کرد، هنگامیکه او سواره درهالِ گذشتن بود؛ زیرا چنین پیشآمده بود که فرّه و لاش چند پیام کشوری را برای کوروش بیاورد. ولی با آنکه فرّه و لاش هدف آن کلوخ شده بود، او از مسیرش بازنگشت و راهش را ادامه داد تا گمارشش (ماموریتش) را انجام دهد.

۸۳۲۹ [۸.۳.۲۹] سپس آن سرباز سکاھی چشمانش را باز کرد و پرسید که چه کسی را زده است. "سوگند به خداوند، هیچکس از کسانی که در اینجا هستند،" کوروش گفت. "خوب، پس بیگمان هیچکس هم که در اینجا نبوده است، هدف کلوخ من نشده است،" آن مردم جوان گفت. "آری، سوگند به خداوند،" کوروش گفت، "ولی کسی بوده است؛ شما مردی را نشانه گرفتید که داشت سواره و با تندی در راستای ستونِ ارابه ها میآمد که در آنجا هستند." "و چرا او همان هنگام بازنگشت؟" آن مرد جوان پرسید.

۸۳۳۰ [۸.۳.۳۰] "برای اینکه او دیوانه است، من میپندارم،" کوروش پاسخ داد. با شنیدن این پاسخ، آن جوان سکاھی رفت تا پی ببرد که او چه کسی بوده است. و او فرّه و لاش را یافت که چونه اش با گل و لای و خون پوشیده شده بود، چونکه از بینی او خون میآمد، از جایی که کوبیده شده بود؛ و هنگامیکه

درآمدِ پایینِ پُشتیبانی می‌کرد، توانست مرا برای آموزش و پرورش به دبستانِ پسرانه بفرستد؛ ولی هنگامیکه من مردِ جوانی شدم، او دیگر نتوانست مرا در بیهودگی و بیکاری یاری دهد، و از اینرو او مرا به کشتزار بُرد و بکار گماشت."

[۸.۳.۳۸] "و در آنجا، تا زمانیکه پدرم زنده بود، من نیز در برابر آن، با شخم زدن و کشت کردن بر روی یک تکه زمینِ بسیار کوچک، از او پُشتیبانی می‌کردم. آن زمین، براستی اینچنین زمینِ بسیار بدی هم نبود، ونکه (بلکه) به بازگونه (برعکس)، بسیار هم اِپستام مند (قابل اعتماد) بود؛ زیرا هَمهٔ دانه‌هایی را که آن تکه زمین دریافت می‌کرد، بگونهٔ دادگرانه و آبرومندانه پس میداد، اگرچه سودِ آن بسیار فراوان نبود. و گاهی نیز، با گشاده دستی و بخشایشِ فراوان، آن تکه زمین دو برابرِ دانه‌هایی را که دریافت کرده بود، میوک (محصول) پس میداد. بدینسان، پس، من به زندگی در خانه خوی گرفته بودم؛ ولی اکنون هرچیزی را که شما میبینید، از سویِ کوروش به من داده شده است."

[۸.۳.۳۹] "چه آدمِ خوشبختی شما میتوانید باشید،" آن جوانِ سکاھی گفت، "به فرنودهایِ (دلیل های) فراوان، ولی بویژه برای اینکه شما از تْهیدست بودن، توانگر شده اید. من میپندارم که شما باید از دارایی هایتان بیشتر سرخوش باشید، زیرا از بهر فرنودهایِ (دلیل های) فراوان، شما تنها پس از اینکه آرزومند به داشتن دارایی بودید، توانگر شدید."

[۸.۳.۴۰] "دوستِ سکاھی من،" فرَه و لاش پأسخ داد، "براستی، چرا شما گمان می‌کنید، که من هرچه بیشتر دارایی داشته باشم، خوشبخت تر زندگی می‌کنم؟ شما آگاه نیستید،" او ادامه داد، "که هم اکنون خوردن، نوشیدن و

[۸.۳.۴۹] اکنون، فرّه و لاش بگونه سرشتین (طبیعی) یک «آدم نیکوخواهی» شده بود، و هیچ چیز از نگر او دلپذیر تر یا بدینسان سودمندتر از زاوری کردن (خدمت کردن) به مردم دیگر نبود. زیرا او باور داشت که آدم بهترین و سپاسگزارترین آفریده در میان همه آفریده هاست، زیرا او میدید هنگامیکه مردم از سوی کسی ستایش میشوند، آنها نیز بسیار شاد میگردند که او را در پاداش آن مهربانی، بستایند؛ و هنگامیکه کسی به مردم بخششی میکند، آنها نیز تلاش میکنند که در برابر آن، به او مهربانی کنند؛ هنگامیکه مردم درمیابند که کسی گرایش خوشایندی (مطبوعی) به آنها دارد، آنها نیز با نیکوخواهی پاسخ میدهند؛ و هنگامیکه مردم پی میبرند که کسی آنها را دوست دارد، آنها نمیتوانند از او بیزار باشند؛ و او بویژه درنگریست که آدم ها فرسختانه (جدی) کوشش میکنند تا رنج سرپرستی مهرآمیزی را که پدر و مادرشان به آنها کرده اند، هم در دوران زندگی آنها و هم پس از مرگ آنها، بیشتر از دیگر آفریده ها بشیانند (جبران کنند)؛ درهالیکه او میدانست که همه آفریده های دیگر، هم ناسپاس تر هستند و هم سنگدل تر از آدم.

[۸.۳.۵۰] و بدینسان فرّه و لاش بسیار دلشاد از این اندیشه بود که میتواند از رنج نگهداری از همه دارایی های اینجهانی رها شود و خودش را نهادک (وقف) دوستانش کند؛ و آن جوان سگاهی، به سهم خودش، شادکام از این اندیشه بود که چیزهای فراوانی را بدست خواهد آورد و خوشی فراوان خواهد کرد. و آن جوان سگاهی فرّه و لاش را دوست میداشت، چونکه او همیشه چیزهای بیشتری را برای او میآورد؛ و فرّه و لاش آن جوان سگاهی را دوست میداشت، زیرا او آماده پذیرفتن خورتاکی (مسئولیت) برای هرچیزی بود؛ و با آنکه خورتاکی آن جوان سگاهی پیوسته افزایش میافت، هیچگاه او فرّه

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

ولاش را از اینرو آشفته نمیکرد. بدینسان آن دو تن زندگیشان را ادامه میدادند.

نَسکِ هَشْتَمِ، بَخْشِ چَهَارُمِ

پخش پروه های (غنیمت های) جنگی در میان ارتش بر پایه شایستگی سربازان

[۸.۴.۱] هنگامیکه کوروش گرپانی (قربانی) را شاباش کرده بود (نثار کرده بود) و در حال برگزاری جشن پیروزی با یک مهمانی بزرگ بود، او دوستانش را به آن مهمانی فراخواند، آنهایی را که نشان داده بودند که آرزومندترین (مُشتاق ترین) کسان برای گسترش فرمانروایی او بودند و فریورترین (صادق ترین) کسان در گرامیداشتن او. کوروش با آنها آرتَه بازو مادی، تیگران ارمنی، گُبریاس آشوری، و فرماندهِ اسپوارانِ (سواره نظام) گرگانی را نیز به جشن فراخواند.

[۸.۴.۲] اکنون گاداتاس فرنشین گرزداران (*mace-bearers*) دربار شده بود، و همگی درآمدها و هزینه های کاخ پادشاهی همانگونه که او دستور میداد، اداره میشدند. هرگاه که مهمانان با کوروش خوراک میخوردند، گاداتاس در آن هنگام با آنها نمی نشست، ولی از آنها پذیرایی میکرد. ولی هنگامیکه آنها باهمدیگر بودند، او با کوروش خوراک میخورد، زیرا کوروش از باشندگی او دلشاد میگشت. و در پاداش زآوری ای (خدمتی) که گاداتاس انجام میداد، او بسیاری از پیشکش های با ارزشی را از دست خود کوروش دریافت میکرد و از بهر درآیشی (نُفوذی) که کوروش داشت، از دیگران نیز میگرفت.

[۸.۴.۳] بدینسان هنگامیکه مهمانانی که فراخوانده شده بودند برای گسارش (صرف) خوراک میآمدند، گاداتاس آنها را بختکی سر جایشان نمینشانند، ونکه (بلکه) او در خُی (سمت چپ) کوروش کسی را مینشانند که بالاترین

جایگاه را داشت، برای گرفتن بهترین پاداش ها از دستِ کوروش نمایان نمیشد، کوروش این رفتار را به دور از آزرْمِش و سنایش (احترام) به خودش سُهْش میکرد (احساس میکرد). وانگهی، ما درمینگریم که این آیینی که در دوران کوروش نوآوری شد، هتا تا زمان ما همچنان پابرجا مانده است.

[۸.۴.۶] اکنون، هنگامیکه آنها در پایِ خوراک نیمروز بودند، گُبرِیاس بنگرش آمد که این هرگز شگفت انگیز نیست که میزِ خوراکِ آنکس که بر گُسترهٔ پهنآوری فرمانروایی میکند، سرشار از چیزهای گوناگون و فراوان باشد، ولی آنچه که او را به شگفتی وامیداشت، این بود که کوروش که سرخوش از این خوشبختی بود، هیچگاه خودش به تنهایی آن خوراکِ دلچسبی را که دریافت میکرد، نمیگسارد (مصرف نمیکرد)، ولی این رنج را به خودش میداد که آنها میانِ مهمانانش پخش کند، و گُبرِیاس بیشتر کوروش را میدید که او برای دوستانش که در هنگام خوراک آنجا نبوده اند، خوراکِ دلچسبی را میفرستاد که خودش آنها بسیار دوست میداشت.

[۸.۴.۷] و بدینسان هنگامیکه خوراکِ نیمروز به پایان رسید و کوروش همهٔ آنچه‌هایی را که بجا مانده بودند به پیرامون برای دیگران فرستاده بود—و اندازه بسیار فراوانی نیز بجا مانده بود—گُبرِیاس گفت: "براستی، کوروش، تاکنون میپنداشتم که از اینرو که شما بزرگترین فرمانده هستید، از دیگر مردان پیشی گرفته اید؛ ولی اکنون، به خداوند سوگند میخورم که براستی دَرخِشِش شما بیشتر در بخشنده‌گی و مهربانی شماست تا در فرماندهی."

[۸.۴.۸] "آری، به خداوند سوگند،" کوروش پاسخ داد؛ "و افزون بر آن، من به شما اگمانی میدهم (مطمئن میکنم) که من بیشتر دلشاد میشوم که کردارم را با مهربانی نشان دهم تا با فرماندهی بر دیگران." "چرا؟"

"گبرياس پُرسيد. "برای اينکه،" کوروش گفت، " در یک ميدان آدم بايد تنها به ديگران خوبی کند؛ ولی در ميدانِ ديگر (ميدان جنگ) آدم بايد از سر ناگزيری به ديگران آسیب بزند."

[۸.۴.۹] سپس تر، پس از گسارش (صرف) خوراک، هنگامیکه آنها درحال نوشيدنِ می بودند، ويشت اسپه پُرسيد: "کوروش، آیا شما از من رنجيده خواهيد شد، اگر من پُرسشی از شما بکنم که آرزو دارم پاسخش را از شما بگيرم؟" "چرا، نه؛ به خداوند سوگند که نه،" کوروش پاسخ داد؛ "به بازگونه، من از دستِ شما ناخوشنود خواهم شد اگر من پی ببرم که شما از پُرسشِ چیزی دريغ ورزیده ايد که شما خواهانِ پُرسيدن آن بوده ايد." "پس، به من بگويد،" ويشت اسپه گفت، "آیا من هرگز از آمدنِ پيش شما کوتاهی کرده ام، هنگامیکه شما کسی را بدنبالِ من ميفرستيد؟" "این چه پُرسشی است؟ روشن است که نه!" "کوروش گفت. "یا، هرگز در هنگامِ فرمانبرداری، با درنگ از شما فرمانبرداری کرده ام؟" "نه؛ اینگونه نبوده است." "یا آیا من هرگز در بجا آوردنِ درخواستِ شما در انجام چیزی، کوتاهی کرده ام؟" "اینچنين سپزگی (تهمتی) را من به شما نميزنم،" کوروش پاسخ داد. "آیا کاری را من انجام داده ام که شما پی برده باشيد که با آرزومندی و خوشرویی نبوده باشد؟" "به هيچ روی، اینگونه نبوده است،" کوروش پاسخ داد.

[۸.۴.۱۰] "برای خوشنودی خدا، کوروش،" ويشت اسپه گفت، "به من بگويد که چرا، شما خروس آنتاش را برای جايگاهی برگزيديد که با ارج تر از جايگاهِ من است؟" "آیا بايد فرنود (دليل) آنرا آشکارا به شما بگويم؟" کوروش پُرسيد. "بيگمان،" ويشت اسپه پاسخ داد. "و شما به سهم خودتان

از دستِ من خشمگین نخواهید شد، اگر که فرهود (حقیقت) را بشنوید؟" کوروش پُرسید.

[۸.۴.۱۱] "نه هرگز، ویشت آسپه گفت، "من بیشتر خوشهال خواهم شد، اگر پی ببرم که خوار داشته نشده ام." بسیار خوب پس، کوروش گفت، "نخست اینکه، خروس آنتاش نمی پیوسد (انتظار نمیکشد) تا کسی بدنبال او فرستاده شود، ونکه (بلکه) او خودش را برای زاوری (خدمت) در فرادست ما میگذارد، هتا پیش از اینکه فراخوانده شود؛ و دوم اینکه، او همیشه نه تنها کاری را کرده است که به او فرمان داده شده است، ونکه (بلکه) او بسیاری کارها انجام داده است که خودش دیده است که انجام آنها برای ما بهتر بوده اند. و دوباره، هرگاه که نیاز بوده است که یک گزارشی به سوی همبستگان ما فرستاده شود، او در این پیوند به من اندرز و پیشنهاد داده است، و همانگونه که از دیدگاه او شایسته بوده است او آنرا با من درمیان گذاشته است؛ و هرگاه که او دیده است که من آرزو داشته ام که همبستگان ما در باره چیزی آگاه شوند، ولی یک سُهشی (احساسی) مرا واداشته است که از گفتن چیزی در پیوند با خودم درنگ کنم، او همیشه آن نهاد (موضوع) را برای آنها آشکار ساخته است، و آن آگاهی را بگونه ای به آنها رسانده است که انگار دیدگاه خودش باشد. و بدینسان، دستکم در پیوند با این نهادها (موضوع ها)، و هر فرنودی (دلیلی) که بخواهد داشته باشد، چرا نباید پذیرفت که او هتا از خود من سودمند تر برای خودم بوده است؟ و در پایان، او همیشه پافشاری می کند که آنچه را که او دارد، برایش بَسَنده است، درهالیکه او خودش آشکارا و پیوسته بدنبال بدست آوردن چیزهای تازه ای است که به من سود میرسانند، و او از خوشبختی من بیشتر از خودم شادمان و سرخوش میشود."

[۱۲.۴.۸] "به خُدا سوگند،" ویشْت اَسپَه پاسُخ داد، "دستکم من خوشهال هستم که این پُرسش را از شُما کردم، کوروش." "خواهش میکنم، چرا؟" کوروش پُرسید. "برای اینکه من نیز تلاش خواهم کرد که همان کاری را که او میکند، انجام دهم،" ویشْت اَسپَه گُفت. "تنها من در بارهٔ یک چیز هازش (یقین) ندارم - من نمیدانم که چگونه میتوانم نشان دهم که من از خوشبختی شُما شادمان هستم. آیا باید که بِخَنبَم (کف بزَنم)، دو دستم را بهم بزَنم، یا بِخَندم یا چکار باید بکنم؟" "شُما باید که وَشْتِ (رقص) پارسی کنید،" اَرْتَه بازو پیشنهاد کرد. هرآینه (البته) که این پیشنهاد خَنده به همراه داشت.

[۱۳.۴.۸] ولی، همانگونه که آن مهمانی پیش میرفت، کوروش این پُرسش را از گُبرِیاس گُرد: "به من بگوئید گُبرِیاس،" کوروش گُفت، "آیا شُما هم اکنون بیشتر از آن هنگام که برای نُخستین بار به ما پیوستید، آماده هستید تا خُرسندی (رضایت) خودتان را در دادن دُخترتان به یکی از دوستان من نشان دهید؟" "بسیار خوب،" گُبرِیاس پاسُخ داد، "آیا باید فرهود (حقیقت) را بگوئیم؟" "سوگند به خداوند، آری،" کوروش پاسُخ داد؛ "بیگمان هیچ پُرسشی درخواستِ پاسُخ دروغ نمیکند." "بسیار خوب، پس،" گُبرِیاس پاسُخ داد، "من به شُما هازش میدهم (یقین میدهم) که با گُرایسْتکِ (میل) بیشتر خُرسند هستم." "مهرروزانه میتوانید به ما بگوئید که چرا؟" کوروش پُرسید. "بیگمان چیزی راهبند آن نمیشود." "پس، به ما بگوئید،"

[۱۴.۴.۸] "زیرا، درهالیکه در آن زمان، من مردانِ دلاور شُما را میدیدم که کارهایِ سخت و پَژْمَرگ ها (خطرها) را با خوشرویی بر میتابیدند، اکنون آنها را میبینم که خوشبختی شان را با خودچیرگی نگاه میدارند. از دیدگاه من،

[۸.۴.۳۴] "به هر روی، از دیدگاه من،" کوروش ادامه داد، "بنگرمی‌آید که پاکدلانه ترین راه برای یک آدم این است که بگذارد اندازه و گستردگی دارایی هایش آشکار شوند و کوشش کند که هم ویمند (مُتناسب) با آنها نشان دهد که یک آدم پاک نهاد است. و بدینسان من آرزو دارم همینکه برای شما شایش پذیر (امکان پذیر) باشد، همه چیزهایی را که دارم به شما نشان دهم، و به شما در باره آنها زَند بدهم (توضیح بدهم)، تا آنجا که شایش (امکان) دیدن آنها برای شما باشد."

[۸.۴.۳۵] "با این گفته ها، کوروش گنج های درخشانی را به آنها نشان داد و در باره آن دارایی ها به آنها گزارشِ روشنگرانه ای را داد که آن گنج ها بگونه ای در گوشه انبار شده بودند که به سادگی نمیشد آنها را دید. و در پایان او گفت:

[۸.۴.۳۶] "همه این گنج هایی را که در اینجا میبینید، دوستان من، شما باید اینگونه درنگرید که به همان اندازه که از آن من هستند، از آن شما نیز هستند؛ زیرا من آنها را در اینجا گردآوری کرده ام، نه از اینرو که من بتوانم همه آنها را برای خودم بگسارم (مصرف کنم) یا از همه آنها به تنهایی بهره ببرم (چونکه من نمیتوانم)، ولی از اینرو که من بتوانم در هر هنگامه ویژه ای به هر کدام از شما که کار شایسته ای را انجام دهد، پاداش بدهم، همچنین اینکه، اگر کسی از شما بپندارد که به چیزی نیاز دارد، او بتواند به نزد من بیاید و هرچه را که نیاز دارد، بدست آورد." اینچنین بود سخنرانی کوروش.

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

نَسکِ هَشْتَمِ، بَخْشِ پَنجَمِ

کوروش بزرگ با همسرش بانو کاساندان

بخش های یک ارتش چیز خوبی است، زیرا در هنگام جنگ بخت (شانس) برای یک کوبش کامگارانه (ضربه موفقیت آمیز)، بسیار تُند می‌آید و می‌رود و زیان های پیش آمده برای آن ارتشی که در گردگان های (عملیات) رزمی، آهسته است بسیار سخت می‌باشد. کوروش همچنین میدید که برتری بدست آمده در جنگ از راه رویکرد (توجه) تُندی که سربازان به خویشکاری شان (وظیفه شان) نشان می‌دهند، از مَهَنَدی (اهمیت) فراوان برخوردار است. از اینرو بود که کوروش رنج ویژه ای را می‌پذیرفت تا این نمونه از سامان و رستک را در ارتش پابرجا سازد.

[۸.۵.۸] هماهنگ با آن، کوروش نُخست جایگاه خودش را در کانونِ اُردوگاه برمیگزید با این باور که این جایگاه از بالاترین اَرمندی (امنیت) برخوردار است. سپس مهرپوترین (باوفاترین) همراهانش بدور او چادر میزدند، همانگونه که او در خانه این خوی را داشت که آنها در پیرامونش باشند، و پس از آنها اسپواران و ارابه دارنش در یک پَرهون (دایره) دورادور او جای می‌گرفتند؛

[۸.۵.۹] برای نیروهای رزمیش هم کوروش اندیشید که آنها به یک جایگاه آسوده نیاز دارند، زیرا هنگامیکه ارتش در اُردوگاه است، سربازان هیچکدام از آن جنگ ابزارهایی را که با آنها می‌جنگند، آماده در دست ندارند، ولی آنها به زمان چشمگیری (قابل توجه ای) نیاز دارند تا خودشان را به جنگ ابزار بیاریند، اگر که آنها بخواهند زاورِی (خدمت) کارومندی (مُثری) را بجا آورند.

۱۴۹۱ در ۱۳۴۶ و ۱۳۳۳ و ۱۳۲۱ و ۱۳۱۱

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

برخوردار هستند، جایگاه زندگی بیشتر شهروندان را میدانند، بویژه نشانی‌های را که نام آرتترین شهروندان هستند، بدینسان نیز در اردوگاه، گمکیاران کوروش با جایگاه افسران گوناگون و پرچم هرگدام از آنها آشنایی داشتند؛ و بدینسان اگر کوروش یکی از افسران را فرامیخواند، گمکیاران کوروش نیازی به جستجو کردن بدنبال او نداشتند و میتوانستند از کوتاه‌ترین راه به سوی او بدوند.

[۸.۵.۱۴] و از آنجا که هر لشکری بدینسان خوب از هم سوا شده بود، بسیار آسان میشد دید که در گجا سامان خوبی چیره است و در گجا فرمان‌ها به خوبی انجام نمیگیرند. از اینرو، کار و بارها در اردوگاه بگونه ای سازماندهی شده بودند، که کوروش باور داشت که اگر هر دشمنی بخواهد در شب یا در روز بر او بتازد، تازش کننده به همانگونه در اردوگاه او گرفتار میشود که در دام یک کمینگاه بیفتاد.

[۸.۵.۱۵] کوروش همچنین باور داشت که فوت و فند (تاکتیک) رزمی تنها این نیست که بتوان به آسانی یک رده رزمی را دراز و گسترده کرد و یا بر ژرفای آن افزود، یا آنرا از یک ستون رزمی دراز به ستون رزمی کوتاهی همانند فالانکس (*phalanx*) دگرگون کرد، یا هنگامیکه دشمن از سوی راست، یا چپ و یا پشت سر نمایان میشود، بتوان با یک چرخش در تریست (در جهت مخالف)، چکاد (جبهه) را دگرگون کرد؛ ونکه (بلکه) کوروش درنگریسته بود (ملاحظه کرده بود) که تکه تکه کردن یک ارتش به چند لشکر، هرگاه که بایستگی‌ها (ضرورت‌ها) آنرا درخواست میکردند، و گماردن هر لشکر، همچنین، در جایگاهی که بتوانست بیشترین سودمندی را داشته باشد، و با تندی رفتن هنگامیکه نیاز بود که پیش از دشمن به یک جایگاهی رسید—به باور کوروش، همه اینکارها و دیگر کارهای کارشناسانه

همانند اینها، برای یک رزم آرای (*tactician*) زبردست، بایسته (ضروری) بودند، و کوروش خودش را با فراگیری همهٔ این فرہختکاری‌ها (مہارت‌ها) همانند هم سرگرم میکرد.

[۸.۵.۱۶] و بدینسان در هنگامِ راهپیمایی‌هایِ رزمی، کوروش همیشه با نگر به پیشایندهایِ هَسْتَمَنَد (وضعیت‌های موجود) دستورهایش را میداد؛ ولی در اردوگاه، برآستی سازماندهی‌های او همانند یک دستورکار پذیرفته شده بودند، همانگونه که پیش از این بازکاویده شدند (تشریح شدند).

[۸.۵.۱۷] هنگامیکه آنها در ادامهٔ راهپیمایی‌شان به کشورِ ماد نزدیک شدند، کوروش در آنجا بازمایند (توقف کرد) تا از کیاخشره بازدید کند. و پس از اینکه آنها به همدیگر دُرود فرستادند، نخستین چیزی که کوروش به کیاخشره گفت این بود که برای او یک کاخ و یک ستادِ فرماندهی رسمی در بابل برگزیده است، بگونه‌ایکه او بتواند، هرگاه که به آنجا می‌آید، در مانِشگاہ (اقامتگاه) خودش بِسَرَبَرَد؛ و سپس کوروش همچنین ارمغان‌هایِ درخشان‌ی را به او پیشکش کرد.

[۸.۵.۱۸] کیاخشره ارمغان‌ها را پذیرفت و سپس دُخترش را به کوروش شناساند، که تاج تلایی و دستبندها و گردنبند و زیباترین جامه‌هایِ مادی را که میتوانستند پیدا شوند، برای کوروش آورده بود.

[۸.۵.۱۹] هنگامیکه آن شاهزاده تاج را بر سر کوروش گذاشت، کیاخشره گفت، "این دُختر باکره را که دُختر خودم است، من به شما پیشکش میکنم، کوروش، تا او همسر شما باشد. پدر شما خواهر مرا به زنی گرفت، که پسر آنها شما هستید. این همان دُختر بچه‌ای است که شما همیشه او را در آغوش می‌گرفتید، هنگامیکه شما یک پسر بچه‌ای بودید و برای بازدید از ما

می‌آمدید. و هرگاه کسی از او می‌پرسید که با چه کسی می‌خواهد زناشویی کند، او همیشه می‌گفت: «با کوروش». و با او من همه کشور ماد را بجای کابین (جهیزیه) دخترم به شما پیشکش می‌کنم، زیرا من پسری ندارم.

[۸.۵.۲۰] بدینسان کیاخستره سخن گفت، و کوروش پاسخ داد: «خوب، کیاخستره، من از ته دل خانواده شما، دختر شما و ارمغان های شما را می‌پذیرم. و همچنین، من آرزو دارم که پذیرش پیشنهاد شما برای زناشویی، با پروانه پدر و مادرم باشد.» بدینسان کوروش پاسخ گفت؛ ولی او دوباره ارمغان های گوناگونی را به آن بانوی جوان پیشکش کرد که می‌پنداشت که کیاخستره و خود آن بانو را خوشنود می‌سازند. و پس از انجام اینکارها، کوروش راه خودش را به سوی کشور پارس ادامه داد.

[۸.۵.۲۱] با ادامه فرانافتش (سفرش)، هنگامیکه کوروش به مرزهای کشور پارس رسید، او بدنه بنیادین (اصلی) ارتش خودش را در آنجا ماندگار کرد، درهالیکه او و دوستانش راهشان را به سوی پایتخت ادامه دادند؛ و کوروش به اندازه بسنده چارپایانی را برای همه پارس ها به همراهش برد تا گرپانی کند و یک بزم بزرگ برپا سازد. و ارمغان های شایسته ای را برای پدر، مادر و افزون بر آن برای دوستانش به همراه آورد، و همچنین پیشکش هایی که درخور سرشته داران کشور، بزرگان و آزادمردهای کشور بودند. و او پیشکش هایی را همچنین به همه پارس ها کرد، هم به مردان و هم به زنان پارسی، ارمغان هایی که هتا تا به امروز نیز هرگاه که شاهنشاه به کشور پارس می‌آید، ارزانی میدارد.

[۸.۵.۲۲] سپس کامبیز مهتران و بزرگان شهرداری را گردآورد؛ او کوروش را نیز به این انجمن فراخواند و سپس همانگونه که در پی می‌آید سخنرانی

کرد: "مردانِ پارسی، و کوروش، پسرَم، هر دوی شما در دل من جای دارید و من شما را گرامی میدارم؛ من پادشاهِ مردمِ هستم و پدرِ پسرَم؛ از اینرو من خودم را ناگزیر میدانم که در پیش دیدِ شما همهٔ آن چیزهایی را که باور دارم که برای شما خوب هستند، بدونِ رودربایستگی آشکار کنم."

[۸.۵.۲۳] "در گذشته پاترم (ملت) از راهِ دادنِ یک ارتش به کوروش و گماردن او به رهبری آن، کارِ بزرگی را برای کوروش انجام داد، و کوروش، به یاری پروردگار، و با رهبریِ خودش پارس ها را در همهٔ جهان پُرآوازه ساخت، و با نیکنمایی و بلند آوازی، ارج شما را در آسیا رسا کرد. و کوروش برای آنها که به او زاوری (خدمت) کرده اند پُرشکوه ترین زندگی پُرمايه را فراهم آورده است، گمکِ پولی و دستمزد به شمار فراوانی از آنها داده است. و با پایه گذاری یگان های اسپواران در ارتش، او سرزمین های فراوانی را برای کشور پارس بدست آورده است."

[۸.۵.۲۴] "از اینرو، اگر شما در آینده نیز همواره از دیدگاهِ همگون و همسانی برخوردار باشید، شما جَتک (سبب) و مایهٔ بسیاری از کارهای خوب برای همدیگر خواهید شد. ولی، کوروش، اگر شما بخواهید از بهر کامیابی کنونی تان باد کنید و به خودبزرگ بینی گرفتار شوید و تلاش کنید که بر پارس ها همانگونه فرمانروایی کنید که بر مردم کشورهای دیگر میکنید -- با نگر به خودستایی --، یا اگر شما، همشهری های من، بخواهید به نیروی او رشک ببرید و کوشش کنید او را از فرمانروایی کنار بگذارید، بیگمان باشید که شما راهبندِ یکدیگر در دستیافتن به بسیاری از چیزهای خوب خواهید شد."

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

بایکدیگر این پیمان را نگهداشته اند. و پس از اینکه همه اینکارها به رسایی پایان پذیرفتند، کوروش بدُرد گفت و به کشور ماد بازگشت.

[۸.۵.۲۸] هنگامیکه در بازگشت، کوروش به کشور ماد آمد، او با دُختر کیاخستره اُروسی کرد، زیرا او پروانه این زناشویی را از پدر و مادرش گرفته بود. و تا به امروز هنوز مردم از زیبایی شگفت‌انگیز همسر او داستان سرایی میکنند. و پس از زناشویی، کوروش بیدرنگ با تازه اُروشش به سوی بابل روانه گشت.

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

نَسکِ هَشْتَمِ، بَخْشِ شِشْتَمِ

پیکِ نامه رِسان

۴۱۹۹۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

دژبان هایی با افسرانِ شان را داریم، کسانی را که هم اکنون ما در آنجا ماندگار کرده ایم؛ و هنگامیکه من آنها را فرو گذاشتم، من آنها را با این دستورها هیلیدم (ترک کردم) که خودشان را نگرانِ هیچ چیز دیگری نکنند بجز پاسداری از دژها. از اینرو، من نمیخواهم آنها را از جایگاه هایشان بدور سازم، زیرا آنها دستورهایی مرا با تُوختاری (وفاداری) بجا آورده اند؛ ولی افزون بر آن، من وداییده ام (تصمیم گرفته ام) که ساتراپ هایی را به آنجا گسیل بدارم، تا مردم را سرپرستی و اداره کنند، باژها را دریافت کنند، دستمزدِ دژبان ها را بدهند، و به هر کاری که نیاز به آویستن (توجه کردن) داشته باشد، به آن رویکرد نشان دهند (توجه کنند)."

[۸.۶.۴] "افزون بر آن من وداییده ام (تصمیم گرفته ام) که هرگدام از شما که در اینجا مانده اید، و من هر از گاهی به او رنج رفتن به پروانکی (مأموریت) به آن کشورها را میدهم، باید زمین و خانه در آنجا داشته باشد؛ بگونه ایکه او بتواند خراج هایی را که پرداخت میشوند، گردآوری کند، و هرگاه که او به آنجا میرود، در مانسگاه (اقامتگاه) خودش جای گزیند."

[۸.۶.۵] بدینسان کوروش سخن گفت، و او به بسیاری از دوستانش خانه ها و پیشیارانی (خدمتکارانی) را در کشورهای گوناگون داد، کشورهایی که او به زیرفرمان خود آورده بود. و هتا تا به امروز آن سرمایه ها، که برخی در این کشور، و برخی در کشور دیگر هستند، پیوسته در خویشنیتاری (مالکیت) نوادگانِ کسانی مانده اند، که این سرمایه ها را دریافت کردند، درهالیکه خاوندان (صاحبان) این سرمایه ها خودشان در دربار جای گزیده اند (ساکن شده اند).

[۸.۶.۶] "و پس،" کوروش سُنخن خود را از سرگرفت، "ما باید پرهیختار (محتاط) باشیم که آنهایی که بجای ساتراپ ها به اینچنین کشورهایی میروند، مردانی با سرشتِ دُرُست باشند، کسانی که فراموش نکنند که هرچه را که در آنجا و در اُستان های پُرشمار آنها خوب و دلپسند است، برای ما بفرستند، تا اینکه ما هم که در اینجا ماندگار شده ایم، دانگی از آن چیزهای خوب ببریم که میشود در آنجا پیدا کرد. و ما چیزی بیشتر از هاگ (حق) نخواهیم خواست؛ زیرا اگر هر پَژمرگی (خطری) بخواهد در هر جایی پَتستی (تهدیدی) شود، این ما خواهیم بود که باید از آن پیشگیری کنیم."

[۸.۶.۷] با این گفته ها کوروش سُنخرانی خودش را در آن هنگام به پایان بُرد؛ و سپس کوروش از میان شماری از دوستانش، کسانی را برگزید که او میدید آرزومند برای رفتن با آن سامه ها (شرط ها) هستند، سامه هایی که او نامیده بود، و کسانی که بنگر کوروش بیشترین شایستگی را داشتند او آنها را در جایگاه ساتراپ به کشورهای که در پی میآیند فرستاد: مگه بازو (*Megabyzus*) را به عربستان، آرتَه باد (*Artabatas*) را به کاپادوکیه (*Cappadocia*)، آرتَه کامه (*Artacamas*) را به فریگیه بزرگ (*Phrygia*)، خروس آنتاش را به لیدیه و ایونیا (*Ionia*)، آدوسیوس (*Adusius*) را به کاریا (این همان کسی بود که کاریاییان او را از کوروش درخواست کرده بودند)، و فَرَنه وَخَشَه (*Pharnuchus*) را به آلیا (*Aeolia*) و فریگیه در هِلِسپُنت (داردافل، *Hellespont*) فرستاد.

[۸.۶.۸] کوروش هیچکدام از پارسیان را در جای ساتراپ به کیلیکه (*Cilicia*)، کپروس [قبرس (*Cyprus*)] و پافلاگونیا (*Paphlagonia*) نفرستاد، زیرا کوروش باور داشت که آنها در لشکرکشیش به بابل بگونه

دلبخواه به او پیوستند؛ با این همه، کوروش هتا از این کشورها نیز درخواستِ خَراج کرد.

[۸.۶.۹] هماهنگ با دستورهایی که کوروش نِشاخ (مقرر کرد)، دژبان‌ها راسته (مستقیم) زیر فرمان پادشاه هستند و فرمانده‌های دژها و گاردها تا به امروز راسته از سوی پادشاه برگمارده میشوند، و نام آنها در پهرستِ شهریاری دَفترینه شده است.

[۸.۶.۱۰] و کوروش فرمان‌هایی را به همه ساتراپ‌هایی که فرستاده بود، داد تا آنها با نمونه برداری از کارهایی که کوروش انجام داده بود، در هرکاری از او پیروی کنند: نخست، ساتراپ‌ها میبایست گروهان‌های اسپواران و آرابه داران کشور پارس و همبستگانش را که به همراه آنها رفته بودند، سازماندهی میکردند؛ و همه کسانی که از زمین‌های نیوتیده شده (اهدایی) و مانِشگاه‌های (اقامتگاه‌های) رسمی برخوردار شده بودند، میبایست در دربارِ کاخ فرمانداری، بُودگی (حضور) میداشتند، برزِش (تمرین) خویشتن داری و چیرگی بر خود میکردند، و هرگاه که ساتراپ نیاز داشت آنها باید که خودشان را در فرادست او میگذاشتند. پسران ساتراپ‌ها میبایست همانند کوروش، در دربار آموزش و پرورش میدیدند، و ساتراپ میبایست بهترین یارانش را برای شکار به شکارگاه میبرد، و خودش و پیروانش را در فراگیری هنر جنگاوری، ورزیده و کارآزموده میساخت.

[۸.۶.۱۱] "و هرگاه که من دریابم که کسی توانسته است بزرگترین شمار آرابه داران و بزرگترین شمار اسپواران چابک را در سنجش با توانش به نمایش گذارد،" کوروش افزود، "من او را در جایگاه یک همبسته گرانبها و یک همیار و پُشتیبان ارزشمند فرمانروایی پارسیان و خودم، آرج خواهم

داشت. و همانگونه که در دربار من رسم است، بگذارید تا در دربار شما نیز شایسته ترین ها بر آرجمندترین جایگاه ها بنشینند؛ و بگذارید تا میز خوراک خوریتان گسترده باشد، همانند میز من، نه تنها برای بجا آوردن نیازهای خانه داری خودتان ونکه (بلکه) همچنین برای دوستانتان، و برای گرامیداشتن کسی که توانسته است کار آسیمی (عظیمی) را انجام دهد."

[۸.۶.۱۲] "همچنین، شکارگاه داشته باشید، نخچیران و جانوران شکاری در آنجا نگهداری کنید؛ و خوراک نخورید، مگر اینکه نخست کار سخت و برزش کرده باشید، و به اسب های خودتان واسان (علوفه) ندهید، مگر اینکه آنها پیش از آن کار سخت کرده باشند. زیرا من دست تنها و به پشتگرمی و توانایی تنها یک آدم، نخواهم توانست پیوسته خوشبختی شما را پایندان کنم (تضمین کنم)؛ ولی همانگونه که من باید دلاور باشم، کسانی نیز که پیرامون من هستند باید که دلیر باشند، تا بتوانم به شما کمک کنم؛ بدینسان برای اینکه شما همبسته من باشید، باید شما نیز خودتان و کسانی را که پیرامون خودتان دارید دلاور کنید."

[۸.۶.۱۳] "خواهش میکنم همچنین درنگرید که چگونه که با بردگان سخن میگویند من با شما سخن نگفته ام: آنچه که به شما میگویم انجام دهید، من خودم نیز کوشش میکنم که انجام دهم. و همانگونه که من از شما درخواست میکنم که رفتار مرا الگوی خود سازید و از من پیروی کنید، از شما میخواهم که آنهایی را که زیر فرمان خود دارید آموزش دهید تا از شما پیروی کنند."

[۸.۶.۱۴] و همانگونه که کوروش سازماندهیش را برپا ساخت، هتا تا به امروز، همه پادگان ها را زیر فرمان شهرداری نگه داشته اند، و فرمانده آنها از

سوی پادشاه برگزیده میشود. و دربارِ هَمَهٗ اُستانداری ها آکنده از مردمی است که به کارهایِ آنها همانگونه که کوروش درخواست کرده بود، رسیدگی میشود؛ بدینسان سرپرستی و ادارهٔ هَمَهٗ خانه ها از کوچک گرفته تا بزرگ، برنامه ریزی شده است. با دادنِ جایگاه های اَرْجَمَند به شایسته ترین مهمانان، دیوان هایِ (اداره های) کشوری و فرمانداری ها به آنها برتری میدهند؛ با یک بازدیدِ رسمی از هَمَهٗ اُستان ها میتوان دید که کارهایِ دیوانی بر پایهٔ یک برنامهٔ همانند انجام میگیرند و رسیدگی به هَمَهٗ کار و بارهایِ کشورمداریک (سیاسی) در چند وزارتخانه و نَدساریده شده اند (تمرکز یافته اند).

[۸.۶.۱۵] پس از اینکه کوروش به ساتراپ ها گفت که آنها چگونه باید انجامِ دستورهایش را دُنبال کنند، او به آنها نیرویی از سربازان داد و آنها را روانه ساخت؛ و کوروش به هَمَهٗ ساتراپ ها دستور داد تا فراهم آوری هایی را برایِ یک گردگانِ (عملیات) رَزْمی در سال آینده ببینند، و از اینرو یک بازرسی از اُسْتش (وضع) سربازان، اسب ها و آرابه ها بکنند.

[۸.۶.۱۶] ما همچنین درنگریسته ایم که این رَسْتَكَمَندی (قانونمندی) که در پی میآید، هنوز انجام پذیر است، ولی نمیدانیم آیا کوروش بُنیانِ آنرا نهاده است، همانگونه که برخی گواهی میدهند، یا نه؟ هر سال یک بازرَس در پیشاپیش یک ارتش، فَرانافَتِ (سفر) رَسْمی به اُستان ها میکنند، تا به هر ساتراپی که به کُکم نیاز دارد یاری رساند، تا هرکس را که به شورشِ دامن میزند، نابود سازد، و یا اگر ببیند که کسی در پرداختِ مالیات یا در پُشتیبانی از شهروندان کوتاهی کرده است، کار و بارها را سازگار کند، یا ببیند که آیا زمین هایِ کشاورزی زیر کشت هستند، یا آیا کسی در انجام هرچیزِ دیگری که به او دستور داده شده است که در انجام آن هوشیاری

باشندگان (سکنه) بودند، از یک سوی از بهر گرما، از سوی دیگر از بهر سرما، در بخش دیگر از بهر آب فراوان و در چهارمین بخش از بهر بی آبی.

[۸.۶.۲۲] کوروش مانشگاهش (اقامتگاهش) را در کانونِ گسترهٔ زیرِ فرمانش برگزیده بود، در هنگام زمستان او هفت ماه را در بابل بسر میبرد، زیرا هوا در آنجا گرم بود؛ در بهار او سه ماه را در شوش میگذراند، و در گرماگرم تابستان دوماه را در اکباتانه. با چنین کاری، آنها میگفتند، که او پیوسته هم از گرما و هم سرمای بهار سرخوش بود.

[۸.۶.۲۳] افزون بر آن، مردم آنچنان کوروش را دوست داشتند و مهریو (وفادار) به او بودند که در هر کشوری مردم میپنداشتند که اگر آنها بیشترین فرآورده های کشور خود را برای کوروش نفرستند، به خودشان آسیب رسانده اند؛ این پیشکش ها بیشتر دستاوردها و میوک های (محصول های) کشاورزی بودند، یا چارپایان پرورش داده شده در آنجا، یا فرآورده های هنری خودشان؛ و هر شهری به همینگونه رفتار میکرد. و هرکس گمان میکرد که او آدم توانمندی خواهد شد، اگر کوروش را خوشهال سازد. و این دیدمان (تئوری) درست است؛ زیرا کوروش همیشه چیزهایی را از نیوتیدگان (اهدا کنندگان) میپذیرفت که آنها به اندازهٔ فراوان از آن پیشکش ها میداشتند، و او آن چیزهایی را پس میفرستاد، که میدید مردم به آنها نیازمند هستند.

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَم

نَسکِ هَشْتَم، بَخْشِ هَفْتَم

آرامگاه کوروش بزرگ

سفرنامه کوروش به فرزندان

[۸.۷.۱] هنگامیکه زندگی کوروش در میان اینچنین کامیابی‌هایی در حال بسر رسیدن بود و او اکنون آدم کهنسالی شده بود، او برای بار هفتم به فرمانرواییش در کشور پارس بازگشت. پدر و مادرش در فرآیند یک مرگ گهریک (طبیعی) بسیار پیش از آن مرده بودند؛ بدینسان کوروش آیین گُرپانی کردن (قربانی کردن) را بجا آورد و گذاشت تا پارس‌ها آیین وشت‌های (رقص‌های) میهنی را بجا آورند و آرمغان‌هایی را در میان همه آنها پخش کرد، همانگونه که رسم او بود.

[۸.۷.۲] هنگامیکه کوروش در کاخ خوابیده بود، تینابی (رویایی) را دید: یک رُخساره‌ای (قیافه‌ای) که بیشتر از آدمیزاد شکوهمند و زیبا بود در خواب بر او نمایان گشت: "آماده شوید، کوروش؛ زیرا شما باید بزودی به سوی خداوند بروید." هنگامیکه آن تیناب پایان یافت، کوروش برخاست و بنگرمیآمد که او کمابیش پی برده باشد که پایان زندگی‌اش نزدیک است.

[۸.۷.۳] هماهنگ با آن، کوروش بیدرنگ چارپایانی را فراهم آورد و برای پروردگار در پرستشگاه‌ها گُرپانی کرد، همانگونه که آیین پارسیان در گُرپانی دادن است؛ پس از آن کوروش به نیایش پرداخت: "پروردگارا این پیشکش‌ها را به نشانه سپاسگزاری من از شما بپذیرید، از بهر کُکم‌هایی که در انجام بسیاری از کارهای بُرزش‌آمیز (افتخار‌آمیز) به من کردید؛ زیرا شما با نشانه‌هایی در بُودش (وجود) یک گُرپانی، با نشانه‌های آسمانی، با پرواز پرندگان، و گفته‌های شگون‌نما (فال‌نما) و آینده‌نگر، پیوسته به من نشان دادید که چکار باید بکنم و چکار نباید بکنم. من میخواهم از ته دل شما را سپاس دارم؛ من هیچگاه در ارج نهادن بر پشتیبانی‌های شما

۴۱۰۹۱۰۱۱۲۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

زیرا هنگامیکه من پسر بچه بودم، من هَمَه میوه ها را از دستِ پسر بچه های دیگر که بهترین ها شناخته میشدند، کِش میرفتم؛ هنگامیکه من یک پسر جوانی شدم، من از آنچیزی بهره‌مند بودم که در میان مردانِ جوان بهتر از همه به شُمار می‌آمد؛ و هنگامیکه من یک مرد بُرنایی (بالغی) شدم، من از بهترین چیزها برخوردار شدم که هر مردی میتواند داشته باشد. و همانگونه که زمان می‌گذشت، من پی بُردم که نیروی من پیوسته با سال های زندگی من در حال رُستن است (رُشد کردن است)، بگونه ایکه هیچگاه در دورانِ کهنسالی سُهش (احساس) ناتوانی در سنجش با دورانِ جوانی نداشتم؛ و تا آنجا که بیاد می‌آورم، هرگز چیزی نبوده است که من در راه آن کوشش کرده باشم، یا آرزوی آنرا کرده باشم، ولی در دستیافتن به آن ناکام مانده باشم."

[۸.۷.۷] "افزون بر آن، من در درازای زندگی، دیدم که دوستانِ من کامیابی و شادمانیشان را به گَمکِ کوشش های من بدست آورده اند و دُشمنان من بدستِ من فرمانبردار من شده اند؛ و کشور من، که روزگاری بَخشِ مَهندی (مُهمی) از آسیا نبود، اکنون من آنرا سَر بُلند تر از هَمَه کشورها کرده ام. در هَمَه کشورگشایی هایم، چیزی نبوده است که من نتوانسته باشم آنرا نگه بدارم. در سراسر گذشته ای که در پُشتِ سر دارم، من در دستیافتن به هر چیزی که آرزویش را داشتم، کامروا بوده ام؛ ولی یک نگرانی که پیوسته در کنارم بوده است، که مبادا در این روزها شاید من چیز ناگواری را ببینم یا بشنوم یا بیازمایم، نمیگذارد که فُزونمند سَر بُلند یا گزافگونه خوشهال باشم.

[۸.۷.۸] "ولی اکنون، اگر که بمیرم، من فرزندانم را برای شُما میگذارم، که خُداوند به من بَخشیده است، تا پس از من زنده بمانند، و من دوستانم و کشورم را نیک اختر و خوشبخت رها خواهم کرد؛"

"و چرا نباید اکنون من به دُرستی فَرخنده (تبرک یافته) بشمار نیایم و از یک آوازه جاویدان بهره‌مند نشوم؟ ولی من همچنین باید که خواستِ خودم را در پیوند با رسیدگی به نهاده (موضوع) تاج و تختم روشن کنم، بگونه‌ای که نهاده‌ی جانشینی من شو (سبب) درگیری و رنج شما نشود. اکنون، پسران من! هر دوی شما را من همانندِ هم دوست دارم؛ ولی من برتری در سگالش (مشورت) و رهبری در هرچیزی را که شاید پسندیده باشد، از آن آنکس میدانم که نخست زاییده شده است، کسی که بگونه‌ی سرشتین (طبیعی) از آزمون بیشتری برخوردار است."

[۸.۷.۱۰] "همچنین، کشورم و شما به من آموزش داده‌اید تا به آنها که سال خورده‌تر از من هستند، برتری دهم - نه تنها به برادرها و نکه (بلکه) به همه همشهریان - در خیابان، در جایگاه برگزاری نشست‌ها، و در هنگام گفتگو؛ فرزندان من! بدینسان از آغاز نیز من به شما آموختم که به کهنسالان ارج گذارید و آزرش (احترم) آنها از سوی شما که جوان‌تر هستید، پاس داشته شود. از اینرو، آنچه را که به شما می‌گویم بپذیرید، همانگونه که در درازای زمان، از سوی آیین و دات ما پذیرفته شده است."

[۸.۷.۱۱] "کامبیز، تاج و تخت را به شما واگذار می‌کنم، که بخشش خداوند و من به شما است؛ و تا آنجا که در توانایی من است که آنرا به شما واسپارم." کوروش گفت، "به شما، تنِ خارا (رویین تن، *Tanaoxares*)، استانداری (*satrapy*) ماد و آرمَنستان را می‌دهم و افزون بر استانداری بر آن دوتا استان، شما را استاندار کادوکیه هم می‌کنم. با بخشیدن سررشته داری این استان‌ها به شما، توی (قدرت) بیشتر و پاژنام (عنوان) پادشاهی را به

[۸.۷.۱۴] "پس، اگر خواستید کوشش کنید تا نگهبانانِ گارد برای پاسداری از تاج و تخت تان فراهم آورید، کسی شایسته است که با شما همخون باشد. همشهری هایمان نزدیک تر به ما هستند تا آئیرانیان و همیاران ما گرانمایه تر از بیگانان هستند، و آنها که از یک تخم ریشه دوانده اند، و از یک پستان شیر مکیده اند، در یک خانه بدست یک پدر و مادر پرورش یافته اند، از مهرِ یک پدر و مادر برخوردار شده اند، چرا نباید که آنها بیشتر از همه بهم نزدیکتر باشند؟"

[۸.۷.۱۵] "از اینرو، شما دو برادر، هرگز آن فرخندگی هایی (برکت هایی) را که خداوند راه آنها را برای نزدیک کردن پیوند میان شما هموار کرده است، بی هنایش (بی تأثیر) نگذارید، ونکه (بلکه) بیدرنگ این پیوند را زیرساختی برای ساختن دیگر کردارهای مهرآمیز روی آن کنید؛ و بدینسان مهر میان شما، پیوسته دُشاکای ای (عشقی) خواهد شد که هیچکس دیگر هرگز نخواهد توانست از آن پیشی بگیرد. بیگمان آنکس که به برادرش بیاندیشد، در رنجِ حال و روز خودش هم خواهد بود؛ زیرا بزرگ منشی یک آدم برای چه کس دیگر میتواند سربلندی بیشتری را ببار آورد بجز برای برادر او؟ و چه کسی میتواند به نیروی یک آدم بزرگ به همان اندازه گرامی داشته شود، که برادر میتواند برادر را ارج گذارد؟ و اگر برادر آدم، فرد بزرگی باشد، چه کسی میتواند بیشتر از برادر آن آدم بزرگ، از آسیب، بدور بماند؟"

[۸.۷.۱۶] "از اینرو، تنِ خارا (*Tanaoxares*)، نگذارید که کسی آماده تر و فوری تر از شما از برادرتان فرمانبرداری کند یا آرزومندتر از شما پُشتیبان او باشد. زیرا خوشبختی، خوبی و بدبختی های او هیچکسی را بیشتر از شما نخواهد سَنهید (متأثر نخواهد کرد). و این را هم در یادمان (خاطره) خودتان

[۸.۷.۱۹] "پسرانِ من، من بیگمان هستم، که هنوز نه به چنین چیزی باور دارم و نه هرگز خودم را با باور به چنین چیزی خُرسند کرده ام، -- که روانِ آدمی تا زمانیکه در بدنِ فانی باشد، زنده است، ولی پس از رهایی از بدن خواهد مُرد -- زیرا به باور من این روانِ است که به بدنِ میرا نیرویِ زندگی میبخشد، تا زمانیکه در آن جای دارد."

[۸.۷.۲۰] "من نمیتوانم باور کنم که روانِ آدمی همهٔ سُهش هایش (احساس هایش) را در هنگام جدا شدن از بدنِ بی سُهش (بی احساس) از دست بدهد، ونکه (بلکه) بیشتر، روانِ آدمی به ترازِ بالاتری از دانایی دست خواهد یافت، هنگامیکه آزاد و پالوده شده است، و در پایان به هیچ مرزی پایبند نباشد. و هنگامیکه بدن به آخشیج های (عنصرهای) نخستین ازهم فرومیپاشد، خواهیم دید که بخش های گوناگونِ آن به مات های (ماده های) همانند بازمیگردند، ولی ما روان را نمی بینیم، که آیا میماند و یا میرود."

[۸.۷.۲۱] "دوباره درنگرید،" کوروش ادامه داد، "که در جهان هیچ چیز همانندتر و نزدیکتر از خواب به مرگ نیست؛ و در چنین هنگامه هایی، سپنتاترین (مقدس ترین) چهرهٔ روانِ آدمی نشان داده میشود، همچنین، در این هنگام، روانِ آدمی میتواند نگاهی گذار به آینده بیاندازد؛ زیرا بِنگرمیآید که روانِ آدمی بدون گرفتار بودن در پیکر او، از بیشترین آزادیِ بدون مرز برخوردار باشد."

[۸.۷.۲۲] "اکنون اگر چنین چیزی راست است، همانگونه که من چنین میپندارم، و اگر روان، بدنِ آدمی را فرومیگذارد، پس آنچه را که من از شما خواهم میکنم انجام دهید و ارج خود را به روانِ من نشان دهید، ولی اگر

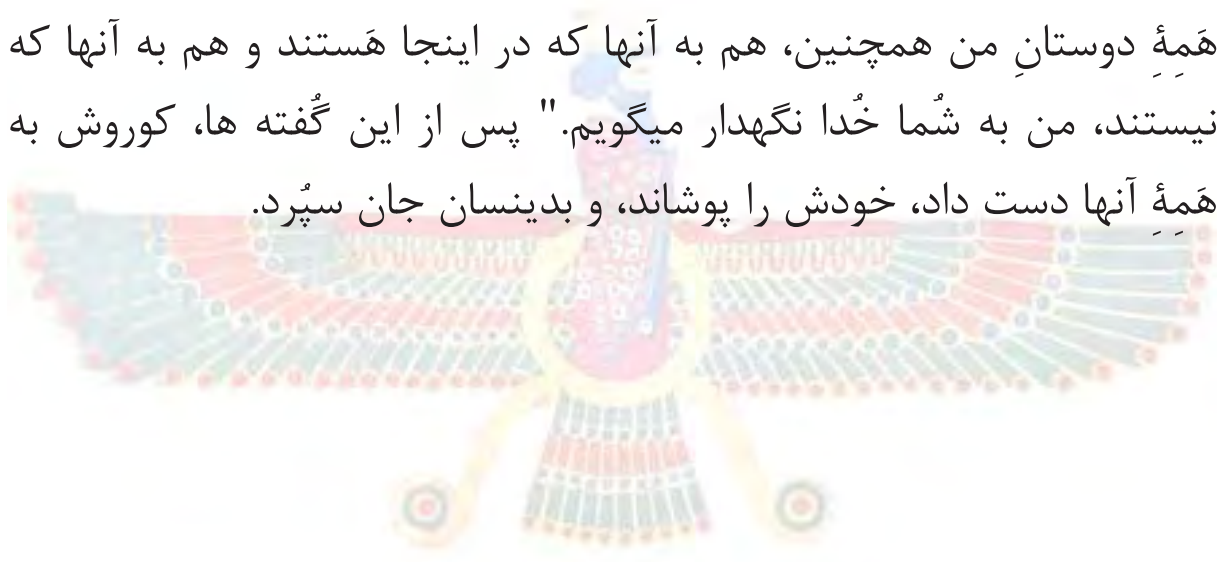

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتَمِ

شود، آیا من در پیشگاهِ یک هَسْتَمَنْدِ (وجود) آسمانی باشم و یا من دیگر هستی نداشته باشم. و به هَمَّهٔ آنها که به آیین خاکسپاری من می‌آیند هَمَّهٔ اَدبِ ها و سَنایشِ ها (احترامِ ها) را نشان دهید. آن ارج و آزرَمِش باید برایِ یک آدمی که از فَرخُنْدگیِ (برکت) و خوشبختی برخوردار بوده است، روامند (عادی) باشد، و سپس بگذارید که بروند."

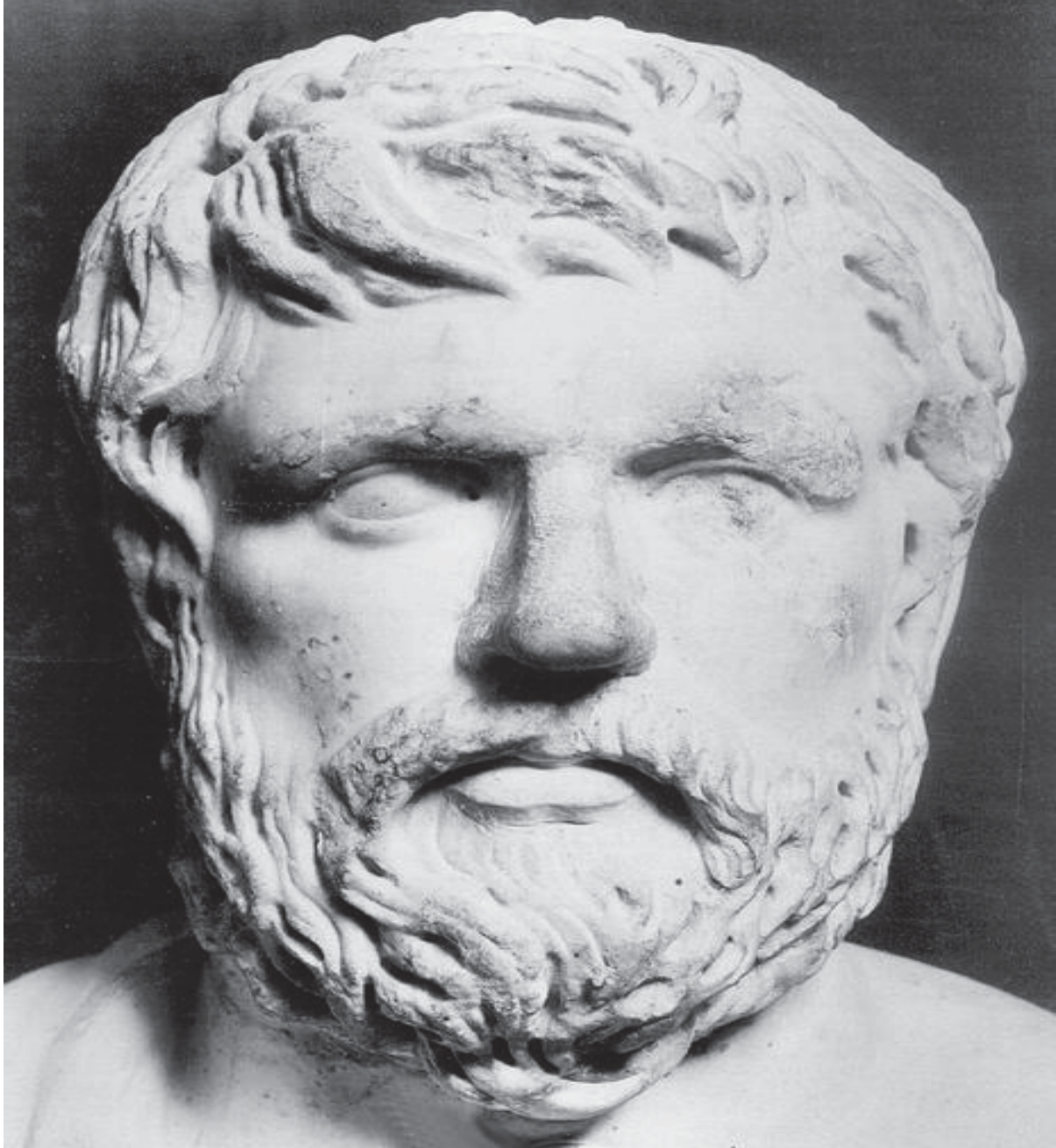
[۸.۷.۲۸] "این واپسین سَخَن مرا نیز بیاد آورید،" کوروش گفت: "اگر شما با دوستانتان مهربان باشید، در کیفر دادن به دشمنانتان نیز توانا خواهید بود. و اکنون خُدا نگهدار، فَرزندانِ من، از سویِ من به مادرتان بدرود بگویید؛ و به هَمَّهٔ دوستانِ من همچنین، هم به آنها که در اینجا هستند و هم به آنها که نیستند، من به شما خُدا نگهدار میگویم." پس از این گفته ها، کوروش به هَمَّهٔ آنها دست داد، خودش را پوشاند، و بدینسان جان سپرد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

زندگینامه کوروش بزرگ، نَسکِ هَشْتُم

نَسکِ هَشْتُم، بَخْشِ هَشْتُم

سِنْفُون

ارزیابی سَنفون از فرمانروایانِ پارس پس از مرگ کوروش

[۸.۸.۱] اینکه فرمانروایی کوروش بزرگترین و شکوهمندترین هَمِه شاهنشاهی‌ها در آسیا بود - خودش میتواند گواه خودش باشد. زیرا مرز آن در خاور به دریابار (اقیانوس) هند میرسید، در آپاختر (شمال) با دریای سیاه هم مرز بود، در باختر مرز آن به کیپرس (قبرس) و مصر میرسید و در نیمروز (جنوب) با اتیوپی هم مرز بود. و با آنکه فرمانروایی کوروش اینچنین بزرگ بود، تنها با خواست او گردانده میشد؛ و او فرمانبرداران خود را ارج میگذاشت و از آنها سرپرستی میکرد، انگار که آنها فرزندان خودش باشند؛ و فرمانبرداران کوروش، به سهم خودشان، همانند یک پدر او را میسناییدند و گرامی میداشتند.

[۸.۸.۲] همینکه کوروش درگذشت، ناسازگاری میان فرزندان او بالا گرفت، کشورها و پاترمان (ملت‌ها) شورش کردند و همه چیز آغاز به فروپاشی کرد. من میتوانم نشان دهم که آنچه را که میگویم درست است، و نخست میخواهم درباره از دست رفتن ارج و آزرمش (احترام) در میان کشورمداران سخن بگویم. در آن روزهای آغازین، من میدانم، که هیچگاه پادشاه و زیردستان او در نگهداری از سوگندی که خورده بودند و در بجا آوردن پیمانی که بسته بودند کوتاهی نمیکردند، هتا در نزد بدترین آدم‌های تباہکار.

[۸.۸.۳] براستی، اگر ویژگی و آوازه کشورمداران تازه بدینگونه نمیبود، هیچ یک از فرمانده‌های یونانی که در لشکرکشی‌ها و پروانکی‌های (ماموریت‌های) رزمی به همراه کوروش هم‌سایده بودند (شرکت کرده بودند)، از آپستامیدن (اعتماد داشتن) به آنها خودداری نمیکردند: این فرماندهان

یونانی دیگر به هیچ پارسی بیشتر از آنچه امروز آپستام (اعتماد) دارند، باور نمیکنند، نه اکنون که نابکاری و دغایش (خیانت) آنها آشکار شده است. ولی چنین پیش آمد که بسیاری از آن فرماندهان یونانی که به نیکنامی دیرین پادشاه پارس باور داشتند و خود را زیر فرماندهی کشورمداران تازه بکار گمارده بودند، به پیشگاه پادشاه تازه، آورده شدند و گردن زده شدند. و بسیاری از آسیایی ها که در همان جنگ ها زاوری کرده بودند (خدمت کرده بودند) و کشته شده بودند، با این پیمان شکنی ها و آن نابکاری ها، فریب داده شدند.

[۸.۸.۴] ولی امروز هتا نهش (وضع) بدتر هم شده است، همانگونه که گزارش هایی که در پایین میآیند، نشان میدهند: اگر، برای نمونه، کسی در دوره های پیشین جانش را برای پادشاه میسجید (به خطر میانداخت)، یا اگر کسی بر کشور یا مردمی چیره میگشت تا آنها را زیر فرمان پادشاه درآورد، و یا کار خوب دیگر یا شگرفی برای او انجام میداد، بر کار چنین کسی ارج گذاشته میشد و او فرازش (ترفیع) بدست میآورد؛ اکنون، به واژگونه، اگر بنگرآید که کسی با بدنهادی، یک کار ناپسندی به سود پادشاه انجام داده باشد، همانگونه که مهرداد انجام داد، که به پدرش آریوبرزن دغاکاری کرد، یا همان کاری که رهومیترا (*Rheomithres*) با شکستن ورجاوندترین (مقدس ترین) پیمانش کرد، که زن خود، فرزندان و فرزندان دوستانش را در دربار پادشاه مصر به گروگان گذاشت، تا از فرعون مصر خروارها نکره (نقره) و کشتی های جنگی وام بگیرد - این چنین کسان امروزه آن آدم هایی هستند که با بیشترین ارج و آزرش در دربار گرامی داشته میشوند.

[۸.۸.۵] با پیروی از رفتارِ نامردمیک (غیر انسانی) کشورداران تازه، بیشتر مردمِ آسیا به بیدادگری و خودداری در ارج گذاشتن به همدیگر روی آوردند. زیرا آنچه را که رهبران در جایگاه فرمانروایان انجام میدهند، بیشتر مردمان زیردستِ آنها، الگوی رفتار خود خواهند کرد. بدینسان بیداتی (بی قانونی) در میان آنها بیشتر از گذشته افزایش و گسترش یافت.

[۸.۸.۶] بیداد و دزدی رو به فزونی گذاشت. در پیوند با فراپُرسش های داراکی (مالی) آنها بدینگونه بیشتر فریبکار شدند: کشورداران تازه نه تنها بسیاری از رستک (قانون) شکنان را دستگیر میکردند، ونکه (بلکه) آنها را نیز که هیچ کارِ ناشایستی انجام نداده بودند، بازداشت میکردند؛ و با زیر پا گذاشتن دادگری، آنها را ناگزیر به پرداختِ تاوان و پادافره (جریمه) میکردند؛ و بدینسان در یک کشوری که خودکامگی و ترس چیرگی دارد، کسانی را که گمان برده میشود که توانگر هستند، در ترس ننگه میدارند، رفتاری که کمتر از برخورد با آن کسان نیست که به تبهکاری های فراوانی دست زده اند. و آدم های توانپر (غنی) بیشتر از نابکاران، یارای نزدیک شدن به بلندپایگانِ کشور را نمیکُنند؛ راستی این بود که توانمندان نمی یارستند (جرات نمیکردند) که در ارتش شاهنشاهی نام نویسی کنند.

[۸.۸.۷] هماهنگ با آن، به پاس بی ارجی ایکه بلندپایگانِ کشور در برابر خداوند نشان میدهند، و از بهر رفتار بدسگالی (دیوسیرتی) که با آدم ها دارند، اگر امروز کسی با آنها به جنگ برخیزد، میتواند به دلخواه، و بدون برخورد با هرگونه ایستادگی، در سراسر کشور آنها بالا و پایین برود، بدون اینکه بخواهد زخمه شمشیری به کسی بزند، زیرا آنها خداوند را فراموش کرده اند و با پیروانشان بیدادگری میکنند. بُنیایه ها و ارزش های فرخویی

(اخلاقی) آنها از هر نگر اکنون بسیار پایین تر و بدتر از در دوران گذشته شده است.

[۸.۸.۸] چیز دیگری که می‌خواهم به شما نشان دهم، این است که آنها دیگر در اندیشه تنومند کردن بدنی خود نیستند، همانگونه که پیش از این خوی آنها بود. برای نمونه رسم آنها بود که نه تُف کنند و نا با سدای بلند بینی خودشان را پاک کنند. آشکار است که آنها این آیین را پاس میداشتند نه از بهر اینکه آبگونه‌ها (مایه جات) را در بدن نگه بدارند، ونکه (بکه) از اینرو که میخواستند تا با کارِ سَخْت و خوی کردن (عرق کردن)، بدن خود را پُرتاب و توان کنند. اکنون رسم خودداری از تُف کردن و بینی را با سدای بلند پاک کردن همچنان ادامه دارد، ولی آنها در رنج رها کردن خودشان از مایه های بدن از برخی راه های دیگر نیستند.

[۸.۸.۹] در دوران گذشته نیز رسم آنها این بود که یکبار در روز خوراک بخورند، بگونه ایکه آنها میتوانند همه روز را سرگرم داد و ستد و کارهای سَخْت شوند. اکنون، برای اینکه بیگمان باشیم، آیین یکبار در روز خوراک خوردن هنوز چیره است، ولی آنها خوراک روز خود را از آن زمانی آغاز میکنند که آدم زود به هنگام در بامداد ناشتایی میخورد، و آنها خوردن و نوشیدن را تا پاسی از شب ادامه میدهند، تا زمانیکه آدم تا دیر به هنگام پیش از رفتن به رختخواب بیدار میماند.

[۸.۸.۱۰] آنها همچنین این رسم را داشتند که از آوردن آوندِ آبریزگاه (ظرف توالت) به درون تالار بزم خودداری کنند، آشکارا از اینرو که آنها میپنداشتند که اگر کسی گزافگونه ننوشد، هم روان و هم بدن او کمتر ناپایسته (بی ثبات) خواهد شد. بدینسان، هتا اگر اکنون آیین خودداری از

نیستند که گت ابزار (مُبلمان) و رختخوابِ خودشان را با پَرِ غو پُر کنند، ونکه (بلکه) آنها تیرک هایِ تختِ خوابِ خودشان را هم رویِ عالی (قلی) میگذارند تا از لرزشِ هایِ گفِ گتک (اتاق) آسوده باشند. دوباره، هیچکدام از آن نمونه نان یا نانِ شیرینی که پیش از این برایِ میزِ خوراکِ خوریِ نوآوری شده بودند، بدونِ کاربردِ نمانده اند، ولی سررشته داران تازه افزون بر آنها دست پُخت های تازه ای را نوآوری میکنند؛ و از همین راه دست پُخت های تازه برایِ فراهم آوردنِ خوراکِ هایِ گوشتی؛ زیرا در هر دو رشته هُنر آشپزی، آنها هُنرمندانی را دارند که خوراکِ هایِ تازه ای را نوآوری میکنند.

[۸.۸.۱۷] دوباره، در زمستان آنها خُرسند از این نیستند که سر، بدن و پاهایشان را با پارچه بپوشانند، ونکه افزون بر دستکش، باید آستین هایِ کلفتی داشته باشند که سرِ انگشتان شان را بپوشانند. در تابستان، از سویی دیگر، آنها خُرسند به سایه ای نیستند که درختان و خرسنگ ها (صخره ها) پدید میآورند، ونکه در این میان آنها پیشکارانی (خدمتکارانی) را دارند که در کنار آنها میایستند و برای آنها سایهٔ ساختگی (مصنوعی) برپا میکنند.

[۸.۸.۱۸] آنها همچنین بسیار سربلند هستند که تا آنجا که بشود جام هایِ می گردآوری کنند؛ ولی آنها شرمسار نخواهند شد، اگر آشکار شود که آنها این جام ها را از راه هایِ نادرست بدست آورده اند، زیرا دغَلکاری و دلبستگیِ فرومایه در اندوختن دارایی، در میان آنها بسیار افزایش یافته است.

[۸.۸.۱۹] افزون بر آن، در گذشته این یک رسمِ میهنی بود که آدم درهنگام رفتن بجایی پیاده دیده نشود؛ و هدف از اینکار چیز دیگری نبود، بجز اینکه تا آنجا که شایشش (امکانش) میبود، آنها خودشان را با ویژگیِ شهسواران

هیچکس دوستان و شهروندانِ کشور پارس را از گشت و گذار در کشور بازنمیدارد.

[۸.۸.۲۲] کوروش نبرد از راه دور را برچید؛ او با آراستن سرباز و اسبش به جوشن سینه، بدست هر جنگجو یک نیزه سبک داد و آنها را با روش نبرد تن به تن آشنا ساخت. ولی اکنون آنها نه دیگر جنگ از راه دور میکنند، و نه خودشان را سرگرم یک نبرد تن به تن میسازند.

[۸.۸.۲۳] پیادگان (پیاده نظام) هنوز سپرهای بلند، نیزه های دو سر و شمشیرهای سنگین و بلند خود را دارند، همانند آنها که در دوران کوروش و در جنگ اینگونه به خود آرایش رزمی میدادند؛ ولی آنها خواهان این نیستند که هتا یک بار خود را در یک نبرد تن به تن درگیر کنند.

[۸.۸.۲۴] آنها دیگر آراجه های رزمی آراسته به داس را برای آن هدفی که کوروش آنها ساخته بود، بکار نمیبرند. کوروش ارج آراجه داران را بالا برد و کاری کرد که همه، آنها را میستاییدند. و بدینسان کوروش آراجه دارانی را داشت که آماده بودند که خودشان را در رده های آن دشمنی پرتاب کنند که آراسته به جنگ ابزارهای سنگین بود. به هر روی، افسران امروزمین هتا آراجه داران را از روی چهره نمیشناسند، آنها میپندارند که آراجه رانان برزش ندیده (تمرین ندیده) به همان اندازه آراجه رانان ورزیده، سودمند و کارآمد هستند.

[۸.۸.۲۵] با این همه، شاید اینچنین آراجه ران های ناکارآمده به دشمن تک بزنند، ولی آنها پیش از اینکه در رده های دشمن رخنه کنند، برخی از آنها ناخواسته به بیرون پرتاب خواهند شد، و برخی دیگر، آگاهانه به بیرون

